

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI
YAKIN ÇAĞ TARİHİ

**1824-1834 TARİHLERİ ARASINDA GAZİANTEP’TE SOSYAL,
SİYASİ VE İKTİSADİ YAPI (142 NUMARALI GAZİANTEP
ŞER’İYYE SİCİLİ METİN TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRMESİ S.254-456)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ALPER CAN COŞKUN

Tez Danışmanı: Prof.Dr. Hilmi BAYRAKTAR

GAZİANTEP, Haziran 2024

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

Tezin Başlığı: 1824-1834 Tarihleri Arasında Gaziantep’te Sosyal, Siyasi Ve İktisadi Yapı
(142 Numaralı Gaziantep Şer’iyye Sicili Metin Transkripsiyonu Ve Değerlendirmesi S.254-456)

Adı ve Soyadı: Alper Can COŞKUN

Tez Savunma Tarihi: 13/06/2024

Prof.Dr. Hilmi BAYRAKTAR danışmanlığında hazırlanan bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından oybirliği ile bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri: (Unvanı, Adı ve SOYADI)

İmzası

Prof.Dr. Hilmi BAYRAKTAR (Jüri Başkanı)

Doç.Dr. Mehmet BİÇİCİ

Dr.Öğr.Üyesi Abdullah BAYINDIR

Bu tezin gerekli şartları sağlayarak yukarıda belirtilen jüri tarafından Yüksek Lisans tezi olarak kabul edildiğini onaylarım.

Prof.Dr. Abdurrahman UZUNASLAN

Enstitü ABD Başkanı

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

Prof.Dr. Mehmet SOĞUKÖMEROĞULLARI

SBE Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

İmza:

Adı ve Soyadı:Alper Can COŞKUN

Öğrenci Numarası:220000266001

Tezin Savunma Tarihi:13/06/2024

ÖZET

1824–1834 TARİHLERİ ARASINDA GAZİANTEP’TE SOSYAL, SİYASÎ VE İKTİSADÎ YAPI (142 NUMARALI GAZİANTEP ŞER’İYE SİCİLİ METİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ S.254-456)

COŞKUN, Alper Can

Yüksek Lisans Tezi

Tarih Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof.Dr. Hilmi BAYRAKTAR

Haziran 2024, 549 Sayfa

Osmanlı Devleti bâkiyesine ait çok çeşitli arşiv metinleri bulunmaktadır. Önemli bir kayıt türü olarak şer‘iyye sicilleri bünyesinde; sosyal, iktisadî, siyasî ve idârî konular barındırmaktadır. Bu anlamda Osmanlı Devleti için önemli bir eyâlet olan Halep Eyaleti’nin, en önemli kazâ merkezlerinden olan Ayntab’a dair, 142 numaralı şer‘iyye sicili elbette oldukça kıymetlidir. Böylesi kıymetli olan 142 numaralı GŞS’nin transkripsiyonunu yaparken, belgeleri düzenli biçimde sunabilmek adına her belge için müstakil tablolar oluşturulmuş ve tablolara, hükümlere ait konular özet şeklinde yazılmıştır. Ayrıca belgenin diplomatik özellikleri, hicrî ve miladî târihleri oluşturulan tablonun sağ üst kısmına eklenmiştir. 142 numaralı GŞS’de çalıştığımız 254-456. sayfaları arasında bulunan toplam 203 sayfada, 225 adet idârî hüküm ve 142 adet hukukî hükmün transkripti yapıp, hem Ayntab’ın yerel târihi hemde Osmanlı Devleti’nin mâli ve idâre tarihi açısından kıymetli bilgiler tespit edilmiş olup, hükümler konularına göre usûlünce taksîm edilip, genel hatlarıyla yorumlanmıştır. Böylece H. 1239-1249/ M. 1824-1834 yılları arasında, Ayntab’ın siyasî, sosyal ve iktisadî hayatına dair elde edilen bilgiler, araştırmacıların istifâdesine sunulmuştur.

Anahtar sözcükler: Şer‘iyye sicili, Ayntâb Şer‘iyye Sicili, Osmanlı

ABSTRACT

SOCIAL, POLITICAL AND ECONOMIC STRUCTURE IN GAZİANTEP BETWEEN 1824-1834 (TEXT NUMBER 142 GAZİANTEP SHARIA REGISTER TEXT TRANSCRIPTION AND EVALUATION P.254-456)

COŞKUN, Alper Can

Master's Thesis: Department of History

Supervisor: Prof. Dr. Hilmi BAYRAKTAR

June 2024, 549 pages

There are a wide variety of archive texts belonging to the remainder of the Ottoman Empire. As an significant type of record, within the scope of sharia registers; it includes social, economic, political and administrative matters. In this sense, the Sharia registry number 142, regarding Ayntab, one of the most important district centers of the Aleppo Province, which is an important province for the Ottoman Empire, is of course very valuable. While transcribing such a valuable GŞS 142, independent tables are created for each document in order to present the documents in an orderly manner, and the subjects of the provisions are written in summary form in the tables. In addition, the diplomatic features of the document and its Hijri and Gregorian dates are written onto the upper right part of the table. On 254 to 456 pages, which we work in GŞS number 142, 203 pages in total between the pages, 225 administrative provisions and 142 legal provisions are transcribed and valuable information is determined in terms of both the local history of Ayntab and the financial and administrative data of the Ottoman Empire. The provisions are methodically divided according to their subjects, summarized and interpreted in general terms. Thus, the information is presented to the benefit of researchers.

Keywords: Sharia registry, Ayntâb Sharia Registry, Ottoman

ÖN SÖZ

Tarih ilminin merkezinde yer alan belge okuma ve yorumlamanın, Osmanlı tarihini araştırırken fazlaca gerçekleştirilmesi şarttır. Türk tarihi ve tarihçiliği açısından mühim bir alanı işgal eden Osmanlı Devleti'nin hakkında araştırma yapmak, Türkiye Cumhuriyeti'nin selefi olması sebebiyle târîh ile bağ kurmaktan ziyâde düne ait bir günlük okumak gibidir. Bu bakımdan Türk halkının geçmişe dair bilgi edinmesi için Osmanlı Devleti'ni tanınması ve öğrenmesi elzemdir.

Osmanlı Devleti'nin idârî, hukukî ve sosyal hayatına dair detaylı bilgiler ihtivâ eden şer'îyye sicilleri, Osmanlı Devleti'nin daha iyi anlaşılması için önemli bir kaynak oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra İslâm hukukunun, kanunnâmeler vasıtasıyla örfî hukukla sentezlenerek uygulama alanı bulması ve bu uygulamalara ait kayıtların çözümlenip değerlendirilmesi, yalnızca Osmanlı tarihi için değil, Türk hukûk tarihi içinde mühim bir gelişmedir.

Tüm bu sebeplere binâen tez konumuzun menbâsını oluşturan 142 numaralı Ayntab şer'îyye sicilinin 254-456. sayfalarının transkripsiyonunu gerçekleştirip, değerlendirmeye karâr verdik. Târîh disiplinine katkı sağlayacağını umduğumuz; sosyal, coğrafi, askerî, hukukî ve iktisadî verilere ulaşp, bu verileri konularına göre sınıflandırmak sûretiyle değerlendirdik.

Çalışmam süresince desteğini esirgemeyen tez danışmanım Prof. Dr. Hilmi BAYRAKTAR'a teşekkürlerimi arz ederim. Çalışmam boyunca maddi, manevi desteklerini esirgemeyen sevgili eşim Yasemin COŞKUN'a teşekkür ederim. Ayrıca her daim dualarını arkamda hissettiğim annem ve desteğiyle güçlü hissettiğim babama teşekkürü borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
ÖN SÖZ	iii
TABLolar LİSTESİ.....	vii
KISALTMALAR	viii

GİRİŞ

A. Gaziantep'in Konumu Ve Tarihçesi.....	1
B. Şer'yye Sicillerinin Önemi.....	4
C. 142 Numaralı Ayntab Şer'yye Sicilinin Transkripsiyonu Yapılırken Dikkat Edilen Hususlar	6
D. Ayntab'a Ait Şer'yye Sicilleri Ve Transkripsiyonu Yapılan Defterler.....	8

I. BÖLÜM

LİTARATÜR BİLGİLERİ

1.1. Osmanlı Devleti'nde Hukuk Sistemi	11
1.1.1. Örfi Hukuk	12
1.1.2. Şer'i Hukuk	12
1.2. Şer'yye Mahkemeleri.....	13
1.2.1. Şer'yye Mahkemeleri Görevlileri.....	15
1.2.1.1. Kâdî.....	15
1.2.1.2. Naib.....	16
1.2.1.3. Kassamlar	17
1.2.1.4. Muhzırlar	17
1.2.1.5. Çavuşlar	17
1.2.1.6. Mukayyid.....	18
1.2.1.7. Subaşılar	18
1.2.1.8. Asesler	18
1.2.1.9. Tercümanlar.....	19

1.2.1.10. Kâtipler	19
1.2.1.11. Şuhudü'l-hâl	19
1.3. Şer'îyye Sicilleri.....	20
1.3.1. Şer'îyye Sicillerinde Bulunan Belgeler	21
1.3.1.1. Hücetler.....	21
1.3.1.2. Ma'rûzlar	21
1.3.1.3. İ'lâmlar	22
1.3.1.4. Mürâseleler	23
1.3.1.5. Tezkereler	24
1.3.1.6. Temessükler.....	24
1.3.1.7. Vakfiyeler	24
1.3.1.8. Fermânlar.....	25
1.3.1.9. Buyrulduklar	26
1.4.1. 142 Numaralı Şer'îyye Sicili'ne Ait Hükümlerin Konularına Göre Sınıflandırılması	26
1.4.1.1. İdari Hükümlerin Konulara Göre Taksîmi	26
1.4.1.2. Hukukî Hükümlerin Konulara Göre Taksîmi	27

II. BÖLÜM

TRANSKRİPSİYON

2.1. 142 Numaralı Şer'îyye Sicili'nin Transkripsiyonu Ve Belgelere Ait Temel Bilgilerin Tabloları.....	29
2.1.1. İdari Hükümler	29
2.1.2. Hukuki Hükümler.....	308

III. BÖLÜM

DEĞERLENDİRME

3.1. 142 Numaralı Ayntab Şer'îyye Sicilinin Genel Özellikleri	469
3.2. 142 Numaralı Ayntab Şer'îyye Siciline Göre H.1239-1249/M.1824-1834 Tarihleri Arasında Gaziantep	471
3.2.1. Şehrin Fiziki ve Coğrafi Vaziyeti.....	471
3.2.2. Şehrin İdari Yapısı.....	479
3.2.2.1. Şehrin Bağlı Olduğu İdari Birim	480
3.2.2.2. Ayntab'da Görevli Bürokratlar ve Ahâlînin Önde Gelenleri	481
3.2.2.3. Yöneticiler ve Ahâlî Arasındaki Durum.....	484
3.2.2.4. Osmanlı Rus Savaşı	487
3.2.2.5. İsyan Hareketleri.....	489
3.2.2.6. Ayntab'da Yeniçeriliğin İlgası ve Ayntab'da Yeniçerilik Sorunu	492

3.2.2.7. Ayntab'da Devlet Görevlilerinin Göreve Atanmaları ve Azlleri	493
3.2.2.8. Ayntab'da Eşkiyalık ve Güvenliğin Sağlanması	498
3.2.3. Ayntab'ın Sosyal Yapısı	500
3.2.3.1. Aile	500
3.2.3.1.1. Mehir	500
3.2.3.1.2. Çok Eşlilik	502
3.2.3.1.3. Boşanma	503
3.2.3.1.4. Nafaka	505
3.2.3.1.5. Mecnunların Evliliği	507
3.2.3.1.6. Vasi Tayini	508
3.2.3.2. Ayntab'da Vakıflar	511
3.2.3.3. Cemaatler ve Aşiretler	513
3.2.3.4. Halkın Beslenme Alışkanlıkları	515
3.2.3.5. Ayntab'da Müslüman Ahâlînin Dini Yaşantısı	516
3.2.3.6. Gayrimüslimler	518
3.2.3.7. İhtidâ	520
3.2.4. Ayntab'ın İktisadi Vaziyeti	520
3.2.4.1. Para Sistemi	522
3.2.4.2. Ayntab'da Ziraî Vaziyet	523
3.2.4.3. Ayntab'da Hayvancılık	525
3.2.4.4. Ayntab'da Eşya Fiyatları	526
3.2.4.5. Ayntab'da Gayrimenkul Fiyatları	528
3.2.4.6. Vergilendirme ve Toprağın İşletilmesi	530
SONUÇ VE ÖNERİLER	535
KAYNAKLAR	539
EKLER	545
EK. A. Şer'ıyye Sicilinden Örnek Belgeler	545
Ek. A.1. Yeniçeriliğin İlga Olduğuna Dair Fermân Belgesi	546
Ek. A.2. Haksızlığın Giderilmesine Dair Fermân	547
Ek. A.3. Vasî Ta'yîni Örneği	548
Ek. A.4. Mesârifât Defteri Örneği	549
ÖZGEÇMİŞ	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.

TABLOLAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1. Transkripsiyon Kaideleri.....	7
Tablo 2. İdârî Hükümlerin Taksîmi (M. 1824-1834)	27
Tablo 3. Hukûkî Hükümlerin Taksîmi (M. 1824-1834).....	28
Tablo 4. 1824-1834 Yılları Arasında Ayntab'da Mevcut Mahalleler	474
Tablo 5. 1824-1834 Yılları Arasında Ayntab Dahilinde Mevcut Nahiyeler ..	474
Tablo 6. 1824-1834 Yılları Arasında Ayntab Dışındaki Karye ve Mezraalar	475
Tablo 7. 1824-1834 Yılları Arasında Ayntab'da Mevcut Karyeler	476
Tablo 8. 1824-1834 Yılları Arasında Ayntab'da Mevcut Mezraalar	478
Tablo 9. 1824-1834 Yılları Arasında Ayntab'da Mevcut Mevkiler.....	479
Tablo 10. Ayntab'da Görevli Memûr ve İdareciler (M. 1824-1834)	482
Tablo 11. Ayntab'da Mehr (M. 1824-1834).....	501
Tablo 12. Ayntab'da Çok Eşli Evlilikler (M. 1824-1834)	503
Tablo 13. Ayntab'da Boşanmalar ve Türleri (M.1824-1834)	504
Tablo 14. Nafaka Miktarlarına Dair Detaylar (M. 1824-1834).....	505
Tablo 15. Vasi Belirlemenme Türleri ve Detaylar (M. 1824- 1834).....	508
Tablo 16. Ayntab'da Vakıflar (M. 1824-1834).....	512
Tablo 17. Cemaat ve Aşiretler (M.1824- 1834)	514
Tablo 18. Camiler ve Mescidler (M. 1824-1834)	517
Tablo 19. Pazarlar (M. 1824-1834)	522
Tablo 20. Eşya Fiyatları (M.1824-1834).....	527
Tablo 21. Gayrimenkul Fiyatları (M. 1824-1834)	529

KISALTMALAR

Bkz.	: Bakınız
Cem.	: Cemaziye'l
Çev.	: Çeviri
GŞS	: Gaziantep Şer'iyye Sicili
GŞSD	: Gaziantep Şer'iyye Sicili Defteri
H.	: Hicrî
Haz.	: Haziran
Km	: Kilometre
M.	: Miladî
May.	: Mayıs
M.d	: Mevcut Değil
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
No	: Numara
Reb.	: Rebi'ü'l
Sad.	: Sadeleştiren
T.C	: Türkiye Cumhuriyeti
T.T.K	: Türk Târîh Kurumu
Tarihsiz	: Ts.
Yüzyıl	: Yy.

GİRİŞ

A. Gaziantep'in Konumu Ve Tarihçesi

Gaziantep şehri, Alleben deresi ve kolları tarafından yarılmış olan ve Gaziantep platosu olarak tanımlanan düzlük alanın nispeten alçak kesimlerinde kurulmuştur. Şehrin çevresindeki başlıca yüksek alanlar kuzeyde Dülükbaba tepesi, güneyde Karataş tepesi ve batıda Sakaltutan dağıdır¹. Kentin bilinen en eski adı Delük'tür. Ayntab isminin, parlak güneş yahut gür güneş anlamına gelen "Ayntab" kökünden geldiğini söyleyenler olduğu gibi, aynı zamanda "Hantap" ile bağlantılı olarak "hükümdara ait toprak" anlamına geldiğini belirtenler de bulunmaktadır². İlk Çağ'a ait belli başlı kaynak ve araştırmalarda Ayntâb adına rastlanmamakla birlikte, iktisadî ve siyasi bütün faaliyetlerin yoğun bir şekilde sürdüğü Kuzey Suriye ile Mezopotamya'yı iç Anadolu'ya bağlayan yolların geçtiği yerler o devirlerde Dülük bölgesi olarak anılmıştır. Dülük bölgesi, M.S. 395'ten itibaren Bizans hâkimiyeti altına girmiş ve bu tarihten sonrada Araplarla Bizanslılar arasında mücadelelerin geçtiği bir sınır bölgesi konumunu almıştır. Bugün de Dülük adıyla anılan yere Asurlular; Babiğü, Bilabhi, Doluk, Romalılar; Dolichenus, Doulichia, Doliche, Bizanslılar ise Tolunbh demektedir³.

Günümüzde Gaziantep'in yakınlarında mevcut olan Dülük, yörenin en eski kentidir. Bu kentte çok eski çağlardan beri yaşandığı bilinmektedir. Kuruluşunda Babil

¹ Mehmet Emin Sönmez, *Yerleşme Yeri Seçimi ve Alansal Gelişimi Açısından GAZİANTEP* (Malatya: Özserhat, 2012), 7.

² Serhat Kuzucu, "123 Numaralı Antep Şer'iyeye Sicili Bağlamında 1766–1768 Tarihleri Arasında Antep'in İdari ve Sosyal Yapısı Üzerine Bir İnceleme", *Akademi Günlüğü Toplumsal Araştırmalar Dergisi* I/III (2006), 40.

³ Pamuk, Bilgehan, *Bir Şehrin Direnişi Antep Savunması* (İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık, 2009), 32.

hükümdarlığı'nın yönetiminde olan kent, M.Ö 1700'lere gelindiğinde Hititlerin kontrolüne geçmiştir. Daha sonraki 1000 yıl içinde sırasıyla Mısır, Med, Asur ve Pers egemenliğine girecektir.

Romalılar Dülük'ün yakınlarında yeni kurdukları şehre Antiochia ad Taurum adında yeni bir şehir kurmuştur. Daha sonra kent, Bizans İmparatorluğu'nun eline geçmiştir. 634 yılında Suriye'ye giren İslâm orduları, Ebu Ubeyde'nin komutasında 636 senesinde Yermük Savaşı'nda Bizans ordusunu mağlup edince, öncü kuvvetlerin komutanı İyas Bin Ganem tarafından da Antep ve çevresi İslâm topraklarına dâhil edilmiştir. Daha sonraki dönemlerde ileri tarihlere kadar bu bölge Bizanslılarla Araplar arasında mücadele bölgesi olmaya devam etmiştir⁴.

Antep ve yöresinin Türk idaresine Alpaslan ve Melik şah zamanlarında geçtiği tahmin edilmektedir⁵. Bizans'a karşı gaza ile görevlendirilen Afşin, 1066'da Dülük, Raban (Araban), Kessum kalelerini; Gümüştekin de Urfa ve Nizip havalisini almış daha sonra 1083'te Çukurova tamamıyla Selçukluların eline geçmiştir. Antep, Süleyman Şah'ın 1084'de bölge üzerindeki faaliyetiyle kendiliğinden Türk idâresine katılmıştır. Haçlılar ile Anadolu Selçuklular arasında el değiştiren Antep, Moğol istilasından sonra da Memluk idâresine girmiştir. Bu tarihten sonra da Antep ve bölgesi Memluk Sultanlığı ile Maraş ve Elbistan'a hâkim Dulkadiroğulları arasında ihtilaf konusu olmuş bu mücadeleye Osmanlı devletinin de katılmasıyla farklı bir safha başlamıştır⁶.

Osmanlı hakimiyeti altına alınıncaya kadar birçok istila ve yağmalara uğrayan Antep şehri, çok fazla tahribata uğramış ve gelişimine engel teşkil etmiştir. Osmanlı hakimiyetiyle bölge gelişmeye ve büyümeye başlamıştır⁷. Ayntâb Şehri, Osmanlı Pâdişâhı Yavuz Sultan Selim'in Mısır Seferi'nin akabinde Osmanlı Devleti'nin toprağı olmuştur. Yavuz Sultan Selim Memluk topraklarını hedef aldığı esnâda Ayntâb yakınındaki Merzûban Suyu kenarında ordugâhını kurmuş, Antep naibi Yunus Bey'in 1516 yılında Osmanlı idâresini tanınması vesilesiyle Ayntâb şehri

⁴ Hüseyin Özdeğer, *On Altıncı Asırda Ayıntâb Livası* (İstanbul: İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Türk İktisat ve İctimaiyat Tarihi Araştırmaları Merkezi Yayınları, 1998), 3.

⁵ Nejat Göyünç, "Gaziantep Tarihi İle İlgili Bazı Notlar" (Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu, Gaziantep, 2000), 45.

⁶ Pamuk, Bilgehan, *Bir Şehrin Direnişi Antep Savunması*, 42.

⁷ İlyas Gökhan, "Gaziantep ve Yöresinin Osmanlı Hâkimiyetine Geçmesi" (Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu, Osmanlı Döneminde Gaziantep Sempozyumu, Gaziantep: Arsan Yayın, 2000), 65.

Osmanlı Devleti topraklarına dahil olmuştur⁸. Osmanlıya katılmasının ilk zamanlarında Arap ve Halep Eyaleti'ne bağlı bir vaziyete sahip iken, daha sonra 1531 yılında Dulkadir Eyaleti'nin ortaya çıkmasıyla bu eyaletin sınırları arasında yer alarak 1818 senesine kadar bu konumunu korumuştur. Bu tarihten itibaren yeniden Halep eyaletine sancak olarak bağlanmış olup Osmanlı kent kültüründe Şehir, önemli bir konumda yer almıştır⁹.

Osmanlı Devleti idâresinde şehir fazlaca imâr faaliyetlerine marûz kalmıştır. Şehirde Osmanlı döneminden kalma birçok han,hamam ..vb bulunmaktadır. Osmanlı idaresi sırasında Ayntab'te önemli bir olay meydana gelmemiştir. Yalnız diğer Anadolu şehirleri gibi burası da XVII. yüzyıldan itibaren zaman zaman Celâlî İsyanları sebebiyle karışıklılıklara marûz kalmıştır. Yöredeki bazı nüfuzlu şahsiyetler ve mütegalibenin etkisi altına girmiştir¹⁰. 1818 yılında Dulkadir Eyaleti'nden ayrılarak kaza statüsünde Hurşid Ahmed Paşa'nın Halep valiliği sırasında Halep Vilayeti'ne dâhil edilmiştir. Aynı yılda yaşanan kurağın ardından, 1821 yılında deprem sebebiyle zor günler yaşayan Ayntab halkı, 1826 yılında da vebâ salgınıyla mücadele etmek zorunda kalmıştır. Bu sarsıntıların yaraları sarılmadan Osmanlı yönetimindeki Antep 1839'da Mısır valisi Mehmed Ali Paşa'nın kuvvetleri tarafından kısa bir süre işgal edilmiştir¹¹.

Yüzyılın son çeyreğinde, 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nın akabinde imzalanan Berlin Anlaşması ile uluslararası alanda gündeme gelen Ermeni sorunu, Hınçak Taşnak ve Sütyûn Cemiyetleri'nin çalışmalarıyla alevlendi fakat kesin bir sonuç hâsıl olmadı. Akabinde 1. Dünya Savaşı esnasında gönüllü Ermenilerin de içinde bulunduğu Fransız işgal kuvvetleri 29 Ekim 1919'da Ayntab'a girdi. Ayntab halkı 1 Nisan 1920'den 7 Şubat 1921'e kadar Fransız kuvvetlerine karşı büyük bir mücadele verdiler. Ancak bütün çabalara rağmen 9 Şubat'ta Fransızlar şehre hakim oldular. TBMM kendi imkânlarıyla işgale direnen Ayntab'a 6 Şubat 1921'de "Gazi"

⁸ Pekdoğan, Celal, *Gaziantep Ticâret Odasının 100. Yılı:1898–1998* (Gaziantep: GTO Kültür Yayınları, 1999), 11-14.

⁹ İsmail Altınöz, "Dulkadir Eyaleti'nin Kuruluşunda Antep Şehri (XVI. Yüzyıl)", *Cumhuriyetin 75. Yılına Armağan*, (1999), 146.

¹⁰ Hüseyin Özdeğer, "Gaziantep", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Diyanet Vakfı Yayınları, 1996), XIII/467.

¹¹ Hülya Canbakal, *XVII. Yüzyılda Ayntâb Osmanlı Kentinde Toplum ve Siyaset* (İstanbul, 2009), 44.

unvanını verdi. Fransızlar 20 Ekim 1921 Ankara Antlaşması'ndan sonra 25 Aralık 1921'de şehri terk ettiler ve böylece iki yıl süren işgal sona ermiştir¹².

B. Şer'iyye Sicillerinin Önemi

Şer'iyye sicilleri, Osmanlı hukûkunun şer'i hukuk ile olan bağlantısının değerlendirilebilmesi için mühim bir yer tutmaktadır. Hukûk kavramının gelişimi ve İslâm hukûkunun nasıl tatbîk edildiğini anlayabilmek için hukûk kitaplarını okumakla yetinmek, târîh aşçısının yemek tariflerini okumakla iktifâ etmesi gibidir, keza okuduğu tarîfin nasıl uygulandığını ve sonuçlarını görmek isteyen hukuk tarihçilerinin, yahut konunun meraklılarının mutfığa girmeleri şarttır. Şer'i hukukun örfî hukukla nasıl ve ne ölçüde sentezlendiğini anlayabilmek için Osmanlı Mahkemeleri ve şer'iyye sicilleri ile temaslarını incelemek, bu konuda önemli bulgular elde etmeyi sağlayacaktır.

Birçok devlet idari teşkilatlanma hususunda komşuları olan devletlerden, selefleri olan devletlerden, dini metinlerden yahut muktesebâtında olan kültürel değerleri vasıtasıyla, kendine has bir sentez oluşturmuştur. Osmanlı Devleti bahsi geçen sentezi şer'i hükümlere riayet etmek sûretiyle, monarşik yapısına uygun olarak gerçekleştirmiştir. Bu durum tarihçilerin, Osmanlı Devleti'nin teşkilat yapısının temellerine dair ortaya attıkları savlarda; İran etkileri, Bizans bakiyesi, Selçuklu mirâsı... gibi çok farklı görüşlere sahip olmalarına yol açmıştır. Devletin başlangıçtan, son zamanlarına kadar katlanarak artan evrak tutma ve arşivleme faaliyetleri bu husûsta çok önemli bir yer tutmaktadır. Osmanlı Devleti'nin arşivinde bu minvâlde özelden genele bilgi sahibi olmamızı sağlayan oldukça kıymetli bir arşiv türü olan şer'iyye sicilleri, bugün dahi müverrihlerin Osmanlı Devleti'ne dair idâri ve hukukî, detaya haiz bilgiler elde etmesine olanak sağlamaktadır.

Zamanla muhtevâsındaki evrak türleri, ihtiyacın hissedilmesine binâen değişim ve gelişim geçirsede şer'iyye sicilleri, halkın birbirleriyle ve yönetimle olan ilişkilerine, içtimâî hayatlarına dair çok mühim bilgiler içermektedir. Başlangıçta yönetici hanedânın Müslümân Türklerden mürekkep olmasına karşın, zamanla

¹² Özdeğer, "Gaziantep", XIII/468.

büyüyen imparatorluk çok sayıda Gayrimüslim'e ev sahipliği yapmıştır. 1849'da Antep kazasında 4.134 hanede Müslim, 1082 hane Hıristiyan, 22 hane Kıpti olmak üzere toplam hane 5238 idi. Bu tarihte kent merkezinde 67 hane Yahudilere aitti¹³. Gayrimüslimlerin kendi aralarında ve Müslümânlarla yaşadığı sorunlar, bu sorunların çözüme kavuşturulurken dikkate alınan ölçütlerin neler olduğu yine şer'iyeye sicillerinin önemlerini arttırmaktadır.

Tek başlarına bile bu denli renkli bir şemsiyeye sahip olan şer'iyeye sicillerinin, Ayntab gibi Gayrimüslim nüfusun hatırı sayılı miktarlarda olduğu, ticaret hayatının canlı olduğu ve ticaret yollarının kesişiminde bulunan bir coğrafyaya sahip olması, şer'iyeye sicilini daha da önemli hale getirmektedir. Çalıştığımız 142 numaralı GŞS'nin kaydının tutulduğu tarihlerin yeniçeriliğin ilgasının gerçekleştiği dönem olması ve Ayntab'ın yeniçeri isyânları ve buna bağlı bir takım şâkîlik olaylarıyla anılması, incelediğimiz sicilde yer alan bilgileri daha fazla dikkate değer hale terakkî ettirmektedir.

İzâh ettiğimiz sebepler müverrihlerin şer'iyeye sicillerine odaklanmaları için yeterli sebepler olmasına ek olarak; sicilin tahrîr tarihinin, Osmanlı Devleti'nin Gülhane Hatt-ı Hümayûn'unda yaşayacağı bir takım gelişmelerden hemen önceki dönem olması, bu çalışmayı gerçekleştirmemiz için itici bir âmil olmuştur. Tanzîmat Fermânı'ndan hemen önce, yerel yönetimlerin nitelikleri ve tanzimatta gerçekleştirilen yerel yönetim alanındaki gelişmelerin niçin gerçekleştirildiklerine dair fikir edinmeye yardımcı olabilecek, idâri hükümler içeren şer'iyeye sicilleri önemli bir nimettir. Bu çalışmayı gerçekleştirmemizdeki ana sebeplerimizden bir diğeri ise; hem yerel târîh, hem idâre, iktisât ve askerî târîh konularında çalışan araştırmacıların, bu zengin kaynaklardan kolayca istifâde edebilmelerini sağlamaktır.

¹³ Yılmaz Kurt, "Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep Bildiri Metinleri Kitabı", *Osmanlı Devleti Döneminde Gaziantep 1849 Tarihli Antep İcmal Nüfus Defteri ve Antep'in Nüfusu* (Tarihten Günümüze Ayntab, Gaziantep: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, 2018), 215.

C. 142 Numaralı Ayntab Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu Yapılırken Dikkat Edilen Hususlar

Çalışmamız 142 numaralı Ayntab şer'iyye sicilinin 254-456. sayfalarının latinize edilmesi, latinize edilen belgelerin üst kısmına tablo halinde anlamlarının kısaca özetlenmesi, tarihlerin hicri ve miladi olarak yeniden yazılması ve araştırmacılara kolaylık sağlaması açısından belgelerin konularının bir takım ana başlıklara göre tasnif edilip belirtilmesi akabinde, belgelerin değerlendirilmesi ve son olarak yorumlanması şeklinde gerçekleşmiştir. Şer'iyye sicillerindeki bilgileri anlamlandırabilmek ve doğru yorumlayabilmek adına “Arşiv Belgelerinde Siyakat Yazısı Özellikleri ve Divan Rakamları¹⁴” adlı eserlerden yararlanmayı uygun bulduk. Çalışmamız neticede bir transkripsiyon olması sebebiyle sözlük kullanımı kaçınılmazdır. Birçok sözlüğe birlikte ulaşabilme imkanı sunan sitelerin¹⁵ veritabanında Redhouse, Kamus’ul-Alam, Kamus-ı Fransevi, Lehçe-i Osmani gibi sözlükleri barındıran web tabanlı sözlüklerin yanında madden, Şemseddin Sami’nin “Kamûs-ı Türkî¹⁶” ve Muallim Nâci’nin “Lûgat-ı Nâci¹⁷” adlı Osmanlıca lûgatleri ile Arapça-Farsça kelimelerde ise Ferit Devellioğlu’nun “Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lûgat”¹⁸’inden yararlanmış bulunmaktayız. Buna rağmen sözlüklerde bulamadığımız ve doğru okuduğumuzu düşündüğümüz, özellikle yer adları, şahıs isimleri(genellikle gayrimüslim) gibi unsurları daha önce çalışılmış şer'iyye sicilleriyle ve bunları bulabileceğimiz diğer kayıtlarla karşılaştırarak doğru biçimde vermeye çalıştık. Ayrıca Gaziantep’te adı geçen mahalleler, yerler vb. isimleri için “Miladi XVI ve Hicri X. Asırda Antep¹⁹” adlı eserden faydalandık. Katiplerin gayrimüslim adlarını yazarken net bir kıstasları olmaması durumu bu isimlerin doğru olarak okunabilmesini zorlaştırdı. Misal olarak çalıştığımız sicilin 427. sayfasında ve 112. idari hükmünde²⁰ aynı şahıstan bahsederken bile farklı yazımlar olduğunu saptadık.

¹⁴ Dündar Günday, *Arşiv Belgelerinde Siyakat Yazısı Özellikleri ve Divan Rakamları* (Ankara: T.T.K. Yayınları, 1989).

¹⁵ “<https://www.osmanlicasozlukler.com>”,ts. “www.kelime.com”, ts.

¹⁶ Şemseddin Sami (İstanbul: Çağrı Yayınları, 2005), “Kâmûs-ı Türkî”.

¹⁷ Muallim Naci (İstanbul: Kanaât Kütübhane ve Matbaası, ts.), “Lûgat-ı Nâci”.

¹⁸ Ferit Devellioğlu (Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları, 2005), “Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat”.

¹⁹ H.Turhan Dağlıoğlu, *Milâdî XVI. Hicrî X. Asırda Antep* (Gaziantep: Gaziantep Halkevi, 1936).

²⁰ *142 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili Defteri (H.1239-1249)*, s.427 İdari Hüküm Numarası:112.

Sicilin transkripsiyonunu yaparken transkripsiyon kurallarına mümkün mertebe uymaya çalıştık. (ع) Ayın harfini (‘) olarak, (ه) hemzeyi (‘) olarak gösterdik. Elif (ا), vav (و) ve ye (ي) harfleri ile yapılan uzatmayı (ˆ) işaretiyle belirttik. Okunamayan kelimelerin resimlerini bulunduğu alana, paragraf bütünlüğünü bozmayacak şekilde yerleştirdik. Sicili okurken, aşağıdaki görselde belirtilen tabloda yer alan kaidelere uymaya özen gösterdik. (bkz.Tablo 1.²¹)

Tablo 1. Transkripsiyon Kaideleri

ا (ا)	a, ā	ص	ş
ا (ا)	a, e, ı, i, u, ü	ض	z, d
ب	b, p	ط	t
پ	p	ظ	z
ت	t	ع	‘
ث	ṯ	غ	ğ
ج	c, ç	ف	f
چ	ç	ق	k
ح	h	ك	k, g, (ñ)
خ	ḫ	ك	ñ
د	d	ل	l
ذ	z, d	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v, u, ū, ü, o, ö
ژ	j	ه	h, a, e
س	s	لا	la, lā
ش	ş	ی	y, ı, i, î
		ء	’

Okuyabilmemize rağmen, hatalı bir okumaya dair şüphemiz olan kelimelerin sonuna, kelimeye bitişik olacak şekilde soru işareti “?” koymayı tercih ettik. Sicile ait

²¹ “<https://www.isa-sari.com/osmanli-turkcesi-osmanlica-transkripsiyon-alfabesi/>”,ts.

mürekkep lekelerini, silik kelimeleri ve mikrofilmlerin yan taraflarından kesiklik olan kısımlarının tümünü, araştırmacıları karmaşıklıktan kurtarmak amacıyla aynı şekilde “(silik)” ibaresiyle belirttik. Mikrofilmlerin kesik olduğu yada silik olan yerlerin bazıları klişe tabirler olduğundan, o kısımları tahmin etmek suretiyle yazdık ve kelimeye bitişik olacak şekilde “(t)” yazarak belirttik.

D. Ayntab’a Ait Şer’iyye Sicilleri Ve Transkripsiyonu Yapılan Defterler

Ayntâb’a ait şer’iyye sicilleri büyük bir hacme sahip olup elli bin sayfa civarındadır. Toplamda 174 adet şer’iyye sicili defterine sahip olan Gaziantep şer’iyye sicilleri daha evvel Gaziantep müzesinde tutulmakta iken 1991’den 2005 yılına kadar Ankara Milli Kütüphane’de muhafaza edilmiştir. 2005 yılından itibaren ise Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü’ne devredilmiştir. Daha evvel çalışılan şer’iyye sicilleri aşağıda listelenmiştir.

Ali Nohutlu, 8 Numaralı Gaziantep Şer’iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi (1-100). Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kilis, 2019

Ayten Belk, 10 numaralı Gaziantep Şer’iyye Sicilinin transkripsiyon ve değerlendirmesi (H.1012-1014/M.1603-1605) (s.3-101). Yüksek Lisans Tezi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kilis, 2021

Cemil Cahit Güzelbey, Gaziantep Şer’î Mahkeme Sicilleri M.1886 ilâ 1909. C. 153-160, Fasikül 1, Gaziantep, 1966.

Ahmet Yılmaz, 19. Yüzyıl İlk Çeyreginde Şer’iyye Sicilleri ve Tereke Defterlerine Göre Medine-i Ayıntab’ın İktisadi ve İçtimai Durumu, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1997.

Cemil Cahit Güzelbey, Gaziantep Şer’î Mahkeme Sicilleri M.1828 ilâ 1838 C. 142-143, Fasikül 3, Gaziantep, 1966.

Cemil Cahit Güzelbey, Gaziantep Şer’î Mahkeme Sicilleri M.1841 ilâ 1806. C. 144-152, Fasikül 2, Gaziantep, 1966

Cemil Cahit Güzelbey ve Hulûsi Yetkin, Gaziantep Şer'i Mahkeme Sicillerinden Örnekler M.1729 ilâ 1825. C.81-141, Gaziantep, 1970.

Fuat Yildirim, 108 Numaralı Gaziantep Şer'iyeye Sicili (H.1164.-1165-M.1750-1752) Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ, 1996.

Galip Eken, Gaziantep'in 113 Numaralı Şer'iyeye Sicili Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1168-1169 M. 1755-1756), Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1988.

Handan Bozkurt, Gaziantep 17 Nolu Şer'iyeye Sicili, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya, 2002

Halis Adnan Arslantas.(1997). Antep'in 141 numaralı H. 1261-1270 tarihli Şer'iyeye Sicilinin Transkripsiyon ve Katalogu. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

Leyla Akcan. (2016). 1824-1834 Tarihleri Arasında Gaziantep'te Sosyal, Siyasî ve İktisadî yapı (142 Numaralı Gaziantep Şer'iyeye Sicili Metin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi s.1-253). Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep

Makbule Bakırcı. (2015). 1761-1762 Tarihleri Arasında Ayntab'da Sosyal, Siyasî ve İktisadî Yapı (125 Numaralı Gaziantep Şer'iyeye Sicili Metin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi), Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep

Mustafa Can. (2011) 157 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep

Neşe Toğrul. (2010). 129 Numaralı Ayntâb Şer'iyeye Sicili'nin (H. 1061, 1108, 1142/M, 1650, 1696, 172) Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep

Rabia Sultan Timbil. (2003). 19 Numaralı Gaziantep Şer'iyeye Siciline Göre Mülk Satışları (1647-1648). Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Yüksel Babaninoğlu. (2004). 155 Nolu Gaziantep Şer‘iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (H.1308-1310/M. 1894). Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

Zeynel Özlü. (1999). Gaziantep’in 120 Numaralı Ser‘iyye Sicili (Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi). Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Zemzem Yüçetürk.(2009). 98/3 Numaralı Gaziantep Şer‘iyye Sicili (H.1155/M.1742–1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

I. BÖLÜM

LİTARATÜR BİLGİLERİ

1.1. Osmanlı Devleti'nde Hukuk Sistemi

Osmanlı hukuku; Roma hukuku, Anglo-Sakson hukuku gibi müstâkil bir hukuk sistemi olmayıp, esas itibariyle İslâm hukukuna dayanır²². Fakat şer‘i hukuk tek başına Osmanlı Devleti’nin hukukunun bütün kaidelerini oluşturmaz. Osmanlı Devleti’nin kendisinden önceki Türk-İslam Devletleri’nin halefi pozisyonunda olduğu yorumunun, en temel dayanak noktası devlet yönetiminde izlenen usuldür. Bu usül, şer‘i hukukun yanında bir de örfi hukuk adı verilen ve şer‘i hukukun uygulanmasını mücbir kıldığı sahanın dışında kalan kısmı kapsamakta olan, hükümdârın kanunnâmeleri vasıtasıyla şümullenen hukukî hükümlerdir.

Osmanlı Devleti’nde örfi hükümler, esasen şer‘i hukuka aykırı düşmemiştir. Bu şekilde örfi hükümler, şer‘i hukuk ile birleştirilmiş ve hatta bir nevi tek hukuk telâkkisi ortaya çıkmıştır²³. Osmanlı Devleti’nde halkın ekseriyeti Hanefi mezhebine mensup olması sebebiyle, hükümler Hanefi mezhebine uygun olarak verilmektedir. Bununla beraber gerek görüldüğünde Padişahın emriyle diğer üç mezhebin(Şafii, Maliki, Hanbeli) görüşlerine de yer verilmiştir²⁴. Buna binâen Osmanlı Devleti’nde zamanla ihtiyaç duyulması sebebiyle, şer‘i hukuka mutabaat esası gözetilerek; cemaatler hukuku, ecnebler hukuku ve mahalli hukuk olmak üzere üç kategori daha oluşmuştur. Osmanlı Devleti’nin aile hukuku, şahıs hukuku, miras hukuku, ticaret ve

²² Ekrem Buğra Ekinci, *Osmanlı Hukuku Adalet ve Mülk* (İstanbul: Arı Sanat Yayınevi, 2021), 101.

²³ Yusuf Halaçoğlu, *XIV.-XVII. Yüzyıllarda Osmanlı Devlet Teşkilâtı ve Sosyal Yapı* (Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1991), 118.

²⁴ Bayındır, Abdulaziz, *Osmanlı'da Yargının İşleyişi* (Yeni Türkiye Yayınları, 1999), 6/429.

borçlar-esya hukuku ile özel hukukun tüm alanlarında şer'i hükümlerin temel olarak alındığı görülmektedir²⁵.

1.1.1. Örfi Hukuk

Örf kelimesi, anlam itibariyle insanlar tarafından uyulan, umuma yada şahsa fayda sağladığı düşünülen, fakat yasalarla belirlenmemiş olan kural anlamına gelmektedir. Örfi hukuk ise en kısa tabirle, İslam hukukunun devlet başkanına tanıdığı geniş takdir ve düzenleme yetkisiyle meydana gelen kurallar olarak adlandırılabilir. Osmanlı padişahlarının münferit ferman ve kanunlarıyla yapılan bu düzenlemeler zaman içinde önemli bir yeküne ulaşınca oluş biçimine bakılarak kendi içinde bir bütün olarak değerlendirilmiş ve ayrı bir isimle anılmaya başlanmıştır. Klasik fıkıh kitapları içinde yer alan ve geçmiş dönemlerde devletin müdahalesinden bağımsız olarak oluşan hukuka şer'i hukuk, padişahların emir ve fermanlarıyla oluşan hukuka da örfi hukuk adı verilmiştir²⁶. Osmanlı Devletinde, fethedilen arazilerin hukuki rejim ve tasarruf şekli ile ilgili düzenlemeler (miri arazi ve tımar gibi), devlete ait madenler, tuzlar, gümrükler, sabun, hububat, susam ve zaruri ihtiyaç maddeleriyle ilgili nizamlar ve hazineye ait gelirlerin tahsili, para basımı gibi düzenlemeleri ihtiva eden yasaknameler bu çerçevede mütalaa edilebilir²⁷.

1.1.2. Şer'i Hukuk

Türklerin tam anlamıyla İslâmiyeti benimsedikleri döneme gelindiğinde İslâm hukuku tekemmül etmiş ve tedvîn olunmuştu²⁸. İslâm hukuku, Osmanlı Devlet teşekkülü ve hukuk yapısı için en üst mercî olmasına karşın tek hüküm koyucu değildi. Pâdişâh kanunnâmeleri mümkün olan, boşluk bulabildiği her alanda ve icâb ettiği miktarda hükmü, şer'i hukuka aykırı olmamak şartıyla tatbik ederdi. Bu sebeple Osmanlı hukuku, İslam hukukunun teorik esaslarıyla, bu hukukun altı asırlık

²⁵ Akgündüz, Ahmet, *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri* (İstanbul, 2006), 1/45.

²⁶ Adnan Koşum, "Osmanlı Örfi Hukukunun İslam Hukukundaki Temelleri", *Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 17/17 (2004), 146.

²⁷ Koşum, "Osmanlı Örfi Hukukunun İslam Hukukundaki Temelleri", 148.

²⁸ Ekinci, *Osmanlı Hukuku Adalet ve Mülk*, 102.

uygulamasında aldığı şekiller ve Osmanlı hükümdarlarının kendilerine tanınan alanlarda koyduğu hukuk kuralları ve kanunların bütünüdür²⁹. Hülâsa, fıkıh kitaplarında derlenen, Kuran ve sünnete dayanan hükümler, şer‘i hükümler olarak nitelendirilir. Bu hükümler Osmanlı hukukunun %85’ini oluşturmaktadır³⁰. İslam hukukunun menbası *edille-i şer‘iyye*³¹ olarak adlandırılan hukuki hükümlerin çıkarıldığı nüveye mutabıktır.

1.2. Şer‘iyye Mahkemeleri

Osmanlı Devleti monarşik yapısı gereği yargı erki hükümdarın uhdesindeydi. Hükümdar, Osmanlı Devleti’nin kuruluşundan itibaren bu yetkisini kâdılar vasıtasıyla ülkenin dört bir köşesine ulaştırmıştı. Osmanlı Devleti’nde de ilk olarak Osman Gâzi tarafından kadı tâyin edilmiş; Sultan I. Murad zamanında da önceki İslâm devletlerindeki kâdiyülkudatlığın benzeri kazaskerlik kurumu ihdâs edilmiş ve kadıları artık fiilen bu makam tâyin etmeye başlamıştır³². Hukuki davalara bakma görevini uhdesinde barındıran kâdılar bu görevlerini şer‘iyye mahkemelerinde, halkın tamamının hukuki sorunlarını, anlaşmazlıklarını gidermekle görevliydi. Şer‘i mahkemeler, sadece şer‘i hukukun alanına giren davaların görüldüğü merciiler olamayıp, aynı zamanda örfi hukukla ilgili konuların da şer‘i kanunlara aykırı olmayacak şekilde incelendiği mercii idi³³. Şer‘i mahkemelerin görevini yerine getirebilmesi amacıyla kendilerine has bina yada yerleri mevcut değildi. Bu durumun bir sonucu olarak sorumlu mahkeme, davalının sakîn olduğu bölge mahkemesiydi. Mahkeme işleri için Kadı’nın evinin bir köşesi veya cami, mescit ya da medreselerin bir odasının kullanıldığı anlaşılmaktadır³⁴.

²⁹ M. Akif Aydın, “Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi”, *Türkler Ansiklopedisi* 10 (2002), 15.

³⁰ Akgündüz, Ahmet, *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri*, 1/45.

³¹ Edille-i Şer‘iyye, yahut şer‘î deliller, en genel anlamda İslâm hukukunun kaynaklarını teşkil eder. Diğer bir ifadeyle, edille-i şer‘iyye, hüküm çıkarmada başvurulacak esaslar olarak ifade edilebilir. Genel bir sınıflama ile sem‘i ve akli olarak iki sınıfta incelenir. Hayreddin Karaman, *Fıkıh Usulü & İslam Hukukunun Kaynakları Metodu ve Felsefesi*, 2013, 42.

³² Ekrem Buğra Ekinci, “Osmanlı Devletinde Mahkemeler ve Kadılık Müessesesi Literatürü”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi* 5 (01 Mayıs 2005), 418.

³³ Mehmet Akif Aydın, *Osmanlı’da Hukuk. Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi* (İstanbul: Yıldız Yayıncılık, ts.), 1/391-395.

³⁴ Bayındır, Abdulaziz, *Örneklerle Osmanlı’da Ceza Yargılaması* (Ankara, 2002), 10/69.

Merkezden gelen her türlü hüküm derlenerek tedvin edilmek sûretiyle kâdîlara yollanırdı. Kadılar yargı görevlerini îfâ ederken evvela merkezden gelen hükümlere riayet etmek zorundalardı. Bayram ve Cuma günleri hariç devamlı görev yapan kâdîlar, halkın sorunları İslâm şer‘iatına uygun biçimde ve örfi hukukun kendileri için çizdiği sınırlara özen göstererek karâr alırlardı. Şer‘iyye mahkemeleri, Osmanlı Devleti’nin ekseriyetinin ittibâ ettiği Hanefî mezhebine uygun olarak hüküm verirlerdi³⁵.

Daha evvel resmi bir binası olmayan İstanbul kadısının H. 1253 / M. 1837 yılında Bâb-ı meşihâtta bulunan boş odalara taşınmasıyla, bu makam resmi bir mahkeme binasına sahip olmuştur. Ayrıca H. 1254 / M. 1838’de kadıların yetkilerini kötüye kullanmalarını önlemek ve memlekete hâkim olan usûlsüzlükleri ortadan kaldırmak niyetiyle Tarik-i İlmiye’ye dair Ceza Kanunnâme-i Hümayunu çıkartılmıştır³⁶. Fakat Osmanlı mahkemeleri asıl önemli revizyonunu Gülhane Hatt-ı Hümayûnuyla yaşamıştır. Bu döneme kadar gelinen süreçte kanunnâmeler revizyona uğrasa da menbâ aynı kalmaktadır, bu dönemden itibaren ise hukukun dayanaklarında değişimin ayak seslerini hissettiren bir eklemleme faaliyeti görülmeye başlanacaktır. Tanzimat’tan önceki dönemde İslam hukuku hâkim olup bu hukukun uygulanması sırasında meydana gelen boşlukları örfi hukuk ile doldurulmaya çalışılırken Tanzimat ile birlikte batı hukukundan yararlanılmaya başlanılmıştır³⁷.

Şer‘iyye mahkemeleri Osmanlı Devleti’nin ömrünü tamamlamasına değin var olmuştur. Osmanlı Devleti için adalet önemli bir yere sahip olmakla beraber, mahkemenin dışında noter görevi görmesiyle de Osmanlı halkı için sıkça başvurulmuş bir mercii olarak görev yapmıştır. 1924 târîhine gelindiğinde çıkarılan bir kanunla şer‘iyye mahkemeleri ilga edilmiştir.

³⁵ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilatı* (Ankara: T.T.K. Yayınları, 1988), 109.

³⁶ Ömer Lütfi Barkan, “Kanunname”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi* (MEB Yayınları, 1983), 6/185.

³⁷ Ekinci, Ekrem Buğra, *Tanzimat ve Sonrası Osmanlı Mahkemeleri* (İstanbul: Arı Sanat Yayınevi, 2004), 323.

1.2.1. Şer‘iyye Mahkemeleri Görevlileri

1.2.1.1. Kâdî

Osmanlı Devleti’nde şer‘iyye mahkemelerinde görevli olan en yetkili makam olan kâdîlık makamı, kelime anlamı olarak kazâ kökünden gelmektedir. Kazâ ise “hüküm, hâkimlik” manalarını ifade etmektedir³⁸. Başka bir deyişle kâdî, insanlar arasında gelişen dava ve tartışmaları yasal hükümlere göre çözen, padişahın atadığı görevlilerdir³⁹. Kadılık müessesesi, Osmanlı Devleti’nde genellikle halk arasında olan hukuki muarazaları, Hanefî mezhebi içtihatlarına göre çözümleyen, ayrıca bugünkü anlamıyla belediye işlerinden sorumlu olan ve noter görevi alan oldukça kompleks bir kurumdur. Osman Gazi’nin 1300 yılında Karacahisar’a tayin ettiği Dursun Fakih Osmanlı devletinin ilk kadısı olarak kabul edilmektedir. Egemenlik alameti olarak görevlendirilmiştir⁴⁰.

Böylesine kritik görevleri uhdesinde barındıran bir kuruma tayîn olabilmek için elbette zorlu bir öğrenim hayatını başarıyla tamamlamak şarttı. Kadılar medreselerden mezûn olmaktaydı. Eğitim haricindeki şartlar şöyleydi; erkek ve reşid olmak, hür Müslüman olmak, sağır-kör olmamak, temyiz kuvvetine sahip olmak, yeterli bilgiye sahip olmak, küçük, deli ve bunak olmamaktı⁴¹. Bahsi geçen şartları sağlayan ve medrese tahsili yapmış, herhangi bir müesseseden icazet alarak mülâzemet defterine kaydolmaya hak kazanmış şahıslar gerekli görülmesi halinde padişah tarafından kadı olarak atanırdı⁴².

Makamın önemine ve ulemaya hürmete binâen; Osmanlı devletinde kadılar idam edilmezdi. Kısaca kadılara siyaset cezası uygulanmazdı. Kanuni Sultan Süleyman’ın ve IV. Murat’ın idam ettirdiği kadılar dışında pek rastlanmaz⁴³. Klasik dönemde doğrudan merkeze bağlı olan kadılık makamı, 1837 yılında şeyhülislamlığa

³⁸ Ebu’l-Ulâ Mardin, “Kadı”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi* (İstanbul: MEB Yayınları, 1967), 6/42.

³⁹ Hasan Tahsin Fendoğlu, “Osmanlı’da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı”, *Osmanlı Ansiklopedisi* (Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 1999), 6/453.

⁴⁰ Fendoğlu, “Osmanlı’da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı”, 6/453.

⁴¹ Akgündüz, Ahmet, *Şeriye sicilleri : Mahiyeti Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler* (İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, 1998), 70.

⁴² Halil Cin - Ahmet Akgündüz, *Türk Hukuk Tarihi* (İstanbul: Timaş Yayınları, 1990), 2/278-281.

⁴³ İlber Ortaylı, *Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi* (Ankara: Cedit Neşriyat, 2008), 262; İlber Ortaylı, “Kadı”, *Diyanet İslam Ansiklopedisi* (İstanbul, 2001), 24/70.

bağlanmış ve ardından 12 Mart 1917 tarihinde şer‘i mahkemelerin hepsi Adliye Nezaretine bağlanmış olup, şer‘iyye mahkemeleri kısmında medhâlini yaptığımız gibi bu makamın tabî olduğu kurum olan şer‘iyye mahkemeleri, 8 Nisan 1924 tarihli Mahakim-i şer‘iyyenin ilgasına ve Mehâkimin Teşkilatına ait Ahkâm-ı Muaddil Kanunu ile ortadan kaldırılmıştır⁴⁴.

1.2.1.2. Naib

Kelime aslen, nevb (niyâbe) masdarından türemiş olup nâib çoğulu (nüvvâb), “bir kimseyi temsil etmek, birine vekâlet etmek” anlamına gelmektedir. Özetle vekil manasına gelen naib kelimesi, kadıların bizzat davalara bakmak yerine, vekilleri olan ve kadıyı temsilen görev alan şahısları ifade etmektedir. Kadıların, yargılama esnasında yardımına başvurdıkları görevlilerin başında nâib gelmektedir.. Nahiyelere tayin edilen naiblere kaza naibleri, ayrıca mevleviyet kadılarının tayin ettiği naiblere mevali naibleri, arpalıklarda sahibi adına yargı görevini yürütenlere de arpalık naibleri adı verilmiştir⁴⁵.

Genellikle niyâbet mürâselesiyle, kâdîlar tarafından tayîn edilen naiblerin, bazı kazâlara kâdînın yerine atandıkları da vâkidir. Bunda kâdî olarak atanmaya lâayık nitelikte ulema bulunmaması bir etken olarak düşünülemez, kezâ geniş bir coğrafyada, geniş erklerle yetkilerle donatılmış çok sayıda kâdîların görev alması, makâmın niteliğini kaybetmesine ve erkler arasında anlaşmazlıkların çıkmasına sebep olabileceği düşünülmüş olmalıdır. Bu gibi sebepler naiblik müessesinin önemini arttırmış ve birçok farklı coğrafyaya gönderilmeleri ve görev almalarına vesîle olmuştur.

⁴⁴ Akgündüz, Ahmet, *Şeriye sicilleri : Mahiyeti Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, 18.

⁴⁵ Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*, 109.

1.2.1.3. Kassamlar

Sözlük anlamı taksîm eden demek olan kassam kelimesi hukuki terim olarak, vefat eden şahısların terekelerini taksîm eden şer‘i memur anlamına gelir⁴⁶. Osmanlı adliyesinde iki tür kassam görev yapmaktadır. Bunlardan ilki askeri sınıfın terekelerini taksîm eden kazasker kassamlarıyken, ikincisi şer‘i mahkemelerin bulunduğu bölgelerde görev yapan kassamları ifade etmektedir. Her kadılıkta husûsi kassam defteri bulunmaktaydı ve kassamlar taksîm ettikleri terekelerden “resm-i kısmet” adıyla bir harç almaktaydılar⁴⁷. Bu müessese şer‘iyye mahkemeleri kapatılmadan önce mülgâ olmuş olmakla, yalnızca İstanbul Kassamlığı göreve devâm etmiştir.

1.2.1.4. Muhzırlar

Kelime anlamı “huzura getiren, hazır bulunduran” olan muhızır,ın şer‘iyye mahkemelerinde ifâ ettiği ana görev davacı ve davalıyı mahkemeye celb etmektir. Nispeten küçük kadılıklarda, kâtibe ihtiyaç duyulmaması sebebiyle muhızırlar, kitabet işlerinin de kâdî ile birlikte yapabiliyorlardı. Hatta bazen kadının talep etmesiyle yanında asker bulundurarak asilerin yakalanması ve suçluları takip etmek gibi görevleri uhdesinde barındırırdı. Bahsi geçen hizmetlerine binâen “ihzariye”, “ücret-i kadem” ya da “ayak teri” denilen ve taraflarca karşılanan bir ücret alırdı. Muhızır sayısı çok olan mahkemelerde bir de muhızırbaşı bulunurdu ve muhızırların tayîni bir seneliğine muhızırbaşılar tarafından yapılırdı⁴⁸. Pâdişâh değişikliklerinde, haklarında şikayet olmadığı müddetçe berâtları yenilenir ve görevlerine devâm ederlerdi.

1.2.1.5. Çavuşlar

Şer‘iyye mahkemelerinde çok çeşitli görevleri bulunan görevli bir sınıf olan çavuşlar; mahkeme ilâmlarının icrasını, borçlunun mallarını satarak borcunun

⁴⁶ Cin - Akgündüz, *Türk Hukuk Tarihi*, 2/275.

⁴⁷ Demir, Abdullah, *Medeni Yargılama Hukuku* (İstanbul: Yitik Hazine Yayınları, 2010), 54.

⁴⁸ Demir, Abdullah, *Medeni Yargılama Hukuku*, 50.

ödenmesini, gerektiği takdirde mahkeme kararı sonucunda borçlunun hapsini, hukuken kesinleşen nakdî ve bedenî cezaların infazını, özetle günümüzdeki icra memurları ve kısmen de savcılarının ve emniyet güçlerinin vazifelerini ifa etmekteydiler⁴⁹.

1.2.1.6. Mukayyid

En kısa tanımıyla mukayyid, kâtiplerin müsvedde olarak dava esnâsında yazdıkları metinleri temize çeken görevlilerdir.

1.2.1.7. Subaşılar

Köy ve kasabalardakine il subaşıları, diğer büyük merkezlerdekine ise şehir subaşıları denilen bu memurlar, görevlerini ifa için mahalle bekçilerinden (âses) yardım alırlar ve hizmetleri karşılığında da “Subaşı Mektûu” denilen bir ücrete hak kazanırlardı⁵⁰. Kısaca Çavuş teşkilâtının görevlerini sancak, kazâ, nahiye ve köylerde subaşılar ifâ etmişlerdir.

1.2.1.8. Asesler

Şehirlerde geceleri asayişî sağlamakla görevli olan asesler, subaşıların gündüz ifâ ettikleri vazifeleri, gece vakitlerinde, gerektiğinde yerine getirirlerdi. Geceleri şehirdeki çarşı ve mahallelerde dolaşırlar yakaladıkları zanlıları ya kendileri cezalandırır ya da gerekli hallerde kadiya getirirlerdi⁵¹.

⁴⁹ Cin - Akgündüz, *Türk Hukuk Tarihi*, 2/27.

⁵⁰ Cin - Akgündüz, *Türk Hukuk Tarihi*, 2/277.

⁵¹ Demir, Abdullah, *Medeni Yargılama Hukuku*, 54.

1.2.1.9. Tercümanlar

Kâdîların, mahkemeye başvuran davacı yada davalıların konuştukları lisânları anlamamaları durumunda kullandıkları görevlilerdir. Gerekli görülen yerlerde görevlendirilmişlerdir. Özellikle zımmîlerin yaşadıkları mahallelerde daha sık görevlendirilmişlerdir.

1.2.1.10. Kâtipler

Kâtiplerin asli vâzifeleri mahkemeye gönderilen belgeleri ve dilekçeleri almak, dava esnasında tarafların ifadelerini kayda almak, dava tutanaklarını zapta geçirmek ve bunları saklamak, dava sonucunda hüccet ve ilâmları hazırlayıp taraflara dağıtmak, ayrıca bir kopyasını Şer'iyye Sicillerine kaydetmektir⁵². Bu göreve nasb olunan kişiler medrese mezûnudur. Ayrıca, ilâmların yazılma usûllerini (ilm-i sakk) bilen güvenilir kimselerden seçilmeye çalışılmışlardır⁵³.

1.2.1.11. Şuhudü'l-hâl

Davaları bir çeşit juri görevi görerek takip eden kimselerdir. Şuhudü'l-udûl ile karıştırılmamaları gereken ve davalı yada davacıların şahitleri olmayıp, mahkemede görevli yada görevlendirilen kimselerdir. Sadece varlıklarıyla bile dolaylı olarak hâkimin yanlış veya tarafgir davranmasına engel olmuştur. Bu durumu hasebiyle bu kurum batı hukukundaki jüriden farklıdır⁵⁴.

Osmanlı Devleti'nde kayıtların tutulmasında birçok ayrıntı düşünülmüştür. Şer'iyye sicilleri kaydedilirken, ilk önce kadı ve müderris. daha sonra kaza'nın önde

⁵² Ekrem Tak, *Diplomatik Bilimi Bakımından XVI.-XVII. Yüzyıl Kadı Sicilleri ve Bu Sicillerin İhtiva Ettiği Belge Türlerinin Form Özellikleri ve Tanımlanması* (İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim Dalı, Doktora Tezi, 2009), 47-49.

⁵³ Demir, Abdullah, *Medeni Yargılama Hukuku*, 62.

⁵⁴ İsmail Doğan, "Klasik Dönem Osmanlı Mahkemeleri", *Kafdağı* 4/2 (31 Aralık 2019), 207.

gelenleri, daha sonra ise kethüda, emin, muhızır ve katiplerin ismi yazılmaktadır⁵⁵. Bu noktada bürokratik bir sınıflama olduğu bârizdir.

1.3. Şer‘iyye Sicilleri

Osmanlı Devleti mahkemelerde alınan kararlar ve merkezden gelen idari belgelerin kayıtlarını şer‘iyye sicilleri vasıtasıyla tutmuştur. Bu bakımdan Osmanlı Devleti bâkiyesinden kalan en mühim kaynaklardan birisidir. Yalnızca hukuki konular ve idari konular hakkında bilgi sahibi olmaya yaramanın dışında, birde Osmanlı hukuk mevzuatını, kullanılan fıkıh kitaplarını, yayınlanan kanunnâmeleri ve bu kanunnâmelerin uygulanış şekillerini şeriye sicillerinden tespit edilebilmektedir⁵⁶. Bazı şer‘iyye sicillerinde yazım, kronolojik sıraya göre yapılmıştır. Defterde kullanılan yazı türlerine baktığımız zaman rika ve çeşitleri, talik, talik kırması, sülüs. sülüs kırması, divani çeşitleri ve siyakat türleri ile yazılmışlardır. Şer‘iyye sicillerinin bir kısmı bahsedildiği üzere kronolojik sıra izlese bile, sonradan ciltlenmiş olmasına rağmen kronolojik sıra izlemeyen şer‘iyye sicillerinin miktarı pekçoktur. Günümüze ulaşmış siciller incelendiği zaman, kayıtların önce müstakil varaklara yazılıp, sonradan tarih sırasına konularak veya konuları bakımından ayrı bölümler halinde derlenerek ciltlenip defter haline getirildiği görülmektedir. Bu sicillerin ihtiva ettiği belgelerin kronolojik bir sıra takip etmemesi de sicillerin sonradan ciltlendiği fikrini güçlendirmektedir⁵⁷. Şer‘iyye sicillerinin ekserisinin bir yıllık kayıtlar halinde cem edildiği görülmektedir. Ancak konu itibari ile bir arada bulunması gereken veya hususî bir konuya hasredilmiş siciller sayıca daha fazla yılları ihtiva edebilmektedir. Mesela vakıf muhasebe defterleri bir vakfa ait 20-30 yıllık kayıtları ihtiva etmektedir⁵⁸.

Arapça olan giriş kısmının ardından Kadıların hem adli hem de mülki vazifeleri olması sebebiyle defterlerde iki türden bilgilere de ulaşmak mümkündür.

⁵⁵ Tak, *Diplomatik Bilimi Bakımından XVI.-XVII. Yüzyıl Kadı Sicilleri ve Bu Sicillerin İhtiva Ettiği Belge Türlerinin Form Özellikleri ve Tanımlanması*, 55.

⁵⁶ Murat Şen, “Osmanlı Hukukunun Yapısı”, *Osmanlı VI* (1999), 324; Münir Atalar, “Şer‘iye Mahkemelerine Dâir Kısa Bir Tarihçe”, *İslâm İlimleri Enstitüsü Dergisi IV* (1980), 312, 313.

⁵⁷ Tak, *Diplomatik Bilimi Bakımından XVI.-XVII. Yüzyıl Kadı Sicilleri ve Bu Sicillerin İhtiva Ettiği Belge Türlerinin Form Özellikleri ve Tanımlanması*, 84.

⁵⁸ Tak, *Diplomatik Bilimi Bakımından XVI.-XVII. Yüzyıl Kadı Sicilleri ve Bu Sicillerin İhtiva Ettiği Belge Türlerinin Form Özellikleri ve Tanımlanması*, 85.

İdari görevlerle alakalı; memurların tayini, resmi binaların onarımı, esnafların teftişi, vakıfların denetlenmesi ve vakıf binalarının kiraya verilmesi, vergi ve cizyelerin toplanması, narh kesimi, yiğitbaşı ve kethüdaların tayini, mukâtaa teftişi gibi konularda yazılan kayıtlara rastlanmaktadır. Adli görevlerle alakalı ise i'lâm, hüccet, ma'rûz, mürâsele, temessük, tezkire gibi türlerde belgeler mevcuttur⁵⁹.

1.3.1. Şer'îye Sicillerinde Bulunan Belgeler

1.3.1.1. Hüccetler

Bürhan, delil anlamına gelen hüccet, karâr belirtmemek şartıyla, mahkemeye ulaşmış etmiş bir meseleye dair, kadı tarafından düzenlenen, imza ve mühür ile tasdik olunmuş ve şahidler tarafından da onaylanmış hukukî belgeyi tarif etmektedir.

Hüccetler genel itibariyle davet formülü, kadı tasdik ve imzası, başlangıç formülü, metin ve şuhudü'l-hal bölümlerinden oluşmaktadır. Hüccetlerde kadı imza ve tasdik ibareleri, başlangıç formülleri ve çeşitli ibareler belgenin muhtevasına ve dönemine göre değişiklikler gösterebilmektedir⁶⁰. Şer'îye mahkemelerinden verilen hüccetler talik yazı ile yazılırdı.

Hüccetler yazılış sebebini belirten bir ifade ile başlamaktaydı, ardından kimlik tespiti yapılır ve tarafların mahkemeye niçin başvurdukları özetlenirdi. Son olarak ise meselenin kaydedildiğine dair ifadeler kullanılır ve târîh yazımına geçilirdi. Bu vesikalarda hâkimin imzası vesikanın altında değil üstünde bulunurdu⁶¹.

1.3.1.2. Ma'rûzlar

⁵⁹ Duman, Ali, "Kadı Defterleri (Şer'iye Sicilleri) Mahiyetleri, Muhtevaları ve İslam Hukuku Açısından İncelenmelerinin Önemi" 33 (Güz 2007), 141, 142, 149-152.

⁶⁰ Tak, *Diplomatik Bilimi Bakımından XVI.-XVII. Yüzyıl Kadı Sicilleri ve Bu Sicillerin İhtiva Ettiği Belge Türlerinin Form Özellikleri ve Tanımlanması*, 114.

⁶¹ Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü* (İstanbul: MEB Yayınları, 1999), 865.

Arz edilen şey anlamına gelen ma'rûz, temelde arzlardan bazı farklılıkları barındırmaktadır. Arzlar resen yazılmış iken ma'rûzlar bir ihtiyaca yada şikayete binâen kaleme alınmışlardır. 18. yy.'a gelinceye kadar olan ma'rûzlar için; kadı tarafından kaleme alındığı halde kadının kararını ihtiva etmeyen, hüccet gibi hukuki bir durumun tespiti açısından yazılı delil olarak kabul edilmeyen ve sadece kadının icra makamlarına idari bir durumu arz ettiği yazılı kayıtlara veya halkın icra makamına yahut kadıya hitaben yazdığı şikayet dilekçeleridir⁶². Fakat daha ileri tarihlerde ma'rûzlar, kâdînın kazaî faaliyetlerini de merkeze arzetmesi sebebiyle hukukî bir mahiyet de kazanmış ve mâruzlar XVIII. yüzyılın ortalarından itibaren bu özellikleri dolayısıyla ilâm şeklinde anılmaya başlanmıştır⁶³.

Ma'rûzlar konusu bakımından çok geniş bir yelpazeye sahiptir. Arzlardan farklı olarak şahsi şikayetleri de barındırırlar ve yukarıda belirtildiği üzere yalnızca resen yazılmadıkları için arzlara göre daha az idari fakat daha çok hukuki bir hüveyete haizdirler. Arzlar, genellikle mukataaların ve vakıfların iltizama verilmesi, vakıf görevlilerinin tayin ve azilleri gibi konu itibarıyla tamamen idârî ve mâlî hususlara ait iken, arzların yerini alan mâruzlar esnaf meseleleri, şahsî şikayet ve talepler ve idarî meseleler hakkında düzenlenmiş olmaları dolayısıyla konuları bakımından oldukça değiştiği görülmektedir⁶⁴.

1.3.1.3. İ'lâmlar

Şer'iyye sicillerinde bulunan sıkça belge türlerinden birisi olan i'lâmlar müstakil bir sicil olarak ilk kez H. 1741-42 yıllarında tutulmaya başlanmıştır. Bundan evvel daha çok arz niteliği taşıyan i'lâm belgeleri görülmektedir⁶⁵. Kadının bir konu hakkında yaptığı tenkidin kendi imzası altında ilgili kimseye veya var olan bir soruya cevaben arz eylemesine i'lâm denilmektedir⁶⁶.

⁶² Akgündüz, Ahmet, *Şer'iye sicilleri : Mahiyeti Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, 37.

⁶³ Tak, *Diplomatik Bilimi Bakımından XVI.-XVII. Yüzyıl Kadı Sicilleri ve Bu Sicillerin İhtiva Ettiği Belge Türlerinin Form Özellikleri ve Tanımlanması*, 140.

⁶⁴ Tak, *Diplomatik Bilimi Bakımından XVI.-XVII. Yüzyıl Kadı Sicilleri ve Bu Sicillerin İhtiva Ettiği Belge Türlerinin Form Özellikleri ve Tanımlanması*, 144.

⁶⁵ Tak, *Diplomatik Bilimi Bakımından XVI.-XVII. Yüzyıl Kadı Sicilleri ve Bu Sicillerin İhtiva Ettiği Belge Türlerinin Form Özellikleri ve Tanımlanması*, 148, 149.

⁶⁶ Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*, 108.

İ'lâmlar kendine has üsluba sahip olsa bile ma'rûzların tekamül etmiş versiyonu olarak nitelenebileceği için tamâmen bambaşka bir tarza sahip değildir. Hâkimin kararını ihtiva eden her belge i'lâm olarak nitelenir. Fakat örfî anlamda altında kadının imza ve mührünü taşıyan her belgeye, hükmü ihtivâ etsin etmesin i'lâm denildiğini, bu sebeple Osmanlı Arşivi'ndeki birçok ma'rûzâtın i'lâm olarak kayda geçirildiğini hatırlatmakta fayda vardır⁶⁷.

İlâmların da başlangıç formülü, mesele, bitiş formülü ve tarih olarak dört bölüm halinde taksîm edildiği söylenebilir. İ'lâmlar Dîvân-ı Hümâyûn'a arz edilmeye başladığı andan itibaren idari hususlara ek olarak hukuki bir hüviyete haiz olmuştur. Siciller incelendiğinde XVIII. yüzyılın ortalarına kadar hırsızlık ve katl davalarına aid had cezalarının kararlarını ihtiva eden mahkeme kayıtları hüccet formatında yazılmışken, ilâmın ortaya çıktığı H.1154/M.1741-42 yılından sonra ceza davalarına ait mahkeme kayıtlarının ilâm formatında düzenlenmeye başladığı anlaşılmaktadır⁶⁸.

1.3.1.4. Mürâseleler

Mürâsele kavramı, hukuki anlamda en kısa tabiriyle, Osmanlı bürokrasisinde kâdîlarla, Kazaskerin haberleştiği resmi belgelerdir. Başka bir deyişle mürâsele, kazasker ve kadıların mahkeme görevlilerine ait tayin yazıları ile diğer resmî şahıs veya makamlara yazdıkları resmî belgeler şeklinde tanımlanabilir⁶⁹. Mürâseleler arasında nâib tayinleriyle ilgili olanlar olduğu gibi katip ve muhızır tayinine ait olarak düzenlenmiş olanlarına da rastlanmaktadır. Mürâselelerden bir kısmı da idarî işlerle ilgili olarak yazılmıştır⁷⁰. Bunun dışında mukayyid tayînine ilişkin mürâselelerin de yazıldığı vâkidir.

⁶⁷ Akgündüz, Ahmet, *Şeriye sicilleri : Mahiyeti Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, 63.

⁶⁸ Tak, *Diplomatik Bilimi Bakımından XVI.-XVII. Yüzyıl Kadı Sicilleri ve Bu Sicillerin İhtiva Ettiği Belge Türlerinin Form Özellikleri ve Tanımlanması*, 153.

⁶⁹ Akgündüz, Ahmet, *Şeriye sicilleri : Mahiyeti Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, 38.

⁷⁰ Tak, *Diplomatik Bilimi Bakımından XVI.-XVII. Yüzyıl Kadı Sicilleri ve Bu Sicillerin İhtiva Ettiği Belge Türlerinin Form Özellikleri ve Tanımlanması*, 223.

1.3.1.5. Tezkereler

Kâdîlardan gayrı makamlar tarafından kaleme alınan resmi belgeleri ifade etmek için kullanılır. Şer‘iyye sicillerinde yer alan birinci manadaki tezkereler, başta sadrazam olmak üzere yüksek devlet memurlarının özel kalem müdürü demek olan tezkereciler tarafından kaleme alınırdı⁷¹. Tezkerelerde mümkün mertebe konular özet halinde tutulur fermânlardaki uzun elkab cümlelerine rastlanmadığı gibi, hızlı biçimde konuya geçilirdi.

1.3.1.6. Temessükler

Sözlükte bir işi sıkıca tutunmak anlamı olsa da Osmanlı terminolojisinde başka bir anlama sahip olan temessükler; bir borcun ödenmesinin kabûl edilmesi, bir şeyin teslim alındığının gösterilmesi gibi hususlarda karşı tarafa verilen bir nevi senedir⁷². Yalnızca borç konularını ifade etmeyip ayrıca, kefalet için düzenlenen belgelere, devletlerarası yazılan antlaşma gibi önemli birtakım belgelerin hazırlanması esnasında düzenlenen belgelere temessük denildiği gibi tımar sahipleri ile vakıf memurları ve mütevelliler tarafından verilen çeşitli tasarruf vesikalarına da temessük denmektedir⁷³.

1.3.1.7. Vakfiyeler

Arapça anlamından farklı olarak vakfiye, Allah rızâsı için bir malın hayırlı bir amaç için tahsîs edilmesi manasına gelmektedir. Vakfiyyelerin tarihçesi Anadolu’ya Türklerin yerleşmesine kadar gider. Özellikle Selçuklu vakıf müessesesi Anadolu için büyük öneme sahiptir. Vakıflar iki türlü incelenmektedir. Birincisi hayra

⁷¹ Akgündüz, Ahmet, *Şeriye sicilleri : Mahiyeti Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, 45.

⁷² Mübahat Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili* (İstanbul: Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, 1994), 281.

⁷³ Akgündüz, Ahmet, *Şeriye sicilleri : Mahiyeti Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, 48.

tahsis edilmiş vakıflar ikincisi zürri yani evlat ve ahfada tahsis edilmiş olan ve asıl amacı yoksullara yardım olan vakıflardı⁷⁴.

Vakfiyyeler vakıf müessesesi için gerekli olan en önemli belge türlerindendir. Butik mahiyetteki vakıflar için genellikle tek parçadan oluşan bir kağıda yapılan kayıt yeterli bulunmuştur. Vakfiyeler Arapçayı çok iyi bilen ulema tarafından yazılmıştır. Ulemanın dil konusundaki bilgi ve yazışma tecrübesi, erken Osmanlı bürokrasisinde, şer'î belgelerin ve özellikle de devlet adamlarına ait vakfiyelerin düzenlenmesinde ulemayı ön plana çıkarmış ve bu belgelerin tanziminde kullanılacak dilin ve Türkçe diplomatik kaidelerinin oluşturulmasında ulemaya önemli bir rol yüklemiştir. Vakfiyelerde kullanılan yazı türü zaman içerisinde değişmiştir. Vakfiyeler daha çok sülüs, nesih, rika, talik, dîvânî ve siyâkat türünden yazılarla inşa ve kaydedilmiştir⁷⁵. Vakfiyeler hûlasaten; davet, takdîm ve tasdîk kısımlarından meydana gelmiştir.

1.3.1.8. Fermânlar

Emir, irâde ve buyruk anlamına gelen fermân kelimesi, herhangi bir meseleye dair pâdişâhın tuğralı emrini ifade etmektedir. Fermânlar Dîvân-ı Hümâyûn kalemlerinden birinde yazılmıştır. İki sebeple yazılan fermanlar, birinci sebep olarak; sefer, asker sevki, vergi veya bilimum devlet işleriyle alakalı yada ikinci sebeple; taşrada bulunan görevlilerin dilekçesi ile halkın isteği üzerine alınan kararları ihtivâ ederdi.

Fermânların altı adet rükûnu ve beş adet şartı mevcuttur. Fermanların rükunları; belgede ferman kelimesinin kullanılması, fermanın muhatabına layık dua cümlesinin bulunması, fermanın yazılmasına sebep olan olayın belirtilmesi, fermanı gönderenin muradının emredilmesi, muradın açıklanması ve gerekenin yapılmasına dair dua gibi esaslardan oluşmaktadır. Şartları ise tuğra, padişaha yakışan ifade, muhatabın rütbesine riayet, muhatabın isminin başında dua cümlesinin bulunması ve fermanın yazılma sebebidir⁷⁶. Mübahat Kütükoğlu'na göre ise 9 adet başlık mevcut

⁷⁴ Yeniöldüz, Bahaeddin, "Vakıf", *İslam Ansiklopedisi* (İstanbul: MEB Yayınları, 1993), XIII/277.

⁷⁵ Tak, *Diplomatik Bilimi Bakımından XVI.-XVII. Yüzyıl Kadı Sicilleri ve Bu Sicillerin İhtiva Ettiği Belge Türlerinin Form Özellikleri ve Tanımlanması*, 191.

⁷⁶ Tak, *Diplomatik Bilimi Bakımından XVI.-XVII. Yüzyıl Kadı Sicilleri ve Bu Sicillerin İhtiva Ettiği Belge Türlerinin Form Özellikleri ve Tanımlanması*, 236, 237.

olmakla bunlar; davet, tuğra, elkâb, dua, nakil/iblâğ, emir, tekîd ve tehdid, târîh ve mahall-i tahrîrdir⁷⁷.

1.3.1.9. Buyrulduklar

Kelime, buyurmak mastarından türemiştir. Osmanlı terminolojisinde ise; Sadrazam, vezîr, kazasker, beylerbeyi gibi üst rütbeli devlet adamlarının, kendilerinden rütbece alt konumda bulunan görevlilere gönderdileri yazılı emirlerdir. Buyrulduklar şekil bakımından beyaz üzerine buyrulduklar ve telhîs üzerine buyrulduklar olarak; yazıldıkları bölge olarak ise merkez ve taşra buyruldukları olarak iki sınıfta incelemek mümkündür.

Buyrulduklar çok çeşitli konular ihtivâ edebilmektedir. Resen ve arz-ı hâl üzerine yazılan buyrulduklar farklı konular barındırmakla beraber; idari, mâlî yada hukukî konular barındırabilmektedirler. Buyrulduklar hûlasâ; elkab, nakil ve emir kısımlarından oluşmaktadır⁷⁸.

1.4.1. 142 Numaralı Şer‘iyye Sicili’ne Ait Hükümlerin Konularına Göre Sınıflandırılması

1.4.1.1. İdari hükümlerin konulara göre taksîmi

Sicilde yer alan idâri hükümler konularına göre ana başlıklara ayrılarak taksîm edilmiştir. (bkz.Tablo 2)

⁷⁷ Kütükoğlu, *Osmanlı Belgelerinin Dili*, 100.

⁷⁸ Tak, *Diplomatik Bilimi Bakımından XVI.-XVII. Yüzyıl Kadı Sicilleri ve Bu Sicillerin İhtiva Ettiği Belge Türlerinin Form Özellikleri ve Tanımlanması*, 251.

Tablo 2. İdârî Hükümlerin Taksîmi (M. 1824-1834)

İdari Hükümler	
Belge Konusu	Belge Numarası
Asker temini veya iadesi	01, 53, 55, 56, 130a, 130b, 151, 184, 185, 197
Azl ve tayîn	02, 11, 19, 21, 22, 25, 26, 47, 63, 82, 85, 86, 88, 99, 100, 101, 102, 103, 129, 135, 137, 138, 144, 150, 154, 155, 159, 163, 165, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 178, 179, 206a, 206b
Mesârif,inâmat,tahmîl veya gelir taksimi defterleri	03, 07 ,46, 49, 113, 115, 187, 189, 190, 196, 203
Mukâtaa tevcihi ve defterleri	04, 70, 72 ,91 ,92, 93, 94,104, 120, 140, 146
Salyâne	05, 114, 149
Gayrimüslimler	168, 169, 182
Tenbihât	08, 13, 41a, 41b, 51, 52
Tebliğ	09, 10
Esnaf Defteri	116, 117, 126, 153
Cizye	14, 20, 36 ,37 ,38 ,45 ,61, 167
Tevzî defteri	15,203
İsyân	23, 24, 27, 31, 106, 123, 188, 192
Asakir-i Mansûre	06, 28, 29, 111, 112, 185, 197
Tımar	30, 34, 35, 42, 43, 152
Ağnam	32, 33, 71, 108b
Menzil	38, 40, 90, 97, 195
Avarız-Nüzul- Harc-ı aklâm-İmdâd-ı hazariye	48, 64, 66, 67, 74, 76, 95, 96, 142, 156, 157, 158, 160, 164a, 164b, 191, 201, 202
Rus Savaşı	16, 17, 18, 50, 59, 60, 62, 63, 130, 131
Diğer	44,57, 68, 69, 73, 78, 79, 81, 84, 98,105, 107, 109, 121, 124, 127, 128, 130, 132, 136, 141, 145, 16, 162, 180, 193, 198, 199, 200, 204, 205
Diğer Tahsilât	75a, 75b ,77, 80, 83, 87, 108a, 110, 120, 122, 125, 131, 133, 134, 139a, 139b, 143, 147, 166, 181, 183, 186, 194, 207, 208, 209, 210, 211
Narh	65, 118, 119, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218
Yeniçerilik	89, 106, 192

1.4.1.2. Hukukî hükümlerin konulara göre taksîmi

Sicilde yer alan hukukî hükümler bir takım genel başlıklar altında toplanmak sûretiyle konularına göre taksîm edilmiştir. (bkz.Tablo 3)

Tablo 3. Hukûkî Hükümlerin Taksîmi (M. 1824-1834)

Hukuki Hükümler	
Belge Konusu	Belge Numarası
Tereke	01, 02, 09, 26a, 29, 31, 39, 47, 48, 49,59a, 74, 79, 81, 85, 108, 122
Alacak-verecek	03, 10, 15, 22, 23, 27b, 35, 38, 40, 43, 50, 53, 58, 59b, 60, 62, 69, 71, 84, 86, 94, 98b, 100, 102, 105, 110, 111, 123, 127, 129
Diğer	04, 44, 64a, 80, 101, 109, 113, 120, 125, 132,
Cinayet- yaralama- diyet	05, 51, 68, 76, 112, 114
Tövbe- af	06, 18, 130, 134
Eşya defteri	07
Vekâlet	08, 101
Vâsi tayîni	11, 32,45, 56, 57, 61, 63, 64b, 68, 72, 73, 76, 82a, 87, 88, 89, 92, 93, 95, 98a, 104, 108, 114, 116, 117, 118, 119, 121, 124, 126
Boşanma	12, 96
Nafaka	13, 19, 25, 27a, 32, 34, 36, 37, 41, 42, 45, 52, 63, 72, 73, 87, 88, 92, 97, 103, 104, 116
Alım-satım	14, 54, 55, 65, 66, 77, 82b, 91, 106
İhtidâ	16
Evlenme-Mehir	17, 21, 128
Vasî tayîni- velâyet	24, 30, 33, 34, 36, 37, 41, 46
Vakıf	70, 78, 90, 107
Miras taksîmi	27b, 64b, 75,
Hırsızlık	115
Yalancı Şahitlik	131, 133

II. BÖLÜM

TRANSKRİPSİYON

2.1. 142 Numaralı Şer‘İyye Sicili’nin Transkripsiyonu Ve Belgelere Ait Temel Bilgilerin Tabloları

2.1.1. İdari Hükümler

Sayfa No: 254	Hüküm No: 01	Tarih: H: 03 Zi'l-Ka'de 1244 M: 07 Mayıs 1829
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Asker Temini	
Belgenin Özeti: Ayntab'dan Şark Ordusuna,Moskov keferesiyle yapılan muharebe sebebiyle,savaş mevsiminin de gelmesine binâen 440 asker talep edilmiş fakat Şark Ordusuna yalnızca 200 asker vâsıl olmuştur.Bundan dolayı geriye kalan 240 askerin önceki askerlerden farklı olarak daha iyi techiz edilerek Şark Ordusuna katılması hakkında emir.		

Asker bâkiyesi isti‘câl emri

İftiharü’l-emacid ve’l-ekarim câmi‘ü’l-mehâmid ve’l-mekârim ve dergah-ı alî kapucubaşlarından asker ihracına me’mur el-yevm Ayntab canibinde olan saadetlû Ali Rıza Beğ ve Ayntab ayanı el-Hâcc Sâdık Beğ dâme mecduhu ve şerî‘at-şî‘ar kadısı faziletlû efendi zide fazluhu ve müftisi fekâhetlû efendi zide takvahu ve kıdvetü’l-emasil ve’l-akran vücuh-ı memleket ve iş erleri zide kadruhum inha olunur ki eyâlet-i Mar‘aş’dan şark ordusuna müretteb bin nefer askerden ma‘rifet-i şer ile Ayntab hissesine musîb dört yüz kırk neferin güzide ve işe yarar olmak üzre a’yânı ma‘iyyetli ordu-yu mezkûra vürûd ve isbât-ı vücûd eylemeleri irade-i şahanem muktezâsından

olduğı ve elhâletü hazihi mevsim-i muhârebenin duhûlüyle her mahalden müretteb olan asâkir mütevelliyen gelmekde olduğı aşikâr isede bu aralık Ayntab tarafından aher başbuğ ma'ıyyetiyle fakat iki yüz nefer asker gelüb orduya vâsıl olmuş ve onlar dahi işe yaramayub bu hal-i acze ve fukarâ ve derbeder makûlesinden olarak mûkâbele-i a'dâya yaramayacakları tebeyyün etmiş olduğundan sâbıkâ-ı kayd veya kalmış olan iki yüz kırk nefer henüz zuhûr itmediklerinden gönderilmek fikrinde oldukları âşikâr kılınmış olmağla dînimizin düşmanı olan olan Moskov keferesi ma'âzallâhu te'âlâ millet-i İslâmiyeye bütün bütün aralıktan kaldırmak zu'm-ı bâtılyla her taraftan memâlik-i İslamiyeye hücum itmek kasdiyle 'zîm-i tedârik üzre olduğına mebnî cem'î ahâlî-i îmâna beş vakit namaz gibi farz olmuş ve gayret-i dîniyyesi olanların gazâyâ gelmeleri îcâb ederek her memâlik askerî beyâli gelmiş olduğundan Ayntab'dan müretteb dört yüz kırk neferin henüz iki yüzü gelüb küsürü mahalinde kalmış olmağla iş bu tertîb olunan askerin bir neferi afv ve tenzîliyle kabûl etmeyeceğinden hakkından mâ'adâ ihrâc ve irsâlinde iğmâza ve rehavet ve tekâsül guna hareket idenler hakkında îcâb iden muâmele-i şedîdenin icrâsında gaflet olmayacağı siz ki muhâtabûn-ı mûmâileyhmisiz ma'lûmlarınız oldukta bu husûsda vesâir makîs olmayub bu bâbda kusur ve hilâfet-i dîn-i mübîne ihânet ve devlet-i aliyyeye hıyânet demek olacağı iktizâ itmekde tefhîme dikkat tertib-i mezkûrun kusûrî olan iki yüz kırk neferi senki ayan mûmâileyhsin cânib-i vilâyetden ve gerek kendi tarafından dört yüze iblağ ve tekmil ve bi'l-istishâb şark ordusuna götürüp tevsil eylesesin ve sen ki mübaşir mûmâileyhsin zikr olunan askerden gerüye kalanı dörtyüze iblağ bula mukâddem gelenler gibi olmayarak begâyet-i güzîde olmak üzre tedârik itdirerek irâde-i aliyye mûcebince ayanına terfikan serî'an ve âcilen ihrâc ve bu tarafa irsâle bezl-i hamıyyet ve gayret ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz babında dîvân-ı eyâlet-i Erzurum ve Diyarbekir ve Rakka ve liva-i Bozok ve Malatya ve me'âdin-i hümayûn Gümüşhane ve bi'l-istiklâl makâm-ı seraskerîden işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde ber mûceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilâfından begayet hazer ve mücânebet eyelyesiz deyu.

Fî 3 Zi'l-Ka'de sene 1244

Sayfa No: 255	Hüküm No:02	Tarih: H:13 Muharrem 1245

		M:15 Temmuz 1829
Belge Türü: Berât	Belge Konusu: Azl ve tayîn	
Belgenin Özeti:Eski Ayntab nâibi Mustafa Efendi'nin azl olunup,yeni bir emir gelene kadar Mehmed Efendi'nin nâiblik görevini üstlenmesi hakkında emir.		

Kıdvetü'l-ulemâi'l muhakkikîn umdetü'l-fudalâi'l-müdekkikîn fazîletlü Mehmed Efendi zide ilm inhâ olunur ki sâbık Ayntab nâibi Mustafa Efendi kendi halinde olmayub mugâyir rızâ-yı bârî ve hilaf-ı irâde-i seniyye-i hazret-i tacedârî olan mesalih-i mütecâsir ve mübâşeret üzre oldığı lede't-tahkîk ve'l-isbat merkûm nâibin nefyi icâb olmağın azl olunmuş olmağla imdi mârre-i mugarrir ma'lûm oldukda taraf-ı müstevcibü's-şerîf-i şâhânedan irade-i hâkân-ı şeref sudur idene kadar mahkeme-i Ayntab'da mesned-i hükümetde hizmet-i niyâbet ber-muktezâyı şerî'at-ı Ahmedî icrâya bezl-i makderet ve ber-mûceb-i istihsân istiârâna hareket eyleyesiz.

Fî 13 Muharrem Sene 1245

Mîr Mustafa silâhdar hâne mütesellim-i livâ-i Ayntab

Sayfa No: 255	Hüküm No:	Tarih: H: M:
Belge Türü: Defter	Belge Konusu:	
Belgenin Özeti:Silik Hüküm.(Yalnızca karye adları okunabilmektedir.)		

Karye-i Battal Höyük 4 akçe	Karye-i Göreniz 5 akçe	Karye-i Palankuz 1 akçe
Karye-i Mertemkene 3 akçe	Karye-i İncesu 1 akçe 20 gurus	Karye-i Atabeg 1 akçe 10 gurus
Karye-i Zülfıkar 1 akçe	Karye-i Araklı 20 gurus	Karye-i Narlıca 2 akçe
Karye-i Kelpîn 5 akçe	Karye-i Besili 2 akçe	Karye-i Hezek 3 akçe
Karye-i Gücce 1 Akçe		

Sayfa No: 256	Hüküm No: 03	Tarih H: 15 Muharrem 1244 M: 28 Temmuz 1828
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Mesârif ve gelir taksimi defteri	
Belgenin Özeti: Ayntab’da 1243 yılı Rûz-ı Kasım ayından 1244 yılı Rûz-ı Hızır ayına kadar vilayet masrafları, giden ve gelenler toplamı hesaplanmıştır.Gelirin 2 yük 51 bin 399,5 gurusu olduğu belirtilir. Bu meblağın 1 yük 7 bin 29,5 gurusu şehir merkezine, kalan 1 yük 36 bin kuruşu ise köylere dağıtılmıştır. Dağıtımda 1 akçeye karşılık 500 gurusu hesaplanması uygun görülmüşür.		

İşbu bin iki yüz kırk dört senesine mahsûben mâl-ı mukâta'a ve semere-i mukâta'a ve tahsildariye mütesellim beğ efendi ve serbevabin ve Ali Rızâ beğ efendinin hıdmet-i Mübâşiriye ve kırk üç senesi rûz-ı kâsım'ından kırk dört senesi rûz-ı hızırına kadar cânib-i vilayet masarifi ve âyende ve revende şa'îr bahâ cümle ittifâkı ve ma'rifet-i şer'le hesâb ve defter olundukta cem'an iki yük elli bir bin üç yüz dokuz buçuk guruşa bâliğ olmağla meblağ-ı mezkurun yalnız bir yük yedi bin yirmi dokuz buçuk guruşa derûn-ı şehrin tevzî' olunub ve bâkî bir yük otuz altı bin guruş bîrûn-ı kurâları akçeleri tevzî' ve taksim olunub bir akçeye beş yüz guruş isabet itmekle kurâhâ-i mezkûr ve masarifi-i merkûmun ale'l-esâmî defter-i müfredatıdır ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Fî 15 Muharremü'l-harâm

Orul Karyesi'nden alınan zâhire akçenin dahilinde 640 guruş	Askerin istircâ için Erzurum'a giden Tatar harcırâh 600 guruş	Askerin Erzurum'a tahvili emrini gönderen Tatar hıdmeti 600 guruş
Ma'cûn ağası Ahmed Ağa bâ hüccet-i şer'i mahsûbâtından harâr teslimât 6000 guruş	Taraf-ı marifetiyle devletlü mütesellim ağa hazretlerine yatak ve minder ve yastuk 6212 guruş	Millet-i fermânı getüren devletlü Salih Paşa Tatarına virilen hıdmet 650 guruş
Müterattüb ve Romanlı ihtiyârları geldikde Hıyaroğlından alınan eşya-yı bahâ 1080 guruş	İltizâmât kesri 9670 guruş	Her memâlik-i askerî beyan bedel-i mukata'a ve semere-i mukâta'a olmağla işbu tertib olan tahsildâriye güne hareket idenler hakkında 1000 guruş

Akdemen cânib-i vilâyet-i mesârifçün Hâim Efendi'den istikrâz olunub mesârif-i vilayât sarf olunan 41000 guruş	Sâbikan Hakim Efendi'nin cânib-i vilâyetde olan matlûbatı 4500 guruş	Hazîne mâlî bekâyasından 13000 guruş
Rûz-ı Kâsım tevzî'âtından Seferü'l-hayr guresine kadar şehir Kethudâsı ma'rifetiyle mürûr u ubûr iden misâfirîne şâir bahâ ve terâ-yı mefrûşât vesâir mesârifât 9540 guruş	Receb-i şerîf nıfsından Safer guresine kadar vürûd iden misâfirîne ve Ali Rızâ Beğ vesâir mübâşirîne bakkalâtın virdikleri bekâyası 2410 guruş	Bostancıyânın Mahmûd Beğ ve Ahmed Ağa vesâir mübâşirinin esblerine virdikleri fazla baha 1937 guruş
Aker isti'câliçün gelen tatara 360 guruş	Mütesellim Ağa'nın tatarına 35 guruş	Mütesellim Ağa'nın istikbâline Mar'aş'a giden süvarilere harcırah 300 guruş
Hıl'ât avâyîdi 159 guruş	Harc-ı imzâ 6100 guruş	Mürûr-ı ubûra mesârif için 14500 guruş
Cem'an yekûn 251309,5		

Kurâhâ-i nâhiye

Mezra'ası	Ağcahöyük	Kürd Osmân	Hamiri
Akçe	Akçe	Akçe	Akçe
1,5	1,5	0,5	0,5
Tamani	Tuzlar	Vasili	Kantara
Akçe	Akçe	Akçe	Akçe
0,5	1	2	1,5
Süleymânî	Yenice	Kanab	Telsur
Akçe	Akçe	Akçe	Akçe
0,5	0,5	0,5	1,5
Bâkide	Kılıcân	Kemnûn	Fecâğız
Akçe	Akçe	Akçe	Akçe
2	1	1,5	1
Kör	Arkik	Teneb	Kebse
Akçe	Akçe	Akçe	Akçe
0,75	2	2	1,5
Yunâ	İkizkuyu	Kızıklı	Şagirdin
Akçe	Akçe	Akçe	Akçe
1	1,5	0,5	1

Karaçomak Akçe 0,75	Ulu Ma'sara Akçe 0,75	Gürgin Akçe 5	Küçük Ma'sara Akçe 1
Elmalu Akçe 1,5	Bostancık Akçe 1,5	Beşdeli Akçe 1	Mızımız Akçe 1,75
Mezra'a-i Sarıd Akçe 2	Kenabeğ Akçe 1	Mezmahur Akçe 1	Nefâh Akçe 1
Nurvane Akçe 2	Babalige Akçe 2	Kilisecik Akçe 2	Cağdigin Akçe 3
Kumrı Akçe 1	Görevir Akçe 1	Yoğunoğlu Akçe 1	Rumevlek Akçe 1
Uruş Akçe 1,5	Beledin Akçe 0,5	Holumen Akçe 1	Çapalu Akçe 0,5
Büğdüz Akçe 0,25	Hayyam Akçe 6	Kert Akçe 13	Orul Akçe 8
Telfâr Akçe 2	Ceder Akçe 4	Kızılcakened Akçe 2	Kefercebel Akçe 1,5
Battalhöyük Akçe 4	Erbil Akçe 3	Tohtemur Akçe 1	Güllü Akçe 1,5
İbrâhîmşehir Akçe 0,5	Keferbostân Akçe 0,5	Göreniz Akçe 5	Rumevlek Fevkânî Akçe 1
Suboğaz Akçe 4,5	Bedirkenedi Akçe 5	Güngörke Akçe 2,5	Karacavirân Akçe 1
Palankuz Akçe 1	Ağcaburc Akçe 1	Hamırkesen Akçe 0,5	Yukarı Kantara Akçe 0,5
Cubegir Akçe	İkiahur Akçe	Mertemneke Akçe	Karacaburc Akçe

5	0,5	3	2
Sülükli Akçe 0,5	Elci Akçe 2	Arabların Aşağıoba Akçe 1,5	Yukarıoba Akçe 2
İncesu Akçe 1,5	Çekde Akçe 4	Göcüke Akçe 5,5	Göksencik Akçe 2,5
Dülük Akçe 3	Beğlerbeyi Akçe 3	Karahöyük Akçe 1,25	Atabeğ Akçe 1,25
Sam Akçe 1,25	Çatal Mezra'a Akçe 2,5	Büyük Arablar Akçe 1,5	Zurnaluk Akçe 1
Şehme Akçe 1	Çarpın Akçe 4	Zülfikar Akçe 1	Sebatrin Akçe 4
Mezra'ası Akçe 3,5	ÜyümSöğüd Akçe 4	İbrâhîmî Akçe 5	Semavîn Akçe 0,5
Ereğlice Akçe 0,5	Mihr-i mân Akçe 1	Zevgîr Akçe 1,25	Tahnetân Akçe 1,5
Çatal Akçe 1	Çartil Akçe 1,5	Narlıca Akçe 2	Yaylacık Akçe 1,5
Akpınar Akçe 2	Burc Akçe 5,5	Zemke Akçe 1	Karakuyu Akçe 2
Gülbin Akçe 5	Ufacık Akçe 0,5	Yukarı Kilisecik Akçe 2	Bortı Akçe 1
Yılan Kenedi Akçe 1,75	Molla Hoca ma'rifetiylerub' akçe tenzil üçbuçuk akçe bakî	Behili Akçe 2	Lûhân Akçe 4
Morcalu Akçe 1	Seker Akçe 1,5	Güllice Akçe 0,5	Pavirge Akçe 1

Hezek Akçe 3	Karadiken Akçe 3,5	Küçük Kızılhisâr Akçe 2	Güçgin Akçe 4
Kayakenedi Akçe 0,5	Yeniyapan gayruhu Akçe 5	ve Gücce Akçe 1	Cedili Akçe 0,5
Kılavûz Akçe 1	Kayapınardan rub‘ akçe ve Hâcî İsmâ‘il’den rub‘ akçe tenzîl olunmuşdur Hâcî Sâdık Beğ’in kendi ma‘rifetiyle		
Cem‘an yekûn 272 İki yüz yetmiş iki akçedir			

Sayfa No: 258	Hüküm No:04	Tarih H:- M:-
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Mukâta‘a tevcihi	
Belgenin Özeti: Kızık Cema‘âtine mensub 9 adet köyün mukâta‘asının, toplamda 6 bin kuruş olarak hesaplanarak Kızık Boy Beği Mehmed Ağaya verilmesi hakkında.		

Ber vech-i âtî işbu dokuz adet karye Kızık Karyesi'nde vâki' olub sükkânın ekseri Kızık Cema'âti re'ayalarından olmak hasebiyle senede altı bin gurus mukâta'a ile iki taksît üzre beher taksîti üç bin gurus virilmek üzre zikr-i âtî dokuz adet kurâ-i mukâta'a olarak Kızık boy beği Mehmed Ağ'a'ya virilmişdir

Uğrica Akçe 1,5	Çay Kapu Akçe 1	Karadiken Akçe 0,25	Üç kilisa Akçe 0,25
Dündarlı Akçe 0,25	Tekersin Akçe 0,75	Koçlı Akçe 1,5	Talim Höyüğü Akçe 0,25
Dul İsâ Akçe	Su Meşîdliğı'ne merbût olan kurâlardan matlûb		

2	5280 guruş
Beş bin iki yüz seksen guruşdur	

Sayfa No: 258	Hüküm No:05	Tarih H:- M:-
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Salyâne	
Belgenin Özeti: Ayntab esnâfına isâbet eden salyane defteridir.		

Îzâfât-ı derûn-ı Ayntab'da vukû' bulan salyâne defteridir

Etmekciyân 1842	Değirmenciyan 2538	Tüccarân 5000
Haffâfân 3780	Kuyumciyan 1840	Kassâbân 5000
Bakkâlân 6500	Cellâhân 3911	Kendirciyan 596
Boyacıyan 4400	Basmacıyan 1500	Temurciyan 2578
Debbâğân 4811	Tütünciyan 2598	Güftegîrân 3300
Kebâbcıyan 2578	Leblebiciyan 700	Ma'saracıyan 900
Abâcıyan 6640	Bedestânciyan 5371	Hammalân 100
Keçeciyan 461	Muytafân 440	Çıbıkcıyan 200
Na'ibandân 2235	Katırcıyan 1940	Attârân 2812
Tüfenkciyan 2045	Taşcıyan 982	Semerciyan 1600
Kasarcıyan 624	Duzcıyan 1273	Sarracân 2702
Kazgancıyan 1447	Bedestancıyan 7000	Arpacıyan 3026
Berber ve hamâmcıyan 2578	eveciyan 4390	Haşveciyan 461

Gazâzân 540	Katlamacıyân 866	Helvacıyân 1624,5
Cem'an yekûn 17029,5 Yalnız bir yük yedi bin yigirmi dokuz buçuk guruşdur		

Sayfa No: 259	Hüküm No:06	Tarih H: 1244 M: 1828/1829
Belge Türü: Tezkire	Belge Konusu: Vefat eden askerlerin muhallelât taksimleri.	
Belgenin Özeti: Ayntab'da vefât eden askerlerin muhallelâtlarını yazılıp,mirasçılar arasında taksim edilmesine dair emir.		

İnhâ olunur ki avâtıf-ı aliyye-i mülükâne ve avârıf-ı behiyye-i tacdârânenen ber vech-i mansıb tevcîh buyrulan Ayntab Kazâsı'nın umûr-ı âhkâm-ı şer'isi işbu sene-i hamse ve erba'ın ve mieteyn ve elf Muharemü'l-Harâm'ı gurreinden bi'n-niyâbete cenâb-ı şerîfinize ihâle olunmuşdur gereğidir ki gurre-i merkûmeden zabt eyleyüb beyne'l-ahâlî icrâ-yı âhkâm-ı alîde sa'y-ı cemîl ve vâki'a olan muhallelât-ı mevtâ-yı askeriyeinin dahi müceb-i tahrîr olanları tahrîr ve taksîm ve beyne'l-verâse tevzî'eyleyüb cadde-i şer'-i şerîfden sermû inhîrâfa cevâz göstermeyesün vesselâm

Mahal-i mühr-i İbrâhîm muhayyem-miyân hazret-i

şehriyârî el-fâkir naib-i Ayntab

Sayfa No: 259	Hüküm No: 07	Tarih H: -1245 M: -Temmuz 1829
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Mesârifât ve in‘âmât defteri	
Belgenin Özeti: 1245 senesi Muharrem ayında Ayntab içinde ve dışında vukû‘ bulan mesârifât ve in‘âmât defteridir.		

Kırk beş senesi Muharremü'l-Harâm'ında derûn-ı birûna vukû' bulan tevzî'nin sene-i merkûm Cemaziye'l-Ahîri nihâyetine değin mesârifâtı ve in'âmâtı defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i âtî zikr olunur

Derûn-ı şehr esnâflarına	107029,5
Birûn-ı kurâlara akçe-272 beher akçeye 500 gurus	136000
Ref'-i kurâlarda akçe-265 beher akçeye 125 gurus	033125
Su meşîdliğine merbût kurâlar	005280
Kızık Aşireti'nin sâkin oldukları kurâlara ber vech-i maktû'	003000
Cem'an yekûn	284434,5
Bâ defter-i müfredât ber vech-i âti minhâ	271692,5
Cem'an yekûn	12742
Derûn-ı birûna ber vech-i âti in'amât minhâ	12742
Cem'an yekûn	0

Kırk dört senesi bedel-i mukâta'asıçün mütesellim Mustafa Beğ'in taraf-ı İbrâhîm'e teslim 94035 akçenin fiyatı tenzîl oldukda meblâğ-ı mezbûrın zararı	95368
Mütesellim sâbık Çapânzâde Mahmûd Beğ'in mukaddem tevzî'de olan tahsildâriye vesâir gıyaben matlûbı 15700 sâbık Hakim Mehmed Efendi'nin dâhil tevzî' olunan harc-ı imzâsı-4500	20200
Kapucıbaşı Ali Rızâ Beğ'e ve uşaklarına virilen-3000 ma'cûn ağası Ahmed Ağa'nın bâ hüccet-i şer'î mukaddem cânib-i vilâyetde olan matlûbatı-7000	10000
Cânib-i vilâyete mesârifçün sarrâf yahûdi ma'rifetiyle ba'zı mahallerden bâ mürâsele-i şer' istidâne olunb mahallerine tedib içün yahûdi mersûma virilen-22916	22916
Receb-i şerîf nisfından Safer guresine kadar mürûr u ubûr iden misafirîne ve merhûm Ali vasîliğe vesâir mübâşirîne kalanın ta'yînât bahâsı	02410,5
Cem'an yekûn	150894,5
Ve yine mâh-ı mezbûrun nisfından mâh-ı mezkûr guresine kadar misâfirîn ve mübâşirîn merkûmunun hayvânâtına arpacıyânın virdikleri şa'ir bahâsı	1400
Ve yine şühûr-ı mezbûrede misâfirîn ve mübâşirîn merkûmuna kassabâna virdikleri lahm bahâ-1522 etmekciyânın virdiği nân-ı azîz bahâ-1480	3000
Ve yine şühûr-ı mezbûrede misâfirîn ve mübâşirîne bostancıyânın virdiği kasal baha vesâire ve saman-1937 deyn-i bâkî İhsân Dede'nin mukaddem ulûfesi-8800	10737
İmzâlı defterdeki sarrâfın mukayyed matlûbatı-3056 Arabgîr'in mîri-615 Çapanzâde Mahmûd Beğ'in on mâh mütesellimliğinde vâki' a'idâtdan itmeyub îade olunan-16977	20648,25
Cem'an yekûn	186679,75
Çapânzâde Efendimizin fahr-ı muhterem hanımefendilerine istikrâz ve cânib-i vilâyete sarf ve ba'de tevzî'ye idhâl ve tahsîl ve mûmâileyhâ tarafına irsâl olunan	35000

Mûmâileyhâ tarafından meblâğ-ı mezbûrun tahsiline gelen Hasan Ağa'ya-850 Cemaziye'l-Evvel gayetine kadar re'is başı ve Maho Ağa'ya virilen ulûfe-2264,5	23491
Sofsakal Abdullâh Ağa'ya ve varana ve tebşîri getüren ağaya hıdmet-250 Ruşey tarafından geldikde Kızılhisârlı Hüseyin Kethudâ'ya ilbâs olunan kumaş bahâsı ve Ahmed Beğ'e-25	400
Kilis mütesellimi efendiye-45 reşi maddesinde tertîb virecek adamlarına-93 mübây'a için gelen serasker tatarlarına hıdmet-400 Kavvasbaşıya hıdmet-35	573
Cem'an yekûn	246143,75
Delilbaşı Aslân Ağa'ya ve agavâta kürk ve şâl bahâ-415 Abdî bastyona? 30 hâlâ Hakim Efendi'ye harc-ı imzâsından ale'l-hesâb ahâlî-i belde için Erzurum'a giden sâ'îye harcırah-1100	2615
Bireciklizâde Malî Ağa'nın esb bahâsı olarak Hacı Ağa'ya virilen-1000 tertîb ve Mızâr ve Barâk ihtiyârları ba'zı ma'lûmatla Ayntab'a geldiklerine ilbâs olunan hıl'at bahâ-870	1870
Hakkında fermân-ı kazâ cereyân iden Mandallıoğlu'nun ser-maktû'mı getüren Velî Beğ'e şal entârî ve kürk bahâ-270 Erzurum'dan gelen tatara hıdmet-125	395
Mar'aş'a mütesellim beğ efendinin istikbâline giden Hamdî Efendi'ye harcırah	250
Cem'an yekûn	251273,75
Katârağasıızâde Hasan Beğ'in sâkin olduğu konâk kirâsı-84 Çekdeli Mehmed'e Safer'in dokuzuncu gününden Rebi'ü'l-Ahîr'in beşinci gününe kadar virilen mandra-1295,75	1382,75
Rûz-ı Kâsım tevzî'inden Safer guresine kadar Şehr Kethudâsı ma'rifetiyle mürûr u ubûr iden misâfirine şa'ir bahâ ve saray mefrûşâtı vesâiri bâ mürâsele-i şer'i-9540	9540
Çapanzâde Efendimiz'in Ayntab'a tarh ideceği? zararı-1212 Delilbaşı Ayntab toprağına girmek için virilen-300	1916
Mütesellim Beğ'e Mar'aş istikbâline giden sûvârilere-300 Erzurum'dan geldikde Ömer Efendi'ye virilen-250 Ömer'in cânib-i vilâyetde terâkim iden kirâsı-1000	1500
Cem'an yekûn	265662,5
Ruşey ve Dumânlı ihtiyârları mesâlih-i belde için lede'l-iktizâ Ayntab'a cels olundukda Çınâroğlundan alınub İhtiyâr merkûmuna virilen emtiâ bahâsı	1480
Delilbaşı nasb olundukda Mahmûd Beğ'den alınub Darendeli İsmâ'il Ağa'ya ilbâs olunan kapot bahâsı-350 mütesellim beğ efendi sarrâfâna gitdikde virilen ikdiş bahâ	750
Kapucıbaşı Ali Rızâ Beğ'e virilen esb bahâ-950 mîr-i mûmâileyhe virilen kirâ bahâ-800 Kilisli Mustafa Ağa'ya virilen esb bahâ-1000	2750

Katârağasıızâdelerin mübâşiri Fazlı Ağa'ya virilen çift tabanca bahâ-400 Şerîf Beğ'e virilen katâr bahâsı-600 Hakimoğluna virilen-50	1550
Cem'an yekûn	271692

Derûn-ı şehrden esnâfânın ba'zılarının adem-i tahammüllerinden nâşi in'âm ve tenzîl olunan 3066,5	3066,5
Hayyam ve Kert ve Ceder ve Telfâr ve Kızılçakened ve Battalhöyük ve adem-i tahammüllerine binâ ve salyanelerinden in'âmât ve tenzîl ve defter-i müfredât (silik) karyelerin	9085,5
Cem'an yekûn	12152
Def'-i birûn kurâlara adem-i tahammüllerine binâ ve in'âmât	590
Cem'an yekûn	12742

Sayfa No: 260	Hüküm No:08	Târih H: 04 Safer 1245 M: 05 Ağustos 1829
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Arsa sahiplerine tenbihât	
Belgenin Özeti: 1245 senesi Safer ayında tüm arsa sahiplerine verilen talimat defteridir.		

İşbu kırk beş senesi mâh-ı Saferü'l-hayrın dördüncü günü cümle esâmî-i arsaya virilen tenbîhât-ı cedide defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur.

Arsada kileciler beher kileden iki pâre evvelce hakkı alalar	Hamâllar Akyol'a getürdükleri hububâtıdan beher kileye on pâre alalar
Eyüboğluna getürürler ise altı pâre alalar	Alâybeği'ne getürürler ise dört pâre alalar
Kal'a altına getürürler ise altı pâre alalar	Debbâğhâneye getürürler ise on pâre alalar
Şehreküstü'ye getürürler ise altı pâre alalar	Tekye Şeyhi Feyzullâh Efendi arsaya gelen beher deve yedinden bir kırât ala
Beher merkeb yedinden yarım kırât	Hammâlların merkeblerine yük yüklendiği vakitte her ne cins hubûbât olur ise olsun beher merkeb on tündinden? ziyâde yüklenmeye
Dimyos emîni taraflarına yemiş bâcı ta'bir olunan meyvelerden rayîc-i vakte tatbîk idüb gerek Kilis ve gerek Birecik taraflarından vürûd iden kavun ve karpuz ve üzüm vesâirden nısf batmân bahâsı alınsun ve Kilis ve Birecik tarafından gelen karpuz ve kavun yükünden beher yük başına bir kavun ve bir karpuz alınur imiş cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ile men' olunduğuna mebnî bir daha alınmamasına tenbîh olunmuşdur	

Sayfa No: 261	Hüküm No:09	Târih H: 22 Zi'l-Ka'de 1246 M: 04 Mayıs 1831
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Te'kîd-i emr	
Belgenin Özeti: 22 Zi'l-Ka'de 1246 tarihinde verilen emirlerin te'kîd edilmesi hakkında		

Sâdır olmuşdur buyurdum ki hüküm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudur olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-intisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min şehr-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf.

Be-makam-i Kostantiniyye
el-mahrûse

Sayfa No: 261	Hüküm No:10	Târih H:-Safer 1245 M:-Ağustos 1829
Belge Türü: Mürasele	Belge Konusu: Tebliğ	
Belgenin Özeti: Mehmed Paşa'nın buyruldusunun muhatabına ulaştığının bildirilmesi hakkında.		

Bu sûretde devletlü Mehmed Paşa Efendi Hazretlerinin buyruldu-i sâmilîleri vürûd itmîşdir **روى في شافى** fi aşer min şehr-i Saferü'l-Hayr sene 1245

Sayfa No: 261	Hüküm No:11	Târih H:-24 Safer 1247 M:-4 Ağustos 1831
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Emâneten Görev Tevcihi	
Belgenin Özeti: 1246 senesi Rebi'ü'l-Evvelinde Ayntab A'yânının görevinin bitmesiyle yeni a'yân atanana kadar bu göreve El-hâcc Şakir Efendi'nin muvakkaten ta'yini hakkında.		

Şerî‘at-şî‘âr Ayntab nâibi fazîletlü efendi zîde fazluhu ve me‘zûn-ı bi‘l-iftâ fekâhetlü efendi zîde takvâhu ve hâcegân Dîvân-ı Hümâyûn mütesellimimiz iftîhârü‘l-emâcid ve‘l-a‘yân el-Hâc Râfet Efendi zîde mecduhu ve mefâhirü‘l-emâsil ve‘l-akran a‘yân izzetlü Osmân Ağa ve vücûh-ı memleket ve iş erleri zîdet mekâdirehum inhâ olunur ki kırk altı senesi Rebi ‘ü‘l-evvel ibtidâsından ze‘âmât zâbiti olan Ayntab a‘yânının işbu mâh-ı saferü‘l-hayrın nihâyetinde müddeti hitâm bulup yine Rebi‘ü‘l-Evvel guresinden etbâ-ı hükümet-i şer‘iyyesi her kime tevcîh buyurulmuş ise niyâbetleri mürâselesinin ahz ve irsâli için akdemce derbâr-ı saadet-karar tahrir ve istidâ olunmuş olmağla mürâselesinin vüruduna kadar gurre-i Rebi ‘ü‘l-evvelin Ayntab hükümet-i şer‘iyyesini bi‘n-niyâbe ru‘yet ve icrâ-yı ahkâm-ı şerî‘at itmek üzre hilafın muhtârı ehl-i ilm ve abâfetden el-Hâcc Şâkir Efendi tahsis kılınmış olmağın gereğidir ki ber-vech-i muharrer mürâselesinin vüruduna kadar efendi mûmâileyh bi‘n-niyâbe icrâ-yı ahkâm-ı şer‘iyye eylemesi babında dîvân-ı eyâlet-i Rakka ve kâimmakâm-ı Halebü‘ş-şehbâdan işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr ile irsal ve tesyâr olunmuşdur inşâellâhu te‘âlâ vüsûlünde ber-vech-i muharrer amel ve hareket iyleyesiz deyu.

Fi 24 Safer sene 1247

Sayfa No: 261	Hüküm No: 12	Târih H: 03 Reb.-Ahîr 1247 M: 11 Eylül 1831
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Tahsîlât	
Belgenin Özeti: Tüysüzoğlu’ndan 1780 ve Boyacılar Şeyhi’nden 1250 guruş cizye vergisinden kalan borcun tahsîli için gönderilen mübâşir vasıtasıyla,aslında borç olmadığıının ve hesap hatası olduğunun bildirilmesi hakkında.		

Şerî‘at-şî‘âr Ayntab nâibi fazîletlü efendi hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûndan mütesellimimiz saadetlü efendi zide mecduhu me‘zun-ı bi‘l-iftâ fekâhetlü efendi zide takvâhu ve mefâhirü‘l-emâsil ve‘l-akrân Ayntab izzetlü Osmân Ağa ve vücûh-ı memleket ve iş erleri iş erleri zîdet mekâdirihim inhâ olunur ki kırk bir ve kırk iki senelerinden bi‘l-ilâmü‘ş-şerî‘ cizye emvalinden kocabaşılar ze‘âmetlerinde mütebakî on bir bin iki yüz on altı ve Tüysüzoğlu ze‘âmetinde avâriz mâlından bâ tahvil bin yedi yüz seksen guruş ve Boyacılar Şeyhi Mehmed zimmetinde kırk iki senesi cizye malından bin elli guruş bekâyâ oldığının tarafımıza inha ve tahsîlâtı tarafımızdan istid‘â

itmeleriyle ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle ol târikde husus-ı mezkûreyi ma'rifet-i şer'le tashih ve zahire ihrâc ve zimmet-i sahîhaları tebeyyün itdiği hâlde tahsîline dikkat olunmak ikrâr ve i'tirâfları olduğu suretde hûsema-ı merkûme li ecli't-terafü mübâşirine terfîkan tarafında ihzâr kılınmak babında dîvân-ı eyâlet-i Rakka kâimmakâm-ı Haleb ü's-şehbâdan işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr ve seferecimiz arkadaşşı Ahmed Ağa ile tesyâr olunmuşdur inşâellâhu te'âlâ vüsûlünde ber-vech-i muharrer müceb-i buyruldımızla amel ve hareket ve hilâfindan mücânebet eylesiz deyu.

Fi 3 Rebî'ü'l-âhir sene 1247

Sayfa No: 261	Hüküm No:13	Târih H: 03 Reb. -Ahîr 1247 M: 11 Eylül 1831
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Tenbîhât	
Belgenin Özeti: Hâcı Mehmed Ali'nin kızlarının mirâs dâ'vaları olduğu ve bu dâ'vaların şerî'ata göre sonuçlandırılması gerektiğinin tenbîh edilmesi hakkında.		

Şerî'at-şî'âr Ayntab nâibi fazîletlü efendi zide fazluhu ve hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûndan mütesellimimiz saadetlü Rafet Efendi zide mecduhu ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân izzetlü Osman Ağa zide kadruhu inha olunur ki ol tarîkde Hacı Mehmed Ali'nin ıyâlî kızlarının da'vâ-ı irsiyyeleri olduğu tarafımıza inha ve ber nehc-i şer'î kayyumü'd-dînin ru'yetine istid'â olunmağla gerekdir ki merkûmelerin da'vâ-yı irsiyyelerini ol tarîkde şer' ile ru'yet ve fasl-ı hükümet eylemeniz bâbında dîvân-ı eyâlet-i Rakka kâimmakâm-ı Haleb ü's-şehbâdan işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr ile irsal ve tesyâr olunmuşdur bî-mennihi te'âlâ ber-vech-i muharrer müceb-i buyruldımızla amel ve hareket ve hilâfindan mübâ'adet eylesiz deyu.

Fi 3 Rebî'ü'l-âhir sene 1247

Sayfa No: 261	Hüküm No:14	Târih H:- M:-
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Ayntab cizyesinin müstakilen tutulması	
Belgenin Özeti: Üç yıllık kayıtlı Ayntab cizye defterinin bundan sonra Mar‘aş defterinden ayrılması hakkında		

Vezîrim müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimi mehâmu'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib bünyânü'd-devletü ve'l-ikbâl müşîr-i erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfün-ı bi- sınıf-ı avâtıfu'l-melikü'l-a'lâ Rakka vâlisi ve hâlâ Haleb kâimmakâmı olan zikr-i âtî hazînenin dahi emr-i cibâyeti ref'-i ber vech-i emânet uhdesine ihâle kılınan vezîrim Mehmed Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehu kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müşerri'in Ayntab nâibi mevlânâ zîde ilmuhu tevkî'-i refi'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Ayntab kazasının cizyesi Mar'aş cizyesi dahilinde olarak ve mâl-ı cizye-i Mar'aş tarafından evrâkı virilerek bir mukâta'a iltizâm üzerine külliye tlü mebâliğ zım ve ilave ile kazâ ve mezbûr re'âyâsına tarh ve tevzî' virilmesine bir mukâta'a cizyedar tezkiresi i'tâsıyla cizyeleri cibâyeti olunmakda olduğundan ahz ve i'tâ ve maslahat-ı sâire zımnında Haleb ve ve Kiliz vesâir mehâmm-ı azîmetlerinde yedlerinde olan tezkireler düstûrû'l-amel tutulmayub tekrar cizye-i mutâlebesiyle rencîde ve perişân olmuş olduklarını beyân ile kâza-i mezbûr cizyesinin Mar'aş kalemi cizyesinden mal-ı ifraz tarafından cibâyet ve tahiyye olunmak üzre iktizâ iden evrak bu gice senin irsal sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin tarafından bu refi'-Dersa'âdetim bâ ârîza inhâ olunmuş olmakdan nâşî kuyûda mürâca'at ve iktizâsı sûal olundukda senedi esnaf-ı selâse i'tibâriyle bin üç yüz kırk sekiz aded evrâk ile mukayyed Ayntab kazası cizyesi Mar'aş ve tevâbi cizyesi mülhâkatından olub kalem-i mezbûrun iki yüz kırk yedi senesine mahsuben emr-i cibâyeti hâlâ Mar'aş mütesellimi kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mir Süleymân zîde mecduhunun uhdesinde ber-vech-i emânet ihâle olunub lâzım gelen emr-i şerifim ikâme olarak bu tımarları mir-i müdür Süleyman zîde kadruhu mütesellim tarafından irsâl kılınmış olduğu maiyyetle olub encâm-ı kazâ-i mezbûrun başkaca mal ve bedel-i iltizama dair kaydı bulunmadığı ve bu makûle kalem cizyesinin müte'addid kazadan ibâret olması mevsim cihetiyle birinin fazılası ihrak kesrine medâr olmak için tanzîm olunmuş olduğundan târifî techîz olunmamak nizâmından idüğü kuyuddan müstebân

olmağla olmağla bu sûretde zikr olunan Ayntab kazası cizyesinin başkaca malı olmadığı ecelden iltizama ihâlesi olmıyacağına ve inhâ olduğu vechle iltizama ihâle sehven mülhak olduğu kalem cizyesi tutılan ifrâz ve evrâk-ı mukkayidesine nazarân kânun-ı miriyyesi üzre mal tekadir olunmak lazım gelse nizâm-ı mezkûrun mugâyir olacağından başka Mar‘aş cizyesi malına kesîrdarı olunacağı ba‘îd olduğundan binâ ve iltizâmât ihalesinden sarf-ı nazarla kazâ ve mezkur Haleb sancağı dahilinde bulunmağa takribîyle tağyiri zabitanın vikâyeti cizyenin kırk yedi senesine mahsuben havâle gelecek bi’l-cümle hâsılâtı ketm ve ihfâ ve mahal-i ahre sarf olmağsızın senesi hitâmında mumza defterinle Dersaadetime irsâl olunmak üzre emr-i cibâyeti sen ki bîrûn-ı emânet ihalesi irâde-i aliyyem ta‘alluk iderse kazâ-i mezbûr cizye boğçasının ol tarafından i‘tâ ve teslîm olunması babında mütesellim mûmâileyhe hitâben tasadduk ve keyfiyyet malûm olmak için ki hataba başka emr-i şerîfim ısdârı iktizâ eylediği cizye muhâsebesinden derkenâr olarak mücebince ol emr-i şerîfim ısdârı husûsuna irâde-i aliyyem te‘alluk iyleyüb ol bâbda mütesellim mir-i mûmâileyhe hitaben diğer emr-i şerîfim ısdâr ve tesyâr olunmuş olmağla emâneten zabtını hâvî sana dahi işbu emr-i âlişânım ısdâr ve irsâl olunmuştur imdi vüsûlünde keyfiyyet irâde-i seniyyem mantûk-ı emr-i şerîfimidir ma‘lûmun oldukda fermânım olduğu ve bâlâda bast ü beyân kılındığı vechile ol mikdâr izâfetle i ‘şar ile kaza-i mezbûr cizye boğçasının mütesellim mir-i mûmâileyhden ahz ile vücûh-i kazâ ve nevâhîsinde sen ki ahâlîyet ve re‘âyâmın kırk bir senesine mahsuben bi’l-îcâb üzerlerine edâsı lazım gelen cizye evraklarını tahmile ve istihkâklarına göre (silik) ve selâse i‘tibâriyle ale’r-ruis tevzî‘ ve îcâb iden mâl ve cizyeleri ale’z-zemâim-i şer‘iyye inzimâm-i re’y ve ma‘rifetin ve ma‘rifet-i şer‘le ber vech-i emânet taraf-ı müşîrânemden cem‘ ve tahsîl olunub evrâk-ı mukayyidesi üzre (silik) bir guna hâlel ve kesr gelmeden ve husûle gelecek (silik) bir akçesi gitmeden ahz ve bir mahale sarf olmayarak sene hitâmında memhûr ve mûmzâ (silik) Dersa‘âdetüme irsâl ve hazîne-i merkûmeye teslîmi husûsuna sarf-ı küllî miknet eyleyesiz (silik)

Sayfa No: 263	Hüküm No:15	Târih H:- M:-
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Receb ayı tevzî‘ defteri	
Belgenin Özeti: Receb ayı tevzî‘ defteri ve bu ay çekirge istilası dolayısıyla tevzî‘atın yarıya indirilmesi hakkında.		

Karye-i Hamırkesen Fî 0,5	Karye-i Cübegir Fî 3	Karye-i İki Ahur Fî 0,25	Karye-i Mertemneke Fî 2,5
Karye-i Sülûkli Fî 0,5	Karye-i Karacaburc Fî 1,75	Karye-i İlçi Fî 1,5	Karye-i Arabların Aşağıoba Fî 1,5
Karye-i Yukarıoba Fî 2	Karye-i İncesu Fî 1	Karye-i Çekede Fî 3,5	Karye-i Göcüge Fî 5
Karye-i Göksencik Fî 2	Karye-i Delük 3,5	Karye-i Beğlerbeği Fî 3	Karye-i Karahöyük Fî 1
Karye-i Atabeğ Fî 1	Karye-i Sâm Fî 1,25	Karye-i Çatal Mezra'â Fî 2	Karye-i Büyük Arablar Fî 1,5
Karye-i Zurnaluk Fî 0,75	Karye-i Şehme Fî 0,75	Karye-i Çarpın Fî 3	Karye-i Zülfikâr Fî 0,75
Karye-i Sabatrin Fî 3,5	Karye-i Mezra'âsı Fî 2	Karye-i Öğümsöğüd Fî 3	Karye-i İbrâhîmî Fî 3
Karye-i Semâvin Fî 0,5	Karye-i Araklıca Fî 0,5	Karye-i Rahmân Fî 0,5	Karye-i Zevgîr Fî 1,25
Karye-i Tahnetân Fî 1	Karye-i Çakal Fî 0,75	Karye-i Çartil Fî 1	Karye-i Narlıca Fî 1,5
Karye-i Yaylacık Fî 1,5	Karye-i Akpınar Fî 1,5	Karye-i Burc Fî 5	Karye-i Zemke Fî 1,25
Karye-i Karakuyu Fî 0,75	Karye-i Gülbin Fî 4,5	Karye-i Ufacık Fî 0,5	Karye-i Yukarı Kilisecik Fî 2
Karye-i Bortı Fî 0,5	Karye-i Yılankenedi Fî 0,75	Karye-i Luhân Fî 3,5	Karye-i Begeşli Fî 1,5
Karye-i Morcalu Fî 1,5	Karye-i Seker Fî 1	Karye-i Güllice Fî 0,25	Karye-i Pavcerge Fî 0,5
Karye-i Hezek Fî 2	Karye-i Karadiken Fî 2	Karye-i Kızılhisâr Fî 1,5	Karye-i Kercekin Fî 3,5

Karye-i Kayakenedi Fî 0,5	Karye-i Güce Fî 1	Karye-i Yenibeyân ve gayruhu Fî 5	Karye-i Kerneşe Fî 2
Karye-i Çanakçı Fî 1	Karye-i Zergîl Fî 2	Karye-i Guşnâm Fî 1,5	Karye-i Turlu Fî 1,75
Karye-i Çağîd Akçe 1,75	Karye-i Mağaraderesi Akçe 1,5		
Cem'an yekûn 221,25 Yalnız iki yüz yigirmi bir akçe bir rub'dur			
Su meşîdliğine ve Bota Kurâlarına tarh olunan 7500 guruş		Kızık kurâlarına tarh olunan 2500 guruş	
Karabıyıklı ve Başçeşme kurâlarına 1500 guruş		Reşî kurâlarına tarh olunan 4000 guruş	

Ber vech-i meşrûh balâ birûn-ı kurâların akçesi iki yüz yigirmi bir akçe bir rub'a bâliğ olmuş ise de Reşî Karyelerinin akçesi on buçuk olub bâ emr-i veliyûn'ni'âmi dört bin guruşa kat' olunmuş ve bu senede zuhûra gelen cerâd-ı kazâ ve Ayntab'ın mevrû'âtını telef idüb Telbeşâr nahiyesinde olan kurâların dört aded karyeden iâdesinin bağ ve bağçeleri olmadığından işbu Receb tevzî'inde akçeleri nısf ad olunarak cem'an yekûn 187,75 akçe

Yalnız yüz seksen yedi akçe üç rub' ve nısf rub' üzredir tevzî' olunmuşdur

Sayfa No: 264	Hüküm No: 16	Târih H:- Gurre-i Şa'bân 1247 M:- Ocak/Şubat 1832
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Hacc-ı Şerîf için 500 aded çuval i'mâli hakkında fermân.	
Belgenin Özeti: Normalde Hacc-ı Şerif mürettebatı için gerekli çuvalar Kudüs ve Nablusta i'mâl edilmesine rağmen bu yıl i'mâlâtın 500 aded olarak Ayntab'da yapılması emri hakkında		

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'in Ayntab kadısı mevlânâ zîde ilmihi ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ayntab mütesellimi zîde mecduhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân husûs-ı âti'l-zikrde mübâşir ta'yîn kılınan rikâb-ı hümâyûnum kâimmakâmı çuhadarlarından Osmân vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum

tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kiler-i hacc-ı şerîfe mürettebatından olan malumü'l-mikdar çuvallar öteden beru Kudüs-i şerîf ve Nablus taraflarında olunagelmekte isede ahvâl-i ma'lûme cihetiyle bu sene-i mübâreke de i'mâl olunamıyarak gerüye kalmış olduğına ve mal bu ki gerek olunan çuvallar tertîbât hacc-ı şerifin elzem levâzımâtından olub mevsim-i hacc-ı şerif dahi gün be gün takrîb itmekde idüğüne binâ icab iden esmânı her neye bâliğ olur ise senki mütesellim mûmâ ileyhsin tarafından i'tâ voyvoda cânib-i mirîden sana eda olunmak ve tiz elden gurre-i şevvalden ol tekâmîl birle Şam-ı şerîfe erişdirmek üzre Ayntab kazasından beş yüz aded çuval i'mâli husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkânem te'alluk itmekle hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn bâ ve şâhânem sahîfe pirâ-yı sudûr olmuş ve bu hâviye mûmâileyh dahi mübaşir? ta'yîn ve irsâl olunmuş olmağla vusûl-i emr-i şerifle mezkûru'l-mikdâr çuvalları ma'rifetin ve cümle ma'rifet ve mübaşir-i mûmâileyh şer-i ma'rifetiyle esmânı tarafından verilmek üzre Ayntab kazasından serî'an i'mâl ve tetmîm birle gayret-i şâyân-ı şerîfden evvel mübaşir mûmâileyhe teslimen Şam-ı şerîfe irsâl ve isâle kemâl-i ikdâm ve mübâderet eylemen bâbında fermânım olmağın i'lâmen ve tenbîhen ve ihtimâmen ve mahsûsan işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve mübaşir-i mûmâ ileyih ile tesyâr olunmuşdur imdi bu emrim vardığı gibi kat'â imrâr-ı vakt itmeden hemân mârru'z-zikr beş yüz aded çuvallarına kaza-i mezbureden bir ân akdem i'mâl ve ikmâl itdirerek mübaşir-i mûmâileyhe teslimen gurre-i mâh-ı merkûmundan evvel Şam-ı şerîfe irsâline mezîd-i sa'y ve müsara'at eylemek irâde-i kat'î-i mülûkânem mukâta'asından idüğü ve böyle iğmâz ve betanet bir vechile câiz olmadığı malûmun oldukda ber vech-i muharrer ittifakla ve irâde-i şâhânem kemâl-i ihtimâm ve sarf-ı makderet ve mugayırı hareket vukû' bulan ihzâr iyleyesiz siz ki nâib ve sâir mûmâileyhimsiz mazmun emr-i şerifim sizin dahi meczûmunuz olarak muceb-i muktezâsını icraya bi'l-ittifâk mezîd-i sa'y ve gayretiyle siz ve sen ki mübaşir mûmâileyhsin sen dahi muktezâyı me'mûrînin ol bâbda (silik) tarafından hareket ve bir kadem-i akdem ol tarafa varub salifü'z-zikr çuvalları mütesellim mûmâileyhe ma'rifetin ve ma'rifet-i ve cümle ittifâkla ale'l-acele i'mâl ve tekâmîl itdinizden hemân bi'l-istishâb gurre-i mâh-ı mezbûrun evvel-i Şam-ı şerîfe erişdirmeğe ziyade sa'y ve sür'at ile ifâ-yı levâzım-ı hidmet-i mezkûra ve hilâfına bezl-i cell-i makderet ve mugâyiri hareketten hazer ve mücânebet eylemek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükkâm-ı şerifimle vusul buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımu'l-

imtisâlimin mazmûn-ı münîfiyle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timad kılasız
tahriren fî gurre-i Şabânü'l-mu'azzam sene seb'a ve erba'în ve mieteyn ve elf

Kiler-i Hacc-ı Şerîf için beher on kile İslâmbolı aşub ider kat'iden olmak üzere
Ayntab'da i'mâl olunacak çuval aded 500

Be-makâmi'l-Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 264	Hüküm No:17	Târih H:-11 Reb. -Evvel 1247 M:-20 Ağustos 1831
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Asker kaçaklarının yakalanması hakkında	
Belgenin Özeti: Şam'a giden bölükten firar eden ismi yazılı beş neferin yakalanıp gönderilmesi hakkında emir		

Şeri'at-nisâb Ayntab nâibi fazîletlü efendi zîde fazluhu ve hâcegân-ı dîvân-ı hümayûndan Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân mütesellimimiz sa'âdetlü efendi zîde mecduhu ve me'zûn-ı bi'l-iftâ fekâhetlü efendi zîde takvâhu vekil-i a'yân ve mecduhu muhakat bi'l-cümle iş erleri zîdet mekâdirehum inhâ olunur ki Asâkir-i mansûre neferâtından Bedir Karyesi ahâlîsinden Ali'nin oğlu bu Göcûke karyesinden Davud Mehmed'in oğlu Ahmed ve Yaylucak karyesinden Ahmed'in Oğlu Mehmed Han ve derûna (silik) Şehreküsti mahallesinden Köse Ahmed'in oğlu Mehmed ve Narlıca karyesinden Çat Osmân oğlu Kasım beş nefer bundan akdem Şam vâlîsi devletlü Selim Paşa Hazretleriyle Şam-ı şerîfe giden bölükden olub (silik) tâife ber takrîb firâr itmiş olduğu havî ve neferât-ı merkûmenin bulunub gönderilmesine müteveffâ-yı müşarun ileyh tarafından tahrîrat ile tatarları vürûd itmiş olub ma'îyyetlerinden idhâl bulunması lazım gelmiş olmağla merkûmları yerlü yerinde teftiş ve tahsîs ile getürülmesi halinde bölüklerine irsâl olunmak üzere mübâşirine terfikan tarafımıza gönderilmesi husus-ı mezbûr sa'y ve gayret itmek bâbında ve dîvân-ı eyaletten ve kâimmakâm-ı Halebü's-şehbâdan iş bu bıyuruldı tahrîr ile irsâl olunmuşdur vusulünde lillâhi te'âlâ ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet iyleyesiz diyü.

Fî 11 Rebi'ü'l-Evvel sene 1247

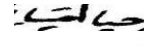
Sayfa No: 265	Hüküm No:18	Târih H:-17 Ramazan 1247 M:-19 Şubat 1832
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Usta ve işçi temini	
Belgenin Özeti: Bina hususu için yevmiyesi ödenen usta ve işçilerin firar etmesi sebebiyle yeni usta ve işçi ihtiyacının giderilmesi gerektiği hakkında emir.		

Şeri‘at-nisâb Ayntab nâibi fazîletlü efendi zîde fazluhu ve me‘zûn-ı bi‘l-iftâ fekâhetlü efendi zîde takvâhu hâcegân-ı dîvân-ı hümayûn mütesellimimiz el-Hâc Râfet Efendi vesâir vücûh-ı memleket ve iş erleri zîdet mekâdirehum inhâ olunur ki bu tarafa binâ husûsu için irsâl eyledikleri amele ve fâ‘illerden usta Mehmed ve Köse Ali ve Ergin ve Hayta Kâsım için Kara oğlunun oğlu Mustafa bunları her hafta hesâb olunarak tamamen yevmiyeleri yedlerine teslîm olunmuş iken bilâ müceb-i bu muharrerü‘l-esâmi altı nefer kimesne firâr itdikkları hâlen rızâmız olduğı hâlâtdan olmağın merkûm firârî fâ‘illeri bi‘z-zât ma‘iyyetlerinde olan ol millet-i nefer fâ‘illeri dahi terfikan cem‘an yigirmi eyyâm fâili bir kadem-i akdem tedârik ve irsal iylemeleri akdem matlûbum idüğü ma‘lûmunuz oldukda der-akab tehîr ve imame ve mübâşirimiz terfikan göndermeğe mezîd-i ihtimâm ve dikkat eylemeniz bâbında dîvân-ı eyâlet-i Rakka ve kâimmakâmı Haleb-i şehbâdan işbu buyruldu ile ba‘s ve tesyâr kılınmışdır bi-mennihi te‘âlâ vusulünde ber muceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilafından hazer ve mücânebet eyleyesiz diyu.

Fî 17 Ramazân sene 1247

Sayfa No: 265	Hüküm No:19	Târih H:- M:-
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: A‘yân nasbı	
Belgenin Özeti: Eski Ayntab a‘yânı Osmân’ın hainlikle suçlanıp yerine Seyyid Ağazâde Mehmed Beğ’in atanması ve ona itimâd edilmesi hakkında.		

Şeri‘at-şî‘âr Ayntab naibi faziletlü efendi zide fazluhu ve me‘zun-ı bi‘l-iftâ fekâhetlü efendi zide takvâhu kıdvatü‘l- fuzalâi‘l-muhakkikîn bi‘l-cümle ulema ve sulehâ ve

vücuḥ-ı memleket efendiler mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân eşrâf ve avâm-ı belde ve kuşaklı ağalar vesâir iş erleri inhâ olunur ki esbak-ı ayân Osmân nâm müfsîd nigârın küfran-ı ni'met idüb hıyâneti zuhura gelmiş olduğından kendüyi azl ve Ayntab hanedanından Seyyid Ağazâde izzetlü Mehmed Beğ ayân nasb olunub bu defa Hatb zide saadetlü el-Hacc Mehmed Ağa ile ol tarafa gönderilmiş olmağın bi'l-cümle ulema ve sulehâ ve vücuḥ-ı eşraf ve kuşaklıların ve ehl-i ırz ve sekene -i memleket cümlesinden memnûn hoşnûd ve râzı olduğumuz ve merkûm Osman'dan gayrı bu kimesneye gayz ve iğbirarın olmayub cümleiniz mutmainü'l-bâl ve rahatda olub her vechile emn ü asâyiş ve irâdeleri matlûbumuz idüğü ve inşâellâhu te'âlâ sizinde her vechile müsâ'ade ve himâyet kılınacağı cezm ve teyakkun ve hâin merkûm Osman'ın afv ve izâlesine olmayub kendüden tecennüb birle tutulub tarafımıza gonderulmesi husûsuna taraf taraf gayret ve ayânınız olan mûmâ ileyh Mehmed Beğin ve müteselliminizin zandan hariç-i harekette bulunmayub ittifâk-ârâ ile fukarâ ve ahâlî-i beldenin istihsâl-i esbâb-ı emn ü asâyiş olur harekât-ı maraziyyeye mübâderet ve sizlerden me'mûl ve müntezir oldığı vechile itâ'at evlâü'l-emr gayret ve hâin merkûmun gailisinin def'i ve ref'iyle rızâ-cûyâne tavrıanub fukarâ ve ibâdullâha hâin merkûmun keyd-i mazarratından daha tahlî'ye husûsuna dikkat eylemeniz bâbında dîvân-ı eyâlet-i Rakka ve kâimmakâm-ı Halebü'sş-şehbâdan işbu buyruldı tahrîr ve ısdâr ile tesyâr olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde bir vechile hâin merkûmun iğfâl-ı ihlâl ve ittihâd itmeyerek tarafınızdan her vechile mutmainü'l-bâl olub işbu tahrîrinde ittihâd birle terfî ve rahat ve müceb-i buyruldımızın amel ve hareket ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eyleyesiz diyü.

Sayfa No: 266	Hüküm No: 20	Târih H: 06 Reb.-Evvel 1246 M: 25 Ağustos 1830
Belge Türü: Ma'rûz	Belge Konusu: Cizye tahsîlinden kalan borç iddi'âsı	
Belgenin Özeti: Ayntab cizyedârı Mehmed Bey'in Babeg ve Agob isimli zımmîlere borcu olduğu iddi'âsı ve bu husûsta verilen hüküm.		

Medîne-i Ayntab'da mütemekkin re'âyânın Halebü'sş-şehbâdan aldıkları Sûret-i i'lâm

Bâ hatm Bâ hatm-i kebîr vâlî-i vâlâ-şân eyâlet-i Rakka ve kaimmakam-ı Halebü'sş-

şehbâdan Devletlü veliyyü'n-ni'am Mehmed Paşa

İşbu i'âm-ı şerîfde bezm ve beyân kılındığı vechile mersûmun da'vâlı
mezkûresinden men' olunduğı üzre düstûru'l-amel tutulmak

15 Cemaziye'l-Evvel sene 1247

Ma'rûz-ı dâ'î olundu ki

Bin iki yüz kırk bir senesi medîne-i Ayntab cizyedârı Mustafa Ağa ve kırk iki senede dahi cizyedârı Mehmed Beğ'in sarrâf Üskehân zımmî huzur-ı âsafânelerinde ma'kud meclis-i şer'ıyyemizde medîne-i mezbûrun emvâl-i cizyesini cem iden kocabaşı aşıkâneleri? işbu dârendegan-ı i'âm cizye çuvalları Babeg ve Agop veled-i Karabet zımmîler muvâcehelerinde kırk bir senesinin cizye tahsîlatından altı bin dokuz yüz altmış beş gurus kırk iki senesinden ba'de't-teslîm yedi bin iki yüz elli altı gurus ki cem'an on dört bin iki yüz yigirmi bir gurusdan gayr-ı ez tahsîlat-ı cizyedâran mûmâileyhimanın mersûmân zimmetlerinde olan bir bin ikiyüz yigirmi bir gurus bâkî alacakları olub ben dahi mûmâileyhimanın sarrâfı olmam takrîbiyle meblağ-ı mersûmı mesfûrândan hâlâ taleb iderim deyu takrîr-i meşrûhı üzre tasâddi eylediği da'vâsı mûmâileyh tarafından bi'l-vekâle şâyiasına istimâ' ve iltifât olmayub mersûmuna dahi şer'an suâl ve cevâb tevcîh itmediğinden başka huzûr-ı şer'ide takrirleri iktizâsı vechile seniyyet?-i mezbûrinin emvâl-i cizye-i şer'ileri mûmâileyh tarafından tamâmen ve kâmilten tahsil ve ahz ü kabz olunub yedimizde bir akçe ve bir nesne kalmasından ve bu takrir ve sarrâf-ı mersûmun yedinde olan temehhüd i'âmı ber takrîb ahz olunub ta'ahhüdden âmir ve cizyeleri olduğına ifâde-i hâl itmeleriyle mûcebince mersûm Üskehân sarrâf da'vâyı (silik) mersûman zımmîlere bi-vech-i mu'ârazadan men' olunduğı huzûr-ı âlîlerine i'âm olundu Fi'l-yevmi's-sâdis aşer min şehr-i Rebi'ü'l-evvel lisene seb'a ve erba'în ve mieteyn ve elf.

Mahall-i mühr-i Es-Seyyid Mehmed Râşid El-Nâib-i Halebü's-Şehbâ

Sayfa No: 266	Hüküm No:21	Târih H: 01 Zi'l-Hicce 1246 M:13 Mayıs 1831
Belge Türü: Berât	Belge Konusu: Kâdî nâibi ataması	
Belgenin Özeti: 1 Zi'l-Hicce 1246'dan itibaren Es-Seyyîd Mehmed Tâhir Efendi'nin Ayntab'ın şer'î işlerinden sorumlu olduğuna dair.		

Kudret-meâb-ı şerî‘at-nisâb eşref-i kuzzât-ı kiramdan Hatîbzade mevlânâ es-Seyyid Mehmed Tahir Efendi kâmyâb-ı ba‘de‘t-tahiyyetü‘l-vâfiye inhâ olunur ki Ayntab kazâsının umûr-ı şer‘iyyesi işbu sene sitte ve erba‘în ve mieteyn ve elf Zilhiccetî‘ş-şerîfesi gurrelerinden nezâret-i âmmemize binâen tarafımızdan sana inâbe olunmuşdur gerekdir ki kazâ-i mezbûrî gurre-i merkûmeden bi‘n-niyâbe zabt idüb beyne‘l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer‘-i âlî iyleyesin vesselâm

El-Fakir Es-Seyyid Mehmed Reisü‘d-dîn İmâm . Kâdiasker-i Anadolu

Sayfa No: 266	Hüküm No:22	Târih H: 01 Cem.-Ahîr 1247 M: 07 Kâsım 1831
Belge Türü: Berât	Belge Konusu: Kâdî ataması	
Belgenin Özeti: Ayntab Kâdî naibi olan Es-Seyyid Mehmed Tâhir Efendi'nin kâdî olarak atanmasına dair hüküm		

Kudret-meâb-ı şerî‘at-nisâb eşref-i kuzzât-ı kiramdan es-Seyyid Mehmed Tahir Efendi kâmyâb dâme muvaffaken gıbbe‘t-tahiyyetü‘l-vâfiye inhâ olunur ki ber vech-i mansıb ihsângede-i hazret-i tâcdârî gerdun-ı iktidârı olan Ayntab kazâsının umûr-ı ahkâm-ı şer‘iyyesi işbu sene seb‘a ve erba‘în ve mieteyn ve elf Cemâziye‘l-âhiresinden cenâb-ı şerîfenize tarafımızdan inâbe ve ihâle olunmuşdur bi-mennihi te‘âlâ kazâ-i mezbûrî gurre-i merkûmeden kismet-i askeriyesiyle birebir zabt idüb bi‘l-ahâlî icrâ-yı ahkam-ı şer‘iyle iderek şehrah-ı şer‘iat-ı garrâdan ser-mû inhirâfa cevâz ve ruhsat göstermiyesiz vesselâm

El-Fakir Ağazâde Hasan Hüseyin el-Kâdî Kazâ-i Ayntab

Sayfa No: 267	Hüküm No:23	Târih H: 03 Cem.-Evvel 1247 M: 10 Ekim 1831
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: İsyancıların yakanması emri	
Belgenin Özeti: Kel Fazıl'ın oğlu Osmân ve Sâdık Beğlerin isyânlarından sonra affedilmelerine rağmen tekrardan ahâlîye zulm etmesi üzerine ölü yada diri ele geçirilmeleri hakkında emir.		

Şerî‘at-şî‘âr Ayntab naibi faziletli efendi zide fazluhu ve hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûndan hâlâ Ayntab mütesellimimiz sa‘âdetli el-Hâcc Râfet Efendi zide

mecduhu ve mezûnen bi'l-iftâ fekâhetlü efendi zide takvâhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân ayân-ı vilâyet ve vücuh-ı memleket bi'l-cümle ulemâ ve sulehâ ve eimme ve hutabâ ve umumen ahâlîler fukarâ zide mekâdirehum inhâ olunur ki Kilisli Kel Fazılın oğlu Osmân esbaklarda Ayntab'da biraderi el-Hâcc Sadık Beğ dürlü dürlü hıyânet ve ahâlîye envâ' rencide ve hasarât ve bâ-husûs bi-gayr-ı hakk kal'a dizdarı sâbık Emin Ağa'yı fecâ'at-i katl ve nice yeniçeriyi habâset itdiği mülâbesesi bundan akdem hakkında emr-i âlî sâdır olmuş isede geçen sene merkûm Osmân gelüb tarafımıza ve devletlü Ali Paşa Efendimize dehâlet güzeste cenahlarına ta'ib ve müstağfir olarak zâhiren semt-i silâha meyl idüb o insâlar dahi ahâlî-i Ayntab'ın adem-i itâ'atlerinden teşemmül ve merkûmun belki bu günden böyle ıslâh olur-ı hal'i hıntası hasbe'l-vakt kendüye bir mikdâr iltifât gösterilerek ayân nasb olunmuş isede hâin merkûmun cibilliyet-i fâsidesi ve hâlîye-yi kâsidesi üzre mecbûl olduğu şekâveti ibrâz ile Ayntab'ı zabt itmek ve gûnâ gûn fesâd iylemek nasb'i halinde nümâyân olub ve müddet-i ayânlığının fukaraya ve ahali-i kurâ ve zu'afâyâ mütecasir olduğu zulm te'addisi ve cümlelerin kendünden râzı ve hoşnûd olmadığı mesmû' olduğundan başka bu def'a Birecik ordusunda vukû'a gelen hıyâneti ve şimdi Ayntab vücûhundan birkaç zevât-ı kirâmın i'dâmına binâen ve sûret-i a'siyyeme mücâseret bi't-tahkîk ma'lûmum ve mesabbe-i seniyye-i hazret-i cihândârîde vedî'a-i cenâb-ı bârî olan fukarâ ve zu'afânın bu makûle zâlim ve eşkiyânın bu'desinden hâlâs birle himâyet ve sıyânetleri akdem matlûbum olduğundan merkûmun Ayntab'dan def'-i ref'i tasmîm gerdemiz olmağla imdi sizler ki muhâtabûn-ı mûmâ ileyhimsiz keyfiyet-i ma'lûmunuz oldukda cümleliz bi'l-ittifâk cümleliz hâin merkûmu hayyen ve meyten ahz u girift ve kayd ve bendiyle tarafımıza irsâl ve ol vechile şer-i mazarratından cümleyi rehâ birle tarafımıza ve taraf-ı tâcdârîye ibrâz-ı hüsn-i hıdmet ve sadâkat eylemeniz bâbında dîvân-ı eyâlet-i Rakka ve kâimmakâm-ı Halebü'ş şehbâdan işbu buyruldu ısdâr ve ile irsâl olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde ber-minvâl-i muharrer amel ve hareket eyleyesiz deyu.

Fî 3 Cemaziye'l-Evvel sene 1247

Sayfa No: 267	Hüküm No:24	Târih H: 03 Cem.-Evvel 1247 M: 10 Ekim 1831
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: İsyanlıların öldürülmesi hakkında	
Belgenin Özeti: Eski A’yân Osmân Beğ’in kaçarken Urfa hazînesinden yetmiş dokuz bin gurusu kaçırdığı,Birecik Kalesinden ba’zı kimseleri ayarttığı ve bu sebeple öldürülmesi gerektiği hakkında		

Şerî'at-şî'âr Ayntab naibi faziletlü efendi zide fazluhu ve me'zun-ı bi'l-iftâ fekkâhetlü efendi zide takvâhu ve hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûndan mütesellimimiz rif'atlü ayân-ı huluskârım Mehmed Beğ vesâir vücûh ve agavât zidet mekkâdirehum inhâ olunur ki sâbıkâ-ı ayân Osmân nâm şakî hıyâneti tarafımıza tesebbüt eyleyerek nahemvar hareket-i iktidâr sadrında olmağın i'dâm ve izâlesi lâzım gelüb ve'l-hâin hâif mahvıçün nice bu dakîkaları his edüb dürlü hile-âmiz ve desile?-engiz gulâmlar serdâr iderek kendü maslahatına revac-ı da'ıyyesinde olmuş isede sizlerin kemâl-i sâdıkâ ve dirâyetinden kendüsüne yâver bulamayub iha-ı mekkârî firâr iylediği bi'l-ifade ma'lûmumuz olmağla merkûm her ne kadar firâr itmek sebebiyle rehâ buldum mülâhaza ider isede dahi selîme-i satvet hazret-i şehinşâhîde onun şakînin rehâ bulamayacağı bedîdâr netîcesinde derdest olub kazâzede olacağı ~~olacağı~~ olmağla hâin merkûm Ayntab'ın derun-ı birûnından olarak Urbân Nahiyesinde deruhdesinde mebnî(t) hazîne-i kerem-i defînemize yetmiş dokuz bin gurus bi't-tahvîl ideceği olmağla merkûmun ol tarafa (silik) olan emval-i eşyâsına ve anbârlarına ve Urbân tarafında olan anbârın ism ve adediyle defter idüb (silik) üzre defterin tarafierbiyesimize göndermeğe dikkat ve bi'l-cümle efendi ve ağavât ve ahâlî-i fukarâ esnâf herkes dürlü dürlü seviyye zâhib olmayub kendüler mashatına iştigal emn ü asâyış üzre bi'l-ahâlî ve'l-a'yâl (silik) ve'l-iyâl tarafımıza taraf-ı bâhirü's-şeref-i hazret-i kişvergüşan id'ıyye-i hayriyyeye müdâvemet ve ol şakî merkûm mukaddema dağ başında sergerdân ola sürünüb gezer iken bu denlü hüsn-i tevcîhâtımıza masârif olub bu kadar kadar i'tibar-ı beyda itmiş iken cibilli olan hıyânet-i vesîka ve ifşâ idüb (silik) olarak Birecik kal'ası hâin-i dîn-i devlet olan süfehâyı teslim kalub merkûm bu hile ile fukarâ-ı Ayntaba dahi ~~hasâr~~ hasâr itmek sâdrında olmağın terbiyesi kaydına düşülmüş olub bundan mâ'adâ bir kimsesi müdahale ve ta'âruz olunmayacağı müteaffîn? bulub her kim cevri ve ezâ olursa tarafımıza ifâde olarak men' olunması husûsuna bakılarak fukarâ ve re'âyânın esbâb-ı iştirâ hatm? beher hâl matlûbun olmağın hâs ü amm cümle ahâlîye re'y ve te'mîni mebnî hâvi dîvân-ı eyâlet-i Rakka ve kâimmakâm-ı Haleb'den işbu buyruldı ısdâr ve emniyeti hâvi tesyâr kılınmışdır ber-vech-i meşrûha keyfiyyet-i ma'lûmunuz oldukda tenbîh ve ta'yin (silik) mübâderet ve hilafından tevakkî ve mücanebet eylesiz deyu.

Sayfa No: 26	Hüküm No:25	Târih H: 03 Cem.-Evvel 1247 M: 10 Ekim 1831
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Osmân Beğ'in yerine a'yân nasbı	
Belgenin Özeti: Eski A'yân Osmân Beğ'in yakalanması için Silahdar Mustafa Bey'in görevlendirmesi ve Osmân Beğ'in yerine Mehmed Beğ'in atanması hakkında		

Reis-i a'yân

Şerî'at-şî'âr Ayntab nâibi fazîletlü efendi zîde fazluhu ve mezûnen bi'l-iftâ fekâhetlü efendi zîde takvâhu ve kıdvetü'l-emâcid ve'l- a'yân mütesellimimiz saadetlü efendi zîde mecduhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân vücuh-ı memleket ve ahâlî-i vilâyet ve bi'l-cümle iş erleri inhâ olunur ki bundan akdem sâbık Ayntab a'yânı Osmân'ın hakkında kalem-i kazâ cereyân itmiş ve bu esnâda hıyânet-i ahâlî ve kurraya teadiyâtı zâhir ve nümâyân olmuş olduğundan hâin merkûmun Ayntab'dan def' ü tedmiri hayyen ve meyten ahz u girift ve tarafımıza irsâl için ikdâm-ı silahdârımız Mustafa Beğ ile mir kat'â buyruldu ısdâr ve irsâl olunmuş ve hâin merkûmun azliyle mîrîne bir müdbir ve münhemiz ve fukarâ-ı mir ve ra'iban neciyy lâzım kılmış olmağla Ayntab'ın akdem hânedânından evsâf-ı mezkûre ile mevsûf merza-ı etfâl Seydi Ağazâde izzetlü Mehmed Beğ ayân nasb ve ta'yîn olunmuşdur gerekdir ki bundan böyle mûmâ ileyhi ayân bilüb bi'l-ittifâk idâre-i memleket hüsn-i hıdmet vedî'a-i cenâb-ı hâlîku'l-berâyâ olan fukarânın cevri-i te'addiyatdan himâye ve sıyâneti ile cânib-i seniyyü'l-cevânib-i hazret-i cihândârîye tarafımıza istihlab-ı da'vât-ı hayriyyeye dikkat ve senki ayân-ı mûmâ ileyhsin siz dahi â'kilane ve müdebbirane istikâmet ve sadâkat olda idâre-i memleket ve dîn-i devlet-i aliyyeye kemâl-i i'tinâ ve dikkat ve kâffe-i ahâlî ve fukarâ tarafımızdan emniyet ve istimâlete hemân hâin merkûmdan mâ'adâ bir kimesneye hitâb ve itâb ve rencîde ve remîde olmayacağı sagîr ve kebîr eşrâf ve kuşaklunun gûş-ı hoşlarına telkîn ve bundan böyle haklarında hüsn-i müsâade ve mükâfât olunacağı tefhîm iylemeniz bâbında dîvân-ı eyâlet-i Rakka ve kâimmakâm-ı Haleb-i Şehbâ'dan işbu buyruldu ısdâr ile tesyâr olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vüsulünde ber minvâl-i muharrer amel ve hareket ve hilafından mücânebet eyleyesiz diyü.

Fî 3 Cemaziye'l-Evvel sene 1247

Sayfa No: 268	Hüküm No:26	Târih H:-3 Cem.Evvel 1247 M:-10 Ekim 1831
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Mütesellim nasbı	
Belgenin Özeti: Eski müteselli Hâcî Râfet Efendi'nin yerine Silahdar Mustafa Beğ'in mütesellim vazifesine atanması hakkında		

Mütesellimân

Şerî'at-şî'âr Ayntab kâdîsı fazîletlü efendi ve mezûnen bi'l-iftâ fekâhetlü efendi zîde takvâhu ve reîsü'l-a'yân huluskârım Mehmed Beğ mekârım zîde kadruhu ve vücûh-ı memleket ve sâire iş erleri inhâ olunur ki sâbık mütesellimimiz hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûndan el-Hâcc Râfet Efendi bu tarafa vesâir maslahata (silik) alınacağı tahkîk-gerdemiz olub ve erbâb-ı salâhiyetten bir kimesne mütesellim nasb olunması lâzım ve lâbüdd olmağla mücerrebü'l-etvârımızla resm-i hükümete âşinâ fukarâ-perver olan silahdârımız Mustafa Beğ mütesellim nasb ve ta'yîn olunmuş olmağla mir-i merkûmı bildüğünize mütesellim bilerek umur-ı husûslarınızda tarafına mürâ'caat ve matlûbât-ı seniyye mesâlihinde ve sâir mevâddlarda re'yine mütâba'at ve tarafımızdan tahrîren iş'âr iylediğimiz umurun bi'l-ittihâd sarf-ı nakdine gayret ve senki mütesellim mûmâ ileyhsin sen dahi mecbûl olduğın vech üzre sâdikâ ve istikâmet ve vedî'atullâh olan fukarâ ve zu'afânın emn-i istirâhatları husûsuna mübâderetle tarafımıza cânib-i seniyyü'l hazret-i tâcdârîye isticlâb-ı da'vât-ı hayriyeye müsâra'at ve matlûbât-ı seniyyenin cem' ve tahsîline vücûh ve a'yân Beğ ile bi'l-istişare sa'y ve gayret hemân ahâlî-i beldesiyle me'âşirat ve selefin? efendinin hesâbı ru'yet mîrle tarafından li-ecli'istihdâm göndermeğe müsâra'at eylemeniz bâbında dîvân-ı eyâlet-i Rakka ve kâimmakâm-ı Halebü's-şehbâdan işbu buyruldu ısdâr ve mütesellimliği hâvî ile tesyâr kılınmıştır inşaellâhu te'âlâ vusûlünde gerekdir ki ber mucceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilafından tehaşî ve mücanebet eyleyesiz diyü.

Fî 03 Cemaziye'l-Evvel sene 1247

Sayfa No: 269	Hüküm No: 27	Târih H:- 8 Cem.-Evvel 1247 M:- 15 Ekim 1831
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Hain’in takibi emri	
Belgenin Özeti: Hain Osmân Beğ’in takip edilmesi ve Raşvan Aşireti’nin Babalige taraflarına kaçacağıının tahmin edilerek piyâde ve süvarilerin oraya yönlendirilmesi hakkında		

Şer'at-meâb Ayntab kâdîsı efendi zîde fazluhu ve mezûnen bi'l-iftâ fekâhetlü efendi zîde takvâhu mütesellimi huluskârım Mustafa Beğ ve a'yânı necâbetlü Mehmed Beğ vücûh-ı sâire ve ağavât ve iş erleri ve umumen ahâlîleri inhâ olunur ki a'yân-ı sâbıkâ Osman nâm hâin cibilliyetle merkûz olan hıyânet-i vesîka ve vefî icrâ için bu kadar ni'metin şükrini îfâ itmeyüb küfran ni'met itmeğin tertîb-i layıkası irae olunacak iken hâin merkûm firâr idüb gitmiş isede şâyed firâr ve enhâya tesellut? dâ'iyeye-i fâsidesine düşer mülâhazasıyla ve Raşvan Aşireti'nin Babalige taraflarında azimetlerinin zimmeti olmağın def'-i şer'-i aşâir ve ref' mazarrat-ı firâri mezkûr için Ayntab'da mütesellim ağanın ma'yyetinde kifâyet mikdârı cevri süvârî bulunmak lâzımeden olub ve tesviye-i umûr fukarâ-i zilletde dahi kifâyet mikdârı nefer piyâde bulunması mansûb olunmuş olmağla etrâf-ı nevâhî ve karaya mahsûsatızki tahrîr iderek firâri hâin merkûm her fetk? kâza ve ilhâkında vaz'ıyyed idecek olur ise bi'l-muhabere def' ve izâlesine bi'l-ittifâk sarf-ı gayret ve merkûma mütâba'at sûretine tutanlar olur ise Arabgirden geldiğini tarafımıza tahrîre mübâderet ve inşâellâhu te'âlâ cümle keferenin ve ebnâ-i sebîlin emn ve asâyiş târîkine bakılacağı ve bu sene-i mübâreke de çiker ki mazarratından ve sene-i sâbıkada ber muktezâ-yı kader vukû' bulan hâlatdan dolayı derûn-ı bîrûn fukarâ ve zu'afâ zedelenmiş olmağın muâşeret ve mevânî'yet olunarak rızâ-cûyâne hareket iylemeniz bâbında dîvân-ı eyâlet-i Rakka ve kâimmakâm-ı Halebü's-şehbâdan işbu buyruldu ısdâr ile tesyâr kılınmışdır vusulünde gerekdir ki ber muceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilafından tevkî' ve mücânebet eyleyesiz deyu.

8 Cemaziye'l-Evvel 1247

Sayfa No: 269	Hüküm No: 28	Târih H: 03 Safer 1247 M: 14 Temmuz 1831
Belge Türü: Ferman	Belge Konusu: Gelir teslimi	
Belgenin Özeti: Asakir-i Mansure’ye ayrılan zeamet ve tımarların boş kalan yıllarının gelirlerinin hazineye teslimi hakkında		

Düstûr-ı mükerrer müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimi mehâmu'l-enâ bi'r-re'yi's-sâib müşîr-i erkânû's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sınûf-ı avâtıfu'l-meliki'l-a'lâ hâlâ Haleb kâimmakâmı vezîrim Mehmed Ali Paşa edâmâllâhu te'âlâ iclâlehû iclâlehû ve akzâ kuzzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl'ül yakîn râfi'-i i'lâmü's-şerî'at ve'd-dîn'ül muhtasân bi-mezîd-i inayeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsi zîdet fezailehu ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ve zikr-i âtî ze'amet ve tımarın hâvî olduğu kazaların kadıları ve teba'ları zîdet fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i vâsıl olıcak ma'lûm ola ki asâkir-i mansûre taburları neferâtına mahfûz olan ze'amet ve tımarların erbab-ı istihkâka virilinceye kadar mahlul olan seneler hâsılâtları mezkûrenin bazı masarif-i müteferrikalarına sarf olunması husûsu için mukâta'at hazînesine teslim kılınmak irâde-i seniyyem iktizâsından olduğuna binâen ve zikr olunan ze'amet ve tımarlardan derûn-ı emr-i şerîfime mevzû'an tesyâr olunan defter nâtık olduğu üzre Ayntab sancağında vâki' beş aded ze'amet ve tımarların kırk beş ve kırk altı seneleri hâsılâtı ber-muceb-i şurût ve nizâm-ı müstahsene sen ki kâimmakâm müşârun ileyhsin inzîmâm-ı re'y ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le bi'l-ittifâk zahîre ba'de'l-ihrâc îcâb ve iktizâ idenlerden tamâmen tahsîl olunarak bir ân akdem hazine-i mezbûre teslîmi bâbında emr-i şerîfim ısdâr ve hazine-i merkûme ve süvari yoklaması taraflarına ilm u haberi i'tâsı husûsu ricâl-i devlet-i aliyyemden hâlâ mukâta'at nazırı iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Abdurrahman Nâfiz dâme mecduhu bi't-takrîr inhâ itmekden mücebince emr-i şerîfim ısdârı husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk itmeğle ber-vech-i muharrer amel ve harekete bezl-i cell-i himmet itmek fermânım olmağın hassaten işbu emr-i alişânım ısdâr ve irsâl olunmuştur imdi vusûlünde keyfiyet irâde-i seniyyem mantûk-ı emr-i şerîfimden ma'lûmun oldukda fermân olduğu ve bâlâda bast-ı beyân ve suret-i defterde ayân kılındığı üzre beş aded ze'amet ve tımarların seniyyetin? mezbûrinin hâsılâtı ber-muceb-i şurût ve nizâm-ı inzâm-rey ve cümle ittifâkıyla gereği gibi tahkîk ve zâhire ve ihrâc olunarak îcâb ve iktizâ idenlerden tamâmen tahsîl ve hazîne-i mezkûre teslîmi husûsunda sarf-ı küll-i miknet eyleyesiz ve sizki mevlânâ kuzzât ve nüvvâb a'yân ve zâbitân mûmâ ileyhsiz müceb-i emr-i şerîfimle amel ve hareket ve hilâfindan tehâşî ve mücânebet iylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda vech-i meşrûh üzre şeref-

yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı münîfîyle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis min şehr-i Saferü'l-hayr sene seb'a ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

el-mahrûse

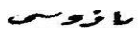
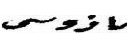
Sayfa No: 270	Hüküm No:29	Târih H:10 Cem.-Evvel 1247 M:17 Ekim 1831
Belge Türü: Temessük	Belge Konusu:Gelir teslimi	
Belgenin Özeti: Fermanın yerine ulaştığının rapor edilmesi hakkında		

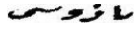
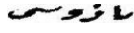
Bu sûretle devletlü Muhammed Paşa Efendimiz hazretlerinin buyruldu-i düstûrîyle sudûr itmişdir

Fî 10 Cemaziye'l-Evvel 1247

Sayfa No: 270	Hüküm No:30	Târih H:- M:-
Belge Türü: Defter	Belge Konusu:Tımar Hâsılât defteri	
Belgenin Özeti: Ayntab Sancağındaki mahlûl tımarların 1245 ve 1246 yılına ait hâsılâtları hakkında		

Ayntab sancağında mahlûl ve bâlâ-ı sâhib olan tımarların iki yüz kırk beş ve kırk altı senelerine mahsûben hâsılâtları bâ fermân-ı âlî matlûb buyruldu

Sam Hasan veled -i Mustafa Karye-i Mızımız'a tâbi Telbeşâr 6875 gurus	Sam Ayntab'a tâbi Telbeşâr 23330 gurus
Sam Sâdullah veled-i Seyyid Mehmed Karye-i Kelede? Tabî'	Sam Seyyid Mehmed veled-i Es-Seyyid İbrâhîm Karye-i Çağıd

 4500 guruş	9330 guruş
Sam Yusuf Karye-i Suruc'a tâbi' 3000 guruş	

Sayfa No: 270	Hüküm No: 31	Târih H: 11-20 Reb. -Ahîr 1247 M: Eylül 1831
Belge Türü: Hatt-ı Hümayûn	Belge Konusu: Asi Voyvoda’nın yakalanması	
Belgenin Özeti: Rumkal’a voyvodası Bekir Beğ’in yakalanması ve Ayntab ile Birecik dolaylarına girmemesi için önlem alınması hakkında		

Mefâhirü'l- nüvvâbü'l-müteşerri'în Ayntab ve Besni ve Birecik ve Rumkal'a kazâları nâibleri zîde ilmuhum ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ayntab mütesellimi ve Rumkal'a voyvodası zîde mecduhu mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki birkaç seneden beru Rumkal'a'da voyvoda olan Bekirbeğzâde Mehmed Beğ kal'a-i mezkûre ahâlîsine ve kırk civarında bulunan fukarâya ve rızâ-yı ma'delet-irtizâ-yı mülûkâneme mugâyir envâ' sabûr ve izaya tesaddî etmekde olduğundan gayri-i raşvan göçebesi eşkiyâsına dahi mu'ayyen ve zâhir olarak bayağı isyân ve tuğyân-ı ırsiyyesine sevk itmiş idüğüne mebnî hâlâ Rakka vâlisi ve Haleb kâimmakâmı düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizamü'l-âlem vezîrim Mehmed Paşa edâmâllâhu te'âlâ iclâlehû tarafından ve üzerine asker sevkiyle ahz u girift olunmak üzre iki merkûm hâlâ Şam vâlisi düstûr-ı mükerrerem ve mu'azzam müşîr-i mufahham ve muhterem nizâmü'l-âlem vezîrim Mehmed Seyyid Paşa edâmâllâhu te'âlâ iclâlehû tarafına vekalet itmiş olduğundan te'dîb ve terbiyesinden sarf-ı nazar olunarak râfi'-i mezkûreye çıkarılıb Şam (silik) cânibine gönderildiğinden muhabbetlü merkûmun bundan Rumkal'a ve civarında bulunan Ayntab bahasını ve Birecik (silik) husûsi eyaletleri taraflarından niyâz ve istirhâm olunması kâimmakâm müşârunileyh tarafından bu def'a bâ tahrîrât dersa'âdetüme inhâ ve istid'â olub râfi'-merkûmun derkâr olan mezâlim ve te'addîsi cihetiyle ba'd-ezîn ol tarafda bulunması fukarânın

islâb-ı aramîşleri (silik) zamân-ı ma‘delet-iktirân-ı pâdişâhânemde her tarafın umûr ve asâyişle zat-ı hilâfet-simât-ı mülûkâneme vedî‘a-i cenâb-ı Rabbü‘l-izzet olan fukarâ ve zu‘afâ ve aceze ve re‘âyânın gâh (silik) matlûb ve (silik) bedîhî olmakdan nâşî inhâ ve istid‘â olundığı üzre fîmâ ba‘d merkûm zikr olunan kazâlara (silik) husûsına irâde-i aliyyem ta‘alluk olmağla ol bâbda hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrun-ı şahanem mantuk-ı münîfî üzre i‘lâmen ve tenbîhen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ile tesyâr olunmuştur imdi siz ki nâibler mütesellim ve voyvoda vesair mûmâ ileyhimsiz ma‘lûmunuz oldukda ba‘de‘l-yevm merkûmun Rumkal‘a Ayntab ve Besni ve Birecik taraflarına uğradılmaması gelür ise derhâl def‘ olunması esbâbının istihsâline bi‘l-ittifâk mezbûr ihtimâm ve hilâfını hilâfını tecvîzden tevakkî ve mübâ‘adet iyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîren fî evâsıt-ı şehir-i rebî‘ü‘l-ahir sene seb‘a ve erba‘în ve mieteyn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 270	Hüküm No:32	Târih H:-19 Cem.-Evvel 1247 M:-26 Ekim 1831
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu:Ağnam bedeli tahsîli	
Belgenin Özeti: Ayntab Sancağından 1247 senesi itibariyle iki bin yedi yüz elli gurus ağnam bedelenin tahsil edilmesi hakkında emir		

Şerî‘at-meâb Ayntab kâdîsı faziletli efendi zide fazluhu ve izzetli mütesellimimiz Mustafa Beğ zide mecduhu ve mezûnen bi‘l-iftâ fekâhatli efendi zide takvâhu ve kıdvetü‘l-emâsil ve‘l-akrân a‘yân vücûh-ı sâire ve bi‘l-umûm iş erleri zide mekâdirehum inhâ olunur ki kırk yedi senesi i‘tibârinden Ayntab Sancağından müretteb me‘a hıdmet mübâşir iki bin yedi yüz elli gurus ağnam bedelinin tahsîli bâbında bir kıt‘a emr-i celîlü’ş-şân şeref-yâfte-i vürûd der‘akab kapu kethudamız atûfetli efendi tarafından derhâl tahsîl ve deraliyyeye tavsîline me‘mûr bir kıt‘a şukkaları vürûd itmiş olduğu sizler ki muhâtabûn-ı mûmâ ileyhimsiz ma‘lûmunuz oldukda meblağ-ı mezkurun dakîka-i vâhide te‘hir ve tevkifini tecviz itmeyerek tahsîli husûsuna gayret ve Dersa‘âdete göndermek üzre tarafımıza tavsîl-i akdem ve

müsâra‘at iylemeniz bâbında dîvân-ı eyâlet-i Rakka ve kâimmakâm-ı Halebü’ş-şehbâdan işbu buyuruldu ısdâr ile ba’s ve tesyâr kılınmıştır inşaellâhu te‘âlâ ma‘lûmlarınız oldukda ber-müceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilâfından tehaşî ve mücanebet eyleyesiz diyü

19 Cemaziye’l-Evvel sene 1247

Sayfa No: 271	Hüküm No: 33	Târih H: 23 Cemaziye’l-Evvel 1247 M: 30 Ekim 1831
Belge Türü: Halâs tezkiresi	Belge Konusu: Ağnam bedeli tahsîli	
Belgenin Özeti: Ayntab Sancağından 1247 senesi itibariyle iki bin yedi yüz elli kuruş ağnam bedelenin tahsîl edildiğine dair		

Meblağ-ı mezbûr iki bin yedi yüz elli guruş efendimiz hazretlerinin tarafından vürûd iden mübaşiri İbrahim Kavas’a teslimen irsâl olunduğı kayd şod

23 Cemaziye’l-Evvel 1247

Sayfa No: 271	Hüküm No:34	Târih H:- 1247 M:-1831/1832
Belge Türü: Defter	Belge Konusu:Mahlûl tımarlar	
Belgenin Özeti: Ayntab Sancağında 1245 yılında mahlûl hasılatı Yüzbaşı Hâcî Mehmed Ağa'ya teslim olunan tımar defteri hakkında		

Kırk beş senesine mahsûben mahlûl olub hâsılâtı sâbık miralay Selim Beğ Yüzbaşı Hacı Mehmed Ağa masârifatla teslim olunan tımarların defteridir

Keferbostân	0373
Tahnetân	0499
Yaylacık	0387,5
Telnehus	0244,5

Zeranî	0246
Çekde	0200
Kara Resûl	0270
Sarma	0320
Kilisecik	0486
Uluma'asara	2147,5
Güllice	0655
Def'a Çekde	0400
Çağd	0326,5
Suboynı	0343
Kenâb	0500
Cem'an Yekûn	7392

Sayfa No: 271	Hüküm No:35	Târih H:08 Cemaziye'l-Ahîr 1247 M:-14 Kâsım 1831
Belge Türü: Arz-ı hâl	Belge Konusu:Tımar tevcihâtı	
Belgenin Özeti: Ayntab Sancağında 1245 yılında mahlûl hasılatı Yüzbaşı Hacı Mehmed Ağa'ya teslim olunan tımar defteri hakkında		

Der-devlet-mekîne-i arz-ı dâ'î-i kemîneleridir ki

Ayntab Sancağında vâki mütekâ'idîn tımarlulardan hums-ı şer'ileri îcâb idenlerden tamâmen tahsîli bâbında vâlî-i vâlâ-şân-ı eyâlet-i Rakka ve kâimmakâm-ı Halebü's-şehbâ devletlü Mehmed Paşa hazretlerine hitâben bir kıt'a ferman olunan mücebince bir kıt'a sûret-i defter-i şerifine vürud-ı inşâ olmağla mücebince bir kıt'a buyruldu-i düstûrî medîne-i mezbûre mahkemesinde feth ü kırâet ve merâsim-i sem' ve itâ'ati ba'de'l-edâ tımarlu mütekâ'idinden yedi bin beş yüz akçe Karacaviran tımarına dört yüz gurus mahlûl ile mukaddemâ olan Seyyid Mehmed veled-i Mehmed Emin fevt olup yedinci tabur miralayı Mehmed Raşîd Beğ mükâfâtla veled-i Mehmed Battal'a virilmiş olmağla hâlâ merkûm kulları Bağdad'da olduğundan tımar-ı mezbûrun Mehmed'in hums-ı şer'isi olan seksen gurus alınub ve yine hesâbından on sekiz bin yigirmi yedi akçe yedi yüz elli gurus hâsılât ile Tadlıca tımarını mukaddem Osmân'ın nısf hisse karındaşının diyerek yedinci tabur miralayı Mehmed Raşîd Beğ ma'rifeti ile

mülazımları Mehmed veled-i Mehmed'e virub hums-ı şer'î olan yüz elli guruşun nısf-ı hums-ı şer'isi yetmiş beş guruş alınub ve bunlardan mâ'adâ cem'an yekûn alınan hums-ı şer'î bin beş yüz elli guruş tahsîl olunub vezîr-i müşârünileyh hazretlerine teslîmen mukâta'at hazinesine irsâl olunduğı vâki'-hâl olunması der-devlet-medâra arz-ı hâl olundı bâkî el-emr'ül-hazret-i men lehü'l-emrindir fi'l-yevmi's-sâmin min şehr-i Cemâziye'l-âhir sene seb'a ve erba'în ve mieteyn ve elf.

Sayfa No: 272	Hüküm No: 36	Târih H:- 22 Zi'l-Hicce 1246 M:- 3 Haziran 1831
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Cizye tahsili	
Belgenin Özeti: Haleb ve Kilis vesâir mahallerde tezkirelerin düzgün tutulmaması sebebiyle ahâliden tekrar tekrar cizye alınmasına binâen Aynteb Sancağı'na ait cizyenin Mar'aş hazinesi dahilinde bulunması sebebiyle 1247 senesi cizyesinin Mar'aş Mütesellimi Mir Süleyman tarafından dikkatle ve güzelce kaydedilerek toplanması hakkında emir.		

Düstûrûn-ı mükerreremûn müşîrûn-ı mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimû mehâmi'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidû bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşîrû erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn-ı bîsînûf-ı avâtıfu'l-melikü'l-a'lâ hâlâ Rakka valisi ve hâlâ Haleb kâimmakâmı olub zikr-i âtî cizyenin merzi emr-i cibâyeti bu def'a ber vech-i emr-i uhdesine ihâle kılınan vezirim Mehmed Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehu ve kıdvetü'l- nüvvâbi'l-müşerri'in Ayntab nâibi mevlânâ zîde ilmuhu tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Ayntab kazâsının cizyesi Mar'aş hazînesi dâhilinde olarak vürûd itmekde ve mâl-ı cizye-i Mar'aş tarafından evrâkı virilerek ber-vech-i maktû' iltizâm ve üzerine kayıtlı mebâliğ zımm ve ilave ile kazâ-i mezbûr re'âyâsına tarh ve tevzî' ve yedlerine bir kıt'a cizyedâr tezkîresi i'tâsıyla cizyeleri cibâyet olunmakda olduğundan ahz u i'tâ ve maslahat-ı sâire zımnında Haleb ve Kilis ve sâir mahallelere azîmetlerinde olan tezkîreler düstûrû'l-amel tutulmayub tekrar cizye-i mutâlebesiyle rencîde ve perîşân olmuş olduklarını beyân ideler kazâ-i mezbûr cizyesinin Mar'aş kalem-i cizyesinden bi'l-ifrâz tarafından cibâyet ve tahsîl olunmak üzre iktizâ iden evrâk boğcasının irsâli sen ki vezîr-i müşârûn ileyhsin sen tarafından bu def'a Dersa'âdetime bâ arizâ inhâ olunmuş olmakdan nâşî kuyûda mürâca'at ve iktizâsına suâl olundukda senevî esnâf-ı selâse i'tibâriyle bin üç yüz kırk sekiz aded evrâk ile mukayyîd Ayntab kazâsı cizyesi Mar'aş ve tevâbi' kalem-i cizyesi mülhakâtından olub kalem-i mezbûrun iki yüz kırk

yedi senesine mahsuben umûr-ı cibâyeti hâlâ Mar‘aş mütesellimi kıdvetü’l-emâcid ve’l-a’yân Mir Süleymân zîde mecduhunun uhdesine bu vech üze ihâle olunub lâzım gelen emr-i şerîfîle evrâk boğcaları Süleymân zîde kadruhuya teslîmen tarafına irsâl kılınmış olduğına mukayyed olub ancak kazâ-i mezbûrun başkaca mâl ve bedel-i iltizâmına dair kayd bulunmadığı ve bu makûle kalem-i cizyesinin mikdâr-ı kazâdan ibâret olması cihetiyle birinin fazlası âhirin kebîrine medâr olmak için tanzîm olmuş olduğundan ifrâz ve teferruğu tecvîz olmak nizâmından idüğü kuyûddan müstebân olmağla bu sûretde ve zikr olunan Ayntab kazâsı cizyesinin başka mâlî olmadığı eelden iltizâma ihâlesi olmayacağına ve inhâ olındığı vechile iltizâma ihâlesi için mülhak olduğu kalem-i cizyesi tobindan? ifrâz ve evrâk mukayyidesine nizâmiyyet-i miriyesi üze mâl-ı takdîr olmağla lâzım gelen nizâm-ı mezkûre muhîl olacağından başka Mar‘aş cizyesi mâlına darı olacağı mülâhazadan beîd olunacağına binâen ve iltizâm ihâlesinden sarf-ı nazarla kazâ-i mezkûre-i Haleb Sancağı dâhilinde bulunmak takrîbiyle ta‘addüd-i zâbitândan ve kâime-i cizyenin kırk yedi senesine mahsûben husûsa gelecek bi’l-cümle hâsılât ketm ve ihfâ vâsıl-ı ahire sarf olmağından senesi hitâmında mûmzâ defter ile dersa‘âdetüme irsâl olunmak üze emr-i cibâyeti sen ki ber-vech-i emânet ihâlesi husûsuna irâde-i aliyyem ta‘alluk iderek kazâ-i mezbûr boğcasının ol tarafa sen ki i’tâsı bâbında mütesellim mûmâileyhe hitâben başka defter ma‘lûm olunmuş olmağla sen ki hitâben başka emr-i şerîfîm ısdârı iktizâ iylediği cizye mahallesinden derkenâr olunarak mücebince emr-i şerîfîm ısdârı husûsuna emr-i irâde-i aliyyem ta‘alluk idüb ol bâbda mütesellim mir-i mûmâileyhe hitâben başka emr-i şerîfîm ısdâr ve tesyâr olunmuş olmağla emânet zabtını hâvî sana dahi işbu emr-i âlişânım ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi vusûlünde keyfiyet irâde-i aliyyem mantuk-ı emr-i şerîfîmden ma‘lûmun oldukda fermânım olduğu ve balâda bast u beyân kılındığı vechile ol mikdâr izâfetle evrâk ile mukayyed kazâ-i mezbûr cizye boğcasını mütesellim mîr-i mûmâileyhimden ahz idile kazâ-i mezbûr nevâhîsinden sen ki ahâlî-i zimmet-i re‘âyânın kırk yedi senesine mahsûben ba îcâb üzerlerine edâsı lâzım gelen cizye evrâklarını tahvîl ve istihkâklarına göre ale’l- ru’ûs tevzî‘ ve îcâb iden mâl-ı cizyeleri a’lâ zemaîm-i şer‘iyye intizâm-ı rey ma‘rifun ve ma‘rifet-i şer‘le ber-vech-i emâneti taraf-ı müşârûna gûn-i cem‘ ve tahvîl olunub evrâk-ı müfidesi mâl-ı mir gûna halel ve kusur gelmeyerek senesi hitâmında mûmzâ defter sıhhat üze Dersa‘âdetime irsâl hazret-i merkûma teslîm bâbında fermân-ı âlişânım sadır olmuşdur buyurdum ki hükmi şerîfîmle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üze şeref-yâfte-i sudûr olan işbu

emr-i şerîfimin mazmûn-ı münîfi birle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timad kılasız tahrîren fi'l-yevmi's-sânî işrîn min şehr-i Zi'l-hicce'ti's-şerîfe sene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

Sayfa No: 272	Hüküm No:37	Târih H:- M:-
Belge Türü: Hulûs Senedi	Belge Konusu:Cizye tahsîli	
Belgenin Özeti: Cizye tahsîli hakkında irsâl olunan fermânın(Hüküm No:36) Osmân Ağa'ya muvassalat edildiğine dair belge		

Mucebince devletlü Mehmed Paşa efendimiz hazretlerinin buyruldu-i sâmilîleri ile bîrûn ağalarından Osmân Ağa cibâyetine me'mûr Ayntab'a vürud cizye-i cem' ve tahsîl ve mezbûr Osmân Ağa'ya tamâmen edâ ve teslîm olunmuşdur.

Sayfa No: 273	Hüküm No:38	Târih H:-27 Cem.-Evvel 1247 M:-3 Kâsım 1831
Belge Türü: Halâs	Belge Konusu:Cizye	
Belgenin Özeti: 1247 senesine mahsub cizyenin kazâ a'yânı zimmetiyle tahsîl edilmesi hakkında		

Bâ'is-i hâlâsdır ki

Ayntab kazâsında mütemekkin tâife-i zımmîyenin kırk yedi senesine mahsûben şer'an üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı cizyenin bâ emr-i âlî ve buyruldu-i sa'y cibâyetine me'mûriyetim hasebiyle sene-i merkûma mahsûben kazâ-i mezbûrede vâki' tâife-i mersûmundan ve sâirinde ve râvende ve neferâtlarından tamâmen ve kâmilên mâl-ı cizyelerinin ahz u kabz eyleyib sene-i merkûm mâl-ı cizyelerinden ayân-ı kazâ-i mezbûr zimmetlerinde bir akçe mutâlebem kalmadığını mütenessir-i re'âyâyı mersûmun yedlerine işbu halas virilmiştir

27 Cemaziye'l-Evvel sene 1247

El-Fakir Osmân El-Me'mûr Ayntab

Sayfa No: 273	Hüküm No: 39	Târih H: 01 Cem.-Evvel 1247 M: 08 Ekim 1831
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Menzil ücreti tahsili	
Belgenin Özeti: Hazîneye kaynak sağlamak amacıyla kirâya verilen menzillerin devlet görevlilerinin konaklama ücretlerini karşılama amacıyla,iki taksit halinde Rûz-ı Hızır ve Rûz-ı Kâsım ödenmesi olarak emrine binâen 750 guruş olan ikinci taksitin ödenmesi emri hakkında.		

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbirü'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimû mehâmi'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidû bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşîr-i erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sınûf-ı avâtıfı'l-melikü'l-a'lâ hâlâ Haleb kâimmakâmı vezirim Mehmed Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehu ve akzâ kuzzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfî'-i i'lâmü's-şerî'at ve'd-dîn varis-i ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtasân bi-mezîd-i inayeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdisı zîdet fezâilehu ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdenü'l-fezâil ve'l-keâm Ayntab Sancağı'nda vâki' kazâların kadıları ve nâibleri zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zabıtân ve iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lum ola ki sene-i hâl fukarâ-yı ra'yyeti zımnında memleket-i mahrûse-i şâhânemde vâki' kâffe menâzil ref' ve ilgâ ve kirâya tahvîl olunarak fakat umûr-ı mühimme ile amed şod iden hademe-i devlet-i aliyyemin bârgîr ücretlerine kâfi hadd-i i'tidâlde olarak bundan akdem bi'l-cümle eyâlet ve elviyede tertîb olunan ma'lûmu'l-mikdâr ref'-i menzil bedelinin nısfı taksît-i evvel olmak üzere rûz-ı hızırdan nihâyet iki mâh mürûrunda ve nısf-ı diğeri dahi taksît-i sâni olmak üzere rûz-ı Kasım'dan iki mâh mürûrunda tahsîl ve hazîne-i âmireme teslîm olunmak bâ hatt-ı hümâyûn -ı şevket-makrûn-ı şâhânem karârgâr olan nizâmında idüğü kuyûddan müstebân ve işbu yedi senesinde vâki' kırk altı senesi rûz-ı Kasım'dan duhûl iderek ol vechile sene-i merkûme taksît-i sânisinin dikkat-i tahsili hulûl itmiş idüğü zâhir ve ayân olmakdan nâşî zikr olunan taksît-i naşı akçesinin tahsili bâbında emr-i şerîfim ısdârı husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk idüb ol bâbda lâzımı'l-sudûr olan emr-i şerîfem ısdâr ve tesyâr kılınmış ve nizâmı vechile iki mâh mürûrunda mahallinden vürûd itmez ise teslîm-i hazîne-i âmirem itmek üzere bu tarafda kapu kethudâları ve sarrâfları taraflarından sâbıkı vechile ta'ahhüd itdirilerek ahz u hıfz olunmuş olmağla imdi senki kâimmakâm müşârün ileyhsin Ayntab sancağında vâki' kazâlardan müretteb olan yedi yüz elli guruş sene-i merkûme taksît-i naşı akçesinin vürud-ı emr-i şerîfimden yerlû yerinden

ve icâb iktizâ idenlerden inzimâm-ı re'y ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le ve cümle ma'rifetler ile tamâmen ve serî'an tahsîl ve hazîne-i âmireme irsâl ve teslim olmak üzere mûmzâ müfredât defteriyle berâber Dersa'âdetüme tavsîli husûsuna bezl-i cell-i himmet iylemek fermânım olmağın sizki mevlana ve kuzzât ve nüvvâb ve ayân ve zabitan mûmâileyhimsiz siz dahi müceb-i emr-i şerîfimle amel ve hareket iderek taksît-i nâşî akçesi olan meblağ-ı mezbûrun sûret-i tahsîl ve irsâli emrine bi'l-ittifâk mezîd-i sa'y ve gayret ve hilâfından begâyet tehâşî ve mücânebet iylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i âlîşân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-intisâlimin mazmûn-ı münîfî birle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî gurre-i Cemâziye'l-evvel sene seb'a ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be-makam-ı Kostantiniyye
el-mahrûse

Sayfa No: 273	Hüküm No:40	Târih H:- M:-
Belge Türü: Hulûs Senedi	Belge Konusu:Menzil ücreti tahsili	
Belgenin Özeti: Menzil ücreti tahsili hakkında fermâna(Hüküm No:39) binâen muhatap olan Mehmed Paşa tarafınan buyruldu sâdır olduğuna dair		

Mücebince vâlî-i Rakka ve kâimmakâm-ı Halebü's-şehbâ devletlü Mehmed Paşa efendimiz hazretlerinden bir kıt'a buyruldu sâdır olmuştur.

Sayfa No: 274	Hüküm No: 41a	Târih H:- 20 Rebi‘ü’l-Evvel 1247 M:- 26 Kâsım 1831
Belge Türü: Buyruldı	Belge Konusu: Ayntab vücûhuna uyarı	
Belgenin Özeti: Ayntab’da bulunan vücûhun işini lâıykıyla yapması ve haklarında şikayet alınmamasına dair.		

Şerî'at-şî'âr Ayntab nâibi fazîletlü efendi zîde fazluhu ve me'zûn-ı bi'l-iftâ fekâhetlü efendi zîde takvâhu ve iftihârü'l-emâcid ve'l-a'yân mütesellimimiz sa'âdetlü Mustafa Beğ zîde mecduhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yânı izzetlü Mehmed Beğ zîde

kadruhu ve vücûh-ı memleket ve iş erleri ve söz sâhibleri inhâ olunur ki öteden berü ve her bir kazâ ve beldenin emn ve asâyış ve fukarâ ve ahâlî ve berâyânın idâre ve idâmesi tarafeyn ve nefسانیyyet-i da'vâların fii'li? şerefa ve kuşaklı da'vâllı olmayub yakın vakitte vukû'a gelen mâcera terettübiye ve te'dîbleri emrinde sebkât iden ithâm ve i'tinâ ve perişân iderek encâmkarı mülâhaza birle herkes kendü ırz ve edebiyle bulunmayub haddine tecâvüz itmemek ve üzerine lâzım olmayan maslahatda bulunmamak ve rızâ-cûyâne davranmak muvacehesine muhtâc olduğu ve hıdemât-ı seniyye ve matlûbât-ı devlet-i aliyyeye dâire-i muvâre-i hâkim ve münakkî ve mütesellim ve a'yân ve vücûh-ı beldenin inzımam-ı re'yi ve ma'rifetleriyle ru'yet ve temşîte iktizâ ideceği ve mâ'adâ tarafımıza vukû'-yâfte olan cüzî ve külli mesâlih-i mütesellim ve a'yân ma'rifetiyle ru'yet-i ahvâl ve maslahatdan idüğü ve her maslahata te'âtî ve müdâhalesi menfî olduğu derkâr olmağla sizler ki muhâtabûn-ı mûmâ ileyhimsiz bu vakte kadar zuhûra gelen mugâyir ahvâl-i hareket vechine makâmınızdan iğmâz ve sarf-ı inkâr olmuşdur bu tezkîreden sonra mugâyir ahvâl ve rızâ-yı hareketde bulunmayub da'va-yı tarafeyn ve nefسانیyenin ref'iyle herkes kendü ırz ve edebiyle ve üzerine lâzım olan ve umur ve kâr u kesbiyle meşgûl olub ber vech-i muharrer (silik) dâire-i mevâdd hükm-i şer'î ve munahhat ve mütesellim ve ayân ve vücûh-ı kirâm ma'rifetleri inzımmıyla ru'yet ve tesviye ve tanzîm ve mâbâkî tarafımıza müte'allık mesâlih ve umur-ı mütesellimimiz (silik) beldenin göreceği maslahatdan olduğundan âhir-i kâr ihtilât ve tesaddîsi olmayarak olvechle rızâ-cûyâne hareketde bulunmamaları ve iş bu takrîrimizle (silik) olmayub kendü başına serkeşlik ve iddi'â ve a'yasında icrâ-yı nefسانیyet ve teâddi hülyâsında bulunan olur ise bulunan güşmal ve te'dib için (silik) ve şöhretiyle tarafımıza inhâ ve tefehhüm ve iş'âra mübâderet ve husûs-ı mezbûrun düstûrû'l amel tutularak elfâz ve icrâsına mezîd-i dikkat iylemeniz bâbında dîvân-ı eyâlet-i Rakka ve kâimmakâm-ı Halebü's-şehbâdan işbu buyruldı ısdâr ile irsâl ve tesyâr olunmuşdur inşâellâhu te'âlâ vüsûlünde ber vech-i muharrer müceb-i buyruldumuzla amel ve hareket ve hilafından tehâşî ve mezîd-i ittikâ ve mücânebet iylesiz deyu.

20 Rebi'ü'l-Ahîr sene 1247

Sayfa No: 274	Hüküm No:41b	Târih H:-20 Rebi‘ü’l-Âhir 1248 M:-16 Eylül 1832
Belge Türü: Buyruldı	Belge Konusu:Ayntab vücûhuna uyarı	
Belgenin Özeti: Ayntab’da görev yapan ba’zı üst düzey yöneticilerin mühüryle tahvil edilmiş olan,Ayntab Naibi Ahmed Remzi Efendi’nin de borçlulardan olduğu İsak Yahûdi’nin alacağının tahsîl edilmesi için mahkemeye yapılan başvuru ve borcun îfâ edilmesi gerektiğine dair emir.		

Sa‘âdetlü mekremetlü meveddetlü mürüvvetlü karındaş-ı e‘izza-keremim sultânım hazretleri

İki yüz otuz dokuz senesinde Ayntab nâibi bulunan Ahmed Remzi Efendi’nin (silik) Seyyid Mustafa Efendi ve Seyyid Mustafa Efendi (silik) ve Seyyid Ahmed Hamdi ve Osmân Efendi nam kimesneler mühriyle memhûr bir kıt‘a tahvîl mücebince dokuz bin ve diğer Osmân Sâib Efendi mühriyle mahtûm şehir sarrafı ve İsâk yahûdiden zuhûr iden havâlâta diğer bir kıt‘a tahvîl olanlar on iki bin altı yüz gurusuna cem‘an yigirmi bir bin altı yüz gurusu kazâ-i mezbûr üzerinde matlûbe olup ol vaktten beru ba‘zı esbâb-ı hayr ile iğmâzına destres olmamış olup kendüsünün sarrafa külliyyetlü düyunu olarak tazyîk olunmakda idüğü beyânıyla meblağ-ı mezbûrun tahsili husûsuna efendi mûmâileyhimin (silik) olunmuş olup sûret-i hâli nazaran meblağ-ı mezbûr efendi mûmâileyhimin sahîh-i matlûbe olarak şimdiye kadar ahzına destres olamadığına ve kendüsünün dahi sarrafa külliyyetlü düyunu bulunduğuna binâen meblağ-ı mezbûrun tahsîl-i lâzımeden keyfiyeti bi’t-tahkîk meblağ-ı mezbûr mûmâileyhimin sahîh-i matlûbe ise îcâb ve iktizâ idenlerden inzimâm-ı re’y-i müşîriyle ve ma‘rifet-i şer‘le bi’t-tahkîk efendi mûmâileyhe tarafına nisbiyle himmet buyurmaları sibakında kâime-i hâlisânemiz tahrîr ve firistade nâdi-i sa‘adet muhayyirleri kılınmıştır inşaellâhu te‘âlâ le’del vusûl-i ber-vech-i muharrer himmet buyurmaları me’mûl-ı senaveridir

Fî 20 Rebi‘ü’l-Âhir 1248

Sayfa No: 274	Hüküm No:42	Târih H:-20 Rebi‘ü’l-Evvel 1247 M:-26 Kâsım 1831
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu:Emekliye tımar geliri tahsîli	
Belgenin Özeti: 1246 senesine ait emekli imtiyazlılardan cebelü bedelinin tahsîli ve ödemeyi gerçekleştiremeyenlerin tımarlarından ahz edileceğine dair		

Hâlâ Ayntab kâdîsı fekâhatlû efendi zîde fazluhu ve müftîsî fekâhetlû efendi zîde takvâhu mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimimiz (sılık) izzetlû Mustafa Beğ zîde mecduhu ve a'yân vesâir vücûh-ı memleket ve iş erleri inhâ olunur ki kırk altı senesine mahsuben kazânızda kâin mütekâ'idin imtiyâzlulardan hums-ı şer'î cebelû bedeliyenin îcâb ve iktizâ idenlerden tamâmen tahsîli bâbında şurefâdan olan fermân-ı âlî ve defterinin bir kıt'a sûreti tarafımıza irsâl kılınmış olmağla meblâğ-ı mezbûrun emvâl-i mîriyeden olub dakîka-i vâhide te'hir ve tecvîz olunur mevâddan olmağla gönderilen defterde muharrerü'l-esâmî mütekâ'idinden hums-ı hâsılat tımarlarına cebelû olmak üzere ma'rifet-i şer'î ve cümle ittifâk ve mübâşirimiz ma'rifetiyle tamamen tahsîl ve kendülerinde mevcûd olmayanların tımarlarından ahz ile Dersa'âdete irsâl itmek üzere tarafınıza bâis ve tavsîl tavsîle müsâra'at iylemeniz bâbında ber mantûk-ı emr-i ali dîvân-ı eyâlet-i Rakka ve kâimmakâm-ı Halebü's-şehbâ'dan işbu buyruldı tahrîr ve ısdâr ve kavaslarımızdan buyurıla ma'ıyyet ve kavas ile tesyâr kılınmışdır vusûlünde ma'lûmununuz oldukda ber- müceb-i buyruldı amel ve hilâfindan hazer eyleyesiz deyu 25 Cemaziye'l-Evvel sene 1247

Sayfa No: 275	Hüküm No:43	Târih H:- M:-
Belge Türü: Defter	Belge Konusu:Emekliye tımar tahsili	
Belgenin Özeti: 1246 senesinde emir buyrulan hums-ı şer'îye tahsiline dair defter		

İşbu iki yüz kırk altı senesine mahsuben emr-i â'mil buyurılan mütekâ'idin hums-ı şer'iyeleri tahsîl ve mukâta'ât hazînesine irsâl ve tesbili irâde-i aliyye te'alluk buyurulağla Ayntab'da mevcûd sâkin olanların defterleridir ki vech-i âtî zikr olunur.

Sam İbrâhîm veled-i Hâcî İbrâhîm Tekâüd Tımar-ı Karadelük yazusu Akçe 7000 Hâsılât 500 guruş	Sam Obi veled-i Mehmed Tekâüd Tımar-ı Kilisecik yazusu Akçe 13050 Hâsılât 1000 guruş

Hums-ı şer'iyye 100 guruş edâ olunmuştur	Hums-ı şer'iyye 200 guruş edâ olunmuştur
Sam Seyyid Mehmed veled-i Hüseyin Tekâüd Tımar-ı Hamamlı yazusu Akçe 17500 Hâsılât 750 guruş Hums-ı şer'iyye 150 guruş edâ olunmuştur	Sam Hâcî Hüseyin veled-i Ahmed Tekâüd Tımar-ı Uyucak yazusu Akçe 15334 Hâsılât 350 guruş Hums-ı şer'iyye 70 guruş edâ olunmuştur
Sam Seyyid Mustafa veled-i Mehmed Tekâüd Tımar-ı Gebe yazusu Akçe 10000 Hâsılât 500 guruş Hums-ı şer'iyye 100 guruş edâ olunmuştur	Sam Ali veled-i Ali Tekâüd Tımar-ı Kefercebel yazusu Akçe 6000 Hâsılât 500 guruş Hums-ı şer'iyye 100 guruş edâ olunmuştur
Sam Seyyid Osmân veled-i Seyyid Osmân Tımar-ı Narlıca yazusu Akçe 18027 Hâsılât 750 guruş Hums-ı şer'iyye 150 guruş yetmiş beş guruş edâ ve yetmiş beş guruş 	Sam Mehmed veled-i Tâhir Tekâüd Tımar-ı Hazek yazusu Akçe 14005 Hâsılât 500 guruş Hums-ı şer'iyye 100 guruş edâ olunmuştur
Sam Seyyid Mehmed veled-i Mehmed Emîn Tımar-ı Karavirân yazusu Akçe 7500 Hâsılât 400 guruş Hums-ı şer'iyye 80 guruş Merkûm fevt olub Hâlîl Mehmed Battala virilmiş eşkinici kaydıyla hums-ı şer'iyyesi alınmamış	Sam Mehmed veled-i Osmân Tımar yazusu 17926 akçe Hâsılât 600 guruş Hums-ı şer'iyye 120 guruş edâ olunmuştur

Sam Es-Seyyid Süleymân veled-i Abdullâh Mütekâ'id Tımar-ı Henkumân mâzûl Akçe 11104 Hâsılât 1500 guruş Hums-ı şer'îyye 300 guruş edâ olunmuştur	Sam Seyyid Mustafa veled-i Mehmed Emîn Tekâüd Tımar-ı Dalbin yazusu Akçe 8500 Hâsılât 500 guruş Hums-ı şer'îyye 100 guruş edâ olunmuştur
Sam Seyyid Mehmed veled-i Hasan Tekâüd Tımar-ı Şâgirdin yazusu Akçe 7299 guruş Hâsılât 400 guruş Hums-ı şer'îyye 80 guruş edâ olunmuştur	Sam Mustafa veled-i Abdullâh Tekâüd Tımar-ı Zevgîr yazusu Akçe 5600 Hâsılât 300 guruş Hums-ı şer'îyye 60 guruş edâ olunmuştur

Sayfa No: 276	Hüküm No:44	Târih H:- M:-
Belge Türü: Mektub	Belge Konusu:Takvim-i Vekayi'nin dağıtımı ve teslimi	
Belgenin Özeti: Takvîm-i Vekayi'nin senelik iki yüz yirmi beş guruş bedelinin tahsîl edilmesi ve bundan sonra 130 adet sûretin satın almak isteyenlere dağıtılarak,tahsîl edilen gelirin Dersa'âdet'e irsâli hakkında		

Mektûbunuz hazreti sadâret-penâhîdir

Sa'âdetlü mekremetlü meveddetlü mürüvvetlü karındaş-ı e'izza-keremim sultânım hazretleri

Zât-ı kerâmet-simât hazret-i şâhânenin mevhîbe oldukları akl-ı felâtûn pend şâhânem seciye-i behiyye meâlî (silik) akzâ sâhib-i icrâyı nizâmât-ı mülkiye-i istihsâl-i ura'ir-i umûmiye himmet ve rağbet-i seniyye-i pâdişâhâneleri sezâvar ve inşâellâhu te'âlâ tertîb ve ser-şima? zuhûr olmakda olan dâire-i hüsn-i şâhâne ile vukû'at-ı günüyye mübeyyin takvim (silik) ve neşrinde envâ'-ı fevâid ve mihnet derkâr olmak hasebiyle bu ma'ide-i cizyenin icrâsı husûsuna irâde-i kerâmet-i -ifâde-i hazret-i şâhânem te'alluk buyurularak mücebince mevâlî-i a'zametden vâki' tesviyesi fazîletlü Es'ad

Efendi nezâretiyle olunmuş olduğundan bu def'a zikr olunan (silik) ve kaydın beher sene iki yüz yigirmi beş gurus olmak üzere bi'l-cümle vüzerâ-i izâm ve ulemâ-i kirâm ve rical-i Devlet-i aliyye-i ebed-kıyâm vesâir (silik) me'mûrinden başka memâlik-i mahrûse-i şâhânemde kâin ba'zı eyâlet ve elviyenin hâvî olduğu kazâlardan ra'is-memâlik ittihâz olan mahallelerde dahi ba'zı vücûh ve müte'ayyinân vilayet virilmede vesâir kazâlarda yalnız hâkim ve ayân ukne'l-husûs olmak üzere icrâ olunması vüzerâ-i izâma vezir irâdelerinde bulunan kazâlara gönderilecek vesâir mütesellimin ve voyvodalar taraflarından kazâ hâkim ve ayânlarına irsâl olunacak bir senelik bahası olan yüz yigirmi beş gurusun bu tarafda kapu kethudâmız ve müdür-i umûr eri taraflarından tahsîliyle mahalline teslîm itdirilmesi tessebbüb ve bu def'a ibtidâ-yı tab' ve temsîl olunan takdîm ve vekayi (silik) bir adedi taraf-ı düstûrlarına ve diğerleri sâire virmek üzere ber müceb-i pusula yüz otuz aded evrâk savb müşîr (silik) tesrîb olunub îcâb iden bahası bu tarafda kapu kethudâları ma'rifetiyle mahalline teslîme bundan böyle birer hafta basılacak olub alup göndermesi kapu kethudâları mûmâ ileyhe tefehhüm ittirilmiş ve bunun bu vechile tab' ve neşri fevâid-i âmme niyet-i hayriyesiyle (silik) seniyye icrâ buyurulmuş olmağla pusula-ı mezkûrdan mahdûd nüshdan vakayide ol tarafda iktizâsına göre i'tasıyla îcâb iden akçeleri tahsîl ve bu tarafa tesbil olunarak bunlardan başka bu makule vekayi günüye ve işâr-ı hakîkanın istidlâta hâhişger bulunduğu (silik) iştirâsına bi't-teklîf talib oldukları halde onların ve gerek bu def'a virileceklerin esâmi ve şöhetlerine mübeyyin defterine tanzîm ve tesviye-i himmet ve ol taraflarda bu vechile ve vaka'i derc ve neşr olunmağla şâyân ba'zı ahvâl ve umûr-ı garîbe k zuhûrunda sahnı rukûn(silik) tarihiyle derhâl Dersa'âdete i'lam ve işâr buyurulmaları sebakında kâime-i muhalasat i'lâmen tahrîr ve irsâl olunmuşdur inşaellâhu te'âlâ le'del-vüsûl ber-vech-i muharrer (silik) buyurmaları me'mûl-ı hâlisânemizdir

Kazâ-i Ayntab

Müftî efendi,Hükm'üş-şer'i Efendi,Mütesellim Beğ,A'yân Beğ,Ali Efendi zide,Ya'kûb Efendi,Sâbık-ı Nakîb Osmân Efendi, Güllüzâde Mustafa Efendi, Seyfeddînzâde Osmân Ağa, Kethudâzâde Abdullâh Ağa, Hâcî Arif Ağa, İmâm Ağa

Sayfa No: 277	Hüküm No:45	Târih H:-13 Rebi‘ü’l-Ahîr 1247 M:-21 Eylül 1831
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu:Hums-ı şer‘iyye cizye tahsîli	
Belgenin Özeti: Ayntab’da bulunan 14 aded zeamet ve tımarın 8550 gurusu olan yekununun hums-ı şer‘iyyesi olan 1710 gurusun tahsîli hakkında		

Hums-ı Şer‘i Fermânı

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizamü’l-âlem müdebbir-i umuru’l-cumhur bi’l-fikri’s-sâkib mütemmim-i mehâmü’l-enâm bi’l-re’yi’s-saib bünyânü’din-i devletü ve’l-ikbâl müşîr-i erkânü’s-sa’ade ve’l-iclâl el-mahfûf bi-sınûf-ı avâtıfı’l-melikü’l a’lâ Haleb kâimmakâmı vezîrim Mehmed Paşa edâmâllâhu te‘âlâ iclâlehû ve mefahirü’l-kuzzât ve’l-hükkâm me‘âdenü’l-fezâil ve’l-keâm zikr-i âtî ze‘âmet ve tımarların hâvî olduğu kazâların kadıları ve nâibleri zîde fazluhum ve mefâhirü’l-emâsil ve’l-akrân çeribaşları zîde kadruhum tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma’lûm ola ki Rumili ve Anadolu eyâletlerinde kâin bi’l-cümle sabi ve mütekâ’idinin mutasarrıf oldukları ze‘âmet ve tımarların tahkîk olunan hâsılâtlatlarına göre beher sene hums-ı şer‘i cebelü bedeliyelerinin asâkir-i mansûre masârifina tahsîsen mukâta‘ât hazînesine teslîm olunması irâde-i seniyyem iktizâsından ve ol vechile iki yüz kırk altı senesi martı duhûl ve mürûr idüb sene-i merkûme bedeliyelerinin ze‘âmet ve tımar mutasarrıflarından tahsîl ve cizye-i merkûmeye teslîmi lazımeden olmağla o makule ze‘âmet ve tımarlardan Ayntab Sancağı’nda kâin on dört aded ze‘âmet ve tımarların sene-i mezbûra mahsûben lâzım gelen hums-ı şer‘i cizyeler bedeliyelerinden mutasarrıflarından tasarrufları mevcûd olmadıkları halde ze‘âmet ve tımarları hâsılâtından ve îcâb ve iktizâ idenlerden tamâmen ve kâmilten tahsîl ve ism ve şöhretleri beyân olunarak müfredât defteleriyle mukâta‘ât cizyesine irsâl ve teslîm olunmak üzere sûret-i defteriyle emr-i şerîfim ısdâr ve ba müfredât âlem ve cizye i’tası husûs-ı mütehayyizân ricâl-i devlet-i aliyyemden hâlâ mukâta‘at nazırı iftihârü’l-emâcid ve’l-akrân es-Seyyid Abdurrahman zîde mecduhu memhûr takrîr ile inhâ itmekden nâşî mücebince tanzîmi husûsuna irâde-i i’lâm ta’alluk idüb ol vechile cizyesine merkûmeye âlem ve cizye virilmiş olmağla senki vezir-i müşârunileyhsin baş muhâsebeden ihrâc ve derûn-ı emr-i şerîfeme mevzû‘an irsâl olunan sûret-i defter nâtik olduğu üzere Ayntab Sancağı’nda vâki‘ on dört aded ze‘âmet ve tımar mutasarrıflarının sekiz bin beş yüz elli gurusu ze‘âmet ve tımarları hâsılâtlarından sene-

i merkûma mahsûben iktizâ iden bin yedi yüz on guruş hums-ı şer'î cebelü bedeliyeleri mahallinde mutasarrıfları tarafından ve mutasarrıfları mevcûd olmadığı halde ze'âmet ve tımarları hâsılâtından ve'l-icâb ve iktizâ idenlerden bir akçesi gerüye kalmayarak inzîmam-ı re'y ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le ve çeribaşları mûmâileyhim ma'rifetiyle tamamen ve serî'an tahsîl ve edâlarını müş'iranemden yedlerine rûznâmce-i hümâyûnum i'ta ittirmek için ism ve şöhretlerine mübeyyin müfredât defterleriyle ma'a dersa'âdetüme irsâl ve mukâta'at cizyesine teslîmi husûsuna bezl-i cell-i himmet eylemen fermânım olmağın hassaten? işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve irsâl olunmuşdur vusulünde keyfiyet irâde-i seniyyem mantuk-ı emr-i şerîfimden ma'lumun oldukda fermânım olduğu ve balâda bast u beyân ve sûret-i defter-i mezkûre tahrîr ve ayân kılındığı üzre livâ-i mezkûrda vâki' on dört aded ze'âmet ve tımar ma'rifetlerinin sekiz bin beş yüz elli guruş ze'âmet ve tımar hâsılâtlarından sene-i merkûma mahsûben iktizâ iden bin yedi yüz on guruş hums-ı şer'î cebelü bedeliyeleri mahallinde ma'rifetleri tarafından ve ma'rifetleri mevcûd olmadıkları halde ze'âmet ve tımarları hâsılâtlarından ve icâb ve iktizâ idenlerden bir akçesi gerüye kalmayarak inzîmâm-ı re'y ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le ve çeribaşları mûmâileyhim ma'rifetleriyle tamâmen ve serî'an tahsîl ve dâhilinden yedlerine sened-i i'tâ itdirilmek için ism ve şöhretlerini mübeyyin müfredât defterleriyle ma'a dersa'âdetüme irsâl ve mukâta'at cizyesine teslîmi husûsuna sarf-ı küll-i miknet eyleyesiz ve siz ki kuzzât ve nüvvâb ve çeribaşları mûmâileyhimsiz siz dahi mucib-i emr-i şerîfimle amel ve hareket ve hilâfından mücânebet iylemek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımu'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfeme i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis aşer min şehr-i Rebi'ü'l-ahir sene seb'a ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be-makam-ı Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 278	Hüküm No: 46	Târih H: -19 Cem.-Ahîr 1247 M: -25 Kâsım 1831
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: 1247 senesi şehr-i birun ve derunda harcama ve vergi tahsîli	
Belgenin Özeti: Gelenek olduğu üzere Receb ayı başında harcama ve vergiler hesaplanarak gerekli tahsilin yapılması hakkında emir		

Şerî'at-şî'âr Ayntab nâibi fazîletlü efendi zîde fazluhu ve me'zûnen bi'l-iftâ fekâhetlü efendi zîde takvâhu ve mütesellimimiz sa'âdetmekarim Mustafa Beğ ve -a'yânı Mehmed Beğ zîde kadruhu vücûh-ı belde ve iş erleri zîde mekâdirehum inhâ olunur ki mâl-ı mukâta'at ve masârifat (silik) dolayı receb duhûlünde derûn ve birûn-ı memleket-i alâ tarîkü't-tesviye tevzî' olunmak mu'tâd-ı kadîm ve deb-i dirîne-i memleketden olduğına (silik) kırk yedi senesini receb-i şerîfi dahi hulûl itmiş olmağla ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetle sahîh-i makbûl olarak mesârif-i memleket ve mâl-ı mukâta'a hesâb ve derun-ı birûna hâssa olarak taksîm ve li ecli't-tevzi' bir kıt'a pusulası işbu buyurıldımıza leffen ba's ve tesyîr olunmuş olmağla tarafınıza vâsıl oldukda pusula-yı mezkûrda muharrer mebâliği ta'dil ve tesviye-i şurûtuna riayet-i beldenizde mu'tâdınız üzere ma'rifet-i şer' ve ma'rifetle derûn ve birûna tevzî' ve taksîm ile bi't-tahsil peyderpey tarafımıza irsâle mübâderet ve pusulamızın üzerine bir akçe zımm ve ilave itmeyerek ve bu vesîle ile fukarâya bir akçe hisse-i vâhîde alınmayarak olageldiği üzere tevzî' ve tahsil ve tanzîmine ve hilâfını tecvîz ile mes'ûl ve mu'âteb olmağdan nâşî te'hir ve tevfiz ile imrâr-ı vakt misillü hâlâtıdan tehâşî iylemeniz bâbında dîvân-ı eyâlet-i Rakka ve kâimmakâm-ı Halebü's-şehbâ'dan işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr ve tesyâr kılınmışdır bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde gerekdir ki mûcebince buyuruldumuzla amel ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz diyü

19 Cemaziye'l-Ahîr sene 1247

Sayfa No: 278	Hüküm No:47	Târih H:27 Cem.-Ahîr 1247 M:03 Aralık 1831
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu:Rumkal’a Voyvodası nasbı	
Belgenin Özeti: Süleymân Ağa’nın Rumkal’a’ya voyvoda olarak nasb olunması hakkında		

Ayntab nâibi şerî'at-şî'âr fazîletlü efendi zîde fazluhu ve mütesellimimiz kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân necâbetlü Mustafa Beğ zîde mecduhu me'zûnen bi'l-iftâ fekâhetlü efendi zîde takvâhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân izzetlü Mehmed Beğ vücûh-ı belde ve iş erleri inhâ olunur ki Rumkal'a (silik) bu def'a Ayntab'a ilhâk olunarak tarafımızdan kıdvetü'l-emâsil izzetlü Süleyman Ağa voyvoda nasb ve ta'yîn ve irsâl olunmağla sizki mûmâileyhimsiz kazâ-i mezbûrda olan bekâyâyı matlûbatımızın bir kadem-i akdem tahsiline mesâlih-i vâki'alarında ve idâresi husûsu ile dikkat ve ihtimâm ve gayret eylemeniz bâbında dîvân-ı eyâlet-i Rakka ve kâimmakâm-ı Halebü's-şehbâ'dan işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr ile irsâl ve tesyar olunmuşdur inşâellâhu te'âlâ vüsûlünde ber vech-i muharrer ve sadâkat ve hilâfından tehâşî ve mücânebet eylesüz deyu.

27 Cemaziye'l-Ahîr sene 1247

Sayfa No: 278	Hüküm No:48	Târih H:-15 Receb 1247 M:-20 Aralık 1831
Belge Türü: Halas	Belge Konusu:Avarız mâlî teslimi	
Belgenin Özeti:1247 senesi avarız mâlının 3481 guruş olarak teslim olunması hakkında		

Yalnız üç bin dört yüz seksen bir guruşdur

Bais-i hülâsadır ki

İş bu bin iki yüz kırk yedi senesi i'tibariyle sene-i sâbıkı misillü mâl-ı avârız-ı Ayntab olarak ber vech-i bâlâ üç bin dört yüz seksen bir guruş tamâmen teslim-i hazînemiz olduğunu müş'ir işbu sened-i halâs imlâ ve i'ta olunmuşdur

Fî 15 Receb sene 1247

Sayfa No: 279-280	Hüküm No:49	Târih H:-1247 M:-1831/1832
Belge Türü: Defter	Belge Konusu:Vergi ve gelir defteri	
Belgenin Özeti:1247 senesi vergi ve gelir defteri hakkında		

Kırk altı senesine mahsûben mâl-ı mukâta‘a ve semerenin hazîne-i veliyyü’n-ni‘amîye takdîm olunacak meblağı kırk yedi senesi cemâziye’l-âhirin beşinci gününe kadar (silik) masârif-i vilâyet ve hıdmet-i mübaşiriye ve mütesellim Mustafa Beğ tahsildâriye hâric-i arza cümle vücûh ittifâkı ma‘rifet-i şer‘le hesâb oldukda (silik) yük altmış yedi bin dört yüz yigirmi beş guruş bâliğ olmağla meblağ-ı merkûmun bir yük otuz dokuz bin iki yüz guruşa şehir esnâflarına tarh ve tahmîl ve dört bin guruş rûşey kurâlarına ve yedi bin beş yüz guruş Su Meşid Beğine ve bu tarafdalara (silik) beş yüz guruşa Kızık’a tâbi‘ firârlara ve bin beş yüz guruşa Kara Bıyıklı ve Baş Eşme kurâlarına ve yüz on iki bin yedi yüz altmış(silik) guruş kurâha-i sâireye tarh ve tahmîl olundukda bir akçesine altı yüz guruş isâbet itmekle masârif-i mezkûrenin defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur tahriren fî gurre-i Recebü’l-ferd sene seb‘a ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Bu defterin dahi sûreti nakl olunub taraf-ı hazret-i hükümdârîye takdîm olunmuşdur

Rumkal‘adan eşya getürmeğe gelen âdemi ve asâkir-i mansure için gelen Birecikli Becid Ağa‘ya bâ emr-i veliyyü’n-ni‘amîye hıdmet 450 guruş	Arz odasına iştirâ olunan Çuka mak‘ad 195 guruş
Hâkim Efendi harem odasını düşürmeye ve üç yevmiye cüvana sabun baha 405 guruş	Def‘a asâkir-i mansure için gelen bâ emr-i veliyyü’n-ni‘amî 150 guruş
Avârız için gelen Ağa‘ya Silâhdar Beğ ve Hatab zâdeye harcluk 1500 guruş	Kethudâ Beğ şukkasıyla gelen tatarlar ve Ali Paşa Efendimizin buyrıldısı sûretini getüren cebehânciye hıdmet 800 guruş
Küçük Ali zîde ve Hatab zâdeye iki esb bahâ mütesellim beğ üç günlük zahîre bahâ 4000 guruş	Ayânlık ve mütesellimlik buyrıldı hıdmeti 5000 guruş
Mütesellim Râfet Efendi’nin defterinin tenzîl olunub tekrar bâ emr-i veliyyü’n-ni‘amîye alınan 2065 guruş	Sâbık Kethudâ Kemâl Efendi’nin iki bin guruşdan kalan bekâyâ 250 guruş
Kırk yedi senesi iğtâm ve bedel-i râyici 3871 guruş	Râfet Efendi’nin otuz dokuz günde hayrât-ı muktezâ 6725 guruş
Türkoğlu’nun saraya katılan 750 guruş	Mustafa Beğ cânib-i memleketi için virdiği esb bahâ 1000 guruş
Haftân Ağa’sına bâ emr-i veliyyü’n-ni‘amî	Dükkancıbaşıya isti‘câbe

120 guruş	500 guruş
Yine mürûr-ı ubûra arabacıyânın ve bir diğer hakîr bahâ 1640 guruş	Müddet-i merkûme kadr-i bakâyânın ve bir diğer 700
Tahmîsden alınan kar'a bahâ 210 guruş	Mutayyen'e alınan bahâ 250 guruş
Şehir kethüdâsının hesâbı 10000 guruş	Katırcı şeyhi Hamûd'un ve bir diğer bârgîr bahâ 1500 guruş
Birecik mefalicden Gezân tatarı 115 guruş	Mütesellim Beğ'in konakçısına 150 guruş
Ber-mu'tad kefildariyye 15000 guruş	Haleb'e giden kâr bahâsı 500 guruş
Asâkir-i mansure için isti'câle gelen kavas'a hıdmet 150 guruş	Kırk altı senesine mahsûben mâl-ı mukâta'a ve semere-i mukâta'adan hazîne-i hazret-i veliyyü'n-ni'amîye virilecek matlûbât 172245 guruş
Sâbık harem kethudâsı asâkir-i mansure için geldükde bâ havâss ile hıdmet 300 guruş	(silik) Râfet Efendi ma'rifetiyle iki hil'at (silik) 80 guruş
Bağdad Meşûresiyle gelen sâbık başçavuş Mehmed Efendiye ve matlûbât-ı isti'câline gelen Osmân Ağa'ya 750 guruş	Arz getüren tatarı ve Rumkal'aya giden tatarı harcırah 150 guruş
Mütesellim dâiresine hemân bahâ ve misâfirine şa'îr bahâ ve Hâkim Efendi'ye yorgan bahâ 330 guruş	El-Hâc Râfet Efendi ma'rifetiyle sarây ve kule ta'mîrine ve kırk bir günde sârbân masârifî 3007 guruş
Rumkal'aya ve Birecik ordusına giden Tüfenkciyân-ı esnâfın sâliyânesine mahsûben bâ mürâsele 300 guruş	Bekir Beğ ve oğlu için fermân sûreti ve buyurıldı getüren Ağa'ya hıdmet- 500
Kal'ayı ta'mîr için 279 guruş	Hâkim Efendi'ye cânib-i vilâyetden keşide olunan esb bahâ 400 guruş
Kırk iki senesinin avârız noksânı 442 guruş	(Silik) için kalan kavas ve asâkir için 156 guruş
Cemâziye'l-âhir'in gulletine kadar Mustafa Beğ Hazretlerinin kömür ve hâtab bahâ 508 guruş	Eğritaş vesâir karye için alınan menzîl 430 guruş
Müddet-i mezbûr mikdâr-ı lahm bahâ 370 guruş	(Silik) ayân Ağa'ya vesâir mürur-ı ubur (silik) itmenin ve bıyurla (silik) Cemâziye'l-âhir'in beşinci günü 140 guruş
Bostancıyân'ın asakire ve bir diğer hemân bahâ	Bostancıyân'ın ve bir diğer yorgan digme bahâsı

300 guruş	278 guruş
Muharrem ve Receb tevzî'âtı Sarrâf Hâce Bedros'a 2000 guruş	Bostancıyan'ın ve bir diğer sebze bahası 250 guruş
Refi'-i menzil-i taksît-i nâşi sene 1247 7872 guruş	Hâkim Efendi'ye âidât 8000 guruş
Birecik ordusuna asâkir eş'aya için gelen tatara 100 guruş	(Silik) asâkir-i mansûre için gelen tatara 450 guruş
Bir mikdâr-ı tahsildâriye 15000 guruş	Haleb'e giden tatara bahâ 500 guruş
Hâkim Efendi'ye harc-ı imzâ 6525 guruş	
267425 guruş İki yük altmış yedi bin dört yüz yirmi beş guruşdur	

Derûn-ı esnâfân

Kuyumciyan 2365 guruş	Haffâfân 5200 guruş	Serrâcan 2195 guruş
Kendirciyan 911 guruş	Cellâhân 5978 guruş	Bakkalân 7774 guruş
Arpaciyan 1887 guruş	Tüfenkciyan 2575 guruş	Basmacıyan 1887 guruş
Berber ve hammâmciyan 2753 guruş	Taşcıyan 1418 guruş	Güftegirân 5192 guruş
Abâciyan 2952 guruş	Deveciyan 2415 guruş	Semerciyan 2557 guruş
Muytâbân 223 guruş	Çubukciyan 381 guruş	Haşveciyan 575 guruş
Nalbandan 2735 guruş	Keçeciyan 562 guruş	Katlamacıyan 1410 guruş
Tüccârân 7550 guruş	Değirmenciyan 2550 guruş	Etmekciyan 1890 guruş
Kazganciyan 1790 guruş	Katırciyan 2903 guruş	Kassâbân 5675 guruş
Boyacıyan 5461 guruş	Bostancıyan 7955 guruş	Attâran 4104 guruş

Tütünciyân 2831 guruş	Debbâğân 8495 guruş	Demirciyân 3870 guruş
Ma'saracıyân 2337 guruş	Leblebiciyân 637 guruş	Kebabcıyan 3753 guruş
Kasarcıyân 940 guruş	Hammâlân 144 guruş	Bedestânciyân 7570 guruş
Kazâzân 791 guruş	Helvacıyân 2454 guruş	Tuzcıyân 1890 guruş
Cem'an yekûn 139211 guruş		
Bir yük otuz dokuz bin iki yüz on bir guruşdur		

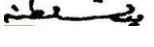
Bîrûn-ı kurâhâ-yı Ayntab

Karye-i Tahan Akçe 0,5	Karye-i Hamri Akçe 0,5	Karye-i Kürt Osman Akçe 0,5
Karye-i Yenice Akçe 0,5	Karye-i Tuzlar Akçe 0,5	Karye-i Kılavuz Akçe 0,3
Karye-i Beledin 1,5 Akçe	Karye-i Badne Akçe 1	Karye-i Bulgır Akçe 0,5
Karye-i Kazıklı 0,5 Akçe	Karye-i Kebe Akçe 1	Karye-i İkiz Kuyu Akçe 1
Karye-i Elmalu Akçe 0,3	Karye-i Bostancık Akçe 0,5	Karye-i Gürgin Akçe 3,5
Karye-i Kenabeg Akçe	Karye-i Çapalu Akçe 0,5	Karye-i Beşdeli Akçe
Karye-i Babelge Akçe	Karye-i Karaçomak Akçe	Karye-i Büğdüz Akçe
Karye-i Kapcağız Akçe	Karye-i Bakide Akçe 1	Karye-i Ağca Höyük Akçe
Karye-i Kürevir Akçe	Karye-i Kumru Akçe	Karye-i Süleymani Akçe
Karye-i Telfar Akçe 2	Karye-i Orul Akçe 5	Karye-i Kert Akçe 10
Karye-i Rumevlek-i fevkânî Akçe	Karye-i Küreniz Akçe 4	Karye-i Kefercebhel Akçe 1
Karye-i Keferbostân Akçe	Karye-i İbrâhîmşehir Akçe	Karye-i Gülli Akçe 1
Karye-i Ağcaburc	Karye-i Palankuz	Karye-i Karacaviran

Akçe	Akçe	Akçe
Karye-i Kenise Akçe 0,5	Karye-i Mezrası Akçe 1	Karye-i Telbaşar Akçe 3,5
Karye-i Cedili Akçe 0,5	Karye-i Harar Akçe 0,3	Karye-i Kantara Akçe 0,5
Karye-i Arkık Akçe 1,5	Karye-i Kılıçan Akçe 0,3	Karye-i Telsun Akçe 1,5
Karye-i Yuna Akçe 1	Karye-i Melek Akçe 0,3	Karye-i Teneb 1,5 Akçe
Karye-i Ulu Ma'sere Akçe 0,5	Karye-i Şefidin Akçe 0,3	Karye-i Helumen Akçe 0,3
Karye-i Küçük Ma'sara Akçe	Karye-i Mezra'a-i Sarıd Akçe 1	Karye-i Mızımız Akçe 1
Karye-i Nefah Akçe 0,5(Cümle ma'rifetiyle rub'ı akçe tenzîl-i bâkî üç rub'ı)	Karye-i Nurane Akçe	Karye-i Mezmahur Akçe 1
Karye-i Rumevlek-i tahtânî Akçe	Karye-i Çağdıgın Akçe	Karye-i Kilisecik Akçe
Karye-i Kanab Akçe	Karye-i Kemnûn Akçe 1	Karye-i Kerer Akçe
Karye-i Hayyam Akçe 6	Karye-i Uruş Akçe 1	Karye-i Yoğunoğlu Akçe
Karye-i Ağcakened Akçe 5	Karye-i Kızılakened Akçe	Karye-i Ceder Akçe
Karye-i Tahtamir Akçe 1	Karye-i Arıl Akçe	Karye-i Battalhöyük Akçe
Karye-i Gönkürke Akçe 2	Karye-i Bedirkenedi Akçe 3	Karye-i Suboğaz Akçe

Sayfa No: 281	Hüküm No: 50	Târih H: 11-20 Cem.-Ahîr 1247 M: -17-26 Kâsım 1831
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Rus Savaşı için asker ve ücret tahsili	
Belgenin Özeti: Rusların kış ayında harekete geçeceklerinin tahmîn edilmesine binâen Ayntab Sancağı'nda bulunan tüm halkın ve vücûhun askeri ve mâlî mükellefiyetlerini gerçekleştirmesi ve şehrin ileri gelenlerinin dahi bu savaşta sorumlu tutulacağı hakkında		

İftihârü'l-emâcid (silik) dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşlarından zıkr (silik) mübâşir ta'yîn olunan Ali Rizâ Beğ zîde mecduhu (silik) Sancaklarında vâki'kazâların kuzzât ve nüvvâbı zide fazlulum ve kidvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mar'aş mütesellimi ve Ayntab voyvodası ve'l-a'yân vesâir-i zâbitân ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhu tevkî'-i refî' hümâyûn vâsıl olacağı ma'lûm ola ki siz ki mütesellim voyvoda ve kuzzât ve nüvvâb vesâir mûmâileyhimsiz düşman-ı dînimiz olan Moskovlunun millet-i İslâmiye hakkında derkâr olan ihânet-i bâtilası icrâ itmek zu'mi ile nakz-ı ahd ve i'lân-ı harb iderek Anadolu ve Rumili taraflarından memâlik-i İslâmiyeye tahattî ve tecâvüzüne mebnî taraf-ı saltanat-ı seniyyemden bâ avn u inâyet hazret-i Bârî'ye mukâbele ve Müdâfa'alarıyla kahr ve tenkîlleriyle akdem ve bi-hamdihi te'âlâ muharebat-ı vâkî'ada ^{معارضة} gâlibiyyet ile iğtinâm olunarak el hâletü hazihi mevsim-i şitâ itmiş ve küffar-ı hâksâr ve baz'ı yerlerde olan askerini gerüye çekmiş ise de ba'zı hâliyyede fırsat gözetmekde olduklarından asâkir-i İslamiyye dahi gayret-i dîniyeleri üzre yaz ve kış dimeyerek fevc fevc tevârüd ile iktizâ iden mahallede me'mûr ve ta'yîn kılınmakda olub düşman-ı dîniyye tavr ve hareket-i müfridesine nazaran ilerüde ol bahar hulûl ider itmez her taraftan asker-i menfûsesini memâlik-i İslâmiyeye sevk ve irsâl-i vâ'iyesine düşeceği âşikâr ve bu cihetle ol bahâdırın bi'l fi'l sadr-ı a'zam ve serdâr-ı ekrem hakkında külliyyetlü askerin vücûd-ı fârigân-ı hâliyyeden olduğına binâ ve levâyiha merkûmın kazâlarından Beğ Kazâsından asker tertîb ve mesârif-i sahîhası her neye bâliğ olur ise yalnız fukaraya tahmîl olunmayub umûmen ve sâdât ve müte'ayyinân ve davrana? bigayrihi olunur hânedân-zâdeler mu'âf ve gayr-ı mu'âf ve seyyâf tutularak cümleye ale'l-umûm ve alâ merâtibihim hallu hâlince hisse tarh ve tevzî' ile ol vechile asker-i mezkûre techîz ve müheyya iderek ol kazânın ayânı kendü kazâsı asâkirine başbûğ nasb olunub vegr-i ayânı alîl ve ihtiyâr olur ise denüb nüzul-ı iktidârı olmadığı hâlde kendüye mu'âdil akraba ve te'allukatından birisi başbûğ nasb ve ta'yîn olunarak cümlesinin üzerine sancakca mer'iyeye ittihâz (silik) ta'yîn ile gurre-i Ramazan-ı şerîf ile Dersa'âdetümde isbât-ı vücûd iylemek üzre ihrâc ve irsâl iylemek husûsuna mukaddemce sâdır olan emr-i şerîfimle size beyyine ve ta'akid olunmuş ise de küffar haksarın (silik) ol bahara bakmayub hemân hor etmek sûretleri anlaşılmış olduğundan taraf-ı saltanat-ı seniyyemden dahi ana göre hareket olunmak lâzım gelüb şöyle ki Anadolu cânibinden ordû-yı hümâyûnıma müretteb asker neferât-ı measir mukaddemine tasmîm üzre gurre-i Ramazan-ı şerîfe kalmak lâzım gelse ma'âzallâhi te'âlâ küffar yedekad-ı asker-i İslâmiye'nin tecemmu' ve tehaşşüdünden evvel

hâverandığı? sûretde sonra onı (silik) müşkil olacağından bâhisle evvelce serdâr-ı ekrem ma'ıyyetinde asker-i mürettebe bulunarak düşman-ı dîn bi-avnullâhi meliki'l-a'lâ ve Resûlihi'l-müctebî mukâbele ve müdafa'aları ile bi'l kahr ve'l-tedmîr geçmiş olan memâlik-i İslâmiye'nin nez' ve teneccüdü eltâf-ı ilâhiyeden müsted'a olmağla işbu emr-i şerîfim vâsıl olduğu anda elviyenin mezkûrinden müretteb ol mikdâr süvâri asâkirin bugünlerde teheyü' iderek gurre-i Şabân-ı şerîfde Dersa'âdetüme isbât-ı vücûd iylemek üzre sevk ve irsâl bi'l-ittihâd-ı akdem ve müsâra'at iylemeniz kat'î matlûb-ı mülûkânem idüğü bâ emr u dîniyede iğmâz ve betâet ve dakîkan ve'l hâsıla imrâr-ı dikkate hasâdetle asâkir-i merkûme dikkat-i mezkûrda Dersa'âdetümde mevcûd bulunması lâzım gelür ise beher-hâl hakkımızda müceb-i kemâle itâb ve mesâvîyat olacağı ma'lûmunuz oldukda ber vech-i muharrer amel ve hareket ve emr-i şâhâneme bi'l-ittihâd ihtimâm ve müsâra'at ve hilâfından mübâ'adet iyliyesiz ve siz ki mübâşir kapucıbaşı mûmâ ileyhimsiz manzur-ı emr-i şerîfim sizin dahi meczûmunuz olarak asâkir-i mezkûreyi hemân tertîb ve dikkatle istishâb birle Şabân-ı şerîf gurreinde dersa'âdetüme irsâl iderek îfâ-yi lâzime-i me'mûriyete dâmen-i dermiyân gayret ve hilâfı vaz'ı tecvîzden ittikâ ve mübâ'adet eylemen bâbında fermân-ı âlîşânım sadır olmuştur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbda tenbîhat ve ta'akid-i isticali halinde sâdır olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-imtisâlimin mazmûn-ı münîfi birle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timad kılasız tahrîren fî evâsıt-ı Cemâziye'l-âhir sene erba'a ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be makâmi'l-Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 282	Hüküm No: 51	Târih H: 20-30 Zi'l-Hicce 1243 M: -3-13 Temmuz 1828
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Ahâliden haksız yere ücret talep edilmemesi ve askeri yükümlülüklerin yerine getirilmesi hakkında	
Belgenin Özeti: Ba‘zı yöneticilerin çeşitli bahaneler bularak halktan haksız yere hayvanlarını sattırmak sûretiyle vergi tahsil ettiği ve gelir elde ettiği ve vücûhun üzerine düşen askeri vazifeleri yerine getirmediği şikayetlerine binâen böyle bir durumun tekrar gerçekleşmemesinin emredilmesi hakkında		

Düstûrûn-ı mükerreremûn müşîrûn-ı mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbirü'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimû mehâmi'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümeahhidû

bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşîrû erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn-ı bi-sînûf-ı avâtıfu'l-melikü'l-a'lâ Anadolu'nun orta kolu yemîn ü yesârıyla vâkı' vüzerâ-yi izâm edâmallâhu te'âlâ iclâlehum ve e'azimü'l-ümerâi'l-kirâm efâhimü'l-küberâi'l-fihâm ulu'l-kadr ve'l-ihtirâm ashâbü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtasûn bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîrmîrân-i kirâm dâme ikbâlehum ve akzâ kuzzâtı'l-müslimîn evlâ vülâtı'l-muvahhidîn me'adinü'l-fezâil ve'l-yakîn râfî'û i'lâmü's-serî'ati ve'd-dîn vârisü ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtasûnu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevâlî-i fihâm zîdet fezâilehum ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâil ve'l-keâm kuzzât ve nüvvâb zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimîn ve voyvodegân ve a'yân ve vücûh-ı ahali ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bir müddetden berü bazı vülât ve hükkâm ve voyvoda ve a'yân kendülerine mahsûs olan â'idât ve muknitata adem-i kana'at birle zîr-i idârelerinde olan kazâlardan tekâlîf-i sahîha ve matlûbât-ı mîrîye ve mürettebât-i seferiyeden mâ'adâ kendülerine cer-i nefsleriçün (silik) bilâ muceb-i akçe almak ve aralıkda şuna buna fi'l-asl azv ve töhmet ve isnâd-ı kabâhat ile fukarâyı (silik) cüft ve cübn ve davarlarını satdırarak kendülerini tecerrüm itmek misillü hilâf-ı şerî'at-garrâ ve mugâyir hareket ictirâ iyledikleri tahkîk olduğuna binâen fîmâ ba'd vülât ve hükkâm ve voyvoda ve a'yân kendülerine mahsûs olan â'idât-ı kadîmiyeye kana'at ile tekâlîf-i sahîha ve mürettebât-i sâireden başka kendü nefsleriçün bir akçe (silik) almak ve bir kimesnenin cünha ve kabâhati vukû'unda ta'zir ve hudud-ı kazâya misillü lâzım gelen ahkâm (silik) ise icrâ olunan bir akçe cerîme alınmamak tenbîhâtına dâir bâlâları hatt-ı hümâyûn übbehet-makrun pâdişâhânemle müveşşah Anadolu ve Rumili'nin uc kollarına mufassal ve meşrûh ısdâr ve tesyâr kılınmış olan o emr-i celîle-i mülûkânemin mefhum-ı münîfini ba'zı müfsid ve muharrik makûleleri kendü merâm-ı müfsidat-ı encâmlarına göre tağyîr ve't-tahrîf iderek fukarâ-yı kâffe-i tekâlîfden mâ'adâ kılınmışdır bir takım sâde-dil kimesneleri tağlit ve iğfâl ile matlûbât-ı (silik) ve mürettebât-ı seferiyenin ta'tiline bâ'is ve bâdî oldukları bu def'a bi'l-ihbâr vâsıl-ı sâmi'a-i şehriyârânem olub fukarâ ve zu'afâ zât-ı hilâfet-simât-ı mülûkâneme vedî'a-i cenâb-ı hâlıkü'l-berâyâ olan mülâbesesiyle kâffe-i mezâlim ve te'addiyâtдан himâyet ve sıyânetleri nezd-i mekkâr-ı muvakkar pâdişâhânemde matlûb ve mültezim olduğu misillü mürettebât-ı Devlet-i aliyye ve mehâmm-ı saltanat-ı seniyyemin dahi tağyîr ve ta'tilden vikâyesi ehemm ve elzem idüğü zâhir ve cem'i husûsu ile Devlet-i aliyyemin taraf taraf derkâr olan böyle bir

meşgûlatı hengâmında mürettebât-ı seferiyenin ta'tiline cesâret gâyet (silik) bir keyfiyet olduğundan ba'de ez-în dahi bu misillü muhtera'at ile bir mahallede tekâlîf-i mehemme ve mürettebât-ı devlet-i aliyyemin ta'til ve tehir kılındığı haber alınur ise bi't-taharrî cesâret idenlerin icrâ-yı te'dîblerine ibtidâr olunacağı bedîhî ve bâhir olmakdan nâşî siz ki vüzerâ-yı müşârün ileyh ve mîrmîrân ve mevâlî ve kuzzât ve nüvvâb vesâir mûmâileyhimsiz vüsûl-i emr-i şerîfimle keyfiyet zîr-i hükûmet ve irâdenizde kâin kazâ ve kasabât ve kurâ ahâlîsine ifâde ve tebyîn ile kazâlarından müretteb olan matlûbât-ı mîrîye ve mehâmm-ı seferiye ve tekâlîf-i sahîhaya her ne ise îcâb ve iktizâ idenlerden tamâmen ve kâmilten tahsîl ve mahallelerine i'ta ve tesbîle mübâderet ve bundan böyle o misillü hâlen rızâ-yı kelâm-ı tefevvühüne ibtidâr iden olur ise icrâ-yı te'dîbleriçün ism-i şöhetleriyle keyfiyyeti Dersa'âdetüme tahrîr ve âşikâr iylemek fermân olmağın tenbîhen ve ihtimâmen ve mahsûsan işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve hâssam hasekilerinden kıdvetü'l-emâsil ve'l-a'yân Seyyid Mehmed Emin zîde mecduhu ile tesyâr olunmuşdur imdi vüsul-i emr-i şerîfimle keyfiyeti bi'l-cümle ahâlînin gûş-ı hoşlarına ilkâ ve tefehhüm ile bâlâda mezkûr emr ve tenbîhat-ı mülûkânemin muktezâsı üzre amel ve hareket bi'l-ittifâk mezîd-i ikdâm dikkat iylemek irâde-i aliyyem muktezâsından idüğü ma'lûmunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve hareket bi'l-ittihâd sa'y ve gayret ve bu vesîle ile tekâlîf-i sahîha ve musâddık-ı sefâya? ve muknitandan ma'ada ahâlî-i memâlik ve fukarâ-yı ra'yyetden ziyâde nesne ahz ve tahsîlinden begâyet ittikâ ve mübâ'adet iylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-îmtisâlin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe sene selase ve erbâ'în ve mieteyn ve elf

Be makâmi'l-Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 283	Hüküm No: 52	Târih H: 20-30 Zi'l-Hicce 1243 M: -3-13 Temmuz 1828
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Vücûha,ahâliden yolculukta yiyecek temîn edilmemesi için uyarı	
Belgenin Özeti: Devlet görevlilerinin yolculukları esnasında ahâliden yiyecek talep etmemelerine ve bunun sağlanması için kazâlardan kısa süre yetecek kadar yem ve yiyeceğin bölge yöneticisinin uhdesinde olması gerektiği hakkında		

Düstûrûn-ı mükerrerûn müşîrûn-ı mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbirü'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimû mehâmi'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümeahhidû bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşîrû erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn-ı bi-sinûf-ı avâtıfı'l-melikü'l-a'lâ Anadolu'nun orta kolu yemîn ü yesârıyla vâki' vüzerâ-yi izâm edâmallâhu te'âlâ iclâlehum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki e'azimü'l-ümerâi'l-kirâm efhamü'l-küberâi'l-fihâm ulu'l-kadr ve'l-ihirâm ashâbü'l-izz ve'l-ihirâm el-muhtasûn bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîrmîrân-ı kirâm dâme ikbâlehum ve akzâ kuzzâtı'l-müslimîn evlâ vülâtı'l-muvahhidîn ma'denü'l-feza'il ve'l-yakîn râfi'û i'lâmü's-şerî'ati ve'd-dîn vârisû ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtasûnu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevâlî-i fihâm zîdet fezâilehum ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm kuzzât ve nüvvâb zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimîn ve voyvodegân ve a'yân ve vücûh-ı ahali ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bir müddetden berü bazı vüzerâ ve mîrmîrân mansıbları cânibine azîmetlerinde ve hademe ve mübaşirîn dahi savb-ı me'mûrlarına iyâb ü zehâblarında esnâ-yı râhda uğradıkları kazalardan müft-i meccânen yem ve yiyecek ahz ile bilâ muceb kazâyâ bâr oldukları tahkîk kılındığına mebnî fimâ ba'd mürûr ve ubûr iden vüzerâ ve mîrmîrân ve hüddâm ve mübaşiran yem ve yiyeceğe dâir kendülerine lâzım olan şeyleri akçesile alub ahâlî ve fukarâdan bir sudan başka nesne mutâlebe olunmaması ve kazâlar taraflarından dahi i'tâ kılınmaması mukaddemce Anadolu ve Rumili'nin ücra kollarına ısdâr ve tesyâr olunmak evâmir-i aliyyemle biye ve tekayyüd kılınmış olduğundan ale'l-an müceb ve muktezâsı icrâ olunmakda ise de el-hâletü hazihi sefer-i hümâyûn usret-makrûn-ı padişâhânem tahkîkine mebnî Anatoli ve Rumili câniblerinden mücerred ifâ-yı farîza-i gazâ ve cihâd için semt-i gazâ ve cihâda sevk ve ta'yîn kılınan vüzerâ ve me'mûrîn ve asâkirin esnâ-yı râhda yem ve yiyeceklerini kendü akçeleriyle almaları gayr-ı câiz ve mukaddemce sünûh iden irâde-i seniyyem vakt-i hizada fukarânın beyhûde mesârifden ve vikâyeleri garazından ibâret olub bu misillü guzzât-ı muvahhidînine imdâd ve i'ane herkes lâzımet-i zimmet idüğü emr-i bariz olmakdan nâşî siz ki vüzerâ-yı müşârü ve mîrmîrân ve mevâlî ve kuzzât ve nüvvâb vesâir mûmâileyhimsiz vüsûl-i emr-i şerîfimde keyfiyyeti zîr-i hükûmet ve irâdenizde kâin kazâ ve kasabât ahâlîsine ifâde ve tebyîn ile bundan böyle sefere me'mûr ve ta'yîn kılınan vüzerâ ve mîrmîrân ve sâir me'mûrîn ve asâkirden her

kim olur ise olsun esnâ-yı râhda kazâlarında lede'l-vürud bir gicelik iktizâ iden yem ve yiyecekleri ve gerüsi ilerüdeki kazâyâ sevk ve isrâolunması husûsuna mezîd-i ikdâm ve mübâderet iylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve ikdâmen ve mahsusan işbu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve hâssam hasekilerinden kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Seyyid Mehmed Emîn zîde mecduhu ile tesyâr olunmuşdur imdi bâlâda beyân olunduğı vechile bundan böyle sefere ta'yîn kılınan vüzerâ ve mîrmîrân ve me'mûrîn ve asâkirden her kim esnâ-yı râhda taht-ı hükûmet ve kazâlarında dâhil olur ise fakat bir gicelik lâzım gelen yem ve yiyecekleri i'tâ ve fûrâdâsı ilerüki kazâyâ sevk ve isrâ olunması ve bu vesîle ile sahîh-i sefere me'mûr olanlardan mâ'adâ şuna buna meccânen nesne ahz ile fukarâ izrâr olunmaması husûsuna bi'l-ittifâk mezîd-i ikdâm ve dikkat iylemeniz kat'î matlûb-ı pâdişâhânem idüğü ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer amel ve hareket ve infâz-ı emr ü irâde-i mülûkânemle ifâ-yı muktezâ-yı fermânım ve sadâkat bi'l-ittihâd sarf-ı vüs' ve kudret ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet iylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda vech-i meşrûh üzre seref-yâfte-i sudûr olan vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l- imtisâlin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet iyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılasız tahrîren fî evâhir-i şehr-i Zi'l-hicce'ti's-şerîfe sene selâse ve erba'în ve mieteyn ve elf.

Be makâmi'l-Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 284	Hüküm No: 53	Târih H: 11-20 Receb 1244 M: -17-27 Ocak 1829
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Asker temîni	
Belgenin Özeti: Rus Savaşı'na Ayntab Kazası'ndan istenen bin aded asker talebinin azaltılması talebinin Ruslarla olan savaşın şiddetli seyretmesine binâen gerçekleştirilemeyeceği ve Mar'aş Eyaleti'ne düşen asker miktarından,Ayntab Kazası'na düşen payın aynen geçerli olduğuna dair		

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdenü'l-fezâil ve'l-keâm Mar'aş Eyaletin'de vâki' kazâların kuzzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve kidvetü'l-emâsil ve'l-a'yân Mar'aş mütesellimi zîde mecduhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân vesâir zâbitân ve vücûh-ı memleket ve iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dînimizin düşmanı olan Moskov'un şark tarafında olan galeyânına mebnî şark ordısına me'mûr kılınan askerin derece-i kifâye iblâğı zımnında semt ve

münâsib olan mahallerden asker tertîbi lâzım geldiğinden mezîd-i mikdâr-ı kebîr olan ahvâl ve nizâm-ı müstahsene üzre Mar‘aş Eyaleti’yle Kayseri Sancağı’nda tertîb olunan iki bin neferden başka olarak muktedir başbûğ ma‘iyyetiyle bin nefer dahi tertîb ve şark ordısına sevk ve tesyîr olmak bâbında bundan akdem emr-i serîfime ısdâr ve tesyâr olunmuş ise de zikr olunan bin neferden Ayntab kazâsı hissesine isâbet iden merhamet-i umûmîsi husûsuna müsâra‘at-ı seniyyem erzânî kılınması bu def‘a kazâ ve mezbûr ahâlîsi tarafından bâ-i‘lâm ve muhâkemeti’ş-şer‘î ve istirhâm kılınmış olub düşman-ı dînin ehl-i İslâm hakkında merkûz-ı zâhiri? olan sû-i kasd ve ihânete icrâya çalışarak şark tarafında derkâr olan cem‘iyyet-i menhûsiyesine manzara idüğü ordı-yı mezkûrda hılliyetli asâkirin vücûd-ı lâzımeden olmak ve ukul-ı istid‘â olunan asker-i ordu-yu mezkûra tertîb kılınmak mülâbesesiyle bir neferinin afvı ve tanzîmi mecâz değil ise de zikr olunan Mar‘aş Eyalet’inden bi’l-fasl sadr-i a‘zam-i sûtude-şiyem serdar-i ekrem-i zafer-ilmim ma‘iyyetinde olan ordu-yu hümâyûnum için muahharân bin nefer asker tertîb ve her kazânın askeri a‘yânları başbûğluklarıyla ihrâc ve cümlesinin üzerine sancakca mer‘iyyü’l-hatîr birleri dahi sergerde nasb olunarak gurre-i Ramazân-ı şerîfde Dersa‘âdetümde isbât-ı vücûd işlemek üzre emr-i şerîfim takdîr ve Dergâh-ı mu‘allâm kapucubaşlılarından iftiharü’l-emâcid Ali Rizâ Beg dâme mecduhu mübaşeretiyile ba‘ş ve tesyîr olunmuş ve Ayntab kazâsı ahalîsinin vech-i meşrûh üzre vâki‘ olan istid‘âlarına hâzırân Mar‘aş Eyaleti’nin sâir kazâları fukarâsı dahi Şark Ordısı için def‘a-i sâniyede müretteb olan sâlifü’z-zikr bin neferden hâsıla vâcibeleri başka ve muahharân sadr-i a‘zam ve serdâr-ı ekremîm ma‘iyyetine mertebe olunan bin nefer askerden hassalarına başka tanzîm ve tesviyede zahmet çekecekleri (silik) olduğına ve ordı-yı hümâyûn için tertîb olunan işbu bin neferin temeyyüz-i asker olmak üzre ale’l-icâb(silik) tedârik ve dikkat-i mezkûrede Dersa‘âdetümde isbât-ı vücûd iylemeleri irâde-i kâti‘a-i şâhânem muktezâsından idüğüne binâen asker-i mezkûrun bir neferi noksân olmamak ve şöyle geldi böyle gitdi misillü iğrara mahâl kalmamak için şark ordusunun sonra ki tertîbi olan bin neferden Mar‘aş Eyaleti’ne hassasına isâbet iden askerin afvı husûsuna müsâ‘ade-i seniyye-i pâdişâhânem bî-dirîğ ve şâyân kılınmış olmağın i‘lâmen ve ifhâmen rikâb-ı müstetâbımdan işbu emr-i celilü’l-kadrim ısdâr ve ile tesyâr olunmuştur imdi şark ordusuna müretteb sonra ki bin nefer askerden Mar‘aş Eyaleti’ne hassasına isâbet iden afvına müsâ‘adeden ma‘kûd-ı mücerred-i ordı-yı hümâyûnum ve tertîb olan bin nefer kifâyet-i güzîde olarak dikkat-i mezkûrda Dersa‘âdetümde kâmilten isbât-ı vücûd iylemeri kazıyyesine

mebnî olmağla Anadolu ordı-yı hümâyûnum içün muahharân matlûb olunan bin neferi dakîka-i vâhide-i imrâr-ı dikkat itmeyerek bir gün evvel tedârik ve her kazânın askerine voyvoda ve a'yânları başbûğluklarıyla ve cümlesinin üzerine sancakca mer'ıyyü'l-hatîr bir sergerde nasbıyla derhâl ihrâc gurre-i Ramazân-ı şerîfde Dersa'âdetümde isbât-ı vücûd iylemek üzre sevk ve irsâl bi'l-ittifâk ihtimâm ve ikdâm iylemeniz matlûb-i kat'î-i dâverânem idüğü ve bu bâbda tekâsül ve rehâvet ve iğzâz-ı vâhiyeye teşebbüs oldukda misillü vaz'u cür'et olunub lâzım gelür ise icrâ-yı te'dîblerinde dakîka fevt olunmayacağı ma'lûmunuz oldukda ber vech-i muharrer amel ve hareketle icrâ-yı emr-i irâde-i şâhânem bi'l-ittifâk ihtimâm ve müsâra'at hilâfı dahi tecvîz ile mazhar-ı muâheze olmakdan tehâşî ve mübâ'adet iylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki vüsûl buldukda vech-i meşrûh üzre seref-yâfte-i sudûr olan fermân-i vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-imtisâlin mazmûn-ı münîfi birle âmil olası şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî evâsıt-ı Recebü'l-ferd sene ve erba' ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be-makâmi'l-Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 284	Hüküm No:54	Târih H:17 Ramazân 1242 M:-14 Nisan 1827
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Kaydı eksik hüccet	
Belgenin Özeti: Kaydı eksik hüccet		

İşbu hücet mücebi üzre amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücânebet olunmağın.

17 Ramazân sene 1242

Sayfa No: 288	Hüküm No:55	Târih H:23 Muharrem 1244 M:-5 Ağustos 1828
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu:Asker temîni	
Belgenin Özeti:Mar‘aş’dan Edirne’ye ulaşan kazâlardan asker toplanacak olup,süvari ve piyâde neferlerinin yollardaki kazâlardan yalnızca birer günlük yiyecek almalarına izin verilmesi hakkında		

Mefahirü’l-kuzzât ve’l-hükkâm me‘âdinü’l-fezâil ve’l-keîâm Mar‘aşdan Edirne’ye varınca yol üzerinde vâki‘ kazâların kuzzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve mefâhirü’l-emâsil ve’l-akrân voyvodegân ve a‘yân vücuh-i memleket ve bi’l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki hâlen Mar‘aş vâlisi ve el-hak Kayseriye sancağı mutasarrıfı düstûr-ı mükerrem müsîr-i mufahham nizâmü’l-âlem vezîrim Celaledin Paşa edâmâllâhu te‘âlâ iclâlehunun Mar‘aş Eyaletiyle Kayseriye Sancağı’ndan ve gerek esnâ-yı râhda vâki‘ kazâlardan ma‘iyyetine celb ve cem‘ ideceği piyade ve süvârî asker ile Edirne tarafına ma‘kûd olarak sür‘at-i hareket ve a‘zimete bu def‘a sahîfe-pîrâ-yi sudûr olan emr-i şerîfimle kendüsine tavsiye ve tenbîh kılınmış olmağdan nâşî siz ki kuzzât ve nüvvâb ve vesâir mûmâileyhimsiz müşârunileyh ma‘iyyetinde olan asker ile Mar‘aşdan Edirne’ye gelince her neferinizin kazâsına dâhil olur ise fakat birer gicelik yem ve yiyeceklerinin kazâlar tarafından i‘tâsı hussuna bi’l-ittifak dikkat iylemeniz fermânım olmağın isbu emr-i celilü’l-kadrim ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi ber minvâl-i müşârunileyhde râstdan? Edirne’ye gelince halâl tarafında her neferinizin taht-ı hükûmet ve kazâsına dâhil olur ise iktizâ iden fakat birer gicelik yem ve yiyeceklerinin kazâlar taraflarından i‘tâsıyla savb-ı me‘mûre imrârı husûsuna bi’l-ittihâd akdem ve mübâderet iylemeniz irâde-i seniyyem muktezâsından idüğü ma‘lumunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve harekete ihtimâm ve dikkat hilâfindan tevakkî ve mübâ‘adet iylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım ısdâr olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre seref-yâfte-i sudûr olan fermân-i vâcibü’l-ittibâ‘ ve lâzîmü’l-ımtisâlimin mazmûn-i itâ‘at-makrûnuyla âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timad kılasız tahrîren fî evâil-i sehr-i Zi’l-hicce sene sâlis ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Bu sûretde devletlü veliyyü’n-ni‘am Celâleddîn Paşa Efendim Hazretlerinin zahîre buyruldisı vürûd itmiştir

Fî 23 Muharrem sene 1244

Be-makâmi'l-Kostantiniyye

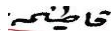
el-mahrûse

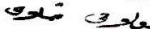
Sayfa No: 289	Hüküm No:56	Târih H:21-30 Cem.-Evvel 1244 M:-Kâsım/Aralık 1828
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu:Asker temîni	
Belgenin Özeti:Ramazân ayına kadar kaliteli süvari askerlerin hazırlanması ve yükün yalnızca fukarâya yüklenmeden Dersa‘âdet’e ulaşması gerektiği hakkında		

...(Silik) suhûleti müceb olarak matlûb olan asker işe yarar adamdan olmak üzere dikkat ve zaman ile (silik) bilub bi-tevfikillâhi te'âlâ düşman-ı dîniden ahz-ı intikam olunmak kazıyyesinden ibâret olmağla sibâkü'z-zikr sancakların hâvî olduğu kazâlardan müretteb ol mikdâr süvâri askeri gâyet güzîde ve müntahab olarak şimdiden tedârik ve tertîb ve isti'câle hâcet kalmamak üzere cümlesini hâzır ve müheyya idüb bâlâda beyan olunığı üzere her kazânın a'yânları başbûğlukları ve cümlesinin üzerine diğer bir sergerde nasbıyla dikkate geldiği gibi hemân yola ihrâc ve mennihi te'âlâ gurre-i Ramazân-ı şerîfde Dersa'âdetüme isbât-ı vücûd iylemeleri esbâbına bi'l-ittihâd mezîd-i sa'y ve gayret iylemek hatmî-i matlûb-ı mülûkânem idüğü ve bu emr-i ehemmi dîniyyede kusûr ve rehâvet ve askerinin icâb iden masârıfları yine ona ki yalnız fukarâyâ tahmîl olunmak misillü vaz' ve hareket vukû' bulmak lâzım gelür ise cesâret idenler ruhsat virenler mazhar-ı şeda'id ve ukûbât olacağı ma'lûmunuz oldukda bir ber vech-i meşrûh amel ve hareket ve icrâ-yı emr fermânımla ifâ-yı lüzûm-ı gayret ve harekete bezl-i vüs' kudret ve hilâfı vaz'ı tecvîzden mübâ'adet iyleyesun ve sen ki mübâşir Kapucubaşı mûmâileyhimsin mazmun-i emr-i şerîfim senin dahi meczûmun olarak Mar'aş ve Ayntab Sancaklarında müretteb ol mikdâr askeri ser miyândârın itdirerek dikkatle bi'l-istishâb ol taraftan taharrî ve ihrâc ve gurre-i Ramazân-ı şerîfde Dersa'âdetüme eriştirüb itmâm-ı emr-i mübâşeretle sadâkate ikdâm ve imrâr-ı vakti tecvîz ile sen dahi mes'ûl ve mu'âteb olmakdan tehâşî iylemek bâbında fermân-ı hâlisânem sâdır olmuştur buyurdum ki bu bâbda vech-i meşrûh üzere seref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimu'l-ımtisâlin mazmûn-ı münîfi üzere amel ve hareket iyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî evâhir-i şehri Cemâziye'l-evvel sene erba' ve erba'în ve mieteyn ve elf

el-mahrûse

Sayfa No: 290	Hüküm No: 57	Târih H: 11-20 Muharrem 1244 M: -24 Temmuz 1828
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Kutlama emri	
Belgenin Özeti: Pâdişâh Hazretleri’nin kızı Fatma’nın dünyaya gelmesi sebebiyle 3 gün boyunca kutlamalar yapılarak ihtiyaç sahibi ahâlîye 25’er guruş harçlık verilmesi hakkında		

Düstûr-i mûkerremun müşîr-i mufahhamun nizâmü'l-âlem müdebbirü'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimû mehâmi'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümeahhidû bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müsîrû erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn-i bi-sinûf-i avâtifu'l-melikü'l-a'lâ Anadolu'nun orta kolu yemîn ü yesârıyla nihâyetine varınca vâki' vûzerâ-i izâm edâmallâhu te'âlâ iclâlehum ve e'azimü'l-ümerâi'l-kirâm efhamu küberâi'l-fihâm ulu'l-kadr ve'l-ihirâm ashâbü'l-izz ve'l-ihîşâm el-muhtasûn bi-sinûf-i avâtifu'l-meliki'l-a'lâ mîrmîrân-ı kirâm dâme ikbâlehum ve akzâ kuzzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn me'adinü'l-fezâil ve'l-yakîn rafî'u i'lâmi's-şerî'at ve'd-dîn el-muhtasûni bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mevâlî-i fihâm zîdet fezâilehum ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâil ve'l-keâm kuzzât ve nüvvâb zîde fazluhum ve kidvetü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân vesâir zâbitân zîde kadruhum tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Cenâb-i mâlikü'l-mülk ve'l-melekût (Dua) te'âlâ şânuhu (Dua) irâde-i aliyye-i ezeliye ve müsebbit-i samedâniyle lemm-i bezliyesiyle sultân-ı i'zâm-ı adâlet için ve havâkin-i kirâm ma'delet güzînin teselsül-i nesl nesilleri sebil-i imtidâd-ı salâh-ı cihân ve müstevcib-i bekâyâ-i nizam-ı hal-ı a'lemin olmakdan nâşî metali' sulb-i tâcdârına müddet-i neyyir-i âtiye'i seccâniye ve ahter-i mevhibe'i su'adaniye tali' olup işbu bin iki yüz kırk dört senesi mâh-ı Muharremü'l-harâmın yedinci cum'aertesini günü duhter-i pakize ahter Fatîma Sultan-ı aliyyü's-şân etâle'llâhü te'âlâ ömr-i hamdü'z-zâman Zîver Efendi mehd-i vücûd kılub iname-i enver baş sürur ve na-mevrud olarak hukûmetim sürur ve ve şâdmân inşâellâh ömr-i nice şehzâdegânın karîben cilvesâz menassa-i zuhûr olması temennasıyla dest-i güşâyı dergâh-ı hazret-i müste'ân olmalarıyla i'nâyet-i ilâhiye ve mevhibe'i sübhânîyeye teşekküren makar-ı hilâfet-i pâdişâhânem olan İslâmbol ve sokaklarda üç gün rûsûm-ı id icrâ ve levâzım (silik) şâdmânı ibkâ olundığına binâen bu (silik)-ı hümâyûnumun memâlik-i mahrûseme neşr ve i'lânıyla

cümlenin hisse-i yâb-ı sürur kılınması lâzımü't-tahdis ni'met-i cenâbyari olmağın neşr-i veladet-i duhter sa'd-ı ihtirâm zımnında işbu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve mahsûsa-i pâdişâhânemden olıcak şefkat ve nasfet ve rahmet muktezâsı üzre mücerred isticlâb da'vât-ı hayriyye irâdesiyle el-hâletü hazihi asker ve davar vesâireden mesârif olan fukarâ ve zu'afâyı hıdmet-i mübâşiriye mesârifatdan vikâye beher kazâdan fakat yigirmi beş gurus virilmek üzre sadr-ı a'zam tatarlarından Hasan tatar ile tesyâr olunmuş imdi siz ki vüzerâ-yı müşâr ve mîrmîrân ve mevâlî ve kuzzât ve nüvvâb vesâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmlunuz oldukda meşâyih ve zühhâd vesâir ibâd tarafından mesâcid-i mahâfilde eda-yı du'a ve tertîb-i mehâmid ve hamd ü sena ile dâr'ül saltanat-ı seniyyemde olduğu misillü üç nevbet-i humuvun kal'adan top tüfenk itdirilüb şenlik ile şen-şakrak saltanat-ı seniyyem icrâ kılınarak izhâr-ı husûmet ve şad-baniye mübâderet ve bu vesîleyle mikdâr-ı ma'nadan ziyâde hıdmet ve birlikden ve tâmm-ı âhiriyle hafî ve celî bir akçe ve bir habbe tarh ve tevzî' olunarak te'addî ve rağbet ve nev'a gelmemekden begâyet hazer ve mücânebet iylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre seref-yâfte-i sudûr olan fermân-i vâcibü'l-ittibâ' mazmû-i itâ'at-makrûnuyla amel ve hareket iyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılınız tahrîren evâsıt-i şehri-i Muharremü'l-harâm sene erba' ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be-makâmi'l-Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 291	Hüküm No: 59	Târih H: 21-30 Cem.l-Evvel 1244 M: 3-13 Ağustos 1828
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Cihad çağrısı	
Belgenin Özeti: Rusların Silistre,Varna ve Şumnu'dan 3 kol halinde harekete geçtiği haberinin alınması üzerine tüm müslümanların evvela Allah'ın cihad ayetlerine ardından yöneticilerinden gelen emirlere uyarak orduya katılmaları gerektiği hakkında		

(Silik)... bi'l-fikri's-sâkib mütemmimû mehâmi'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidû bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müsîrû erkânu's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn-i bi-sinûf-i avâtifu'l-melikü'l-a'lâ Anadolu'nun orta kolu yemîn ü yesârıyla nihâyetine varınca vâki' vüzerâ-i izâm edâmallâhu te'âlâ iclâlehum ve e'azimü'l-ümerâi'l-kirâm

efhamü'l-küberâi'l-fihâm ashâbü'l-izz ve'l-ihtirâm el-muhtasûn bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîrmîrân-ı kirâm dâme ikbâlehum ve akzâ kuzzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fezâil ve'l-yakîn râfî'î-i'lâmü's-şerîf ve'd-dîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtasûn bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevâlî-i fihâm zîdet fezâilehum ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm kuzzât ve nüvvâb zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emasıl ve'l-akrân mütesellimîn ve voyvodagân ve vücûh-ı ahâlî ve bi'l-cümle iş erleri ve dîn-i Muhammed'in gayretkeşleri zîdet kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dînimizin düşmanı olan Moskovların millet-i İslâmiye hakkında derkâr olan sû-i kasdı ve ihâneti ve her taraftan memâlik-i İslâmiye'ye hücumu keyfiyeti mukaddem ve muahhar-ı sahife-i piray-ı sûdur olan evâmir-i aliyyemle cümleye beyân ve iş'ar kılınmış idi el-hâletü hazihi Moskovlu gurur ve istikbâr ile Tuna'nın berü yakasına geçürmüş olduğu asker nühuset bakiyesini üç kol iderek birer takımı Silistre ve Varna ve bir takımı dahi Şumnu taraflarına sevk iderek çend def'a vukû' bulan muhârebelerde lehü'l-hamd ve'l-minne asâkir-i İslâmiye mansûr-ı muzaffer ve e'da-yı encâm-ı makhûr ve müdemmer olmuş olmağda ise de günden güne sû-i kasdını arttırarak umûm-ı millet-i İslâmiye aleyhine çalışmakda olduğundan elyevm memâlik-i mahrûsede bulunan kâffe-i ehl-i îmân dahi esta'izu billâh ve cihâd-ı fî sebîlillâh biemvalikum ve enfusikum nâs-ı şerifi muktezâ-yı mebnî üzre üzerlerine beş vakit namaz gibi farz-ı ayn olan gazâ ve cihâd-ı icrâya ale'l-umûm kıyâm iylemek üzre mukaddemce her tarafa evâmir-i aliyyem neşriyle tenbîh kılınmış isede henüz lâıykıyla asâkir-i nusret-mâsir-i İslâmiye her tarafda tehassür ve tecemmu' itmemişler ve Moskovlunun burada şiddet üzre tehâcûm-i millet-i İslâmiye hakkında olan garaz-ı bâtılnı kırarak fi'le çıkarmak dâ'îyesinden ibâret olduğu tebeyyün itmiş olduğundan bundan sonra ehl-i îmân durup oturacak mal-ı cana bakacak dikkatler olmayub fazlullâhu'l-mücahidin ale'l-kâ'idin icra-yı âzim nâs-ı kerîmesi ile gayret fî sebîlillâh vecebtu-lehu'l cenne hadîs-i-şerifi mantûk-ı münîfleri üzre ihrâz-ı mesûbât gazâ ve cihâd ve i'lâ-yı kelimetullâhi'l-ulyâ niyet-i hâlisesiyle (sılık) yolunda sıdk u sebât ile çalışmak vâcib-i ahd-i himmet olduğına binâen avn u inâyet-i hazret-i hayru'l nâsırına tevekkül ve i'timâd ve imdâd-i rûhâniyet-i cenâb-ı seyyide'l-mürselîne tevessül ve istinâd ile bi'l-fazl sadr-ı a'zam sûtûde-seym ve serdâr-i ekrem-i sadâkat-ilmim düstûr-i ekrem müsîr-i mufahham nizâmü'l-âlem nâzim-i munazzamu'l-ümem Mehmed Selim Paşa edâmallâhu te'âlâ iclalehum ve zu'af bi't-te'yîd-i iktidâr ve ikbâlehu Âsitâne-i şevket-i âşiyânemden birkaç gün

zarfında ikinci ordû-yı hümâyûnum ile hemân düşman üzerine müteveccihen ale'l-acele Edirne tarafına azîmet itmek üzere işbu mâh-ı Muharremü'l-harâmın yigirmi dördüncü Salı günü tuğ-ı zafer-i fûrûğın rekz itmişler ve inşallahü'l-melikü'l-müte'âli zât-ı hilâfet-simât-ı mülûkânem dahi liva-yı sa'âdetü'l-nevây hazret-i fahr-i kâinat aleyhi'l-aliyyü't-tahiyyat istishâb ile müstemid-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ bi'z-zât mukâbele-i a'dâ-yı dîn için hareket-i hümâyûn nusret-makrûnum teflî' iderek Dami Çiftliği nam mahalle nasb-ı hayyâm muhabbet-i ittisam itmek üzere itkan-ı edâ hayr-ı hâhân-ı dîn ü devlet ile karâr virilmiş olmakdan nâşî işbu nusret-i eser-i hümâyûnda inşâellâhu te'âlâ a'dâ-yı dînimiz üzerine her taraftan tahsîl-i gâlibe ve fûtûhât-ı mazhariyemiz hazret-i hayru'l nâsırına mes'ûl ve müsted'a olarak memâlik-i mahruse-i şâhânemde kâin on iki yaşından yetmiş yaşına kadar âmm-i ehl-i İslâm ve kâffe-i ümmet-i Muhammed hemân silahlarını kabub gazâ ve cihâda sür'at ve şitâb ile fevc fevc ordu-yu hümâyûnuma cân-ı gönülden müsâra'at iylemeleri lâzım gelmiş ve ma'âzallâhi te'âlâ bundan sonra dahi gazâ ve cihâda kudret-i bedeniyesi olubda izhâr-ı gayret-i İslâmiyeye ağıyer davrananlar ve ber ketm kalan deyu söz söylemeğe cesaret idenler olur ise o misillüler yarun huzûr-ı hazreti Rabbü'l-âlemînine cevâb viremeyüb mazhar-ı azâb ile giriftâr-ı ikâb-ı âzim olacaklarında şek ü şübhe olduğu bu def'a her tarafa beyân u i'tân kılınmış olmağla sen ki vüzerâ-yı müşâr ve mîrmîrân ve mevâlî ve kuzzât ve nüvvâb vesâir mûmâileyhimsiz siz dahi mazmun-i emr-i şerîfimi ve işbu hareket-i umûmiye ancak dînimiz için olduğundan ana göre davranmak lâzım geldiği zîr-i hükûmet ve idârenizde kâin bi'l-cümle kazâ ve kasabât ve kurâ ahâlî-i islâmına i'lam (silik) silah donanub (silik) suâl ile ve yanları hemân bir (silik) ordu-yu hümâyûn-i nusret-makrûnum tarafına (silik) irşâ bi'l-ittifâk mezîd-i ikdâm ve müsâra'at (silik) işbu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve tatar Mehmed Emin ile tesyâr olunmuşdur imdi vüsûlünde ber minvâl-i muharrer zîr-i hükûmet ve idârenizde olan mahallelerin ehl-i İslâmını ayaklandırub fevc fevc ordu-yu hümâyûnum tarafına sevk ve irsâl hümâm-i akdem ve gayret iylemeniz kât'a- matlûb-ı şâhânem idüğü fîmâ ba'd bu emr-i ehemmiy-i dîne her kim te'allül ve muhâlefet ve imrâr-ı vakte cesâret iyleyler ise o makûleler ber muktezâ-yı şer'-i şerîfe ism olarak rûz-ı cezâda mu'âteb olacakları ma'lûmunuz ana göre amel ve hareket ve infâz-ı emr ve irâde-i mülûkânemle ifâ-yı muktezâ-yı fermân biri ve sadâkat-ı mer'îyyed sa'y ve gayret ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet iylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere seref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-

imtisâlin mazmûn-ı münîfî birle amel ve hareket ve hilâfindan begâyet tehâşî
mücânebet iyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî evâhir-i
Muharremü'l-harâm erba'a ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be-makâm-i Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 292	Hüküm No:60	Târih H: M:
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu:Cihad çağrısı	
Belgenin Özeti:Rusların İslam topraklarına saldırıları üzerine tüm Osmanlı diyarında yapılan ve yapılmaya devâm edilecek olan cihad çağrısı için halkın cesaretlendirilip,teşvik edilmesi ve olası bir karşı gelme durumunda gerekli cezaların verilmesi gerektiğine dair		

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'ü'l-mehâmid ve'l-mekârim bi-mezîd-i inâyeti'l-
meliki'l-devletim dergâh-ı mu'allam kapucubaşlarından olub zikr-i ati ihrâc ve
Dersa'âdetüme irsâl iylemek üzre bu bu def'a Mar'aş'a ta'yîn olunan Ali Rızâ Beğ
dâme mecduhu ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-kelâm
Mar'aş ve Ayntab Sancaklarında vâki' kazâların kuzzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve
kidvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mar'aş mütesellimi ve Ayntab voyvodası zide
mecduhumâ ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodagân ve a'yân vesâir zâbitân ve
vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl
olıcak ma'lûm ola ki cümlelerin ma'lûmu olduğu üzre düşman-ı dînimiz olan
Moskovlunun millet-i İslâmiye hakkında derkâr olan ihânet-i bâtilasını icrâ itmek
zu'mi ile nakz-ı ahd ve i'lân-ı harb iderek Rumili ve Anadolu taraflarından memâlik-i
İslâmiyeye tahattî ve tecâvüzine mebnî taraf-ı saltanat-ı seniyyemden dahi ba avn u
i'nâyet hazret-i bârî-i makâileden kahr ve tenkîllerine ve cümle teâlî-i muhârebat-ı
vâki'de âsâr-ı fevz ve gâlibiyyet iğtinâm olarak el-hâletü hazîhi mevsim-i şitâ hülûl
itmiş ve küffar güşâ ba'zı yerlerde olan askerini girüye çekmiş ise de ba'zısı hâlâ
yerlerinde ve fırsat gözetmekde oldukları misillü mukaddem ve muahhar cümleye
bildirildiği vechile bu seferü's-sakkar-ı sabıkiye mümâsil olmadığından asâkir-i
İslâmiye dahi muktezâ-yi gayret-i dîniyeleri üzre yaz ve kış dimiyerek fevc fevc
tevarüd ile iktizâ iden mahallelere me'mûr ta'yîn kılınmakda olub ancak düşman-ı

dînin tavr ve hareket-i mağrûranesine nazaran ilerüde ol bahar hulûl ider itmez yine her taraftan asker (silik) memâlik-i İslâmiyeye sevk ve idhâl dâ'îyesine düşeceği derkâr ve bu cihetle insâellâhu te'âlâ taraf-ı devlet-i aliyyemden dahi Cenâb-ı Hakkın havl ve kuvveti ve nebi olan hazreti selâmullâhi te'âlâ aleyhi ve sellem efendimizin imdâd-ı müfeccirasına kesîretü'l-berekât ile kefare-i makhûrede gereği gibi ahz-ı intikam olunmak üzere ol bahardan akdemce sadr-ı a'zam ve serdar-ı zafer-ilmim ma'îyyetinde külliyyetlü asâkirin vücûd-ı vâcibeden olduğu zâhir ve âşikâr ve kefare-i mesfur ile bu def'a cenk ve cidal mücerred-i dîn-i millet gavgası olmak hasebiyle eli ayağı tutan kâffe-i müslimîn gazâ ve cihâda şer'an me'mûrdır işbu emr-i şer'î fermân-ı vâcibü'l-ittibâ'm ile mü'ekked olmakdan naşı bu bâbda bir gün azr ve illet-i mahalli-i mecâl olmadığı (silik) kayd ve iş'âr olub ale'l-husûs bi'n-nefs zât-i sevk-et-meâb-ı şâhânem dahi müste'înen billâhi te'âlâ sefer-i nusret-i (silik) mütehayyi olduğumuzdan bi'l-cümle ehl-i İslâm bendegân-ı saltanat-ı seniyyeme göre durub oturmak harâm-ı menzilesinden idüğüne ve kazâların ahâlîsi asker ve cihet-i sâire ile ahrec-i zedelenub inşâellâhu-er'Rahman işbu gâile bertaraf olarak sâye-i merâhim-vâye-i şâhânemde ahâlî-i fukarânın ba'd-ezîn kesb-i refah ve asayiş idecekleri derkâr isede şimdiki halde ba'zı cihetlerle gönderülmemeleri muktezâ-yı şah-ı melikdari ve ra'îyyet-perveriden ve bâ husus memâliklerden çıkarulan asker-i mücerred-i feriga ve gazâ ve cihâd zımnında olmak mülâbesesiyle mesârif-i askeriyede hâlis ve avâm cümlesi (silik) lâzım geleceğine mebnî bu def'a tertîb olunan askerin memleketin virilecek mesârifleri mukaddemkiler misillü ahâlî-i fukarâya tahmîl olunmayub vücuh ve müte'ayyinân ve torun ta'bîr olunan hânedânzadeler ve sâdât ve ulema ve mu'âf ve gayr-ı mu'âf cümlesi sebbân tutularak fukarâ ile beraber ba cem'im ve alâ-merâtibihim hallü halince hisselerini isâbet idüğü tamâmen eda etmek üzere Mar'aş ve Ayntab Sancaklarında kâin kazâlardan bin nefer süvârî işe yarar harb ve darbe kâdir asker tertîb husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'alluk idüb ol bâbda hatt-i hümayûn-i sevk-et-makrûn-ı sâhânem sahîfe-pîrâ-yı sudûr ola siz ki kuzzât ve nüvvâb ve voyvoda vesâir mûmâileyhimsiz vüsûl-ı fermân-ı celilü'l-unvânımda sabık'ul-zikr sancakların hâvî olduğu kazâlardan müretteb ol mikdâr süvârî askeri şimdiden tedârik ve tertîb iyleyüb ve îcâb iden mesârif-i sahîhası her neye bâliğ olur ise yalnız fukaraya tahmîl olunmıyarak ulema ve sâdât ve vücuh ve müte'ayyinân ve torun ta'bîr olunan hânedânzadeler mu'âf ve gayr-ı mu'âf sebbân tutılmak üzere cümleye alâ meratibihim hisse tarh ve tevzî' ve tahmîl iderek eyâlet-i mezbûre ile livâ-i mezbûrda kâin her bir

kazânın hissesine ne mikdâr asker isâbet ider ise ol kazânın a'yânı kendü kazâsı askerine başbûğ nasb olunub ve eğer a'yânı halîl ve ihtiyâr olubda rûkûb ve nûzûla iktidârı yoğ ise kendüye ba'de'l-(silik) ve ta'allukatından birisi başbûğ olmak üzere me'mûr kılınub cümlesinin üzerlerine dahi sancakca mer'ıyyü'l-hatr (silik) askere (silik) zâhir bir münâsib sermû ta'yîn olunarak vakti geldiği gibi hemân yola ihrâc bi-mennihi te'âlâ gurre-i Ramazân-ı şerîfde Dersa'âdetüme isbât-ı vücûd iylemeleri esbâbının istihsâline (silik) fermân olunan tenbîhen ve ifhâmen rikâb-ı müstetâbımdan (silik) ve mübâşir kapucıbaşı mûmâileyhim ...

Sayfa No: 293	Hüküm No: 61	Târih H: 1-10 Cem.-Evvel 1244 M: 9-19 Kâsım 1828
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Cizye tahsîli	
Belgenin Özeti: Oskihan zımmî kifayetiyle 1241-42-43 senelerine ait cizyenin 116541 kuruş olarak belirlenmiş olup eksiksiz tahsîl edilmesi hakkında		

...(silik)ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadri ve'l-ihtirâm ashâbü'l-'izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ hala Mar'aş kâimmakâmı Osmân Paşa dâme ikbâlehum ve akzâ kuzzâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fezâil ve'l-yakîn râfi'î-lâmü's-şerîf ve'd-dîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtâss bi-mezîd-i inâyetü'l-melikü'l-mu'în mevlânâ Mar'aş kâdîsı zîdet fezailehu ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâil ve'l-keîlâm zikr-i âtî bekâyânın hâvî olduğu kazâların kâdîları ve nâibleri zîde fazluhum ve kidvetü'l-emâsil ve'l-akrân bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan zîde kadruhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sarrâf tâifesinden Oskihan zimmînin iki yüz kırk bir ve kırk iki ve kırk üç senelerine mahsûben kifâyetle deruhde olunan Mar'aş ve tevâbi'i (silik) cizyesinin hâvî olduğu ba'zı kazâları ve mütesellimi uhdesine gerek cizye ve gerek avârız mâllarından cem'an yüz on altı bin beş yüz kırk bir guruş (silik) olduğu kuyûddan müstebân olduğına ve mâl-ı cizye nassen ve ibtihâlen îcâb iden lede's-şer'ıyyeden ve beytü'l-mâl-i müslimînin atyeb-i emvâlinden olub bir akçesinin kesrini ve Perkor'un? zimmetinde pesmânde kalmasına kâ'ide-i mer'ıyye-i mîrîyede cevaz ve müsâ'ade olmayub emvâl-i cizye her kimlerin yed ve zımnlarında kalmış ise tamâmen ve kâmilten tahsîl ve hazîne-i amîrem ve mahallerine irâd-ı teslîmi şurût-ı cizyeden

idüğüne binâen bekâyâ-yı mezkûrenin yerlû yeründen îcâb ve iktizâ idenlerden tamâmen ve kâmilten tahsîl ve mersûmun cânib-i mîrî olan deynine mahsûben hazîne-yi âmirem ve mahallerine irâd-ı teslîm olunmak üzre Dersa'âdetüme tavsîli bâbında işbu sene-i mübâreke evâsıt saferinde sûret-i defter ile emr-i şerîfîm virilmiş isede inhâ olan bir haber ve akdi zuhûr itmemiş olduğundan isti'câli zımnında mübâşir olarak emr-i şerîfîm isdârı husûsuna irâde-i alıyyem ta'alluk sen ki kâimmakâm mûmâileyhsin vürud-i emr-i şerîfîme kadar bekâyâ-yı mezkûre tahsîl olunmamış ise bundan sonra bir an te'hîri tecvîz olunmayarak yerlû yeründen ve îcâb u îcâb-ı iktizâ idenlerden inzîmam-i ma'rîfetin ve ma'rîfet-i şer'le tamâmen ve serî'an tahsîl ve mübasir-i mezbûra tevdî'an Dersa'âdetüme tavsîli husûsuna bezl-i vüs' ve makderet iylemen fermânım olmağın isti'câl hâvî sûret-i defter ile işbu emr-i âlîşânım isdâr ve mübâsir-i merkûm ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde keyfiyet irâde-i alıyyem mantûk-i emr-i münîfîmden ma'lûmun oldukda fermânım olduğu ve bâlâda bast ü beyân ve sûret-i defterden beyân kılındığı vechile bekâyâ-yı mezkûre şimdiye kadar tahsîl olunmamış ise bundan böyle bir an ve bir dakika te'hîri tecvîz olunmayarak inzîmâm-ı ma'rîfetin ve ma'rîfet-i şer' (silik) yerlû yeründen îcâb ve iktizâ idenlerden tamâmen ve serî'an ve mersumun zimmet-i mîrîyesi mahsûben hazîne-i âmirem ve mahallerine edâ ve teslîmi husûsuna sarf-ı makderet iyleyesin ve sen ki mübâsir-i merkûmsun sen dahi me'mûr tahsîl olunduğun bekâyâ-yı mezbûrenin sür'at-i tahsîline bi'l-istishâb getirüb hazîne-i âmireme irad-ı teslîm idüb emr-i mübâşerete dikkat ve tahmîl etmediği sûretten tevakkî ve mübâ'adet iyleyesün şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timad kılasız fî gurre-i şehri Cemâziye'l-ûlâ sene erba' ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be-makâmî'l-Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 294	Hüküm No:62	Târih H:21-30 Şevval 1244 M:22 Nisan 1829
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu:Şark ordusu için tahıl ve hayvân bedeli	
Belgenin Özeti:Ayntab Kazâsından Şark Ordusu için istenen 3 bin res hayvân ve 5 bin kile tahıl için istenen bedelin karşılanması hakkında		

Akzâ kuzzâtü'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fezâil ve'l-yakîn râfi'î-i lâmü's-şerîf vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtâss bi-mezîd-i inâyetü'l-melikü'l-mu'în Mevlânâ Ayntab kâdîsî zîdet fezailehu ve iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'ü'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'd-dâme dergah-ı mu'allam kapucubaşlarından Ayntab mütesellimi dâme mecduhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbıtân vesâir iş erleri zîdet kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki şark ordusına müstahdem-i sunûf-ı askerî idâre-i ta'yînâtı için iki yüz kırk dört senesine mahsûben Ayntab'dan müretteb olan beş bin kile şa'irin beher kile altışar guruşdan otuz bin ve üç bin res ağnâmin bireri onar guruşdan kezâlik otuz bin guruşuna cem'an atmış bin guruş bedelin isti'câline hâvî mukaddemce fermân-ı âlişânım sâdır ve mahline tesyâr olunmuş ise de bedeliye-i mezkûreden şimdiye kadar guruş tahsîl ve şark ordusu hazînesine irsâl ve tavsîl olmadığı mevkûfât defterleri kuyûdanların müstebân ve bedel-i mezkûr ordu-yu şarkiyede mücerred asker-i neferât-ı measirin ta'yînleri lâzimesiyçün müretteb olarak bir akçesin gerüye kalmayarak ve afv-ı tenzîli hain olmayarak bu keyfiyyetin tehirine ba's olanlar haklarında nedâmet-i azimi müstelzim olacağı nümâyân olmağla bu bu def'a dahi ta'akid-i isti'câli hâvî işbu fermân-ı âlişânım ısdâr ve dergâh-ı mu'allâm zu'amâsından olub ordu-yu şarkîyem defterdârı efendinin kethudâsı zîde kadruhu ile irsâl olunmuşdur vüsûl buldukda işbu vakt-i sâir dikkate kıyâs itmeyerek atmış bin guruş bedel-i akçesini serî'an ordu-yu mezbûra irsal ve teslîm-i müsâra'at ve tehir ve terâhî misillü hâlât zuhûr ile encâmı ducar-ı nedâmet olmağa tehâşî ve mübâ'adet iyleyesüz şöyle bilesiz i şerîfime i'timâd kılasız tahrîren fî evâsit-i Sevvâli'l-mükerrrem sene erba' ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be-makâmi'l-Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 294	Hüküm No:63	Târih H:21-30 Şevval 1244 M:22 Nisan 1829
Belge Türü: Mektub	Belge Konusu:Şark Ordusu’na ta’yîn	
Belgenin Özeti:Es-Seyyid Mustafa Efendi’nin Şark Ordusu’na ta’yîn edilmesi ve kendisine gereken yardımın yapılması gerektiği hakkında		

Bu sûretde mektûb-i sâmi

Gayret- meâb Şark cânibi ordusına me'mûriyeti olan kuzzât ve nüvvâb efendiler ba'de's-selâm inhâ olunur ki cânib-i Şark ordusu husûs-ı a'zam-ı mesâlih-i devlet-i aliyyeden olduğundan matlûbât ve mürettebât ı- seferiyenin tesviye ve tanzîmi bâbında bu def'a ricâl-i devlet-i aliyyeden sa'âdetlü Es-Seyyid Mustafa Efendi bâ irâde-i seniyye Olso'ya? me'mûr ve a'zam kılınmış olmağla husûs-i merkûmun temşiyet ve takviyeti emrinde her taraftan kerâmetlü mübâşeret olmak ehass-ı matlûb-ı şehinşâhî olduğundan zîr-i hükûmetiniz olan kazâlardan ordu-yu mezkûra dair tertîbâtın sür'at-i hüsûlüne kemâl-i ihtimâm ve dikkat (silik) hilâfindan mücânebet idüğü içün işbu mektûb tahrîr olunmuşdur vüsûlünde ber vech-i matlûb amel ve hareket sarf-ı makderet ve hilâfindan tevakkî ve mübâ'adet iyleyesiz ve's-selâm

Bu sûretde şark cânibi ser-asker Salih Paşa Efendimiz hazretlerinin hatm-i kebîriyle memhûr

El-Fakir Şahmezâde veled-i Abdulvehhâb Afâ-'anhu

Sayfa No: 295	Hüküm No:64	Târih H:06 Zi'l-Hicce 1246 M:18 Mayıs 1831
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu:Avarız,nüzul ve harc-ı aklâm ücretlerinin tahsîli	
Belgenin Özeti:1244 senesine ait avarız,nüzul,kalemiye ve harc-ı aklâm ücretlerinin 3581 guruş guruşun tahsil edilmesi hakkında		

Düstûr-i mükerrerrem müsir-i mufahham Düstûr-i mükerrerrem müsir-i mufahham nizamü'l-âlem müdebbir-i umuru'l-cumhur bi'l-fikri's-sâkib mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'l-re'yi's-saib bünyânü'd-devletü ve'l-ikbâl müsir-i erkânü's-sa'ade ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sinûf-i avâtifi'l-melikü'l-a'lâ hala Mar'aş valisi vezirim Celaleddin Paşa edâmâllâhu te'âlâ iclâlehû ve akzâ kuzzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-şerî'at ve'd-dîn varis-i ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtasân bi-mezîd-i inayeti'l-meliki'l-mu'în mevlana Ayntab kâdîsı zide fazluhu ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akran a'yân ve zabitan ve iş erleri zide kadruhum tevkî'-i refi'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Ayntab sancağında vâki' kazâların üç bin dört yüz seksen bir guruş avârız ve nüzul mâlıyla kırk iki guruş kalemiye ve

atmış guruş harc-ı aklâmı olub sen ki vezîr-i müşârunileyhsin iki yüz kırk dört senesine mahsûben emval-i mezkûrenin tahsîli ve evâmiri tarafımıza irsâl olunmağla avâriz ve nüzul mâlî vâridât-i mukarrere-i mîriye tahtına idhâl olunmuş emvâlden olduğından tamâmen tahsîli muktezâ-yi irâde-i aliyyemden olmağla vûsul-i emr-i şerîfimde harc-ı aklâm ve kalemiye ve nüzul mâlî olan üç bin beş yüz seksen üç guruşun inzimâm-i re'y ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le tamâmen ve kâmilen ve serî'an tahsîl ve Der-sa'adetime irsâl ve hazîne-i âmireden teslim olmak husûsuna bezl-i cell-i himmet iylemen fermânım olmağın hassaten isbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi vusûlünde sene-i mezkûra mahsûben liva-i mezbûrun avâriz ve nüzul mâlî ma'a kalemiye ve harc-ı aklâmı üç bin beş yüz seksen üç guruşun tamâmen tahsîli muktezâ-yi irâde-i aliyyem idüğü ma'lûmun oldukda bir guruş girüye kalmadan fermân-ı hümayûnum üzre inzimâm-i re'y ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ile yerlû yeründen ve iktizâ idenlerden tamâmen ve kâmilen tahsîl Der-sa'adetime irsâl ve hazîne-i âmireme teslîmi husûsuna husûsuna sarf-i küll-i miknet iyleyesiz ve siz ki mevlana ve a'yân ve zabitan vesâir mûmâileyhimsiz siz dahi emr-i şerîfimle amel ve hareket mezîd-i i'tinâ ve dikkat iylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdir olmusdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre seref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü's-şânın mazmûn-ı münîfi birle âmel iyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmü's-sâlis min şehr-i Zi'l-hicce sene selase ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be-makâmi'l-Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 295	Hüküm No: 65	Târih H: 10 Zi'l-Hicce 1244 M: 13 Haziran 1829
Belge Türü: Narh Belgesi	Belge Konusu: Narh	
Belgenin Özeti: 1244 senesine ait nan-ı azize ait narhın miktarı hakkında		

Bin iki yüz kırk dört senesi mah-ı Zi'l-hicce'ti's-şerîfenin onuncu ve Muharrem'in ibtidâsı yevm-i erba'a nân-ı azîzin beher batmanı elli iki pâreye narh virilmiştir

Sayfa No: 296	Hüküm No: 66	Târih H: 02 Zi'l-Hicce 1246 M: 14 Mayıs 1831
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Avarız tahsîli	
Belgenin Özeti: 1244 senesine ait Ayntab Sancağında 372,5 aded ve buçuk sülüs avarız hanesinin avarız bedeli için her bir avarız hanesinden ellişer akçe ve her 108 akçe için bir esedi gurus tahsîli gerektiği hakkında		

...Zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki her ne (sılık) Ayntab Sancağın'da vâki' kazâların üç yüz yetmiş iki buçuk aded ve buçuk-ı sülüs avâriz hânesiyle Orul karyesinin atmış üç gurus yigirmi beş akçe maktû' mâlî olub bin iki yüz kırk dört senesine mahsûb olmak üzre cem' u tahsîli lâzım gelmeğin deruhde olunub yerüne mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sûreti virilmeğle imdi mücebince cem' u tahsîl itdirilmek fermânım olmağın buyurdum ki hükmi-şerîfimle mübâşir vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüb dahi sene-i merkûma mahsûben livâ-i mezbûrda vâki' kazâların ol mikdâr hânesinin beher hânesinden dörder yüz akçe avârizıyla ol mikdâr gurus maktû' mâlların irsâl olunan mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sûreti cem' u tahsîl ve dâhil-i hazîne-i âmirem itdürüb hilâf-ı emr ve defter kimesneye te'allül ve muhalefet itdirmeyesiz ve bundan mâ'adâ mübâsir-i merkûmun cihet-i ma'âşiyçün her bir avâriz hânesinden ellişer akçe ve hîn-i tahsilde avâriz için alınan akçenin her yüz sekiz akçeden bir esedî gurus ve mîrî için alınan akçeyi hazîne-i âmirem alındığı vech üzre aldırılub bundan ziyâde noksan alınmaya ve aldırımayasız naks-ı hânedan ve fermân-ı âlîşânımdan ziyâde mutâlebesiyle re'âyâ fukarâsına zulm ve te'addî olunmakdan gâyetü'l-gâye mücânebet eyleyüb şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi'l-yevmi's-sânî şehr-i Zi'l-hiccetü's-şerîfe sene sâlis ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be-makâmi'l-Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 296	Hüküm No: 67	Târih H: 02 Zi'l-Hicce 1246 M: 14 Mayıs 1831
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Avarız tahsîli	
Belgenin Özeti: 1244 senesine ait livâ-i mezbûrda vâki‘ kazâların her hânesinden 600’er akçe ve mübaşirin maaşı için 30’ar akçe tahsîl olunarak her 110 akçesi için bir esedi gurus miri için alındığı gibi alınması hususunda		

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Ayntab Sancağın'da vâki' kazâların kâdîları ve nâibleri zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hazîne-i âmirem defterleri mücebince Ayntab Sancağın'da vâki' kazâların üç yüz yetmiş iki buçuk aded ve buçuk-ı sülûs bedel-i nüzul hânesi olub bin iki yüz kırk dört senesine mahsûben cem' u tahsîli lâzım gelmeğın deruhde olunub yedine mühürlü ve nişânlu mevkûfât defter sûreti virilmeğle imdi mücebince cem' u tahsîl itdirmek fermânım olmağın buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüb dahi sene-i merkûma mahsûben livâ-i mezbûrda vâki' kazâların ol mikdâr hânesinin beher hânesinden altışar yüz akçe bedel-i nezilli mâlları irsâl olunan mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sûreti mücebince cem' u tahsîl ve dâhil-i hazîne-i âmirem itdürüb hilâf-ı emr u defter kimesneye inâd ve muhâlefet itdürmeyesiz ve bundan mâ'adâ mübâşir-i merkumun cihet-i ma'âşiyçün her bir bedel-i nüzul hânesinden otuzar akçe aldırıla ve hîn-i tahsilde alınn akçenin her yüz on akçesinden esedî gurus ve mîrî için alınan akçeyi hazîne-i âmirem alındığı vech üzre aldırılub bundan ziyâde ve noksan alınmaya ve aldırmayasız kesr-i defterden ve naks-ı hânedan ve fermân-ı alışıanımdan ziyâde mutâlebesiyle re'âyâ fukarâsına zulm ve te'addî itdirilmekden begâyet ihzar ve ictinâb iyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi's-sânî şehr-i Zi'l-hiccetü's-şerîfe sene sâlis ve erba'în ve mieteyn ve elf

(Alt kısımdaki tablo okunamadı)

Be-makâmi'l-Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 296	Hüküm No:68	Târih H:05 Rebi'ü'l-Ahîr 1241 M:17 Kâsım 1825
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu:Mar'aş Saçma Çeliği Kârhanesinin tevdi	
Belgenin Özeti:Anadolu ve Rumeli'deki saçma kârhanesinin çuhabaşısı olan Mehmed Raif Bey'in Mar'aş'ta cevheri olan çelik imalethanesinden sorumlu kılınması ve üretimin İstanbul ve İzmir'den başka yerde olmaması,ihtiyaç halinde bu merkezlerden üretim yapılarak gönderim yapılacağı hakkında		

Barut fermânı sûretidir

Düstûrûn-i mûkerremûn müşîrûn-i mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbirü'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimû mehâmi'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümeahhidû bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müsîrû erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn-i bi-sinûf-i avâtifu'l-melikü'l-a'lâ hâlâ Mar'aş vâlisi vezîrim Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehu ve akzâ kuzzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'û i'lâmü's-serî'ati ve'd-dîn vârisû ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtasûnu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Mar'aş kâdîsı efendi zîdet fezâilehu tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sa'âdet-i şerîfim ağası nezâretinde evkâfdan İstanbul'da Laleli Çeşme Karîbinde Hudâvendigâr esbak (silik) ve mefahirü'l-Sultan Mustafa Han tâbe serâhu evkâf-ı mukâta'asından medîne-i Üsküdar'da Saçma Kârhanesinin (silik) mîrân mâ'adâ eyâlet-i Rumili ve Anadolu'da saçma cuhabaşılık mukâta'ası emvâlî izâmından akzâ kuzzâtî'l-müslimîn mevlânâ Mehmed Ra'if zîdet fezâilehunun ber vech-i mâlikâne uhdesinde olmak takribiyle mukâta'a-ı mezkûr mülhakâtından Mar'aş kazâsının iki yüz kırk bir senesine mahsûben ber müceb-i şurût saçma çeliği (silik) tarafından zabt ve idâre olunub taraf-ı ahardan müdâhale olunmamasıçün evâmir-i şerîfem i'tâsına mûmâileyh bi't-takrir istid'â itmekle lede'l-mürâca'at'ul-kayd mukâta'a-ı mezkûre ber vech-i mâlikâne mûmâileyhimin uhdesinde olduğu Kârhâne-i mezkûrda saçma ve ve kundak ve cıbık ve kılıcı ve kurşuni i'mâl-i isnaa olub İstanbul ve İzmir'den mâ'adâ Rumili ve Anadolu'da vâki' cem'i memâlik-i mahrûsemde Saçmahâne ihdâs olunmayub ve ideri olur ise men' u def' olunmak ve müstemen tâifesinin getürdikleri cinas kurşun raci üzre kârhâne-i mezbûr mutasarrıflığına virilüb âhire virilmek düstûr'l-amel tutulub ber müceb-i şurût memalik-i mahruse olan kazâlardan beher sene mâlikâne-i mutasarrıfın inhâsıyla saçma çeliği uhdesine ihâle olunan kazâların saçma çelikleri mültezimleri

taraflarından zabtiçün evâmir-i şerîfem virilen kurâ ve kasabâtta sâkin (silik) esnâfindan tahsîl olunulmak takrîbiyle şurût mücebince sen ki vezîr-i müşârunileyhsin iltizâm-ı mezkûre tarafından rağbet olunmaz ise şurût ve sâbıkı üzre ol emr-i şerîfem ısdârını bâ irâde-i aliyyem nizâmından olmağla bu sûretde takrîr ve nizâmına nazaran sâbıkı inhâ olunduğı üzre sene-i merkûma mahsûben evâmir-i şerîfem ısdârı iktizâ iylediğı Haremeyn muhâsebesinden derkenâr olmağla der-kenârı mücebince evâmir-i şerîfem ısdârınca şikk-ı evvel defterdârı iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Es Seyyid Mehmed Es'ad dâme uluvvuhunun telhîsi mücebince âmil olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdir olan emrim üzre amel ve hareket eyleyib şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Rebi'ü'l-ahir sene sene ihdâ ve erba'în ve mieteyn ve elf

Sayfa No: 297	Hüküm No: 69	Târih H: 05 Cem.-Evvel 1241 M: 16 Aralık 1825
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Kitap gönderimi	
Belgenin Özeti: Müctehid İmam Muhammed Hazretlerine ait olan ve Münib Efendi tarafından hazırlanan Seyr-i Sebeyyür isimli eser çoğaltılarak tüm kütüphanelere,kütüphanelerin olmadığı yerlerde ise tüm mahkemelere gönderilmiş olup bu eserin korunması hakkında		

Şerî'at-şî'âr Ayntab kâdısı fazîletlü efendi zîde fazluhu ve iftihârü'l-emâcid ve'l-a'yân Dergâh-ı âlî kapucibaşlarından kâimmakâmımız izzetlü (silik) zîde mecduhu me'zûn-ı bi'l-iftâ fekâhetlü efendi zîde fazluhu ve nakîbü'l-eşrâf kâimmakâmı seyâdetlü efendi zîde şerâfete hu ve mefâhirü'l-emâsil yeniçeri serveri ağa ve mîralay ağa vesâir zâbitân ve iş erleri bi-vechi'l-umûm ahâlîleri inhâ olunur ki (silik) müctehid-i allâm-ı üfnun merhûm İmâm Muhammed Hazretlerine te'lîfine muvafık oldukları seyr-i sebeyyür bundan akdem müteveffâ Münib Efendi (silik) terbiye olunarak izrâr-ı ibâd-ı tevkîr ile intişârı irâde-i cizyesiyle şeref-efzâ-yı sudûr buyurulmuş olan (silik) kerâmet ünvân-ı pâdişâhi mücebince bu def'a tab' ve temsîl olunmuş olan nush-ı nefsiden bir mikdârının memâlik-i mahrûse-i miyânede kâin kütübhâneler ve kütübhânelerde olmayan mahallerde mahkemelerde hıfz olunub istifâde-i ulûm-ı nafi' (silik) ehl-i ulûm taraflarından mürâca'at ve sicillât-ı kayd olunub sicillât misillü

ve teslîm kılınmak (silik) bulunanlar ale'd-devâm nezâret itmeğle eylemek üzre ta'im idilmiş olmağla nesh-i şerîf-i mezkûrede (silik) tarafımıza vürûd iden nüshalardan vâridât-ı cild-i seyr-i sebeyyür işbu buyruldımıza leffen ol tarafa irsâl olunduğı sizler ki muhâtabûn-ı mûmâileyhimsiz sûret-i mühimme-i irâde-i seniyye taraflarınıza aynen gönderilen kâin ser-mû me'âdin (silik) mülûkâne oldukda zıkr olunan dört cild nüsha eser bekâyâ kütübhânelere veya huzûr-ı mahkemeye vaz' u mahfûz birle ale'd-devâm nezâret ve cânib-i seniyyü'l-cevânib-i hazret-i pâdişâhi vâridât-ı cizyeye müdâvemet eylemeniz bâbında bâ irâde-i seniyye dîvân-ı eyâlet-i Mar'aş ve Rakka'dan işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr ve atûfetlû kapuçukâdarımız efendi ile ba's ve tesyâr olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vüsulünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzre ber müceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilâfını tecvîz ile inbad-ı ahiretde mes'ûl ve mu'âteb olmakdan hazer ve mücânebet eylesesiz deyu

Sayfa No: 297	Hüküm No:70	Târih H:15 Receb 1241 M:23 Şubat 1826
Belge Türü: Temessük	Belge Konusu:Mukâta'ât Bedeli İrsali	
Belgenin Özeti:Kengirgi mukâta'asının bedel-i iltizamının edâ edildiğine dair		

500 Yalnız beş yüz guruşdur

Ba'is-i vüsûl budur ki iki yüz kırk senesine mahsûben uhdemizde mukâta'atdan Kengirgi mukâta'asının bedel-i iltizâmı olan beş yüz guruş sene-i sâbika üzre Tüysüzzâde sa'âdetlû Mehmed Ağa tarafından tamamen tarafımıza edâ olunmuş olduğu nâtık işbu ketb ve i'tâ olındı

Fî 15 Receb 1241

Sayfa No: 298	Hüküm No:71	Târih H:20 Muharrem 1241 M:4 Eylül 1825
Belge Türü: Temessük	Belge Konusu:Ağnam Bedeli	
Belgenin Özeti:1242 senesine mahsûben belirlenen ağnam bedellerinin tahsîl edilmesi hakkında		

Düstûr-i mükerrerrem müsîr-i mufahham nizamü'l-âlem müdebbir-i umuru'l-cumhur bi'l-fikri's-sâkib mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'l-re'yi's-saib mümehhid-i bünyânü'd-devletü ve'l-ikbâl müsîr-i erkânü's-sa'âde ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sinûf-i avâtifi'l-melik'l-a'lâ Mar'aş valisi vezîrim Hâfız Ali Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehu ve akzâ kuzzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-serî'at ve'd-dîn râfi'-i i'lâmü's-serî'at ve'd-dîn varis-i ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtasân bi-mezîd-i inayeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdisı zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zabîtan ve iş erleri ve bu husûsa mübaşir ta'yîn olunan zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sarây-ı cedid-i amirem ve sarây-ı atik-i ma'mûrum ve dergah-ı muallâm yeniçeriler ve cebeci ve topçu ve arabacı ve tersâne-i âmirem ocakları ve ma'yyet-i sâireye Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından hassam kassâbbaşısı iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim el-Hâc Mustafa dâme mecduhu ma'rifetiyle rûz-ı Kasımda tevzî' lazım gelen keçi ta'yînâtları lazımesicün Rumili'nin uç kollarında vâki' kazâlardan mirîne ağnam ahâlî-i mezbûre ta'yînât-ı mîriyenin tekessürüne binâen (silik) bi'z-zarûr Anadolu câniblerinden ağnam mübâya'asına hâcet itmekden nâşî işbu iki yüz kırk bir senesine mahsuben defter-i sabıka mübâya'asına tertîb olunan ağnamdan Ayntab Sancağına vâki' kazâlara kuyud kaleminden ihrâc ve derun-i emr-i şerîfeme mevzu'an irsâl olunan suret-i defter nâtik olduğu üzre taleb ve tahsîl olunan beş yüz re's ağnamı ber müceb-i şurût damızlık ve sağmal ağnamlarda olmayarak olmayarak erkek ağnamın beher re'si yetmişer ve kısır marye ellişer ve toklı ve keçi ve şebeşin (silik) ve erkek keçi atmışar binden îcâb iden bahâları hums-ı nakd ashâbına i'tâ olunarak mübâya'a Der-aliyyeme irsâl ve aynen edasında fukarâya usret olur ise beher re's beşer guruşdan yeddine tahsîl ve mübaşirine teslimen Dersa'âdete tesyâr olunması husûsuna bezl-i cell-i himmet eylemen fermânım olmağla bi't-takrîr işbu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve mübaşir-i merkûm ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde bâlâda beyân olunduğı üzre siz ki vezîr-i müşârunileyh ve mevlânâ ve kuzzât ve nüvvâb ve a'yân ve zabîtan

mûmâileyhim ve vesâirlersiz livâ-i mezbûrda vâki' kazâlardan mübâya'ası müretteb beş yüz re's ağnâmın ber vech-i mâlikâne der-aliyyeme irsâl ve aynen irsâle usret olmaz ise beş tehadüsde celi-i tahsîl ve matlûb-ı seniyyem mahlûl birle ma'lûmunuz oldukda fermûde-i seniyye üzre aynen medbağî (silik) merkûmına bedeli ma'rifet-i şer ve cümle ve ma'rifetle yerlû yeründen ve îcâb ve iktizâ idenlerden tamâmen tahsîl ve mübâşirine teslîm ve irsâl ve bu bâbda tereddüd ve muhâlefet dahi leffen ider olur ise men' u def' birle mütenebbih olmıyanların ism-i şöhretiyle keyfiyyetini Dersa'âdetüme tahrîr ve inhâya bezl-i cell-i himmet ve mezîd-i sa'y ve gayret eyleyesiz ve siz ki mübâşir-i merkûmsun sen dahi muktezâ-yı me'mûriyetin üzre ihtimâm-ı miriye-i mezkûreye vakt ü zamân ile tahsîline dikkat ve edasında ta'anüd ider i olur ise Dersa'âdetüme inhâya mübâderet eylemek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i mesrûh üzre seref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîfe-i celîlü's-sân-i vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-intisâlimin mazmûn-ı münîfi birle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi'l-işrîn şehr-i Muharremü'l-haram sene ihdâ ve erba'în ve mieteyn ve elf

Makâmi'l-Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 298	Hüküm No:72	Târih H:13 Cem.-Evvel 1243 M:2 Aralık 1827
Belge Türü: Buyruldı	Belge Konusu:Mukâta‘a miriyesi tahsîli	
Belgenin Özeti:Mukâta‘a-ı mezbûrun mirîyesinin 855,5 guruş olarak tamâmen tahsîl edilmesi hakkında		

Mûcebince vâli-i vâlâ-şân-ı eyâlet-i Mar'aş ve Rakka devletlü inâyetlü Hâfız Ali Paşa hazretleri tarafından buyruldı vârid olmuştur

Fi 755 yalnız sekiz yüz elli beş buçuk guruş

Bâ'is-i vusûl oldur ki bâ fermân-ı âlî me'mûriyeti hasebiyle mukâta'a Beğlerbeği deruhde-i tahammüd etmeden mukâta'a-ı mezbûrun miriye-i edası lâzım gelen on (silik) miri ahz olunub sekiz yüz elli beş buçuk guruştur tamâmen ahz ve kabz olunub yedine işbu memhûr vusûl buyruldı

Fî 13 Cemaziye'l-evvel sene 1243

El-Fakîr Es-Seyyid Mahmûd hâlâ? hazret-i (imzanın devamı okunamadı)

Sayfa No: 299	Hüküm No:73	Târih H:15 Cem.-Evvel 1240 M:5 Ocak 1825
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu:Malikane tevcihi	
Belgenin Özeti: Güngürge ve Pavirke mezra’alarının Es’ad Beğ’e malikane olarak tevcih edilerek narenciye gelirlerinin doğrudan kendisine tevcih edilmesi hakkında		

Düstûr-i mükerrerrem müsîr-i mufahham nizâmu'l-âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmim-i mehâmu'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümehhid-i bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müsîr-i erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sinûf-i avâtifü'l-meliki'l-a'lâ hala Mar'aş Sancağı el-Hâcc vezîrim Hâfız Ali Paşa edâmallâhu kidvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-hükkâm Mevlânâ Ayntab kâdîsı zidet fazluhu tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen ki vezîr-i müşârünileyhsin müteveffâ Fevzî Paşa'nın kapu kethudâsı hâcegân-ı dîvân-ı hümayûndan kidvetü'l-emacid ve'l-a'yan Es'ad Beğ zîde mecduhunun takdîm eylediği bir kıt'a tahrîri mefhûmuna müceddeden mukâta'a-ı kaydı birle iki yüz otuz dokuz senesinden i'tibâren ber vech-i mâlikâne uhdesine tavsiye olunmuş olan Ayntab Sancağına kâin Mezra'a-i Güngürge ve Pavirke mukâta'ası ve ahâlîsinin defter-i iltizâmât (silik) olduğuna binâen sene-i merkûm hâsılâtı tarafından zabt ve ta'sîr olunmak bâbında bir kit'a emr-i şerîfim (silik) tahrîr ve istid'â iylediği âcilen kuyuda mürâca'at olundukda mezra'ateyn-i mezkûrını kimesnenin kayd ve berâtına dâhil olmadığına binâen bâ hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn müceddeden mukâta'a kayd olunarak ma'lûmü'l-mikdâr mâl ve mu'accele ile mâlikânelik vechiyle mîr-i mûmâileyhin uhdesine tevcih olunmuş olduğu ve mukâta'a-i mezkûrenin tanzîm-i narenciye hâsılâtı mîr-i mûmâileyh tarafına âideden olduğu şurût-ı mâlikâne muktezâsından idüğü kuyûddan müstebân olmağla bu sûretde ber müceb-i istid'â mukâta'a-i merkûma mahsûben selefîn müteveffâ-yı mûmâileyhin defter-i iltizâma dâhil olmadığına ve el-hâletü hazihi vakt-i ta'sîri olunmuş olduğuna binâen mahallinde ma'rifet-i şer'le hasılat-ı mukâta'a-ı zahîre ihrâc olunub her kimlerin tarafından zabt olunmuş ise lâzım gelenlerden tamâmen tahsîl ve mîr-i mûmâileyh tarafından ve teslîm

itdirilmek üzere sana hitâben emr-i şerîfim i'tâsı iktizâ eylediği mâlikâneden der-kenâr olmağla emr mücebince emr-i şerîfim ısdârı husûsuna irâde-i aliyyem te'alluk itmeğle ber minvâl-i muharrer bezl-i cell-i himmet fermânım olmağın bâ-telhîs işbu emr-i âlişânım ısdâr ile ırsâl olunmuşdur imdi vusulünde keyfiyet mantuk-i emr-i şerîfimden ma'lumun oldukda balâda bast u beyân olunduğı üzere mukâta'a-i mezbûre sene-i merkûma mahsûben müteveffâ-yı mûmâileyhin defter-i iltizâma dâhil olmadığına ve el-hâletü hazihi vakt-i ta'şîri devr itmiş idiğine binâen mahallinde inzimâm-i re'y ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le hâsılât-ı mukâta'â-ı zahîre ihrâc olunub her kimlerin taraflarından zabt olunmuş ise lâzım gelenlerden tamâmen tahsîl ve mir-i mûmâileyh tarafından ve teslîmi husûsuna sarf-i küll-i miknet iylediği ve sen ki kâdî-ı mûmâileyhsin sen dahi muceb-i emr-i şerîfimle amel ve hareket eylemen bâbında fermân-i âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i mesrûh üzere seref-yafte-i sudûr iden emr-i serîf-i celilü's-sân-i vacibü'l-ittibâ' ve lazimü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı münîfi üzere âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis aşer şehri Cemâziye'l-evvel sene erba'în ve mieteyn ve elf

Bu sûretde iki kıt'a mâlikâne bir akçe sûreti vârid olmuşdur ve mücebince Mar'aş vâlisi devletlü El-Hâcc Hâfız Ali Paşa efendimizin buyruldu-i düstûrîleri vârid olmuşdur

Makâmi'l-Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 300	Hüküm No: 74	Târih H: 11 Receb 1241 M: 19 Şubat 1826
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: İmdât-ı Hazariye tahsîli	
Belgenin Özeti: 1241 senesi hazariyesinin ikinci taksitinin ödeme vakti gelmiş olmasına rağmen hâlâ daha ilk taksîtinin bile ödenmemiş olduğuna istinâden her iki ödemeninde eksiksiz yapılması hususunda		

Bâ hatm-i kebîr Hâfız Ali Paşa

Hâlâ Ayntab kâdîsı izzetlü efendi zîde fazluhu ve kidvetü'l-emâcid ve'l-a'yân dergâh-ı âlî kapucubaşlarından izzetlü el-Hâcc Rüstem Ağa zîde mecduhu ve mezûnen bi'l-iftâ fekâhatlü efendi zîde takvâhu ve nakîbü'l-eşrâf kâimmakâmı seyâdetlü efendi zîde

şerâfetuhu ve fahrü'l-emâsil yeniçeri serdârı ağa ve mîralay ağa vesâir zâbitân ve ashâb-ı sühnan ve iş erleri ve bi-vechi'l-umûm ahâlîleri zîde kadruhum inhâ olunur ki sen ki iki taksît ile vülât-ı izâm hazretlerine ta'yîn ve tahsîs kılınan imdâd-ı hazariyeden işbu kırk bir senesine mahsûben bâ fermân-ı âlî tarafımıza mahsûs olan imdâd-ı hazariyemizden her sâkine isâbet itmiş olan taksît-i evvel meblağ-ı ma'lûmesi tahsîsi için bundan akdem tesyâr olunan buyrulduğımıza cevap olarak ta'ahhüd-i i'lâminin vürûd itmiş ise de hazariye-i mezkûrenin taksît-i sâni vakti olan Receb-i şerîfe duhûl itmiş ve müte'ahhid olduğumuz taksît-i evvel hisseniz elân vürûd ve zuhûr itmiş olduğundan istiğrab olmuştur imdi tarafımıza mahsûsan matlûbumuz olan taksît-i evveli ve sâni meblağ-ı ma'lûm hissenizi sizler ki muhâtabûn-ı mûmâileyhimsiz vüsûl-i buyrulduğumuzda ma'rifet-i şer' ve cümle ittifâkı ve kabzına me'mûren ta'yîn olunan mübaşir-i ma'rifetle tevzî' ve taksîm ve bir kadem akdem yerlü yerinden serî'an cem' ve tahsîl ve üç beş güne kabzına me'mûr mübaşirine teslîmen tarafımıza irsâli husûsuna bi'l-ittifâk mezîd-i sa'y ve ihtimâm hilâfını tecvîz ile imrâr-ı vakt ve gaflet birle müceb-i hitâb olmağdan ziyâde müba'âdet ve hazer iylemek bâbında dîvân-ı Mar'aş ve eyâlet-i Rakka'dan işbu buyruldı ısdâr ve enderûn ağalarından Râgıb Ağa ile ba's ve irsâl olmuştur imdi vüsûlünde ber-müceb-i buyruldı amel ve hareket ve hilâfını muceb-i hâlâtdan kamilen tehâşî ve mübâ'âdet iyleysiz deyu

Fî 11 Receb sene 1241

Sayfa No: 300	Hüküm No: 75a	Târih H: 21 Receb 1241 M: 01 Mart 1826
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Zehâir bedeli tahsîli	
Belgenin Özeti: Baʿzı kalelere gönderilmek üzere yapılacak peksimet için 1236 ve 1238 seneleri mahsûlü Samsun İskelesi anbarından alınacaktır, bunun bedeli olan yirmi altı bin kırk iki guruşun 1239-40 ve 41 seneleri erbâb-ı tımarın bedeliyesinden ödenmesi gerektiği ve bu bedelden evvel zehâir-i muʿaccele olarak bir ödemenin yapılması gerektiği hakkında		

Sûret-i emr-i âliyen bedel

Düstûr-i mûkerrem müsîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbirü'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimû mehâmi'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidû bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müsîr-i erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sinûf-i avâtifu'l-melikü'l-a'lâ hâlâ Mar'aş vâlîsi vezîrim Hâfız Ali Paşa edâmâllâhu te'âlâ

iclâlehû ve akzâ kuzzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn vâris-i ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtasûn bî-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Mar'âş kâdîsı zîdet fezâilehu mefahirü'l-emasıl ve'l-akran a'yân yeniçeri başları zîde kadruhum tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki ba'zı kıl'a ve bukâ' gönderilmek içün begsimad tabh olunmak üzre Samsun İskelesi an bârına müretteb zehâirden otuz altı ve otuz sekiz seneleri mahsûli olarak dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşılarından mîr Ahmed dâme mecduhu ile silahşörân-ı hassamdan Hîdâyet zîde mecduhu ma'rifetiyle Çorum Sancağın'da vâki' Ruslu ve Osmancık ve vesâir kazâlardan cem' ve iddihâr olunan zehâirlerin îcâb iden yigirmi altı bin kırk iki gurus bahâsı Mar'âş eyâletinin zu'amâ ve erbâb-ı timarları bedeniyyesinin otuz dokuz kırk ve kırk bir senelerinin (silik) hümayûnum temessükâtı virilmiş olduğu beyânıyla meblağ-ı mezbûrenin tahsîli içün sen ki vezîr-i müşârunileyhsin sana hitâben bir kıt'a emr-i şerîfim ısdârı husûsuna kazâ me'ad-ı mezbûr ahâlîsi (silik) arz-ı hâlleriyle istid'â eyledikleri ecden kuyûda mürâca'at olunukda zehâir-i mezkûrenin mu'accesini olan meblağ-ı mezbûr bedel-i merkûmenin serî'an mezbûre emvâlinden havâle olunarak üç kıt'a rûznâmce-i hümayûnum temessükâtı virilmiş olduğu kuyûddan nümâyân olmağla vürud-i emr-i şerîfimde meblağ-ı mezkûrın inzimâm-i re'y ve ma'rîfetin ve ma'rîfet-i şer' ve Alay Beği ve Çeribaşları ber müceb-i temessükât yerlü yeründen ve îcâb ve iktizâ idenlerden tamâmen ve kâmilten tahsîl ve ahâlî-i merkûm tarafına i'tâ ve teslîmi husûsuna bezl-i cell-i himmet eylemen fermânım olmağla hassaten işbu emr-i âlîşânım ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi vüsulünde keyfiyet mantuk-i emr-i şerîfimdendir ma'lûmun oldukda meblağ-ı mezbûr havâle-i mezkûrun inzimâm-i re'y ve ma'rîfetin ve ma'rîfet-i şer'le ve Alaybeği ve Çeribaşları ma'rîfetleriyle yerlü yeründen îcâb ve iktizâ edenlerden ber-müceb-i temessükât tamâmen tahsîl ve ahâlî-i merkûme tarafına i'tâ ve teslîmi husûsuna sarf-i küll-i miknet eyleyesiz ve siz ki mevlânâ ve Alaybeği ve Çeribaşları mûmâ ileyhimsiz siz dahi muceb-i emr-i şerîfimle amel ve hareket eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timad kılasız

Bu sûretle Hâfız Ali Paşa Efendimizin buyuruldısı dahi vürûd itmıştır

Ayntan sancağı

6425 gurus

Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 301	Hüküm No: 75b	Târih H: 21 Receb 1241 M: 1 Mart 1826
Belge Türü: Temessük	Belge Konusu: Zehâir bedeli tahsîli	
Belgenin Özeti: Baʼzı kalelere gönderilmek üzere yapılacak peksimet için yayımlanan fermân mücebince Marʼaş Sancağıʼndan erbâb-ı timarların üç senelik bedeliyesi hizmet-i mübâşiriyesinden tahsil olunan ücret hakkında		

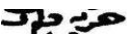
Bin iki yüz otuz dokuz ve kırk ve kırk bir senelerine mahsûben bâ-emr-i âlî eyâlet-i Mar‘aş Sancağına vâki‘ zu‘amâ ve erbâb-ı timarların üç senenin bedeliyesi mâl-ı mezkûrun hizmet-i mübâşiriyesi vesâiresinden kazânız sancağında vâki‘ zu‘amâ ve erbâb-ı timarın hisselerine isâbet iden altı bin dört yüz yigirmi beş guruş sahliden akçe mahrec bu haseble mücebince kazâsına me’mûrindir

Fî 28 Receb sene 1241

El-Fakir Nemmakahû Ayntab El-hâcc Es-Seyyid

Sayfa No: 301	Hüküm No:76	Târih H:01 Ramazan 1241 M:9 Nisan 1826
Belge Türü: Halâs	Belge Konusu:Avarız tahsîli	
Belgenin Özeti: 1241 senesi Ramazan ayın'da Ayntab avarızının tamamının temin edildiğine dair		

Vech-i tahrîr hurûf budur ki işbu bin iki yüz kırk bir senesi mâh-ı Ramazân-ı şerîfin birinci günü sa‘âdetlü Topuzzâde Mehmed Ağa’dan Ayntab avârızı tamâmen ahz u kabz eylediği müş‘ir Ağa-yı mûmâileyh yedine işbu halâs i’tâ olundu

El-Fakir Mustafa Ayntab

Sayfa No: 301	Hüküm No: 77	Târih H: M:
Belge Türü: Halâs	Belge Konusu: Zehâir bedeli teslimi	

Belgenin Özeti: Ba'zı kalelere gönderilmek üzere yapılacak peksimet için Mar'aş'tan gönderilen bedelin teslim alındığına dair

Bin iki yüz otuz dokuz ve kırk ve kırk bir senelerine mahsûben eyâlet-i Mar'aş dahilinden Ayntab Sancağı'ndan matlûb buyrulan sipahiyân bedelleri ve ma'âş ve tahsildâriye Samsun iskelesine zahîre-i bahâya havâle olunub mübâşiri devletlü Hâfız Ali Paşa Efendimizin Kavasbaşıları otuz bir ağaya teslîm olan üç bin beş yüz kırk beş guruş hazîne-i veliyyü'n-ni'amî için bin sekiz yüz guruş ve hıdmet ve sekiz yüz yigirmi guruş cem'an yekûn Ayntab Sancağından altı bin yüz atmış beş guruş mübâşir-i mûmâileyhe teslîm ve yedinden halâs olunmuşdur

Sayfa No: 302	Hüküm No:78	Târih H:21-30 Muharrem 1241 M:5-15 Eylül 1825
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Hadice Sultan’ın doğum haberi	
Belgenin Özeti: Pâdişâh’ın kız çocuğunun(Hadice Sultan) doğumu ve kutlama için fukarâya yirmi beşer guruş mübaşiriye parasından hediye verilmesi hakkında		

Vilâdât-ı Hadice Sultan

Düstûrûn-i mûkerremûn müsîrûn-i mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimû mehâmi'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidû bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müsîrû erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn-i bi-sinûf-i avâtifu'l-melikü'l-a'lâ Anadolu'nun sağ kolu yemîn ü yesârıyla nihâyetine varınca vâki' vüzerâ-i izâm edâmallâhu te'âlâ iclâlehum ve e'azimü'l-ümerâi'l-kirâm zu'l-kadri ve'l-ihtirâm sâhibü'l-'izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-allâm mîrmîrân-i kirâm dâme ikbâlehum ve akzâ kuzzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn me'âdinü'l-fezâil ve'l-yakîn râfi'û i'lâmü's-serî'ati ve'd-dîn vârisû ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtassûn bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevâlî-i fihâm zîde fazluhum ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-ikelâm kuzzât ve nüvvâb zîde fezailehum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân ve mütesellimîn ve a'yân ve zâbitan vücûh-ı memleket zîde kadruhum tevkî-i refî-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki şecere-i zât'ül-ağsân evzâ'-yı hilâfet devha-i kesîrû'l-üftan hadîka-i saltanat olan nesl-i nesil davrâne ve sülâle-i celîle-i

Hudâvendigâranımdan nesîm-i eizze şiyem inâyet-i hazret-i bârî ve terribetkârları riyâz-ı muvassâ cenâb-ı perverdikarı nice nevres-i nihâl gülbin-cevân-ı behiyyet necâbet ve külfetce ehcûste bağ bahtiyari ferkende-i hıyâbân âlem-i vücûd ve arâyış gabî-i mehd-i nazhengâh mehd-i şuhûd olmuş çemenistan-ı revâbıt gün ve imkaniye mûceb-i tezâyüd-i behcet ve tarâvet gülşe-saray beşavenât-ı müstelzim tedâfi-i fûrû-ı nusret olmağın sülale-i tâhire-i sa'âdet-bahiremin teksir e temâdiyesi meşihât-sevâb ihsân (silik) cenâb-ı îzed-mennandan mes'ul ve manzûr iken Muhammed ism-i hamden iş bu bin iki yüz kırk bir senesi mâh-i Muharremü'l-harâmın yigirmi ikinci mübarek salı günü sulb-i pâk-i feyznâk şehriyârânemden mâh-ı enver (silik) sultân nâmında bir duhter-i süada hater-i muharrer vücuda ziyâküster olub Dersa'âdetümde üç gün tob şenlikleriyle levâzım-ı şâdî ve meserret icrâ olunub bu beşâret perimeymenenin etraf memâlik-i mahrûseye dahi nüşûr ile kâffe-i ibâdullâhın hisse-i bâb-ı envâ' meserret kılınmaları lâzım-ı necdet n'am celîle-i bari olmakdan nâşi i'lâmen ve ifhâmen işbu emr-i celîlü'l-kadrim isdâr ve fukarâya ücret-i mübâşiriye mesârifinden vikâyete beher kazâdan fakat yigirmi beşer gurusı hıdmet-i i mübâşiriye virilmek üzre sadr-ı a'zam tatarlarından ile tesyâr olunmuşdur bu âtiye-i ilâhî ve seccâniyenin îfâ-yı levâzım-ı teşekkiri zımında füzuni-i eyyâm ömr ü devlet-i pâdişâhanem içün du'â-i hibret ihtivâ ve (silik) icâbet-i intimaya cümle tarafından ikdâm olunmak matlûb-ı mülûkânem idüğü siz ki vüzerâ-yı müşârileyh ve mîrmîrân ve mevâlî ve kuzzât ve nüvvâb vesâir mûmâ ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz söyle bilesiz alâmet-i serîfe i'timâd kilasız tahrîren fî evâhir-i şehir-i Muharremü'l-harâm sene ihdâ ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be makâmi'l-Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 303	Hüküm No:79	Târih H:01 Rebi'ü'l-Evvel 1241 M:14 Ekim 1825
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Tezkeresiz seychat yasağı	
Belgenin Özeti: Osmanlı ülkesinin her köşesine yapılacak olan seychatlarda tezkerenin gerekliliği,ve bu seychat belgelerinin doğru ve güncel olması gerektiği,mevcut hatalı belgelerin düzeltilmesi,bu işin vergi toplama açısından önemli olduğu hakkında.		

Sûret-i fermân-ı tezkere

Düstûrûn-ı mükerreremûn müşîrûn-ı mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbirû umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimû mehâmi'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümeahhidû bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşîrû erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn-ı bi-sinûf-ı avâtıfı'l-melikü'l-a'lâ Anadolu'nun orta kolu yemîn ü yesârıyla nihâyetine varınca vâki' vüzerâ-i izâm edâmallâhu te'âlâ iclâlehum ve e'azimü'l-ümerâi'l-kirâm efâhimü'l-küberâi'l-fihâm ulu'l-kadr ve'l-ihtirâm ashâbü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtasûn bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîrmîrân-ı kirâm dâme ikbâlehum ve akzâ kuzzâtı'l-müslimîn evlâ vülâtı'l-muvahhidîn râfi'û i'lâmü's-serî'ati ve'd-dîn vârisû ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtasûnu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevâlî-i fihâm zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân ve mütesellimîn ve voyvodegân ve a'yân vesâir zâbitân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki men'-i mürûr nizâmı ittifâk-ârâ ile karârgâr olarak memâlik-i mahrusetü'l-mesâlik-i şâhânemde kâin memerr u ma'berlerin lâıykıyla sed ve tebdîl-i maslahatı olunub mechulü'l-ahvâl eşhâsın öteden berüye ve berüden öteye tezkeresiz bir vechile savrulması ve sahîh-i maslahatı olanların dahi tezkerelerine bakulub dikkat olunması ve bir kazânın âdemine ahz-ı kazâdan tezkere virilüb herkes kendi kazâsından tezkere alması ve çıkdığı kazâdan tezkerese olmayanların gerü i'âde kılınması zımnında Anadolu ve Rumili'nin ücra kollarına darü's-saltanat-ı seniyyem havâlisi me'mûrlarına başka ve taşrâlardan ve darü'l-hilâfet-i alıyyeme öğücü nakili hem nüfûsun teksîrini müceb ve hem akvât-ı yevmiye ve havâyic-i zarûriye husûsundan müzâyaka-yı müstecâb olduğundan gayrı o makûle memleketlerinden kat'-ı alâka iderek evlâd u ıyâlleri ile bu tarafa hicret idenlerin hisse-i tekalifleri mahallinde kalanlara tarh ve tahmîl ile gûruh-ı fıkârât diyesin adîmü'l-iktidâr ve giriftâr-ı netice-i zucret? olarak bu husûs dahi öteden berü

memnû‘ olduğına mebnî taraf ve sâkin alâ ma-yelik muhâfazasıyla Dersa‘âdetüme ütücü ve maslahatı olmayan eşhâs makûlesinin salıverülmesi bâbında sevâhil-i mevaberde bulunan vüzerâ ve mîrmîrân ve hükkâma hitaben mukaddem târîh ile başka evâmir-i aliyyem ısdâr ve tesyâr olunmuş ve bu bâbda iğmâz ve batâet ve hilâf-ı harekete cesâret idenlerin bi’t-tahkîk icrâ-yı te’dîblerine ibtidâr olacağı etrâfıyla yaludılmış iken öğücü mârresinin birkaç sene tarafında ta‘akid olunacağı tamâm-ı dikkat olunmayarak mahkemelerden tezkere i‘tâsıyla ba‘zı öğücü zuhûr idüb esnâ-yı râhda me’mûrîn ve zâbitân taraflarından men‘ ve i‘âdeleri teklîf olundığı üzre mahallerden geldik diyerek ba‘zı nisvân tâifesinin tezallüm veistirhâm itmekde ve Van ve Kars ve Sivas vesâir mesâfe-i mahallerden dahi ba‘zı mürûr idenlerin yedlerinde kazâları tarafından tezkereleri olmayub bu tarafda me’mûrîn câniblerinden suâl olundukça kimi tezkerem zâyi‘ oldı ve kimi kazâya uğradı diyerek hakîkati mechûl bir takım bahâne izhâr eylemekde oldukları (silik) tezkere ahz ile sılasına gidenlerin yedlerine virilen tezkerelerin avdetlerine tahvîl yoğ iken anlar dahi sıladan avdetlerinde memleketlerinden başka tezkere almayarak mukaddem aldıkları tezkerelerle gelmek dâ‘iyesinde idükleri bi’l-ihbâr tahkîk-gerde-i pâdişâhânem olub bu sûret-i mezkûrenin ve min külli’l-vücûh ve rızâ-yı mülûkâneme mugâyir ve münâfi olmakdan nâşî siz ki vüzerâ-yı müşâr ve mîrmîrân ve mevâlî ve kuzzât ve nüvvâb vesair mûmâileyhimsiz fimâ ba’d zîr-i hükûmetinizde lâzım gelen memerr u ma‘berleri gereği sedd ve bend iderek Dersa‘âdetümden sılasına ve taşrâda Dersa‘âdetüme tezkeresiz zükûr ve nisvândan hiç ferdin mürûr-ı übûrlarına zahmet ve cevâz gösterilmemesi husûsıyla ikdâm ve dikkat ve esnâ-yı râhda tezkeresini sebeben mine’l-esbâb zâyi‘ ider olur ise zâyi‘ eylediği yola her kim ki kazâdan kalkub çıkmış ise hemân ol kazâya avdet ve oradan hîn-i mürûrunda yedinde bulunub irâde eylediği tezkeresini ne sebeble zâyi‘ eylediğini ifâde ve tezkeresini ru’yet iden me’mûrları istişhâd ile tezkeresi zâyi‘ olduğunun sıhhati ba‘de’t-tebyîn ol kazânın mahkemesinden bu vechile yedine zâyi‘nden tezkere virilüb böyle olmadıkça ibrâlu geçecek kazâya gelübde tezkeremi yolda zâyi‘ inden ve bu iddi‘â idenlerin kavli-hodları? iska olunmayub beher hal mukaddem irâ’e ve istişhâd eylediği kazâdan tezkere almak üzre gerü çevrilmeleri Dersa‘âdetümden sıla tezkeresi olub gidenlerin tezkerelerinde tekrar avdetleri zikr olunan (silik) avdetlerinde asîl memleketleri tarafından avdetini mübeyyin başkaca tezkere olub böyle olmadıkça bir vechile imrâr etdirilmesi esbâb ve vesâilin istihsâl ve istikmâline bi’l-ittifâk kemâl ile ihtimâm ve

dikkat eylemeniz fermân olmağın ta‘akidan ve tehdîd-i mahsûsan işbu emr-i celîlü’l-kadrim ısdâr ve sadr-ı a‘zam çukadarlarından kidvetü’l-emâsil ve’l-akrân el-Hâcc Ali zîde kadruhu ile tesyâr olunmuşdur imdi bâlâda beyân olunan emr-i vesayayı ve tenbihât-ı mülûkânem iktizâsına ve bu bâbda mukaddem ve mu‘ahharan sünûh-ı sudûr iden emr u fermân-ı hidîvânem muktezâsı üzre gerek men‘-i mürûr nizâmı ve gerek öğücü memnu‘ıyyeti mârreleri bundan böyle begâyet dikkatlü ve etrâflu tutularak hiçbir mahalde hilâf-ı hareket vukû‘a gelmemesi kat‘î matlûb-ı şehriyârânem idüğü ba‘de ez-în dahi edna derece betâet ve zühûl ve gaflet ve tama‘-ı ham (silik) akçesiyle ve rağbetle hilâf-ı harekete mütecâsir olanların vâki‘ olanların i‘tizarları karin-i sem‘ i‘tibâr olmayarak beher hâl eşedd ukûbetle haklarından gelinecek ve bu husûs memâlik-i mahrûsemde lâzım gelen mahallere bu def‘a dahi fermânım olmağın ma‘lûmunuz oldukda infâz-ı emr u irâde-i şâhânemde bi’l-ittihâd dâmen-i dermeyân-ı gayret ve hilâf-ı rizâ-i hareketten begâyet hazer iderek bu def‘a sudûr iden fermân-ı vâcibü’l-intisâlîmin mazmûn-ı itâ‘at-makrûnıyla âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîren fî gurre-i Rebi ‘ü’l-evvel sene ihdâ ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Sayfa No: 304	Hüküm No:80	Târih H:07 (Silik) 1241 M: 1825/26
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: İltizam ma‘rifetiyle ücret tahsîli ve irsali	
Belgenin Özeti: Dimos Ayntaba tevabi mukâta‘asının tamamı,Karye-i Hayyam ve Kilisederesi Mezra‘asının nısf hisseleri zabt olunsada kalan ödemeler henüz ulaşmamış olmakla,cem‘an seksen beş bin guruşun fukarâya zulm etmeden tahsil edilerek,merkeze ulaştırılması gerektiği hakkında		

Düstûr-i mükerrerem müsir-i mufahham nizamü’l-âlem müdebbir-i umuru’l-cumhur bi’l-fikri’s-sâkib mütemmim-i mehâmü’l-enâm bi’l-re‘yi’s-saib bünyânü’d-devletü ve’l-ikbâl müsir-i erkânü’s-sa‘ade ve’l-iclâl el-mahfûf bi-sinûf-i avâtifi’l-melikü’l-a‘lâ hala Mar‘aş valisi vezîrim El-Hâcc Hâfız Ali Paşa edâmâllâhu te‘âlâ iclâlehû ve akzâ kuzzâtü’l-müslimîn evlâ vülâtü’l-muvahhidîn ma‘denü’l-fazl ve’l-yakîn râfi‘-i i‘lâmü’s-şer‘at ve’d-dîn varis-i ulûmu’l-enbiyâ ve’l-mürselîn el-muhtasân bi-mezîd-i inayeti’l-meliki’l-mu‘în mevlânâ Mar‘aş kâdisı zîdet fezâilehu ve mefahirü’l-kuzzât ve’l-hükkâm me‘âdenü’l-fezâil ve’l-ikelâm zikri âti mukâta‘âtın havî olduğu kâdîları

ve nâibleri zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki mukâta'ât-ı mîrîyemden Mar'aş Eyaletin'de kâin hâşhâ-i Dimos Ayntab'a tevâbi'i mukâta'âsının tamâmiyle Ayntab'da vâki' Karye-i Hayyam ve Mezra'a-i Kilisederesi ve tevâbi'i mukâta'âsının rey ve hâşhâ-i (silik) mîrlivâ-i Ayntab ve tevâbi'i mukâta'âsının nısf hisseleri bundan akdem bâ hatt-ı hümâyûn-ı i şevket-makrûnum darphâne-i âmireme zabt olunmuş ve diğer hisseleri müşterekleri uhdesinde olub biru ehderine zabt ve idâre olunagelmekden nâşî zıkr olunan hâşhâ-i Dimos Ayntab tevâbi'i mukâta'âsıyla Karye-i Hayyam ve Mezra'a-i Kilisederesi ve tevâbi'i mukâta'âsını işbu bin iki yüz kırk bir senesi Muharremi guresinden Zi'l-hicce gâyetine değin hâşhâ-i Dimos Ayntab ve tevâbi'i mukâta'âsını dahi sene-i merkûme Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı nihâyetine gelince bir sene-i kâmile birü ehderine zabt ü rabt eylemek üzre sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin senin uhde-i müşîrânene bâ-irâde-i seniyyem sâbıkı üzre ber minvâl-i muharrer darphâne-i âmiremden makbûz-ı mukâta'â ve hisseleri aslı (silik) bin beş yüz gurus mîrlivâ-i Ayntab mukâta'âsının müşterekleri uhdesinde olan nısf hissesi yigirmibin beş yüz gurus ki cem'an seksen beş bin gurus bedel-i iltizâm ile birü ehderine deruhde ve iltizâm olunan sen dahi iltizâm ve kabûl birle mukâta'â ve hisse-i mezkûre bedel-i iltizâmı olan meblağ-ı mezkûresi vakt-i (silik) darphâne-i âmirem hazînesine eda ve teslîm eylemek ve fakat Hayyam mukâta'âsından üç rub' hissenin (silik) üzre bedel-i iltizâmını başkaca mutasarrıfı tarafına eylemek şartıyla hazîne-i mezkûreye memhûr (silik) temessûki (silik) ber-minvâl-i muharrer hâşhâ-i Dimos Ayntab ve Karye-i Hayyam ve hâşhâ Dimos liva-i Ayntab ve tevâbi'i mukâta'âlarını (silik) merkûmeye mahsûben birü ehderine zabt ü rabt ve vâki' olan mahsûlât ve rûsûmâtları kânûn (silik) ve olageldiği üzre ahz ve kabz eyleyüb taraf-ı âhardan müdâhale ve ta'arruz olunmamak üzre birü ehderine zabtını hâvî emr-i şerîfim i'tâsını mu'teberân ricâl-i devlet-i aliyyemden darbhâne-i âmirem nâziri iftîhârü'l-emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Mehmed Es'ad dâme uluvvuhu bir kıt'a memhûr temessûkle inhâ etmeğin hazîne-i âmiremden mahfûz (silik) muhâsebe defterine nazar olundukda mukâta'a-i mezbûre senevî ma'lûmu'l-mikdâr mal ile mukayyed olub ber-vech-i mâlikâne mutasarrıfları uhdesine olub birü ehderine darbhâne-i âmirem tarafından zabt ve idâre olunması idüğü ve bu makûle darbhâne-i âmirem tarafından zabt ve idâre olunan mukâta'ât-ı mîrîyem munsıf ve mu'tedil ve re'âyâ-perver kimesnelere der'uhde ve elzem ve öteden berü teveccühle zabt ve rabt ve vâki' olan mahsûlât ve rûsûmâtı kânûn-ı kadîm ve olageldiği üzre ahz u kabz olunub oluna gelmiş

mugâyir hareket vedi‘atullâh olan fukarâ-yı ra‘iyyete zulm ve te‘addî itdirilmek evâmir-i şerîfim şürûtundan idüğü mukayyed olmağla mücebince amel ve hareket bezl-i cell-i himmet eylemen fermânım olmağın siz ki mevlânâ ve kuzzât ve nüvvâb mûmâileyhimsiz siz dahi mucib-i emr-i şerîfimle amel ve hareket eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzre seref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü’ş-şân vâcibü’l-ittibâ‘ ve lâzimu’l-imtisâlimin mazmûn-ı münîfi birle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timad kılasız tahrîren fi’l-yevmü’s-sâbi‘ (silik) ihdâ ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Be-makâmi’l-Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 305	Hüküm No:81	Târih H: M:
Belge Türü: Mektup	Belge Konusu: Gönderilen emirler hakkında geribildirim mektubu	
Belgenin Özeti: Dimos Ayntaba tevabi mukâta‘asının tamamı,Karye-i Hayyam ve Kilisederesi Mezra‘asının nısf hisseleri zabt olunsada kalan ödemeler henüz ulaşmamış olmakla,cem‘an seksen beş bin guruşun fukarâya zulm etmeden tahsil edilerek,merkeze ulaştırılması gerektiği hakkında		

Mücebince Mar‘aş vâlisi El-Hâcc Hâfız Ali Paşa Efendimizin buyruldi-i düstûrîleri sudûr itmişdir ve bundan başka yine bir kıt‘a buyruldu isti‘câli hâvî iclâ olunacak agavâtlar hakkında sudûr sûret-i buyruldu

Sayfa No: 305	Hüküm No:82	Târih H:09 Zi'l-Ka'de 1241 M:15 Haziran 1826
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Alay Beyinin azli ve yenisinin ta'yîn edileceği	
Belgenin Özeti: Ayntab Alay Beyi Gözlükoğlu Mehmed'in kötü davranışlarından dolayı azl edildiği ve yenisinin atanmasının gerekli olduğu hakkında		

Dergâh-ı âlî kapucıbaşlarından kâimmakâmımız gayretlü Rüstem Ağa zîde mecduhu ve liva-i mezbûrede vâki' zu'amâ ve muhtâran erbâb-ı tüccâr ve bi-vechi'l-umûm neferâtları inhâ olunur ki bundan akdem Ayntab Alay Beği olan Gözlük oğlu Mehmed nâm kimesne kendi haliyle olmayub dâimâ hilâf-ı rızâ hareket nâbercâyâ ibtidâr eylediğine mebnî bâ irâde-i seniyye bedelân li ecli'te'dîb nef'i ta'zib olunmuş olduğından hıdmet-i lâzimesi hâlî ve mu'attal kalmağla yerine kâr-güzâr ve muktedir müstekîmü'l-etvâr birinin Alay Beği nasbı nasb olunması lâbüdd ve muktezî olduğu sizler ki muhâtabûn-ı mûmâileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ilçilerinizden bir münâsib Alay Beği nasb ve ta'yîn olunmak için vusûl-i buyrulduğumuzda çend nefer cümlelerin muhtarı kâbil-i hitâb ve husûs-ı mezkûrî muhakeme-i şikâk-ı nifâktan ârî kimesnelerin tarafımıza sevk ve tesyîr eylemeleriniz bâbında da'vat hâvî dîvân-ı Mar'aş ve Rakka'dan işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr ve ibrîkdarımız Halîl Ağa zîde kadruhu ile ba's ve tesyâr olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üze çend nefer muhtârın bir kadem akdem irsâli müceb-i buyruldu amel ve hareket eyleyesiz deyu

Fî 9 Zi'l-kâ'de sene 1241

Sayfa No: 305	Hüküm No:83	Târih H:07 Zi'l-Ka'de 1241 M:13 Haziran 1826
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Asker bedeli tahsîli	
Belgenin Özeti: Ayntab Sancağı asker bedelinden bekâya kalan yetmiş bin guruşun tahsîl ve irsâl edilmesi gerekliliği hakkında		

Sûret-i buyruldu-i vâlî-i vâlâ-şân eyâlet-i Mar'aş ve Rakka el-Hâcc Hâfız Ali Paşa Hâlâ Ayntab nâibi fazîletlü efendi zîde fazluhu ve mefâhirü'l-emâcid ve'l-a'yân Dergâh-ı âlî kapucıbaşlarından kâimmakâmımız izzetlü el-Hâcc Rüstem Ağa zîde mecduhu ve me'zûn-i bi'l-iftâ fekâhatlü efendi zîde ilmuhu kâimmakâm-i nakîbü'l-eşrâf seyâdetlü efendi ve kidvetü'l-emâsil Serdar Ağa ve dizdar-ı kal'a ve bi'l-cümle ocak ağaları zîde mekâdirehum inhâ olunur ki mürettebât-ı devlet-i ebed-müddet âlîden asker bedelinden dolayı Ayntab Sancağından ber müceb-i emr-i âlî bekâyâ kalan yetmiş beş bin guruş yerlü yerinden tahsîl ve kabzına me'mûr ser-bevvabîn-i dergah-ı âlîden izzetlü Osmân Ağa'ya tavsîl ile iktizâ eden mübâşiriyesi yedi bin

beşyüz guruş ve tarafına (silik) tesyîl olunmak husûsuna hâvî tarafımızdan buyuruldu ısdâr olundu ise de min gayr-ı sened sâbık Ayntab voyvodası el-Hâcc Kâsım Efendi meblağ-ı mezbûrî hidmet-i mübâşirîyesi cem‘ ve kabz eylediğini nâtık i‘lâmlardan beyân olunmuş husûs-i mezkûr ise kâ‘ide-i mîrî üzre ma‘mûliye sened olmadıkça kabûl olunmayacağı bedîdâr ve akâbeti mebnî mukaddemâdan fermân-ı Cihânmutâ‘-i hâkânî ısdâr olduğu vâreste izhâr olduğundan imdi sizler ki muhâtabûn-ı mûmâileyhimsiz keyfiyet ma‘lûmlarınız oldukda fermân-ı âlî mantûkunca mebalig-i mezkûre bedel-i i‘tibâre şâyân sened var ise ne güzel ibrâz edesiz yoğ ise hilâf-ı rızayı hareketden vikâye zımnında nefsinizi himâye iderek bedel-i mezkûr böyle a‘zâr-ı vâhiye vakt-i imrâr olunur ise de hidmet-i mübâşir-i mezbûr dürûğî kabul ider mevâddan olmadığı hasebiyle mezkûr-ı mîrî bin beşyüz guruş bir sâ‘at evvel me‘mûr-ı mûmâ ileyhi tarafına îsâl olunmasına dikkat eylemeleriniz bâbında dîvân-ı Mar‘aş ve Rakka’dan işbu buyruldu ısdâr ve enderûn ağalarından Sâlih Ağa ile tesyâr olunmuşdur vüsûlünde ber müceb-i buyruldu hilâfından tevakkî ve mücânebet eyleyesiz deyu

Fî 7 Zi‘l-kâ‘de sene 1241?

Sayfa No: 306	Hüküm No: 84	Târih H: 03 Muharrem 1227 M: 18 Ocak 1812
Belge Türü: Hatt-ı Hümayûn	Belge Konusu: Mevlevî tarikatı	
Belgenin Özeti: Padişahın cülusunun sene-i devriyesi münasebetiyle Mevlevî tekke ve zaviyelerinin beratlarının yenilenmesi ve son zamanlarda Mevlevî tarikatında artan sahte beratlar sebebiyle Mevlevî tarikatının eski usule göre İstanbul'daki halifelerinin arz ve meşihatnameleriyle yönetilmesi gerektiği hakkında		

Sûret-i hatt-ı şerîf mücebince âmil oluna

Bin iki yüz yigirmi üç senesi Cemâziye’l-âhir’in dördüncü günü taht-ı ali penaht-ı Osmânî üzre cûlus-ı hümayûn-ı meymenet-makrûnum vâki‘ olub umûmen tecdîd-i berevât olunmak fermânım olmağın memâlik-i mahrûsemde olan hafrâ mevleviyenin tekke ve gerek zâviyeleri kadîmü’l-eyyâmdan beru Konya’da medfûn Kutbeddin zührü’l-asfîyâ hazret-i Mevlana kuddise sırruhü’l-azîz hazretlerinin Asitâne-i sa‘âdet-i şâyânelerinde seccade-nişîn-i meşihat olanların arz ve nâmeleriyle zabt oluna deyu

hatt-i hümâyûn-i şevket-makrûn keşîde kılınmağla kadîmden i'ta buyrulan hatt-i hümâyûn-i inâyet-makrûnun kaydı mûcebince hatt-ı şerîf-i şevket-redif ile mu'anven berât-i celîlü'l-ünvân virilmek niyâzıyla Asitâne-i müşârûnileyh seccade-nişîn işbu râfî'-i tevkî'-i refî'ü's-şân-ı şehriyâri iftiharü's-sallâ's-sabikin Şeyh Es-Seyyid Hâcî Mehmed zîde takvâhu bâ arz-ı hâl inhâ hazîne-i âmirem kuyûduna mûra'caat olundukda medîne-i Konya'da medfûn mest-i bâde-i Hayy-i Kayyûm Mevlânâ Celaleddin Rumi kuddise sirruhü's-sami sülalesinden seccade-nişîn Şeyh Seyyid el-Hâcc Mehmed Arif Efendi mukaddemâ arz gönderilen tarikat-ı aliyye-i mevleviye müntesib memâlik-i mahruseti'l-mesâlik-i hakaniyemden olan tekke ve zâviyenin meşihat ve tevliyetleri ashâb-ı hayrât şartıyla gayrınız müşârûnileyhin Asitânelerinde seccade-nişîn olanların arzı ve meşihat nâmesiyle zabt ve tasarruf olunagelmışken el-hâletü hazîhi tarîk-i mevleviyede kat'â alâkası olmayub berrağî ba'zılar arz-ı hâl ve kuzzât ve nüvvâb arz-ı hâlleriyle feth-i hâkânîyeden berü devlet-i aliyye-i ebed-i peyvend tarafından evlâd-ı mevlanaya virilen şeref ve ikrâmı selb için ancak berât ahz ve temkîni için ünvânına hatt-ı hümâyûn çekdirilüb ber takrîb ile tarîk-i mevleviye muhtel ve müşevveş olmağın kaydiyye mugâyir olan ihtilâlleri men' ü def' ve abâdî ve mütegalibeden tahlîs ve min kabl ba'd-ı te'addi idenlerin kuyûdâtı terkin olunmağın tarîk-i mevlânâda olan tekke ve zâviye kemâ fi-l-evvel Âsitâne-i mevlânâda olan seccade-nişîn meşihat olanların arz ve meşihat nâmeleriyle zabt ve nizâm-ı kadîme-i müstebidimesine? bâbında hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn ısdârını mukaddemâ istid'â ve mûmâileyhin mes'ûlüne müsâ'ade olunmak ba'is ihrâcât ile olduğu Şeyhü'l-İslâm esbak Ahmed Efendi işâret ve min kabl-ı ba'd nizâm-ı kadîmeleri te'addi idenlerin kuyûdâtı terkin ve fîmâ ba'd meşihat nâmeleriyle zabt oluna deyu hatt-ı hümâyûn-ı keşîde kılınmağla şeref-bahş-ı sudûr iden hatt-ı şerîf-i şevket-redif ve işâret-i Şeyhü'l-İslâmı ile müveşşeh arz ve iltimâs üzre teberrûken kendüye virilüb sûreti olan arz-ı hâli battâlâda hıfz olmağla şeref-rîz-i sudûr iden hatt-ı hümâyûn işâret-i Şeyhü'l-İslâmı mûcebince müceddeden olmak bâbında iki yüz kırk beş senesi Muharremi'nin yigirmi üçüncü gününde bâ-ruûs-ı hümâyûn berât virilüb ba'dehu meşihat-ı mezbûre mûmâileyhin mahlûlünden sulbî oğlu Seyyid Ebûbekir'e tevcîh olunub altmış sekiz ve yetmiş bir ve seksen yedi senelerinde vâkî' olan cûlus-ı hümâyûnlara tecdîden berevât-ı âlîşân virildikten sonra Seyyid Ebûbekir mahlûlünden meşihat-ı mezkûr mûmâ ileyhe es-Seyyid Hâcî Mehmed dâme salahu ve zîde takvâhuya bâ işâret Şeyhü'l-İslâmı sudûr iden hatt-ı hümâyûn inâyet-makrûn

mûcebince tevcîh olunub bin iki yüz iç ve yigirmi yedi senelerinde vâki‘ olan cûlus-ı hümâyûn için tecdîden ricâ itmeğin hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem vücûda getirüb atîk-i meberrâtı mûcebince târîh-i mezkûrdan müceddiden yedine bu berât-ı hümâyûnı virdim ve buyurdum ki mûmâileyh eş-Şeyh es-Seyyid el-Hâcc Mehmed dâme salahu ve zîde takvâhu varub seref-yâfte-i sudûr olan hatt-i hümâyûn-i sevk- makrûn mûcebince tarîkat-ı Mevlânâ’da olan tekke ve zâviyenin uslûb-ı sâbıkı üzre Asitâne-i Mevlânâ’da seccade-nişîn-i meşihat olanların arz ve meşihat nâmeleriyle zabt olunub nizâm-ı kadîmelerine mugâyir taraf-ı âhardan müdâhale ve tevzî‘ olunmamak için Şeyh mûmâileyhin yedine virilen müberrât-ı âlîşânım mûcebince amel ve hareket olunub hilâfından kat‘â rızâ ve cevâz göstermiyeler şöyle bileler alâmet-i şerîfime i‘timâd kılâsız tahrîren fi’l-yevmi’s-sâmis min şehr-i Muharrem sene seb‘a işrîn ve mieteyn ve elf

Be-makâmi’l-Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 307	Hüküm No:85	Târih H:05 Zi'l-Hicce 1241 M:11 Temmuz 1826
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Alay Beği ta'yîni	
Belgenin Özeti:İhtiyaç üzere İbrahim Ağa'nın Ayntab Alay Beyi olarak ta'yîn edilmesi hakkında		

Ayntab nâibi fazîletlü efendi zîde fazluhu ve kidvetü’l-emâcid ve’l-a’yân dergâh-ı âlî kapucibaşlarından kâimmakâmımız el-Hâcc Rüstem Ağa zîde mecduhu fahrü’l-emâsil bu def’a livâ-i mezbûre bi’l-intihâb Alay Beği nasb ve ta’yîn olunan sadâkatından İbrâhîm Ağa ve muhtâran ve zu’amâ ve erbâb-ı timar ve bi-vechi’l-umûm neferâtı inhâ olunur ki bundan akdem liva-i mezbûre Alay Beği olan Gözlükoğlu Mehmed nâm kimesnenin ba’zı vukû’a gelmiş olan hilâf-i rizâ-yı hareketine mebnî irâde-i seniyye bedelen li ecli’t-te’dib nefy ve ta’zib olunmuş Alay Beği’nin umûr-ı hâlî ve mu’attal olmağla yerine kârgüzâr ve müstakîmü’l-etvâr ve her halde sıdk ve istikâmetle a’mâl neferâta kaviyyü’l-iktidâr birinin Alay Beği nasb ve ik’âd olunması lâbüdd ve muktezî olmağın dârende-i buyruldu ağası mûmâileyh ocaklusı beyninde vasî ve muhtâr ve evsâf-ı mezkûre ile mevsûfü’l-etvâr olduğundan

bi'l-intihâb livâ-i mezbûre Alay Beği bilüb ocağına dâir olan kâffe-i husûsâtta tarafına mürâca'at ve her halde kavlı ü re'yine mütâba'at ve infâk etmede ra'yyet ve hilâfi giyüne halât vukû'nı tecâvüzden mübâ'adet eylesesiz ve sen ki Alay Beği mûmâileyhsin sen dahi mecbûl olduğın sadâkat ve kâr-ı agâhî ve dirâyet-i lâzimesince ocakluk güzelce imtizâc ve kâffe-i husûsâtı ocak kâ'idesinde vech-i vacib-i hüsn üzre idâre ve ru'yet ve her halde rizâ-cûyâne hareket eylemeniz bâbında Alay Beğliği havî dîvân-ı Mar'aş ve Rakka'dan işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde ber müceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilâfindan ve mücânebet eylesesiz deyu

Fî 5 Zî'l-hicce sene 1241

Sayfa No: 307	Hüküm No:86	Târih H:04 Şevval 1241 M:12 Mayıs 1826
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Mutasarrıf Ta'yîni	
Belgenin Özeti:Mar'aş ve Rakka Eyaletlerine vâli Es-Seyyid El-hâcc Hâfız Ali Paşa'nın ta'yîn edilmesi hakkında		

Sûret-i emr-i âlî

Düstûr-i mükerrerrem müsîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbirü'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimû mehâmi'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidû bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müsîr-i erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sinûf-i avâtifu'l-melikü'l-a'lâ hâlâ Mar'aş ve Rakka valisi vezirim es-Seyyid el-Hâcc Hâfız Ali Paşa edamallâhu te'âlâ iclâlehu tevkî'-i refî'-i hümâyûnum vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen vezîr-i a'zamın yarâr ve nâmdârı vükelâ-yı fihâmın umûr-dîde ve kârgüzâr ve şecâ'at-şi'ârı olub her vechile müstehakk-ı inâyet ve şâyeste-i âtîfet olduğın ecilden eyâlet-i mezbûrun bundan akdem sana tevcîh ve üzerinde olmağla hakkında mezîd-i inâyet-i aliyye-i şâhâne ve mezîd-i râfet-i seniyye-i pâdişâhânem zuhûra getirilüb işbu bin iki yüz kırk bir senesi Şevvâlü'l-mükerrerminin dördüncü gününde avâtif-i aliyye-i mülûkâne ve avârif-i behiyye-i hüsrevânemden şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-i hümâyûn-i şevket-makrûnum mücebince eyâlet-i mezkûrun yine sana ibkâ ve mukarrer kılınmağla kemâkân mutasarrıf olman emrim olmuşdur buyurdum ki hatt-i

hümâyûn-i inâyet-makrûnumda sâdir olan fermân-i celîlü'l-kadrim ve ibkâ ve mukarrer kılındığı üzere zikr olunan Mar'aş ve Rakka Eyâletlerine kemâkân sen mutasarrıf olub zabt u rabt-ı memleket ve himâyet ve sıyânet-i ri'âyet bâbında def' u ref'-i te'addiyât vesâir fermânım olan hidemât-ı aliyyemin temşît ve tekâmiline bezl-i iktidâr eyleyüb fukarâ-yı ra'ıyyet ve sükkân-ı vilâyet ve fettân-ı memlekete bir vechile zulm ve te'addî ve tecâvüzden begâyet ictinâb üzere olasin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' min Sevvali'l-mükerrem sene ihdâ ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be makâmi'l-Kostantiniyye el-mahrûse

Bu sûretde buyruldu-i müşârunileyh dahi sâdir olmuşdur

Sayfa No: 308	Hüküm No:87	Târih H:10 Rebi'ü'l-Âhir 1241 M:22 Kâsım 1825
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Vergi tahsili	
Belgenin Özeti:Öşr,amediy ve duhan vergilerinin yarım hissesinin Sivas,Mar'aş,Karaman,Bartın ve Araklı'da diğer yarım hissesi hak sahiplerinde olacak şekilde,tütün tarlalarından ve ürünlerden alınacak vergilerin cinsleri ve miktarları detaylıca belirtilerek bu ürünlerin ticareti için gelen tüccarın tezkerelerinin dikkatlice incelenmesi,		

Düstûr-i mükerrem müsîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbirü'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimû mehâmi'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidû bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müsîr-i erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sinûf-i avâtifu'l-melikü'l-a'lâ hâlâ Mar'aş valisi vezirim es-Seyyid el-Hâcc Hâfız Ali Paşa edamallâhu te'âlâ iclâlehu akzâ kuzzâtı'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Mar'aş kâdîsı zîde fezailehu ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâil ve'l-keâm Mar'aş eyâletinin hâvi olduğu kazâların kâdîları ve nâibleri zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bâ-hatt-i hümâyûn-i şevket-makrûnum Darphâne-i Âmire'm tarafından zabt ve idâre olunan mukâta'ât-ı mîriyemden resm-i dönüm amediye ve gümrük-i duhân eyâlet-i Mar'aş Karaman ve Sivas ve İnebolu ve Bartın ve Araklı ve tevâbi'i mukâta'âsının nısf hissesi Darphâne-i Âmire'mde ve diğer

nısf hissesi müşterekleri uhdesinde olub öteden berü yedd-i vâhidden zabt ve idâre olunagelmekden nâşî mukâta'ât-ı mezkûrun hâvî olduğu mahall-i merkûmeden zıkr olunan fermân ve Sivas ve İskele-i İnebolu ve Bartın ve Araklı İskelelerinden mâ'adâ fakat Mar'aş Eyaleti'nin muhtevî olduğu mahallelerin resm-i dönüm ve amediye ve gümrük-i duhân mukâta'ası işbu bin iki yüz kırk bir senesi rûz-ı hızır ibtidâsından i'tibâriyle bir sene kamile yedd-i vâhidden zabt u rabt eylemek üzre sen ki vezîr-i müşârünileyhsin bâ irâde-i seniyyem sâbıkı üzre yalnız üç bin altıyüz elli bir iltizâm ile sana deruhde ve elzem olunub siz dahi iltizâm ve kabûl birle bedel-i iltizâmı olan meblağ-ı mezbûrî vakt ü zamânıyla edâ ve teslîm eylemek üzre darbhâne-i âmirem hazînesinde memhûr deyn temessükü virdüğün ecluden mukâta'ât-ı mezbûrın hâvî olduğu mahallerden fakat Mar'aş Eyâleti'nde muhtevî olduğu mahallerin resm-i dönüm ve amediye gümrük-i duhân mukâta'ası sene-i merkûmeye mahsûben yedd-i vâhidden zabt ü rabt ve vâkî'-i mahsûlât ve rûsûmât kânûn-i kadîm üzre ahz ü kabz eyleyüb taraf-ı âhardan müdâhale ve ta'arruz olunmak üzre zabtını hâvî emr-i şerîfim i'tâsını mu'teberan ricâl-i devlet-i alıyyemden darbhâne-i âmirem nâzırı iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Mehmed Es'ad dâme uluvvuhu memhûr temessüküyle inhâ etmeğın hazîne-i âmiremde mahfûz Ma'den Mukâta'ası defterlerine nazar olundukda zıkr olunan Mar'aş hâvî olduğu mahallerde zeri' olunan duhân (silik) tarlalarından iki dönümleri müsâ'ade olunub beher dönümden iki yüz bin gurus virüb kalemiye ve tahsildârların cihet-i ma'âşiyçün onar pare ve kâdî için ikişer pare ki mecmû'ayı beher dönümden ikişer buçuk gurus on ikişer pare cem' ve tahsîl itdirilmek ve bu duhân dönümi rûsûmı hâdis olub bir yere hâmil kayd olunmuş olmayub ma'an ve gayrı ma'an dâhil olmak muktezî olmağın min külli'l-vücûh serbesiyet üzre zabt ü rabt itdirilüb havâss-ı hümayûnum voyvodaları ve hâsekileri ve gerek selâtîn-i a'zam ve vüzerâ-yı kirâm vesâir evkâf mütevellîleri ve ze'amet ve tımar mahsulleri vüzerâ-yı izâm ve mîrmîrân ve mîrlivâ ve voyvodaları ve subaşları ve mütesellimleri bu bizim toprağımızdadır deyu ber-tarîkiyle kat'a müdâhale ve mümâna'at itdirilmeyüb her ne mahalde zeri' olunur ise resm-i dönümleri cânib-i mîriçün zabt ü rabt ve cem' ve tahsîl itdirilmeğın ve mahal-i mezkûreye Rumili ve Anadolu câniblerinden gelen duhân uğradığı yerlere gümrüğün eda eyledik deyu tezkire ibrâz iden tüccarın mua'hedeleri ba'de'l-yevm atık ve cedîd tezkirelerine nazar olunmak için eyâlet-i merkûmenin hâvî olduğu mahallere âhar bilâdda bir def'a gümrüğünü eda itmiş fûruht için tüccarın getürdikleri bekşice? duhânın ve kıyyesinden altışar ve Karacaali'nin ve kıyyesinden

dörder ve Kibarhan'ında kıyyesinden ikişer buçuk sağ akçe ve kezâlik cibillîye ve amediye ve **بيورس** ta'bîr olunan duhânın a'lâsının ve kıyyesinden altışar ve evsâtının ve kıyyesinden dörder ve ortasının ve kıyyesinden ikişer buçuk sağ akçe rüsûm-ı amediyelerini cem' ve tahsîl etmiş şürûtundan idüğü mukayyed olmağın imdi mûcebince amel olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üze âmil olub dahi nâzır-ı mûmâileyh virdiği temessük mûcebince mukâta'ât-ı mezbûrın hâvi olduğu mahall-i merkûmeden fakat Mar'aş Eyâleti'nin muhtevî olduğu mahallelerin dönüm ve amedi ve gümrük-i duhân mukâta'âsını sene-i merkûmeye mahsûben tarafından yedd-i vâhidden zabt ü rabt ve vâki' olan mahsûlât-ı rüsûmâtın kânûn-ı kadîm ahz ve kabz olunub taraf-ı âhardan müdahale ve ta'arruz olunmasına bezl-i cell-i himmet eylesin ve siz ki mevlânâ kuzzât ve nüvvâb mûmâileyhimsiz muceb-i emr-i şerîfimle amel ve hareket eylesiniz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' min şehri Rebî'ü'l-âhir sene ihdâ ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be makâmi'l-Kostantıniyye el-mahrûse

Sayfa No: 309	Hüküm No:88	Târih H: M:
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Mutasarrıf Ta'yîni	
Belgenin Özeti:Mar‘aş,Ayntab,Elbistan pazarlarında yapılan satışlardan elde edilen vergi gelirlerinin(penbe rüsumu) defterleriyle kaydedilip darphane-i âmire hazînesine teslim edilmesi gerektiği hakkında		

Akzâ kuzzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-şerî'at ve'd-dîn varis-i ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inayeti'l-meliki'l-mu'în Mar'aş ve Ayntab kâdîları zidet fazluhumâ ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keîlâm zikr-i âtî kazâların kâdîları ve nâibleri zîde fazluhum tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bâ-hatt-ı hümayûn şevket-makrûn darbhâne-i âmirem tarafından zabt ve idâre olunan Penbe Rüsûmu Mukâta'ası mülhakâtından Mar'aş Eyâleti'nde kâin Mar'aş ve Ayntab ve Elbistân ve Zamantî? ve tevâbi' kazâlarında hâsıl ve bazar yerlerinde bey'ü şîra olunub

reşte penbe ve kozalı penbenin resm-ı mîrîlerini bin iki yüz kırk senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine değin bir sene-i kâmile zabt ü rabt ve tahsîl eylemek üzere hâlâ Mar'aş vâlisi düstûr-i mükerrerem müsîr-i mufahham nizamü'l-âlem vezîrim Hâfız Ali Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehuya bâ-irâde-i seniyyem ber-vech-i emânet ihâle ve tefvîz olunmuş olmağla Mar'aş Eyâleti'nde vâki' zikr olunan kazâlarda hâsıl ve bey'ü şira olunan penbe ve kozalı penbenin beher kıyyesinden îcâb iden resm-i mîrîlerini sene-i merkûmeye mahsûben müşârunileyh tarafından ber vech-i emânet zabt ve hâsılât-ı rûsûmâtı ber mûceb-i şurût cem' ve tahsîl ve ahz ve kabz olunub kâffe-i hâsılâtını mûmzâ defter ile mean darbhâne-i âmirem hazînesine irsâl ve teslîm eylemek üzere şurût-ı nizâmı mûcebince emânete zabtına hâvî emr-i şerîfim i'tâsına mu'teberân-i rical-i Devlet-i aliyyemden darbhâne-i âmirem nâzırı iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Mehmed Es'ad dâme uluvvuhu memhûr temessûkle virilmekten nâşi hazîne-i âmiremde mahfûz baş muhasebe defterlerine nâzır olundukda rifd zabtı Mart ibtidâsında olan penpe rûsumu mukâta'ası bâ hatt-i hümâyûn-i şevket-makrûn memalik-i mahrusemde vâki' iskele ve beri ve bi-gayr-ı vesâir mahallerde bazar içinde fûruht olunan penbenin beher Farisan'dan mâh-ı Kasım birer pare ve reşte-i penbeden ikişer pare ve kozalı penbeden birer akçe resm olunmak üzere karâr virildiğine binâen resm-i mezkûr bâyi'i tarafından cânib-i mîrîçün ahz ve tahsîl olunmak ve iştirâk idenlerin gerek Müslümân ve gerek kefare emînin tezkiresiyle iştirâk idüb emînin edâ tezkiresi olmadıkça iskele vesâir mahallerden gerek Müslümân ve gerek kefare sâkinelerine vaz' ve tahmîl olunmamak ve yük bağlanmamak ve penbe ashâbından mücerred resmin vermemek için birer bahâne ile mu'ayyen olmayan ba'zı mahfî mahallelerden imrâr edenler ele girdikde ikişer kat resm-i mîrîleri zecren-leh tahsîl olunmak mukâta'a-i mezbûreye müceddeden enzâm virilüb resm-i mezkûr vâridât-i mukarrere-i mîriye taht-ı idhâl olunub bir akçesinin kesr ü noksânına birerlû sağ? ve cevâz olunmamağla vakten mine'l-evkât ve sebeban mine'l-isbât şurût-ı nizâmın bir vechile tebdil ve tağyîrine müsâ'ade olunmamak mukâta'a-i mezkûrın sirâze-i enzâm ve intizâmına fesihine ve bir tarikle kesr ve vâridâtına muceb-i hâlâta cesaret idenler olur ise mâl-ı mîrînin kesr ü te'attiyle sebep olduklarıçün ma'rifet-i şer' ile muhkem te'dîb olunmak ve emrinin şûkr ve şikâyeti müsmir ve müesser olub nizâm-ı mukâta'a mûceb-i istid'â eyledikleri evâmir-i şerîfem ısdâr ve irsâl olunmak şurûtundan olduğu mukayyed olmağla mûcebince amel ve hareket olunmak fermânım olmağın emânet-i zabtını hâvî işbu emr-i âlîşânım ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde siz ki mevâlî

ve kuzzât ve nüvvâbsız mûmâileyhimsiz keyfiyet mantuk-i emr-i şerîfimden ma'lumunuz oldukda Mar'aş Eyâlet'inde vâkî' zikr olunan kazâların penbe rûsûmı sene-i merkûmeye mahsûben vezîr-i müşârunileyh tarafından emanete zabt u rabt ve ber mûceb-i şurût cem' ve tahsîl ve ahz u kabz birle kaffe-i hâsılâtını mûmzâ defteriyle ma'an darbhâne-i âmireme irsâl ve teslîm itdirilmesi husûsuna mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü's-şânımla vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı münîfi birle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timad kılasız

Sayfa No: 310	Hüküm No: 89	Târih H: 20-30 Zi'l-Ka'de 1241 M: 26 Haziran 1826
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Yeniçeri Ocağı'nın lağvedilmesi	
Belgenin Özeti: Bir süredir devlete isyanları sebebiyle seferlerde başarısızlığa sebep olan,çeşitli siyasi olaylara dahil olarak devletin huzurunu bozan yeniçeri ocağının,fetva alınmak sûretiyle kapatılarak,yerine Asakir-i Mansure-i Muhammediye ordusunun kurulacağına dair		

Kidvetü'l-nüvvâb el-müteşerri'in Ayntab nâibi Mevlânâ zîde ilmuhu ve kidvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ayntab mütesellimi zîde mecduhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvoda vesâir zâbitân ve vücûh-ı ahâlî ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki cümle ümmet-i Muhammed'e ma'lûm olduğu üzre bu dîn-i mübîn ve devlet-i Muhammedi'nin bidayet zuhûru şürû' âzmi ihâta etmesi mutlakâ şerî'at-ı mutahhara ve seyf-i cihâd sâyesinde olup cemî' zamânda a'dâ-yı dîne mukâbil olacak asâkir-i Müslimîn ve guzât-ı muvahhidînin vücûdundan lâbüdd olduğundan Devlet-i aliyye-i ebediyyü'd-devâmda mukaddemâ Yeniçeri ocağı tanzîm olunub ezmân-ı sâbıkâda geçen yeniçeri askeri vardıkları cihâd ve gazâda düşmana göğüs vererek gösterdikleri sebât ve metânet ve ulî'l-emre inkıyâd ve itâ'atları sebebiyle yüzlerinden bunca fütûhât zuhûra gelmiş ise de giderek içlerinde uygunsuzluk ve dürlü dürlü fesâd karışıp ve eski itâ'atları itâ'atsizliğe mübeddel olub yüz seneden beri gittikleri seferlerde aslı yokdan dürlü erâcîf peydâyesiyle teşettüt ve adem-i itâ'atları cihetiyle firâr ani'r-recf ârını irtikâb ederek bunca kılâ' ve memâlikin

eyâdî-i küffârda kalmasına sebeb olduklarından mâ'adâ a'dâ-yı dîn dahi bu hâlimizi gördükce millet-i İslâmiye'ye bütün bütün acz ve teşettütüne haml ile ma'âzellâhu te'âlâ beyza-i münevvere-i İslâmiyeyi külliyyen şikest etmek dâ'iyeye-i hasılasıyla refte refte metâlib ve iddi'alarını artırarak günden güne fenâlaşıp dört tarafımızı kefare-i a'dâ kuşatmak derecesine vardığından bu hâlde bizler dahi gayret-i İslâmiyeyi ele alıp dinimiz uğrunda düşmanlarımızın hakkından gelecek sûretle âresin bulmak farz derecesine varmış ve şimdiye kadar vâki' olan seferlerde bi'd-defa'ât müşâhede ve tecrübe olunduğu vechile küffârın kolaylık nâil olduğu galebe sûreti mücerred mu'allem asker i' mâlinden neş'et eylediği tebeyyün eylemiş olduğuna binâen iki yüz iki seferi hitâmından sonra ve gerek muahharan iki def'a mu'allem asâkir tertîbine zarûrî teşebbüs olunmuş iken yeniçeri tâifesi hem kendileri işe yaramayub ve hem bunları istemeyerek ictisâr eyledikleri kıyâm ve hareketleri sebebiyle ol tertîbleri ta'tîl ve ilgâ ettirmiş olduklarından ma'ada şimdiye kadar bi'd-defa'ât mütecâsir oldukları vak'a-i şenî'alar sebebiyle rûh-ı âlem mesâbesinde olan birkaç pâdişâh-ı merhûmun telefine dahi bâ'is olmuşlardır hâl böyle iken bunlara yine kadîm ocak nazarı ile bakılarak bekâları hakkında bir şey dinilmeyüb bu ana değin cânları ister ise itâ'at istemez ise fesâd ve şekâvet etmekliği âdet edindiklerinden her ne kadar kendi aramızda tahammül oluna gelmiş ise de ne fâide dinimiz düşmanları tek durmayıp bizim bu hâlimizi gördükce fırsat addıyla etrâfımızı alarak Allah hıfz eylesin külliyyen izmihlâlimize çalışmakta olduklarından geçende bu keyfiyetler bâb-i seyhü'l-islâmîde akd olunan meclis-i şûrâda cümle vüzerâ ve ulemâ-yı a'lâm ve ricâl-i devletim ve yine ocağ-ı mezkûrun mecmû'-ı zâbitânı hâzır oldukları hâlde cümleye beyân ve inbâ ve taraf-ı şer'-i şerîfden isticlâb ve istiftâ olunarak kıbel-i şer'-i enverden verilen fetvâ-yı şerîfe ve umûmen hatm ü imzâ olunan hüccet-i şer'iyeye mücebince mücerred alâ-yı kelimetullâhi'l-ulyâ niyet-i hâlisesiyle küffârın medâr-ı galebesi olan hiyel ve hud'asına mukâbil asâkir-i İslâmiye dahi evvelen iltizâm-ı diyânet ve itâ'at ve sâniyen ta'lîm ve ta'allüm ile kesb-i mahâret etmekden naşi gayrı çâre olmadığı zâhir olmak cihetiyle vâki' olan ittifâk-ı umûm ve icmâ'-ı ümmet vechile Yeniçeri ocağının kadîm usûl ve kânûnlarının hiç birisine halel gelmemek üzere fakat beher ortadan yüz ellışer nefer ulûfeli mu'allem eşkünci neferâtı tahrîr olunmasına karâr verilmiş ve ol vechile Beytûlmâl-ı Müslimîn'den bu kadar akçe ulûfe sarfı zarûrî ihtiyâr olunarak tahrîre başlanıp bir taraftan dahi kimesnenin kadîm esâme ve yevmiyyesine halel gelmeyeceği ve bu ittifâk-ı umûm ve icmâ'-ı ümmete muhâlif her kim söz söyler ve

hilâfî hareket eder ise fetvâ-yı şerîfe mücebince dahi heder olarak cezâsı tertîb olunacağı cümleye i'lân ve işâ'at olunmuş ve ba'dehû ta'lîm ve ta'allümüne bed' ile yazılan neferâtı esliha ve elbiseler verilmiş iken bu kadar olunan tenbîhât-ı dîniyye ve vesâyâ-yı şer'îyyenin yine fâidesi olmayarak işbu mah-ı Zi'l-hicce'ti's-şerîfenin dokuzuncı pençşenbih gicesi bi'z-zât ayaklanub ibtidâ Ağakapısı'nı ve sonra Bâb-ı âliyi vesâir ba'zı mahalleri basarak yağma ve gâret ve ellerine geçen Mushaf-ı şerîfi bıçak ile paralayıp sâir vechile dahi şeâir dîniyyeye ihânet ve dürlü dürlü şenâ'at ve fezâhat-birle güyâ ta'lîm ve ta'allümü istemeyiz diyerek izhâr-ı bagy ve tuğyân ve bu bâbda şerî'at-ı mutahharaya ve fetâvâ-yı şerîfeye ve Devlet-i aliyye ve ulemâ-yı a'lâma itâ'at ve inkıyâd olmadığını i'lân ve Devlet-i aliyyenin ta'lîm-i şer'î için ellerine verdiği eslihayı bî-muhâbâ Devlet-i aliyye-i Muhammedi'ye aleyhine i'mâl ederek hurûc ale's-sultan fazîhasına ictisâr ve isyân etmiş olduklarına mebnî bunların bu hareketleri dîn ve mezhebden hâric bir keyfiyet olduklarındna derhâl a'zam kaviyü'l-himem ve vüzerâ-yı izâm sâbık ve lâhık semâhatlü Şüyûh-ı islâm ve sudûr-ı kirâm ve mevâlî-i fihâm cümle ulemâ-yı a'lâm kesserehümullâhi ilâ-yevmi'l-kıyâm ve ricâl ve hademe-i devlet vesâir ümmet-i Muhammed saray-ı hümayûnuna vürûd ve ictimâ' ederek livâyı sa'âdet-iltivâ-yı hazret-i sultânü'l-enbiyâ aleyhi efdâlü's-salât ve't-tehâyâyı alıp Sultanahmed Câmi'-i şerîfine ihrâc ve cümlesi oraya cem' ile ümmet-i Muhammed'den ve ehl-i îmân olanlar sancağ-ı Resûllullâh altına gelüb kitâb-ı şerîfin hükmüne ilticâ eylemeleri taraf taraf dellâllar sevkiyle nidâ ettirilmiş ve dîn ve îmânı olan tâife-i ümmet-i Muhammed cân ve baş ile seğirdip gelmiş ise de eşkiyâ gürûhu cem'îyyet-gâh-ı şekâvetelerinde ısrâr ve dîn ü devlete karşı durup ma'âzallâhu te'âlâ Devlet-i Muhammedi'yeyi zîr ü zeber ve ehli ırz gürûhu olan bunca ehl-i îmânı sıbyân ve nisvân ayaklar altında pâyimal ve netîcesinde a'dâ-yı dîn pençesine giriftâr edecek böyle bed şenâ'at-ı azîmeye cüret ve ictisâr etmiş olduklarından ber-muktezâ-yı şer'-i şerîf ve demleri heder olmak üzere üzerlerine me'mûrlar ta'yîniyle mahz kudret-i kâhire-i hazret-i İlâhî ve mu'cize-i bâhire-i cenâb-ı risâlet-penâhî zuhûr idüb derhâl cemâ'atleri tefrik ve tedmîr ve sâye-i kışlaları ihrâk olunarak nihâyet Hak sübhânehû ve te'âlâ hazretleri kendilerini şerî'at kılıcına uğradub cezâ-yı amellerini bulmuşlardır şöyle ki bu fesâd-ı azîm zâhirde bir takım erâzil ve eşkiyânın işi görülmüş ise de yine ocaklıdan bir takım müfsid ve muharrik ve bed-hâh-ı dîn ü devlet ve hain nân-ı ni'met makûleleri iç yüzünde bunlara pâ-dâş olarak bu ihtilâl bu cem'îyyet onların başı altından olduğu bi't-tahkîk her biri

isim ve resmiyle ahz ve muktezâ-yı şer‘-i şerîf üzere cezâları tertîb olunmuş ve bir taraftan dahi asıl eşkıyâ gürûhundan sû-i hareketleri mütehakkık olanlar tutularak mücâzât-ı lâyıkalı icrâ olunmakda olup ncak bu âna kadar bunca vâkı‘adan ma‘lûm ve mütebeyyin olmuşdur ki Yeniçeri ocağı’nın ibtidâ-yı vaz‘ında maksûd-ı aslı olan yararlık ve itâ‘at kaziyyesi bir vakitden beri bilakis yaramazlık ve şekâvete mübeddel olarak hâsılı Yeniçerilik nâmı ve yoldaşlık unvânı bayağı eşkıyâlığa melce demek sûretine varıp ve yaramazı ehl-i ırzına galebe edip hattâ bu def‘a dudulub melaiyye-i nâsda siyâset olunanların içlerinde kefereden kolunda hem yetmiş beş nişanı ve hem gâvur haçı bulunarak işte içerisine ecnâs-ı muhtelife karışmış ve dâimâ içlerinde bu makûle kefereden ehl-i İslâm kıyâfetinde câsuslar bulunduğu ve def‘ ve tathîri kirâren ve mirâren ifâde ve tenbîh olunmuş iken adem-i isgâları sebebiyle tefrîk ve temyîzi müyesser olamamış evvel-ahir ağavât ve zâbitânları içinde kendilerine uymayan ehl-i ırzları zabt ve rabtlarından âciz kalmış ve ve‘l-hâsıl itâ‘atsızlık ve şekavetlerü derecesini aşmış ve bundan sonra dahi bunların bekâ-yı nâmlarıyla berâber her ne güne tedbîr olursa müfid ve müsmir olmayacağı cümle ünvanda tebeyyün etmiş olmakdan nâşî Sultanahmed Câmi‘-i şerîfinde sancağ-ı şerîf altında müctemi‘ olan vüzerâ-yı izâm ve şüyûh-ı İslâm ve bi‘l-cümle sudûr-ı kirâm ve ulemâ-yı a‘lâm ve mecmû‘-ı hayır-hâh-ı dîn ü devlet ebed-kıyâmım beyninde ber-muktezâ-yı şer‘-i şerîf vâkı‘ olan ittifâk-ı ârâ mücebince salâh-ı hâl-i âlem için ocağın isim ve resmi tebdîl ke-enne kânûn-ı kadîmî âhar hey‘etle tebdîl olunarak fîmâ ba‘d Yeniçerilik nâmı külliye ortadan kalkıp onun yerine mu‘allem Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye unvânıyla dîn ü devlete yarayacak gazâ ve cihâdda düşmana cevâb verecek asâkir tahrîr ve tertîb olunmak ve ma‘lûm işbu Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye’nin seraskeri hâlâ Hudâvendigâr ve Kocaili Sancakları mutasarrıfı Bahr-ı siyah boğazının Rumili cânibi muhâfızî düstûr-i mükerrerem müsîr-i mufahham nizâmü’l-âlem vezîr-i gayret-semîrim Hüseyin Paşa edâmâllâhu te‘âlâ iclâlehunun bi‘l-istiklâl uhdesine ihâle ile Ağakapısı’nda ikâmet etmek ve fîmâ ba‘d Ağakapısı’nın ismi tağyîr ile elsine-i âmmede Seraskerpaşa kapısı unvânı söylenmek ve ba‘d ez-în kışlalarda ve kolluklarda işbu neferât-ı mürettebe ikâme olunmak ve Yeniçeri ağalığı ve katar ağavâtı ve bölük ağalıkları kezâlik külliye lagv ve imhâ olunarak hâlâ Yeniçeri Ağası olan Mehmed Ağa Mirâhûr-ı evvel pâyesiyle Dergâh-ı mu‘allâm Kapıcıbaşılığı ihsân ve Kulkethüdâsı ağaya rütbe-i mîr-i mîrânî ile emîrû’l-ümerâi’l-kirâm Hüseyin dâme ikbâlehu mertebe-i mîrmîrânî ile müşârun-ileyhin ma‘iyyetine ta’yîn ve Zağarcı ve

Seksoncu başlara Dergâh-ı mû‘alla kapıcıbaşlıkları vesâir mevcûd olan sadâkatkâr bölük ağalarına Hâssam silâhşorlukları ve halli hâlince atâyâ-yı seniyye ihsân ve çerâğ ve pâye beyliğine mutasarrıf olanlar fîmâ ba‘d sâir zu‘amâ misilli Devlet-i aliyye gediklisi i‘tibâr buyrularak bundan böyle bunlar Devlet-i aliyyenin sâir hıdemât-ı seniyyesinde istihdâm kılınmak ve Yeniçeri ocağından yevmiyye ve esâmîye mutasarrıf olanların sâye-i merâhim-vâye-i mülûkânemde kat‘â yevmiyye ve esâmelerine hâlel gelmeyerek ibrâz edecekleri memhûrları mûcebince herkesin dâhil-i icmâl olarak mutasarrıf olduğu ne mikdar ise bi’z-zât ve lâ-noksân virilerek ömürleri oldukça yiyip mutasarrıf olmak ve hiç kimesneye zarâr ve ziyân gelmemek ve bundan böyle mecmû‘ ehl-i İslâm ve küçük ve büyük kâffe-i ümmet-i Muhammed ve ulemâ vesâir ocaklar halkı ve umûm-ı nâs bir vücûd gibi olup birbirlerine dîn karındaşı nazarıyla bakarak miyânede ayrılık ve gayrılık olmamak ve büyükler küçüklere rahm ve şefkat gözüyle bakıp küçükler dahi büyüklerine her hâlde inkıyâd ve itâ‘at etmek ve aslı maksûd-ı aslî ve cümleye farz-ı şer‘î olan i‘lâ-i kelimetullâhi’l-Mu‘în ve ihyâ-yı dîn ü şer‘î-at-ı hazret-i seyyidü’l-mürselin emrinde ittifâk-ı âmme ile ihtiyâr ve teşebbüs olunan maslahat-ı hayriyyede kâffe-i ehl-i îmân ilâ-mâşâallâhi te‘âlâ böylece müttefik ve müttehid olup zinhâr ve zinhâr hiçbir ferd hilâfı harekete ve muhâlif söz söylemeğe cüret etmemek ve ederi olur ise vebâli boynuna derhâl seyf-i şer‘î-atla hakkından gelmek üzere müste‘înen bi-tevfikillâhi te‘âlâ ittifâk-ı âmme ile karâr verilerek iktizâları derhâl icrâ olunmuş memâlik-i mahruse-i şâhâneme evâmîr-i aliyyem neşriyle umûmen i‘lân ve tenbîh kılınmış olmağla siz ki nâib ve mütesellimimiz vesâir mûmâileyhimsiz siz dahi keyfiyeti ya‘ni bundan böyle yeniçerilik nâmı ve onlara mahsûs olan zağarcılık pâyesi ve (silik) taşra-i memâlikde yeniçeri zabitanı ve serdarlık lafzı ve yeniçeri yoldaşlığı ta‘bîri ve nişan ve (silik) külliyyen ortalukdan kaldırıldığı herkese ifâde tebeyyün ile mahrûse-i Ayntab’da yeniçerilik edâsında olanlar bundan böyle sâir efrad-ı müminin misillü cânib-i şer‘î-at-ı garrâdan ve taraf-i eşref-i pâdişâhânemden müte‘ayyin vüzerâ ve hükkâm vesâir memleket zâbitlarına itâ‘at ve inkıyâd eyleyerek herkes ehli ırzlığı sakınub kâr-ı kesb zirâ‘at-i hırâset ticâret ve zana‘atlarıyla meşgûl olarak her halde muktezâ-yı şer‘î-at-ı vâsıl-ı müslümanlığa lâzım olan tavr-ı müslümanlık üzre hareket eylemelerini vâcibelerinden hilâf-i şer‘îat-ı garrâ hareketi vukû‘a gelenlerin işbu ittifâk-ı âmme-i İslamiyye ve icma‘-i ümmet-i Muhammediye mugâyir söz söyleyenlerin ve karşı tavırları ber-mûceb-i fetvâ-yı şerîfe şer‘an lâzım gelen cezâ-yı sezâları bilâ-mahal icrâ

kılınacağı gûş-ı hoşlarına ilkâ ve telkîne mübâderet ve ol taraflarda mevcûd yeniçeri zabıtânı ve neferâtı yedinde bulunan kazgan ve çabraz vesâir bunlar gibi ocağa müte'allik ve orta mâlî her ne var ise ba'd-ezin yeniçerilikleri olduğına binâen yedlerinden devşirilüb Ayntab kal'ası cübbehanesine vaz' ü teslim birle mikdâr ve kıymetini mübeyyin mûmzâ defterini teslim için aynen çabrazlarını Dersa'âdetüme irsâl ve takdîme müsâra'at ve'l-hâsıl fîmâ ba'd ol tarafda dahi yeniçerilik ve yoldaşluk nâmına alınmayub -mecnû' ehl-i İslam dîn ü devlet bendesi olmak ve ehl-i ırzlıkda müttehıd ve yek vücûd olmak ve müslümanlıkda cümlesi bu tavr üzre oldukca miyânelerinde ayrılık ve gayrılık olmamak vâciblerinde yaramaz ve müstehakk-ı te'dîb olanların lâzım gelen (silik) ma'rifetiniz ile icrâ olunmak husûslarına bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın i'lâmen ve ifhâmen tenbîhen ve ikdâmen ve mahsusan işbu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve dergâh-ı mu'allâm gediklilerinden kidvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mustafa zîde mecduhu ile tesyâr olunmuşdur imdi mazmûn-i emr-i fermân-ı hümâyûnumı cümleye i'lân ve işâ'at ile fîmâ ba'd kimesne yeniçerilik lafzını ağzına almayarak kaffe-i efrad-ı mü'minin şer'î şerifden taraf-ı saltanat-ı seniyyemden mensûb vüzerâ ve hükkâma itâ'at ve inkiyâd eylemeleri esbâbını istihsâle sarf-ı ru'yet ve kazgan ve çabraz misillü ocağa müte'allik ve orta mâlî olarak her neleri var ise cümlesi toplanub kal'a-i merkûmede cübbehanesine vaz' ü teslim birle mikdârını mübeyyin mûmzâ defterinin ve aynen çabrazların Dersa'âdetüme irsâl ve takdîmi emrine vesâir tenbîhât-ı meşruha-i şâhânemin ol tarafa sarf sarf icrâsına bi'l-ittifâk kemâliyle ikdâm ve müsâra'at eylemeniz kat'î matlûb-ı cihandâranem idüğü ve bâbda kusûr ve rehâvet ve şer'-i şerîf ve emr ü irâde-i şâhâneme mugâyir hareket vukû'a gelmek lâzım gelür ise cesaret idenlerin haklarında âzım gelen te'dibat-ı meşrûha bi'la-mahal icrâ kılınacağı ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer amel ve harekete mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve hilâfindan mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbda vech-i mesrûh üzre seref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-intisâlin mazmûn-ı itâ'at-makrûniyla amel ve hareket ve hilâfindan mübâ'adet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî evâsıt-ı şehir-i Zi'l-ka'deti'l- şerîf sene ihdâ ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be makâmi'l-Kostantiniyye el-mahrûse

Mûcebince hala Mar'aş ve Rakka valisi devletlü veliyyü'n-ni'am el-Hâcc Hâfız Ali Paşa efendimiz hazretlerine buyruldu-ı sâmileri seref-vürûd itmıştır.

Sayfa No: 314	Hüküm No:90	Târih H:02 Ramazân 1241 M:10 Nisan 1826
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Menzil hizmetlerinin düzenlenmesi	
Belgenin Özeti: Menzilhâne ler için karşuluk akçesinin bu sene tahsîl olunmayarak,bu seneki bedelin kazâlardan iki taksît hâl inde tahsîl edileceğ i,menzilhânelere yerel yöneticiler tarafından kiracıbaşı ta'yîn olunarak düzenleneceğ i,her menzilhâne arasındaki mesafelerin kaydolunarak ücret tarifes i oluşturulacağı genel olarak sâat baş ı 30 pâre olarak belirlenen ücretin uygulanacağı ve menzilhanelerde bedava yem ve yiyecek olmayacağı,buna rağmen fiyatlarının pahalı da olmaması gerektiğ i ve hayvanların korunarak eziyete uğramaması gerektiğ i hakkında,hülâsa menzilhâne lerin düzenlenmesine dair		

Sâir güne bir akçe virmeye ziyâde ilkâsı ve sene-i âharında bedel-i mezkûrun keyfiyet tevzî' bulunmak ve kalemine (silik) olunmak için her bir kazânın sicilatdan mahreç mümmâ müfredât tevzi' defteri dersa'âdetüme irsâl olunması (silik) usûliyle icrâsından berü mesâlih-i mühimmeye me'mûr oluna hıdemât ve tatarana virilen en'âm ahkâmında icrâatları cânib-i mîrîden virilmek üzere yazılmış olub menzil mâddesinin külliyyen def'ine mebnî liva-ı mezkûrdan cânib-i mîriye tertîb-i iktizâ iden karşuluk akçesi ol vakitden berü tertîb ve tahsîl olunmayarak bu def'a işbu sene-i mübârekisi rûz-ı hıdırından i'tibâren beda ve tertîb kılınmış ol vechile virilecek mühimme ücreti mesârifî şimdiye değin tertîb ve tahsîl olunan karşılık akçesine mahsûb ve mukâbil add olunarak mesârif-i mezkûre mezkûre memleketince tevcîhle idâre ve ru'yet olunmuş ise öylece kazâlara tevzî' ve tahsîl ile yerlû yerine te'diye kılınması ber-minvâl-i muharrer tertîb olunan bedelin rûz-ı Hızır'da tevzî' ve tahsîl olunacak nısf bedelin rûz-ı Hızır'dan sonra nihâyet iki mâh zarfında mahallerinden cel olunmak celb ü teslîm olunmadığı hâlde kapukethüdaları ma'rifetleriyle vülât ve mutasarrıfının Dersa'âdetüme sarrâflarından ahz ü istîfâ olunmak üzere kapukethüdâlarından sened alınması ve ba'de ezîn menzilhânelerde hiç kimesneye meccânen yem ve yiyecek verilmeyüb hıdemât-ı devlet-i aliyyemden me'mûriyetler taşra azîmetlerinde ve gerek vüzerâ ve mutasarrıfın dâirelerinden hasbe'l-muslih kazâlara gönderülenlere memleketce konak virileceğinden bezmlerine ber-minvâl-i kadîm memleketlerde münâsib konaklara misafir virilmek üzere asıl menzilhâneye

inen piyâde tatar ve çukadâr vesâir bu misillü ulaklara menzilhânelerden meccânen yem ve yiyecek virilmeyüb istedikleri hâlde kendülerin akçesiyle alınması fîmâ ba'd menzilhânelerin cümlesi beğlik sûretiyle mahallerde kiracıbaşı nasb olunacak hulefâ an selef devr u teslîm olunacak bundna böyle gerek menzil hayvânatı ve gerek menzilhânelerin ta'mîr ve termîmleri ve menzilhâne hademesinin ve sürücülerinin ve keza hayvânatlarının yem ve yiyecek ve n'al ve mîh ve aylık ve yıllık ve hâsılât vesâir cezma ve küllî mesârîfî hâsıl olan kara akçesiyle idâre olunub bunun için zinhâr memleketden bir akçe ve bir hîbe dahi virilmemesi ba'de ezîn menzilhânelerin bu vechile idâresiçün her bir mahallede vâli ve hükkâm ve mütesellim ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ma'rifetleriyle muktedir ve müstekim adamlar bi'l-intihâb kiracıbaşı ta'yîn olunub tedârik ideceği hayvânat tuvânâ olacak olanlar dahi tevkîf olunmaması ve bundan böyle menzilhânelerde yarar ve tuvânâ gerek hayvânları beslenub amed şod iden ulaklara la-gadr amel-mânde hayvân virilmemesi ve ulaklar bâ-husûs umûr-ı mühimme-i müstecel ile gidenler zinhâr bârgîre intizâren alıkonulmayub derhâl bârgîrleri çekilüb bindirilmesi ve bir menzilhânedeki diğer menzilhâneye kadar kaç sâ'at ise fakat evvel sâ'at kadar hesâbı üzre otuzar pâreden ücretleri (silik) ve yiyecek almışlar ise i'tidâl üzre anın akçesi alınub bundan fazla menzilhâne avâidi ve suriçi tahsîs namı bir akçe Haleb (silik) ve olanların ve yiyecek aldıkları sûretde ziyade ve fâhiş baha alınmayub ve râyic-i vakt üzre virilmesi ve ulaklardan ba'zıları gerek diyanetsizliğinden ve gerek menzilhâneye nefsâniyetden nâşi süvâr olduğu tuvânâ hayvânatı kasd-ı itlaf idilse ol mahallin veli ve hükkâm ve zâbitânı ma'rifetiyle işbu fezâhata cesaret iden tatar vesâir her kim ise telef iylediği hayvânın bahasını tazamin etdirilmek için hakikat ve keyfiyeti garazsız Dersa'âdetüme bildirilmesi ve hayvânatı telefden vikâyet her kim alukor ise bir bârgîre altmış kıyyeden ziyâde yük yüklenilmeyüb hilâfı cesaret idenler muâheze olunması ve cem'i memalikde sâ'at başına otuz pâre ücret alınub gerek devlet adem-i ulakları ve gerek sâir hiçbir kimesneden otuzar pâreden ziyâde kirâ ve tahsîs-i taleb olunması ve cümle memalikde bir menzilhânedeki diğer menzilhâneye kadar kaç sâ'at mesâfe olduğu aklâmda ve her bir yerde ma'lûm olduğına binâen her mahallin mesâfesi kaç sâ'at ise ulaklardan verince ol-mikdâr ücret alınub zinhâr hilâfa vâki' ziyâde sâ'at haber virilmeden bir akçe ve bir hîbe ziyâde istememesi ve'l-hâsıl zamân adâlet-ünvân-ı şâhânemde bir kimesne bir kimesneye cevri zulm ü te'addi itmeyerek herkes vazîfe-i me'mûriyetine dikkat ve işbu tenbihâtın hilâf-ı harekete

cesaret ider olur ise te'dibat-ı lâıykası icrâ olunmak üzere lâzım gelen tenbihât ve tekayyüdât bi'l-cümle memalik-i mehâkim-i sicilâtına kayd ve sebt ve taraf-ı şer'den ber-sûret-i kiracıbaşılardan yararına i'tâ ve ale'd-devâm muktezâsıyla amel ve hareket olunması husûsları ittifâk-ârâ ile karâr virilerek ol bâbda senki vezîr müşârünileyhsin sana vesâire hitâben başka ve Rumili ve Anadolu taraflarına başka başka evâmir-i âliyyemden ısdâr ve kapukethüdaları taraflarına i'lâm ve haberleri i'tâ olunarak tavsiyesi husûsı bi't-takrîr âtiye-i ulyâ-yı mülûkânem lede'l-arz işbu nizâm-ı ba'd-ezîn hiçbir vechile tebdîl ve tağyîr olunmayub hilâf-ı hareket idenler te'dib olunmak üzere bi'l-ittifâk karâr virildiği vechile icrâ olunması ve Rumili ve Anadolu'da olan vüzerâ vesâir me'mûrlar bu vesîleyle kefereden bir akçe çıkmamasına ve ücretsiz **بندى** bârgîre süvâr itdirmemelerine ve menzilci ve kilercilerine ücret kifâyet etmiyor diyerek hile ve fesâdeleri üzere vesâirenin tevzî'a masraf idhâli merkûma gelmemesine begâyet ihtimâm etmeleri her birinin gûş-ı hoşuna (silik) ilkâ olunub hîn-i vukû'ında derhâl bilâ emân terki-i cezâdan başka mu'amele olunmayacağı te'kid kılınması husûsuna (silik) kat'ıyyen mülûkânem te'alluk idüb ol mazmûnun hatt-ı hümayûn-ı mevhibet-makrûn-ı şâhânem (silik) mucebince sudûr olan diğer evâmir-i şerîfim ısdâr ve tesyâr (silik) ve haberleri virilmiş olmağla işbu (silik) tutulub zinhâr (silik) olarak ber-vech-i muharrer mezbûrdan müretteb bedel-i mezkûrun nisfi olan meblağ-ı mezbûr yedi yüz elli gurus inzimâm-ı re'y ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ile ve cümle ma'rifeti ve ittifâkla rûz-ı hızır tevzî'ne (silik) ile livâ-i mezkûrun müştemil olduğu bi'l-cümle kazâlara ale's-seviyye ta'dil ve tesviye şurutı üzere tarh ve tevzî' ve yerlû yeründen ve icâb-ı iktizâ idenlerden tamâmen tahsîle dikkat ve zamân ile hazîne-i âmireme teslîmi husûsuna bezl-i cell-i himmet eylemen fermânım olmağın mahsusan işbu emr-i âlîşânım ısdâr ve irsâl olunmuştur imdi vüsûlünde bâlâda sebt ü beyân olunduğu üzere keyfiyet idâre-i seniyye-i şâhânem mantûk-ı fermân-ı adâlet ünvânımdan ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn mevhibet-makrûn-ı mülûkânemin ittihaz ve icrâsına kemâl-i dikkat ve müceb-i muktezâsı vechiyle amel ve hareket ve hilâf-ı rızâ ve mugâyir fermânım hareketi tecvîz ile mazhar-i muaheze ve itâb olmakdan begâyet tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda vech-i meşrûh üzere şerev-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i celilü's-şân-i vâcibü'l-ittibâ' ve lazimü'l-imtisâlimin

mazmûn-ı münîfi birle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timad kılasız tahrîren fi‘l-yevmü’s-sânî min şehr-i Ramazân ihdâ ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Bu sûretde Mar‘aş vâlisi devletlü el-hâcc Hafız Âlî Paşa efendimizin buyruldukları sâdır olmuştur

Be-makâm-i Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 314	Hüküm No:91	Târih H: M:
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Rumkal’a mukâta’a defteri	
Belgenin Özeti:Rumkal’a’ya ait mukâta’a defteri		

Mâl-ı mukâta’a’ı Rum Kal’a

İkiyüz otuz dokuz ve kırk seneleri mâlî	1610 guruş üç rub‘
Kalemiye-i sadr-ı âlî kırk senesine mahsûben	0072 guruş iki rub‘
Kalemiye-i defterdâr-ı hazret-i tacdâri kırk bir senesine mahsûben	0036 guruş
Cem‘an yekun	1719 guruş bir rub‘

Sayfa No: 314	Hüküm No:92	Târih H: M:
Belge Türü: Halâs	Belge Konusu: Rumkal’a mukâta‘asının tahsîli	
Belgenin Özeti:Rumkal’a’ya ait 1239-40 ve 41 senelerine ait mukâta‘anın mutasarrıf Numân ma‘rifetiyle tahsîl ve teslim olduğuna dair		

Bâ’is-i halâs-ı miridir ki

Bâ-emr-i âlî ve ber-mûceb-i sûret-i defter-i hâkânî kabz ve hazîne-i âmireme teslimine me’mûriyetim hasebiyle Rumkal’a mukâta’ası mirisinden bin iki yüz otuz dokuz ve kırk senelerinin mirisi olmak üzere semen hisse-i mukâta’a mutasarrıfı Numân

yedinden ber-vech-i meşrûh balâ bin altı yüz on guruş üç rub‘ mâl-ı mukâta‘a ve yetmiş iki buçuk guruş kalemiye-i sadr-ı âlî ve otuz altı guruş ve Kalemiye-i defterdâr-ı hazret-i tacdâri cem‘an yekun bin yediyüz on dokuz guruş bir rub‘ mutasarrıf-ı merkûm yerinden tamâmen tarafımıza te‘diye ve teslîm olunduğı nâtık işbu vüsûl virilmiştir vakt ü hacetde ibrâz oluna

El-hâcc İbrâhîm Çukâdâr Defterdâr Sû-evvel?

Mâl-ı mukâta‘a‘ı Rum Kal‘a

İkiyüz otuz dokuz ve kırk seneleri mâlî	1610 guruş üç rub‘
Kalemiye-i sadr-ı âlî	0219 guruş iki rub‘
Kalemiye-i defterdâr	0109 guruş
Cem‘an yekun	1939 guruş üç rub‘

Sayfa No: 314	Hüküm No:93	Târih H: M:
Belge Türü: Halâs	Belge Konusu: Rumkal’a mukâta‘asının tahsîli	
Belgenin Özeti:Rumkal’a’ya ait 1239-40 ve 41 senelerine ait mukâta‘anın mutasarrıf İbrâhîm ma‘rifetiyle tahsîl ve teslîm olduğuna dair		

Bâ‘is-i halâs-ı miridir ki

Bâ-emr-i âlî ve ber-mûceb-i sûret-i defter-i hâkânî ahz ü kabz ve hazîne-i âmireye me‘mûriyetim hasebiyle Rumkal‘a mukâta‘ası mirisinden bin iki yüz otuz dokuz ve kırk senelerinin mirisi olmak üzere semen hisse-i mukâta‘a mutasarrıfı İbrâhîm yedinden balâ bin altı yüz on guruş üç rub‘ mâl-ı mukâta‘a ve iki yüz on dokuz buçuk guruş kalemiye-i sadr-ı âlî ve yüz dokuz buçuk guruş kalemiye-i defterdâr cem‘an yekun bin dokuz yüz otuz dokuz guruş üç rub‘ mutasarrıf-ı merkûm yerinden tamâmen tarafımıza te‘diye ve teslîm olunduğı nâtık işbu halâs virilmiştir vakt ü hacetde ibrâz oluna

El-hâcc İbrâhîm Çukâdâr Defterdâr Sû-evvel?

Mâl-ı mukâta‘a’ı Rum Kal‘a

İkiyüz otuz dokuz ve kırk seneleri mâlî	1610guruş üç rub‘
Kalemiye-i sadr-ı âlî	0140guruş iki rub‘
Kalemiye-i defterdâr	072guruş iki rub‘
Cem‘an yekun	1827guruş üç rub‘

Sayfa No: 314	Hüküm No: 94	Târih H: M:
Belge Türü: Halâs	Belge Konusu: Rumkal’a mukâta‘asının tahsîli	
Belgenin Özeti: Rumkal’a’ya ait 1239-40 ve 41 senelerine ait mukâta‘anın mutasarrıf İbrâhîm ma‘rifetiyle tahsîl ve teslim olduğuna dair.		

Bâ‘is-i halâs-ı miridir ki

Bâ-emr-i âlî ve ber-mûceb-i sûret-i defter-i hâkânî ahz ü kabz ve hazîne-i âmireye me‘mûriyetim hasebiyle Rumkal‘a mukâta‘ası mirisinden bin iki yüz otuz dokuz ve kırk senelerinin mirisi olmak üzere semen hisse-i mukâta‘a mutasarrıfı mutasarrıfı İbrâhîm yedinden balâ bin altı yüz onuruş üç rub‘ mâl-ı mukâta‘a ve yüz kırkuruş iki rub‘ kalemiye-i sadr-ı âlî ve yetmiş ikiuruş iki rub‘ kalemiye-i defterdâr cem‘an yekun bin sekiz yüz yigirmi yediuruş üç rub‘ mutasarrıf-ı merkûm yedinden tamâmen tarafımıza te‘diye ve teslim olundığı nâtık işbu halâs virilmiştir vakt ü hacetde ibrâz oluna

El-hâcc İbrâhîm Çukâdâr Defterdâr Sû-evvel?

Sayfa No: 315	Hüküm No: 95	Târih H: 20-30 Zi'l-Hicce 1241 M: 26 Temmuz 1826
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: 1242 İmdâd-ı Hazariyesi	
Belgenin Özeti: 1242 senesine ait olarak 1500 guruş imdâd-ı hazariyenin iki taksite bölünerek ödenmesi hakkında		

Kırk iki senesi imdâd-ı Hazariye'nin emr-i âlî sûretidir

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil Mar'aş Eyâlet'inde vâki' kazâların kuzzât ve nüvvâb zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Mar'aş Eyâlet'inden ve ilçün tertîb olunan on bir bin beş yüz guruş imdâd-ı Hazariye'nin iki yüz kırk iki senesine mahsûben ras-ı sene-i gurre-i Muharrem i'tibariyle senede iki taksît beher taksîti vakt ü zamân ile eyâlet-i merkûmede vâki' kazâlarda ma'rifet-i şer' ile tevzî' ve taksîm ve yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve hâlâ Mar'aş ve Rakka Vâlisi düstûr-i mükerrem müsîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim el-hâcc Hâfız Âlî Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehum tarafından kabzına me'mûra edâ ve teslîm olunmak fermânım olmağın imdi siz ki kuzzât ve nüvvâb vesâir mûmâileyhimsiz ber-vech-i muharrer Mar'aş Eyâlet'inde vâki' kazâlardan ve ilçün tertîb ve ta'yîn kılınan câi'z-zikrin bin beş yüz guruş imdâd-ı Hazariye iki yüz kırk iki senesine mahsûben ras-ı sene-i gurre-i Muharrem i'tibariyle sizde iki taksît beher taksîti vakt ü zamâniyle ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifet ile eyâlet-i merkûme dahilinde ka'in kazâlar ahâlîsine tevzî' ve taksim ve yerlü yerinden cem' ü tahsîl ve müşâr tarafından kabzına me'mûra edâ ve teslîm itdirmeye ihtimâm ve dikkat avk ü te'hirden ve ihmâl-i müsamahadan ve kazâlara kesret üzere mübâşirler irsâli ve ücret-i mübâşiriye mutalebesiyle fukarâya îsâl zulm ve te'addiden mikdâr-ı mu'âyenesinden ziyâde bir akçe ve mikdâr tevzî' ve tahsîlinden gâyet ilgâya hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vâsıl oldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerev-yâfte-i sudûr iden fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımu'l-ımtisâlin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla amel ve hareket eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî evâhir-i şehir-i Zi'l-hicce sene ihdâ ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be makâmi'l-Kostantiniyye el-mahrûse

Bu sûretde mazmûn-ı münîfî üzere buyruldu-ı esami dahi varîd olmuştur

Ayntab Kazâsı

Yalnız bin beş yüz guruştur

Sayfa No: 315	Hüküm No: 96	Târih H: M:
Belge Türü: Halâs	Belge Konusu: 1242 İmdâd-ı Hazariyesi	
Belgenin Özeti: 1242 senesi imdâd-ı hazariyesinin birinci taksîtinin taksîm olunarak kabz edilmesi gerekliliği hakkında		

Eyâlet-i Mar‘aş vülât-ı izâm hazretlerine bâ fermân-ı âlî senede iki taksît ile ta‘yîn ve tahsîs buyurılan imdâd-ı hazariye ve işbu bin iki yüz kırk iki senesine mahsûben gurre-i sene-i muharrem i‘tibariyle taksît-i evvel mâl-ı hazariyesi taksîm olundukda kazâ-i Ayntab’a ber-vech-i balâ bin beş yüz gurus isâbet itmeğle meblâğ-ı mezkûr sene-i merkûma mahsûben tahsîl-i makbuzdan (silik) şer‘-i şerîf mucebince kazânızdan kabzına me‘mûra teslîm idile

Sayfa No: 316	Hüküm No: 97	Târih H: 17 Rebi‘ü’l-Evvel 1241 M: 30 Ekim 1825
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Menzil Kirası bedeli	
Belgenin Özeti: Kirâya verilen menzilhânelerin ikinci taksîtinin ödenmemiş olduğu ve ödenmesi için acele edilmesi gerektiği hakkında		

Menzil bedeli emri

Düstûr-i mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü’l-âlem müdebbir-i umûru’l-cumhûr bi’l-fikri’s-sâkib mütemmim-i mehâmü’l-enâm bi’l-re‘yi’s-sâib mümehhid-i bünyânü’d-devletü ve’l-ikbâl müsîr-i erkânü’s-sa‘âde ve’l-iclâl hâlâ Mar‘aş Vâlisi vezirim el-hâcc Hâfız Âlî Paşa edâmallâhu te‘âlâ akzâ kuzzâtî’l-müslimîn evlâ vülâtî’l-muvahhidîn ma‘denü’l-fazl ve’l-yakîn râfi‘u i‘lâmü’ş-şerî‘ati ve’d-dîn vârisü ulûmu’l-enbiyâ ve’l-mürselîn el-muhtasûnu bi-mezîd-i inâyeti’l-meliki’l-mu‘în mevlânâ Ayntab kâdîsi zîdet fezâilehum mefahirü’l-kuzzât ve’l-hükkâm me‘âdinü’l-fezâil ve’l-keâm Ayntab Sancağında vâki‘ kazâların kâdîları ve nâibleri zîde fazluhum

ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yan ve zabîtan ve iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lum ola ki sû-i hâl fukarâyı ra'yyet zımnında memâlik-i mahruseti'l-mesâlik-i şâhânemde vâki' kaffe-i menâzil refî' ve ilga ve kiraya tahvîl olunarak fakat umûr-ı mühimme ile amed-şod iden hüdema-i devlet-i âliyyemin bârgîr ücretlerine vâki' hadd-i i'tidâlde olarak bi'l-cümle eyâlet ve elviyeden iki yüz kırk bir senesi rûz-ı hızırdan i'tibaren ma'lûmü'l-mikdâr meblağ ref'-i menzîl bedeli tertîb ile bedel-i mezkûrun nısf-ı taksît olmak üzre rûz-ı hızırdan nihâyet iki mâh mürûrunda ve nısf-ı diğr dahi taksît-i sâni olarak rûz-ı Kâsım'dan keزالik iki mâh mürûrunda tahsîl ve hazîne-i âmireme teslîm olunmak üzre ittifâk-ârâ ile karârgir olarak ol bâbda şeref-yâfte-i sudûr olan hatt- ı hümâyûn-ı şevket-makrûn- ı şâhânem mucebince taksît-i evvel akçesinin tahsîli bâbında nizâmı derecesiyle bundan akdem evâmir-i şerîfim tesyâr olunmuş ve cümlesi gelüb teslîm-i hazîne-i âmirem kılınmış olduğı kuyuddan müstebân ve sene-i rûz-ı Kâsım'ı dahi duhûl iderek ol vechile taksît-i sâninin vakt-i tahsîli hulûl itmiş idüğü zahîr olmakdan nâşi zikr olunan taksît-i sâni akçesinin tahsîli bâbında eyâlet ve elviye mutasarrıflarına hitâben lâzım'ül-sudûr olan diğr evâmir-i şerîfim ısdâr ve tesyâr kılınmış ve nizâmı vechile iki mâh mürûrunda mahallinden vürûd itmez ise tamâmen teslîm-i hazîne-i âmirem eylemek üzre bu tarafda kapukethüdaları ve sarrâflarından ta'ahhüd itdirilen senedât ahz ve hıfz olunmuş olmağla imdi sen ki vezîr-i müşârünileyhsin zîr-i hükümetde Ayntab Sancağında ka'in kazâlardan müretteb olan yedi yüz elli gurus taksît-i sâni akçesinin vürûd-ı emr-i şerîfimde yerlü yerinden ve'l-hesâb iktizâ idenlerden inzimâm-ı re'y ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifet ve ittifâkıyla tamâmen ve serî'an tahsîl ve hazîne-i âmireme teslîm olunmak üzre ba'zı müfredât defteriyle beraber Dersa'âdetüme tevessülü husûsuna bezl-i cell-i himmet eylemek fermânım olmağın mahsusân işbu emr-i âlişanım ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde siz ki mevlânâ ve kuzzât ve nüvvâb ve a'yân ve zâbitân vesâir mûmâileyhimsiz siz dahi muktezâyı emr-i şerîfime imtisâl ve mutaba'at iderek taksît-i sâni akçesi olan meblağ-ı mezbûrın sür'at tahsîl ve teslîmine bi'l-ittifâk say ve gayret ve hilâfından begâyet tevkî' ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişanım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzre kıyafet-i sudûr olan işbu emr-i âlişanımın mazmûn-ı münîfi birle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timad kılâsız tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min şehir-i Rebî'ü'l-evvel sene isnâ ve erba'în ve mieteyn ve elf

Bu sûretde devletlü veliyyü'n-ni'am efendimiz hazretlerinin buyruldu-i düstûrları
varid olmuştur(t)

Be makâmi'l-Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 317	Hüküm No:98	Târih H:20-30 Muharrem 1241 M:4 Eylül 1825
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Namazın ve sünnetlerin Önemi	
Belgenin Özeti:Beş vakit namazı camide cemaatle kılmanın ve cuma namazı sonrası dört rekat sünnet namazı kılmadan çıkılmaması gerektiğinin ahâlîye bildirilmesi gerektiği hakkında		

Düstûrûn-i mükerrremûn müsîrûn-i mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbiru umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimu mehâmu'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümehhidu bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müsîr-i erkânü's-sa'âde ve'l-iclâl el-mahfûfûnu bi-sinûf-i avâtifi'l-meliki'l-a'lâ Anadolu'nun orta kolu yemîn ü yesârıyla nihayetine varınca vâki' vüzerâ-yı izâm edâmâllâhu te'âlâ iclâlehûm ve a'zamü'l-umerâi'l-kirâm efâhimü'l-küberâi'l-fihâm ulû'l-kadr ve'l-ihtirâm ashâbü'l-izz ve'l-ihtisâm el-muhtasûni bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîrmîrân-ı kirâm dâme ikbâlehum ve akzâ kuzzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn me'adinü'l-fezâil ve'l-yakîn rafî'u i'lâmi's-şerî'ati ve'd-dîn ve râfî'û ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtasûn bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'in mevâlî-i fihâm zîdet fezâilehum ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâil ve'l-keâm kuzzât ve nüvvâb vesâir ulemâ ve sulehâ ve eimme ve hutabâ zîde ilmuhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân ve voyvodagân ve a'yân ve vücûh-ı ahâlî ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dîn-i İslam'ın esâsı ve binası kitâbullâhın ahkâm-ı celîlesine sünnet-i seniyye-i hazret-i peygamberîye kemâl-i mutâba'atla şer'-i şerîfin her bir emir ve nehyine inkıyâd ve mutâva'atdan ibâret iken bir vakitten beru ekser nâsa gaflet ve cehâlet istîlâ iderek ba'zıları bir takım erbâb-ı rafz ve ilhâdın izlal ve igvâları ve birazı dahi tekâsül ve ihmâl ile ma'âzallâhi te'âlâ hiç namazı kılmayub kılanlar dahi cema'ate müdâvemetden ibâ' ve kendi başlarına başlarına vakitli vakitsiz edâ eylemekde oldukları bi't-tahkîk ma'lûm olub hâlbuki beş vakit namaz kılma esnâsından? sonra akdem-i ferâiz-i diniyyeden olarak İslamiyet'in alâmet-i zâhiresi

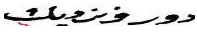
bundan ibaret ve cema'atle kılınması sünnet-i müekkeke hazret-i Resûl-i kibriyâ idiği bunca ehâdis-i şerîfe ile müsbet olduğu betâetlerin salât ve mâ'adâ cemâ'at olunmakda muzırr olmak ehl-i İslâm'a ﷺ yakışmayarak Dünya ve ahîretde kendülerine müntic-i hîz ve hüsrân olacağı aşikâr zıll-ı zalîl-i mülûkânemde müstezil olan ümmet-i Muhammed'i salâh-ı hâle da've't ve dinleyenleri te'dib ve terbiyeye mübâderet zimmet-i himmet-i pâdişâhanem lâzım ve mütemmim olduğu bedidâr olmakdan nâşi bi'l-cümle mûmîn ve müvehhid olanlar evkât-ı mefrûziyyeyi cevâmi' seccadede ve dâire-i ashâbı bulunan dâirelerinde cema'atle edâ ve bundan başka cum'a namazına gidenlerin ekserisi fakat efrâz olan iki rek'at cum'a namazını edâ kılub selâm virdikleri gibi ale'l-cümle cevâmi' şerîfeden savuşmakda oldukları keyfiyeti ba'zı mütevâridinden istimâ' ve tahakkuk kılub me'a hâzâ gerek cema'at-i müdâvemet ve zuhr ve Cum'a namazlarından evvel olan dört rek'at salât fi'l-i Resûllullâh ile sâbit olmuş olduğu misilli Cum'a'nın iki rek'at farzından sonra tekrar dört rek'at namaz dahi mertebe-i vücubda sünnet-i müekkeke olduğuna binâen ehl-i İslâm'a göre bilâ-özer-i şer'î terk etmek gayet isâet ma'âzallâhu te'âlâ şefâ'atdan mahrûmiyeti müstelzim bir keyfiyet olmakdan nâşi siz ki vezîr-i müşâr ve mirmiran ve mevali ve kuzzât ve nüvvâb ve müftî ve ulemâ ve mütesellimin ve a'yân vesâir mûmâileyhimsiz ba'de'l-yevm cümle ümmet-i Muhammed mesâğ-ı şer'î olmayan melâhî ve menâhîden teberri ve ictinâb ile mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mucebince beş vakit namazı cevâmi' ve mesacide ve dâire ashâbı dâirelerinde cemâ'atle edâya eyyâm-ı Cum'a'da dahi salât-ı Cum'a'yı ba'de'l-edâ ikâmesi derece-i vücubda olan dört rek'at sünnet-i müekkekeyi edâ etmeksizin cevâmi'-i şerîfeden taşra hurûc etmeyerek ol vechile îfâ-yı lâzıme-i diyânet ve ihyâ-yı sünnet-i seniyyeye ria'yet eylemelerini ve bir müddet sonra dinlemeyub hilâfını irtikâb edenler dünyâ ve ahîretde mesûl ve mu'âteb olacaklarını zir-i edâlarınızda bi'l-cümle kazâ ve kasabât ve kurra ahâlîlerinin gûş-i hoşlarına ilkâ ve tefhîm-i mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım tenbihen ve tekayyüden ve mahsusân ısdâr ve sadr-ı a'zam tatarlarından kidvetü'l-emâcid ve'l-akrân İsmâ'il zîdet kadruhu ile tesyâr olunmuşdur imdi hükm-i şerîfim vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimu'l-imtisâlin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla amel ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi evâsit-i şehri-i Muharremü'l-harâm sene isnâ ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be makâmi'l-Kostantiniyye el-mahrûse

Sayfa No: 318	Hüküm No: 99	Târih H: 29 Cemaziye'l-Âhir 1242 M: 28 Ocak 1827
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Mütesellim nasbı	
Belgenin Özeti: Tüysüzzâde Mehmed Bey'in Ayntab'a mütesellim olarak atandığı ve refâhın artması,padişâha sadık olması,adil olması,vergileri zamanında tahsîl ve irsâl etmesi gerektiği hakkında		

Buyruldı-ı Celaleddin Mehmed Paşa vâlî-i vâlâ-şân Eyâlet-i Mar'aş

Hâlâ medîne-i Ayntab'da mesned-ârâ-yi şerî'at-garrâ fazîletlü efendi zide fazluhu ve me'zûn-i bi'l-iftâ ve fekâhetlü efendi zîde takvâhu kidvetü'l-ulemâi'l-muhakkikîn sâir müdürin efendiler zîdet fezâilehum ve kidvetü'l-emâsil ve'l-akrân bu def'â tarafımızdan Ayntab mütesellimi nasb ve ta'yîn olunan dâiremiz mütehayyırâtından ve tüfenkciyân ve silahşörân-ı hâssadan ve Ayntab Hanedân'ından Tüysüzzade izzetlü Mehmed Ağa zîde kadruhu ve kidvetü'l-emâsil ve'l-akrân sâir zâbitân ve vücûh-ı belde ve söz sahibleri zîdet mekâdirehum inhâ olunur ki işbu kırk iki senesi Cemaziye'l-âhirin üçüncü yevmi's-sânîsi hakkımızda kulzüm-i bahr? lütf u kerem-i pâdişâhi müveccehiniz i'nayet buyurulmakdan nâşi avâtıf-ı âlî-yi mülûkâne ve avarîf-i seniyye-i hüsvâneden îfâ-yı vüzerâmızla eyâlet-i Mar'aş Ayntab hutebasıyla uhde-i istihalimize tevcîh ve ihsân-ı şâhâne buyurulduğundan bâ-tevfîk-barî-i tevkîrden nehdat ve hareket ve mansıbımız olan Mar'aş kadem-nihâde vürûd ve vüsûlumuza kadar Ayntab'da umûr-ı Devlet-i Âlî idâre ve ru'yet ve fukarâ ve zu'afâyı gereği gibi himâyet ve sıyânet iderek kâr-gûzar ve muktedîr ve mehâmm-şinâs ve def' u ref' şer ve mefsedet her vechile liyakatı olur bir mütesellim nasbı lâzımeden olduğına mebni mûmâileyh Mehmed Ağa'nın tarafımıza tereddüd-namesi olduğundan başka dâiremizde bir vakt bulunarak hizmetimizde emeği sebkât ve ibrâz-ı salk ve sadakât iderek tahsîl-i rızâmıza bezl-i makderet itmiş olduğundan mütesellim nasb ve tahsîs etmiş olduğum sizler ki muhâtabûn mûmâileyhimsiz ma'lûmlarınız oldukda cânib-i adâlet câlib-i saltanat-ı seniyyeden hayyiz fî küllî varid olan tekalîfâtın temşîyet ve tanzîminde ve gerek belde-i güzîn umûr-ı husûsunda merâsim-i ittifâk ve ittihâd ve bî-

cihetiye ve kemâl-i derece-i i'tinâ ve dikkat ve emn-i asâyîş-i ibâde ve mürûr u ubûr iden ibnâ-i sebîlin âminen ve sâlimen ve müreffehen imrâr ve güzârîşlerine mirmiran say' ve gayret eyleyerek şevketlü kudretlü a'zimetlü pâdişâhımız velini'metimiz efendimiz hazretlerinin devâm-ı ömr ve Devlet-i şâhânelerine hayriyye-i bezl ve say'-ı makderat eylemelerimiz vesayasını hâvî ve senki Ayntab tarafımızdan mütesellim nasb olunan Mehmed Ağasın öteden berü tevabi'nden bulunduğun takrîbi rif'atinin terfi' matlûbum ve sizden her bâd sıdk ve sadâkat zuhûr ve burûzı mâmûl ve muntazam olduğından seni Ayntab'a mütesellim nasb ve ta'yîn itdim göreyim seni zatında merkûz olan maiye-i cevher-i sıkd ve sadâkat ve madde-i rüşd ü sedâda kar-agah ve dirâyetin lâzimesi Ayntab'ın umûr-ı mütesellimliğini sen zabt ü rabt idüb vâki' olan umûr-ı husûsât devlet-i aliyyeye kemâ-hüve idâre ve ru'yet ve zabt ü rabt-i memleket ve def' ü ref' şurût ve mefsedet ve himayet ve sıyânet-i ibâd-ra'iiyyet bezl-i say' makderet ve tarafımız için dahi da'vât-ı hayriyye kemâl-i mertebesi ve gayret eylemeniz bâbında dîvân-ı Mar'aş ve'l-yevm ikâmetgâhımız olan medîne-i Tokad'dan işbu buyruldımız tahrîr ve ısdâr ve ırsâl olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vürûdunda gerekdir ki vech-i meşrûh ve müceb-i buyruldımızla amel ve hareket ve hilâfından tehâşî ve mücânebet eyleyesiz deyu

Vüsûlünde fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn min şehr-i Cemaziye'l-âhir fi yevmü's-sitte?

Cemaziye'l-âhir sene 42

Sayfa No: 318	Hüküm No: 100	Târih H: 29 Cemaziye'l-Âhir 1242 M: 28 Ocak 1827
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Mütesellim nasbı	
Belgenin Özeti: Tüysüzzâde Mehmed Bey'in Ayntab'a mütesellim olarak atandığı ve refâhın artması,padişâha sadık olması,adil olması,vergileri zamanında tahsîl ve irsâl etmesi gerektiği hakkında		

İşbu bin ikiyüz kırk iki senesine mahsûben vâlî-i vâlâ-şân eyâlet-i Mar'aş ve Ayntab devletlü veliyyü'n-ni'am efendimiz hazîne-i müşîr ile (silik) bedel-i mukâta'anın (silik) mukâta'a ve zâhire mübâşiri mektûbcu efendiye hıdmet ve tatar ağasına ve

mehterbaşıya hıdmet Konakçı Bekîr Efendiye ve tuğcıyana ve şa‘ir emini ve vekîl-i zarh ve işçıyana ve sâbık silahdarcısı ağaya hıdmet ve efendimiz teşrifinde üç yevmiye (silik) ve hakîm efendiye harc-ı defter ve çekdariye ve katıbe ve muhızırbaşına ve muhızırana cümle ittifakla hesâb olundukda iki yüz otuz üç bin gurus bâliğ olmakla meblağ-ı mezkûrına yüz bin gurus esnâfâna tevzî‘ ve yüz otuz iç bin gurus bîrûn-ı kurâların akçelerine (silik) olundukda beher akçeye üç yüz yigirmi iki bin gurus salyâne isâbet etmekle mebalîğ-i mezkûrun ale’l-esâmî mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur

Hazîne-i veliyyü’n-ni‘amiye bedel-i mukâta‘a ve semere-i mukâta‘anın bâkî 166500	Zâhireciye hıdmet 4300	Tatar Ağasına 1500
Sabık Silahdarcısı Ağaya hıdmet 7500	Efendimiz teşrifinde üç yevmiye zâhire baha 35100	Hakîm efendiye harc-ı defter 15000
Mehter Başıya 1000	Konakçı Bekir Efendiye 500	Tuğcuya 150
Harcıyâb-ı mahkeme 500	Muhızırana 50	ve şa‘ir emini ve vekîl-i zarh? 1000
Cem‘an yekûn 233000 Yalnız iki bin üç yüz otuz üç bin gurus		

Kurâhâ-i nâhiye-i Telbaşar

Karye-i Telbaşar Hâne Akçe 5	Karye-i Mezra‘a hâne Akçe (silik)	Karye-i Akcahöyük Hâne Akçe 1
Karye-i Kilavuz Hâne Akçe 1	Karye-i Vahili Hâne Akçe 3	Karye-i Kantara Hâne Akçe 1,5
Karye-i Kabcağız Hâne Akçe 1	Karye-i Suboğaz Hâne Akçe 5	Karye-i Rahman Hâne Akçe 1
Karye-i Şagirdin Hâne Akçe 1	Karye-i Karaçomak Hâne Akçe 1	Karye-i Ulu Ma’sara Hâne Akçe 1,5
Karye-i Bostancık Hâne Akçe 1	Karye-i Beşdeli Hâne Akçe 1	Karye-i Mızımız

		Hâne Akçe 1,5
Karye-i Nefâh Hâne Akçe 1	Karye-i Nurvane Hâne Akçe 2	Karye-i Bayleke Hâne Akçe 2
Karye-i Görevir Hâne Akçe 1	Karye-i Bakavir Hâne Akçe 1	Karye-i Buğduz Hâne Akçe 0,5
Karye-i Kenâb Hâne Akçe 0,5	Karye-i Ağcakened Hâne Akçe 10	Karye-i Ceder Hâne Akçe 7
Karye-i Eryel Hâne Akçe 4	Karye-i Tohtamir Hâne Akçe 1	Karye-i Güllü Hâne Akçe 1,5
Karye-i Bedirkenedi Hâne Akçe 5	Karye-i Gönkürke Hâne Akçe 3	Karye-i Karacaviran Hâne Akçe 1,5
Karye-i Kantara Hâne Akçe 0,5	Karye-i Cûbeğir Hâne Akçe 5	Karye-i İkiyahur Hâne Akçe 0,5
Karye-i İlci Hâne Akçe 2	Karye-i Arablarınaşığı oba Hâne Akçe 2	Karye-i Yukarıoba Hâne Akçe 2
Karye-i Göksencik Hâne Akçe 3	Karye-i Delük Hâne Akçe 4	Karye-i Beğlerbeği Hâne Akçe 3
Karye-i Çatal mezra'a Hâne Akçe 3	Karye-i Büyük Arablar Hâne Akçe 4	Karye-i Zurnalık Hâne Akçe 2
Karye-i Çakal Hâne Akçe 1	Karye-i Sabatrin Hâne Akçe 5	Karye-i Mezra'ası Hâne Akçe 5
Karye-i Zevgir Hâne Akçe 1,5	Karye-i Tahnetan Hâne Akçe 2	Karye-i Çartil Hâne Akçe 1,5
Karye-i Zemke Hâne Akçe 2	Karye-i Karakuyu Hâne Akçe 2	Karye-i Gülbin Hâne Akçe 5
Karye-i Kebeşli Hâne Akçe 2	Karye-i Luhân Hâne Akçe 4	Karye-i Morcalı Hâne Akçe 1
Karye-i Hezek Hâne Akçe 3	Karye-i Karadiken Hâne Akçe 4	Karye-i Kızılhisar Hâne Akçe 4,5
Karye-i Yoğunoğlu Hâne Akçe 1	Karye-i Cedide Hâne Akçe 1	Karye-i Süleymani Hâne Akçe 2
Karye-i Uruş Hâne Akçe (silik)	Karye-i Burc Hâne Akçe 8	Karye-i Yılankenedi Hâne Akçe 1
Karye-i Kürt Osman Hâne Akçe 0,5	Karye-i Hamri Hâne Akçe 1	Karye-i Haraz Hâne Akçe 1
Karye-i Bakide Hâne Akçe 1,5	Karye-i Kilicân Hâne Akçe 1	Karye-i Mektun Hâne Akçe 1,5

Karye-i Telsur Hâne Akçe 3	Karye-i İkizkuyu Hâne Akçe 2	Karye-i Yuna Hâne Akçe 1
Karye-i Gürgin Hâne Akçe 5	Karye-i Küçük Ma'sara Hâne Akçe 1	Karye-i Elmalu Hâne Akçe 1,5
Karye-i Mezra'a-i Sarıd Hâne Akçe 2,5	Karye-i Kenabeg Hâne Akçe 1	Karye-i Mezmahur Hâne Akçe 1
Karye-i Kilisecik Hâne Akçe 2	Karye-i Çağrın Hâne Akçe 3,5	Karye-i Kumru Hâne Akçe 1
Karye-i Hayyam Hâne Akçe 25	Karye-i Kert Hâne Akçe 24	Karye-i Orul Hâne Akçe 12
Karye-i Kızılakened Hâne Akçe 3	Karye-i Kefercebel Hâne Akçe 2	Karye-i Battalhöyük Hâne Akçe 5
Karye-i İbrâhîm Şehr Hâne Akçe 0,5	Karye-i Göreniz Hâne Akçe 5	Karye-i Rumevlek Hâne Akçe 1
Karye-i Palankuz Hâne Akçe 1	Karye-i Ağcaburc Hâne Akçe 1	Karye-i Hamırkesen Hâne Akçe 1
Karye-i Mertemneke Hâne Akçe 3	Karye-i Karacaburc Hâne Akçe 2	Karye-i Sülükli Hâne Akçe 1
Karye-i İncesu Hâne Akçe 1,5	Karye-i Çekmere Hâne Akçe 5,5	Karye-i Göcuke Hâne Akçe 7
Karye-i Karahöyük Hâne Akçe 1,5	Karye-i Atabeg Hâne Akçe 1,5	Karye-i Sam Hâne Akçe 1
Karye-i Çarpın Hâne Akçe 5	Karye-i Gücce Hâne Akçe 2	Karye-i Zülfikar Hâne Akçe 1,5
Karye-i ÖğümSöğüd Hâne Akçe 5	Karye-i İbrâhîmî Hâne Akçe 5	Karye-i Simavin Hâne Akçe 0,5
Karye-i Narlıca Hâne Akçe 2	Karye-i Yaylacık Hâne Akçe 1,5	Karye-i Akpınar Hâne Akçe 2
Karye-i Ufacık Hâne Akçe 0,5	Karye-i Yukaru Kilisacık Hâne Akçe 2	Karye-i Bortu Hâne Akçe 1
Karye-i Kızıklı Hâne Akçe 0,5	Karye-i Seker Hâne Akçe 1,5	Karye-i Güllüce Hâne Akçe 1
Karye-i Kercekin Hâne Akçe 4,5	Karye-i Kayakenedi Hâne Akçe 0,5	Yeni Yapan ve gayrihi Hâne Akçe 6
Karye-i Kanab Hâne Akçe 2	Karye-i Kutlıca Hâne Akçe 1	Karye-i Rumevlek Hâne Akçe 1
Karye-i Karabaş Hâne Akçe (silik)	Karye-i Telfar Hâne Akçe 5	Karye-i Akcakuyulu Hâne Akçe 1

Sayfa No: 320	Hüküm No:101	Târih H: M:
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: A‘yân nasbı	
Belgenin Özeti:Battalzâde El-hâcc Sadık Bey’in Ayntab’a a‘yân olarak görevlendirilmesi ve bu görevi ifâ ederken yeniçeri zorbalarına karşı fukarâyı korumasının tavsiye edilmesi hakkında		

Medîne-i Ayntab'da mesned-ârâ-yi şerî'at-garrâ ve me'zûn-i bi'l-iftâ fazîletlü fekâhetlü efendiler zîde fazluhumâ ve kidvetü'l-emâcid ve'l-a'yân bu def'a Ayntab'a reis-i a'yân nasb ve tahsîs kılınan hanedân-ı (silik) Battâlzâde sa'âdetlü el-Hâcc Sâdık Beğ zîde mecduhu ve kidvetü's-sadâti'l-kirâm nakibü'l-eşrâf kaimmakamı şerafetlü efendi zîde siyâdetuhu şerafeteu ve kidvetü'l-emâsil ve'l-akrân sâir söz sahibleri ve iş erleri zidet kadruhum inhâ olunur ki birkaç seneden beru Ayntab fukarâsı ve gürûh-ı mazlûmân ve ehl-i ırz erbâb-ı nakliye ve cebâbire ve bi't-tahsîs menfûr ve mağdûb-ı pâdişâhi olan yeniçeri zorbâlarına yedlerinde mağlub ve ahvâlleri diğér gün ve mûntehâb olduklarından enfâs-ı kudsiyye-i hazret-i pâdişâhî ve kerâmet-i bahrû'l-berekât hazret-i şehinşahî ile eyâlet-i Mar'aş'ın uhdemize tevcîhi vezîrim dahi bu havaliye vürûdumuz sebebi ile tâife-i eşkîya zehre-i güruha süfehânın levs-i vücûd mazarratü'l-vedlerinden Ayntab tathîr ve tasfiye olundu vâki' olan umûr ve husûs-ı fukarâyı ru'yet ve himayet ve sıyanet idecek bir a'yân nasb ve tahsîs-i lâzımeden olmağla mûmâileyh Sâdık Beğ belde-i güzîn hanedânı ve kişizâdesi ve kendüsünün hareket-i munsıfanesi oldığı mukaddem ve mu'ahhar ma'lûmumuz olduğından mîr-i mûmâileyh Ayntab'a reisü'l-a'yân nasb ve tahsîs olundığı sizler ki muhâtabûn-ı mûmâileyhimsiz ma'lûmlarınız oldukda bundan böyle reisü'l-a'yânlığa dair kâffe-i umûr-ı husûs mîr-i mûmâileyh ma'rifetiyle idâre ve ru'yet ve re'y ü tebdîrine mümaşat ve mutâba'at eyleyesiz ve siz ki Battalzâde mîr-i mûmâileyhsin sen öteden beri Ayntab'ın hânedanı ve Ocakzâdesi olduğundan müveffikât-ı hareket-i müstekimânın mukaddem ve mu'ahhar ma'lûmumuz olduğundan seni Ayntab'da a'yân nasb ve tahsîs itdim muktezâ-yı dirayet ve kar-ı agahi ve fetanetin oluna umûr-ı fukarâda munsıfane

ve müstekimâne hareket ve tahsîl-ı rızâyı devlet-i aliyye ve rızâ-yı vüzerâ-yı izâm üzre amel ve hareket ve fukarâdan da'vat-ı hayriyye-i isticlâbına ihtimâm ve dikkat eylemen bâbında dîvân-ı eyâlet-i Mar'âş ve medîne-i Ayntab'dan işbu buyruldu ısdâr ve yerine i'tâ olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde gerektirki ber-mantûk-ı buyruldu amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücânebet eyleyesiz deyu

Bakiye-i hâne-i Kurâhâ-i Ayntab

Karye-i Zanir hâne akçe 1	Karye-i Derkalice hâne akçe 1	Karye-i Uğrıca hâne akçe 2
Karye-i Dünderli hâne akçe 2	Karye-i Kumsal hâne akçe 1	Karye-i Tekersin hâne akçe 2
Karye-i Çanakçı hâne akçe 5	Karye-i Zerkil hâne akçe 3	Karye-i Mağaraderesi hâne akçe 2
Karye-i Karabıyıklı hâne Akçe 3	Karye-i Vahidler hâne Akçe 5	Karye-i Şehme akçe 1
Karye-i Çaykapu hâne akçe 2	Karye-i Karadiken hâne akçe 1,5	Karye-i Üçkilisa hâne akçe 2
Karye-i Kuşlı hâne akçe 2	Karye-i Tekersin hâne akçe 1	Karye-i Dul İsa hâne akçe 2
Karye-i Guştam hâne akçe 5	Karye-i Karakesek hâne akçe 2	Karye-i Başesme hâne akçe 7
Karye-i Ereğli akçe 0,5	Karye-i Kerneşe hâne akçe 5	

Sayfa No: 321	Hüküm No:102	Târih H: M:
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Nakibü'l-eşrâf nasbı	
Belgenin Özeti:Eski Nakibü'l-eşrâfın yeniçerlerle olan ilişkisi ve liyakatsizliği sebebiyle görevden alındığı,yerine Çakemzâde Mehmed Efendi'nin görevlendirildiğine dair		

Medîne-i Ayntab'da mesned-ârâ-yi şerî'at-garrâ ve me'zûn-i bi'l-iftâ fazîletlü efendi zîde fazluhuma ve kidvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Battalzâde saadetlü el-hâcc Mehmed Sadık Beğ zîde mecduhu ve kidvetü's-sadâti'l-kirâm bu def'a nakibü'l-eşrâf kaimmakamlığı tarafından bâ buyruldu uhdesine ihâle kılınan Çâkemzâde sıyâdetlü Mehmed Efendi zîde şerâfetehu ve kidvetü'l-emâsil ve'l-akrân vücûh ve zabıtân ve söz sahibleri ve iş erleri zîdet mekadirehum inhâ olunur ki bundan akdem Ayntab

nakibü'l-eşrâf kaimmakamı olan efendinin hırâset-i seniyy sebebi ve hevâ-yı hevesine tabi'âtı hasebiyle umûr-ı nekâbeti gümân hatta adem-i liyâkat ve kadrinden ve gürûh-ı sâdât-ı kirâmı yeniçeri taife-i bâ-giyyet menfûrunun eyâdî-i te'addi ve mezalimine virüb ve kendisi dahi taife-i merkûmeye mûmâşat iderek kendisinden nâ-mamûl hareket duyanın zuhûru ve bu vechile mesned-fetvâinden azl ve infikâkı ve yerine erbâb-ı iktidâr ve kâr-gûzar ve mücerrebü'l-etvâr bir kaimmakamın nasbı lâzime-i hâlden olduğına mebnî sâbık-ı nakîb olan efendinin azl ve Çekamzâde'nin nasbı ma'lûmlarınız oldukda bundan böyle nekabete dair kâffe-i husûsatı mûmâileyh Çekamzâde Mehmed Efendi'nin re'y-i ma'rifetiyle idâre ve ru'yet ve anın tedbirine mûmâşat tebe'ıyyet ve hâlân rızâ ve mugâyir-gune hareketden eyleyesiz ve senki tarafımızdan Ayntab'a bâ buyruldu nakîb nasb ve tahsîs kılınan Mehmed Efendisin sen her vechile sudûr-ı sadâkat ve kâr-ı agâhî ve dirayet ve istikâmet ma'mûl ve müntezırım olduğından seni Ayntab'a nakibü'l-eşrâf kaimmakamı nasb itdim muktezâ-yı istikâmet-i kârâneniz lâzimesi bundan böyle umûr-ı nekâbetisin idâre ve ru'yet ve zabt u rabt-ı dikkat ve himâyet ü siyânet-i şerifde ihtimâm ve dikkat ve cânib-i saltanat-ı seniyyeye ve tarafımız için da'vât-ı hayriyye isticlâbına sa'y ve gayret eylemek bâbında dîvân-ı Mar'aş ve medîne-i Ayntab'dan işbu buyruldu ısdâr ve yerine i'tâ olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vusulünde ber-mûceb-i buyruldu amel ve hareket eyleyesiz deyü

Sayfa No: 322	Hüküm No: 103	Târih H: 12 Şa‘bân 1241 M: 11 Mart 1827
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Mütesellim nasbı	
Belgenin Özeti: Rüstem Ağa’nın Antep mütesellimi olarak atanmasına ve kendisine görevinde başarılı olması için her türlü yardımın yapılması gerektiğine dair		

Medîne-i Ayntab'da mesned-ârâ-yi şerî'at-garrâ ve me'zûn-i bi'l-iftâ fazîletlü fekâhatlü efendi zîde fazluhuma ve kidvetü'l-ematicid dergâh-ı âlî kapucubaşlarından bu def'a tarafımızdan Ayntab mütesellimi nasb ve ta'yîn kılınan saadetlü Rüstem Ağa zîde kadruhu kidvetü'l-emâsil ve'l-akrân re'isü'l-a'yân necâbetlü el-hâcc Mehmed Sadık Beğ zîdet mecduhu ve kidvetü's-sâdâtî'l-kirâm nakibü'l-eşrâf kaimmakamı

sıyâdetlü efendi zîde şerâfete hu kidvetü'l-emâsil ve'l-akrân vücûh ve zabîtan ve iş erleri ve söz sahibleri zîdet mekâdirehum inhâ olunur ki bundan akdemce avâtıf-ı aliyye-i mülûkâne avârif-ı seniyye-i cîhandariden eyâlet-i Mar'aş Ayntab ilhâkıyla uhde-i istibhâlimize tevcîh ve ihsân-ı şâhâne buyrulduğundan ve Ayntab'ın vukû'-yâfte olan umûr ve husûsatını ber-vakf ve'l-havah idâre ve ru'yet ve def' ü ref' ü şürûr-ı mefsedete ve zabt u rabt-ı memalikte muktedîr ve kâr-güzâr ve umûr vire ve perhîzkâr olub ve mücerrebü'l-etvâr bir mütesellim nasb ve tahsîs-i lâzîmeden ve muktezâ-yı fukarâ-perverânımızdan olub mûmâileyh Rüstem Ağa bunca vaktten beru dest-i terbiye göremez ve evlâd-ı mevzûnumuz mesâbesinde hutabâ-i hasebimizde istihdâm olunarak sıdk u sadakât ve istikâmeti ve perde-i uhde-i liyâkati kılınan mevâddın (silik) temşîatine muktedirsın indimizde bi'd-defe'ât tecerrube-gerde ve mehterenzîdemiz olduğundan mücedded tanzîm ve temşî-i bilâd ve terfîh ahvâl-i aba ve zeyl ve niyet-i hâlisiesiyle ağa-yı mûmâileyhi Ayntab'a mütesellim nasb ve tahsîs etmiş olduğumuzdan sizler ki muhâtabûn mûmâileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda sizler dahi himayet ve sîyanet-i fukarâ ve emn ü rahât-ı zu'afâ ve def' ü ref' ü sudûr ve mefsedet süfeha emrinde ağa-yı mûmâileyhe mûmaşat ve mutâba'at ve hem-dest-i ittifâk ve ittihâda (silik) ve dikkat ve mugâyır-ı rızâsı müceb-i vebâl olacak hâl u hareket ve vukû'undan hazer ve ittikâ eylemeniz tenbih ve vesâyâsı ve senki mütesellim nasb olunan mûmâileyh Rüstem Ağasın sen dahi muktezâ-yı rüşd ve sedâd me'âsir-i isti'dâd hizâr olan lâzimesi Ayntab'ın umûr ve husûsatını sen idâre ve ra'îyyet ve zabt ü rabt-i memleket ve def' ü ref' ü mezâlîm ve te'addiyât ve mefsedet (silik) himâyet ve sîyanet fukarâ ve ra'îyyet husûslarını nasb-i nefis-i ihtimâm ve dikkat ve cânib-i adâlet-i saltanat-ı seniyyeye tarafımız içün id'îyye-i hayriyye isticlâbına bezl-i vüs' ve makderet eylemen bâbında dîvân-ı eyâlet-i Mar'aş ve Ayntab'da işbu buyruldı tahrîr ve ısdâr ve yeddine i'tâ olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ gerekdir ki ber vech-i meşrûh ve ber müceb-i buyruldı amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz deyu

Fî 12 Şabân sene 1242

Sayfa No: 322	Hüküm No: 104	Târih H: M:
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Mukâta‘a Defteri	
Belgenin Özeti: Mukâta‘a gelirlerinin yüz otuz üç bin kuruş birun hânelerine ve yüz bin kuruş esnafa tevzî‘ edilmesi hakkında		

İşbu bin iki yüz kırk iki senesine mahsûben vâli-yi valâ-şân Mar‘aş ve Ayntab vezîr-i mükerrerem devletlü inayetlü veliyyü’n-ni‘am efendimiz hazretlerinin hazîne-i müş‘iranelerine teslîm olunan bedel-i mukâta‘anın tamamı ve semere-i mukâta‘a ve zâhire mübaşiri mektubcu efendi hazretlerine hıdmet ve tataragısına ve mehterbaşıya ve konakcibaşıya ve tuğcibaşıya ve şa‘îr emînine ve vekil-i harc ve aşçıyana hıdmet ve sabık silahdar hazret-i veliyyü’n-ni‘am Hasan Ağa’ya hıdmet ve efendimiz teşrîflerinde üç yevmiye zâhire baha hâkim-i şer‘ efendi hazretlerine harc-ı defter imza ve çukadariye ve kâtibiye ve hafriyatiye ve muhzırana hıdmet cümle ittifâkı ve ma‘rifet-i şer‘le hesâb ve defter olundukda iki yüz otuz üç bin guruş bâliğ olmağla mebâliğ-ı mezkûrdan yüz otuz üç bin bîrûn kuraların haneleri akçelerine tevzî‘ ve yüz bin guruş dahi derûn-ı şehrin esnâfatına tevzî‘ olunmağla esnâfatın ale’l-esâmî defterler yeddlerine ber-vech-i âtî zikr olunur

Etmekciyân 1700 guruş	Değirmenciyân 2350 guruş	Tüccâran ve hârrat 6250 guruş
Kuyumciyân 1950 guruş	Kassâbân 4550 guruş	Katırciyân 1900 guruş
Kendirciyân 550 guruş	Attârân 2600 guruş	Bostancıyân 6500 guruş
Tüfenkciyân 1900 guruş	Arpaciyan 2700 guruş	Debbâğân 4400 guruş
Berber ve Hammâmciyân 2400 guruş	Kebabcı 2400 guruş	Leblebiciyan 750 guruş
Abâciyân	Bedestânciyân	Hammâlân

6150 guruş	5000 guruş	100 guruş
Keçeciyân 440 guruş	Helvaciyân 150 guruş	Muytâbân 400 guruş
Na'lbend 2250 guruş	Serrâcân 2500 guruş	Haffâfân 3500 guruş
Kazancıyân 1325 guruş	Bakkalân 7000 guruş	Cellâhân 3250 guruş
Boyacı ve Basmacıyân 7000 guruş	Demirciyân 2400 guruş	Kazâzân 500 guruş
Tütünciyân 2400 guruş	Güftegir 3100 guruş	Taşcıyan 900 guruş
Ma'saracıyân 2200 guruş	Semerciyân 1500 guruş	Deveciyân 5055 guruş
Kasarcıyân 580 guruş	Katlamacıyan 1000 guruş	Haşveciyân 440 guruş
Çubukcu 170 guruş	Tuzcu 1170 guruş	Helvaciyân 1500 guruş
Cem'an yekûn 105380		

Sayfa No: 326	Hüküm No: 105	Târih H: 1-10 Zi'l-Ka'de 1241 M: 7 Haziran 1826
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Muhallefât taksîmi hakkında	
Belgenin Özeti: Vefât eden şahısların terekelerinin adâlet üzre ve gurus başına bir akçeden başka ücret almaksızın taksîm edilmesi gerektiği hakkında		

Aher dürlü nâm vesîle ile ziyâde bir akçe ve bir hîbe mesârif-i tahrîriye resm-i (silik) idâre ve iktifâ kılınması ve bu makûle ma'rifet-i şer'le tahrîri icâb iden (silik) memalik-i mahrusemle fakat hük-m-i şer' ma'rifetiyle yazılıb vüzerâ ve mîrmîrân ve mütesellim ve a'yân ve zâbitân vesâirleri taraflarından kat'â bir akçe ve bir hisse istemeyerek ve karşılanması husûslarına idâre-i kat'î-i pâdişâhânem sudûr olmağla siz ki vüzerâ-yı muşâr-ı mirmiran ve mevalî ve kuzzât ve nüvvâb vesâir mûmâileyhimsiz muktezâ-yı

emr ü irâde-i padişahanem üzre ba'd-ezîn taht-ı hükümetinde kâ'in mahallerde o makûle eytâm ve veresei olarak vefât idenler her ne rütbe ve sınıfdan olur ise olsun zuhûr iden cüz'i ve küllî muhallelâtını kimesne hafî ve celî bir gün müdâhale ve ta'arruz olunmayarak ma'âzallâhi te'âlâ beyne'l-verese tevzî' ve taksim olunması ve mevcûd verese-i kebiresi olan terekeler hükm-i şer'î taraflarından cebren tahrîr olunmayub sagîr ve sagîre ve gâib ve gâibesi olub müceb-i tahrîr olanlardan dahi resm-i imza olarak gurus başına birer pâreden ziyâde hiçbir tam eyleme bir akçe ve bir hîbe alınmamak ve bu misillü tereke ve muhallelatda vülât ve mesarîfin vesâir ehl-i ırz ve zâbitân dahi vechen mine'l-vücûh dahl ve tevzî' olunması husûsuna bi'l-ittifâk mezîd-i i'tinâ ve dikkat ve herhalde taraf-ı eşref-i cihandârânem cümle da'vât-ı hayriyye isticlâbına vesâiline ihtimâm ve gayret eylemen fermânım olduğına tenbihen ve ihtimâmen işbu emr-i celîlül'l-kadrim ısdâr ve sadr-ı a'zam tatarlarından kidvetül'emâsil ve'l-akrân Musa zîde kadruhu ile ırsâl olunmuşdur imdi işbu fermân-i celîlül'unvân-ı pâdişahanemin mazmûn-ı itâ'at-makrûnı cümleye ifade ve tefhim ve herbir kazâ mahkemesine sicilata dahi bi'ibâretihâ sebt ü terkîm olunarak inşâellâhu te'âlâ infâz ve icrâsına cümle tarafından ihtimâm ve dikkat olunmak kat'i matlûb-ı pâdişahanem idüğü ve bundan böyle dahi o makûle muhallelâta vüzerâ ve mîrmîran vesâir zâbitân taraflarından müdâhale ve tevzî' olunmamak ve hükm-i şer'î taraflarından dahi müceb-i tahrîr olmayan terekenin tahrîrine tasaddî ve tahrîr-i icâb idenler için dahi gurus başına birer pâreden ziyâdesini mutâlebesiyle vereseye te'addi-i vukû' haber alınan veyahûd verese tarafından ittikâ kılınmak lâzım gelur ise cesaret idenlerin hâl u şânlarına göre hâklarında lâzım gelen tedîbât-ı şedîde bilâ-mahal icrâ kılınacağı ma'lûmunuz oldukda âna göre amel ve hareket-i icrâ-yı emr ü irâde-i şâhânem bi'l-ittihâd mezîd-i i'tinâ ve dikkat ve hilâfını tecvîz ile vardıkda suâl ve ma'ıyyet olunmakdan nefsinizi sıyânet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre seref-yâfte-i sudûr olan fermân-i vacibül'ittibâ' ve lazimül'imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla amel ve hareket ve hilâfından ziyâde hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılınız tahrîren fî evâil-i şehr-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene ihdâ ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be-makâmi'l-Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 326	Hüküm No: 106	Târih H: 15 Şevval 1246 M: 29 Mart 1831
Belge Türü: Fermân		Belge Konusu: Yeniçerilerin şehre alınmaması
Belgenin Özeti: Daha evvel Mar'aş Valisi Muslu Ahmed tarafından şehre alınan ve fesâd çıkaran ismi yazılı yeniçerilerin şehre alınmaması ve yakalanıp cezalandırılmaları gerektiği hakkında		

Sûret-i mahzar

Hâlâ vâlî-i vâlâ-şân-i eyâlet-i Mar'aş devletlü Mehmed Celâlleddîn Mehmed Paşa hazretlerinin otuz altı tarihinde eyâlet-i Mar'aş uhde-i müş'irânlarında iken Ayntab'da vukû' bulan fesâda bâdî ve hazînelerin bâ'is olan mülgâ yeniçeri eşkiyasından kasab Ali ve tahmisci Hâlil ve Seyfeddîn oğlu Kürd Osmân ve Hâcî Ahmed oğlu Mehmed ve tüccar Mehmed ve Kel Mehmed ve büyük oğlu Ahmed ve Şamlı Ali'nin oğlu Mehmed ve Demirci Mehmed oğlu Hâcî ve Uğurlu oğlu İbrâhîm ve zeytinci oğlu Mehmed ve Hâcî Şa'bân oğlu Gür Oğlan ve Koyunoğlu Mehmed ve Ulukoğlu Mehmed ve Emîr Ahmed ve Hâcî Pehlevan oğlu vesâir ma'lûmü'l-esâmî kimesneler fîmâ ba'd civârında ol bâkî? bir daha derûn-ı memlekete girmemek ve hafîyye görürler ise bir dakika idâm olunmayub ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetle ahz ve girift olunmak hakkında fermân-i celilü'l-unvân sudûr itmiş iken eyâlet-i Mar'aş'da müteveffa Muslu Ahmed Paşa Hazretleri eşkiya-yı merkûmî iğfâl ve yeniçerinin gurus ıtma' idûb derun-ı şehre idhâl idûb bu âna kadar tevellüd iden fitne ve fesâda eşkiya-yı merkûmun ve akdem-i der-alîyye takdîm olunan mûmzâ defterde mestûru'l-esâmî kimesneler badî olduklarından nâşi muşarileyh hazretleri teşrîflerinde eşkiya-yı merkûmun firar etmeleriyle min-ba'd tahvîlat vukû'nda eyâlet-i Mar'aş uhde-i devletlerine muhavvel vezîr-i a'zam dâire-i devletlerine eşkiya-yı merkûmun müsa'ade-birle derun-ı şehre idhâl etmeleri vezîr-i a'zam dâire-i devletlerine tekarrub idenlerin yahud hafîyye-i derun-ı şehre giderler ise ahz u girift olunması hakkında balâsı hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnumla şeref-yâfte-i fermân-i vâcibü'l-ûnvan ısdârı niyâzıyla mahzar-gûne arz-i hâl-i olundu (silik) fî gurre-i Şevvâlî'l-mükerrem sene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

(silik) takdîm olundu

Sayfa No: 327	Hüküm No:107	Târih H: M:
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Hukuki davaların düzenlenmesi	
Belgenin Özeti: Mirastan, miras taksim ücreti, katip ücreti ve hizmet ücreti olarak binde 25 oranında ,nafaka ve vasiyetnameden hiç ücret alınmamasının önemli olduğu,daha önceki uygulamada,varise kalan mâl götürülürken yol masrafı çıkarsa ve gücü yetecek biriye ücreti kendisinin tahsis ettiği ve bunun çok büyük yük olduğu belirtilerek,yetimlere kalan ev ve arazilerin mutlaka yazılması,ölenlerin miraslarının kaydedilmesi ve hakimın terekeden mâl satın almaması gerektiği hakkında		

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadri ve'l-ihirâm ashâbü'l-'izz ve'l-ihîşâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ hâlâ Mar'aş Beğlerbeğisi Mehmed Fevzî Paşa dâme me'âlihi ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâil ve'l-keâm eyâlet-i Mar'aş'da vâki' kazâların kuzzât ve nüvvâb ve müftîleri zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zâbitân ve a'yân-ı vilayet zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki memalîk-i mahrûsemde mutavattın kâffe-i ahâlî ve reâya ve âmme-i fukarâ ve zu'afâ ale'd-devâm sâye-i inâyet-vâye-i mülûkânemde müstezîl ve âsûde ve cem'î mezâlîm ve te'addiyâtından emîn ve âzade olmaları âksa-yı meram-ı şâhânem olmakdan nâşi himayet-i fukarâ ve sıyânet-i aceze ve berâya husûsları her bir tenbîh ve te'kîd olmakdan hâlâ olmadığından kat'i'n-nazar her kazânın vâki' olan mesârif-i sahîhasından hükm-i şer'î olanlar harc-ı defter ve imzâ olarak gurus başına birer pâre almak ve umûr-ı mühîmme ve mesalîh ve vilayet için iktizâ iden arz ve i'lâmlardan başka harc almak ve defter tevzî'ne ziyâde bir akçe idhâl olunmak ve birbirlerine garaz-ı icrâsı veyahûd bî-gayrı hak celb-i mâl dâ'i-i fesâdesiyle hilâf-ı inhâ iştikâ ve hasım ittihâz edildikleri kimesne ile hîn-i muhâkemede şartları sâbit ve zâhir olub şer'an men' olunan da'vâlardan hükkâm taraflarından mahsûl dahi nâmıyla mugâyir-i fetva-yı şerîf bir akçe ve bir hisse alınmak ve şer'an hükm olunan de'âviden dahi resm-i âdîden ziyâde bir şey mutâlebe ve ahz kılınmak ve def' olan mevtâ-yı askeriye ve gayr-ı askeriye'nin sagir ve sagîresi veyahûd gâibde ve dahi olmayub tahrîri îcâb etmeyen terekeyi cebr ve tazyîk ile tahrîrden ve mutebereden resm-i kismet nasbıyla nesne-i mutâlebesinden mücânebet ve veresesi sığâr veyahûd gâibde olub müceb-i tahrîr olan terekesi tahrîr ve terkîm ba'de ihrâcü't-

techîz ve't-tekfîn düyûn-ı müsbete ve sülus-ı vesâyâsı var ise (silik) ile her ne bâkî kalur ise beyne'l-verese alâ mâfaraza'llâhu te'âlâ tevzî' u taksîm etdirilub tereke-i bâkiyyeden ücret-i kassâmiyye ma'a'l-kâtibiyye ve hüddâmiyye min haysü'l-mecmû' fukahâ-i izâm rahamehumu'llâhu te'âlâ hazretlerinin ta'yîn buyurdıkları ücret-i kassâm rub'u'l-öşr ke'z-zekât bin guruşda yirmi beş guruşdan mâ'adâ bir şey talep olunması ve nafaka ve vesâyet hüccetlerinden harc alınması ve terekelerden hükkâm taraflarından metâ' ve eşyâ iştirâ kılınması ve eytama âdiyen intikâl iden hâne ve akârdan defter-i kassâma bedel nasbıyla tahrîr ve idhâl olunub vasî ve bu şer'i idâne olunması husûslarına dikkat olunmak ve vukû'-yâfte mevtâ-yı müslüman ve gerek mürdegânın muhallefâtını taraf-ı şer'iden kemâliyle i'tina olunarak mâl-ı eytâmın telef ve serefden vikâyesi zımnında mehâkim katîbleri ve çukadarları vesâirleri mâl-ı eytâm vaz' u yed ve zimem tahsîline müdâhale etmeyub muhzırlar birbirine kefil olarak müteveffânın terekesi akçesi ahz u kabz zayia't zuhûr ider ise kendülerden talep ve tazyîk itdirilmesi emrine mübâderet tereke-i tekâmîl ve tamâmen tahsîl olundukça resm-i âdî ahzından ve terekeden kâtib ve muhzır ve çukadâr vesâir hüdema-i mehâkim câniblerinden metâ' ve eşyâ iştirâsından mübâ'adet kılınmak bâbında Anadolu ve Rumilinin uç köylerine tevârîh-i muhtelifle ile bi'z-zat evâmir-i aliyyem ısdâr ve tesyâr kılınmış iken ba'zı hükkâm taraflarından o makûle umûr-ı mühimme ve memleket mesâlihi zımnında virilen arz ve i'lâmlardan müstekilce harc-ı mutalebe olduğundan başka tevzî'at vukû'unda altı aylık mesârifden guruşda birer pâreden mahalline göre iki bin üçbin nihâyet dört bin guruş kadar harc alınması iktizâ ider ise de defter-i tevzî' beş bin sekiz bin onbeş bin on sekiz bin guruş kadar harc-ı defter idhâl ve idrâc ve ak-ı asl mürûr ve ubur ve âmed-şod idenlerin mesârifçün kalandan istikrâz ve kalandan zî-kudret denilerek defter-i mezkûre bir ol kadar akçe dahi alâka ile emval-i fukarâ târac olunmakda idüğü ve ru'yet ve istimâ' olunan de'âvîden dahi elli guruş harc (silik) iki yüz guruş alınmak ve müdde'a-aleyhden hükm-i (silik) edâ idüb şer'an nesne lüzûm gelmediğine mebnî mu'arazadan men' olundukda mazlum olan müdde'a-aleyhden birkaç yüz guruş resm-i def' ve vefât idenlerin veresesı sagîr ve sagîre olsun olmasun cümlesi tahrîr ve bir pâreye kanâ'at olunmayub istedikleri kadar resm-i kısmet ahz ve itân nasb olunan vesâirden dahi vesâyet hücceti hazihi nâmiyla yetimin mâlından terekenin vafına göre üç yüz beş yüz bin beş yüz guruş mikdârı akçeleri alındıktan sonra iki mâh geçer geçmez ömr ile azl olunub bir takım akçe alınarak ühra vasî nasb ve vasi yeddinde olan mâl-ı eytâmın senede bir def'a hesâbı ru'yet ve harc-ı muhâsebe

nâmıyla insâfdan harc-ı akçe tahsîl kılınmak misillü nice nice hâlât-ı reddiye muhtera'ât-ı memnû' ihdâs olunmuş olduğu tahkîki kılındığına mebnî ol bâbda şeref-efzâ-yı sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı adâlet-makrûn-ı mülûkânem mücebince iki yüz otuz iki târihinde dahi nizâm-ı mezkûrun te'kîdini memâlik-i mahruseme müekkid fermânlar neşr olunmuş isede bu esnâda ba'zı mahallerde mevadd-ı merkûmeler elviye-i fukarâları ve ra'iiyeti tecessüm ve ızzar olunmakda ve husûsuyla def'-i resm dedikleri nizâma yine alınmakda olduğu vâsıl-ı sâmi'a-i şehriyârânem olub bu keyfiyyet şer'i şerîfin hilâfı ve min külli'l-vücûh rızâ-yı mülûkânem mugayîr ve münâfi olduğına binâen fîmâ-ba'd her taraftan men' ile husûs-ı mezbûra itinâ ve dikkat olunarak balâda mezkûr nizâmların harf be harf icrâsına akdem ve dikkat olunmak üzere tekrâr-ı te'kîdi hâvî evâmir-i celîle-i mülûkânem sudûrunu bi'l-fî'il şeyhü'l-İslâm ve müftiyü'l-enâm olan Mekkîzâde a'lemu'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudâlai'l-müteverri'in mevlânâ Mustafa Asım edâmallâhu te'âlâ fezâilehu işâret etmeleriyle vech-i meşrûh üzere amel ve hareket olunmak fermânım olmağın te'kîden ve tahrîren işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve sadr-ı âzam tatarlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ali zîde kâdrûhu ile tesyâr olunmuşdur imdi zamân-ı sa'd-iktirân-ı pâdişâhânemde kâffe-i aceze ve fukarâ ve zu'afâ re'aya ve berâyanın cem'-i nizâm te'addiyâtından vikâyeleri ile sâye-i merâhim-vâye-i cihândâranemde asâyiş ve râhatları ehass-ı metalib-i cihândâranem idüğü ma'lûmlarınız oldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımu'l-imtisâlin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla amel ve hareket ve hilâfından ziyâde hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren evâil-i şehir-i Ramâzan seb'a ve erba'in ve mieteyn ve elf

Be-makam-ı Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 327	Hüküm No: 108a	Târih H: 20-30 Cem.-Evvel 1242 M: 20-30 Aralık 1826
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Cebelü bedeli tahsîli	
Belgenin Özeti: Mar‘aş,Ayntab ve Kars sancağında toplam yüz on altı mütekaidin neferin cebelü bedeliyelerinin kırkar kuruşdan toplam dört bin altı yüz atmış kuruş olarak toplanıp Dersa‘âdet’e teslim edilmesi gerektiği hakkında.		

Düstûr-i mükerrerrem müsîr-i mufahham nizamü’l-âlem müdebbir-i umuru’l-cumhur bi’l-fikri’s-sâkib mütemmim-i mehâmü’l-enâm bi’l-re’yi’s-saib mümehhid-i bünyânü’d-devletü ve’l-ikbâl müsîr-i erkânü’s-sa’ade ve’l-iclâl el-mahfûf bi-sinûf-i avâtifi’l-melikü’l-a’lâ hâlâ Mar‘aş Valisi vezîrim Celaleddîn Paşa edâmâllâhu te‘âlâ iclâlehû ve akzâ kuzzâtü’l-müslimîn evlâ vülâtü’l-muvahhidîn ma‘denü’l-fazl ve’l-yakîn râfi‘-i i‘lâmü’ş-şerî‘at ve’d-dîn râfi‘-i i‘lâmü’ş-şerî‘at ve’d-dîn varis-i ulûmu’l-enbiyâ ve’l-mürselîn el-muhtasân bi-mezîd-i inayeti’l-meliki’l-mu‘în mevlânâ Mar‘aş kâdîsı zîde fezâilehu mefâhirü’l-kuzzât ve’l-hükkâm me‘âdinü’l-fezâil ve’l-keîlâm Mar‘aş Eyâletinde kâin ze‘amet ve tımarların hâvî oldukları kazâların kâdîları ve nâibleri zîde fazluhum ve mefâhirü’l-emasil ve’l-akrân Alay Beği ve Çeribaşları zîde kadruhum tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki Eyâlet-i Mar‘aşda vâki‘ zu‘amâ ve erbâb-ı timarın cebelüyân ve mütekâ‘idînin beher sene üzerlerine edâsı lâzım gelen cebelü bedeliyelerinin iki yüz kırk iki senesine mahsûben umûr-ı tahsîli senki vezîr-i müşârünileyhsin uhde-i müşîrânene ihâle olunması husûsuna irâde-i aliyyem ta‘alluk etmeğle imdi baş muhâsebeden ihrâc ve derun-i emr-i şerîfeme mevzû‘an irsâl olunan üç kıt‘a memhur ve mümzâ sûret-i defter nâtik olduğu üzre Mar‘aş Sancağında kâin yetmiş iki nefer ve Ayntab Sancağında kâin kırk iki nefer ve Kars Sancağında iki nefer ve cem‘an yüz on altı nefer cebelüyânı mütekâ‘idînin beher neferi kırkar guruşdan dört bin altı yüz atmış guruş cebelü bedeliyelerinin ve kendülerinden (silik) mevcut olunmayanların subaşı ve voyvoda ve vekillerinden ve onlar dahi mevcut olmadıkları halde karyeleri mahsulâtından zu‘ama ve erbâb-ı â‘şar-ı şer‘iyyelerinden inzimâm-ı re’y ve ma‘rifetin ve ma‘rifet-i şer‘ ve Alay Beği ve Çeribaşı ittifâklarıyla cânib-i mîrîyçün (silik) Dersa‘âdetüme irsâl ve hazîne-i âmireme teslimi husûsuna bezl-i cell-i himmet eylemeniz fermânım olmağın hassâten işbu emr-i celîlü’l-kadrim isdâr ve irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde balâda tahrîr ve

beyân kılındığı üzre keyfiyyet-i irâde-i aliyyem mantûk-ı emr-i şerîfimden ma'lûmunuz oldukda elviye-i merkûmunun sene-i mezkûrda cebelü bedeliyesi olan meblâğ-ı mezkûrun inzıam-i re'y ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le ve Alay Beği ve Çeribaşları ma'rifetiyle ber-mûceb-i şurût cem ve tahsîl ve Dersa'âdetüme irsâl ve ve hazîne-i âmireme teslîmi husûsuna sarf-ı miknet eyleyesin ve sizki (silik) kuzzât ve nüvvâb ve Alay Beği ve Çeribaşı mûmâileyhimsiz siz dahi muceb-i emr-i şerîfimle amel ve hareket eylemeniz (silik) buyurdumki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i celilü'l-kadrîm ve vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı münîfi üzre âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'tımad kılasız (silik) evâhir-i şehri emâziye'l-evvel sene isnâ ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be-makam-ı Kostantıniyye

el-mahrûse

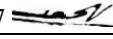
Sayfa No: 329	Hüküm No:108b	Târih H:11 Zi'l-Hicce 1247 M:12 Mayıs 1832
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Ağnam bedeli tahsîli	
Belgenin Özeti: Ağnam bedelinin iki taksît halinde ödenmesi gerektiği,ödemeye mübaşirie ücretininde eklendiği ve bedelin belge altında belirtildiği hakkında.		

(silik) Mâlinın vareste olmak ve mâl-ı mertebenin vakt ü zamânıyla tahsîli menzîl karşılığı nizâmı misillü vulât ve mutasarıfın ve kapukethüdalarını (silik) i'tâ ile sened alınmak veresesine ve ras-ı senesi olan muharrem gurrenden bedel ile olunmuş bir gün mürûrunda taksît-i evvel ve dört mâh mürûrunda taksît-i sâni te'vîl olunmak üzre senede iki taksît ile îcâb iden mebalîği i'tâ ve iki vakt-i taksîtlerinde vürûd itmezse Dersa'âdetümde olan sarrâflarından tamâmen ahz ve istîfâ olunmak Dersa'âdetümde sarrâfları bulunmayub beher hâl mübâşir (silik) muhtâc olan ba'zı mahallere kassâbbaşı tarafından taziran mübâşir gönderilmesi câiz olmak vechile bâ hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şâhânem müceddid-i enzâma rabt ve tevsîk olunmuş olduğu kûyuddan müstebân olmağla bu sûretde sabıkı vechile sûret-i defatir ile emr-i

şerîfem ısdârı iktizâ eylediği kûyud kaleminden derkenar olunarak sûret-i defâtirle olunarak ol emr-i şerîfem ısdârı husûsuna irâde-i seniyyem ta'alluk idüb elviye-i sâ'ire için sûret-i defâtir ile diğer ol emr-i şerîfem ısdâr olunmuş olmağla imdi vüsûlünde keyfiyet irâde-i seniyyem ve nizâm-ı müstâhsenemde ma'lûmunuz oldukda fermânım olduğu ve balâda beyân ve sûret-i defterde beyân kılındığı üzre sene-i merkûmeye mahsûben livâ-i mezbûrun mürettib-i mezkûr ol mikdâr ağnamın ma'a hidmet-i mübaşiriye bedelleri olan meblağ-ı mezkûr iki bin yedi yüz elli guruş sabıkı vechile ber-vech-i ta'dil ve tesviye-i tevzî' ve taksîm olunarak ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ile ve cümle ittifâkıyla tahsîl ve nizâmı vechile taksît-i evvel ve sâni olmak üzre vakt-i ma'yyetlerinde Dersa'âdetüme tesbîl ve hassam kâssabbaşı mûmâileyh tarafına teslîmi husûsuna ziyâde itinâ ve dikkat ve hilâf-ı nizâm ve mugâyir-i emr-i aliyyem hareketten begâyet tevkî' ve mübâ'adet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timad kılasız hurire fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min şehr-i Zi'l-hicce sene seb'a ve erba'ın ve mieteyn ve elf

Be-makam-ı Kostantiniyye

el-mahrûse

Bedel-i Ağnam kazâ-i hâlâ livâ-i mezkûre berâ-yı ta'yînât
Miri ve'l-hesâb 1247 defter 29 âmirem

Livâ-i Ayntab Ağnam res 500 Bedel 2500 guruş Mübâşiriye 250 guruş Cem'an 2750 guruş	Mühri Miri 5 Akçe Mübâşiriye 5 Akçe
Sene 1247	

Sayfa No: 329	Hüküm No:109	Târih H:19 Zi'l-Ka'de 1247 M:20 Nisan 1832
Belge Türü: Mürasele	Belge Konusu: Camiye dahil olan dükkan	
Belgenin Özeti: Bostancı Mahallesi'nde bulunan Hâcî Abdurrezzak Cami‘ evkafına ait bir dükkanın,mescide ait olduğu ve bu sebeple bu dükkandan elde edilen kazançtan mescidin giderleri için harcanması gerektiği hakkında.		

Hâlâ emîn-i fetvâ fahrü'l-ulemâi'l-kirâm Mustafa Efendi'l-kirâm ba'de't-tahiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki Bostancı Mahallesiinde Hâcî Abdurrezzâk mescîd-i şerîfi evkâfına mîn-kıbel'îş-şer'î tevliyetin hasebiyle mescîd-i şerîfin müsakkâfatı cümlesinden sevk katlamacıyanda kâin kıbleten Güllizâde Hâcî Emîn Efendi'nin oğlu Mehmed Emîn dükkanı şimâlen Kala'ağasızâde İsmâ'il Ağanın oğulları es-seyyid Ali ve es-seyyid Abdulkâdir'in dükkanı ve şarken virâne ve garben tarîk-i âmm ile mahdûd dükkanın nısf-ı sabıkası bu ana kadar hâffaf Hocaâde'nin oğlu es-seyyid Mustafa dükkan-ı mahdûd-ı mezkûrun tasarrufunda olan nısf-ı sabıkası mescîd-i mezkûrun evkâfı dahilinden benim alâkam ve müdahalem yokdur meclis-i şer' de diyu bi't-tav'î's-sâf ikrâr etmeğle dükkan-ı mezkûrun vakf-ı mescîd-i mezkûrdan olduğına ba'de'l-mehâkim kâffe-i yeddine tenbîh olub tevliyetin hasebiyle işbu mürâsele tahrîr ve yeddine i'tâ olunmuşdur inşâellâhu te'âlâ ba'de'l-yevm dükkan-ı mezkûre bi't-tevliye cenabın mutasarrıf olub sened-i hâsılâtını mescîd-i mezkûrun malzemesine harc ve sarf idüb ahz-ı müdahale etdirmeyüb ber-mûceb-i mürâsele âmil olasız ve's-selâm

Fî 19 Zî'l-ka'de sene 1247

El-Fakir Ed-da'î Çatalzâde Es-Seyyid Mehmed Tâhir bin Yusuf Afa anhû Naib-i
Medîne-i Ayntab

Sayfa No: 330	Hüküm No:110	Târih H:19 Zi'l-Ka'de 1247 M:20 Nisan 1832
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Matlubat pusulası	
Belgenin Özeti: Tevzî‘ olunacak matlûbat pusulası hakkında.		

Tevzî' olunacak matlûbat pusulası

160000	Mâl-ı mukâta'a ve semereden
020000	Hediye bahâ ve tahsîldariye
011900	Mesârifât-ı belde için bâ mürâsele-i hazîneden istikrâz eyledikleri

002790	Kırk yedi senesine mahsûben bâ matbah-ı amireye müretteb aġnâm-birle ma' kırk râyic
001500	Mübâya'a devesiçün me'mûr çavuşân Enderun kâimmakâmı ağaya virilen hazîneden hıdmet
Cem'an yekun 196290	
001365	Fiyât-ı zevaidiçün defter-i mahiyeden tenzîl olunan
002000	A'yân Beġi
001000	Kethudâ Beġi
000500	Dîvân efendisine
000500	Hazînedar Aġa'ya
Cem'an yekun 201355	
000300	Asker afvı içün gelen tatarâ bâ mürâsele
000150	Şûrb-i hamr maddesine tahkîk içün gelen ağaya
000100	Devletlü Hüseyin Paşa Efendimizin fermân getiren tatarına
000222	Kal'a ta'mîr içün şehir kethudâsına virilen
000060	Mar'aş'dan gelen yüzbaşıya bârgîr kirası
000070	Sezâ-yı sakasına 20 bârgîr husûsiçün gelen kavasa
001000	Tevzî' buyurulduşı getüren tatarâ
Cem'an yekun 203267	
000900	Uğurluoġluna asker mahiyesi içün
003508,5	Mahrem mahiyesinin tayyârat kesrî
001273,5	Yigirmi günlük mahrem-i mahiyetde mürûr u ubur idenlere şa'îranın
000041	Mürûr iden misafirine birinci ve yağ-ı bahâ
001000	Bâ mürâsele Katakık Şeyhine virilecek
000500	Şehir kethudâsının üç mahiye masrufı
001000	Mukâddem şehir mahiyesi masrufı bekâyasından ale'l-hesâb
Cem'an yekun 217130-1290	
001000	Teslîm-i a'ya esb bahâ
000400	Tüy Bekir'in oġlunun saraya katılan menzîl bahâsından ale'l-hesâb
006000	Hâkim Efendi'ye harc-ı defter ve imzâ
Cem'an yekun 219230	
Cem'an yekun 000250 hademeye	
000423,25	
Cem'an yekun 219903,25	

Sayfa No: 330	Hüküm No: 111	Târih H: 17 Cemaziye'l-Âhir 1248 M: 8 Kâsım 1832

Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Mansure Ordusu Eşya defteri
Belgenin Özeti: Attar Osmân Ağa yediyle bozulan Asakir-i Mansure-i Muhammediye'den mahkemeye vaz' olunan eşya defteri kaydına dair.	

Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye'nin başı Hâfız Beğin vekîl-i hazırı Attâr Osmân Ağa yediyle ordı bozulduktan sonra devletlü Mehmed Paşa Ayntab'dan azimetlerinde cümle ittifâkı ve ma'rifet-i şer' ile mehakime vaz' olunan eşya defteri yeddüne ber-vech-i âtî beyân olunur

17 Cemaziye'l-âhir sene 1248

Kebîr kazgan aded 7	Sagîr kazgan aded 3	Bodur kılı çadır aded 3	Oturak aded 3

Sayfa No: 330	Hüküm No: 112	Târih H: 14 Cem.-Evvel 1248 M: 9 Ekim 1832
Belge Türü: Hulûs Senedi	Belge Konusu: Mansure ordusundan arta kalan eşyaların teslimine dair.	
Belgenin Özeti: Attar Osmân Ağa yediyle bozulan Asakir-i Mansure-i Muhammediye’den arta kalan eşyaların Mirliva Hasan Bey’e teslim edildiğine dair		

İkiyüz kırk sekiz senesi mâh-ı Cemaziye'l-evvelin on dördüncü yevm-i selâse üç sagîr kazganlar ve üç bodur kılı çadır üç oturak şehir kethudâsı İbrahîm Ağa'ya teslim olunmuşdur cümle ma'rifet ve ma'rifet-i şer'le İbrahîm Ağa dahi mîrliva Hasan Beğe teslim eylemişse cümle ma'rifetle

Sayfa No: 331	Hüküm No: 113	Târih H: 12 Zi'l-Ka'de 1247 M: 13 Nian 1832
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Tarh ve Tahmil Defteri	
Belgenin Özeti: Karyelere ait tahmil defterine dair.		

(silik)	Merhaman
(silik)	Zevgir
(silik)	Tahnetân
(silik)	Çakal
(silik)	Çartil
(silik)	Narlıca
(silik)	Yaylacık
(silik)	Akpınar
(silik)	Burc-rasas
(silik)	Zemke
(silik)	Karakuyu
Yekûn 16	
4,5	Gülbin
0,5	Ufacık
02	Yukarı Kilisecik
0,5	Bortı
0,75	Yılan Kenedi
3,5	Levhalu
Yekûn 27,75	
1,5	Begeşli
0,75	Morcalı
01	Seker
0,25	Güllüce
0,5	Pavirke
02	Hezek
Yekûn 33,75	
02	Karadiken
1,5	Küçük Kızılhisar
2,75	Güçkin

0,5	Kaya Kenedi
0,75	Göcce
5	Yenibeyan ve garre
Yekûn 46,25	
02	Kerneşe
02	Çanakçı
1,5	Guştam
1,75	Torlu
1,75	Çağd
0,5	Mağaraderesi
02	Zerkil
Yekûn 55,75	
76,5	Menkûl
69,5	Menkûl
Yekûn 211,5	
002,25	Zerkil aded
Cem'an Yekûn 213,75	
İki yüz on üç akçe üç rub'dur	

Ber vech-i balâ-yı defter yüz elli beş bin dokuz yüz doksan dört guruşun bir yük iki bin yedi yüz kırk dört guruş derun-ı şehrin esnâfiyla tarh ve tahmîl ve bâkîy elli üç bin iki yüz elli guruş kazâların beher akçesine iki yüz elli guruşdan tarh ve tahmîl olunmuşdur

12 Zi'l-ka'de sene 1247

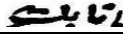
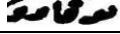
Sayfa No: 332	Hüküm No:114	Târih H:1248 M:1832/33
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Salyane defteri	
Belgenin Özeti: Esnaflardan alınan salyane.		

Kırk sekiz senesine mâh-ı Saferü'l-hayrında derun-ı esnâfdan alınan sâlyâne

01390	Etmekciyân	01078	Taşcı
01920	Degirmenci	01907	Berber ve hamâmcı
05536	Tüccârân	Yekûn 71941,5	
01635	Sarracân	02540	Kebâbcı
Yekûn 10481		00507	Leblebici
02764	Haffâfân	01800	Ma'saracı
01540	Kuyumcı	01900	Semerci
04171	Kassâbân	Yekûn 78478,5	
01980	Katırcı	01760	Deveci
Yekûn 22036		07313	Abacı
01409	Kazgâncı	05605	Bedestenci
06600	Bakkâlân	00110	Hâmmalân
04434,5	Cellâhân	Yekûn 93266,5	
00660	Kendirci	00660	Kasarcı
Yekûn 35139,5		00272,5	Çıbıkçı
03069	Attârân	00525	Mûytabân
06600	Bostâncı	01420	Tuzcıyân
03960	Boyacı	Yekûn 96144	
01386	Basmacı	01720	Helvacı
Yekûn 50154,5		00700	Kâzzazân
01681	Tüfekci	01100	Katlamacı
01370	Arpacı	00450	Keçeci
01860	Teymurciyân	02030	Nalband
02550	Debbâgân	00500	Haşveciyân
Yekûn 62615,5		Cem'an Yekûn 102044	
02080	Tütüncü		
03861	Güftegir		

147	Degirmenci	0157	Berber Hamâmcı
102,5	Tüccârân	0095,75	Kebâbcı
131	Sarrâc	0084	Leblebici
333	Haffâf	0084	Ma'saracı
181,5	Kapuciyân	0122,5	Semerci
Yekûn 895		Yekûn 4551,25	
210	Kassâbân	0545	Abacı
178	Kazganciyân	0346	Bedestenci

135	Bakkâlân	0025,5	Çubıkcı
042	Kendirci	0024	Kazzâz
406,5	Cellâhân	0105	Katlamacı
Yekûn 1756,5		Yekûn 5596,075	
0229,5	Attârân	0063	Haşveci
0424	Bostâncı	0166	Tuzcı
0147	Basmâcı	0060,5	Helvacı
0291	Boyacı	0151	Nalband
0105	Tüfenkci	Yekûn 5993,25	
Yekûn 2652		3436	Birûn-ı kurâlardan alınan
0110	Deveci	Yekûn 9429,25	
0481	Debbâğân	00124,25	Ruşey-i mübaşiri kurâha
0100	Tütünci	Yekûn 9305	
0273	Güftegir	0700	Vilâyet-i mesârife ve şehr-i (silik)
0092	Taşcı	Yekûn 8605	
Yekûn 4508		8383	Bâ defter-i müfredât ve bâ mürâsele
Cem'an Yekûn 0222			

475	Birûn-ı kurâlardan alınan salyâne sarrâfa teslim olunan
325	 hâlâsı
325	Merehun
399	Çekmere
092	Hedili
870	Beğlerbeği hâlâsı
182	Çarpın
588	Mertemneke
505	 vekili beğ
Cem'an Yekûn 3436	

Sayfa No: 333	Hüküm No: 115	Târih H: 12 Zi'l-Ka'de 1247 M: 13 Nian 1832
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Mesârif defteri	

Belgenin Özeti: Hazine-i veliyyü'n-ni'amiye gönderilecek asker ta'yînâtı ve merâsim masraflarını içeren defter.

İşbu kırk yedi senesi mâh-ı zi'l-hiccenin üçüncü günü saire bedeli vesâir matlûbâtından dolâyı hazîne-i hazret-i veliyyü'n-ni'amiye virilecek meblağ ve mâh-ı şevval-i şerîfin yigirmisinden sonra mürûr ve ubur iden asakir ta'yînâtı merâsim bahâsı ve hazret-i mübâşiriye cümle ittifâkı ve ma'rifet-i şer'le defter ve hesâb olundukda bir yük elli beş bin dokuz yüz doksan altı gurus bâliğ olub meblağ-ı mezkûrun bir yük iki bin yedi yüz gurus derûn-ı şehrin esnâflarına ve bakîyy otuz altı bin iki yüz altmış sekiz gurus birûn-ı kurâların akçelerine tevzî' ve taksîm olunan defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âtî beyân olunur

126589	Zâhire bedelâtından vesâir matlûbâtiyeden hazîne-i hazret-i veliyyü'n-ni'amiye virilecek
000965	Atufetlü mütesellim ağanın cânib-i vilâyetden hîn-i teşrîflerinde virilen üç günlük ta'yînad
001700	Mütesellimîn buyuruldu mübâşiri Kadı Kara'nın karındaşı bâ emr-i veliyyü'n-ni'amiye
000700	Dîvân efendisine harc-ı buyruldu
000500	Enderûn başçavuşu Mehmed Ağa'ya bâ emr-i veliyyü'n-ni'ami
002550	Hakîm Efendi'ye harc-ı imzâ
Yekûn 131574	
000924	Şevvâlin yigirmisinden sonra Sivas tarafından gelen Numân Beğ ve Taşoğlu vesâire zâhire ve yem bahâ
000314	Haremeyn askerine
000227	Çankırı askerine
000117	Beğlerbeği karyesine bir asker akçesi virilen yem bahâ
000206	(silik) ve def'a Haremeyn askerine
000174	Devletlü Mustafa Paşa Efendimizin kıyamından bir gün akdem gelüb kurâlara savuşdurulan askere
Yekûn 134432	
000250	A'yânlık buyruldusu getüren ağaya
000257	Şevvâl mahiyesinin tayerât kesri
000071	Devecilerin Çadu kurâsından bekâyâ iltizâmât kesri
000077	Devletlü Mustafa Paşa Efendimizin kıyâmından sonra saraya kömür ve ohun?
Cem'an Yekûn 155994	

Elli beş bin dokuz yüz doksan dört guruşdur

Sayfa No: 333	Hüküm No:116	Târih H: M:
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Derun-ı şehrin esnaf defteri	
Belgenin Özeti: Şehirde bulunan esnafların masraf defteridir.		

Derûn-1 şehrin esnâfları defteridir

01260	Ekmekciyân	03600	Boyacıyân
01700	Değirmenciyân	01260	Tüfenkciyân
05033	Neccâr	01210	Arabacıyân
01463	Sarracân	02600	Temurciyân
03467	Haffâfân	Yekûn 50912	
Yekûn 12923		05951	Debbâgân
01400	Kuyucıyân	01890	Tütünciyân
03792	Kassabân	03461	Güftegirân
01800	Katırcıyân	00980	Taşcıyân
01260	Kazgancıyân	01824	Berber ve hamamcıyân
Yekûn 21175		Yekûn 65017	
06000	Bakkalân	02300	Kebâbcıyân
04000	Cellâhân	00425	Leblebiciyân
00600	Kendircıyan	01600	Ma'saracıyân
02767	Attârân	01700	Semerciyân
06000	Bostancıyân	01600	Deveciyân
Yekûn 40542		06630	Abacıyân
03600	Boyacıyân	05050	Bostancıyân
01260	Tüfenkciyân	Yekûn 84322	
01210	Arabacıyân	Yekûn 07470	
02600	Temurciyân	Cem'an Yekûn 92792	
Doksan iki bin yedi yüz doksan iki guruşdur			

Sayfa No: 334	Hüküm No:117	Târih H: M:
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Kurâ defter müfredatı	
Belgenin Özeti: Şehirde bulunan kurâların akçe cinsinden defter müfredatı.		

Yekûn kurâhâ-i akçelerinin defter-i müfredâtıdır ki beyân olunur ki

00100	Hammalân	01630	Helvacıyân
00200	Kasarcıyân	01630	Kazzazân
00400	Haşveciyân	00980	Katlacıyân
00250	Çıbıkçıyân	00385	Keçeciyân
00440	Muytafân	01865	Nalbandân
01260	Tuzcıyân	Cem‘an Yekûn 08470	
Yekûn 03050			

Telbeşar 03,5	Kızılcakened 01,5
Mezra'sı 0,75	Akçakened 05
Hamiri 0,5	Kefercebel 01
Kantara 0,5	Küreniz 04
Harar 0,75	Rumevlek 0,75
Yekûn 06	Yekûn 12,25
Cedili 0,5	Battalhöyük 02,5
Kılavuz 0,75	Eril 02,5
Tuzlar 0,5	Tohtamîr 1
Yenice 0,5	Güllü 1
Telsun 01,5	İbrahîmşehir 0,5
Yekûn 09,75	Yekûn 19,75
Kılıçan 0,75	Keferbostân 0,5
Arkık 1,5	Suboğaz 3,5
Bavethir 0,5	Bedirkenedi 3
Badne 1	Güngürge 2
Teneb 1,25	Karacavîrân 0,75

Yekûn 14,75	Yekûn 29,5
Melek 0,5	Palanguz 1
Yuna 1	Ağcaburc 1
İkiz Kuyu 1	Hamırkesen 0,5
Kebe 1	Cûbegîr 3
Kazıklı 0,5	İkiahur 0,25
Yekûn 18,75	Yekûn 35,25
Şefidin 0,75	Mertemneke 02,5
Ulu ma'asara 0,5	Sülüklü 0,5
Gürgin 03,5	Karacaburc 1,75
Bostancık 0,5	İlçi 1,5
Elmalu 0,75	Arabların Aşağıoba 1,5
Yekûn 24,75	Yekûn 43
Mızımız 1	Yukarıoba 02
Kasarid mezra'ası 1	İncesu 01
Küçük ma'asara 0,5	Çekmere 03,5
Beşdeli 0,25	Göcüge 05
Çapalu 0,5	Göksencik 02
Yekûn 28	Yekûn 56,5
Mezmahur 0,5	Delük 02,5
Nefah mukaddem üç rub' olub (silik) yazılmış 1	Beğlerbeği 03
Bügdüz 0,25	Karahöyük 01
Rumevlek-i tâhtanî 0,75	Atabeğ 01
Bakide 1	Sam 01,25
Kapcağız 0,75	Yekûn 65,25
Yekûn 32,25	Çatal mezra'a 02
Kemnûn 1,5	Büyük Arablar 01,5
Kumru 0,5	Zurnalık 0,75
Yoğunoğlu 0,75	Çarpın 03
Uruş 1	Şehme 0,75
Nurvane 1,5	Zülfikar 0,5
Yekûn 37,5	Yekûn 73,75
Babelige 1,5	Sabatrîn 03,5
Kilisecik 1,5	Mezra'ası 02
Çağrığın 2,5	Üyümsöğüd 03
Yekûn 43	İbrahîmî 03
Görevir 01	Simavin 0,5
Nahiye-i Telbeşar tamam	Ereğlice 0,5

Yekûn 44	Yekûn 86,25
Hayyam 06	Sam 01,25
Kert Fazîletlü müftî Osmân Efendi ve Abdullah Ağa ma‘rifetle mir-i şân olduklarından iki akçesi tenzîl ve sekiz akçe kalmıştır 08	Yekûn 65,25
Orul 05	Çatal mezra‘a 02
Telfar 02	Büyük Arablar 01,5
Ceder 02,5	Zurnalık 0,75
Yekûn 69,5	Çarpın 03
	Şehme 0,75
	Zülfikar 0,5
	Yekûn 73,75
	Sabatrîn 03,5
	Mezra‘ası 02
	Üyümsöğüd 03
	İbrahîmî 03
	Simavin 0,5
	Ereğlice 0,5
	Cem‘an Yekûn 86,25

Sayfa No: 337	Hüküm No: 118	Târih H: 15 Cemaziye’l-Âhir 1246 M: 1 Aralık 1830
Belge Türü: Narh	Belge Konusu: Narh	
Belgenin Özeti: 15 Cemaziye’l Âhir 1246 yılında kuyruk yağı ve iç yağa verilen narh hakkında.		

İşbu Cemâziye’l-âhirin on beşinci gününde cümle ma‘rifetiyle ve sa‘adettü mütesellim Mehmed Ağa ma‘rifetiyle narh-ı cedîde an altmış altı pâre ve kuyruk üç buçuk guruş ve iç yağı üç guruş narh virilmiştir

15 Cemaziye’l-Âhir sene 1246

Sayfa No: 337	Hüküm No: 119	Târih H: 23 Cemaziye’l-Âhir 1246 M: 9 Aralık 1830
Belge Türü: Narh	Belge Konusu: Narh	
Belgenin Özeti: 23 Cemaziye’l Âhir 1246 künefe ve has-ı evleğe verilen narh hakkında.		

Kırk altı Cemaziye'l-âhîrinin yigirmi üçüncü günü

Has-ı evlek beher batmânı	Künefe beher batmânı
46	1,75

Sayfa No: 339	Hüküm No:120	Târih H:1247 M:1831/32
Belge Türü: Defter	Belge Konusu:Mukâta‘ât Defteri	
Belgenin Özeti: Dimyos Ayntab mukâta‘ât defterine dair.		

Dimyos Ayntab'a merbût mukâta'ât defteridir ki zıkr olunur sene 1247

Bûrc Resas	633(silik)	Husamî ve Dehne	0196
Tahmis	600(silik)	Rum-til	0014
Uruş Telsun	600(silik)	Erkavin	0040
Arabgîr ve gayrihi	600(silik)	Mezmahur	0018
Dutlu ve Kerneşe vesâire	477(silik)	Sarıç ve Karakuyu	0035
Yekûn 2910(silik)		Burc Delük	0035
Guştam	0233	Yekûn 5366	
Boyalıca nâm-ı diğêr Karakesek	0195	Kılavuz ve Karataş ve Denez ve Oğcaklı nâm-ı diğêr Eminlik	0360
Teneb	0333	Bedirkenedi	0200
Çağdakin	0045	Elmalu ve tevabi	0240
Taşkın	0055	Babelige Digermani	0018

Yekûn 3772		Mezra‘a-i Çıracıyân Dünezid Bostancık	0020
Atabeg	0195	Kemnûn karye-i ahâlisinden matlûb	0024
Sarıd mezra‘ası karye ahâlisi virürler	0040	Sebük ve Akdeğirman	0060
Çağdığin karye ahâlisinden matlûb	0066	Yekûn 6288	
Sam mezra‘ası karye ahâlisinden matlûb	0065	Hakirdegirmân	0015
Çarpık karye ahâlisinden matlûb	0022	Bazarbaş	0015
Mertemneke	0240	Helvacîyan	0045
Yekûn 4400		Delaliye-i Bedestân	0024
Tahalıd	0110	Melek ve Recmi	0030
Harar	0100	Rahman ve Rumevlek	0298
Bortu Yılankenedi	0119	Yekûn 6715	
Göreniz	0060	Hemdânî Dutânî ve Denzed Yüregil Karacavîran	0060
Uğrıca Çaykapu Karasakallı nâm-ı diğer Karadiken	0143	Eril ma‘ kadem	0167
Süleymani ve Yenibeyân mezra‘a-i der kurb-ı Telhalid	0096	Resim mu‘iz	012(silik)
Yekûn 5028		بمردار كورب-۱ Cebe	0004
Kürd Mihmanlar nâm-ı diğer Dehnî	0009	Dimyos tarafından zabt olunan mezra‘a	
Yağlıca	0055	Kersentaş	
Delaliye-i Kirbas	0277	Ağçakapılı	
Atbazarı	0018	Doğdukapan	
Cem‘an Yekûn 7429		Demerdukapan	
		Kelillik	
		Sekizler	
		Medinederesi	

Sayfa No: 340	Hüküm No:121	Târih H:1-10 Şa‘bân 1246 M:15-25 Ocak 1831
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu:Haksız vergilendirme	
Belgenin Özeti: Halkın haksız yere alınan vergilerden dolayı zor duruma düştüğü,bu sebeple vergi toplamakla görevli kimseler tarafından altı ayda bir Dersa‘âdet’e alınan vergileri içeren tafsilatlı		

defter gönderilmesi ve halkın huzuru ve refahının korunması gerektiği ve haksızlık yapanlar hakkında cezâ uygulanacağını bilmesi hakkında.

Düstûrûn-ı mükerreremûn müşîrûn-ı mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbirü'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimû mehami'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidû bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşîrû erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn-ı bi-sinûf-ı avâtıfu'l-melikü'l-a'lâ Anadolu'nun orta kolu yemîn ü yesâriyla nihâyetine varınca vâki' vüzerâ-i izâm edâmallâhu te'âlâ iclâlehum ve e'azimü'l-ümerâi'l-kirâm efhamü'l-küberâi'l-fihâm ulu'l-kadr ve'l-ihtirâm ashâbü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtasûn bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîrmîrân-ı kirâm dâme ikbâlehum ve akzâ kuzzâtı'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfî'û i'lâmü's-serî'ati ve'd-dîn vârisû ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtasûnu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'in mevâlî-i fihâm zîdet fezâilehum ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-kelâm kuzzât ve nüvvâb zidet kadruhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimîn ve voyvodegân ve a'yân vücuh-i memleket ve iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki memâlik-i mahrusetü'l-mesâlik-i şâhânemde kain ba'zı kazâlar a'yân ve voyvodalarıyla vücûh-ı memleket nâmında olan bir takım eşhas-ı mücerred tama'-ı hâmlarından nâşi kazâlar defterlerine kendi nefsleriçün kayıtlı akçe zım ve idhâl iderek fukarâ-yi ra'yyet ve aceze-i vilâyetin asl-ı tekâlif sahiha-i saltanat-ı seniyyemden şukka bunlar dahi beher tevzî'de bu vechile külliye'tlü akçeler i'tâsıyla duçar acz ü ızdırâb oldukları derkâr ve zât-ı hilâfet-meâb-ı pâdişâhânem vedî'a-i cenâb-ı kibrîya olan fukarâ ve zu'afâ ve re'ayanın her halde mezâlim ve te'addiyatdan vikâyeleriyle saye-i mekarim-vâye-i şehriyârânem isede ferihü'l-hâl ve müreffeh-ü'l bâl olmaları iktizâ-yı murâd-ı merhamet maksâd-ı mülûkânem idüğü bedihî ve aşîkâr olduğına mebnî bundan akdem şeref-rîz-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şâhânemle karârgîr olduğu üzere mecm'û kazâların tevzî' defterleri beher altı ayda bir kere Dersa'âdetüme gönderilerek me'mûri ma'rifetiyle ta'dil ve terkîm olunduktan sonra mikdârı tasrîhiyle ruhsatı hâvî virilen evâmir-i şerîfe her kazânın mesârif-i sahihası tevzî' ve tahsîl olunmakda iken sefer-i hümayûnum vukû'nı tevzî'at maddesine dikkat olunmaya rikâbına eski üslûb üzere gidilmekte olduğına gelen defterlerde nümâyân ve sefer gâilesinin bertaraf olması cihetiyle (silik) tahkîkiyle himâyet-i fukarâ husûsuna ihtimâm ve i'âşe olunmak kaffe-i me'mûrin lâzım-ı zimmet eylediği bedihî a'yân olduğına binâen ba'd-ezîn tevârüd

idecek tevzî' defterlerine fahiş ve fukarâya gadrı müstelzim şeyler görülür ise makûl-i makar olmayarak derhâl mahaline i'ade ve bu husûsa cesâret idenler dahi te'dib ve mu'ahaze olunacak keyfiyeti rikâb-ı hümâyûnum kâimmakâmı tarafından mektûblar tahrîriyle bildirilmiş ve sefer takribiyle Anadolu ve Rumili câniblerinden semt-i gaza ve cihâda gayret idenlerin birer gecelik yem ve yiyeceklerinin kazâlar taraflarından virilmesi irâdem kılınış ise de hitâm-ı seferden sonra anlar dahi feshile yine ahvel-i sâbika üzre kazâlardan mürûr ve ubur iden hâdeme ve me'mûrîn-i sâireye yalnız bir sûret-i ma'ada makt-ı meccânen yem ve yiyecek virilmeyüb zagat-ı asakîr-i mansûre taburları neferâtlarının ikmâli zımnında Dersa'âdetüme gelen ve ba'zı sılasına giden ve avdet iden asakîr-i mansûre neferâtının yollarda zahmet ve meşakkât çekmemeleri zımnında memleket a'yânları ve hanedânları konaklarında birer gece misaferat tarîkleriyle tebeyyünleriyle bu bâbda fukarâdan bir akçe ve bir hîbe alınmaması dahi mu'ahharan Anatoli ve Rumili'nin ücrâ köylerine evâmir-i celile-i pâdişâhanem neşriyle mücavîri vürûd iden defatir-i tevzî'ata ol makûle mürûr ve ubur-ı me'arifi ve tüfenkci ve sekbân mahiyyesi vahid-i i'tidâllerinden ziyâde meyâsir ücreti nâmı vesâir bunlara mümâsil teccülleriyle bir takım beyhude ve memnû' şeyler idhâl olunmakda olduğu zahîr ve bu keyfiyyet bi'l-vücûh rıza-yı ma'delet-i irtizâ-yı hîdivâneme mugayır olarak fîmâ-ba'd gelen defterlerde yine ol makûle fahiş ve memnû' şeyler görülür ise bir vechile kabûl olunmayarak defterleri mahallerine i'ade olunacağından gayrı keyfiyet-i kazâdan gelmiş ise ol kazânın hâkim ve a'yân vesâir zâbitânı dahi mes'ûl ve mu'âteb olacağı muhakkak ve mukarrer olmağla ana göre ba'del-yevm tevzî' defterlerine kazâların vâki' olacağı sahîhi mesarîflarından ma'ada bu misillü bir takım mesârif-i beyhude olmayub ve mürûr u ubura dahi fakat taburlar noksanından ikmâli zımnında Dersa'âdetüme gelen ve ba'zı sılasına giden ve avdet iden asâkir-i mansûre neferâtının (silik) mesâferatlarına ra'iiyyet olunub bu mâddeden dolayı tevzî'ât defterlerine bir şey ilâve kılınarak her hâlde fukarâ-yı re'ayanın tahkîk-i tekarîf ve mesârifleri husûsuna kemâl-i ihtimâm ve dikkat olunmak fermânım olmağın tenbîhen ve te'kidten ve ihtimâmen ve mahsûsan işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve rikâb-ı hümâyûnum kâimmakâmı İsmâ'il zîde kadruhu ile tesyâr olunmuşdur imdi balâda beyân olundığı vechile ba'del-yevm kazâlardan defatir-i tevzî'ata ol misillü şeyler idhâl olunmayarak sahîh-i mesârif-i memleketin tahrîr ve idhâliyle mu'âteb fukarâ ve sıyânet ve zu'afâ emr-i ehemminin istihsali ve istikmâline mezîd-i ihtimâm ve mübâderet matlûb-ı kat'i cihândârânem idüğü ve bu bâbda iğmâz ve rehâvet ve tama-

ı hâm-ı meyl ve rağbet ile sahîh-i mesârif-i memalikden başka zaîd nesneler idhâl olunmak lâzım gelir ise gelen defterler kabûl olunmayarak iâde olunacağı ve cesâret idenler haklarında müceb-i itâb olacağı senki vüzerâ-yı müşâr ve mîrmirân ve mûmâileyh ve kuzzât ve nüvvâb vesâir mûmâileyhimsiz ma‘lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer amel ve hareketle îfâ-yı emr ve irâde-i hidîvâneme sarf-i küll-i miknet ve bi'l-ittifâk îfâ ve dikkat vaz‘ı tecvîzden begâyet tevakkî ve mübâ‘adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdumki vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittibâ‘ ve lâzîmü'l-imtisâlimin mazmûn-ı münîf-i birle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timad kılasız hurire fî evâil-i Şa‘bân sene sene sitte ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Sayfa No: 341	Hüküm No:122	Târih H:1246 M:1830/31
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Vergilerin zamanında gönderilmesi	
Belgenin Özeti: Bu yılki vergilendirmenin Muharrem ayının ortasına kadar, ikinci taksîtinin geciktirilmeden ve tam olarak tahsil edilerek gönderilmesi gerektiği hakkında.		

Muharremü'l-harâmın nısfına kadar

Şerî‘at-şî‘âr Ayntab nâibi fazîletlü efendi zîde fazluhu ve me‘zûn-i bi'l-iftâ fekâhetlü efendi zîde takvâhu (silik) şerâfetlü nakîb efendi zîde şerefa ve kidvetü'l-emâsil ve'l-akrân a‘yânı Osmân Ağa ve vücûh-ı belde bi'l-cümle iş erleri ba‘de'l-yevm inhâ olunur ki kırk altı senesine mahsûben Ayntab Sancağı mâl-ı mukâta‘asından ve matlûbat-ı sâirden bi't-tahkîk hazîne-i veliyyü'n-ni‘amîye vireceğiniz olan meblağı zamân-ı taksît-i sanisi duhûl itmeğle meblağ-ı (silik) cümle ma‘rifeti ve ma‘rifet-i şer‘ile ta‘dil ve tesviye şûrutuna ri‘ayet olunarak tevzî‘ ve taksîm ve bir gün evvel yerlü yeründen icâb ve iktizâ idenlerden tamâmen ve kamilen cem‘ ve tahsîl mahal-i ahire sarf ve telef olmayarak (silik) tarafına irsâl ve tevessüle ve teslîmi husûsuna bi'l-ittifâk ve mezîd-i say ve gayret eylemeniz bâbında dîvân-i eyâlet-i Rakka ve kâimmakâm-i Halebü’ş-şehbâdan işbu buyruldı tahrîr ve ısdâr ve bîrûn agavâtından kabzımâl Osmân Ağa ile b‘as ve tesyâr olunmuştur bi-mennihi te‘âlâ vüsûlünde

ma'lûmunuz oldukda gerekdir ki ber minvâl-i muharrer mûceb-i buyrulduumuzla amel ve hareket ve hilâfı vukû'undan tehâşî ve mûcânebet eyleyesiz diyü

07 Safer sene 1247 Birun agavatından Osmân Ağa

Sayfa No: 341	Hüküm No:123	Târih H:27 Rebi‘ü’l-Âhir 1247 M:5 Ekim 1831
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu:Sürgün	
Belgenin Özeti: Hâcî Molla Bağdadi ve Davud Paşa’nın aileleriyle birlikte sürgün edilmesi hakkında		

İşbu kırk yedi senesi Rebi'ü'l-âhirin yedinci pençşenbe günü devletlü Ali Paşa Efendimiz Hacı Molla Bağdadi (silik) ve Davûd Paşa'yı Ciyal'e gönderüb bil-ehl ve'l-ıyal Burusa cânibine nefy eylediği tebşîrini (silik) bir kıt'a sûret-i buyruldıyla bir kıt'a beşâret hâvî-i buyruldu düstûrâneleri zuhûr iylediği buyruldu-ı mezbûrda yedi yüz elli gurusı hıdmet tahrîr olunmuşdur.

Fî 27 Rebi'ü'l-âhir sene 1247

Sayfa No: 342	Hüküm No:124	Târih H:15 Rebi‘ü’l-Âhir 1246 M:3 Eylül 1830
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu:Ordunun Ayntab’da konaklaması	
Belgenin Özeti: Haleb’e giden ordunun bir geceliğine Ayntab’da konaklaması gerektiğinin ve ordunun ihtiyaçlarının Ayntab ahâlîsi tarafından karşılanması hakkında.		

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim dergâh-ı âlî kapucibaşlarından hâlâ Ayntab mütesellimi ağa ve i'yali Sâdık Beğ zîde mecduhu ve şerî'at-şî'âr nâibi fazîletlü efendi zîde fazluhu ve kidvetü'l-emacid ve'l-ekârim sâir vücûh ve iş erleri zîde kadruhum inhâ olunur ki Bağdad ordısına kuvvetü'z-zahr olmak üzre Halebü's-şehbâ cânibine me'mûriyetimize idâre-i aliyye ta'alluk buyrulduğuna binâen müsta'înen billâh olduğımız mahalden

hareket ve tayy-ı menâzil ve merahîl iderken Kırşehir كيرشهر merhalesine vüslat-i teseyyür-gerde-i rabb-i ehadiyet olub esnâ-yı mürûr ve uburumuzda nüzûl bânî ve diyet altına olarak fukarâ ve zu‘afânın acz-i müzayaka görmemeleri asl-ı meramımız oldukdan gayri حارسى olmak hasebiyle hazır bulunan merhalelerde sâhrayı nüzûl ve bulunan menâzilde zarurî konakda duhûl ile birer gice mesafirin ve lâzım gelen yem ve yiyecek vesâirenin kendüleri hazînemizden virilerek senki memleket ve ahâlî-i vilayetin bu vechile mesârifden vikâyesi matlûbumuz oldukdan fakat bir gecelik vefa idecek yem ve yiyeceğin tehiye ve izhâr kılınmasıçün iktizâ iden defter ile zâhirecimiz irsâl kılındığı ma‘lûmunuz oldukda mücedded maiyyetimiz olan enderûn ve birûn ve dâire ve halkıyla sünîf-ı askerın birer gicelik menkulât ve hayvanatları levâzımât-ı zarurîyesinin mürûrgâhımız olan merhalelerdeki bi-mennihi te‘âlâ Cenurdüze? kadar kazânız olan nefis-i Ayntab’da beytûtet kaldığından levâzımât-ı merkûmenin ahâlîye وادى ve askerimiz dahi mübtelâ-yı zaruret olmayacağı sûretiyle tedârik ve tehiyyesine müsâra‘at eylemeniz bâbında merhale-i Kırşehir كيرشهر işbu buyruldu ısdâr ve bunun alemdârımız arkadaşşı Hâfız Ağa ile tesyâr olunmuşdur inşaellâhu te‘âlâ vüsûlünde gerekdir ki ber müceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilâfindan ittikâ ve mübâ‘adet eylesiz deyu

15 Rebi‘ü’l-evvel sene 1246

Sayfa No: 342	Hüküm No:125	Târih H:15 Rebi‘ü’l-Âhir 1246 M:3 Eylül 1830
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Verginin vaktinde irsali	
Belgenin Özeti: Otuz günü aşkın süredir geciken vergi ödemelerinin derhâl yapılması gerektiğine dair.		

Kıdvetü’l-emâcid ve’l-a‘yân hâcegân-ı dîvân-ı hümayûndan Ayntab mütesellimimiz sa‘adettlü el-hâcc Râfet Efendi zîde mecduhu şer‘at-şi‘âr kâdîsı faziletlü efendi zîde fazluhu ve mezûn-ı bi’l-iftâ fekahatlü efendi zîde takvahu ve mefâhirü’l-emâsil ve’l-akrân a‘yân-ı vilayet vücûh-ı memleket ve bi’l-cümle iş erleri zîde mekadirehum înhâ olunurki siz bu taraftan gide(silik) otuz günden tecâvüz olub henüz matlûbatdan bir gurus göndermediğinizden bizim dahi bu günlerde akçe husûsunda mahal-i

müzayakamız olduğundan bundan böyle bir dakika avk u te'hîre cevâz gösterilmeyerek mâl-ı mukâta'adan bâ temessük vireceğiniz olan meblağın taksîti'l-evvel ve dergâh-ı ali kapucıbaşlarından atufetlü Hâcî Ağa'nın hıdmet-i mübaşiriyesi yedi bin beş yüz guruş ve tahsiline me'mûr oldukları mebalığdan bâ kesik olarak dört bin guruş ve diğer bir kıt'a tahvîl mücebince te'diyesine müte'ahhid olduğunuz on üç bin guruş ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifet ile tevzî' ve taksîm ve cümle ittifâkıyla yerlü yeründen cem' ve tahsîl ve bir guruş mahall-i ahâra sarf itmeyerek (silik) tarafımıza irsâl ve tavsîli husûslarına (silik) gayret ve bu bâbda ihmâl ve rehâvet olunmakdan mezîd-i tevakkî ve müba'adet eylemeniz bâbında dîvân-ı eyâlet-i Rakka ve kâimmakâm-ı Haleb'den işbu buyruldı takrîr ve kidvetü'l-emâsil ve'l-akrân hâftancîyân izzetlü el-hâcc Ali Ağa ile ba's ve tesyâr olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde ber-minvâl-i muharrer müceb-i buyruldımızla amel ve hareket ve hilâfı vukû'undan hazer ve mucânebet eyleyesiz deyu

Fî 15 Rebi'ü'l-âhir sene 1246

Sayfa No: 342	Hüküm No:126	Târih H:15 Muharrem 1246 M:6 Temmuz 1830
Belge Türü: Halâs	Belge Konusu: Verginin irsâli	
Belgenin Özeti: Şehir esnafından tahsîl edilen vergi ücretinin Dersa‘âdet’e gönderildiğine dair		

İşbu kırk yedi senesi mâh-ı Muharremü'l-harâmın nısfına kadar hâftân-ı ağa el-hâcc Ali Ağa ma'rifetiyle derûn-ı şehir esnâfına vukû' bulan tevzî'den hazret-i veliyyü'n-ni'âmiye yüz bin guruş teslîm olunmuşdur.

Sayfa No: 343	Hüküm No: 127	Târih H: M:
Belge Türü: Mektûb	Belge Konusu: Kâdî ücretleri	

Belgenin Özeti: Düşmanın hile ve zalimliğine karşı harekete geçilmesi, yöneticilerin zulmden kaçınarak halkın çıkarlarını gözetmesi, normalde kadırlara kuruş başına verilen bir parelik ücretin sefer için alınan vergilerin ağırlığı sebebiyle bir süreliğine alınmaması gerektiği hakkında.

Sûret-i mektûb-ı hazret-i veliyyü'n-ni'âm

(silik) Anadolu'nun orta kolu yemîn ü yesârıyla nihâyetine varınca vâki' olan kazâlarda fazîlet-nisâb (silik) kirâm ve kuzzât ve nüvvâb ve müftîler ve eimme ve hutabâ efendiler ba'de't-tahiyyet ve't-teslîm inha olunur ki Devlet-i aliyye-i ebediyyü'd-devâm-ı Muhammediyye olarak esâs adîmü'l-indirâs-de'âyim-i şer'-i kadîm ile mü'esses ve merbût olarakdan her bir maslahatdan habile'l-metîme şerî'at-ı mutahharaya tevessül ve temessük ile kitâbullâhın ahkâm-ı şerîfesi üzre hareket ve şer'-i şerîfin mesâğı olmayan mekârihden keff-i yedd ve ferâgat ile kaffe-i ef'al (silik) hareketimizi şer'-i şerife tatbîk eylediğimiz takdîrde ruhanîyet-i hazret-i peygamberi dahi cümlemizden râzı ve hoşnûd olarak umûr-ı mesalih-i yesar ve suhûlet kesb idüb zımnında mev'ûd olan fevz ve nûsret-i ilahîyeye nâiliyet derkâr olduğu ma'âzallâh sümme ma'âzallâhu te'âlâ hilâfını irtikâb ve ısrâr gazâb-ı hazret-i barîye mazharını müceb olacağı bedidâr olub hatta biraz müddetden berü dînimizin düşmanları olan keferenin envâ' ru'ûnet ve mel'anet ve taraf taraf millet ve İslâmiyye hakkında icrâ-yı daiyye-i fesadesinde oldukları sû-i kasd ve ihânet-i şer'-i şerîfin cevâzı hazret-i şevket-meâb efendimizin kat'â ve kat'iyyen rızâsı olmayarak bir takım habîslerin mürettebât-ı devlet-i aliyye ve matlûbât-ı huzûriye-i saltanat-ı seniyyeden mâ'ada hodbehod îbkâ eyledikleri mezalîm ve te'addiyatdan dolayı terbiye-i ilâhiye kabîlinden erbâb-ı basîrete zâhir ve huveydâ olmak hasebîyle bu def'a Dersa'âdet'de olan bi'l-cümle vezîr-i azam ulemâ-yı a'lâm ve vûkelâ-yı devlet-i aliyye-i ebedd-ittisam du'a hanemizde akd olunan ikinci şûrâda husûsları tezkîr ve beyân ile fukarâ hâklarında ol misillü şer'-i şerîf ve rızâ-yı ma'delet irtîza-yı mülûkâneye menâfî ittîkâ ve ihtirâ' olunan zulm ve i'tisâfın def' ü ref' çaresine bakılması ve elhâletü hazîhi tarîk-i aliyyede dahi hilâf-ı şer'-i şerîf ba'zı şeyler vukû'a gelmiş olduğundan tarîk-i kazânın Tahtabaşılıkları intizâm ve taht-ı râbitası hakkında balâları mübarek hatt-ı hümayûn-ı adâlet-makrûn-ı şâhâneleriyle şeref-bahş-ı sahife-i sudûr buyrulmuş olan emr-i âlîşân Rumili ve Anadolu Kâdiaskerleri rûznameçelerine kayd ve sebt ile ila maşaallah düstûr'l-amel tutulması karargîr olmuş olduğu ve münasebetle memalik-i Rumili ve Anadolu'nın ucar koluna mahsusân balâları mübarek hatt-ı hümayûn-ı adâlet-makrûn-ı

şehinşâhiyle müveşşah def' ü mezalîm ve adâlet hâvî birer kıt'a fermân-ı cîhânmutâ'-ı şâhâne şeref-efzâ-yı sahîfe-i ısdâr buyurulub rikâb-ı hümâyûn hasekîleriyle taraf taraf ba's ve isrâ kılınmış isede bu husûs-ı evkât-ı sâireye kıyâs itmeyerek emr-i celîlü's-şânda beyân ve tafsîl olundığı üzre her bir husûsına harf be harf tenfîz ve icrâ ve mezalîm ve te'addiyatdan ictinâb birle fermân-ı alide mûnderic defter-i tevzî'âta hükkâm-ı şer' için gurus başına birer pâre vaz'ı mu'tâd ise de el-hâletü hazihi derdest olan tertîbât-ı tevzî'ât-ı seferiye tevzî'ne rahmen li'l-fukarâ bunlardan müstağni olarak bundan böyle tertîb olunacak mürettebât-ı seferîyenin mikdâr-ı sahîhine ise öylece tevzî' ve tahsîl birle zinhâr sizler bu husûsda ve mesalîh-i sâire zımnında kimesneden cerîme nâmıyla bir akçe ve bir habbe almayub ve kimesneye aldirmayub her bir husûslarınızda habl-i metîme-i şerî'at-i mutahharaya temessük ve hafî ve celi hilâfî istimâ' olunur ise ma'âzallâhi te'âlâ va'id-i şâhâne mücebince siyâset olunacağını muhakkık bulub her bir mesalîhde hazret-i şevket-meâb efendimize isticlâb-ı da'vât-ı hayriye teşmîr-i sâk gayret eylemenizi havi şeref-bahş-i sahife-i sudûr buyurulan cihân-mutâ' müceb ve iktizâsınca işbu mektub tahrîr ve tesyîr olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ lede'l-vüsûl keyfiyet ma'lûmlarınız oldukda bu bâbda şeref-bahş-ı sudûr buyurulan hatt-ı hümâyûn-ı adâlet-makrûn-ı şâhâneleriyle müzeyyen fermân-ı celîlü's-şânın sâlifü'l-beyân (silik) zımnında mezîd-i sa'y ve dikkat ve ihtimâm eyleyesiz ve's-selâm

El-fakîr Hacızâde

(silik)

Sayfa No: 344	Hüküm No:128	Târih H:20-30 Cem.-Evvel 1243 M:9-19 Aralık 1827
Belge Türü: Ferman	Belge Konusu: Mürûr tezkeresi	
Belgenin Özeti: Dersa‘âdet’den taşraya,taşradan Dersa‘âdet’e geliş gidişlerde her ne sebeple olursa olsun tezkeresiz geçişin engellenmesi,sahte tezkere gösterenlerin cezalandırılması gerektiğine dair.		

Tezkîrenin te'kîdi fermânıdır

Düstûrun-i mûkerremun müşîr-i mufahhamun nizâmü'l-âlem müdebbirü'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimû mehâmi'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidû

bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müsîr-i erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sinûf-i avâtifu'l-melikü'l-a'lâ Anadolu'nun orta kolu yemîn ü yesârıyla nihâyete varınca vâki' vezîr-i aza'm edâmallâhu te'âlâ iclâlehu ve e'azimü'l-ümerâi'l-kirâm efhamü'l-küberâi'l-fihâm ulu'l-kadr ve'l-ihtirâm ashâbü'l-izz el-mahfûfün bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîrmîrân-i kirâm dâme ikbâlehum ve akzâ kuzzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-feza'il ve'l-yakîn râfî'û i'lâmü's-serî'ati ve'd-dîn vârisü ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtasûnu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevâlî-i fihâm zîdet fezâilehum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimîn ve voyvodagân ve a'yân ve vücûh-ı ahâlî ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki men'-i mürûr hakkında ittifâk-ara ile karârgir olan nizâm-ı müstahsene üzre memalîk-i mahrûsemde bir mahalden (silik) şahs-ı vâhidin tezkeresiz saluvirilmesi ve taşralardan Asitâne-i sa'adetime gelmek isteyenlerin bu tarafda görülecek bir gûne maslahat-ı sahîhem var ise mahallerinden memhûr mürûr tezkeresi virilüb maslahat-ı sahîhesi olmayanlara mürûr tezkeresi virilmemesi ve bundan böyle gerek Dersa'âdet'ümden taşralara ve taşralardan Asitâne-i aliyyeme gelüb gidenlerin ve gerek memalik-i mahruseden bir mahalden bir mahaline mürûr u ubur idenlerin yeddlerinde bulunan mürûr tezkerelerine her bir mahallin me'mûrları taraflarından lâyıkiyla im'ân-ı nazar dikkat olunarak Anadolu'nun münteha-yı hudûdında ka'in mahaller için virile mürûr tezkereleri târîhi üç ay ve vüsta olan yerlerin tekereleri târîhi dahi nihâyet iki ay tecâvüz itmiş bulunur veyahûd târîhi mehakkun ve sahte olur veyahûd ism-i eşkalinde bir gûna uygunsuzluk anlaşılır ise ol makûlelerin mürûrlarına kat'an ve katıbeten ruhsat ve cevâz virilmeyub hemân geldikleri mahale tevkîf olunarak gereği gibi istintâk ile eğer kendüsünden fesâd ve habâset mamûl olmayan ehl-i ırz gürûhundan olub yeddlerinde bulunan tezkere târîhi eskimesi dahi mücerred bunlarda kalmakda veyahûd âhir bir gûne özr-i şer'i vuku'undan nâşi olduğu bi'l-garaz tebeyyün ve tahakkuk ider ise o misillülerin yeddlerinde bulunan atîk tezkereler ahz ve şık olunarak ism ve eşkal tasrîhiyle yeddlerine müceddeden tezkereler i'tâsıyla imrârlarına ruhsat ve eğer böyle olmayubda sû-i zan olunan kimesneler hadd-i zatında **ويعتذرون** ve ehl-i fesâddan oldukları tahakkuk ider ise derhâl tutulduğu mahalde habs ve tevkîf ile keyfiyyeti Dersa'âdet'üme tahrîr ve iş'âra mübâderet olunması ve öteden beru memnû' olan o güçlerinin yani memleketlerinden bütün bütün kat'a alâka iderek Dersa'âdet'ümde ikâme ile kalmak dâ'îyesinde olan zükûr ve inânın salıverilmesi husûsları Anatoli ve

Rumili'nin uç kollarına mukaddem ve mu'ahhar makdûr evâmir-i aliyyem ısdâr ve tesyârıyla cümleye tenbîh ve iş'ar ve hilâfına cesaret idenlerin icrâ-yı tediblerine ibtidâr olunacağı beyân ve tezekkür kılınmış isede el-hâletü hazihi ba'zı mahallerden bu emr-i vacibü'l-ittibâ' yine lâyıkiyla tekayyüd ve dikkat olunduğundan ba'zı işsiz ve güçsüz ve nesli belirsüz kimesneler birer takrîb-i tezkereler ahzıyla ve birazı dahi tezkeresiz dahi ücra mahallerden hafiyye Dersa'âdetüme gelmekde oldukları bu def'a bi'l-ihbâr tahakkuk kılınub cem'-i zamanda ve vakt-i hâle göre şu günlerde bu husûs kemâliyle i'tinâ ve dikkat bi'l-cümle vüzerâ ve me'mûrinin vacibe-i zimmetleri iken husûs-ı mezbûrin bu vechile görüşülmesi min külli'l-vücûh rızâ-yı mülûkânemin hilâfı idüğü zahîr ve bundan sonra dahi bu husûslarda iğmaz ve betâet idenler hakkında lâzım gelen tedibleri icrâ kılınacağı bedîhî ve bâhir olmakdan nâşi sûret-i emr-i irâde-i seniyyem bu def'a dahi iktizâ iden mahallere evâmir-i aliyyem neşriyle bildirilmiş olmağla sizki vüzerâ-yı izâm ve mirmîran ve mevâli ve kuzzât ve nüvvâb ve sâir mûmâileyhimsiz fîmâ ba'd zîr-i hükûmetinizde lâzım gelen memerr u ma'berlerin evvelinden ziyâde (silik) salıverilmemesi Anadolu'nun mûnteha-yı hudûdundan veyahud (silik) idenlerin yeddlerinde bulunan tezkereleri târîhi üç veya (silik) veyahud târîhi mehakkun ve sâhte olan veyahûd ism-i eşkalinde (silik) ol makûle tevkîf ve istintâk (silik) eğer ehl-i ırz gürûhundan (2 paragraf silik) imdi bundan sonra dahi emr-i vâcibü'l-itin'adan ve adem-i dikkatle bir gûne uygunsuzluk vukû'a gelür ise cesaret idenlerin lâzım gelen tedibât icrâsında dakika (silik) olunmayacağı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve hareket icrâsı emr ü irâde-i şâhâneme hâl-i ikdâma mübâderet hilâfıdan begâyet ittikâ ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olunmuşdur buyurdumki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılasız tahrîren fî evahîr-i şehri Cemaziye'l-evvel sene selâse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be-makâm-i Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 345	Hüküm No:129	Târih H:04 Şevval 1243 M:19 Nisan 1828
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Valiye yardım	
Belgenin Özeti: Kayseri Sancağı’na atanan valinin göreve başlaması gerekmektedir,bu sebeple gerekli önlemlerin alınmasında Mar’aş Eyaleti vücûhunun sorumlu olması hakkında.		

Sûret-i buyruldu

Şerî'at-şî'âr Ayntab'da mesned-ârâ-yi şerî'at-garrâ ve me'zûn-i bi'l-iftâ fazîletlü fekâhetlü efendiler zîde fazluhumâ ve mefâhirü'l-emâcid ve'l-ekârim mütesellim sa'adetlü İbrahîm Beğ zîde mecduhu ve kidvetü'l-emâsil Dergâh-ı âlî kapucıbaşlarından reîsü'l-a'yân ve hanedân-ı vilâyet necabetlü el-hâcc Sâdık Beğ ve kidvetü's-sâdâtî'l-kirâm kâimmakâm-ı nakibü'l-eşrâf seyâdetlü efendi zîde şerâfete hu vesâir söz sahibleri ve iş erleri ve bi'l-umûm ahâlîleri zidet mekâdirehum inhâ olunur ki dâire-i birûn-ı devlet-i aliyye-i ebed-kârin üzre işbu iki yüz kırk üç senesi Şevval-i şerîfin dördüncü günü vukû' bulan tevcihât-ı hümayûnda avatîf-i aliyye-i cenâb-ı cihanbaniden Mar'aş Eyaleti ve Kayseriyye Sancağı uhde-i istibhâline ibkâ ve takrîr buyrulub ol bâbda bâ-hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn sahîfe-i pîrâ-yı sudûr olan ibkâ ve me'mûriyet evâmir-i şerîfesi şeref-vürûd olmağın uhdemizde olan livâ ve kaffe-i kazâ ve enhânın mütesellim vücûh-ı vâli beği ve muhtarân ve îfâ-yı me'mûriyetleriçün bu tarafa da'vât ve ka'ide-i mer'iyye üzre i'lân ve işâ'at olunmak lâzımeden olmağla imdi ma'lûmlarınız oldukda işbu irâde (silik) seniyye tarafından iktizâ idenlere i'lân ve işâ'at ve ber kâdem-i âkdem hareket ve tarafımıza vüsûle mübâderet ve tahsîl-i vesail emn ve aramış fukarâ-yı ra'yyet emr-i ehemmine kemâ hüve hakkıhi icrâ ile bezl ü makderet birle cümleden id'iyye-i hayriye isticlâbına i'tina ve gayret eylemeniz bâbında dîvân-ı eyâlet-i Mar'aş ve livâ-i Kayseriyye'den işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr kidvetü'l-emâsil ve'l-akrân muhızırbaşımız izzetlü Alemdâr Ağa

Sayfa No: 345	Hüküm No:130	Târih H:1 Şa‘bân 1243 M:17 Şubat 1828
Belge Türü: Mektub	Belge Konusu: Yeni meskukât	
Belgenin Özeti: Kalpazanların eski sikkelerin sahtelerini piyasa sokmaları sebebiyle eski on ikilik ve beyaz akçelerin yerine yeni kırk,yirmi ve on guruşluk sikkeler hayriyye adıyla tedavüle sokulması hakkında.		

Sûret-i mektub-ı sâni

Benim sa‘âdetlü mekremetlü meveddetlü karındaşım hazretleri kaffe-i mua‘melâtın esâsı mülk-i **مملکت** olan meskukât hasene-i şâhânenin kalb ve kem âyâr olarak taklîbden kurtarılması derece-i vücûbda olduğundan ba‘zı hîlekârlar bundan akdem kat‘a ve darb olunan on ikilik altununa beşye? fark ve temyîzi müşkül ve kem âyâr **تبدیل** icâd edildiklerine binâen birkaç def‘a **تبدیل** tebdîl olunmuş ise de yine bilinmez derecelerde taklîd etmiş ve bunları fark ve temyîzi (silik) olmayanları îcâb virmeğe başlamış olduklarından bu keyfiyet ibâdullâhın izrârâtı ve mu‘amelât-ı nasın durgunluğunu müceb olmak hasebiyle mücerred ibâdullâhı huzurdan ve zat-ı (silik) himâyet idaresiyle bundan akdem zikr olunan ikilik kat‘â ve darb külliye terk eylenerek el-hâletü hazihi darbhâne-i âmiremde hayriye ismiyle müsemmi‘ kırk guruşlu yigirmi guruşlu ve on guruşlu (silik) kati‘ ve hazîne-i mübaşeret olunmuş ve işbu sikke-i cedîd-i şâhânenin tebdîli mutlakâ ibâdullâha izrâr (silik) on ikilik (silik) garazına mebnî olmuş olduğına binâen (silik) icrâ ve bundan başka davâcıları memnû‘ olan atîk altun ve beyaz akçeyi (silik) ba‘zı (silik) diyâr-ı İslâmiye’den devşirüb diyâra icrâ göndermekde olduklarından ol misillülere dahi ziyâde tekayyüd kılınması husûsları karârgîr olarak bu def‘a keyfiyet- Dersa‘âdet’de iktizâ idenlere buyruldı tastîr ve taşrada olanlara ba‘zı mektûblar tahrîriyle ekîd tenbîh olunmuş olmağla ba‘de ezîn hayriye altunun taklîdden muhafâzasıçün cümle tarafından ahz u i‘tâda kemâl-i mertebe dikkat olunarak ve külliye davâcı memnû‘ olan sâir atîk altun ve beyaz akçe dahi alınub virilmeyub tekarrub ellerinde bulunanlar o havâlîde olan dahbhâne-i âmirede me‘mûr mübâya‘acıyı getürüb nükûd-ı cedidiye tebdîl etdirilmek irâde-i kâti‘a-i şâhânem iktizâsından olmağın bu madde-i ehemmiye nasb kılmış ve ihtimâm-ı i‘tinâ birle keyfiyeti ba‘zı bu husûs her bir mahalde tebdîller irsâliyle hilâf-ı harekete cesaret idenlerin ve bâ husûs zabıt bulunub iğmâz idenlerin haklarından gelineceği

lâzım gelenlerin güçlerine ilgâya mezîd-i akdem ve Kayseriyye müteellimi bendeleriyle sâir lâzım gelenlere dahi ekiden iş'âr ve ifhâma mübâderet buyurmaları siyâkında kaffe-i kaime-i tahrîr ve firistâde-i sa'âdet-mesirleri kılınmıştır inşaellâhu te'âlâ ber-vech-i muharrer hareket ve himmet buyrulmaları mâmuldur

Fî Gurre-i Şa'bân sene 1243

Bu sûretde Celâlledîn devletlü veliyyü'n-ni'am Mehmed Paşa efendimiz hazretlerinin taraf-ı devletlerinden buyruldu-i sâmilere vürûd itmiştir.

Sayfa No: 346	Hüküm No:130a	Târih H:09 Rebi‘ü'l-Âhir 1243 M:30 Ekim 1827
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Asker irsâli	
Belgenin Özeti: Cihadın tüm müslümanlara farz olduğu belirtilerek dört yüz kırk aded neferin nefsi Ayntab’dan Şark tarafına irsâl edilmesi hakkında.		

Şerî'at-ı şî'ar medîne-i Ayntab'da mesned-ara-yı şerî'at-ı garrâ ve mezûnen bi'l-iftâ fekâhetlü efendi zîde fazluhumâ ve mefâhirü'l-emâcid ve'l-ekârim (silik) mütesellimi sa'âdetlü İbrâhîm Beğ zîde mecduhu ve kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Dergâh-ı âlî kapucibaşlarından reîs-i a'yân-ı memleket (silik) velayet necâbetlü El-hâcc Sadîk Beğ zîde kadruhu ve kîdvetü's-sâdâtî'l-kirâm nakîbü'l-eşrâf kâimmakâmı seyâdetlü efendi zîde şerâfetuhu vücûh-ı memleket ve muhtarân ve bi'l-umum iş erleri zîde mekâdirehum inhâ olunur ki bi'l-cümle mü'mînîn ve muvahlîdin farz-i ayn olan vüzerâ muhâfaza-i nâmûs-ı dîn-i müslîmin ve def'-i kefare-i emîn irâde-i hayriyesiyle farizâ-i hazâr ve cihâd ve icrâ olunmak üzere hâlâ valiü'l-meâli eyâlet-i Sivas vezîridir atufetlü Mehmed Paşa hazretleri ma'iyetliyle Mar'aş Eyâlet'i ve Kayseriyye Sancağı'ndan şark tarafına (silik) müretteb olan askerin serî'an ihrâc ve irsâli bâbında bu def'a sahife-i pirây sudûr-vürûd olan fermân nâmına (silik) mûmzâ sûret-i seniyyesi leffen tarafınıza tesyîr olunmağla ahvâl-i hâl sûret-i irâdesine mâl-ı muktezîden ber-vech-i tafsîll ma'lûmunuz oldukda nefsi Ayntab'dan müretteb olan dört yüz kırk nefer askeri kuyûdî ve şurûtî mücebince bi'l-cümle zâbitân ve vekîlimizce nasb ve (silik) ve ulufeleri tanzîmiyle heman ihrâc ve serî'an ve bu tarafa irsâline bezl-i makderet ve bu

bâbda havâb ve râhat ve ma‘âzallâhi te‘âlâ bu gûna te’hîr ve terahî vukû‘ ile giriftâr ve ukubet olmakdan gayrı tehâşi ve mücânebet eylemeniz bâbında dîvân-ı eyâlet-i Mar‘aş ve livâ-i Kayseriyye’den işbu buyruldı tahrîr ve ısdâr ile irsâl olunmuşdur bi-mennihi te‘âlâ vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzre ber müceb-i buyruldı amel ve hareket hilâfından gâyetü’l-gâye ilgâya hazer ve mübâ‘adet eyleyesin

Fî 9 Rebi‘ü’l-âhir sene 1243

Sayfa No: 347	Hüküm No:130b	Târih H:1 Cemaziye’l-Âhir 1243 M:20 Aralık 1827
Belge Türü: Mektub	Belge Konusu: Asker irsâli	
Belgenin Özeti: Rusların,Şevval’in 23. gününde Boğdan’a girdiği haberinin ulaşmasıyla bundan sonra Ruslarla savaşın kaçınılmaz olduğu ve bu savaşta herkesin gayretle çalışması,rahatından feragat etmesinin farz olduğunun vurgulanarak,askerlerin olası bir muharebeye hazır olması gerektiği hakkında.		

Sûret-i mektûb-i sâmi

Sa‘adettlü mekremettlü meveddetlü karındaşım hazretleri

(silik) haliyeden nâşi hîn-i iktizâda Sivâs Vâlisi ma‘iyyetiyle ihrâc ve i‘zâm olan Erzurum vâlisi ve şark cânibi seraskeri atufettlü Galîb Paşa hazretleri ma‘iyyetçün bundan akdem uhde-i düstûrilerinde olub Mar‘aş Eyâletiyle Kayseriyye Sancağından iki bin nefer asker tertîb olunmuş be ol bâbda mahsûs emr-i alî ısdâr ve tesyâr kılınmış olduğundan muktezâ-yı mehâmdanileri üzre şimdiye kadar asker-i merkûmenin tehiyesine ibtidâr buyurmuş olacakları ma‘lûm ve aşikâr isede el-hâletü hazihi İranlu ile Rusyalu beyninde müsalehâ akîdiyle ba‘de ez-în Rusyalu’nun vürûd-ı Hâkânîye’ye sû-i kasd ve ihâneti ihtimâlinden dolayı me’mûriyeti olan asker ile şark ordısına sür‘ât ve suhûleti serasker müşarileyh kendüye yazmış olduğımı bu def’a müşarûnileyh Sivas Valisi tarafından inha ve iş‘âr ve müte‘âkiben işbu şevval-i şerîfin yigirmi üçüncü günü Rusya askeri birûn-ı hudûdına tecâvüz itmiş ve Boğdan toprağına girmiş olduğu keyfiyeti dahi sa‘adettlü Silistre Valisi ve İbraîl muhafızı hazretleri taraflarından tahrîr kılınmış ve bu sûretle artık şuna buna mahal kalmıyarak Rusyalu ile bâb-ı muharebe küşâd olmuş olduğına ve bu cihetle kefare-i mersumenin hudûd-ı şevkîyyeye dahi

ihâle-i ikdâm tecâvüz ideceği melhûzuyla gayrihi bu bâbda cümle ehl-i tevhîd yek-
vücûd olarak dîn ü devletimiz uğrına can-ı gönülden çalışmak farz olmuş ve kefare-i
mesfûrenin ne taraf-ı sû-i kasdı ve tesellutı vâki' olur ise hemân mütevekkilen alellah
üzerlerine sel-i seyf hücum ile def'-i saillerine ibtidâr olunması evâmîr-i aliyye ısdâr
ve tesyâr ile cümle buyrulmuş ve def'ine me'mûr askerin hemân celbiyle bir kadem-i
akdem serasker müşârileyh cânibe vüsûl ve sürât eylemesi husûsı bu def'a savb-ı
muhlîslerine müşârileyh Sivas Valisi hazretlerine tahrîr ve te'kîd olunmuş isede
شریفین tahkîm ve takviyesi me'mûr olan askere vürûdına menût ve
mütevâkıf olduğu zahîr ve aşikâr ve böyle vakitte gayret ve sadakât cümlemiza farîzâ-
i zimmet olduğu irâde-i külfet tezkâr olmağla işbu nemikâ-ı hâlisânemizin vüsûlünde
muktezâ-yı fütuvvetleri üzre mukaddem tertîb olunmuş olan askerin serî'an ve acilen
mahallerinden ihrâc ve vâli-i müşârileyhe irsâli ve tesyâra himmet ve'l-hâsıl bu vakit
hiçbir vakte makis olmıyarak tamam dîn ü devlete hıdmet ve sadakât idecek fırkalar
oldığına ve böyle vakitte hâb-ı râhatı terk ile her birimiz gice ve gündüz çalışmamız
üzerlerimize farz-ı ayn idüğüne binâen canım birader ana göre güzelce gayret ve
zâtınızdan memûl olan hâmiyeti icrâya bezl-i mâkderet buyurmaları siyakında kâime-
i meveddet-allâme tahrîr ve firistâde-i nâdî-i sa'âdet-masîrleri kılınmışdır inşâallâhu
teâlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer himmetleri memûldur

Fî 1 Cemaziye'l-âhir sene 1243

Sayfa No: 348	Hüküm No:131	Târih H:07 Zi'l-Ka'de 1245 M:30 Nisan 1830
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Kızık Aşireti Vergi Tahsili	
Belgenin Özeti: Kızık Aşireti ahâlisinin Ayntab yöneticileri tarafından haksızlığa uğramaları sebebiyle Yeniil Voyvodalığı'na tâbî' olup,vergilerinin tahsilini Yeniil Voyvoda'sı uhdesinde gerçekleştirilmesi gerektiğine dair.		

Sûret-i fermân-ı Kızık Karyeleri

Düstûr-ı mükerrer müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr
bi'l-fikri's-sâkib mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümehhid-i
bünyânü'd-devletü ve'l-ikbâl müşîr-i erkânü's-sa'âde ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sınûf-ı

avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ me'adin-i hümâyûnum emîni ve Bozok Sancağı mutasarrıfı vezîrim Salîh Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehu ve kıdvetü'l-kuzzât ve hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm yeniil ve Ayntab nâibleri zîde fazluhuma ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân vesâir iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki sen ki vezîr-i müşârileyhsin tarafından varid olan tahrîrât hülâsası mefhûmunda haremeyn-i şerîfin mukâta'atlarından Yeniil voyvodalığına tabi' Kızık Aşireti ahâlîsi öteden berü Ayntab toprağında sâkin olarak beher sene üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mirîleri ve hafriye ve tekâliflerini voyvoda tarafına edâ ve a'sâr-ı şer'ilerini dahi mahaline i'tâda kusurları yoğ iken Ayntab ahâlîsi tarafından mukaddemce hilâf-ı inhâ ile ber takrib ısdâr ittirdikleri emr-i âlîşânım mücebince Ayntab tarafından dahi tekâlif-i metâlîbe olunmağda olub ancak aşiret-i merkûm mine'l-kadîm haremeyne merbutıyla aşâyir-i sâireden müstesnâ olarak ber vech-i muharrer mâl-ı mirî ve hisse-i tekâliflerini dahi Yeniil voyvodaları tarafına edâ idgeldiklerinden tarafına tekâlif i'tâsı aşiret-i merkûm ahalilerinin perişanlıklarını ve mâl-ı mirînin kesr ü noksânı mücebi olacağını tahrîr ve inhâ eylediğinin eelden kuyûda müraca'ât ve muktezâsı suâl olundukda zikr olunan Kızık Aşiret'i an-asl Yeniil hası mülhâkâtından bundan akdem ifrâz ile Rakka mukâta'atına ilhâk ve ol mukâbeleda Rakka mukâta'atından olan Dağbahadırlu cemâ'ati Yeniil voyvodalığına rabt olunmuş isede zikr olunan Kızık cemâ'atî mukâta'a-i mezbûre tarafından vâki' olan zulm ve te'addiye tab-aver tahammül olamadıkları inhâ olunarak mukâta'atından ifrâz ve kâdimi üzre cürmüne idhâl birle mukâta'a edâsına müte'ahhid oldukları iki bin beş yüz gurusu bahasına Yeniil voyvodaları tarafından teslîm-i hazîne-i âmirem olmak üzre iken iki yüz on üç târîhinde başka ve hassaya? Yeniil ve Türkman Haleb ve tevâbi' mukâta'ası reâyası mefrûz'ul-kalem ve maktû ül-kadem min külli'l-vücûh serbest olub voyvoda ve Yeniil kâdıllardan gayrı Anadolu müfettişleri ve vüzerâyı izâm ve mîrmiran ve mîr livâ ve mütesellim ve siz ki ehl-i örf taifesi taraflarından hâs-ı mezbûr reayasına kimesne dahil ve ta'arruz iylememeleri ve da'vaları vukû'unda Yeniil kâdısı huzûrunda voyvodaları ma'rifetiyle ru'yet olunarak taraf-ı âhardan müdâhale olunmamak bâbında iki yüz yigirmi dokuz târîhinde ba hatt-ı hümâyûn-ı şâhânem (silik) ve Ayntab kazâsında kain Rumkal'a ittisâlinde Kızık aşireti Ayntab Kazâsı kurrasından avâriz ve tekâlif alınmak icâb iden emlâk ve arâzîlerini zabt ve zirâ'at iyledikleri halde üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı avâriz ve tekâliflerini kazâsı ahâlîleriyle (silik) edâ iyledikleriçün ber müceb-i şurût virilen emr-i şerîfimin te'kîdini

hâvî iki yüz kırk iki senesinde başka evâmir-i şerîfim virilmiş olduğu ve aşîret-i merkûmenin ta'ahhüdleri olan meblağ-ı mezbûr iki bin beş yüz guruş mukâta'ât hazînesine tertîb kılınmış idüğü kuyuddan müstebân olmağla bu sûretde aşîret-i merkûm ahâlîsi haremeyn-i şerîfeyne merbûteynleri mukabîli senevî edâsına müte'âhhid oldukları meblâğ-ı mezbûr iki bin beş yüz guruş rûsûm-ı ra'îyyetlerini Yeniil voyvodaları taraflarına â'sâr-ı şer'îlerini dahi mahaline ve Ayntab kazâsı kurrasında avâriz ve tekâlif alınmak îcâb eder emlâk arâzilerini zabt ve zira'ât iyledikleri emlâk ve arâzi hâl ü tahammüllerine göre hisselerine isâbet iden tekâlif ve matlûbât-ı seniyyem her ne ise voyvodaları ma'rifetiyle kabzına me'mûra edâ iylediklerinden sonra serbestlerinin mugâyırı kimesne tarafından te'addi ve rencîde olduklarıçün emr-i şerîfim i'tâsı husûs-ı mevkûfâtından lede'l-ihrac (silik) ricâl-i devlet-i aliyyemden mukâta'at nâzırı iftihârü'l-ümerâ ve'l-ekârim es-seyyid Es'ad (silik) teslîm olundukları mezkûr Kızık cema'âtı mukâta'ası iki yüz kırk iki senesinden i'tibâren (silik) guresinden zabt olunarak mâl-ı mukâta'ası olan meblâğ-ı mezbûr iki bin beş yüz guruş (silik) mukâta'a-i mezbûre iki yüz kırk üç senesine mahsûben uhdene ihâle olunmuş (silik) şerîfim i'tâsı mantûk-ı âlîşânım idüğünü i'lâm iylediği bâ-tâkrîb (silik) ısdârı husûsunda (silik) edâ vechiyle amel ve hareket (silik) olunmuşdur imdi vüsûlünde (silik) kılındığı vechile (silik) bin beş yüz (silik) ... emlâk arâzi hâl ü tahammüllerine göre hisselerine isâbet iden tekâlif ve matlûbât-ı seniyyem her ne ise voyvodaları ma'rifetiyle kabzına me'mûra edâ iylediklerinden sonra serbestlerinin mugâyırı kimesne tarafından te'addi ve rencîde olduklar husûsına sarf-ı küllî miknet iyleyesin ve sen ki kâdılar (silik) ve a'yân ve zâbitân vesâir mûmâileyhimsiz siz dahi mûceb-i emr-i şerîfimle amel ve hareket ve hilâfindan tehâşî ve mücânebet iylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdumki hükm-i şerîfimle vardıkda ol bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü's-şân vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimu'l-imtisâlin mazmûn-ı münîfî birle âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Zi'l-ka'de sene sâlis ve ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be-makâmi'l-Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 349	Hüküm No: 132	Târih H: M:
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Elbise ve giyim	
Belgenin Özeti: Terzilerin,geleneklere aykırı olan altın ve gümüşten yapılmış ve işlenmiş entari, telli şeritli biniş ve cübbe, kılâbtan fermene ve benzeri giysiler dikmemeleri,erkeklerin bu gibi kadınlara mahsus giysileri giymemeleri,giyenlerin ve bu giysileri dikenlerin cezâ alacaklarının bildirilmesine dair.		

Düstûrûn-i mükerreremûn müsîrûn-i mufahhamûn nizâmû'l-âlem müdebbiru umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimû mehâmi'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidû bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl ve müşîr-i erkânû's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn-i bi-sinûf-i avâtifu'l-melikû'l-a'lâ Anadolu'nun orta kolu yemîn ü yesârıyla nihâyetine varıncaya kadar vâki' vüzerâ-yı izâm edâmâllâhu te'âlâ iclâlehû ve e'azimû'l-ümerâi'l-kirâm efâhimû'l-küberâi'l-fihâm ulu'l-kadr ve'l-ihtirâm el-mahfûf bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîrmîrân-ı kirâm dâme ikbâlehum ve akzâ kuzzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn râfi'-i i'îlâmü's-serî'ati ve'd-dîn râfi'û ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtasûn bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevâlî-i fihâm zîdet fezâilehum ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-kelâm kuzzât ve nüvvâb zîdet fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimin ve voyvodegân ve vüçûh-ı ahâlî ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevkî' refî' hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki asâyîş-i ibâdın esâs-ı kâvisi olan nizâmât-ı mülkiyeye bir müddetten berü lâyıkiyla bakılamamış olduğundan ekserisi tavr-ı kâdiminden ez-cümle ekser-i nâs (silik) kabîlinden olan sırma ve tel ve kılâbdanlı yelek ve fermene ve buna mümâsil envâ'i esvâb iktisâsıyla serref ve sefahâtı i'tîyâd iylemiş oldukları zahîr ve lillâhi'l-hamd ve'l-minne sâye-i hümâvâye-i pâdişâhanemle her bir şey gün be-gün yoluna girmekte olduğundan âmmenin dahi dünyevî uhrevî mazarratdan başka bir fâideyi müntic olmayan beyhûde itlâf ve isrâfdan tahlîsleri şer'an ve mülken lâzım geldiği bedîhi ve bahîr olduğına binâen bu emr-i menhînin külliyyen men' ü def'i husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkânem te'âllukuyla fimâ ba'd Dersa'âdetümde zükûrdan sagîr ve kebîr hiç ferd sırma ve tel ve kılâbdan ile esvâb-ı iktisâ itmemeleri ve derzi esnâfı dahi zükûr için bu misillü elbise hayt iylememeleri husûsı bundan akdem iktizâ idenlere buyruldılar ısdârıyla tenbîh ve te'kîd kılınmış olmakdan nâşi siz ki vüzerâ-yı müşâr ve mîrmîran ve mevâlî ve kuzzât ve nüvvâb vesâir mûmâileyhimsiz

vüsûl-i emr-i şerîfimde zir-i hükümetinizde kain bi'l-cümle şehir ve kazâ ve kasabât ahâlisinden ve gerek dâireleriniz halkından küçük ve büyük a'la ve ednâ ve'l-hâsıl nisvândan mâ'ada hiç ferd zer ü simden masnû' ve mâmûl entari ve telli şeridli biniş ve cübbe ve kılabledanlı fermene vesâir bu misillü esvâb giymemelerini bi'l-cümle efrâd-ı ricâle gereği gibi tenbîh ve te'kîd ba'd-el-yevm bu makûle elbise-i memnu'-i hayt etmâmları dahi kezâlik zir-i hükümetinizde bulunan derzi esnâfına mu'atebce tenbih ve te'kîd iderek hilâfına cesaret iden olur ise zecr ü tedîbleri husûsına ihtimâm ve dikkat iylemeniz fermânım olmağın i'lâmen ve ifhâmen ve tenbihen ve ihtimâmen ve mahsûsân işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve sadr-ı a'zam tatarlarından kidvetü'l-emâsil ve'l-akrân İbrâhîm zîde kadruhu (silik) imdi vüsûlünde imdi bu emrden maksûd emr-i mehâm-ı ibâdullâhın hilâf-ı şer'î beyhûde isrâfâtıdan (silik) ve isâbetleri (silik)...

Sayfa No: 350	Hüküm No: 133	Târih H: 1243 M: 1827/28
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Tahsîl Defteri	
Belgenin Özeti: 1243 senesine ait vergi,kirâ,bayrak imâli,ağnam,at ve şark tarafına gönderilen asker ta'yınatı için tahsîs edilen meblağ hakkında		

Kırk üç senesine mahsûben mâl-ı mukâta'a ve semere-i mukâta'a ve mevrîd bedeline me'mûr Hasan Beğ hıdmeti ve Muhammediye askerine virilen (silik) Kethudâ Ali ma'rifetiyle ba müfredât masrafı veliyyü'n-ni'ami efendimize keşide esb ve şark tarafına giden askerin ta'yınatıçün (silik) virilen kırk bir ve kırk iki ve kırk üç senelerine mahsûben ağnâm bedeli efendimizin dâire-i devletlerine ve mürûr iden (silik) ba'zı mahallerde keşide olunan esb ve cânib-i veliyyü'n-ni'amiye virilen burc ve bayrak i'mâli ve hakîm efendiye harc defter (silik) cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'île hesâb ve defter olundukda cem'an yekûn iki yük seksen bin yedi yüz altmış sekiz gurus bâliğ altmış bin sekiz yüz kırk dört gurus birûn kurâlara tevzî' ve tâksîm olunan defter-i müfredâtıdır ki zikr olunur

Fî 3 Muharrem sene 1244

Kırk üç senesine mahsûben mâl-ı mukâta'a ve semere-i mukâta'a 150000	Devletlü Müslim Beğ Efendi'ye tahsildariye 10000
Hazînedâr veliyyü'n-ni'amiye 4000	Müslim Beğ Efendimizin kethüdâları Ahmed Ağa'ya 1000
Kethudâ veliyyü'n-ni'am es-baha (25silik)	Ağa-yı mûmâileyhden alınan çadır baha 2500
Da'vât için gelen muhtar Ali Ağa'ya hıdmet 1000	Men'-i mürûr için gelen Hüseyin Efendi'ye hıdmet 500
Şark cânibine giden askeri takîb için mühürdâr efendiden istikrâz olunan 2500	Akdem isti'câl için gelen Hamdî Efendi'ye hıdmet 1000
Mora bedeliyesine me'mûr Hasan Beğ hıdmet 11200	Kırk bir ve kırk iki ve kırk üç senelerinin ağnâm bedeli 8250
Şark cânibine giden askerin sakâ taâkımı ve bârgîr bahası 500	Sipâhiyanı sefere ihrâc için gelen mübâşire hıdmet 400
Hazînedâr Mehmed Ağa'ya Mustafa Efendi'nin keşide kılınan esb bahası 800	Sabık kethudâya keşide kılınan vüzerâ ve ağa esb bahası 750
Beğ Efendi'nin esblerine kasl-ı baha 2200	Kassâbânın Ali Beğ ve selâm ağası ve Hüseyin Efendi'ye lahm bâha 895
Kâracavîranın bedel-i iltizâmı 1700	Samânluk kullarının bedel-i iltizâmı 7500
Mütesellim Beğ Efendi ma'rifetlerine 5000	Mürûr-ı ubur mesârif için 17188
Harcıyâb kâtibe ve (silik) 600	Şark cânibine giden askerin ulufesi için devletlü beğ efendi hazretlerinden alınan akçe 10000
Devletlü veliyyü'n-ni'ami efendimizin kethüdâsına 5000	Kitâbet-i dîvân-ı veliyyü'n-ni'amiye 4500
Ağa-yı merkûma bâ-hüccet-i dinimize mahsûben 2000	Der-aliden gelen iltizâm 7950
Asakîr-i Muhammediye mübâşiri Ali Ağa'ya hıdmet	Ağa-yı merkûm esb-baha ve ötekilerine hıdmet

2000	1000
Hâcî Ahmed Ağa'ya hıdmet 250	Veliyyü'n-ni'ami efendimize keşide kılınan esb avâidi 450
Veliyyü'n-ni'amiye virilen park (silik) 334,5	Hakîm Efendi'ye hârc-ı imzâ 8000
Ba buyruldu vürûd iden çamaşır ağası hıdmet 600	Buyruldu (silik) hıdmet 112,5
Süleymân Efendi'ye ve mirahûr Osmân Efendi'ye keşide kılınan Mehmed Beğ'in esb bahası 1500	Matbâhâ (silik) verdiği baha 536
Hamurun terâküm iden bahası 650	Şehr kethüdâsının ba ma'rûzât mesârıfı 7840
Merkûmuna kısmet ve kitâbet baha 217	
Cem'an yekûn 280767 guruş Yirmi iki yük seksen bin yedi yüz atmış yedi guruşdur	

Ekmekciyân 1842	Degirmânciyân 2538	Tüccârân 6135	Nâlband 2235
Kazgânciyân 1447	Bakkalân 7524	Cellâhân 3911	Kendirciyân 596
Demirciyân 2578	Tüfenkciyân 2045	Arpâciyân 2026	Debbâgân 4811
Berber hamâmciyân 2578	Kebâbciyân (silik)78	Leblebiciyân (silik)	Ma'saraciyân 1900
Bedestenciyân (silik)	Hâmmalan 100	Kasârciyân 624	Katlamaciyân 1066
(silik)	Tuzciyân 125	Helvâciyân 1620	Gazzâzân 540
Sarrâcân 2702	Kuyumciyân 1840	Kassâbân 50000	Katırciyân 1940
Attarân 2812	Bostanciyân 70000	Boyacı Basmâciyân 6600	Tütünciyân 2598
Güftegîr	Taşciyân	Semerciyân	Deveciyân

3300	982	1600	4390
Abacıyân 6640	Haşveciyân 461	Kapucıyân 461	
Cem'an yekûn 109924 guruş			
Bir yük dokuz bin dokuz yüz yirmi dört guruşdur			

Sayfa No: 351	Hüküm No: 134	Târih R: Mart 1247 M: Mart/Nisan 1832
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Vergi defteri	
Belgenin Özeti: 1247 senesi martına ait vergi,ağnam bedeli,defter harcı gibi bedellerin şehir esnafına,köylere ve aşiretlere dağılımını gösteren defter hakkında		

Kırk yedi senesi martına mahsûben mâl-ı mukâta'a ve semere-i mukâta'a ve bedel-i ağnâm ve matlûbât-ı şâhâne (silik) ve harc-ı defter-i imzâ cümle ittifâkı ve ma'rifet-i şer' ile hesâb olunan cem'an yekûn iki yük on dokuz bin üç yüz elli dokuz guruş üç rub' bâliğ olmağla meblâğ-ı mezkûrun bir yük on iki bin yedi yüz on altı guruş birûn-ı şehrin esnâflarına tarh ve doksan dokuz bin üç yüz doksan üç guruş üç rub' birûn-ı kurrâların beher akçesine dört yüz yetmiş beş guruş olarak tarh ve beş bin guruş su meşîdliğine merbût kurâda ve bin beş yüz guruş kızık kurâlarının zabt olması olarak tarh ve yedi yüz elli guruş ber vech-i mukâta'a Karabıyıklı ve Başesme kurâlarına tarh ve tahmîl olunmağla esnâf-ı derûn ve kurâhâ-i birûn akçelerinin ale'l-esamî defter müfredâtıdır ki ber vech-i âtî zikr olunur

Mâl-ı mukâta'a ve semere 160000	Hediye bahâ ve tahsildâriye 20000
Kırk yedi senesi ağnâm bedeli 2890	Deve mübâya'asına me'mûr Çavuş Ahmed'e 1500
Yahyâ Ağa'ya bâ-emr-i veliyyü'n-ni'am 2000	Kethüdâ Beğ 1000
Defter-i mahiyyeden nüzuli 1065	Asker afvı için gelen tatar 300
Hüseyin Paşa Efendi'ye fermân getiren tatarâna	Kal'a tamir için şehir kethüdâsına virilen

100	232
Mar'aş'dan gelen yüzbaşıya bârgîrin esbi 60	Saray sakasına bârgîr husûsına gelen kavâs 70
Tevzî'-i buyruldı getüren tatarâ 1000	Uğurlı oğluna 900
Muhârrem mâhında mürûr ve ubura yigirmi günlük yem ve nân-ı azîz bahâ 1073,5	Mürûr u ubur iden misafirine pirinç ve yağ bahâsı 41
(silik) kâtırcı şeyhine 1000	Şehr kethüdâsının üç mâhîye masrâfâtı 500
Mütesellim Ağa'ya esb bahâ 1000	Tüy Bekîr'in oğluna seyrâna katılan menzîl bahâsından ale'l-hesâb 400
Harc-ı bâb-ı mahkeme 250	Bâ defter-i müfredât ba'zı mahalle-i mesârif olan 424,75
Mesârifât-ı belde için ba mirâsla hazîneden istidâne olunan 11900	Divân Efendisine 500
Hazînedâr Ağa'ya 500	Şurb-ı hamr maddesine gelen 150
Muharrem mâhiyesinin tayârât kesri 3508,5	Mukâddem şehr kethüdâsı masrufundan noksân ale'l-hesâb 1000
Hâkîm Efendi'ye harc-ı defter-i imzâ 6000	
Cem'an yekûn 219357,75 derûn-ı şehr	

Esnâfân

Etmekciyân 1550	Değirmenciyan 2140	Tüccârân 5536	Sârracân 1700
Kâtırcıyan 1975	Kâzgancı 1070	Bakkâlân 7330	Cellâhân 4930
Boyâcıyan 4400	Basmacıyan 1550	Tüfenkciyan 1860	Arabacıyan 1525
Güftegîr 4300	Tâşcıyan 1200	Berber Hamâmcıyan 2200	Kebâbcıyan 2800
Deveciyan	Abacıyan	Bedestenci	Hammâlân

1665	8120	6220	130
Tuzcı 1600	Helvâcı 2000	Kazzâzân 800	Katlamacı 1220
Haffâfân 4400	Kapuciyân 1710	Kassâbân 4640	Leblebici 650
Kendürciyân 700	Attârân 3420	Bostâncı 7200	Ma'saracıyân 1910
Demirciyân 3080	Debbâğân 7270	Tütünciyân 2320	Semerciyân (silik)
Kassârcı 730	Çıbıkçı 300	Muytabân 600	Haşveci 200
Keçeci 530		Na'lbend 2230	
Cem'an yekûn 112716			
Yalnız bir yük on iki bin yedi yüz on altı			

Telbeşâr	Mezra'ası	Hamiri	Kantara
Akçe	Akçe	Akçe	Akçe
3,5	1	0,5	0,5
Tuzlar	Yenice	Telsun	Kılıcân
Akçe	Akçe	Akçe	Akçe
0,75	0,5	1,25	0,75
Melek	Yuna	İkizkuyu	Kebe
Akçe	Akçe	Akçe	Akçe 0,75
0,25	1	1	
Gürgin	Bostancık	Elmalu	Mızımız
Akçe	Akçe	Akçe	Akçe
3,5	0,5	0,75	1
Çapalu	Mezmahur	Nefah	Büğdüz
Akçe	Akçe	Akçe	Akçe
0,5	0,5	0,75	0,25
Kumrı	Görevir	Yoğunoğlu	Uruş
Akçe	Akçe	Akçe	Akçe
0,5	1	0,75	1
Hayyam	Kert	Orul	Tılfar
Akçe	Akçe	Akçe	Akçe
2	8	5	2
Küreniz	Rumevlek	Battâlhöyük	Arıl
Akçe	Akçe	Akçe	Akçe

4	0,75	2,5	2,5
Bedirkenedi Akçe 4	Güngürge Akçe 2	Kocavirân Akçe 0,75	Palânkuz Akçe 1
Mertemneke Akçe 2,5	Sülüklü Akçe 0,5	Karacaburc Akçe 1,75	İlçi Akçe 1,5
Göcüke Akçe 5	Köstencik Akçe 2	Delük Akçe 2,5	Beğlerbeği Akçe 3
Büyük Aril Akçe 1,5	Zurnalık Akçe 0,75	Çarpin Akçe 3	Şehme Akçe 0,75
İbrahimi Akçe 3	Semavin Akçe 0,5	Ereğlice Akçe 0,25	Merhaman Akçe 0,5
Narlıca Akçe 1,5	Yaylacık Akçe 1,5	Akpınar Akçe 1,5	Burc Akçe 5
Yukarı Kilisecik Akçe 2	Bartu Akçe 0,5	Yılankenedi Akçe 0,75	Levhan Akçe 3,5
Pavirke Akçe 0,5	Hezek Akçe 2	Karadiken Akçe 2	Küçük Kızılhisar Akçe 1,5
Kerteşe Akçe 2	Çanakçı Akçe 1	Keştam Akçe 1,5	Turlu Akçe 1,75
Harar Akçe 0,75	Celili Akçe 0,5	Kılavuz Akçe 0,75	Mezra'a-i Sarid Akçe 1
Arkık Akçe 1,5	Bagavir Akçe 0,5	Teneb Akçe 1,25	Küçük ma'asara Akçe 0,5
Kazıklı Akçe 0,75	Şefidin Akçe 0,75	Ulu ma'asara Akçe 0,5	Beşdeli Akçe 0,25
Rumevlek ve Tahtani Akçe	Bakide Akçe	Kapcağuz Akçe	Kemnûn Akçe

0,75	1	0,75	1
Nurvane Akçe 1,5	Babalige Akçe 1,25	Kilisecik Akçe 1,5	Cağdigin Akçe 2,25
Cedid Akçe 2,5	Kızılcakened Akçe 1,5	Ağcakened Akçe 4	Kefercebel Akçe 1
Tohtamir Akçe 1	Güllü Akçe 1	İbrâhîmşehir Akçe 0,5	Keferbostân Akçe 0,5
Akçaburç Akçe 1	Hamırkesen Akçe 0,5	Cubegir Akça 3	İkiahûr Akçe 0,25
Arablaraşağıoba Akçe 1,5	Yukarıoba Akçe 2	İncesu Akçe 1	Çekde Akçe 3,5
Karahöyük Akçe 1	Atabeğ Akçe 1	Sam Akçe 1,25	Çatal mezra'a Akçe 2
Zülfikâr Akçe 0,5	Esbatrin Akçe 3,5	Mezra'ası Akçe 2	Öğümsöğüd Akçe 3
Zevgir Akçe 1,5	Tahnetan Akçe 1	Çakal Akçe 0,75	Çartil Akçe 1
Zemke Akçe 1,25	Karakapu Akçe 0,75	Gülbîn Akçe 4,5	Ufacık Akçe 0,5
Begeşli Akçe 1,5	Morcalu Akçe 0,5	Seker Akçe 1	Güllice Akçe 0,25
Morcalu için: Rub' akçesi Şeyh Mehmed Rafet Hazretleri'nin ricâsıyla tenzîl olunub nısf akçe kalmıştır.			
Güçkin Akçe 2,75	Kayakenedi Akçe 0,5	Göce Akçe 0,75	Yeni Yapan ve gayrihî Akçe 5
Çaged Akçe	Mağaraderesi Akçe	Zergîl Akçe	Subgâz Akçe

1,75	0,5	1,5	4
Cem'an yekûn 209 Yalnız iki yüz dokuz akçe			

(silk) Kurâlarının taksîdât-ı evveli 1500 guruş	Kara bıyıklı ve baş eşme 750 guruş	Su meşîdine merbût kurâlara 5000 guruş

Sayfa No: 353	Hüküm No:135	Târih H: 21 Safer 1248 M: 20 Temmuz 1832
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Müfti ta'yini	
Belgenin Özeti:Mehmed Fa'ik Efendi'nin selefi Seyyid Osman yerine fetva makamına atanmasına dair		

Bâ hatm-ı kebîr İbrâhîm Paşa

(silk) ulemâi'l-mütebahhirîn bu def'a Ayntab'a müftî nasb ve ta'yîn olunan faziletli Mehmed Fa'ik Efendi zîde takvahû ba'de's-selâm inhâ olunur ki Ayntab'da salâh-ı ilm ve takvâ ile biraste (silk) fetvâ-yı şerîf ile biraste-i mütedeyyîn ve dirayetgâr bir efendinin vücûdu labüdd lâzım olduğundan sıfat-ı mezkûre ile mevsûf ve umûr-ı fetvâda vâki' olan dirâyet ve hakkaniyetinin ma'rûf olduğunu tarafımıza ihbâr olunmağla bu def'a Ayntab Sancağı'nın umûr-ı fetvâ-yı şerîfesini selefin es-seyyid Osmân Efendi'nin uhdesinden (silk) ile uhde-i derecesine tevcîh olunmuş olduğu ma'lûmun oldukça cenâbızdan memûl olan dirâyet ve hakkaniyet üzre mesâlîh-i fetvâ-yı şerîfenin te'diyesine dikkat eylemeniz bâbında dîvân-ı seraskeriden işbu buyruldu ısdâr ve yeddine i'tâ ve tesyâr olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ ber müceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilâfindan tevakki ve mübâ'adet eyleysiz deyu

Fî 21 Safer sene 1248

Sayfa No: 353	Hüküm No: 136	Târih H: 21 Safer 1248 M: 20 Temmuz 1832

Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Mısır Hükümetine İlhâk	
Belgenin Özeti: Cidde ve Şam gibi Haleb Eyaleti’inde Mısır Hükümetine ilhak buyurulacağı ve reayanın korunarak işlerin düzene sokulması hakkında		

Bâ hatm-ı kebîr İbrâhîm Paşa

Şerî'at-meâb Ayntab kâdîsı efendi zîde fazluhu ve mezûn bi'l-iftâ fekâhetlü efendi zîde takvahu ve bu def'a Ayntab Sancağı'na mücedded-i imtisalim nasb ve ta'yîn olunan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Battalzâde necâbetlü el-hâcc Sadık Beğ zîde mecduhu ve kidvetü'l-emasil ve'l-akrân vücûh-ı ahâlî ve iş erleri bâ cem'uhum inhâ olunur ki yemîn-i himem aliyye-i cenâb-ı veliyyü'n-ni'amî ve kuvvet-i fahîre-i Mısriyye ile Cidde ve Şâm eyaletleri misillü Halebü'sş-şehbâ ve tevab'î dahi hükümet-i Mısriyeye ilhak buyurulmakdan nâşi tesvîye-i umûr-ı memleket ve tanzîm-i mevadd fukarâ ve ra'iyet için kârgüzâr ve mücerrebü'l-etvâr bir mütesellim ta'yîni lâzımeden olmağla bu def'a mir-i mûmâileyh bi'l-intihâb livâ-i mezkûre mütesellim nasb ve ta'yîn olunmuş olduğu siz ki balâda muhatabûn mûmâileyhimsiz keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda mir-i mûmâileyh üzerinize mütesellim bilüb tanzîm-i umûr-ı memleket ve tesvîye-i ahâlî ve fukarâ ve ra'iyet hakkında vâki' olan emr ü irâdesine inkıyâd ve mutâba'at ve ruşen-i umûr ve mesalîh-i mirinin hüsn-i tanzîmi bi'l-ittifâk mu'avenet eylesesiz ve sen ki mütesellim mûmâileyhsin siz dahi iktizâ ve vakt ü hâle göre vukû' bulan da'va-yı şer'î ru'yet ve herkesle hüsn-i imtizâc ve mu'âşeret ve vedî'atullâh olan fukarâ-yı zu'afâyı dahi dest-i mezalîm ve te'addiyat hıyânet ve lâzîmü'l-inhâ olan mevadî peyderpey tarafımıza arz ve ifâdeye mübâderet eylemeniz bâbında mütesellimki hâvî dîvân-ı seraskerîden işbu buyruldı ısdâr ve tesyâr olunmuşdur gerekdir ki ber müceb-i buyruldı amel ve hareket ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet iyleyesuz deyu

Fî 21 Safer Sene 1248

Bu sûretde Hacı Sadık Beğ bir kıt'a emirnâme isâbetleri dahi vürûd itmişdir küçük mühriyle

Sayfa No: 354	Hüküm No:137	Târih H: 21 Safer 1248 M: 20 Temmuz 1832
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: A‘yân nasbı	
Belgenin Özeti: Ayntab’a Çakemzâde Mehmed Efendi’nin a‘yân olarak ta‘yîn edilmesi ve kendisine düşen sorumlulukların bildirilmesi hakkında		

Medîne-i Ayntab Kâdısı faziletlü efendi zîde fazluhu ve mezûn bi'l-iftâ fekahatlü müftî efendi zîde takvahu ve kidvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ayntab Sancağı mütesellimi necâbetlü Beğ zîde mecduhu ve bu def'a a'yân nasb olunan Çakemzâde izzetlü Mehmed Arif Efendi vesâir vücûh-ı ahâlî zîdet mekâdirehum inhâ olunur ki Ayntab Sancağında umûr-ı a'yâna (silik) ru'yet idece kârgüzar ve müstakimü'l-etvâr bir zâtın bulunması fariza-i hâlden olmağla efendi mûmâileyh bi'l-intihâb livâ-i mezkûre a'yân nasb ve ta'yîn olunduğı sizler ki muhâtabûn mûmâileyhimsiz keyfiyer ma'lûmunuz oldukda bundan böyle dahi efendi mûmâileyh üzerinize a'yân ve tesvîye-i umûr-ı fukarâ ve re'aya içün lâzım gelen mevâdı kendüsüyle bi'l-istişâre mu'avenet eylesesiz ve sen ki a'yân mûmâileyhimsin sen dahi me'mûl olan gayret ve şatâret lâzımınca umûr-ı mîriye ve mevâd-ı re'ayanın hüsn-i tanzîmine mübâderet ve mesalîh-i vâki'de mütesellim mûmâileyh ile bi'l-istişâre takrîne-i gayret eylemeniz bâbında dîvân-ı seraskerîden işbu buyruldı ısdâr ve yeddine i'tâ ve tesyâr olunmuşdur inşâellâhu te'âlâ vüsûlünde ber müceb-i buyruldı amel ve hareket ve hilâfindan tevakkî ve mübâ'adet eylesesiz deyu

Fî 2 Safer Sene 1247

Sayfa No: 354	Hüküm No: 138	Târih H: M:
Belge Türü: Mürâsele/Tahrirat	Belge Konusu: Naibliğe Devâm Edilmesi	
Belgenin Özeti: Ayntab Kadısı’nın bildirmesi üzerine Ayntab Naibinin görevini îfâ edişinden memnun olduğu,bu sebeple görevinin bitmesine birkaç ay kalmasına rağmen göreve devâm etmesinin arzulanıp.emredildiğine dair		

Hakim Efendi'ye hitâben küçük mühr ile memhûr emirnâme-i sâmi hazret-i veliyyü'n-ni'amî (silik)

Faziletli semâhatli karındaşım emcedim efendi hazretleri

Müddet-i hükümet-i şer'iyyenizden çend mâh-ı münîfi olduğunu ve siz ki hükümet-i şer'iyyede istidâd ve istikâmetinizi Ayntab müftîsi efendi tarafımıza ifâde itmiş olduğundan cenâbın Ayntab niyâbetinde kemâkân ibkâ olunmuş olduğundan min ba'd Ayntab'ın umûr-ı şer'iyelerini hitâm müddetine kadar ru'yet-i ihtimâm ve dikkat me'mûl-i hâlisânemdir

Sayfa No: 354	Hüküm No:139a	Târih H: 29 Safer 1248 M: 28 Temmuz 1832
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Borcun İfası	
Belgenin Özeti:Ayntab Sancağı’nın geçmişten kalan elli bin kuruş borcun ödenmesi gerektiğine dair		

Şerî'at-şî'âr Ayntab nâibi fazîletli efendi zîde fazluhu ve me'zûn-i bi'l-iftâ fekâhetli efendi zîde takvâhu ve mütesellim ağa efendi zîde mecduhu ve vücûh-ı memleket iş erleri ve söz sahibleri inhâ olunur ki bundan akdem pesmânde kalmış olan elli bin guruş bu ana gelinceye kadar bu para teslim olunmayarak üzerlerinizde hâlâ kalmış olub ve defterde elli bin guruş beldenizin deyn olmağla ve bu tarafda dahi paranın ziyâdesiyle eşedd lüzûmı olduğundan bir sâ'at akdem ve bir sâ'at mukaddem ta'yîn kılınan mübâşirimiz ve cümlelizin ma'rifetiyle cem' ü tedârik idüb bir ân akdem bu tarafa irsâl eylemeniz bâbında kâimmakâm-ı Halebü's-şehbâdan işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr ile ba'is ve tesyâr kılınmıştır bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde gerekdir ki ber mûceb-i buyruldu amel ve hareket ve bir gün akdem irsâline dikkat eyleyesiz deyu

Fî 29 Safer Sene 1248

Sayfa No: 354	Hüküm No: 139b	Târih H: 29 Safer 1248 M: 28 Temmuz 1832
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Mukâta‘a Bedeli tahsîli	
Belgenin Özeti: Ayntab Sancağı’na dahil mukâta‘aların bedeli olan meblağın tahsîl edilmesi gerektiğine dair.		

Bâ hatm-ı kebîr İbrâhîm Paşa

Şerî‘at-meâb Ayntab naibi dirâyetli efendi zîde ilmuhu ve iftiharü’l emâcid ve’l-a‘yân ve a‘yânı sa‘âdetlü ağalar ve kidvetü’l-emâsil ve’l-akrân vücûh-ı ahâlî ve iş erleri bâ cem‘uhum inhâ olunur ki Ayntab mukâta‘alarının bedeli olan atmış bin guruş ile on yedi bin guruş bâc-ı ağnâm ki cem‘an yetmiş yedi bin guruş her kimin zimmetlerinde kalmış ise tamâmen tahsîl eylemeniz ve bundan başka Ayntab civarında vâki‘ haremeyn-i şerîfeyn evkâfı muzâfâtından Kızık Aşireti ve tevâbînin emvâl-i mirilerinin tahsîli lâzım gelmeğle mîr-i mezkûrun tahsîliçün mütesellimimiz mûmâileyh tarafından adem ta‘alluk olunmak bâbında dîvân-ı seraskeriden işbu buyruldı ısdâr ve tesyâr olunmuşdur bi-mennihi te‘âlâ vüsûlünde gerekdir ki bermûceb-i buyruldı amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz deyu

Fî 17 Rebi‘ü’l-evvel sene 1248

Sayfa No: 354	Hüküm No: 140	Târih H: 25 Ramazân 1248 M: 15 Şubat 1833
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Eksik Tahsîlât	
Belgenin Özeti: İncebayrakdaroğlu Mehmed Paşa’nın semere-i mukâta‘adan bir yük atmış bin guruş tahsîl etmesi gerekirken yalnızca on bir bin guruş tahsîl edebilmiştir,bu sebeple kalan atmış bin guruşun tahsîlinin gerekli olduğuna dair.		

Şerî‘at-meâb Ayntab naibi devletlü efendi zîde ilmuhu ve iftihârü’l-emâcid ve’l-ekârim mütesellimimiz ve a‘yânı sa‘âdetlü ağalar ve kidvetü’l-emâsil ve’l-akrân vücûh-ı ahâlî ve iş erleri bâ cem‘uhum inhâ olunur ki İncebayrakdaroğlu Mehmed Paşa

bundan akdem bedel ve semere-i mukâta'a bir yük atmış bin guruş ile Ayntab'a tevzî' itmiş ve on bir bin bu kadar guruş tahsîl idüb ma'ada senenin tahsiline destres olamadığından bekâya ve pesmande olmağla atmış bin el-hâletü hazihi meblağ-ı mezbûrenin tahsili lâzım gelmiş idüğü ma'lûmunuz oldukda imdi emrim vüsûlünde meblağ-ı mezbûreyi îcâb ve iktizâ idenlerden şurû' ve mübâşeret iylemeğe gayret eylemeniz bâbında dîvân-ı seraskerîden işbu buyruldu ısdâr ve tesyâr olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde ber mûceb-i buyruldu amel ve hareket eyleyesiz deyu

Fî 25 Ramazân sene 1248

Sayfa No: 355	Hüküm No:141	Târih H: 25 Rebi'ü'l-Evvel 1248 M: 22 Ağustos 1832
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Reayanın Refahı	
Belgenin Özeti:Reayanın alınan aşırı vergiler sebebiyle müşkül durumda olduğu ve bunun için gerekenin yapılması gerektiği,artık Mısır'a bağlı olan halkın refahının düzeltilmesinin îcâb ettiğine dair.		

Bâ hatm-ı kebîr İbrâhîm Paşa

Şerî'at-meâb Ayntab nâibi fziletlü efendi zîde fazluhu ve iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim mütesellimimiz devletlü A'rîf efendi zîde mecduhu ve ve kidvetü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet ve vücûh-ı memleket (silik) mekâdirehum inhâ olunur ki zîr-i hükûmet-i daveride olan fukarâ-yı vedi'ana Allah'ın emn ve râhatları esbâbının istihsâli müstelzîm olduğundan Ayntab Sancağı'nın bundan akdem vülât-ı sâire eyyâmlarında vukû' bulan tekâlîf-i zulmiye ve mutâlebe-i küllî ile giriftâr oldukları meşâkat-i azîmeden fukarâ ve re'ayanın halleri diğer gün ve ciğerleri hûn olarak min külli'l-vücûh râhatları meslûb olduğu bi't-tahkîk zamân-ı adâlet-iktirân-ı hazret-i (silik) asûde-hâl ve müsterîhü'l-bâl olmaları kat'î matlûbumuz olduğundan salifü'z-zikr (silik) mîrîye esnâsında mütesellimiye ve hakîmiye ve a'yâniye gibi avâid ve mesârîfât-ı memleket tevzî' defterine idhâl ile fukarâ ve zu'afâdan bir nesne mutâlebe olunmamak üzere fakat emvâl-i ticârînin tamâmen tahsîl kılınması fe-emme me'mûriyetle tarafınıza gidüb gelenlere bir şey virmemesine dair yedlerinize bir emr ve edâsına evvel emr mûcebince mîriye mahsûben i'tâ olunması ve yeddinde emri olmayub ve böylece

virildiği halde virilen şey evvel virân zâtın üzerine mahsûb olunarak (silik) ma'lûmunuz olmak ve bundan böyle ahvel-i Mısıriyeye ra'ıyyet birle fukarâ ve zu'afâyı (silik) zulmeden ve te'addiyâtından hıfz ve himayet ve bu vesîle ile cânib-i seniyyü'l-menâkıb (silik) ed'ıye-i hayriye ve esniye-i behîyye isticlâbına müsâberât olunmak bâbında tenbîhen ve te'kîden dîvân-ı seraskerîden ve merhale-i Bilandan işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr ile ba'is ve tesyâr olunmuşdur inşâellâhu te'âlâ keyfiyet-i ma'lûm gayret melzumlarınız oldukda vech-i meşrûh üzre amel ve hareket ve hilâf-ı vukû'ndan begâyet tehâşî ve mübâ'adet eyleyesiz deyu

Fî 25 Ramazân 1248

Sayfa No: 355	Hüküm No: 142	Târih H: 22 Rebi‘ü’l-Âhir 1248 M: 21 Eylül 1832
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Eksik Tahsîlât	
Belgenin Özeti: 1247 senesine ait bedel-i nüzul akçesinin tahsîl olmadığı bu sebeple gerekli tahsîlâtın yapılarak Halep hazînesine teslim edilmesi gerektiğine dair.		

Şerî'at-şî'âr Ayntab nâibi fazîletlü efendi zîde fazluhu ve iftihârü'l-emâcid ve'l-a'yân mütesellimimiz ve a'yânı sa'adetlü ağa ve efendi zîdet mekâdirehûm inhâ olunur ki kırk yedi senesine mahsûben Ayntab Sancağında mâl-ı ivâz ve bedel-i nüzûl akçesi olan üç bin gurus tahsîl olunmayarak ahâlî-i zimmetlerinde kalmış olduğu ma'lûmunuz oldukda bedel-i mezkûr tamâmen ve kâmilten bi't-tâksîmât icâb ve iktizâ idenlerden tahsîliyle Halep hazînesine tavsîle mübâderet ve bir akçesinin gerüye kalmamasına sarf-ı i'tinâ ve dikkat eylemeniz bâbında dîvân-ı seraskerîden işbu buyruldu ısdâr ve tesyâr kılınmışdır inşâellâhu te'âlâ vüsûlünde gerekdir ki ber müceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eyleyesiz deyu

Fî 22 Rebi'ü'l-ahîr sene 1248

Sayfa No: 356	Hüküm No: 143	Târih H: 19 Cem.-Evvel 1248 M: 14 Ekim 1832
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Eksik Tahsîlât	
Belgenin Özeti: 1248 senesine ait vergi tevzî‘ tarihinin Receb ayı olmasına rağmen ahâlînin nakit sorunu olmasına binâen ikinci taksite ait ödemelerinin ,ahâlînin hasat zamanına denk getirilmesi ve tahsîl edilmesine dair		

Bâ hatm-ı kebîr Serasker Paşa

Şerî'at-meâb Ayntab nâibi faziletlü efendi zîde fazluhu fazluhu ve iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim mütesellimimiz izzetlü A'rîf Ağa ve a'yânı Keçelimzâde rif'atlü A'rîf Efendi zîde mecduhu vesâir vücûh-ı ahâlî ve iş erleri bâ cem'uhum inhâ olunur ki kırk sekiz senesine mahsûben Ayntab'ın taksît-i sâni mâl-ı mîrîsinin eyyâm-ı tevzî' mâh-ı Receb'e mahsûs olduğundan tevzî'ne kable'l-ihitiyâc târh olunması lâzım geldiği ve her kazânın hissesine isâbet iden mebâlîğın yerine rayîc-i vakt zehâîr celbi fukarâyâ mûceb-i suhûlet iderek ma'lûmunuz oldukda emvâl-i mezkûre pâre hemân şimdiden bâ ma'rifet-i şer'le (silik) Hüseyîn Beğ ile ve cümleiniz ma'rifetiyle iktizâ idenlere târh ve tâksîm eyleyüb rayîc-i vakt üzre ol vechile zehâîrin cem' ü tahsîline say' u gayret (silik) evkâtdan tevakkî ve mübâ'adet ve taksît-i evvel mâlından her kimin zimmetinde bekâyâ kalmış var ise yedine dahi ber vech-i meşrûh zehâîrin tahsîline bezl-i makderet iylemeniz bâbında dîvân-ı serasker-i Mısri'den işbu buyruldı ısdâr ve tesyâr kılınmışdır bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde mûcebiyle amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mûcânebet eylesiz deyu

Fî 19 Cemaziye'l-evvel 1248

Sayfa No: 356	Hüküm No: 144	Târih H: 01 Cemaziye'l-Âhir 1248 M: 26 Ekim 1832
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Kâdî Ta'yîni	
Belgenin Özeti: Mehmet Tahir Efendi'nin yerine Ali Enveri Efendi'nin kâdî nasb ve ta'yîn olunduğuna dair.		

Şerî'at-ı şîâr bu def'a Ayntab Kâdısı nasb ve ta'yîn olunan fekahatlü es-seyyid Ali Enverî Efendi zîde fazluhu inhâ olunur ki selefiniz Mehmed Tahîr Efendi'nin mâh-ı Cemaziye'l-evvel nihâyetinde müddet-i niyâbetleri tekmîl ve ma'zûl olmaları hasebiyle yerine mücerrebü'l-etvâr müdebbîr ve perhîzkâr ve umûr-ı hükümet-i şer'iyi icrâya bir sâhib-i iktidâr birinin kâdı nasb ve ta'yîn olunması taraf-ı eşref-i hazret-i seraskeriden şeref-vürûd iden emirnâme-i seniyyeleri muktezâsında olmağdan nâşi (silik) şerîfine işbu evsâk-ı mevsûfa ile mevsûf cümlelerin müntehâbı ve her vechile ahâlînin derkâr ve ahâlî-i vilâyet ile hüsn-i siretinize zahîr ve bedîdâr olmağla kazâ-i mezbûrun umûr-ı hükümet-i şer'iyyesine mâh-ı Cemaziye'l-ahîr guresinden tarafınıza zabt ve tasarruf idüb kadîmde olageldiği vechile beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer' ile vâki' olan muhallefât-ı askerîyeye tahrîr ve takvîm ve beyne'l-verâse bi'l-farîzâtı'ş-şer'iyye tevzî' ve tâksim eylenecek cadde-i şerî'at-ı mutahharadan sermu inhirafa cevâz göstermemeniz kâdılığa hâvî divân-ı eyâlet-i Haleb ve kâimmakâm ve huzûr-ı Ayntab'dan işbu buyruldu tahrîr ve ısdâra yeddine i'tâ olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde ber müceb-i buyrıldı amel ve hareket ve hilâfından tehâşî ve mücânebet eyleyesiz deyu

Gurre-i Cemaziye'l-ahîr sene 1248

İbrâhîm mirmîrân-ı kirâm kâimmakâm-ı Haleb-i Şehbâ

Sayfa No: 356	Hüküm No: 145	Târih H: 22 Cemaziye’l-Âhir 1248 M: 16 Kâsım 1832
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Vergi muafiyeti	
Belgenin Özeti: Su kanallarının bakım ve hizmetlerinden sorumlu olmasından dolayı hâne-i avarız ödemesine dahil edilmeyen ve her türlü örfî vergiden muaf tutulmasına rağmen İncebayrakdarloğlu’nun yaptığı gibi ahâlîden zorla bir miktar para alınmış ve bu ücretin kaydı tutulmamıştır,bu sebeplerle eğer tahsîlât gerekli olursa bu hizmetlerden ötürü Ayntab muaf tutulması gerektiğine dair		

Hâlâ Ayntab nâîbi ve mütesellimi ve müftîsi ve vücûh-ı sâiresi faziletli efendiler ağalar hazerâtı inhâ olunur ki hîn-i tahrîrden bu âna kadar Haleb'e cereyân iden el-Azîz'den mecrâ ve nehirlerin teşyîr ve hizmetlerine merbût olunan nahiyenizde Kızılhisâr ve kazâ-i sâirenin hizmetleri mukâbili hâne-i avarızdan dahi ihrâc ve tekâlîf-

i örfiden her dürlü mu‘âf ve müsellemler olarak bu âna kadar geldikleri ve yeddlerinde dahi nâtık ve **وَصَرَّ** evamîr-i sultânîyeler mevcûd ve manzûrımız olub ve bundan başka dahi ahâlî-i Haleb ve bi'l-cümle şehâdet ve takrîr idüb ve aralıkda bazan İncebayrakdâroğlı gibi bir tekîd-i vüzerâ zulmen üç beş bin gurus ahâlî-i merkûmeden al-verler itmişiseniz dahi üzerlerine a‘det-i kuyûdâtı mevcûd olmayub âdet-i mûceb olmayub ve merkûm re‘ayaya bir şey tekeyyüf olunsu hizmet-i mukaddirelerine terk birle Haleb gibi bir (silik) a‘zîmenin cevâmî‘ şerîfe ve hâmamât ve hanât ve besâtîn mâ sâire hukûk-ı şerine hâlel (silik) işlemek lâzım geleceği derkâr olub bu sûretle üzerlerine bilmeyerek bazen Ayntab’a lâzım gelen tevzî‘âtdan bir mikdâr gurbete ve temir ve gerek akçe tarh ve taleb olunmaya tarafımızdan istidâne eylemesi hasebiyle bu tarafda husûs-ı mahsûsı lede’l-tahkîk mahzurât-ı mezkûrenin tertîbi bedîhî olmağın bu vechile her dürlü metâlîbe olunmamaları içün dîvân-ı kâimmakâm-ı Haleb’den işbu buyruldu ısdâr ve ile tesyâr olunmuşdur bi-mennihi te‘âlâ husûs-ı mezkûr ma‘lûmunuz oldukda ber vech-i muharrer amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mübâ‘adet eylemeniz matlûbumuzdur

Fî 22 Cemaziye’l-âhir sene 1248

Mirmîrân-ı kirâm İbrâhîm Kâimmakâm-ı Haleb

Sayfa No: 357	Hüküm No: 146	Târih R: Mart 1247 M: Kâsım 1832
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Mukâta‘a Defteri	
Belgenin Özeti: Ayntab mukâta‘a bedelinin ikinci taksitine dair		

(silik)

Bin iki yüz kırk yedi senesi martı i‘tibâriyle Ayntab mukâta‘asının taksît-i sâni mâlî olan bir yük yetmiş sekiz bin dokuz yüz seksen gurus kırk sekiz senesi mâh-ı Receb-i şerîfinde Ayntab’ın esnâf ve kâffe-i kurâsına tevzî‘ ve tâksîm ve yerlû yeründen cem‘ ve tahsîl olunmak hâlâ eyâlet-i (silik) vâli-i valâ-şân ve devlet-i Mısıriye seraskerî devletlû veliyyü’n-ni‘am İbrâhîm Paşa Efendimiz tarafından vürûd iden buyruldu-ı

sâmîleri muktezâsından (silik) nâşi meblâğ-ı mezbûr cümle ittifâkı ve ma‘rifet-i şer‘le hesâb ve defter olundukda Ayntab kurâlarının beher akçesine dört yüz elli guruşdan doksan üç bin yüz elli guruş zikr olunan karyelerin hisselerine isâbet idüb bakî derûn-ı memlekedte olan esnâfın hisselerine isâbet itmiş olmağla zikr olunan esnâf ve karyelerin esamîleri ve akçeleri defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur

Kurâhâ-yı Ayntab

Telbeşâr Akçe 3,5	Mezra‘ası Akçe 0,75	Hamîri Akçe 0,5
Kılavuz Akçe 0,5	Tuzlar Akçe 0,5	Yenice Akçe 0,5
Arkık Akçe 1,5	Bagavîr Akçe 0,5	Teneb Akçe 1,25
İkizkuyu Akçe 1	Kebe Akçe 0,75	Kazıklı Akçe 0,5
Bostancık Akçe 0,5	Elmalu Akçe 0,75	Mızımız Akçe 1
Çapalu Akçe 0,75	Mezmahûr Akçe 0,5	Nefâh Akçe 0,5
Kapcağız Akçe 0,75	Kemnûn Akçe 1	Ağaca Akçe 0,5
Yoğunoğlu Akçe 0,5	 Akçe 0,75	Nurvâne Akçe 1,5
Hayyâm Akçe 6	Kert Akçe 7	Orul Akçe 5
Ağcakened Akçe 4	Kefercebel Akçe 1	Güreniz Akçe 4
Tahtamûr	Güllü	İbrâhîmşehr

Akçe 1,25	Akçe 1	Akçe 0,5
Güngörge Akçe 2	Karacavirân Akçe 0,75	Palankuz Akçe 1
İkiahûr Akçe 0,25	Mertemneke Akçe 3,5	Sülükli Akçe 0,5
Yukarıoba Akçe 2	İncesu Akçe 1	Çekde Akçe 3
Beğlerbeği Akçe 3	Karahöyük Akçe 1	Atabeğ Akçe 1
Zurnaluk Akçe 0,75	Çarpın Akçe 3	Şehme Akçe 0,75
ÜyümSöğüd Akçe 3	İbrâhimî Akçe 3,5	Zevgîr Akçe 1
Tahnetân Akçe 1	Çakâl Akçe 0,5	Çartil Akçe 1
Burc Akçe 4,5	Zemke Akçe 1,25	Karakuyu Akçe 0,75
Bartu Akçe 0,5	Yılan Kenedi Akçe 0,75	Levhalu Akçe 3,5
Güllice Akçe 0,25	Pavîrge Akçe 0,5	Hezek Akçe 2
Kayakenedi Akçe 0,5	Göce Akçe 0,75	Yenibeyân Akçe 5
Torlı Akçe 1,75	Çağd Akçe 1,75	Mağaraderesi Akçe 0,25
Kenâb	Tahni	Helumen

Akçe 1	Akçe 0,5	Akçe 0,5
Kantara Akçe 0,5	Harar Akçe 0,75	Cedili Akçe 0,5
Telsûn Akçe 1	Akça Höyük Akçe 0,75	Kılıçan Akçe 0,75
Begid Akçe 0,5	Melek Akçe 0,5	Yunâ Akçe 1
Şefidin Akçe 0,75	Ulu ma'asara Akçe 0,25	Gürgîn Akçe 3,25
Mezra'a-ı sarîd Akçe 1	Küçük Ma'asara Akçe 0,25	Beşdeli Akçe 0,5
Büğdüz Akçe 0,5	Rumevlek Tahtâni Akçe 0,5	Bakide Akçe 1
Kumrı Akçe 0,25	Bahrde? Akçe 0,5	Görevîr Akçe 1
Babelige Akçe 1,5	Kilisecik Akçe 1,5	Çağrın Akçe 0,5
Telfar Akçe 2	Ceder Akçe 2,5	Kızılcakened Akçe 1,25
Rumevlek Fevkani Akçe 0,75	Battal Höyük Akçe 2,5	Aril Akçe 2,5
Keferbostan Akçe 0,25	Subgâz Akçe 4	Bedirkenedi Akçe 4
Ağcaburc Akçe	Hamırkesen Akçe	Cebger Akçe

1	0,5	2,5 Cümle ma‘rifetiyle yarım akçe bedel iki buçuk akçe bakî
Karabûrc Akçe 1,5	İlçi Akçe 1	Arabların Aşağı Obası Akçe 1
Bâ hazret-i veliyyü’n-ni‘amî ve cümle ma‘rifetiyle tenzîl ve yalnız bir akçe kalmışdır		Nısf akçesi cümle ma‘rifetiyle tenzîl(silik)
Göcûke Akçe 5	Göksencik Akçe 1,75	Delük Akçe 1,5
Sam Akçe 1,25	Çatal mezra‘ası Akçe 1,75	Büyük Arablar Akçe 1,5
Zülfikâr Akçe 0,5	Esbatrîn Akçe 3,5	Mezra‘ası Akçe 1,75
Semavîn Akçe 0,5	Eriklice Akçe 0,25	Mercân Akçe 0,5
Narlıca Akçe 1,5	Yaylacık Akçe 1,5	Akpınâr Akçe 1,5
Gülbîn Akçe 0,75	Ufacık Akçe 0,5	Yukarı Kilisecik Akçe 0,5
Cümle ittifâkıyla nısf akçe tenzîl ve bâki dört akçe kalmışdır		
Begeşli Akçe 1,5	Morcalı Akçe 0,5	Seker Akçe 1
Karadiken Akçe 2	Küçük Kızılhisâr Akçe 0,25	Güçkin Akçe 0,75
Cümle ma‘rifetiyle tenzîl (silk)		
Kerneşe Akçe 2	Çanakçı Akçe 1	Guştam Akçe 1,5

Zerkîl	طغورجی	Vasılı
Akçe	Akçe	Akçe
0,75	0,25	1

Sayfa No: 360	Hüküm No: 147	Târih H: 11 Receb 1248 M: 04 Aralık 1832
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Resm-i kaftan bedeli	
Belgenin Özeti: Karakocalı Aşireti’nin reayaları oldukları Kangal Cami’i Şerifi’nin mütevellesine her sene ödemeleri gereken resm-i kaftan ve her haneden üçer gurus rüsûmât bedelini ödemedikleri,bu ödemenin 1242 senesinden beri varid olan toplam borçları hesaplanarak ödenmesi gerektiğine dair.		

Şerî'at-ı şî'âr hâlâ Ayntab nâîbî faziletlü efendi zîde fazluhu ve kidvetü'l-emâcid ve'l-a'yân mütesellimi izzetlü A'rîf Ağa zîde kadruhu ve iş erleri ve söz sahîbleri inhâ olunur ki medîne-i mezkûrede Şehreküstü Mahallesinde sâkin olan Türkman aşireti Karakocalı öteden berü Yeniil Kazâsı'na tabi' Kangal cami'-i şerîfinin re'ayaları olub ve re'ayaları olmak sebebiyle cami'-i mezkûrun evkâfı mütevellisine beher sene edâsı lâzım gelen resm-i kaftân ile beher hânedan üçer gurus rüsûmat (silik) i'tâ eyledikleri âdet-i kadîmeden oldığı müstebân el hâletü hazihi aşîret-i mezkûre öteden berü i'tâlarını müş'ir tezkireleri var iken kaftân bahâ rüsûmâtı külliyyen inkâr ve hâneleri rüsûmâtını mütevellî vukû'-i noksâniyet tevkîf eylediğini bu def'a (silik) vakfi tarafımıza inhâ ve ifâde itmekle imdi siz ki muhâtabûn-ı mûmâileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda sâlifü'l-beyân kurâ aşîretinin mütevellî vâkfi tarafına beher sene edâsı lâzım gelen rüsûmâtın yine âdet-i kâdîme üzre edâ ve kırk iki iki senesinden bu âna kadar kaftân-ı bahâ rüsûmâtıçün tezâkirlerine li'l-nizâ' hânelerini ta'adâd birle beher hânedan üçer gurus hesâbıyla aşîret-i mezkûrdan tahsîl ve mütevellî-i vakf i'tâ ve bundan böyle cânib-i vukû'-i noksâniyet teklîf itdirilmemesi husûsuna dikkat eylemeniz hâvî dîvân-ı kâimmakâm-ı Halebü's-şehbâdan işbu buyruldu tahrîr ve bermütevellîye i'tâ olunmuşdur vüsûlünde mücebiyle amel ve hilâfindan hâzer eyleyesüz deyu

Fî 11 Receb sene 1248

Sayfa No: 360	Hüküm No:148	Târih H: M:
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Okunamayan metin	
Belgenin Özeti:Okunamayan metin		

Kidvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în naibü'l-kazâ bî-medîne-i Ayntab Efendi zîde fazluhu ve kidvetü'l-ulemâi'l ve'l-mürselîn müftî efendi zîde ilmuhu vukû'l-hacrü'z-zıkr nakîbü'l-eşrâf efendi zîde şerefuhu ve iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim mütesellim-i Haleb zîde mecduhu (Metin okunamadı)

Sayfa No: 361	Hüküm No: 149	Târih H: 23 Receb 1248 M: 16 Aralık 1832
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Reşi Aşireti Salyaneleri	
Belgenin Özeti: Reşi Aşireti'nin sâkin oldukları yedi aded karyenin salyanelerinin Ayntab tarafına mültezim ma'rifetiyle tahsîl ve ırsâl edilmesi gerektiği hakkında		

Şerî'at-şî'âr Ayntab nâibi faziletlü efendi zîde fazluhu ve mezûnen bi'l-iftâ fekâhetlü efendi zîde takvahu ve kidvetü'l-emâcid ve'l-a'yân mütesellim sa'adetlü A'rif Ağa zîde kadruhu ve iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim reîsü'l-a'yân siyadetlü A'rif Efendi ve bi'l-cümle iş erleri ve söz sahibleri bi-vechi'l-umûm inhâ olunur ki Reşi Aşireti kendü başına bir mukâta'a olub üzerlerine müretteb olan emvâl-i miriyelerini mukâta'a-i mezkûrenin mültezimi olan kimesnenin tarafından tahsîl olunacağı ve Ayntab kurâlarından sâkin oldukları yedi aded karyelerinin sâlîyaneleri Ayntab tarafına virileceği âdet-i kâdimeden olduğu tahkîk ve tebeyyün olmağla sizler ki muhâtabûn mûmâileyhimsiz keyfiyet ma'lûmunuz oldukda yine ka'îde-i kadîme üzre icrâ iderek mukâta'a-i mezkûre her kimin iltizâmında ise mâl-ı mirîsini mültezîmine ve kurâ salîyânelerini Ayntab tarafına i'tâ olunması bâbında dîvân-ı kâimmakâm-ı halebü's-

şehbâdan işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr ile ba's ve tesyâr kılınmıştır bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde ber-mûceb-i buyruldu amel ve hareket eylemeniz matlûbumdur

Fî 23 Receb Sene 1248

Mirmîrân-ı kirâm İbrâhîm kâimmakâm-ı Haleb-i Şehbâ

Sayfa No: 361	Hüküm No:150	Târih H:23 Receb 1248 M:16 Aralık 1832
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Mütessellim Ta'yîni	
Belgenin Özeti:Önceki mütessellimin çok yaşlı olması sebebiyle,onun vekili olan Arif Efendi'nin mütessellim ta'yîn olunması hakkında		

Şerî'at-şî'âr Ayntab kâdisı faziletli efendi zîde fazluhu ve mezûnen bi'l-iftâ fekâhetli efendi zîde takvahu ve kidvetü'l-emâsil ve'l-a'yân mütessellimimizin vekîli A'rif efendi ve cümle hânedan-ı vilâyet ve vücûh-ı memleket bi-vechî'l-umûm inhâ olunur ki bundan akdem hâlâ i'yâliniz mütessellim vekîli A'rif Efendi bir mikdâr ihtiyâr olduğundan (silik) ve nüzûla iktidârı olmadığından sâbık mütesselliminiz A'rif Ağa kelevvel mütessellim nasb olunarak tarafınıza gönderilmiş tâlib ve râgıb olduğunuzdan merkûmı kemâ fi's-sâbık Ayntab'a mütessellim nasb ve ta'yîn olunub tarafınıza gönderilmiştir sizler ki muhâtabûn mûmâileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda mûmâileyh A'rif Ağa'yı kemâ fi'l-evvel Ayntab'da mütessellim bilüb mütessellimliğe da'ir umûr-ı husûs tarafına mürâca'at ve kavî-i reyine mutâba'at eylemeniz ve bundan böyle cümleiniz ırz ve edebinizle oturmanız ve eğer eski Ayntab **بيكتر** ideriz dersiniz adam öldürmeden (silik) ve birun dahi öldürmeyüz Allah hakkıçün Ayntab'ın ne kadar yoza gelenleri var ise taş altında (silik) gördüriz ve hiç erkek bırakmayarak Ayntab'ı dübdüz edileceği irâde-i kat'î cânib-i veliyyü'n-ni'âmi muktezâsından cezm ü yakîn bilüb ana göre hareket eylemeniz bâbında mûmâileyh A'rif Ağa'nın mütessellimliğine hâvî işbu buyruldu dîvân-ı eyâlet-i Adana'dan tahrîr ve mûmâileyh yeddine i'tâ ve tesyîr olunmuştur bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde gerekdir ki ber mûceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilâfindan tehâşî ve mücânebet eyleyesiz deyu

Fî 23 Receb sene 1248

Mirmîrân İbrâhîm makâm-ı Haleb

Sayfa No: 362	Hüküm No:151	Târih H: 1248 M: 1832/33
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Asker Bedeli	
Belgenin Özeti:Kuralara tevzî‘ olunan asker bedeli defteri		

Bîrûn-ı kurâlara tevzî' olunan asker bedeli defteridir ki ber vech-i âtî beyân olunur

Nahiyeler	Guruş	Neferât aded
Telbeşâr Nâhiyesi	1100	22
Orûl Nâhiyesi	7500	15
Çekde Nâhiyesi	7500	15
Hezek Nâhiyesi	6500	15
İki neferi dâverî İbrâhîm Paşa Hazretleri (silik) müşârileyh efendimizin üzerine mahsûb		
	Yekûn 22600	Yekûn 67
Çarpin Nâhiyesi	04500	10
Birisi firâr idüb nâhiyenin (silik)		
	Yekûn 27100	Yekûn 77
Su Karyelerinden	03500	11
Reşî Karyeleri	05000	15
Kızık	02000	15
Kara Bıyıklı	00400	Yekûn 118
Cebceli(?)	00400	
Kıllı(?)	00800	
	Yekûn 39200	

Muharrem tevzî' kırk sekiz	218017	
Receb tevzî' kurâlara akçe:204	091800	

beher akçeye:450		
Su müşîrlîği	002200	
Kızık Kurâları	001000	
Kara Bıyıklı	000750	
Esnâf tevzî‘	091818	
	Cem‘an Yekûn 406086	

Sayfa No: 362	Hüküm No: 152	Târih H: 13 Rebi‘ü’l-Âhir 1249 M: 30 Ağustos 1833
Belge Türü: Mektub	Belge Konusu: Terk edilmiş tımarların tespiti	
Belgenin Özeti: Ayntab’da bulunan pâdişâh tarafından tevcih olunmamış olan tımarları,bu tımarların kaç akçeye merbut olduklarını ve terk edilmiş tımarları Miralay Selim Bey,Reşid Bey ve Hüseyin Efendi tarafından tezkereyle zabt olunan tımarların adedini bildiği ifade edilen Muharrem Ağa’nın,bu bilgilerini defter halinde yazıp,defteri Bostancıoğlu yada Karabeyine biran önce teslim etmesi gerektiğine dair		

Muharrem Ağa’ya zuhûr iden mektûb cevâbı

Mekârim-i seydâ varîd-i ahterimiz sükkanımız

Şeyd Pendzâde Mustafa Ağa Ayntab’da ba‘zı mahlûl ve ba‘zı miralây tezkeresi olub üzerlerine tevcih-i pâdişâhî geçmeyen tımarları ve bu tımarlara ve ne mahallere harc alub beher biri ne mikdâr akçeye merbût olduğunu cenâbınızın ilmî muhît olduğunu ve tımarların baş kâlemlerini bildiğinizi devletlü Şerîf Beğ Efendimiz Hazretlerine ifâde itmiş olduğundan müşârileyh taraflara siz ki bu tarafa gelmenizi emr ve tenbîh buyurmuş olduğu ma‘lûmlarınız oldukda bu zikr olunan mahlûl tımâr kaç danedir bunları ve üzerlerine tevcih-i pâdişâhî geçmeyüb miralây Selîm Beğ ve Reşîd Beğ ve Hüseyin Efendi tezkereleriyle zabt olunan tımâr kaç danedir bunları ol tarafa gadr-ı hîmâyeden biri olarak defter idüb defterini cenâbınız ve ilmî muhît olan Bostancıoğluna veyahûd Karabeği alub birebir bir sâ‘at evvel gelmeğe hemân eylesesiz zirâ bizim her bir umûrumuz bu tarafda tekmîl olub fakat bu maslahat için tehîr olduğu ma‘lûm-ı şerîfiniz oldukda bir sâ‘at akdem hakka gayret eylemeniz mâmûlunuzdur

Fî 13 Rebi‘ü’l-ahîr 1249

Mahall-i beher mütesellim A‘rif Ağa

Mahall-i beher a‘yân Mehmed Efendi

Sayfa No: 363	Hüküm No: 153	Târih H: 13 Rebi‘ü’l-Âhir 1249 M: 30 Ağustos 1833
Belge Türü: Mektub		Belge Konusu: Esnaf ve kurâların sermâye defteri
Belgenin Özeti: 1248 ve 49 senesine ait esnaf ve kurâların sermaye defterlerine dair.		

İşbu bin iki yüz kırk sekiz senesi martı ve kırk dokuz senesi muharrem i‘tibariyle medîne-i Ayntab’da müretteb ve matlûb buyurulan dört yük elli bin guruş mâl-ı mirîsi ve geçen sene mâl-ı mirîsinden bekâyâ kırk üç bin dokuz yüz on üç guruş sene-i mazîye kırk rayîc olan yedi bin dokuz yüz guruşun cem‘an beş yük on bin sekiz yüz seksen sekiz guruşun nısfı iki yük elli beş bin dört yüz kırk dört guruş hâlâ iktâ-i ra‘iyyetin hükümdarı devletlü veliyyü’n-ni‘am Şerîf Beğ Efendimizin emriyle derûn-ı memleket olan esnâf ve berüsünde olan kurâlara tevzî‘ olunan meblâğ-ı mezkûrenin bir yük yigirmi üç bin dört yüz kırk beş guruş esnâfâna ve bir yük yigirmi üç bin yüz yigirmi beş guruş kurâlara ve on bin guruş su müşîrlğine ve kurâ-i Bıyıklı ve Kızık kurâlarına tarh olunan tevzî‘in ve esnâf ve kurâların sermayeleri defteri budur ki ber vech-i âtî zikr olunur

Mezra‘ası Akçe 0,75	Hamîri Akçe 0,5	Kantara Akçe 0,5	Harâr Akçe 0,75
Akça Höyük Akçe 0,5	Kılıçan Akçe 0,75	Arkîk Akçe 1,5	Bevagir Akçe 0,5
Kebe Akçe 0,75	Kızıklı Akçe 0,75	Şefidin Akçe 0,5	Ulu Ma‘sara Akçe 0,25
Küçük Ma‘sara Akçe	Beşdeli Akçe	Çapalu Akçe	Mezmahûr Akçe

0,25	0,5	0,75	0,5
Kemnun Akçe 1	Ağa Çelice? Akçe 0,5	Kumrı Akçe 0,25	Bahre? Akçe 0,5
Kilisecik Akçe 1,5	Çağrın Akçe 1,75	Hayyam Akçe 6	Kert Akçe 8
Göreniz Akçe 4	Rumevlek Fevkânî Akçe 0,75	Battalhöyük Akçe 2,5	Arîl Akçe 2,5
Karye-i Dokurcin Akçe 0,25	Karye-i Vahîli Akçe 1	Karye-i Güngörge Akçe 2	Karye-i Karacavîrân Akçe 0,75
Karye-i Mertemneke Akçe 2,5	Karye-i Sülûkli Akçe 0,5	Karye-i Karacaburc Akçe 1,5 (A'rif Efendi ma'rifetiyle 1 rub' tenzîl...)	Karye-i İlçi Akçe 1
Karye-i Göksencik Akçe 1,5	Karye-i Delûk Akçe 2,5	Karye-i Beğlerbeği Akçe 4	Karye-i Karahöyük Akçe 1
Karye-i Zülfikar Akçe 0,5	Karye-i Sabatrin Akçe 4,5	Karye-i Mezra'ası Akçe 4,5	Karye-i Öğümsöğüd Akçe 4
Karye-i Çakal Akçe 0,5	Karye-i Çertlil Akçe 1	Karye-i Narlıca Akçe 1,5	Karye-i Yaylacık Akçe 1,5
Karye-i Gülbin Akçe 4	Karye-i Ufacık Akçe 0,5	Karye-i Yukarı Kilisecik Akçe 2	Karye-i Bortu Akçe 0,5
Karye-i Güllice Akçe 0,25	Karye-i Pavirke Akçe 0,25	Karye-i Hezek Akçe 2	Karye-i Karadiken Akçe 2
Karye-i Yenibeyân ve gahrulu Akçe	Karye-i Kerneşe Akçe 2	Karye-i Çanakçı Akçe 1	Karye-i Guştam Akçe 1,5

4			
Cedili Akçe 0,5	Kılavuz Akçe 0,5	Tuzlar Akçe 0,5	Yenice Akçe 0,5
Teneb Akçe 1,25	Bekid Akçe 0,5	Melek Akçe 0,5 (Mütesellim A'rif Efendi ve Osmân Efendi emriyle rub'-ı tenzîl bâkî)	Yuna Akçe 1
Gürgin Akçe 3,5	Bostancık Akçe 0,5	Elmalu Akçe 0,75	Mızımız Akçe 1
Nefâh Akçe 0,5	Bügdüz Akçe 0,25	Rumevlek Tahtanî Akçe 0,5	Bakide Akçe 1
Görevir Akçe 1	Yoğunoğlu Akçe 0,5	Uruş Akçe 0,75	Nurvâne Akçe 1,5
Orul Akçe 4,5	Telfâr Akçe 2	Ceder Akçe 2,5	Kızılcaened Akçe 1,25
Karye-i Tahtamir Akçe 1 (Bâ tezkere mütesellim ağa ma'rifetiyle 4 akçe tenzîl bir akçe...)	Karye-i Gülli Akçe 1	Karye-i İbrâhîmşehr Akçe 0,5	Karye-i Keferbostân Akçe 0,25
Karye-i Palankuz Akçe 1	Karye-i Ağcaburc Akçe 1	Karye-i Hamırkesen Akçe 0,75	Karye-i Cübegir Akçe 2,5
Karye-i Arabların Aşağıoba Akçe 1	Karye-i Yukarıoba Akçe 1,5	Karye-i İncesu Akçe 1	Karye-i Çekde Akçe 3
Karye-i Atabeğ Akçe 1	Karye-i Sam Akçe 1,25	Karye-i Çatalmezr'a Akçe 1,75	Karye-i Büyük Arablar Akçe 1,25
Ağcakened	Karye-i Subgaz	Karye-i Göcüke	Karye-i Seker

Akçe 4	Akçe 4	Akçe 5	Akçe 1,25
Karye-i Zurnalık Akçe 0,75	Karye-i Çarpîn Akçe 4	Karye-i Merhamân Akçe 2	Karye-i Hâcî Aslan Akçe 0,25
Karye-i İbrâhîmî Akçe 2,5	Karye-i Zevgîr Akçe 1,25	Karye-i Semavin Akçe 0,5	Karye-i Eriklice Akçe 0,25
Karye-i Akpınar Akçe 1,25	Karye-i Burc Akçe 4	Karye-i Zemke Akçe 1	Karye-i Karakapu Akçe 0,75
Karye-i Yılankenedi Akçe 0,75	Karye-i Levhalu Akçe 3	Karye-i Begeşli Akçe 1,5	Karye-i Morcalı Akçe 0,5
Karye-i Küçük Kızılhisar Akçe 1,25	Karye-i Güçkin Akçe 1,5(Cümle ma‘rifet ve ma‘rifet-i şer‘ ile bir akçe tenzîl)	Karye-i Kayakenedi Akçe 0,5	Karye-i Göce Akçe 0,75
Karye-i Turlu Akçe 1,75	Karye-i Çağîd Akçe 1,75	Karye-i Mağaraderesi Akçe 0,25	Karye-i Zergîl Akçe 2
Cem‘an Yekûn 190,75 Akçe			

Etmekciyân 1705	Degirmânciyân 2354	Tüccarân 5600
Kazgânciyân 1827	Bakkalân 8083	Cellâhân 5123
Demirciyân 3434	Tüfenkiyân 2046-0682=1364(Cümle ittifâkı ve ma‘rifet-i şer‘ ile)	Arpaciyan 1765
Kebâbcı 3080	Leblebiciyân 849	Ma‘saracı 2201
Kasarcıyân 606	Fatlacıyân 1322	Haşvecıyân 660
Helvâcı	Gazzazân	Berber ve Hammâmciyan

2000	880	(silik)
Sarracân 1520	Kuyumciyân 1881	Kasabân 5134
Attarân 3762	Bostancıyân 7998	Boyacıyân 4840
Tütünciyân 2578	Güftegir 4730	Taşcıyân 1320
Muytabân 660	Çıbıkcıyân 330	Tuzcıyân 830
Nalbând 2453	Semerci 2310	Deveciyân 1630
Kendirciyân 770	Keçeciyan 584	Abâciyân 8932
Debbağân 7997	Haffâfân 4940	Bedestenciyan 6842
Cem'an Yekûn 123145 Guruş Yüz yigirmi üç bin yüz kırk beş		

Sayfa No: 364	Hüküm No: 154	Târih H: 2? Receb 1247 M: Aralık/Ocak 1232/33
Belge Türü: Hatt-ı Hümâyûn	Belge Konusu: Müftü ta'yîni	
Belgenin Özeti: Karışdıran müderrisi Şeyh Ruşen Efendi'nin Ayntab müftüsü olarak ta'yîn edildiğine dair		

Sûret-i Fermân-ı Âlîşân

İftihârü'l-ulemâ ve'l-muhakkikîn muhtârü'l-fudalâi'l-müdekkikîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mahrûse-i Burusa müderrislerinden bâ ibtidâ altmışlı sâni-i Karışdıran Müderrisi Şeyh Rûşen Efendi hafîdi? mevlânâ (silik) dâme fazluhu tevkî' refî' hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki siz ehl-i ilm ve sâhib-i fazilet olub her vechile müstehak-ı inâyet ve şâyane-i âtifet olduğın eclden hakkında mezîd-i inâyet aliyye (silik) ve mezîd-i râfet-i seniyye-i pâdişâhanem zuhûra getirülüb bin iki yüz kırk

sekiz senesi Cemaziye'l-evvel gurrelerinden zabt itmek üzere avâtıf-ı aliyye-i mülûkâne ve avârif-i behiyye-i hüsvânemden şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn şâhânem mücebince Ayntab Kazâsı sana tevcih ve gâyet idüb İslâmiçün ta'yîn olunmuşdur buyurdum ki hatt-ı hümayûn (silik) sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrîm mücebince zikr olunan Ayntab fukarâsına gurre-i merkûmeden sen müfti olub beyne'l-ahâlî icrâ-yi ahkâm-i şer'îyye-i nebevî infâz-ı evâmir-i aliyye-i Mustafavî sallallahu te'âlâ bimâ şâri'ihâda bezl-i makdûr ve sa'y-i mevfur eyleyesin şöyle bilesün alâmet-i şerîfe i'timad kılasın tahrîren fi'l-yevmi'l-(silik) ve'l-ışrîn min şehr-i Recebû'l-ferd sene seb'a erba'în ve mieteyn ve elf

Sayfa No: 364	Hüküm No: 155	Târih H: 01 Cemaziye’l-Âhir 1248 M: 26 Ekim 1832
Belge Türü: Mürâsele	Belge Konusu: Naib Tayini	
Belgenin Özeti: Es-Seyyid Tahir Efendi’nin mutasarrıf ta’yîn olunduğuna ve şehit olan askerlerin mallarını tahrîr ve taksim etmesi gerektiğine dair		

İzzet-meâb-ı şerî'at-nisâb eşrâf-kuzâtdan es-seyyid Tahîr Efendi kâm-yâb-ı ba'de't-tahiyyatü'l-vâfiye inhâ olunur ki ber vech-i mevleviyet mutasarrıf olduğu Ayntab Kazâsı'nın umûr-ı şer'îyesi nîyâbeti işbu semân ve erba'în ve mieteyn ve elf Cemaziye'l-ahîresi gurrelerinden cenâbına ihâle ve tefvîz olunmuşdur gerekidir ki kazâ-i merkûmı gurre-i mezbûreden bi'n-niyâbet zabt idüb beyne'l-ihâle icrâ-yı ahkâm-ı şer'îyede sa'y-ı cemîl vukû' bulan muhallefât-ı mevtây-yı askerîyeyi tahrîr ve taksîm terkîm ve beyn'el-verâse bi'l-farîzati's-şer'îyye tevzî' ve taksîm husûsunda ahkâm ve dikkat eyleyesiz ve'sselam

Mahall-i mühr-i Mehmed Necmeddin

Kâdî-i Naib-i Ayntab

Sayfa No: 365	Hüküm No: 156	Târih H: 02 Muharrem 1249 M: 22 Mayıs 1833
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Avarız Tahsîli	
Belgenin Özeti: 1249 senesine ait olarak Ayntab’da bulunan kazaların avarız hanelerinin,hâne başına yüzer guruş olacak şekilde hesaplanıp,ayrıca Orul Karyesi’nin vereceği miktarın belirtildiği üzere tahsîl edilmesi gerektiğine dair		

Kuzzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-şer'at ve'd-dîn varis-i ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn bi-mezîd-i inayeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab Kâdısı zîdet fezâilehum ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdenü'l-fezâil ve'l-keâm Ayntab Sancağı'nda kazâların kâdıları ve nâibleri zîde fazluhum tevkî' refî' vasıl olıcak ma'lûm ola ki hazîne-i âmirem defterleri mücebince Ayntab Kazâsı'nda vâki' kazâların üç yüz yetmiş iki buçuk ve buçuk-ı sülûs avâriz hânesiyle Orul Karye'sinin senevî altmış üç guruş yigirmi beşer akçe (silik) mâlî olup bin iki yüz kırk dokuz senesine mahsûb olmak üzere cem' ve tahsili lâzım gelmeğin uhde olup yerine mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti virilmeğe imdi mücebince cem' ve tahsîl itdirilmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi sene-i merkûmeye mahsûben livâ-i mezbûrede vâki' kazâların ol mikdâr hânesinin beher hânesinden vürûd yüz akçe avarızlarıyla ol mikdâr guruş mukâta'a mâlları irsâl olunan mühr ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti mücebince cem' ve tahsîl ve dahil-i hazîne-i âmirem itdirilüb hilâf-ı emr ve defter kimesneye te'allül ve muhâlefet itdirmeyesiz ve bundan ma'ada mübâşir-i merkûmun cihet-i ma'aşçün her bir avarız hânesinden ellişer akçe dahi aldırıla ve hüsn-i tahsilde avarız içün alınan akçenin her yüz sekiz akçesinden esedî guruş ve mîrçün alınan akçeyi hazîne-i âmirem alındığı vech üzere aldırılub bundan ziyâde ve noksân alınmaya ve aldırımıyasız kesr-i defterden ve noksân hânedan ve fermân-ı âlişânımdan ziyâde mutâlebesiyle re'aya fukarâsına zulm ve te'addi olmağdan hazer ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesüz alâmet-i şerîfe i'timad kılasız tahrîren fi'l-yevmi's-sânî min şehr-i Muharremü'l-haram sene tis'a ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be-makam-i Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 365	Hüküm No: 157	Târih H: 02 Muharrem 1249 M: 22 Mayıs 1833
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Bekâyâ Avarız Tahsili	
Belgenin Özeti: Bin ikiyüz kırk bir,kırk iki,kırk üç,kırk dört,kırk beş,kırk altı,kırk yedi ve kırk sekiz senelerine ait avarız vergisinden kalan borç olan dört bin üç yüz atmış yedi guruşun tahsîl edilmesi için mübâşir ta'yîn olunan Hüseyin'in acele etmesi gerektiğine dair		

E'azimü'l-ümerâi'l-kirâm efhamü'l-küberâi'l-fihâm zul'l-kadr ve'l-ihirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtîşâm el-muhtasûn bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Ayntab Kazası mutasarrıfı Süleymân Paşa dâme ikbaluhu ve akzâ kuzzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-şerî'at ve'd-dîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab Kâdisı zîdet fezâilehu ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâil ve'l-kelâm Ayntab Sancağı'nda kaîn kazâların kâdîları ve nâibleri zîdet fezâilehu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve iş erleri ve bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan Hüseyin zîde kadruhum tevkî' refî' hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Ayntab Sancağı'nda kaîn kazâların senevî üç bin dört yüz seksen bir guruş avarız ve tenzîl mâlları olub iki yüz kırk bir ve kırk iki ve kırk üç ve kırk dört ve kırk altı ve kırk yedi ve kırk sekiz senelerine mahsûben lâzım gelen cem'an dört bin üç yüz altmış yedi guruş bekâyânın tahsîli bâbında te'kîd ve isti'câli hâvî bi'l-defa'ât evâmîr-i şerîfem varîd? olmuş ise henüz bir akçesi vürûd-ı hazîne-i âmirem olmamış olduğu vürûddan nümâyân ve meblâğ-ı mezbûrun varidât hazîne-i âmiremden bulunması ve hazîne-i âmiremin dahi el-hâletü hazihi mesârifî keşîdeye dūçâr ve ibtilası hasebiyle ba'de ez-în te'hîr ve tevkîfine (silik) seniyyem olmadığı zahîr ve nümâyân olmakdan nâşi serî'an tahsîl ve irsâli bâbında mübâşiriye olarak emr-i şerîfim ısdârı husûsuna irâde-i seniyyem ta'alluk itmeğle imdi sen ki paşa-yı mûmâileyhsin meblâğ-ı bekâyâ-ı mezbûrun ba'de ez-în bir akçesi gerüye kalmayarak bir ân te'hîri tecvîz olunmayarak inzîmâm-ı ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le ve mübâşir merkûm ma'rifetiyle tamâmen ve serî'an yerlü yerinden ve îcâb ve iktizâ idenlerden tahsîl ve mübâşir merkûma tevdî'an ve serî'an ve âcilen Dersa'âdet'üme irsâl ve hazîne-i âmireme teslîmi husûsuna aciliyet eylemen fermânım olmağın te'kîd-i isti'câli işbu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve

mübâşir merkûm ma'rifetiyle irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde keyfiyet-i irâde-i aliyyem mantûk-ı emr-i şerîfimde ma'lûmunuz oldukda fermân-ı âlîşânım olduğu ve balâda beyân kılındığı vechile livâ-i mezbûr kazâlarının sene-i merkûma avarız ve nüzul emvâlinden bekâyâları olan cem'an meblâğ-ı mezbûr yigirmi (silik) bin üçyüz altmış yedi gurus hazîne-i âmiremin irâd-ı mikdâresinden takrîble serî'an tahsîl ve tesbîli matlûb-ı mülûkânem olduğına binâen bundan böyle bir ân te'hiri tecvîz olunmayarak ve bir akçesi gerüye kalmayarak alâ eyyi hâl inzimâm ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetle tahsîl ve mübâşir merkûma tevdî'ân Dersa'âdet'üme irsâl ve hazîne-i âmireme teslimi husûsuna ziyâde i'tinâ ve dikkat ve gayret ve hilâfını tecvîz ile mesûl ve mua'teb olmakdan tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i celîlü's-şânımın mazmûn-ı münîfi üzre âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timad kılâsız tahrîren fi'l-yevmi's-sânî min şehr-i Muharremü'l-harâm sene tis'a ve 'în ve mieteyn ve elf

Be-makam-i Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 365	Hüküm No: 158	Târih H: 02 Muharrem 1249 M: 22 Mayıs 1833
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Bedel-i Nüzul Tahsîli	
Belgenin Özeti: 1249 senesine ait bedel-i nüzulün hâne başına altı yüz akçe olarak tahsîl edilip,her yüz on akçesinden bir esedi gurus alınarak,ayrıca mübâşir maaşı için otuzar akçe daha tahsîl edilmesi hakkında		

Akzâ kuzzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfî'-i i'lâmü's- serî'ati ve'd-dîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab kâdîsı zîdet fezailehu mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-kelâm Ayntab Sancağ'ında vâki' Kazâların kâdîları ve nâibleri zîdet fazluhum tevkî' refî' ma'lûm olıcak vâsıl ola ki hazîne-i âmire defterleri ki mücebince Ayntab Sancağ'ında vâki' kazâların üç yüz yetmiş (silik) ve buçuk sülüs

bedel-i nüzul hânesi olan bin iki yüz kırk dokuz senesine mahsûb olmak üzere cem‘ ve tahsîl (silik) deruhde olunub yeddine mühürlü ve nişanlı mevkufât defteri sûreti (silik) imdi mücebince cem‘ ve tahsîl itdirilmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfle mübâşir vardukda bu bâbda sâdır olan emr-i şerîfim üzere amel idüb dahi sene-i merkûma mahsûben livâ-i mezbûrda vâki‘ kazâların hânesinin beher hânesinden altışar yüz akçe bedel-i nüzul mâlları irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkufât defteri sûreti mücebince cem‘ ü tahsîl vardıkda hazîne-i âmirem itdirilüb hilâf-ı emr ü defter kimesneye ta‘allül ve muhâlefet itdirmeyesiz ve bundan ma‘âda mübâşir-i merkûmun cihet-i ma‘aşçün her bir bedel-i nüzulhânesinden otuzar akçe dahi aldırıla ve hîn-i tahsîlde bedel-i nüzuliçün alınan akçenin her yüz on akçesinden bir esedî gurus ve miriçün alınan akçeyi hazîne-i âmireme aldığı vech üzere aldırılıb bundan ziyâde noksân alınmaya ve aldirmayasız kesr-i defderden ve noksân hânedan ve fermândan ziyâde mutâlebesiyle re‘âya fukarâyı zulm ve te‘addi itdirilmeden ahz u kabz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timad kılasız hurire fi’l-yevmi’s-sânî min şehr-i Muharrem sene tis‘a ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Be-makam-i Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 366	Hüküm No:159	Târih H: 1249 M: 1832/33
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Cizyedâr Ta‘yîni	
Belgenin Özeti: Cizyedâr ta‘yîn olunan Sa‘îd Ağa ve Güzelzâde Mehmed Bey’in ma‘rifetiyle ihrâc olunan evralara dair		

İşbu bin iki yüz kırk dokuz senesi hâlâ Mar‘aş Vâlisi devletlü Süleymân Paşa Efendimiz hazretleri tarafından cizyedâr nasb ve ta‘yîn olunan Sa‘îd Ağa Güzelzâde Mehmed Beğ ma‘rifetiyle meclis-i şer‘ (silik) kocabaşları mahzarlarında küşâd olundukda altmış evrâk bâkî ihrâc ve yine temhîr olunmuştur

İ‘mâl
Aded

20	
35	Evsat
05	Efendiye
Yekûn 60	

Mûceblerince hâlâ Mar‘aş Vâlisi devletlü Süleymân Paşa Hazretleri tarafından bâ müfredat buyruldı vürûd itmîştir

Sayfa No: 366	Hüküm No:160	Târih H: 05 Safer 1249 M: 24 Haziran 1833
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: İmdad-ı Hazariye Tahsili	
Belgenin Özeti: Ayntab'ın 1245,1246,1247,1248 senelerine ait dört senelik taksiti ve 1249 senesi birinci taksitine düşen imdad-ı hazariyenin tahsil edilmesi gerektiğine dair		

Kazâ-i Ayntab		
3000	Sene 45	Taksît-i imdâd-ı hazariye
3000	Sene 46	Taksît-i imdâd-ı hazariye
3000	Sene 47	Taksît-i imdâd-ı hazariye
3000	Sene 48	Taksît-i imdâd-ı hazariye
1500	Sene 49	Taksît-i imdâd-ı hazariye
Yekûn 13500		

Eyâlet-i Mar‘aş’dan vülât-i i‘zâm ve mirmîrân-ı kirâm ve mütesellimîn hazerâtına bâ fermân-ı ali ta‘yîn ve tahsîl buyrulan senevî imdâd-ı hazariye mâlının re’isine gurre-i Muharrem i‘tibariyle senede iki taksît ile Mar‘aş Eyâleti beğlerbeğisi devletlü veliyyü’n-ni‘am Süleymân Paşa Efendimiz Hazretlerine ber vech-i balâ kırk beş ve kırk altı ve kırk yedi ve kırk sekiz seneleri muhavvel uhdesi olarak mâl-ı mezkûrdan kazânız Ayntab’a şurût-ı hazariye isâbet itmîş olan mezkûrun dört senelik taksîti on iki bin guruş ve kırk dokuz senesi taksît-i evveli bin beş yüz guruş ki cem‘an on üç bin beş yüz guruş pesmande kalmışları sene-i cedîde mâlını matlûb buyurmağın meblâğ-ı mezbûru sicil-i mahfûzdan mahrec pusula mûceb-i kabzına me’mûra edâ ve teslîm eyleyesiz ve’s-selâm

Fî 05 Safer sene 1249

Sayfa No: 395	Hüküm No: 161	Târih H: 11-20 Zi'l-hicce 1245 M: 03-12 Haziran 1830
Belge Türü: Hatt-ı Hümâyûn	Belge Konusu: Mahkeme ücretleri	
Belgenin Özeti: Mahkemelerde ahâlîden haksız yere vergiler alınmaması,harc-ı defter ve imza olarak gurus başına bir pâre alınması ve varidat için gerekli arz ve i'lâmlardan başka harc almamaları,mahsûl-i ref` adıyla kapanan davalardan para alınmaması,hüküm verilen davalardan resm-i adîden başka ücret alınmaması,ölen askerlerin yada sivillerin çocukları olmaması halinde ücret almak için terekeyi boşu boşuna yazmamaları,resm-i kısmet adı altında nesne talep etmemeleri ve adaletli olmaları gerektiğine dair.		

Düstûrûn-ı mükerreremûn müşîrûn-ı mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbirü'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimû mehâmi'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidû bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşîrû erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn-ı bi-sinûf-ı avâtıfu'l-melikü'l-a'lâ Anadolu'nun orta kolu yemîn ü yesârıyla nihâyetine varınca vâki' vezîr-i azâm edâmallâhu te'alâ te'âlâ iclâlehum ve e'azimü'l-ümerâi'l-kirâm efhamü'l-küberâi'l-fihâm ashâbü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtasûn bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîrmîrân-ı kirâm dâme ikbâlehum ve akzâ kuzzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn râfi'û i'lâmü's-şerî'ati ve'd-dîn vârisü ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtasûnu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevâlî-i fihâm zîdet fezâilehum ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm kuzzât ve nüvvâb zîde fazlulhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimîn ve voyvodegân ve a'yân ve vücûh-ı memleket zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Memâlik-i mahrûsemde mütevattın kâffe-i ahâlî ve re'aya ve amme-i fukarâ ve zu'afâ ale'd-devâm saye-i inâyetvâne-i mülûkânede müstezil ve asûde ve cem'i mezâlim ve te'addiyâtdan emîn ve azâde olmaları iktizâ-yı merâhîm-i şâhânem olmağdan naşî himâyet-i fukâra ve zu'afâ olunmak husûsları her bâr te'kid olunmakda olduğundan kat'i nazar ve kazânın vâki' olan mesârif-i sahîhasından hükm-i şer'-i şerîf olanlar harc-ı defter ve imzâ olarak gurus başına bir pâre almak ve umûr-ı mühim ve mesâlih-i vâridât için iktizâ iden arz ve i'lâmlardan başka harc almamak ve defter-i tevzî'ye ziyâde bir akçe idhâl itmemek ve birbirine garaz-ı icrâsı ve veyâhûd bî-gayrı hak celb-i mâl dâ'îye-i fâsidesiyle hilâf-ı inhâ iştikâ iderek hasm-ı ittihâz olmadıkları

kimesneler ile hîn-i murâfî devşirenleri zâhir olub şer'ân men' olunan da'vâlardan hakim tarafından mahsûl-i ref' nâmıyla mugâyır fetvâ-yı şerîfe bir habbe alınmamak ve şer'ân hükm olunan da'vâdan resm-i âdîden ziyâde bir şey mutâlebe olunmamak ve vâkî' olan mevtâ-yı askeriye ve gayr-ı askeriye'nin sagîr ve sagîresi veyâhûd gâibde verâseti olmayub tahrîri icâb itmeyen terekeyi bir dürlü cebr ve tazyîk eyleyemezler ve başka resm-i kismet nâmıyla nesne mutâlebesinden mücânebet olunmak ve veresei sagîr veyâhûd gâibde olub müceb-i tahrîr olan müteveffânın terekesi tahrîr ve ba'dehu ihrâcü't-techîz ve't-tekfîn duyûn-ı müsbete ve sülûs-i vesâyâsı var ise edâ ve tenfîz ile her ne bâkî kalur ise(t) beyne'l-verese alâ-mâ-faraza'llâhi Te'âlâ tevzî' ve taksîm itdim bilub tereke-i bâkîyeden ücret-i kassâmiye ma' kâtibiyye ve hüddâmiyye min haysû'l-mecmû' fukahâ-i izâm rahamehumu'llâhu te'âlâ hazretlerinin n ta'yîn buyurdıkları ücreti'l-kassâm rub'u'l-öşr ke'z-zekât meselesi üzre bin guruşa yigirmi beş guruşdan ma'ada bir şey taleb olunmamak ve nafaka ve ra'îyyet hüccetlerinden harc alınmamak bâbında Anadolu ve Rumili'nin uç kollarına tevârih-i muhtelifi ile mütevarid ol emr-i şerîfim ısdâr ve tesyâr olunmuş ise bu esnâda yine ba'zı mahallerde mevâd-ı mezkûrdan dolâyı fukarâ-yı ra'îyyet ağrâr olunmakda ve husûs-ı def'-i resm didikleri zulmiye yine alınmakda olduğu vâsıl-ı sâmi'a-i şehriyârânem olub bu keyfiyyet mugayır-ı şer'-i şerîf ve min küllî'l-vücûh menâfi-i rızâyı mülûkânem olduğına binâen husûs-ı mezkûre fîmâ ba'd i'tinâ ve dikkat olunarak balâda mezkûr nizâmların harf-be-harf icrâsına dikkât olunmak fermânım olmağın şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı padişâhânemin mantûk-ı münîfi üzre amel ve hareket olunmak bâbında tenbihen ve te'kîden ve tahrîren rikâb-ı müstetâbımdan işbu emr-i şerîfi ısdâr ve rikâb-ı hümâyûnum tatarlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân İbrâhîm zîde kadruhu ile tesyâr olunmuşdur imdi zamân-ı sa'd-ı iktirân-ı padişâhânemde kaffe-i ücret ve fukarâ ve zu'amâ ve amme-i re'aya ve berayanın te'addiyâtından vikâyeleri ahz ve taleb ve levâzım idüğü ve husûs-ı mezkûr idüğü Anadolu ve Rumili'nin uç kollarına evâmîr-i aliyyem ısdâr ve irsâl kılındığı siz ki vüzerâ-yı muşâr ve mirmirân-ı mûmâileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda nizâmât-ı mezkûrenin havza-i hükûmetinizde olan kazâlarda harf-be harf icrâsıyla mugâyır vaz' ve halet-i vukû'a gelmemesi esbabını istihsale bezl-i cell-i miknet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timad kılâsız fî evâsıt Zi'l-hicci'te's-şerîfe sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be-makam-i Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 396	Hüküm No: 162	Târih H: 11-20 Safer 1246 M: 01-10 Ağustos 1830
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Reşi Aşireti'nin Ayntab'a tabi' olma talebi	
Belgenin Özeti: Reşi Aşireti'nin senelik 4000 kuruş vergi ödemelerine dair emrin düzenlenmesi hakkında taleplerine kesin cevap gelene kadar aşirete bağlı 7 adet köyün Ayntab tarafından idâresinin gerçekleştirilmesi gerektiğine dair.		

Şerî'at-şî'âr Ayntab nâibi fazîletlü efendi zîde fazluhu ve me'zûnen bi'l-iftâ fekâhatlü efendi zîde takvâhu ve kidvetü'l-emâcid mütesellimimiz atûfetlü Ali Ağa zîde mecduhu ve kâimmakâm nakîbü'l-eşrâf seyâdetlü efendi zîde şerefuhu mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân vilâyet-i vücûh-ı memleket ve iş erleri ve söz sahibleri zîdet mekâdirehum inhâ olunur ki Ayntab ve Rumkal'a meyânesinde Torlu ve Keştâm ve Çanakçı ve Guşnam ve Mağaraderesi ve Zergîl ve Çağdigîn tâm yedi aded kurâlu Ayntab kazâsı dâhilinde olup derûnlarında sâkin re'ayâları ma'âdin-i hümayûn (silik) olan Reşi ahâlîsinden olmak mülâbesesi hükümet-i şer'î ve örfiye ve tekâlîf husûsunda tarafeyn münâzi'-ün fih(t) olduğu eelden tarafeynin ricâlarıyla ve rızâlarıyla mevkûfen kurâhâ-yı merkûmeleri senevî iki tâksitle Ayntab tarafına dört bin gurusı vermek üzere kat'ân li'n-nizâ maktû' rabt olunarak tarafımızdan bir kıt'a buyruldu ısdârı(t) verildiğinde i'tâ olunmuş ise de maktû' razı olmayarak kurâhâ-yı merkûmun ism ve hudûdlarıyla keyfiyyeti(t) tarafımızdan bâb-ı ali etrâflarıyla inhâ ve defter-i hakânide kayd ve şurûtiyle bir kıt'a emr-i ali ısdârını ve emr-i alinin vürûduna kadar kurâ-yı merkûmelerin zabt ve idâreleri kemâ fi's-sâbık Ayntab tarafından olmasını istid'â itmiş olduklarından istid'ânız vechiyle keyfiyyet tarafımızdan bâb-ı aliye tahrîr ve inhâ olunmuş olduğundan cevâbının vürûdına kadar zikr olunan karyeler kemâ fi's-sâbık Ayntab tarafından zabt ve idâre âhar tarafından bu kadar müdahâle ve mu'araza itmemeleri tenbihâtını hâvî dîvân-ı eyâlet-i Halebü'ş-şehbâ'dan işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr ile irsâl olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde ber müceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücânebet eyleyesiz deyu tahrîren fi evasıt Saferü'l-hayr sene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

Sayfa No: 396	Hüküm No: 163	Târih

		H: 21 Safer 1246 M: 11 Ağustos 1830
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: A‘yân reisi ta‘yîni	
Belgenin Özeti: Ayntab reis-i a‘yânı Mehmed Sadık Bey’in,Asakir-i Mansure ordusunun kışlak inşasına me’mûr edilmesinden dolayı,Ayntab’a yeni a‘yân reisi olarak Arif Ağa’nın ta‘yîn edilmesi hakkında.		

Şerî'at-şî'âr Ayntab nâibi fazîletlü efendi zîde fazluhu ve me'zûnen bi'l-iftâ fekâhatlü efendi zîde takvâhu ve kidvetü'l-emâcid mütesellimimiz izzetlü Ali Ağa zîde mecduhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân vücûh-ı memleket vesâir iş erleri zide kadruhum inhâ olunur ki bundan akdem Ayntab Kazâsı'nın re'is-i a'yânı olan dergâh-ı ali kapucibaşılarından sa'adetlü el-hâcc Mehmed Sâdık Beğ bu esnâda bâ irâde-i aliyye-i şâhâne asâkir-i mansûreye Haleb'de kışlak inşasına me'mûr olduğunu ve yerine muktedir bir a'yân nasbı lâzım geldiğine binâen emmizâdesi Ayntab Hânedân'ından izzetlü A'rif Ağa muktezâ(t) (silik) olduğundan a'yân nasb ve iktizâ iden hil'at'il-bâs olunarak gönderilmiş olmağla imdi mûmâileyhi re'is-i a'yân bilüb her bir umûra ittifâk iderek umûr-ı mühimme ve matlûbât-ı seniyye ve husûsât-ı sâirenin muharrerü't-ta'yînde temşîtime mübâderet ve siz ki a'yân-ı mûmâileyhsiz siz dahi her bir husûsda mütesellimimiz ve vücûh ile ittihâd iderek asâyîş-i fukarâ-yı ra'ıyyet ve tanzîm umûr-ı memlekete müsâra'at eylemeniz bâbında dîvân-ı eyâlet-i Haleb'den işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr ve a'yân-ı mûmâileyhe i'tâ olunmuşdur vüsûlünde ber-mûceb-i buyruldu amel ve harekete mübâ'adet eyleyesiz deyu

Fî 21 Safer sene 1246

Sayfa No: 396	Hüküm No: 164a	Târih H: 21 Safer 1246 M: 11 Ağustos 1830
Belge Türü: Halâs tezkeresi	Belge Konusu: 1246 yılı hâne-i avarız vergisi	
Belgenin Özeti: Ayntab mütesellimi Ali Ağa’nın 1246 senesi Muharrem ayı itibariyle 3609 guruş olan hâne-i avarız vergisinin tahsil ve teslim edildiğine dair.		

Bâ'is-i nemîka budur ki

İşbu bin iki yüz kırk altı senesine mahsûben Muharremü'l-harâm gurrei i'tibariyle bâ fermân-ı ali Ayntab Kazâsından matlûb buyurulan hâne-i avâriz nüzul bedelâtı olan ber vech-i balâ üç bin altı yüz dokuz guruş Ayntab ahâlîleri ma'rifetiyle hâlâ Ayntab müteslimi muhabbetlü Ali Ağa Hazretleri yedinde tamâmen ve kâmilten ahzı tarafımıza te'dib ve teslîm olunduğı müş'ir işbu memhûr sened yed-i mûmâileyh hazretlerine i'tâ olundu

Cem'an yekûn 3609

Üç bin altı yüz dokuz guruşdur

Mahall-i mühr-i Es-Seyyîd Süleymân muhassıl-ı Mar'aş

Sayfa No: 396	Hüküm No:164b	Târih H: 23 Safer 1246 M: 12 Ağustos 1830
Belge Türü: Arz-ı Hâl	Belge Konusu:1246 yılı avarız vergisi teslîmi	
Belgenin Özeti:Ayntab mütesellimi Süleyman Bey’in kendisine teslim edilen Ayntab Sancağı’ndan tahsil edilmiş avarız vergisini hazîneye teslim ettiğine dair.		

Der-devlet-mekîne-i arz-i dâ'î-i kemîneleridir ki işbu bin iki yüz kırk altı senesi Muharrem gurrei i'tibariyle sene-i merkûma mahsûben bâ emr-i ali ve ber müceb-i sûret defter-i mevkûfât-ı Ayntab Sancağı Kazâlarından mâl-ı avâriz ve bedel-i nüzul akçelerinin cem' ve tahsîl ve hazîne-i amîreye teslîmi bâbında sâdır olan iki kıt'a emr-i ali mücebince sûret-i defterleri medîne-i mezbûre mahkemesine şeref-vürûd ve bi'l-cümle lâzimü'l-huzûr muvâcehelerinde feth ü kirâet ve karîn-i sem' u itâ'ati ba'de'l-edâ ber müceb-i emr-i ali sancak-ı mezbûr kazâlarından edâsı lâzım gelen avâriz ve bedel-i nüzul mâlları ve Orul Karye'si mukâta'ası cem'an üç bin dört yüz seksen bir guruş ile harc-ı aklâm ve kalemîye-i sûret-i defteri yüz yigirmi guruşun min haysi'l-mecmû' üç bin altı yüz dokuz guruş kabzına me'mûr hâlâ Mar'aş mütesellimi atûfetlü Süleymân Beğ mahallerine edâ ve teslîm ve bundan memhûr sened ahz ile hazîne-i amîre tarafına irsâl olunduğı vâki'dir der-devlet-i medâre arz ve i'lâm olundu bâkî emr

be-hazret-i menlehü'l-emr hurire fi'l-sâlis ve'l-ısrîn min Saferü'l-hayr sene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

Sayfa No: 397	Hüküm No: 165	Târih H: 23 Safer 1246 M: 13 Ağustos 1830
Belge Türü: Mürâsele	Belge Konusu: Niyabeten mutasarrıf ta'yîni	
Belgenin Özeti: Yeni mutasarrıf ta'yîn olana değin 23 Safer 1246'dan Rebi'ü'l-Evvel'e kadar Es-Seyyid Cafer Efendi'nin niyabeten mutasarrıf ta'yîn edildiğine dair.		

Hükm-i mühr El-Fakir Naib-i Ayntab Es-Seyyîd Mustafa

İzzet-meâb-ı ser-küttâb-ı mahkeme Es-Seyyîd Ca'fer Efendi el-mükerrem gibbe's-selâm inhâ olunur ki

Ayntab kazâsının ber vech-i niyâbet mutasarrıf olduğım işbu sene sitte ve erba'în ve mieteyn mâh-ı Saferü'l-hayrın yigirmi üçüncü yevm Cum'adan gurre-i Rebi'ü'l-Evvele kadar cenâbın umûr-ı ahkâm-ı şer'î ru'yet eyleyüb halefimiz efendi zuhûruna kadar ahzı müdâhale itdirmeyüb müceb-i mürâsele âmil olasız ve's-selâm

Sayfa No: 398	Hüküm No: 166	Târih H: 11-20 Muharrem 1246 M: 02-11 Temmuz 1830
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Haksız vergi tahsîli	
Belgenin Özeti: Ba‘zı a‘yânların aralık tevzî‘ adı altında ahâlîden haksız yere vergi tahsîl etmesi üzerine uyarı yapılması ve tekrar böyle bir harekete girişecek olanların cezalandırılacağına dair.		

Düstûrûn-i mükerremûn müşîrûn-i mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbirü'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimû mehâmi'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidû bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müsîrû erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn-i bisinûf-i avâtifu'l-melikü'l-a'lâ Anadolu'nun orta kolu yemîn ü yesârıyla nihâyetine varınca vâki'-i vüzerâ-yı izâm edâmallâhu te'âlâ iclâlehum ve e'azimü'l-ümerâi'l-kirâm efâhim-i küberâi'l-fihâm zul'l-kadr ve'l-ihtirâm ashâbü'l-izz ve'l-ihtişâm el-

muhtasûn bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîrmîrân-i kirâm dâme ikbâlehum ve akzâ kuzzâtî'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn me'âdinü'l-fezâil ve'l-yakîn râfî'û i'lâmü's-serî'ati ve'd-dîn vârisû ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtasûnu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevâlî-i fihâm zîdet fezâilehum ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm kuzzât ve nüvvâb zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimîn ve voyvodegân ve a'yân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki memâlik-i mahrûsemde kâin kaffe-i kazâlarda umûr-ı mühimme-i devlet ve mesâlih-i vilâyet zımnında vâki' olan mesârifâtın iktizâ iden tevzî'âtı beher altı ayda bir kere ma'rifet-i şer'-i şerîf ve cümle vücûh ve ahâlî ma'rifetiyle hesâb olunarak mûmzâ defteri Dersa'âdetime takdîm ve bu tarafda dahi me'mûr-ı ma'rifetiyle icâbına göre taksîm ve ta'dîl birle bi'l-emn deftere sahh-ı keşîde olunarak musâddık-ı sahîhânın mikdârı tasrîhiyle tevzî'ine ruhsâtı hâvî sâdır olacak emr-i şerîfimle mahaline ia'de olunduktan sonra ahâlî-i kazâ ve kurâyâ tevzî' ve taksîm olunmak irâde-i ma'delet ifâde-i mülûkânemle karârgîr olan nizâm-ı müstâhsene muktezâsından olarak bu maddenin ale'd-devâm icrâsına ihtimâm ve dikkat kaffe-i me'mûrüne vâcib-i zimmet iken bu esnâda ba'zı mahallerin hakim ve a'yânları nizâm üzre beher altı ayda bir kere vâki' olan tevzî'âtdan başka kendü menfa'âtleriçün aralık tevzî' nâmıyla bir takım mevâd-ı zulmîyeden ibâret ahâlî-i memleketden hayli akçe tahsîl ve bu cihetle fukarâ-yı iz'âc ve tegayyür etmekde oldukları bi'l-ihbâr tahkîkinizde şâhânem olub nizâm-ı mezkûr-ı memâlik-i mahrûsem ahâlîsinin tevzî'ât-ı fesâdından dolayı dûçâr-ı giriftâr olmuş oldukları mezâlim ve te'addiyâtdan vikâyeleri niyet-i hayriyyesiyle rabt-ı pezîr olmuş olduğundan her bir mahalde re'y-i müstemirrân icrâsı tez ve makarr-ı mukayyed-i pâdişâhânemde matlûb ve mültezim ve ba'de ezîn dahi bir mahalde aralık tevzî' nâmıyla fukarâdan bir pâre ve bir habbe alındığı ihbâr olunur ise bu def'a ol dahi misillü yalnız tenbîh ve te'kîd ile iktizâ olunmayub cesâret iden ve ruhsât virenlerin bilâ mahal te'dîb ve guşmâllarını ibtidâr olunacağı muhakkık ve mahv olmakdan nâşi siz ki vüzerâ-yı izâm ve mirmîrân ve mevâlî ve kuzzât ve nüvvâb vesâir mûmâileyhimsiz sûret-i irâde-i seniyyemi lâzım gelenlerin sâmi'-i (silik) ehllerine ilkâ ve tefhîm birle ba'de ezîn muktezâ(t)-yı nizâmı üzre her kazânın mesârifât-ı vâki'si defterine ma'rifet-i şer'-i şerîf ve cümle vücûh-ı ma'rifetle beher altı ayda bir def'a tanzîm ve Dersa'âdet'e(t) irsâl ve takdîm ile ba'de't-taksîm balâsına sahh-ı keşîde olunarak tevzî'ne ve hisse-i mütezammin sudûr

idecek fermân-i celilü'l-unvânım mücebince fukarâya tevzî' ve tahsîl olunub bundan başka hiçbir mahalde aralık tevzî'idir denilerek ahâlî-i memleket ve fukarâ-yı ra'yyetden bir akçe ahz ve tahsîlinden begâyet-i ihtirâz ve mücânebet olunmak fermânım olmağın tenbihen ve te'kîden rikâb-ı müstetâbımdan işbu emr-i celîlü'l-kadrîm ısdâr ve rikâb-ı hümayûnum kâimmakâm tatarlarından kidvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa zîde kadruhu ile tesyâr olunmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda bi'l-ittihâd mezîd-i i'tinâ ve dikkat ve sarf-ı makderet ve hilâfından ziyâde tehâşi ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdumki vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımu'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla amel idesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timad kılasız tahrîren fî evasıt-ı Muharrem sene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

Be-makam-i Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 398	Hüküm No: 167	Târih H: 11 Rebi'ü'l-Evvel 1246 M: 30 Ağustos 1830
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Cizye kabzı	
Belgenin Özeti: 1246 yılına ait cizyenin Mar‘aş mütesellimi vekili tarafından Ayntab müteselliminden teslim alındığına dair.		

İşbu bin iki yüz kırk altı senesine mahsûben medîne-i Ayntab re'ayâlarının cizyelerini bâ emr-i ali tahsîline me'mûr hâlâ Mar'aş mütesellimi atûfetlü Süleymân Beğ tarafından vekîl-i müseccel-i şer'isi Mar'aşî Hasanbeğzâde Hâfız Mehmed Şerîf Efendi nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde hâlâ medîne-i mütesellimi atûfetlü Ali Ağa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i Ayntab re'ayâsının iki yüz kırk altı senesi cizyesi mâlî olarak otuz iki bin beş yüz guruş cizyeleri mâl-ı mebâligı bi't-tamâm ve'l-kemâl ağa-yı mûmâileyh Ali Ağa yedinden ahz u kabz eyledim takrîrim tahdîd işbu mahal kayd olunur

Fî 11 Rebi'ü'l-Evvel sene 1246

Sayfa No: 399	Hüküm No: 168	Târih H: M:
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Gayrimüslim esirlerin memleketlerine yollanması	
Belgenin Özeti: Devlete isyan edenlerin üzerine gönderilen askerler,isyancıların çocuklarını esir olarak alması ve Müslüman beldelerinde esir olarak satılmaları ardından bunların bir kısmının İslam'ı kabul etmelerine rağmen bir kısmının Hristiyan olarak yaşamak arzusundan vazgeçmeyip,memleketlerine dönmeyi istemeleri ayrıca sürekli sorun çıkarmaları sebebiyle bunların memleketlerine yollanması hakkında.		

Şerî'at-meâb Anadolu'nun orta kolunda vâki' kazâların kuzzât ve nüvvâbı efendiler zîde ilmuhum ve mefâhirü'l-emâcid ve'l-a'yân mütesellimîn ve voyvodagân ve a'yân ve zîde mecduhum ba'de's-selâm inhâ olunur ki mukaddemâ fesâdları tebeyyün iderek veli-ni'metleri olan devlet-i aliyyeye isyân iden mahaller re'ayâsı üzerlerine şerîf-i enverden virilen fetvâ-yı şerîfe mücebince asâkir-i islâmiyyeye sevk olunarak mârre-i fesâdda ısrâr idenlerin te'dîb ve guşmallarıyla ol makûlelerin i'yâl u evlâdları sebbi istirkâk olunmuş muhayyes(mahbis) ve emn-i ukûd-ı emân olanlar haklarında dahi saltanât-ı seniyyenin mahtûr olduğu (silik) ve şefkat mu'âmelesi ibkâ kılınmış ve bu sûretle ba'zı mahallerden esr-fân olunan üserâ memâlik-i İslâmiyye'de bey' ü şirâ olunmuş ise bunların içlerinden nûr-ı İslâmiyet'i cizye-i müste'id bulunanlar şeref-i İslâm ile müşerref olub ba'zıları alâ-hâl kalmış olmalarıyla böyle Hristiyan bulunanlar daimâ (silik) arzû iderek ve guvara? ve müdârâ mesmû' olunduğu cihetle bir taraftan firâr eyleyerek bir taraftan sâhiblerine hayr etmedikleri müslim ve el hâletü hazihi saye-i (silik) hazret-i şâhânede âsâyîş-i amme zuhûrını ve bunlar müddet-i medîde hizmet idüb İslâm'a gelmemeleri cihetiyle güzleri memleketlerinde (silik) mebnî bu hâl ile te'attî'l-yevm dîn-i İslâm'ı kabûl itmeyub Hristiyan olarak istihdâm olunmakda olan erayis ashâbı tarafından (silik) ve âzâd olunarak memleketlerine gönderildiği hâlde ehemmi-i memleket-i şâhâne me'mûr ve hemde ashâbına cihet-i meşkûr olacağı emr-i gayr-ı mühim olduğundan emrinin(t) icrâsına hasbe'l-hâl bi't-tensîb keyfiyyet icâb idenlere i'lân ve sûret-i merkûmenin icrâsı fakat şimdiye kadar dîn-i İslâm'ı kabûl (silik) hakkında idüğü izâh ve beyân olunmuş olmağla siz dahi mezîd-i idârenizde kasabât ve kurâlarda o makûle Hristiyan olarak üserâ ve erayis âshâbını tahkîk ve nezdinizde celb ile bunların mugâyerat-ı tenbîhden dolayı hayr itmeyeceklerini ve nasrânî (silik) istihdâmında adem-i cevâzını fakd idecek sûretle ifâde ve beyân ve işbu

irâde zinhâr ve zinhâr şeref-i İslâm ile müşeref olanlar haklarında olmadığından ma'âzallâhi te'âlâ tağlît ve iğfâl ile ol misillülere tecâvüz itdirilmeyüb ve farz-ı mahâl olarak ivedi olur ise(t) ber muktezâ-yı diyânet men'-i küllî ile men' olunarak sade Hristiyânlık üzre olanlar hakkında idüğü tefhîm ve i'lân iderek o misillülere (silik) el-yevm Hristiyân olup memleketlerine gitmek arzûsunda olanların ıtk ve azâdlarıyla mikdâr-ı kifâye harclık i'tâ ve memleketlerine isrâsı (silik) istihsâline mübâderet ve böyle memleketlerine gönderilenlerin defterini irsâl ve takdîmine dikkat eylemeniz için mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur inşaellâhu te'âlâ vüsûlünde ber vech-i muharrer eyleyesiz vesselâm

Seyyîd Ahmed Hulûsî Kâimmakâm

Sayfa No: 399	Hüküm No: 169	Târih H: 21-30 Muharrem 1246 M: 12-21 Temmuz 1830
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Gayrimüslim esirlerin memleketlerine yollanması	
Belgenin Özeti: Devlet görevlilerinin seyahatleri esnasında halktan ücretsiz yiyecek ve içecek almalarının yasaklanması,konaklama ve yiyecek ücretlerinin kendileri tarafından karşılanması,ahâliden yalnızca su temin edebileceklerine dair.		

Düstûrûn-i mükerrerûn müşîrûn-i mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbirü'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimû mehâmi'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümeahhidû bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müsîrû erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn-i bi-sinûf-i avâtifu'l-melikü'l-a'lâ Anatoli'nın orta kolu yemîn ü yesârıyla nihâyetine varınca vâki'-i vüzerâ-yı izâm edâmallâhu te'âlâ iclâlehum ve e'azimü'l-ümerâi'l-kirâm efâhimü'l-küberâi'l-fihâm ulu'l-kadr ve'l-ihtirâm ashâbü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtasûn bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîrmîrân-ı kirâm dâme ikbâlehum ve akzâ kuzzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn me'adinü'l-fezâil ve'l-yakîn râfi'û i'lâmü's-serî'ati ve'd-dîn vârisû ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn mevâlî-i fihâm zîdet fezâilehum ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâil ve'l-keâm kuzzât ve nüvvâb zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimîn ve voyvodegân ve a'yân ve vücûh-ı ahâlî ve bi'l-cümle iş erleri tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bir müddetden berü ba'zı vüzerâ ve mîrmîrân mansıbları cânibine azîmetlerinde ve hüddâm ve mübâşîrîn dahi savb-ı me'mûrlarına iyâb u zehâblarında

esnâ-yı râhda uğradıkları kazâlardan müft ve meccânen yem ve yiyecek ahz ile bilâ müceb-i fukarâya bâr oldukları tahkîk kılındığına mebnî zât-ı şevket-meâb-ı mülûkâneme vedî‘a-i cenâb-ı rabbü‘l-izzet olan fukarâ ve zu‘afânın sâye-i merâhim vâye-i mülûkânemde cem‘-i mezâlîm-i te‘addiyâtıdan vikâyeleriyle bi‘l-vücûh gunûde-i pister-i ârâmiş ve istirâhat olmaları bi‘l-cümle vüzerâ ve mirmirân ve hükkâm kirâren ve mirâren sahîfe-i pîrâ-yı sudûr olan evâmîr-i celîle-i mülûkânemde bildirilüb memâlik-i mahrûsetü‘l-mesâlik-i şâhânemde mübâşîrân vesâîreye müft ve meccânen yem ve yiyecek misillü mesârifâtıdan men‘ birle fakat bir sudan ma‘âdâ nesne virilmemesi tenbîh olunmuş ise de vüzerâ ve mirmirân ve mütesellimîn hasbe‘l-icâb bir mansıbdan aher mansıb azimetlerinde bi‘l-cümle ta‘yînât ve mekûlât mesâriflerini ve noksân olan mekkarî hayvanâtını fukarâya çekdirdiklerinden gayrı ba‘zıları dahi zâhire bahâ diyerek ve kâh nâm aher ile uğradıkları bülâdan kasabât ve kurâlardan akçe almakda oldukları ve re‘âyaya tevârüd iden tevzî‘ defteri mefhûmundan tahahkkuk-gerde-i mülûkânem olduğına mebnî ba‘de‘l-yevm kırk vüzerâ ve kırk mirmirân vesâîr mübâşîrînler uğradıkları mahalden müft ve meccânen yem ve yiyecek fakat ber sûret-i ma‘âda bir nesne alınmaması ve gerek belde ve kasaba ve mahrâ kazâdan her kangı kazâdan müft ve meccânen yem ve yiyecek virilür ise tevzî‘ defteri vürûdunda mesârifte idhâl olunmayarak ol belde ve kazâ a‘yânına tahsîl olunacağından ma‘âda alub ve virenler dahi mu‘ateb olacakları ve haklarında müceb-i vehâmet olacağını herkes der-pîş iderek her bir husûsda istihsâl ifâde-i asâyîş fukarâ ve zu‘afâ ve indifâ‘-i mezâlîm-i te‘addiyât ile ta‘mîr-i bed edâ merâm-ı hayret-encâm-ı şîme-i kerîme-i ra‘iyyet-perverî ve merhamet-i behiyye-i mekârim-güsterî âtîfet muktezâsından olmağla işbu nizâm-ı müstahsene-i 1 hayret-encâm-ı mülûkânemin mukaddem ve müveffer tenbîh olundığı herkes kisesinden ziyüb içüb fukarâya hiçbir vechile bâr olmaması ve mürûr u ubûr iden vüzerâ ve mirmirân ve mübâşîrân vesâîrleri uğradıkları beldân ve kazâ ve kasabâtdan fakat sudan gayrı bir nesne taleb itmeyub lâzım olan yem ve yiyeceklerini kendi akçeleriyle alub ve fukarâ ve zu‘afâ dahi sudan ma‘âda müft ve meccânen yem ve yiyecek velev bir habbe saman dahi virmeyub virdikleri sûretde defter tevzî‘ vürûdunda mesârifden ihrâc olunarak ol kazânın a‘yânı üzerine tahmîl olunacağını yakinen bilüb ana göre amel ve harekete ihtimâm ve dikkat birle mugayırı harekete cesâretleri vukû‘a gelmemesi husûslarına mezîd-i i‘tina ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın merhamet-rîz-i sudûr olan olan hatt-ı hümayûn-ı adâlet-makrûn-ı hidîvânem mücebince tenbîhen ve te‘kîden mahsûsan işbu emr-i celilü‘l-

kadrim ısdâr rikâb-ı hümayûnum kâimmakâmı tatarlarından kidvetü'l-emâsil ve'l-akrân El-hâcc İsmâ'il zîde kadruhu ile tesyâr olunmuşdur imdi vüsûlünde balâda beyân olunan vesâyâ ve tenbîhât-ı mülûkânem muktezâsının icrâsıyla ol makûle mezâlim ve te'addiyâtın cemî' mahallerde fukarâ ve zu'afânın üzerinden ve cem' ve imhâsı husûsuna mezîd-i i'tina ve dikkat eylemeniz kat'î matlûb-ı mülûkânem idüğü ve bundan böyle hafî ve celî taharrî ve tahkîk ve fukarânın ahvâli tecessüs ve tedkîk ile hilâfına mütecâsir olanlar beher hâl dûçâr atb ve itâb olacağına şübhe olmadığı ma'lûmunuz oldukda ana göre amel ve harekete ale'd-devâm ihtimâm ve dikkat ve hilâfını tecvîz ile vehâmet-i âkıbete giriftâr olmakdan tevakkî ve mübâ'adet eyleyesiz ve siz ki vüzerâ ve mirmirân ve kuzzât ve nüvvâb ve mütesellimîn ve zâbitân vesâir mûmâileyhimsiz sizin dahi meczûmunuz oldukda müceb ve muktezâsının icrâsına bi'l-ittifâk dâmen-i dermiyân gayret ve mugâyiri vaz' ve hâlet vukû'ıyla siz dahi mes'ûl ve mu'ateb olmakdan nefsinizi sıyânet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdumki vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ'ın mazmûn-ı itâ'at-makrûnıyla amel ve hareket ve hilâfindan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılâsız tahrîren fî evâhir şehri-i Muharremü'l-Harâm lisene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

Sayfa No: 400	Hüküm No:170	Târih H: M:
Belge Türü: Berât	Belge Konusu:Naib ta‘yîni	
Belgenin Özeti:Osman Efendi’nin naib olarak atanmasına dair.		

İzzet-meâb-i şerî'at-nisâb eşrâf-i kuzâtdan Osmân Efendi kâmyâb-i ba'de't-tahiyyetü'l-vâfiye inhâ ve hâlisânemizdir işbu bin iki yüz kırk altı senesi gurre-i Rebi'ü'l-evvelden bi'n-niyâbete muhavvel uhdemizde olan Ayntab Kazâsı niyâbeti tarafımızdan cenâbınıza ihâle ve tefvîz olunmuşdur gerekdir ki kazâ-i mezkûr niyâbetine gurre-i esnâ-yı mezkûrdan mutasarrıf olub beyne'l-ahâlî kazâ-i icrâ-yı şerî'at-garrâ taraf-ı eşref-i hazret-i cihândâriye isticlâb-ı da'vât-i hayriyeye mübâderet eyleyesiz

El-mahlas Kuddusizâde Es-Seyyîd Mehmed Taceddîn

Vasi-i Ali sâbika ve'l-mevâhık

Sayfa No: 401	Hüküm No: 171	Târih H: 23 Rebi'ü'l-Evvel 1246 M: 09 Kâsım 1830
Belge Türü: Berât	Belge Konusu: Mütesellim ta'yîni	
Belgenin Özeti: Arif Ağa'nın Ayntab mütesellimi olarak görevlendirilmesine dair.		

Şerî'at-meâb Ayntab nâibi faziletlü efendi zîde fazluhu ve mezûnen bi'l-iftâ fekahâtlı efendi zîde takvâhu kâimmakâm-i nakîbü'l-eşrâf seyâdetlü efendi zîde şerefehu siyâdetuhu ve kidvetü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet ve vücûh-ı memleket ve umûm iş erleri ve söz sâhibleri zîdet mekâdirehum inhâ olunur ki Ayntab Kazâsı'nda bundan akdem mütesellim evlânın azliyle yerine kidvetü'l-emâsil ve'l-akrân izzetlü A'rif Ağa zîde kadruhu mütesellim nasb ve ta'yîn olduğu imdi sizler ki muhâtabûn-ı mûmâileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ağa-yı mûmâileyh kazânız mütesellimi bilüb her bir umûr-ı husûsunızda mûmâileyhe müraca'ât ve umûr-ı mehâm-ı saltanât-ı seniyye ve arâmiş-i bâl-ı fukarâ-yı ra'ıyyetin muhavver lâyıkında ru'yet ve tânzîminde bi'l-ittifâk mu'avenet ve gayret ve senki mütesellim-i mûmâileyhsin sen dahi kaffe-i umûrını şerî'at-ı mutaharraya tatbîk eyleyerek zabt u rabt-ı memleket dikkat ve erâzil ve esâfil makûlelerine zahmet vermeyerek bi'l-ittifâk ve vedî'a-i cenâb-ı bârî olan fukarâ ve re'âyanın asâyiş-i emn ve râhatları esbâbının istihsâline dikkat eylemeniz bâbında mütesellimlerini hâvî divan-i Haleb-i şehbâdan ber müceb-i buyruldu amel ve hareket eylesiz deyu

23 Rebi'ü'l-evvel sene 1246

Sayfa No: 401	Hüküm No: 172	Târih H: 05 Cem.-Evvel 1245 M: 02 Kâsım 1829
Belge Türü: Hatt-ı Hümayun	Belge Konusu: Mutasarrıf ta‘yîni	
Belgenin Özeti: Mar‘aş Kadısı Es-Seyyid Mehmed Sa‘îd’in Ayntab’a mutasarrıf olarak ta‘yîn edilmesine dair		

Akzâ kuzzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfî'-i i'lâmü's-serî'ati ve'd-din vâris-i ulûmî'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inayeti'l-meliki'l-mu'în sâbika Mar'aş Kâdîsı İzmirî Çelebîzâde Mevlânâ Es-Seyyîd Mehmed Sa'id zîde fezaîle tevki' refî' hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen ehl-i ilm ve sâhib-i fazîlet olub her vechile müstehâk-ı inâyet inayet ve şâyeste-i âtifet olduğun ecluden hakkında mezîd-i inâyet-i aliyye-i şâhâne mezid-i râfet-i seniyye-i pâdişâhanem zuhûra getirilüb bin iki yüz kırk altı senesi Cemaziye'l-âhîresi guresinden zabt itmek üzre avâtıf-ı mülûkâne ve avârız-ı behiyye-i hüsvânemden şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şâhânem mücebince Ayntab Kazâsı sana tevcih ve inâyet idüb i'lâmıçün ta'yîn olunmuşdur buyurdum ki hatt-ı hümâyûn-ı inâyet makrûnumla sâdır olan fermân-i celilü'l-kadrim mucebince zıkr olunan Ayntab Kazâsı'na gurre-i merkûmeden sen mutasarrıf olub beyne'l-ahâlî icrâ-yi âhkâm-ı şer'îyye-i Nebvî ve infâz-i evâmîr-i aliyye-i Mustafavî sallallahu te'âlâ alâ şâri'ihada bezl-i maktûr ve sa'y-i mevîr eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timad kılasın tahrîren fî'l-yevmi'l-hâmis min Cemaziye'l-ûlâ sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Sayfa No: 401	Hüküm No:173	Târih H: M:
Belge Türü: Mürâsele	Belge Konusu:Kâdî ta'yîni	
Belgenin Özeti:Antakyalı Osman Efendi'nin Ayntab Kadısı olarak atanmasına dair.		

İzet-meâb-i şerî'at-nisâb mevlânâ Antâkyalı Osmân Efendi kâmyâb-ı ba'de't-tahiyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki avâtıf-ı aliyye-i hüsrevâne ve avârıf-ı behiyye-i hilâfet-penâhîden işbu bin iki yüz kırk altı senesi Cemaziye'l-ahîr gurresinden zabt itmek üzre medîne-i Ayntab Kazâsı mevleviyeti da'îlerine tevcih ve ihsân buyrulmağla kazâ-i mezbûrenin umûr-ı şer'îyyesi tarafımızda cenâb-ı şerîflerine ihâle ve tefvîz olunmuşdur gereğidir ki kazâ-i mezbûrî gurre-i şehri merkûmdan siz bi'n-niyâbe zabt ve beyne'l-ahâlî icrâ-yı âhkâm-ı şer' âlâ ve tenfiz-i evâmîr-i sultân eyleyüb vâki' olan muhallefât-ı mevtâ-yı askerîyeyi âlâ mâ şer'i beyne'l-verese tezevvüc ve taksîm ve isticlâb-ı da'vât-ı hayriyye ced ve sa'y eylesiz vesselâm

El-mahlas Es-Seyyîd El-hâcc Mehmed Sa'id

Halebîzâde el-kâdî kazâ-i mezbûr

Sayfa No: 402	Hüküm No: 174	Târih H: 07 Cem.-Âhir 1246 M: 23 Kâsım 1830
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Mütesellim ta'yîni	
Belgenin Özeti: Güreniz ve Birecik mütesellimi olan Ömer Ağa'nın Ayntab mütesellimi olarak Arif Efendi yerine ta'yîn edilmesine ve eşkiya sorununu ve aşiretlerin çıkarttığı sorunları çözmesi gerektiğine dair.		

Şerî'at-şî'âr Ayntab nâibi fazîletlü efendi zîde fazluhu ve me'zûnen bi'l-iftâ fekâhetlü efendi zîde takvâhu ve kidvetü'l-emâcid ve'l-a'yân bu def'a Ayntab mütesellimliği uhdesine ihâle kılınan Güreniz ve Birecik mütesellimimiz sâ'adettü Ömer Ağa zîde mecduhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet ve vücûh-ı memleket ve umumen iş erleri zîde kadruhum inhâ olunur ki siz ki nâib ve müftî ve a'yân ve vücûh-ı sâire mûmâileyhimsiz iltimâsında mebnî Ayntab'da mütesellimimiz bulunan a'yân A'rif Ağa'nın hasbe'l-îcâb azliyle aşâir ve eşkiya vesâirîn ve kuttâ'u't-tarîk makûlelerinin def'i mazarratları ile zabt u rabt-ı memleket muktedir bir mütesellim nasbı lâzım gelmiş ve hâlâ Güreniz ve Birecik mütesellimimiz olan mûmâileyh Ömer Ağa'nın idâre-i memleket ve idâre-i fukarâ-i ra'îyyet ehlini (silik) tecârib adîde-i tab'-ı cümlesi ma'lûm olunmuş olmakdan nâşi bu def'a Ayntab mütesellimliği dahi ilhâka Güreniz ve Birecik mütesellimimiz mûmâileyhin uhde-i liyâkatine ihâle olunmuş

olduğı emri ma‘lûmunuz oldukda mûmâileyh Ayntab’da bi’l-istiğlâl mütesellim bilûb kaffe-i husûsâtınızda tarafına mürâca‘at ve kabûl ve edâ-yı mutâba‘atla tekâlif-i seniyye ve husûsât-ı sâirenin vakt ü zamanı tesviye ve temşîte bi’l-ittifâk ve gayret ve senki mütesellimimiz mûmâileyhsin Göreniz ve Birecik mütesellimini kemâkân uhdenizde olarak Ayntab müteselliminin dahi uhdenize ihâlesi sizden me’mûl ve muntazamız hüsn-i sülûk ve revîyyet iktidâsınca ve kurâ ve inhâsının eşkiyâ ve aşâir makûlelerinin fesâdından te’mîn ve kaffe-i ahvâl-i etvârınızı cell-i metîn-i şer‘ rabtle kılub fukarâyı taltîf ve tesekkûn farîza-i hayriyyesine mebnî olmağın mecbûr olduğız şîme-i kârana her dirâyet lâzîmesince umûr-ı fukarâ-yı ra‘iyyet ve mesalih-i saltanat-ı seniyye-i muhavver lâyıkında revîyyet ve herkese teşrînîm adâlet(t) virmez makûlelerinin te’diblerine mübâderet ile cümleden mücânib celilü’l-cevânib cenâb-ı pâdişâhîye hayr-ı du‘â celbine müsâra‘at eylemeniz bâbında mütesellimliği hâvî dîvân-ı eyâlet-i Halebü’ş-şehbâdan işbu buyruldu tahrîr ile tesyîr olunmuştur bi-mennihi te‘âlâ vüsûlünde ber müceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz deyu

Fî 07 Cemaziye’l-Ahîr sene 1246

Sayfa No: 402	Hüküm No:175	Târih H: 27 Cem.-Âhir 1246 M: 13 Aralık 1830
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu:Mütesellim ta'yîni	
Belgenin Özeti:Haleb Valisi Ali Paşa'nın,Haleb'e mutasarrıf olarak ta'yîn edilmesine dair.		

Düstûr-i mûkerrem müşîr-i mufahham nizâmu’l-âlem müdebbir-i umûru’l-cumhûr bi’l-fikri’s-sâkib mütemmim-i mehâmu’l-enâm bi’r-re’yi’s-sâib mümehhid-i bünyânü’d-devleti ve’l-ikbâl müsîr-i erkânü’s-sa‘âdeti ve’l-iclâl el-mahfûf bi-sinûf-i avâtifü’l-meliki’l-a‘lâ Haleb Vâlisi vezîrim Ali paşa edâmâllâhu te‘âlâ tevkî-i refî-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki sen vüzerâ-yi izâmımın yarâr ve nâmdârı ve vûkelâ-yi fihâmımın umûr-dîde ve kârgüzâr ve şecâ‘at-şî‘ârı olub her vechile müstehakk-ı inâyet ve şâyeste-i âtîfet olduğın ecilden Haleb eyâleti bundan akdem uhdene tevcîh ve hâlâ üzerinde olmağla mezîd-i inâyet-i aliyye-i şâhânem ve mezîd-i râfet-i seniyye-i pâdişâhânem zuhûra getürüb işbu bin iki yüz kırk altı senesi

Cemaziye'l-ahîresinin on altıncı gününde avatıf-ı aliyye-i mülûkâne ve ve avârif-i behiyye-i hüsrevânemden şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-i hümayûn-i şevket-makrûn-ı şâhânem mücebince eyâlet-i mezbûre bundan böyle teyîden sana tevcîh kılınmağla mutasarrıf olub zabt u rabt-ı memleket ve hıyânet ve sıyânet bâbında ve def' u ref'-i te'addiyât ve mezâlimde vesâir fermânım olan hıdemât-ı aliyyemin edâ ve temşiyet ve tekmîlinde bezl-i iktidâr ve sa'y bî-şîmâr eyleyüb min ba'd fukarâ-yı ra'iiyyet vesâir sükkân-ı vilâyet ve fettân-ı memlekete bir vechile zulm ve te'addî ve tecâvüzden begâyet ictinâb ve ihtirâz üzre olası şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi'l-yevmi's-sâbî ısrîn Cemaziye'l-âhîr sene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

Sayfa No: 402	Hüküm No:176	Târih H: 21 Cem.-Evvel 1246 M: 07 Kâsım 1830
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu:Nakibü’l-eşraf ta’yîni	
Belgenin Özeti:Seyyidağazîde Seyyid Mehmed Bey’in Ayntab nakibü’l-eşrafı olarak ta’yîn edilmesine dair.		

Mehmed Beğ'in nikâbet-i buyruldu sûretidir

Fahrü's-sâdât Ayntab'ın vücûhundan Seyyidağazâde izzetlü Seyyîd Mehmed Beğ'e inhâ olunur ki medîne-i Ayntab'ın nikâbet-i kâimmakâmı uhdenize ihâle olunması bu def'a tarafımızdan derbâr-ı ma'delet medâra inhâ olunmuş olmağla iktizâ iden menşûrunuz vüsûlüne kadar şimdilik hıdmet-i nikâbet idâresine mübâderet eylemeniz bâbında dîvân-ı Haleb'den işbu buyruldu tahrîr ve imlâ ve yedinize i'tâ olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ ber müceb-i buyruldu amel ve hareket mübâderet iyleyesin

Fî 21 Cemaziye'l-evvel sene 1246

Sayfa No: 402	Hüküm No: 178	Târih H: 15 Cem.-Evvel 1246 M: 01 Kâsım 1830
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: A‘yân nasbı	
Belgenin Özeti: Fazlıağazâde Osman Ağa’nın Ayntab’a a‘yân nasb olunmasına dair.		

A'yân Osmân Ağa'nın buyruldu sûretidir

Şerî'at-ı şî'âr Ayntab nâibi faziletli efendi zîde fazluhu ve iftiharü'l-emâcid ve'l-a'yân mütesellimimiz sa'âdetli ağa dâme mecduhu ve me'zûnen bi'l-iftâ ve bi'l-cümle vücûh-ı efendiler zîde fazluhum ve bu def'a a'yân nasb ve ta'yîn olunan kıdvetü'l-emâsil ve'l-a'yân Fazlıâgazâde izzetli Osmân Ağa zîde kadruhu inhâ olunur ki mütesellim-i mûmâileyhin ma'îyyetinde bulunub umûr-ı memleket ve mesâlih-i fukarâ ve ra'îyyet ikdâm eylemek üzre cümlelerin merzî ve muhtârı bir kimesnenin a'yân nasb ve ta'yîn olunması lâzım olduğına mebnî bu def'a cümlelerin ihtiyâr ve imtiyâzı üzre mûmâileyh Osmân Ağa zîde kadruhu a'yân nasb ve ta'yîn olmağla mûmâileyhi a'yân bilüb reyine muvâfakat eylesiz ve senki a'yân-ı mûmâileyhsin sen dahi rızâ-cüvâyane hareketle vâki' olan mesâlih-i belde ve husûsât-ı sâire mezîd-i i'tinâ ve gayret ve bezl-i mechûr ve dikkat eylemek bâbında dîvân-ı Haleb'den işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr ve mütesellimimiz kâtib sa'âdetli İbrâhîm Efendi ile irsâl ve tesyâr olunmuşdur inşâellâhu te'âlâ vüsûlünde ber vech-i muharrer amel ve hareket ve hilâfindan begâyet tehâşi ve mücânebet eylesiz

Fî 15 Cemaziye'l-evvel sene 1246

Sayfa No: 403	Hüküm No: 179	Târih H: 21 Cem.-Evvel 1246 M: 07 Kâsım 1830
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Haleb Vâililiği’nin teyit edilmesi	
Belgenin Özeti: Haleb Valisi Ali Paşa’nın Haleb Valiliğine devâm etmesi ve görevin gereklerini yerine getirmesi için gönderilen tembihâta dair.		

Düstûr-i mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümehhid-i bünyânü'd-devletü ve'l-ikbâl müsîr-i erkânü's-sa'âde ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sinûf-i avâtifi'l-meliki'l-âlâ hâlâ Haleb vâlisi olup bu def'a eyâlet-i merkûme tebîd-i uhde-i istibhâlimize ibkâ ve takrîr kılınan vezîrim Ali Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki senki vezîr-i gayret-semir-i müşârünileyhsin vüzerâ-yı izâm ve sıdk-ı irtisâm beyninde kemâl-i kâr-şinâs ve ru'yet ile mevsûf ve vüfûr-ı umûr-ı agâhî ve dirâyet ile meşhûr ve ma'rûf olup bu âna değin me'mûr ve müstahdem olduğın hıdemât-ı devlet-i aliyye ve mehâm-ı saltanat-ı seniyyemde ve tahlîs-i Haleb Vâliliği'ne müteferri' olan evâmir-i celîle-i mülûkânemle uhde-i sadakâtine ihâle kılınan kaffe-i husûsâtın tıbk ve mahuve-i pâdişâhanem üzre hüsn-i ru'yet ve tesvîyesiyle zabt u rabt-ı memleket ve def'-i ref'-i şürûr erbâb-ı mefsedet-i mârresinde ve geçenlere ve Ayntab cânibinde tekevvün iden fesâd ve ihtilâlin ahâlî-i memleket ve sükkân-ı vilâyet pâzede kabûl-ı fesâd olmak yerine icrâ-yı tedâbîr-i sâlibe ve ihmâl ârâ-yı mine'l-hîbe ile hüsn-i indifâ' emrinde berzede-i meydân-burûz olan sa'y ve ikdâmın nezd-i mekkâr mansûr-ı pâdişâhanemde ma'lûm ve makbûl ve bundan böyle dahi senden dîn-i mübîn ve devlet-i aliyye (silik) lâıyk ve mizâc-ı mukâddem-i imtizâc-ı hidivâneme mutâbık ve vakt ve hâle muvâfık nice nice hizmet ve sadâkat ve âsâr-ı merdî-i hamîyyet izhârı muntazır ve me'mûl ve bu cihetle hakkında tevcîhât-ı mehâsin-âyât ve emr-i ra'im derece-i gâyet-i mevsûl olmakdan naşî teceddüd takviye-i def' ve nüfûzun zımnında bu def'a avâtıf-ı aliyye-i şamiletü'l ekarim-i şâhâne ve avârıf-ı behiyye kamiletü'l-mekarim-i pâdişâhanemden şeref-efzâ-yı sahife-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı inâyet-makrûn-ı mülûkânem mücebince Haleb Eyâleti kemâkan tebîd-i uhde-i sadâkatinde ibkâ ve takdîm kılınmağla mecbûl ve meftûr olduğın umûr-ı aşînâyı (silik) kâr-azmâmı sadâkat muktezâsı üzre ber vech-i tebîd zabt u rabt-ı memleket ve her halde himâye-i sükkân-ı vilâyet ve sıyânet-i fukarâ-yı ra'ıyyet ve umûr-ı ehemine dikkat tarik-i müstecmi'ü'l-mec ve eşrâf-ı tacdârânem için cümleden isticlâb-ı dâvât-ı hayriyye sarf-ı nakdîne-i liyâkat ve'l-hâsıl sen eyâlet-i merkûmenin vâlisi olmağla tebîden eyâlet-i merkûm dâhilinde olan mahallerde şeyn ve abâdan olması ve ahâlînin uzr-ı zulmden vikâyeleri ve asâyiş-i istirâhatleri esbâbının isihşâli ve istikmâli mârre (silik) mehâm-ı lâzımeyle ihtimâm ve mecmu' mesâlih ve ictirâi'l-ikdâmın vech-i vechiye tavr-ı merkûm ve istihsân üzre ru'yet ve tesvîyesine kemâl-i i'tinâ ile hıdemât-ı sâirenin naşîr-i lâhika

ilâvesine nisâr-ı te‘addisine mehâm ve tâkat eylemek fermânım olmağın i‘lâmen ve te‘kiden me‘mûrîni ifhâmen mahsûsan işbu emr-i celilü’l-kadrim ve tebîden hükm-i münîfe matviyyen ile tesyîr olunmuşdur imdi keyfiyet ma‘lûm-ı sadâkat-lüzûmun oldukda ber vech-i muharrer amel ve hareketle senden mâmûl ve şimdiye değin meşhûd olan âsâr-ı sıdk ve dirâyet ve mâiyye-i hamîyyet ve fetâneti bundan böyle dahi ibrâz ve izhâr ve hakkında derkâr olan hüsn-i tevcîhât-ı mekârim-gâyât-ı mülûkânemin tebîd ve tezyîdine bezl-i sa‘y ve iktidâr eylemek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-i vâcibü’l-ittibâ‘ ve lâzimu’l-imtisâlimin mazmûn-i itâ‘at-makrûnuyla amel ve hareket eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîren fî’levâsıt şehri-i Cemaziye’l-âhîr sene sitte ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Sayfa No: 404	Hüküm No: 180	Târih H: 23 Rebi‘ü’l-Evvel 1246 M: 11 Eylül 1830
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Eski mütesellimin kayıtlarının incelenmesi	
Belgenin Özeti: Ayntab mütesellimi Mehmed Ağa’nın kendinden önceki a’yânın gerçekleştirdiği iş ve işlemleri kontrol edip,sonucu raporlaması gerektiğine dair.		

Bâ hatm-i kebîr vâli-i valâ-şân eyâlet-i Halebü’ş-şehbâ Ali Paşa

Kıdvetü’l-emâcid ve’l-a’yân Ayntab mütesellimimiz izzetlü Mehmed Ağa zîde mecduhu inhâ olunur ki selefiniz Ali Ağa’nın müddet-i nasbından azline kadar bi’l-cümle tahsîlât ve ihracât ve ahâlî-i memleket ile kaffe-i muhâsebât ve mu‘amelâtının bi’l-muvâcehe ru‘yetle kat‘-ı rişte olunub girüye uşâk? bırakılmamak lâzımeden olmağla imdi ağa-yı mûmâileyhe ber vech-i muharrer ahâlî-i memleketin bi’l-muvâcehe hesâbları ru‘yet ve sizlere rabt ile mûmâileyh tarafımıza i‘adeye mübâderet eylemeniz bâbında dîvân-ı eyâlet-i Haleb’den işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr ve kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân izzetlü El-hâcc İbrâhîm Edhem Efendi mübâşeretle irsâl ve tesyâr olunmuşdur bi-mennihi te‘âlâ vüsûlünde ber müceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilâfindan tehâşî ve mübâ‘adet iyleyesiz deyu

Fî 23 Rebi‘ü’l-Evvel sene 1246

Sayfa No: 404	Hüküm No: 181	Târih H: 01 Cemaziye'l-Âhir 1246 M: 17 Kâsım 1830
Belge Türü: Ma'rûz	Belge Konusu: Asker ma'rifetiyle tahsîl edilen verginin irsâli	
Belgenin Özeti: Ayntab mütesellimi Mehmed Ağa'nın vergi tahsîline isyan edenlerin üzerine sevk edilen askerlerin vesilesiyle tahsîl edilen paranın hazîneye teslim edildiğine dair.		

Ma'rûz-ı dâ'î-i devâm-ı ömr ü devletleridir ki

Kırk beş senesine mahsûben uhde-i devletlerine ihâle buyrulan medîne-i Ayntab Kazâsı'na mütesellim nasb ve ta'yîn buyurdıkları sâ'adettü Mehmed Ağa kullarını belde-i mezbûrenin kendülerini bilmez bir tâkım süfehâsı kavlı itmeyerek asiyân eylediklerine mebnî mütesellimleri ağa-yı mûmâileyhi derûn-ı şehre idhâl ve süfehâ-yı merkûmeyi terbîye için cânib-i veliyyü'n-ni'mânelerinden sevk buyrulan asâkir-i hâkipâ-yı veliyyü'n-ni'mânelerinden takdîm olunan mûmzâ ve mahtûm defterin nâtık olduğu üzre sarf buyurdıkları on iki buçuk yük dahi yedi yüz elli guruş altmış bir güne kadar yerlü yerinden ve îcâb ve iktizâ idenlerden tahsîl olunarak hazîne-i veliyyü'n-ni'mânelerine edâya ihale belde-i mezbûra ta'ahhüd oldukları bi'l-iltimâs huzûr-ı asfalarına arz ve i'lâm olundu bâkiyü'l-emr hazret-i menlehü'l-emr hurire fi'l-yevm gurre-i Cemaziye'l-âhîr lisene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

Sayfa No: 405	Hüküm No: 182	Târih H: 27 Cemaziye'l-Âhir 1246 M: 13 Aralık 1830
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Katolik Ermenilerin affı	
Belgenin Özeti: Geçmişte yaptıkları hatalara rağmen Katolik Ermenilerinin af edilerek Rum veya Ermeni Kiliselerinin bulunduğu yere göre Dersa‘âdet’e parça parça gönderilip kendi işleriyle meşgul olmaları ve ibadetlerinde özgür bırakılmaları ayrıca oraya gönderilen Enderyâs isimli papaslarına müdahale edilmemesine dair.		

Bâ hatm-i kebîr vâli-i valâ-şân eyâlet-i Halebü'sş-şehbâ Ali Paşa

Şerî'at-şî'âr Ayntab nâibi fazîletlü efendi zîde ilmuhu ve kidvetü'l-emâcid ve'l-a'yân mütesellimimiz izzetlü ağa zîde mecduhu inhâ olunur ki Ermenî Katoliği re'ayasının

isâet-i sâbıkalarında afv-ı şehinşahi sünûh iderek içlerinde millet-i ahar karışdırmamak ve Rum ve Ermeni kenisanelerine (silik) ve bâ ferman-ı âli nefy olunan rüesaları oldukları mahalde iskan etmek ve guruh guruh nefy olub oldukları mahallerde emlak ve arazisi olmayanlar Dersa'âdet'e gidüb sanatlarına meşgûl olmak ve ırz ve edebleriyle oldukça papaslarına ve icrâ-yı ayînlerine bir taraftan müdâhale olunmamak şurûtundan idüğü bu def'a Katolikân nâzırı ve duhân gümrüğü emîni atufetlü Edhem Efendi Hazretleri tarafından bâ tahrirât iş'âr olunmuş olmağla imdi o makûle Ayntab'da mutavattın itmiş olanlara icra-yı ayin-i âtilalarına ve bu def'a gitmiş olan Enderyas nâm bir nefer papaslarına bir taraftan müdâhale itdirilmemek şurûtı mûcebince dîvân-ı eyâlet-i Haleb'den işbu buyruldı tahrîr ve ısdâr olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde ber mûceb-i buyruldı amel ve harekete mübâderet eylesesiz

Fî 27 Cemaziye'l-âhîr sene 1246

Sayfa No: 405	Hüküm No: 183	Târih H: 03 Cemaziye'l-Âhir 1246 M: 19 Kâsım 1830
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Eksik tahsîlâtın düzletilmesi	
Belgenin Özeti: Cizye toplamak için me'mûr edilen Hacı İsmail Efendi'nin 16.000 gurusş eksik teslim ettiği bedelin ve buna ek olarak 3200 gurusşluk mübaşiriye ücretinin ve 1242 ve 1243 senelerine ait sekiz bin kûsür gurusşun kendisinden tahsîl edilmesine dair.		

Şerî'at-şî'âr Ayntab nâibi fazîletlü efendi zîde fazluhu ve kidvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ayntab mütesellimimiz sâ'adetlü Mehmed Ağa zîde mecduhu inhâ olunur ki iki yüz kırk dört senesine mahsûben Ayntab cizyesi hâlâ Ayntab'da nakîbü'l-eşrâf kâimmakâmı Seyyîdağazâde Es-Seyyîd Mehmed Beğ tarafından cem' ve cibâyet olunmuş ve on altı bin gurusş bâ fermân-ı alî tahsîline me'mûr olan Hacı İsmâ'il Efendi'ye teslim olunarak kusûr-ı zimmetinde kalmış olduğından tahsîli bâbında tarafımıza hitâben emr-i ali sâdır olmuş ve Ayntab cizyesinin kıbelü'z-zam bedeli otuz iki bin gurusş olmak mûlabesesi kusûr kalan on altı bin gurusş ile ber mûceb-i şurût mirî-i mübâşîrîn hizmet olan üç bin iki yüz gurusşun ber mantûk-ı emr-i ali mîr-i mûmâileyhden tahsîli lâzım gelmiş olmağla imdi siz merkûme mâl-ı cizyesinin kusûrı olan on altı bin gurusş ile hizmet-i mübâşîri olan üç yük iki yüz gurusşun tamâmen ve kâmilên mîr-i mûmâileyhden ve

kırk iki kırk üç seneleri nüzûl ve avârizdan kazâlundun zimmetleri olan sekiz bin bu kadar gurusun dahi hizmet-i mübâşîriyesi ile temellüklerden tahsîl ve mübâşîrine teslîm olunmak üzere bu tarafa tesbîle mezîd-i i'tinâ ve dikkat ve bundan böyle imrâr-ı vakt vukû'ndan mübâ'adet eylemeniz bâbında ber mûceb-i emr-i ali dîvân-ı eyâlet-i Haleb'den işbu buyruldu tahrîr ve ısdâr ile irsâl olunmuşdur bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde gerekdir ki ber mûceb-i buyruldu amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz deyu

Fî 3 Cemaziye'l-âhîr sene 1246

Sayfa No: 405	Hüküm No:184	Târih H: 19 Rebi‘ü’l-Âhir 1246 M: 07 Ekim 1830
Belge Türü: Mürâsele	Belge Konusu:Asker kaydı	
Belgenin Özeti:Ayntab’dan kayd olunan 42 askerin tahrîrine dair.		

Derûn-ı Ayntab'dan tabûr-ı hümayûn kayd olunan kırk iki nefer işbu mahale kayd ve tahrîr olmuştur

Mahal-i mühr sekbân İbrâhîm Ağa

Fî 19 Rebi'ü'l-âhîr 1246

Sayfa No: 406	Hüküm No:185	Târih H: 1246 M: 1830/1831
Belge Türü: Defter	Belge Konusu:Askerden dönenlerin kaydı	
Belgenin Özeti:Ayntab’a dönen askerlere ait defter hakkında.		

Mansûr-ı Muhammediye'den bakî ve teslîmât beyân olunur

Şhreküsti Mahalleli Dede Ali oğlu Ahmed	Şhreküsti Mahalleli Merkebeci Hasan'ın oğlu İsmâ'il

Kurb-1 Şehreküstü Mahalleli Karakeçili Mehmed oğlu Mehmed	Kurb-1 Şehreküstü Mahalleli Karpuzoğlu Mustafa'nın oğlu İbrâhîm
Kozanlı Mahalleli Pakcı Ali'nin oğlu Ali	Kılıçoğlu Mahalleli Çekdeli Hâlûk oğlu Mehmed Ali
Akyol Mahalleli Karışeyhli oğlu Mehmed	Kurb-1 Kozanlı Mahalleli Karakuyulu Mehmed'in oğlu Hüseyin
Çukur Mahalleli Memik oğlu Mehmed	Ehl-i Cefâ Mahalleli Kurdî Emîn'in oğlu Mehmed
Tevbe Mahalleli Eyi Musâ oğlu Memik	Kurb-1 Zencirli Mahalleli Mustafa'nın oğlu Mehmed
İbn-Şeker Mahalleli Nâlbând oğlunun oğlu Ali	Taşlakî Mahalleli Mustafa'nın oğlu Ahmed
Cozlıca Mahalleli Dellâk oğlu Mehmed'in oğlu Osmân	Cozlıca Mahalleli Bamyacı Mehmed'in oğlu Mustafa
Kürkciyân Mahalleli Zavrmetin oğlu Mehmed	Kürkciyân Mahalleli Peştö oğlu Ali
Ali el-Neccâr Mahalleli Hâcî Karaoğlu Mehmed	Ali el-Neccâr Bayrak Öni Mahalleli Samlı İbrâhîm oğlu Mehmed
Şehreküsti Mahalleli Bakkal Mustafa oğlu Şerîf	Şehreküsti Mahalleli Şilteli Mustafa oğlu Ali
Kurb-1 Şehreküstü Mahalleli Merkebcî Mustafa oğlu Hasan	Şehreküsti Mahalleli Murad Hüseyin'in oğlu Hüseyin
Kılıçoğlu Mahalleli Hallac Ali'nin oğlu Hüseyin	Kurb-1 Şehreküstü Mahalleli Hüseyin Beğ oğlu Mehmed
Kozanlı Mahalleli Köse Emîn'in oğlu Mehmed	Kozanlı Mahalleli Mihrimanlı Mehmed'in oğlu Ahmed
Ehl-i Cefâ Mahalleli Arilli Mehmed'in oğlu Ali	Kurb-1 Kayacık Mahalleli Tünegî Mehmed'in oğlu Ali
Kurb-1 Zencirli Mahalleli Hâcî Tosun oğlu Hasan	Çukur Mahalleli Hayta oğlu Mehmed
Tevbe Mahalleli Mollâ Abdullâh oğlu Osmân	Tevbe Mahalleli Tahîr'in üvey oğlu Abdullâh
Tarla-yı Cedîd Mahalleli Seyyîd Mehmed'in oğlu Mustafa	Kızılcamescîd Mahalleli Ömer'in oğlu Ahmed
Seng-i Hoşkâdem Mahalleli	Tarla-yı Atîk Mahalleli

Rub' Osmân'ın oğlu Mehmed	Sela oğlu Ahmed
Çalı Mahalleli Kâsım'ın oğlu Kâsım	Boyacı Mahalleli Abdullâh oğlu Hasan
Seng-i Nakkaş Mahalleli Nalcacı oğlu Ali	

Sayfa No: 406	Hüküm No: 186	Târih H: M:
Belge Türü: Mürâsele	Belge Konusu: Ordu için tarh	
Belgenin Özeti: 1246 Cemaziye’l-Âhir’inde ordu için tarh edilen kümes hayvanı,küçükbaş ve büyükbaşlar için belirlenen bedel hakkında.		

İşbu bin iki yüz kırk altı senesi mâh-ı Cemaziye'l-Ahîr'in yigirmi üçüncü gün mukaddem vukû' bulan ordı mesârif ve mesârif-i beldeye mahsûben derûn-ı belde tahrîr olundukda baş orta ve ayak i'tibâriyle iki yüz seksen baş çeküb ve her baş iki yüz altmış gurus ve bin on dokuz orta çeküb beher ortaya yüz kırk gurus ve dört bin seksen dört ayak çeküb beher ayak ellışer gurus isâbet eylediği cümle ittifâkı ve ma'rifet-i şer' ile işbu mahal kayd olundu

Sayfa No: 407	Hüküm No:187	Târih H: M:
Belge Türü: Defter	Belge Konusu:Masraf defteri	
Belgenin Özeti:Ayntab sancağının masraf defterine dair.		

Tob güllesine bâyed-i e'ana devşirmeye	035
Hazînedâr Ağa'ya Kâtır Osmân Efendi'den bâyed-i a'yân	060
Kapu harcı bâyed-i e'ana	150
A'yânlık ve nakiblik buyruldisı getüren İbrâhîm Efendi'ye 1000 tütüncü başıya 500 bâyed-i a'yân	150
Tobcibaşı Mustafa Ağa'ya hıdmet bâyed-i a'yân	050

Cem'an yekûn 445	
Hakim Efendi'ye defter-i me'mûrîniçün hıdmet	50
Mürûr-ı ubûr iden mesâfirine teabbüd bahâ gülle 15	43
Battâl Höyükde ıtlâk olunan Zi'l-hicce bahâsı bekâyâsı	8
Bu cum'aya kadar hâlâ a'yân Osmân Ağa ma'rifetiyle masrûf olmuştur	546
Devletlü ağa efendimize üç günlük zâhire bahâ	2900
Dîvân efendisine hıdmet	600
Hazînedâr ağaya hıdmet 5000 keşide olan esb-bahâ 1500	650
Tatar Ağa'sına hıdmet	120
Cem'an yekûn 4316	
Bâ mürâsele Apo oğlunun hâne bahâsı	500
Ayntab kâdılığü getüren gavvasa hıdmet 100 Hazînedârın adamı Ferhâd'a hıdmet 200	30
Mecnûn dervîşe hıdmet 150 efendimizin tatarlarına 150 def'a tatar 50 bir gavvasa 25	38
Seyfeddîn oğlu mübâşirine 200 Hâcî Edhem Efendi'ye muhâsebe mârresiçün hıdmet 3000	326
Asker tezkeresi getüren tatar 100 efendimizin mürûr-ı ubur iden gavvaslarına ve ağa-yı mübine 3000	365
Cem'an yekûn 5648	
Mukaddem tuz mârresiçün dîvân efendinin adamına hıdmet	40
Esbak nakîb Osmân Efendi'nin at bahâsı	30
Kurr' sarrâfa arz-ı hâl virüb iki yüz guruş hıdmetin yüz gurusunu Mehmed Efendi'ye	10
Cem'an yekûn 5728	
Mukaddem Ağa Efendi'ye gönderilen Konakçı Mustafa Ağa'ya hıdmet	30
Kethudâ ile Ağa Efendimizin emriyle	250
Cem'an yekûn 6008	
Şehr kethudâsının yediyle evlâ masrûfâtıdan koyılan	1000
Cem'an yekûn 7008	
Hakim Efendi'ye	100
Cem'an yekûn 7108	

Sayfa No: 433	Hüküm No: 188	Târih H: 01-10 Zi'l-Hicce 1246 M: 13-22 Mayıs 1831
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: İşkodralı Mustafa Paşa’nın isyanı	
Belgenin Özeti: Devlet-i Aliyye’ye isyan eden İşkodralı Mustafa Paşa’nın isyanı Serdar-ı Ekrem tarafından bastırılması ardından İşkodralı Mustafa Paşa’nın yenilip Köprülü ve Üsküp tarafına kaçtığı,yakalanamadığı fakat bozguna uğratıldığına dair.		

Düstûrûn-i mükerreremûn müşîrûn-i mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbirü'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkib mütemmimû mehâmi'l-enâm bi'l-re'yi's-sâib mümehhidû bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müsîrû erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn-i bi-sinûf-i avâtifu'l-melikü'l-a'lâ Anatoli'nın orta kolu yemîn ü yesârıyla nihâyetine varınca vâki' vüzerâ-yı izâm edâmallâhu te'âlâ iclâlehum ve e'azimü'l-ümerâi'l-kirâm efhamü'l-küberâi'l-fihâm ulu'l-kadr ve'l-ihtirâm el-muhtasûn bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîrmîrân-ı kirâm dâme ikbâlehum ve akzâ kuzzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'û i'lâmü's-şerî'ati ve'd-dîn vârisû ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtasûnu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevâlî-i fihâm zîdet fezâilehum ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm kuzzât ve nüvvâb zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimîn ve voyvodegân ve a'yân ve vücûh-ı ahâlî ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki İşkodrâlî Mustafa Paşa ve aba ve ecdâdı bunca müddetten berü Devlet-i Aliyyemin nâme-ı ni'metiyle perverde olmuş olmağdan mücebince inâyet ve iltifât-ı padişâhânem erzânî kılınmış iken hiçbirinin kadr-i şükrünü bilmeyüb nânkörlük yolunu tutarak dürlü dürlü erâcize ve ekâzîb ebleh-firibâne ile kezalik beğlerine vesâir ba'zı sebük neferâmı (silik) ve ihlâllerine Devlet-i Aliyyem hakkında merkûz zır-ı hâbaset yeri olan fesâd ve mel'uneti icrâ-yı fâsîdimle (silik) izhârını asîyân ve hurûc-ı ale's-sultân fazîhasına irtikâb etmiş olduğundan hâin-i merkûma tab'ıyyet idenlerin cânib-i şer'îât-ı garrâdan virilen fetvâ-yı şerîfe mücebince kahr ve i'damları husûsuna irâde-i aliyyem te'allukuyla iktizâsının husûsı bi'l-âkl sadr-ı a'zam sûtûde şiyem ve serdar-ı ekrem kaviyyü'l-himeme ihâle olunmuş ve hâin-i merkûma şekâvet ve mel'unatda pâdâş ve müttehid olan kezalik paşalarından ba'zı habâset pîşeler Arnavudlukdan beri Rumili taraflarına hantı? ve tecâvür-i da'ıyye-i bâtılasıyla beriye kadar gelmiş olduklarına binâen sadr-ı a'zam müşarunileyh dahi mevcûd-ı ma'ıyyeti olan asâkir-i mansûre ile Arnavudluğun Toskalı (silik) dilâverlerini vesâir askeri bi'l-istishâb üzerlerine varub muhârebeye şurû' eyledikde eşkiyâ-i merkûma bir vechile mukâvemete muktedir olamayarak avn-barî ile dört binden mütecavir kılıçdan geçüb bakiyetü's-süyûf olanları dahi mihtereman gerüye firâr ile mevcûd olan bi'l-cümle hıyâm ve evân-ı harbiye ahz olundukdan sonra binâen sadr-ı a'zam müşarunileyh müsteneden begâyeten lillâhi te'âlâ beraberdir? (silik) üzerine azîmet-birle hâin merkûmun yek

güvenüb dayandığı askerden dahi birkaç mirmîrân vesâir sergerde ile medîne-i mezkûrede ikâme etmiş olduğu sekiz binden haşerât-ı menhûsa üzerlerine lede'l-muhâseme bâ avn-i hazret-i bârî satvet-i kahire-i saltanât-ı seniyyeme tab-aver olamayub cümlesi gaden dağa perâkende ve tarumar ve pek çoğu süngü ve kılıçdan geçüb mahzar-ı kahr u dimâr olub bakiyetü's-suyûf olanların ekserî kayd-ı esre giriftâr olmuş olduklarından gayrı Mustafa Paşa didikleri hâinin dahi hısn olduğu Yabuna Hânına kadar ve akar-ı askeriyle verâları ta'kîb olmuş olduğundan hâin mezkûrda terkan kendüsi Köprülü ve Üsküb taraflarına kaçmış ve cümlesi zabt olunmuş olduğına binâen vedsinden asker-i vefîre sevk olunmuş isede orada dahi iyileşiye dek üç beş nefer eşkiyâ ile hâiban ve hâsîran can havliyle İskenderiye'ye kadar firâr vechiyle külliye perîşân ve tarumar olduğundan derhâl Köprülü ve Üsküb taraflarından i'tidâd ve istidânı? hâvî sadr-ı a'zam müşarunileyh kâfirler ve ademler geldiğinden başka mukaddemden hâin merkûma teba'iyet itmiş bulunan evcâh mirmîrân vesâir mülgâ dahi yüz çevirerek kendü cüdam ve ik'alarını imhâ sûretine teşebbüs iderek hâin merkûmun firârı olan cânibin boğazı vesâir ma'berleri asker ta'yîniyle sedd ve bend ve ba'zısı dahi hayyen ele getürmek veyâhûd itmâmgar ile kendüsüne bedel-i afv olmak üzere ser-maktû'ını takdîm etmek dâi'yesiyle seyr-i serî ile verâseti mücebince(t) müsâra'at vesâirleri dahi beheri cürm ve kâbahatlerini bi'l-i'zâr isti'fâ ile istidâ-i itâat ve inâyet(t) itmiş oldukları ve serdâr-ı ekrem müşarunileyh dahi asker-i mansûre ve sâir asker ve ba'zı me'mûrlarıyla Üsküb taraflarına gönderüb şâkî-i merkûm İşkodra'ya vardığında zinhâr kabûl itmeyerek ahz u girift itmeleriçün iktizâ idenlere buyuruldular neşdile kendüsi dahi bi'l-firârü'z-zafer ol tarîkde satvetândan hareket ve iktizâ-yı (silik) icrâsı tertîbine sürât itmekde olduğunu ihbâr-ı meserreten şâdî-i sadr-ı a'zam müşarunileyh tarafından derbâr (silik) mukaddem ve mu'ahhar birbirini ta'kîb vârid olan tahrîrâtta tebşîr ve teblîğ olunmuş ve bi-mennihi te'âlâ hâin-i merkûm ve ana tabi' olan havna mütecâsir oldukları bagi-i tuğyânların mücazâtını bularak bî-lutfihi te'âlâ makhûr ve perîşân olduğına nazaran kendisü dahi hemân birkaç gün zarfında belâsını bulub zîr-i tegallübünde olan fukarâ ve zu'afâ ve re'aya ve berâyâ zulm-i cevrden halâs olarak zîr-i sâye-i merâhim-vâye-i şânemde müsterihü'l-hâl ve farîğü'l-bal olacakları bi'l-iştibâh olduğına binâen keyfiyyet-i mukaddem ve mu'ahhar Rumili'nin ücrâ koluna evâmîr-i aliyem tasdîr ve tesyîriyle i'lân ve tebşîr kılınmış isede bu i'nayet-i celîle ve i'tâ-i cezîle-i memâlik-i Anadolu'ya i'lân ve işa'asıyla (silik) hisseyâb-ı meserret olmaları lâzımeden olmağdan nâşi sizki vüzerâ-yı müşâr ve

mirmîrân ve mevâlî ve kuzzât ve nüvvâb vesâir mûmâileyhimsiz vûsûl-i fermân-ı me‘alîândanemde siz dahi keyfiyyet-i zîr-i hükümetinizde kâin bi’l-cümle kazâlar ahâlîsine i‘lân ve işâ‘at birle devâm-ı ömr-i şânem dâvât-ı hayriyyesine müvazebet etmeleri ifâde ve tefhîmine mübâderet eylemeniz fermânım olmağın i‘lânen ifhâmen ve mahsûsân işbu emr-i celilü’l-kadrim ısdâr ve rikâb-ı hümayûnum kâimmakâmı tatarlarından kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân İsmâ’il zîde kadruhu ile tesyâr olunmuşdur imdi keyfiyyet-i irâde-i seniyyem mantûk-i emr-i münîfimden ma‘lûmunuz oldukda herkese i‘lân ve tefhîm birle taraf-ı müstecmi‘û’l-mecid ve’ş-şeref-i pâdişâhânem için cümleden isticlâb-ı da‘vât-ı hayriyyeye sarf-ı ru‘yet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vûsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-i vâcibü’l-ittibâ‘ ve lâzimü’l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ‘at-makrûniyla amel ve hareket eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîren fî evaîl-i Zi’l-Hicce’ti’ş-şerîfe lisene sitte ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Be-makâm-i Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 434	Hüküm No:189	Târih H: M:
Belge Türü: Defter	Belge Konusu:Mesarifat Defteri	
Belgenin Özeti:Ayntab’da vukû‘ bulan tafsilâtlı mesarifat defterine dair.		

Vukû‘ bulan mahalline dâir mesârifât	
Beyden gelen tatar	80
Varak için gelen tatar	100
Çadırlar için Haleb’den gelen tatar	100
Haleb’den gelen efendimizin kavâsına	50
Vücûh-ı efendiler devletlü Ali Paşa efendimiz hazretlerine istikbâle gittükde	250
Yekûn	580
Deyüoğlu Mustafa Ağâ’ya esb bahâ	150
Devletlü Ali Paşa Efendimiz haber için gelen ağaya ve uşaklarına	550
Asâkir-i mansûrenin palaska ve câmedân için gelen kavasa hıdmet	100
Ordulı’n-ni‘âmide şehri kethudâsı ma‘rifetiyle vekîlimiz ve şehri emînine avaîd	350

Kantarcıya ve şinikciye şehir kethudâsı yediyle orduda	90
Yekûn	1820
Veliyyü'n-ni'am efendimizden kağıd götüreren tufengci tatara	50
Efendimizden kağıd götüreren tufengciye	20
Telbeşâr'da Bireciğe mühimmât kaldırub gelen tatara	100
Kunların sâkin oldukları Karacavîrân bedel-i iltizâmı	1700
Avâriz için efendimiz tarafından gelen ağaya hıdmet	550
Yekûn	4240
Şehir kethudâsı orduda müâhız olundukda virilen hıdmet	200
Kethudânın emriyle saraya katılan Hâcî Ömeroğlunun bayrâkdârı menzili	700
Efendimiz emriyle saraya katılan menzil kirası	150
Müslüm Ağa'nın emriyle Cebelhânciye virilen	50
Devletlü Ali Paşa Efendimize giden altı deve bahâsı her بر بركه قسيه	3000
Yekûn	8340
Ali Paşa Efendimizin zahirecisi Karslı Ali Ağa'nın karındaşına	350
Ali Paşa Efendimizin hazînedârına virilen esb bahâ	1500
Hâcî Edhem Efendiye virilen esb bahâ	500
Devletlü Ali Paşa Efendimize virilen zâhire baha ber vech-i müfredât	4000
Devletlü Ali Paşa Efendimiz emriyle Hamdî Beğ ve Rızâ Beğ esb bahâ	1000
Yekûn	15690
Yine Dervîş Ağa zamânında	
Sivâs sipahîlerine virilen zahîre bahâ	1860
Mar'aş'dan Bireciğe ta'yînât	164
Rakka mütesellimi Ali Ağa Ayntab'dan dört gicelik ta'yînât	300
Bağdad'a giden Mehmed Ağa (silik) virilen esb-bahâ	1750
Mukaddem Zeynelabîdine bahâ bâ beda a'yân	1500
Yekûn	5574
Dört mâhda menzilhâne ve saman bahâ	4500
Devletlü veliyyü'n-ni'am efendimize ve daîreye mekâre kirâsı	250
Menzilhâneye sonra (silik) beygîr bahâ	2450
Devletlü veliyyü'n-ni'am efendimize çadır bahâ	800
Devletlü Ali Paşa Efendimize harc buyurundı	750
Yekûn	14324
Efendimizin emriyle (silik) oğlunun menzil bahâsı	1000
Bedel-i ağnâm için	235
Serâ? Beğ (silik)	60
Menzil üzerine gelen	250
Haleb'e giden müselleme	40

Yekûn	15909
Tob mühimmâtı için	50
Mezbûr Gülli Mehmed Ağa ve Malatya sipâhîlerine ta'yînât	250
Haleb vücûhı (silik) Beğ'e hıdmet ve esb bahâ	1500
Çekene için (silik)	300
Efendimizin (silik) tebşîr hıdmeti	750
Mezkûr tatara	300
Bir kavâsa	50
Haleb'e gelen iki daîreye mekâre kirâsı	1150
Yekûn	19259
Cem'an Yekûn	15690 + 19259 =34949

Devletlü Süleymân Paşa Efendimizin teşrîflerine mesârifât-ı belde	
Müşarunileyhe şîre olunan bir katar katır bahâ	3150
Kethudâsına keşîde olunan esb bahâ	1500
Divân efendisine keşîde olunan esb bahâ	1125
Hazinedâra keşîde olunan esb bahâ	1000
Zahîrecisi Dervîş Ağa'ya hıdmet	1000
Konakçıya virilen hıdmet	500
Yekûn	8275
Mukaddem haber getürene tatara hıdmet	150
Mütesellim efendi karşı gitdikde virilen bahşîşât	500
Mihmândâr gelen ağanın ma'ıyyetinde gelen tatara	100
Müşarunileyha Taberana duhûlî haberin getüren tatara	50
Müşarunileyh hazretlerine virilen zahîre bahâ	11075,5
Yekûn	20350,5
Nân-ı azîz bahâ	1741
Kasab hesâbı	1065
Bakkâl hesâbı	1802
Sebzevât ve saman	1015
Attâr hesâbı	302,5
Yekûn	5975,5
Simitciyân hesâbı	55
Şâ'îr bahâ	4990
Akkâma virilen bahâ	

İki batmân dökülüş kahve bahâ	40
Cem'an yekûn	11075

Hülâsa-i mesârifât-ı belde	
Dervîş Ağa zamânında	34949
Râfet Efendi zamânında	17542
Ref'et Efendi mûmâileyh zamânında	22561
Devletlü Selim Paşa teşriflerinde	20350,5
Yekûn	95402,5
Râhmen li'l-fukarâ Çekirge husûsuna sarf olunan matlûbât-ı veliyyü'n-ni'amiye mahsûb olacak olmağla minhâ	5000
Yekûn	90402,5
Taksît-i evvelde tevzî' görmeyüb sarfı meblâğ	14578
Cem'an yekûn	104980,5
Yalnız bir yük dört bin doksan sekiz buçuk guruşdur	

Kullara i'mâl olunan bayrâk bahâ	50
Osmân Ağa için gelen tatara	100
Asâkir-i mansûre için gelen ağaya ve uşaklarına	550
Tob kundağı için gelen kavâsa	120
Zi'l-Ka'de ve Zi'l-Hicce saray sakâsına	60
Yekûn	850
Rumkal'a husûsu için Osmân Ağa'ya gelen tatara	100
Kaftân Ağasıyla uşakların hıdmet	1500
Kaftân Ağasıyla giden tüfenkciye	75
Mürûr-ı mührî emrini götüren devlet tatarına	100
Haleb'e giden tatara harcırah	50
Yekûn	2705
Bez ve iplik getüren kavâsa	40
Asâkir-i mansûre bilâ sakalarını getüren kavâsa	40
İstanbul râyih olmağla menzil yolunun taksît-i evveli	787
Meblâğ-ı mezkûr kabzına me'mûr ağaya	280
Haleb'e kâr getüren ademe	20
Çekirgenin afv için arz-ı mahzar getüren tatara	200
Yekûn	4702
El-hâcc Râfet Efendi vaktinde vukû' bulan mesârifât-ı belde	
Kethudâ Beğ efendiye virilen â'idât bâ emr-i veliyyü'n-ni'ami	2500

Hazînedârîy bâ emr-i veliyyü'n-ni'ami	1500
Kâtib-i divân-ı veliyyü'n-ni'amiye â'idât	750
Varak için gelen kavâsa	50
Mütesellim Ağa dâiresine hılât âvâidi	200
Yekûn	5000
Sekbân ile gelen mihmandâra hıdmet	50
Mütesellimin buyrulduşı getüren harem kethudâsına ve uşağına	1100
Mütesellim ağanın geldüğü i'lâmını getüren tatar	200
Sipâhî mihmandarı Kilisli Mustafa Ağa'ya hıdmet	200
Mütesellim Efendi Ayntab'a teşriflerinde zahîre bahâ	1000
Yekûn	7500
Kal'a sakasına alınan birer bargîr bahâsı	130
Mütesellim Efendi ma'rifetiyle saraya alınan menzil bahâ	210
Çekirge buyrulduşı isti'câli getürene hıdmet	100
Çekirge ta'yîn olunan kavâsa 100 guruş a'yân-ı ademe 15 guruş	125
Cümle ahâlî Çekirge için taşraya çıkdıklarında mesârif	5000
Yekûn	13115
فرمان فرستادن getiren devlet tatarına hıdmet	100
Halebe hazîne getüren a'yânın ademe	20
Iyd-ı şerif için gelen tatar	200
Kal'a için alınan küb	10
Bireciğe beksimed getüren tüfenkciye	25
Yekûn	13470
Yine mesârifât	4702
Yekûn	17542
Matlûbât için gelen kavâsa	100
İki def'a kâr getüren ademe	30
Cümle ma'rifetiyle bâ mürâsele	2000
Bâ emr-i veliyyü'n-ni'ami	2000
İkrâmiye virsun deyu buyrulduşı getüren	400
Matlûbât isti'câli getürene	150
Yekûn	4680
Zahîreden ihtisâb bir şey alınmamak için buyruk	300
Bu def'a tevzî' defteri getüren tatar	200
Saray ta'mîr için şehir kethudâsına virilen	3500
Şehir kethudâsına mütesellim emriyle ale'l-hesâb	1000
Kurâlarda çekme? ta'yînden mütesellim efendi (silik)	200
Yekûn	9880

Mütesellim Efendi'nin kayd eylediği mesârifât	
Haleb'de mütesellimlik kürkünü giydikde dâîreye virdiği tahsisât	500
Meccâneciye virdiği hıdmet	500
Dîvân efendisine mütesellimlik buyruldu (silik)	500
Kurt Mehmed Ağa'ya virdiği parça bahâ	250
Bayrâm haberiyle gelen tatara ilbâs kürek bahâ	150
Yekûn	1900
Refet mûmâileyh efendinin vaktinde Safer'in yigirmisine kadar vukû' bulan mesârifât-ı belde	
Vücûh-ı Haleb'e teşriflerinde Mustafa Efendi'den alınub Silahdâr Ağa'ya şîre esb bahâ	1000
Haleb'de a'yân ağa ma'rifetiyle tahsisân	1500
Mürûr-ı ubûr iden misâfirîne şâ'îr ve ta'yînât	1000
Efendimiz'in tüfenkciyânı Kurt Mehmed Ağa'ya keşide esb bahâ	1000
Bâ emr-i veliyyü'n-ni'am A'yân Ağa'ya â'idât	5000
Yekûn	9500
Rumkal'a husûsuçün iki def'ada gelen adem ve tatara	200
Vücûh-ı efendiler Haleb'e geldikde virilen mekâre kirâsı	480
Arz evzâsı önündeki köşk ta'mîrine	125
Maslahatla Besnî ve Kilis tarafına giden mütesellim efendi ademine	150
Haleb'e kâr irsâliçün alınan akçe bahası	326
Yekûn	10781
Yine mesârifât	9880
Mütesellim Efendi'nin kayd eylediği mesârifât	1900
Cem'an yekûn	22561
Kırk yedi senesi Saferü'l-Hayrın yigirmi gününe kadar vukû' bulan mesârif-i belde	

Sayfa No: 439	Hüküm No: 190	Târih H: 1243 M: 1827/1828
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: 1243 yılı Mesarifat defteri	
Belgenin Özeti: 1243 senesi ağnam ve tahıl giderleri,şark ordusu için yapılan harcamalar,mukâta‘a gelirleri,yahudi esnaftan alınan borçlar ve birçok konuyu ihtiva eden mesârifât defteri hakkında.		

İşbu bin iki yüz kırk üç senesi rûz-ı Kâsım'ında mâl-ı mukâta'a ve semen-i mukâta'a ve şark cânibi ordusına bâ fermân-ı âli matlûb-ı hazreti tâcdârî buyrılan ağnam ve şâ'îr bedelâtı ve asker bedeli ve mesârif-i bedelâtîçün derûn ve birûnda vukû' bulan tevzî'

ve yahûdi sarrâfdan istikrâz olunan mebâliğ ber vech-i âtî dört yük otuz iki bin seksen sekiz guruşa bâliğ olub mebâliğ-i merkûmeden mâl-ı mukâta'a nâmıyla der-âliye tarafına teslîmi hazîne-i veliyyü'n-ni'ami olmak için irsâl olunan ve şark cânibine irsâl olunan bedelât-ı mezbûre ve ber vech-i âtî mesârifâtta virilen hıdmet vesâir mesârifât (silik) ve in'âmât ve havâlât defteridir ki ferdâ ferdâ ber vech-i âtî zikr olunur

Rûz-ı Kâsım tevzî' birûn-ı kurâya 300 akçe beher akçeye beş yüzden 150000 gurus	150000 gurus
Kızık kurâlarının mukâta'ası 3000 gurus Su Meşidliği'ne merbût kurâdan 2800 gurus	5800 gurus
Cem'an yekûn	155800 gurus
Kurâya sekbân bedeli	70100 gurus
Esnâfâna üç taksît ile vukû' bulan tevzî'	183300 gurus
Yahûdi sarrâfân tevzî'âtiye idhâl için istikrâz olunub âhar vilâyete sarf olunan	22988 gurus
Cem'an yekûn	432088 gurus
Derûn ve birûna adem-i tahmillerine mebnî bazen bâ defter-i müfredât in'âm minha	8688 gurus
Minhâ	423400 gurus
Ber vech-i âtî mesârifât-ı vilâyete minha	365200 gurus
Minhâ	58200 gurus
Yesâr-ı defterde ba'zı mahallerde bekâya kalan minha	58200
Minhâ	0
Kırk üç senesi taksît-i sâni olarak mâl-ı mukâta'a ve semereye mahsûben rûz-ı Kâsım tevzî'nde	80000
Meblâğ-ı mezkûrın kesri 2526 gurus mukaddem matlûbât veliyyü'n- ni'amiye bâ emirnâme hazînedârları Ahmed Efendi'ye	15962 gurus
Veliyyü'n-ni'am-ı mezkûr kethudâsı Ebûbekîr Ağâ'ya nakden irsâl olunan 2400 gurus meblâğ-ı mezbûrun kesri 100 gurus devletlü	20006 gurus
Yine teşrîn-i müşârünileyhde etmekciyâna virdiği nân-ı âzîz bahâsı 5906,5 gurus yine teşrîn-i müşârünileyhde meblâğ için tevcîhât	6500 gurus
Yine teşrîn-i müşârünileyhde kassâbânın lahm bahâsı 3266,5 gurus yine teşrîn-i müşârünileyhde attârânın virdikleri	5004
Cem'an yekûn	138182
Yine teşrîn-i müşârünileyhde semenciyânın virdiği ref'ih-i hâss bahâsı 470 gurus yine teşrîn-i müşârünileyhde neccârâna ta'mîr itdikleri	86 gurus
Yine teşrîn-i müşârünileyhde bakkalânın virdikleri ta'yînât bahâsı 8899 gurus yine teşrîn-i müşârünileyhde	28920 gurus
Devletlü veliyyü'n-ni'am efendimize keşide olunan esb bahâsı 3500 gurus veliyyü'n-ni'am efendimizin tezkîresiyle tobcı başı	491 gurus

Yine teşrîn-i müşârûnileyhde meblâğ için virilen hatab ve kömür bahâ 950 gurus hazînedâr ağaya keşide	3550 gurus
Yine efendisine keşide olunan esb bahâ 1000 gurus kethudâ-yı veliyyü'n-ni'amiye keşide olunan esb bahâ 1750 gurus	4150 gurus
Cem'an yekûn	180549 gurus
Asâkir-i Muhammediye'ye virilen altı re's bargîr bahâ 1755 gurus Asakîr-i Muhammediye'ye tûfenglerinin ta'mîr bahâ 1750 gurus asker-i mezbûr	(silik)
Asker-i Muhammediye esblerinin erleri bahâsından bakî kalub sarâca virilen 150 gurus Okanlıoğlu Ali Beğ mâlî	650 gurus
Kâtib kethudâ-yı veliyyü'n-ni'amiye hıdmet 1000 gurus Cebhâne Ağası bâ buyur eri vürûdunda hıdmet 1000 gurus	4150 gurus
Şâ'ir emîni kâtib emîni Hüseyin Efendiye bâ emr-i veliyyü'n-ni'ami hıdmet 1000 gurus Şâhin Ağa'dan Asâkir-i Muhammedi'ye virilen	1950 gurus
Sîpâhilerin ihrâcına bâ buyurları vürûd iden ağaya hıdmet 437,5 gurus Şark cânibine virilecek	1244,5 gurus
Cem'an yekûn	194133,5
Şark cânibi ordusına matlûb-ı cihândârî buyrulan aġnâm ve şâ'ir bedellerine ale'l-hesâb ordu-yu mezkûr	40000
Bedel-i mezkûrî mübâşiri Hâfız Ağa'ya hıdmet 2250 gurus merkûma esb bahâ 1000 gurus bedelât-ı mezkûr	3822 gurus
Şark cânibine tertîb-i sâni asker emrini getüren Sadr-ı a'zâm Ağasına hıdmet 1000 gurus ağa-yı merkûma esb bahâ(t)	2500 gurus
Paşa mûmâileyhe virilen dört esb bahâ 1120 gurus Mahmûd Beğden alub yine paşa-yı mûmâileyhe virilen	3563 gurus
Mûmâileyh Osmân Paşa çavuşlarına i'mâl olunan sim cevgen 90 gurus devletlü Raûf Paşa Efendimiz tarafından (silik)	840 gurus
Cem'an yekûn	244858,5
Devletlü veliyyü'n-ni'am efendimizin teşrîflerine peyvend ve kökden? için kendirciyâna virdikleri kendir bahâ 70 gurus (silik)	1142 gurus
Efendimizin teşrîflerinde muhtevî İbrâhîm Beğ tavlusına virilen şâ'ir bahâ 500 gurus devletlü veliyyü'n-ni'am efendimiz (silik)	1700 gurus
Mütesellim devletlü Mahmûd Beğ Efendi'ye tahsildâriye gurus Kâsım tevzî'ne 15100 gurus mîr-i mûmâileyhin (silik)	21719 gurus
Der-âliye tarafına irsâl olunan menzil bedeli 750 gurus meblağ-ı mezbûrun kesri 31 gurus maslâhât-ı belde için (silik)	3281 gurus
Der-âliye tarafına (silik) getüren Sâlih tatar ve refikine virilen harcırah 3100 gurus yağmurluk kesesi (silik)	4576,5 gurus
Cem'an yekûn	277277 gurus
Devletlü Necib Efendi kapu çukâdarına irsâl olunan 1041,5 gurus devletlü Mahmûd Beğ Efendi bayrâkdârı maslahâta (silik)	3783 gurus
Merkûm Nâfi' Efendi ve itbâ'ına virilen iki res esb bahâ 900 gurus Nâfi' Efendi'nin Küçük Mehmed'in oğulları (silik)	996 gurus
Nâfi' Efendi haremine sarrâf yediyle cariyeye bir gurusdan Rebi'ü'l-âhirin on altıncı gününden Zi'l-Ka'de hitâmına değin (silik)	279 gurus
Kapucıbaşı Ali Rızâ Beğ'e hıdmetinden ale'l-hesâb 1000 gurus	2785 gurus

şâtıra virilen 20 guruş adamlarına (silik)	
Kethudâ Ahmed Ağa'ya Haleb harcırahı 500 guruş Hamdî Efendi Haleb harcırahı 250 guruş Büyük Ağazâde'ye	950 guruş
Cem'an yekûn	286670 guruş
Köse Bekîr oğlu ma'rifetiyle Birecik'den gelen ademe virilen 25 guruş Ömer Efendi'ye Erzurum harcırahı	2385 guruş
Merkûm Mahmûd yediyle Erzurum'a giden sâ'ie 150 guruş Mar'aş'a efendimiz tarafına irsâl olunan şâ'ir ve levâzım(t) bahâsı	970 guruş
Kayseriye vesâir mahallere giden sâ'ilere 922 guruş Zi'l-Hicce guresinden Cemaziye'l-Âhir guresine kadar İbrâhîm (silik)	1497,5 guruş
Cemaziye'l-Âhiresinden Zi'l-Ka'de hitâmına kadar Mahmûd Beğ Efendi matbâhına virilen hatab bahâsı	6404 guruş
Ferîd Efendi ma'rifetiyle saraya ve hareme ve tavluya ve matbâha ta'mîr mesârifi 214,5 guruş Hasan Dede'ye (silik)	20804,5 guruş
Cem'an yekûn	318141 guruş
Delibaşı Hüseyin'e virilen ulûfe 4970 guruş Mahmûd Beğ Efendi'ye keşide olunan beş res katır bahâsı (silik)	10342 guruş
Ağcagöz Karye'sine irsâl olunan zehâir bahâsı 2315 guruş Gâ'ile-i mezbûrede Kun Mustafa'nın telef olan (silik)	4734 guruş
Yine gâ'ile-i mezbûrede sarf olunan cebehâne bahâsı 4900 guruş gâ'ile-i mezbûrede Kethudâzâde Abdullâh Ağa'nın telef (silik)	6450 guruş
Yine gâ'ile-i mezbûrede Hüseyin Dede'ye virilen esb ve reft ve şal bahâsı 1750 guruş yine gâ'ile-i mezbûrede (silik)	3750 guruş
Yine gâ'ile-i mezbûrede Kızılhisârlı A'rîf Ağa'nın telef olan esb bahâsı 500 guruş Cündîbaşı'nın (silik)	1050 guruş
Cem'an yekûn	344467 guruş
Şevket Efendi'nin oğlunun yarılan tûfengi 100 guruş yine gâ'ile-i mezbûrede Dumanlı ihtiyârlarına (silik)	805,5 guruş
Gâ'ile-i mezbûrede Camcıoğlu Halîl Ağa'nın telef olan esbi 400 guruş adâlet fermânı getüren Gâni Ağa'ya (silik)	1450 guruş
Attâroğlu'dan Anub ve Ayânlu ve Barâk ve Reşi ihtiyârlarına ve Kızık Beğine ve Suci? Bekir oğullarına (silik)	10107 guruş
Mahkemeler hüccetine virilen 50 guruş saraya yapılan taht ve sanduka bahâsı 337 guruş Kösebekirzâde (silik)	(silik)
Yine Kösebekirzâde'ye virilen zahîre? baha 90 guruş Barak Aşiretine ve Kösebekirzâde'ye alınan zahîre? bahâ 150 guruş	(silik)
(silik) ilbâs olunan hıl'ât bahâsı 335 guruş Kösebekirzâde'ye ve defterdâr çukadârına (silik)	(silik)
(silik) Çukadârı Veli Ağa Şark cânibine tertîb-i sâni askerinin afvı emrini (silik)	(silik)

Sayfa No: 441	Hüküm No: 191	Târih H: 1244 M: 1828/1829

Belge Türü: Defter	Belge Konusu: 1244 avarız bedeli
Belgenin Özeti: 1244 senesi avarız bedeli ve bedel-i nüzuldan mahalleler için hâne başına düşen ödeme miktarına dair.	

İşbu bin iki yüz kırk dört senesine mahsûben bâ-emr-i âlî ve bâ-sûret-i defter-i hâkânî buyrulan mâl-ı avârız ve bedel-i nüzul-i cümle ve meâşiye ve harc-ı defteri cümle ittifâkı ve ma‘rifet olundukda derûn-ı birûnun beher hânesine on beş buçuk gurus isâbet itmeğle derûn-ı birûn hânelerinin ale’l-esâmî defter ma‘rifetleridir ki ber vech-i âtî zikr olunur(t)

Kazâ-i nefs-i şehîr

Mahalle-i Hayek Müslümân Hâne 8	Mahalle-i Kurb-ı Molla Ahmed Hâne 1	Mahalle-i Hayek Baba Hâne 0,5
Mahalle-i Kurb-ı Kozanlı Hâne 2	Mahalle-i Kozanlı Hâne 2,5	Mahalle-i Eblehân Hâne 2,5
Kayacık Hâne 3	Mahalle-i Kurb-ı Beğ Hâne 0,5	Mahalle-i Beğ Hâne 3
Mahalle-i Tarla-yı Atık Hâne 6,5	Mahalle-i Ömer Hâne 10	Mahalle-i Çukur Hâne 8
Mahalle-i Kurb-ı Tarla-yı Cedîd Hâne 0,5	Mahalle-i Tarla-yı Cedîd Hâne 3	Mahalle-i Musullızâde Hâne 0,5
Mahalle-i Seng-i Nakkâş Hâne 1	Mahalle-i Seng-i Hoşkâdem Hâne 2 Rub‘ 3	Mahalle-i Seng-i Topal Hâne 3
Mahalle-i Şerefyân Hâne 3	Mahalle-i Kılıçoğlu Hâne 1	Mahalle-i Kurb-ı Şehreküsti Hâne 2
Mahalle-i Yahnî Hâne 5	Mahalle-i Hızırçavuş Hâne 1	Mahalle-i Kurb-ı Cozlıca Hâne 0,5
Mahalle-i İbn-i Kör Hâne 2,5	Mahalle-i Kızılcamescid Hâne 3	Mahalle-i Karasakal Hâne 1
Mahalle-i Câbî Hâne 3 Rub‘ 3	Mahalle-i Mağarabaşı Hâne 1	Mahalle-i Kanalcı Hâne 2 Rub‘ 3
Mahalle-i Kurb-ı Bostâncık Hâne 1,5	Mahalle-i Bostâncık Hâne 3 Rub‘ 1	Mahalle-i Kastil Hâne 2
Mahalle-i Safer Paşa	Mahalle-i Kurb-ı Ali Neccâr	Mahalle-i Ali Neccâr

Hâne Rub' 0,5	Hâne Rub' 1	Hâne 10
Mahalle-i Akyol Hâne 4	Mahalle-i Hayek Zımmîyân Hâne 1,5	Mahalle-i İbn Eyüb Hâne 10
Kurb-ı Kayacık Hâne 0,5	Mahalle-i Tevbe Hâne 5,5	Mahalle-i Kurb-ı Zencirli Hâne 2,5
Mahalle-i Şehreküsti Hâne 16	Mahalle-i Cozlıca Hâne 3 Rub' 1	Mahalle-i Boyacı Hâne 2
Mahalle-i Kör Keçiyân Hâne 6 Rub' 3	Mahalle-i Kayser Hâne 1,5	Mahalle-i Taşlâkî Hâne 3
Mahalle-i Kürtüncîyân Hâne 3	Mahalle-i İbn Şeker Hâne 6	
Cem'an yekûn Hâne 179 Rub' 2,5 Yüz yetmiş dokuz buçuk hânedir		
Nahiye-i Burc Hâne		
Karye-i Yaylacık Hâne Rub' 1,5	Karye-i Narlıca Hâne 0,5	Karye-i Sebge Hâne 0,5
Karye-i Vahne Hâne 0,5	Karye-i Zemke Hâne Rub' 1	Karye- Levhân Hâne 1
Karye-i Pavirge Hâne Rub' 3	Karye-i Kayayıkar Hâne Rub' 1	Karye-i Kayakenedi Hâne 1,5
Karye-i Zülfikâr Hâne Rub' 1,5	Karye-i Gülbin Hâne 1,5	Karye-i Çartıl Hâne 0,5
Karye-i Sundal Hâne 1	Karye-i Girickin Hâne 1	Karye-i Kürkke Hâne 0,5
Karye-i Rumtebel Hâne 0,5	Karye-i Rumevlek Hâne 0,5	Karye-i (kesik) Hâne 0,5
Karye-i Karakuyu Hâne Rub' 1	Karye-i Zevgîr Hâne 2	Karye-i Merhamân Hâne 0,5
Karye-i Karadiken Hâne 1	Karye-i Taşkın Hâne 0,5	Karye-i Sığurlıca Hâne Rub' (silik)
Karye-i Epişne Hâne Rub' 1,5	Karye-i Cedde Hâne 0,5	Karye-i Turnalık Hâne 1
Karye-i Beğlerbeği Hâne 1 Rub' 1	Karye-i İkiâhur Hâne Rub' 1	Karye-i Kumsal Hâne Rub' 3
Karye-i Karacavîrân Hâne (silik)	Karye-i Çağrgan Mâ'ikizce Hâne Rub' 1,5	Karye-i Gücüne Hâne 3

Karye-i Atabeg Hâne Rub' 1	Karye-i Karahöyük Hâne 0,5	Karye-i Hacı Arab Kiliseciği Hâne Rub' 3
Karye-i Keferbostân Hâne 1 Rub' 1	Karye-i Kert Hâne (silik)	Karye-i Gülli Hâne 1,5
Karye-i (silik) Hâne 1	Karye-i Aril mea Kırım? Hâne 3	Karye-i Şâhmelik Hâne Hâne Rub' 1,5
Karye-i Şenek Hâne 0,5	Karye-i Mehlân mea Karaluk Hâne Rub' 3	Karye-i Ağcakened Hâne Rub' 3
Karye-i Azelcek Hâne Rub' 1,5	Karye-i Boyalıca Hâne Rub' 2	Karye-i Güllice Hâne 1,5
Karye-i Üç Kilisa Hâne 0,5	Karye-i Taşlıca Hâne 0,5	Karye-i Eyücek Damlalıca Hâne 0,5
Karye-i Güreniz Hâne 1	Karye-i Güllice Hâne 0,5	Karye-i Göngürge Hâne 0,5
Karye-i Kölecik Hâne Rub' 1	Karye-i Telehtuz Hâne Rub' 3	Karye-i Ma'zûr Hâne Rub' 3
Karye-i Uğrıca Hâne Rub' 1	Karye-i Sarı Bağısak Hâne 0,5	Karye-i Çaykapu Hâne Rub' 1
Karye-i Burc Hâne 3	Karye-i Yılankenedi Hâne Rub' 1,5	Karye-i Seker Hâne 0,5
Karye-i Torlu Hâne 1	Karye-i Kolubeğ Kilisecik Hâne Rub' 1,5	Karye-i Tohtemur Hâne Rub' 1,5
Karye-i Mestân Hâne Rub' 3	Karye-i Öğümsöğüd Hâne 0,5	Karye-i Esbatrin Hâne (silik)
Karye-i (silik) Hâne Rub' 1,5	Karye-i Mertemneke Hâne 1	Karye-i Göksencik Hâne 1
Karye-i Erebnî Hâne Rub' 1,5	Karye-i Kefercebel Hâne Rub' 3	Karye-i Kızılçakened Hâne Rub' 3
Karye-i Bortı Hâne Rub' 1	Karye-i Kâfir Höyüğü Hâne Rub' 1	Karye-i İncesu Hâne 0,5
Karye-i Bedirkenedi Hâne 1	Karye-i Sablıca mea Tekrini	
Cem'an Yekûn Hâne 104 Rub' 0,5		
Nahîye-i Telbeşâr Hâne		
Karye-i Mızmız Hâne 0,5	Karye-i Samaret Hâne Rub' 3	Karye-i Mezrâ'ası Hâne 0,5
Karye-i Barna Hâne Rub' 1	Karye-i Sekerek Hâne Rub' 1	Karye-i Çapalu Hâne Rub' 1

Karye-i Kumrı mea Kayabaşı Hâne 0,5	Karye-i Gürvîr Hâne 0,5	Karye-i Bostancık Hâne 0,5
Karye-i Eyucek Hâne Rub' 1,5	Karye-i Harşitel Ayağı Hâne Rub' 1,5	Karye-i Cozlıca Hâne Rub' 1
Karye-i Dokurcin Hâne Rub' 1	Karye-i Kemnûn Hâne 0,5	Karye-i Peyluvân Çukuru Hâne Rub' 1,5
Karye-i Kenâb Hâne Rub' 1	Karye-i Gereyin Hâne 0,5	Karye-i Teben Hâne 0,5
Karye-i Anbârcık Hâne Rub' 1	Karye-i Hamirî Hâne Rub' 3	Karye-i Söndi Hâne Rub' 3
Karye-i Telfâr mea Bahre Hâne Rub' 1,5	Karye-i (silik) Hâne Rub' 1	Karye-i Telsili Hâne (silik)
Karye-i Berhânî Hâne Rub' 1	Karye-i Simâvîn Hâne Rub' 1	Karye-i Kantara Hâne Rub' 1
Karye-i Telbeşâr Hâne 1	Karye-i Arbugi Hâne Rub' 1	Karye-i Kenabeğ Hâne Rub' 3
Karye-i Ağaçlıca Hâne Rub' 1	Karye-i Şezâvîr Hâne Rub' 1,5	Karye-i Arkık Hâne 0,5
Karye-i Vasili Hâne 0,5	Karye-i Argüben Hâne Rub' 1	Karye-i (silik) Hâne Rub' 1,5
Karye-i Hayek Hâne Sülüs 3	Karye-i Kayacık Hâne Rub' 1	
Cem'an Yekûn (silik)		

Sayfa No: 443	Hüküm No: 192	Târih H: 03 Muharrem 1246 M: 24 Haziran 1830
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Yeniçeri isyancılarına destek olunmaması	
Belgenin Özeti: Yeniçeriliğin mülgasına rağmen,hâlâ daha yeniçeri yoldaşlığı iddi‘âsını sürdüren ve isyan eden Tüysüzoğlu’na sahip çıkan ve infaz edilmesini zorlaştıran Ayntab ahâlîsinin,müftü efendi ve nakibü’l-eşraf efendi vesilesiyle affedilmesi,fakat bu davranışı devâm ettirirlerse cezalandırılacaklarına dair.		

Mahal-i mihr El-hâcc Hâfız Ali Paşa Vâli-i valâ-şân Haleb ve Rakka

Hâlâ medîne-i Ayntab Kadısı fazîletlü efendi zîde fazluhu kidvetü'l-emâcid ve'l-a'yân dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşlarından kâimmakâmımız El-hâcc Rüstem Ağa zîde mecduhu ve fahrü'l-emâsil a'yân-ı vilâyet ve zâbitân-ı memleket ve mîralay ve vücûh-

ı sâire ve iş erleri ve bi vechi'l-umûm ahâlîleri inhâ olunur ki bu âna değin yeniçerilik dâ'vası ve yoldaşlık iddi'âsı fâsidesiyle derûn-ı medîne-i merkûmede etmediğiniz şekâvet ve fezâhat kalmamış olub ve bâ husûs ta'yîne irâde-i seniyye sudûr itmiş olan Tüysüzoğlu didikleri mel'ûna sâhib çıkarak bu âna değin infâz-ı emr-i âli olmayarak mübâşiri olan çavuşa cevâb virilmiş ve bu sûretle vedî'â-i cenâb-ı bârî ve emânet-i hazret-i pâdişâhî olan fukarâ ve zu'âfa ve acîze ol müddet zulm ve te'âddi kalmamış ve şimdiye kadar mîralay zîrdest olan ehl-i i'yâl ve sabi ve sıbyân ve acîze mâkûlelerine rahm ve şefkat olunarak bi'd-defe'ât sizlere nush ve pend olunmuş ise de bir vechile gûş-ı hoşlarınıza gidmeyerek yine beldenizden kalmamış olduklarımızdan şer'an ve hükmen te'dîb ve terbiyelerimiz lâzım gelmiş olduğundan vebâli bulunanlara dinilerek bu bâbda îcâb iden tedâbîr-i kavîyin ihzârına şurû' olunmuş isede bu def'a cümle tarafına dâvetimize icâbet itmiş olan diyânetlü müffî efendi ve nâkîb efendi tarafımıza dehâlet şefâ'at iderek akdemce şeref-vürûd iden emr-i alîşâna imtisâlen bi'l-cümle yoldaşlık dâ'valarından ferâgat eylediklerini ve ba'de'l-yevm Tüysüzoğlu mel'ûnı bir dakîka tevkîf etmeyerek cümle ittifâkıyla mahal-i menfisini gönderilerek herkes kardaş gibi olub tahsîl rızâmızda olunacakları vücûhiler ta'ahhüd ve kefâlet eylediklerine mebnî bu def'a dahi kendisine kusûrlarınızdan sarf-ı nazar olundığı sizlerin muhâtabûn mûmâileyhimsiz ma'lûmlarınız oldukda akıllarınızı başınıza getürüb minvâl-i muharrer üzre şu mel'ûnı mahal-i menfisine götürüb sizler dahi ırz ve edîblerinizin meşgûl olarak her halde tahsîl-i rızâda bulunduğunuz febihâ olduğu sûretde sâye-i pâdişâhîde te'dîblerimiz husûsunda dakîka fevt olunmayacağını yakînen bilub ona göre hareket eylemeniz için dîvân-ı Mar'aş ve Rakka'dan işbu buyruldu ısdâr olunmuşdur bi mennihi te'âlâ gerekdir ki ber mûceb-i buyruldu amel ve hareket olunmak deyu

Fî 3 Muharrem Sene 1246

Sayfa No: 443	Hüküm No: 193	Târih H: 01 Cem.-Evvel 1246 M: 18 Ekim 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Çeşitli yolsuzluklara karşı alınan önlemler	
Belgenin Özeti: Ayntab’da kendini celbdar olarak tanıtip haksız yere ücret talep eden,kendini bağ bekçisi olarak tanıtip para talep eden,yolculuk eden tüccarlardan para talep edenlere karşı alınan önlemler hakkında.		

Bundan akdem medîne-i Ayntab'da ve birûn-ı kurâlarda ba'zı kimesnelerin muhdeslerinden fukarâ ve mürûr u ûbûr iden tüccâr ve celbdâr (silik) nâmıyla zulm ve te'addileri ve birûn-ı kurâlara her bir taraftan bağ bekçileri diyerek İbâdullâh'ın bağlarını (silik) haddinden ziyâde te'addileri ve Katırcı Şeyhi olan kimesne dahi mürûr u ubûr iden tüccârdan şeyhlik nâmıyla (silik) alınmamak üzre bi'l-cümle ulemâ ve sulehâ ve a'yân ve fakr ve sünûf-ı esnafân ma'rifetiyle ve ma'rifet-i şer'le min ba'd gerek (silik) ve gerek Katır Sekbânbaşılık alınmayub ve bağlara mâl sâhibleri tarafından bekçi nasb olunub Ayntab tarafından bekçi olmamak ve Katırcı Şeyhi olan bir kimesneden bir pâre almamak üzre kavî ve karâr eyleyüb bundan böyle (silik) bu muhdesi dinlemeyüb icrâ ider sevdâsında olanlara Allah'ın lâneti üzerine lâzım olub Dünya'da ve âhiretde hor ve zelîl ola deyu cümlelerin ittifâkları işbu mahale kayd olunmuşdur

Fî Gurre-i Cemaziye'l-Ulâ sene 1246

Sayfa No: 443	Hüküm No:194	Târih H: 1243 M: 1827/1828
Belge Türü: Halâs	Belge Konusu:Konya Beylerbeyi'nden teslim alınan ücret	
Belgenin Özeti:Konya Beylerbeyinden cebeliye adıyla teslim alınan ücretin kaydına dair.		

Konya Beğlerbeği cebelîyesi
Teslîm
600 guruş
Yalnız altı yüz guruşdur

Bâ'is-i hâlâsıdır ki

Bin iki yüz kırk üç senesine mahsûben bâ berât-ı hâli ve ber müceb-i sûret defter-i mevkûfât me'mûr olduğum Konya Beğlerbeği dinmekle ma'rûf karyenin sene-i mezbûre mahsûben cebelî ber vech-i meşrûh balâ altı yüz guruş tamâmen ahz u kabz idüb yerlerine işbu halâs virilmişdir

Mirâhor Süleymân

Me'mûr-ı mâl-ı merkûz

Menzil-i emr-i şerîf sûreti

Sayfa No: 444	Hüküm No: 195	Târih H: M:
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Menzil kirası zammı	
Belgenin Özeti: Daha önce menzillerin masraflarının altı ayda bir kaydedilip gönderilmek suretiyle merkez tarafından karşılanması kararına rağmen defterlerde eksiklik olması sebebiyle menzilleri kiralama yolunun seçilmesinin ve saatlik ücretin 25 pâre olarak belirlenmesine binâen ba'zı masraflardan ötürü Ayntab genelinde menzil kirâ bedelenin sâat başı 25 pareden 30 pareye çıkarılmasının gerektiğine dair.		

Düstûr-i mükerrerem müşir-i mufahham nizamü'l-âlem müdebbir-i umuru'l-cumhur bi'l-fikri's-sâkib mütemmim-i mehâmü'l-enâm bi'l-re'yi's-saib bünyânü'd-devletü ve'l-ikbâl müsir-i erkânü's-sa'ade ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sinûf-i avâtifi'l-melikü'l-a'lâ hâlâ Mar'aş vâlisi vezîrim Hâfız Ali Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû ve akzâ kuzzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-serî'at ve'd-dîn varis-i ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtasân bi-mezîd-i inayeti'l-meliki'l-mu'în Ayntab kâdisı zîdet fezâile ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm mâdenü'l-fazl ve'l-hakîn Ayntab Sancağında vâki' kazâların kâdîları ve nâibleri zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı vesâir iş erleri tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki südde-i hâl-i fukarâ-yı ra'iiyyet niyet-i hayriyyesiyle bundan akdem memâlik-i mahrûse'l-mesâlik-i şâhânemde vâki' mecmû' menâzil-i kurâya tahvîl olunarak ba'de ez-în ehl-i umûr-ı mühimme ile amed-şod idecek medîne-i devlet-i aliyyem ve tatarânın sa'at başına yigirmişer pâre hesabıyla eclleri cânib-i mîrmîrân ve yeddlerinde menzil ahkâmı bulunanların dahi ücretleri kendi taraflarından virilmek üzere bi'l-irâde-i seniyyem nizâma rabt olunarak işbu irâde-i seniyyem bâ emr-i aliyyem her tarafa i'lân olunmuş ve mu'ahharân her menzilin altı mâh zarfında mecmû' masraflar ve ücretleri hâsıl olan ve mühimme olunarak virilen mebâliğin keyfiyyeti sadr-ı a'zâm tarafından bâ tahrîrât-ı ist'ilâm kılınmış olduğına mebnî ol bâbda tevârüd iden defâtir ve evrâk-ı sâire misâllerine

nazarân ücret olarak ulâklardan alınan ve mühim için cânib-i mirîden virilmesi iktizâ iden mebâliğden başka her bir mahalın menzili bir takım zâid-i mesârif ile idâre olunmuş ve mukaddem vürûd iden defterleriyle mü'ahharân gelen defter birbirine uymamış olduğına binâen menâzil-i mezkûrenin işleyecek kulları ve lüzûmı olan bargîrleriyle bir senede mahrec olacak sahîh-i masrafları yazılı ve fişli tahmîn ve mürûr u ubûr iden kıllat ve kesretine göre gereği gibi tahkîk olunarak iktizâ iden defter-i sıhhat eserleriyle keyfiyyeti iş'âr olunmak bâbında Rumili ve Anadolu câniblerine sadr-ı a'zâm tarafından tastîr ve tesyîr olunan tahrîrâta cevâb olarak bu def'a tevârüd olan tahrîrât ve i'lâmât ile gelen defâtire nazarân menâzil-i mezkûreden Ayntab Sancağı'nda kâin menzillerin mesârifî dokuz bin beş yüz guraşa bâliğ olunmuş ve mukaddema bi'l-cümle menzillerin kirâya tahvîllerinde kat' olunmuş olan sâ'at başına yigirmişer pâre ücret işe idâre mümkün olamadığından on pâre dahi zam ile otuzar pâreye iblâğ olunması tevâdür iden tahrîrât ve i'lâmâtda inhâ ve istidâ' olunmuş olduğuna ve def'an her taraftan yigirmişer pâre ücret ile besleyecekleri hayvânât vesâir mesârifleri idâre olunmaya mebnî anlaşılmış idüğüne binâen sâ'at başına otuzar pâre ücret her tarafa göre her nisâbının olmağla ale'l-umûm cumû' mahallere otuzar pâre ücret kat' ile buna karâr virilmek ve el-hâletü hazihi menzillerin ref' ve ilgâsıyla her tarafta kirâ usûli icrâ olunarak ba'de ez-în umûr-ı mühimme ile gidüb gelecek hademe ve me'mûrîn-i sâireye virilecek muvânât (silik) mikdârına ve mülli mâmûrelerinin mesâfesine göre işbu iki yüz kırk bir senesi rûz-ı Hızır'dan i'tibâren sâ'at başına otuzar pâreden iktizâ iden ücretleri nakden kendülerine i'tâ olunacağına ve ba'de'l-yevm memâlik-i mahrûsem âhâlî ve fukarâsı musâddık menzil bârgirânından külliyyen hâlâs olacaklarına mebnî bu mukâbeledede kable'l-nizâm ba'zı mahallerin vürûd iden defterlerinden bilinen menzil mesârifinin mikdârına nazaran ve defâtiri vürûd itmeyen mahallerin dahi anlara giden bi'l-cümle eyâlet ve elvîyeden kadîm men'âzil mesâriflerinin öşri derecesinden noksân ve nesîmî mertebesinden ziyâdece olmağla cânib-i mirîden had-i indâllah olarak ref'-i menzil bedeli umûr-ı mühimmeleriyle me'mûrlara virilecek ücrete kâfi görünmediğinden ol cihetle tertîb olunub ber minvâl-i muharrer işbu sene-i mübâreke rûz-ı Hızır'ndan i'tibâren umûr-ı mühimme ile gidüb gelecek hademe ve tatarânın ber müceb-i nizâm iktizâ iden sâ'at başına otuzar pâre ücret(t) an-nakd kendülerine i'tâ olunacağından o makûleler vesâir gayr-ı mühimme ve gerek umûr-ı maslahatlar için amed-şod idenler dahi binecekleri hayvânın iktizâ iden ücretleri kendüler virmek lâzım geleceğinden fîmâ-ba'd

mühimme ve gerek gayr-ı mühimme gerek hademe ve me'mûrîn ve tatarân ve gerek sâir mürûr-ı ubûr idenlerden ellerinde menzil ahkâmı olsun olmasın hiçbir kimesne kirâcîbaşılar ücretsiz ırkâb itdirmeyüb cümlesinden sâ'at başına otuzar pâre alınarak ücret ırkâb olunması inhâd(t) bu mikdâr ücretden ziyâde ve bahâne-i uhrayla bir nesne talep olunmaması ve âhâlî ve fukarâ (silik) tahvîlden mukaddem dûçâr oldukları menzil-i mesârifinden sâye-i şâhânemde ba'd-ezîn bi'l-kamile vâreste bi'l-küllîye vâreste olacaklarından fakat umûr-ı mühimme ücreti mukâbili menzil mesârifinin öşri mertebesiyle kârîb olmadan bu def'a Ayntab Sancağı'nda bin beş yüz gurus ref menzil bedeli tertîb olunmuş olmağla ve tahsîlinde (silik) fukarâyâ hıffet olmak için bedel-i mezkûrun nısfî rûz-ı Hızır'da ve nısf ücreti dahi rûz-ı Kâsım'da senede iki taksît ile tevzî' ve edâ olunmak üzere taksît-i evveli olan yedi yüz elli gurus işbu rûz-ı Hızır tevzî'nde idhâl ve tahsîl ile cânib-i mirîye ba'de ve tesîr-i zülfası? işbu bedel akçesi yalnız aslından menzilkeş veyâhûd menzile merbût olan kazâ olmayub gerek menzilhâneli gerek menzil hânesiz livâ-i mezbûrînin müştemil olduğu kazâların mecmû'na sâir mürettebât-ı mirîye misillü ta'dîl ve tesviye şurûtı üzere tarh ve tevzî' olunması ve zinhâr be zinhâr işbu bedel akçesi vesilesiyle fukarâdan hıdmet-i mübâşiriye (silik)

Sayfa No: 444	Hüküm No:196	Târih H: 1245 M: 1829/1830
Belge Türü: Defter	Belge Konusu:Mesarifat defteri	
Belgenin Özeti:Mütesellim Ali Ağa’nın mesârifât defteridir.		

Atûfetlü mütesellim Ali Ağa Hazretleri'nin matbahları mesârifî ve mesârifât-ı sâire levâzîmenin defter müfredâtıdır

Mesârifât- Zi'l-Ka'de bâ defter-i mesârifât sene 1245	12590 gurus
Mesârifât-ı Zi'l-Hicce sene 1245	10929 gurus
Yekûn	12519 gurus
Tımarât-ı tenzîl	11497 gurus
Yekûn	12022 gurus

Hâsılât ve tımarât	
Hâsılât-ı Zi'l-Ka'de ve Zi'l-Hicce sene 1245	12774,5 guruş
Deh-yek ihrâc	01277,5 guruş
Yekûn	11497 guruş
Hâsılât-ı Muharrem sene 1246	14100 guruş
Deh-yek ihrâc	1410 guruş
Minhâ	12690 guruş
Mesârifât-ı Muharrem	9239 guruş
Minhâ	3451 guruş

Sayfa No: 445	Hüküm No:197	Târih H: M:
Belge Türü: Defter	Belge Konusu:Asker temini	
Belgenin Özeti:Asakir-i Mansure’ye kaydedilenlerin kurâlara göre listesine dair.		

Birûn-ı kurâlarda tevzî' olunan Asakir-i Mansûre defteridir ki zikr olunur

Ayntab Kurâlarına	140 aded
Karakesik Başeşme Karabıyıklı	003 aded
Kızık Kurâları	005 aded
Kirteşe 2 Çanakçı 1 Zerkîl 1 Guşnâm 1 Torlu 2 Çağîd 2	009 aded
Su Kurâları	010 aded
Yüz yetmiş iki adeddir	172 aded

Sayfa No: 446	Hüküm No: 198	Târih H: 21 Zi'l-Hicce 1245 M: 13 Haziran 1830
Belge Türü: Buyruldu	Belge Konusu: Haksız vergilendirme	
Belgenin Özeti: Cagid Karyesi ahâlîsinin,kendilerinden öşr bedeli istenmesinin adetlere aykırı olduğunu ve adet üzere icare bedeli ödemeleri gerektiğini bildirmesine cevaben,Cagid Karyesi ahâlîsinin icare ödemelerinin yeterli olacağına dair.		

Bâ Hatm-i Kebîr vâli-i Halebü'sh-Şehbâ Devletlü Ali Paşa

Şerî'at-şî'âr Ayntab nâibi faziletlü efendi zîde fazluhu ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân mütesellimi ağa zîde mecduhu ve mefâhirü'l-emâsil Cagid Karye'si kethudâsı ve ve emûmen ahâlîleri inhâ olunur ki Ayntab Sancağı'nda vâki' Cagid Karye'si Asâkir-i Mansûre-i Muhammediyye neferlerinden bâ berât-ı şerî'at-ı âlîşân mutasarrıf oldukları tımârları dâhilinden olub karye-i mezbûreden hâsıl olan öşr ve rûsûmâtlarına bir taraftan dahl ve ta'arruz îcâb ve iktizâ itmez iken karye-i mezbûre ahâlîleri kâdimden bir karye-i mezkûrenin sulu tarlalarına öşr virmek kânunumuz olmayub fakat icâre misillü her tarlanın hâl ve tahmîllerine göre icâresi bedeli mebâliğ viririz öşr mahsûl virmek kânûn değildir deyu ref'le mukâbele idenleri sizler ki nâib ve mütesellim mûmâileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda karye-i mezbûre ahâlîlerini li-eclî't-terâfu' taraflarının celb ve zikr olunan sulu tarlalara mahsûl ve öşr virmeyerek icâre virmek misillü yedlerinde i'tibâre şa'yân sizleri yok ise ber-nehc-i şer'î men' ve ref' husûsuna dikkat eylemeniz bâbında dîvân-ı Halebü'sh-Şehbâdan işbu buyruldı tahrîr ve ısdâr ile irsâl olunmuşdur bî-mennihi-te'alâ vüsûlünde ber mûceb-i buyruldı amel ve hareket eyleyesiz deyu

Fî 21 Zi'l-hicce sene 1245

Sayfa No: 446	Hüküm No: 199	Târih H: 05 Muharrem 1246 M: 26 Haziran 1830
Belge Türü: Ma'rûz	Belge Konusu: Haksız vergilendirme	
Belgenin Özeti: Sipahilerin isteği olan Cağid Karyesi’nin öşr bedeli vermesi talebinin haklılığı görevlendirilen bir mübâşir tarafından araştırılmış ve karye ahâlîsinin gerçektende 150 seneden beri mutad olan bu durumda haklı olduğu,sipahilerin isteğinin reddedilmesi gerektiğini,bu konuda kaleme alınan fetvayı da belirtmesini,hatta sadece Cağid değil bazı başka karyelerinde ödemelerini icare bedeli olarak yaptığını belirlemesine dair.		

Ma'rûz-ı dâ'î devâm-ı ömr devletleridir ki

Asâkir-i Mansûre süvârî neferlerinin bâ berât-ı âlîşân mutasarrıf olduğu tımârları dâhilinden Ayntab Sancağı'nda vâki' Cagid nâm karyede hâsıl olan i'sâr ve rûsûmâtlarına dahl ve ta'arruz îcâb itmez iken karye ahâlîleri kadimden berü karye-i

mezbûrenin sulu tarlalarına öşr vermeyüb her tarlanın hâl ve tahmîline göre icâre bedeli mebâlîğ verimiz öşr vermek kânûnımız değildir deyu vâki' müdâfa'alarına dâir yedlerinde i'tibâre şa'yânsızları yok ise vâki' olan müdâfa'alarının men'i bâbında dîvân-ı Halebü'ş-şehbâdan şeref-sudûr ve vürûd iden bir kıt'a buyruldu-ı sâmillerine imtisâlen taraf-ı müşîrlерinden müte'ayyin mübâşiri ma'rifetiyle ihzâr-ı şer'-i şerîf olman karye-i mezbûre ahâlîsinden ma'lûmü'l-esâmî kimesnelerden husûs-ı mezkûr suâl ve istintâk olundukda cevâblarında karye-i mezbûre toprağında vâki' resnî ta'bîr olunur kıraç tarlaya mutasarrıf olanlar zirâ'atları hâsılından ber müceb-i defter-i hâkânî üzerlerine edâsı lâzım gelen öşr-i şer'iyyesi tımâr mutasarrıflarına bilâ noksân tamâmen tedîye ve teslîm idüb tasarruflarımızda olan ancak sulu tarlalar için gerek zer' eylediğimiz esnâda ve gerek hâli olduğu hinde yüz elli seneden tecâvür-i müddetden berü beher bir semen kile kile tuhm isti'ab tarlaya beher sene öşr bedeli otuz iki pâre vire gelüb müddet-i merkûme tarafında öşr virildiğinin vukû' olmadığına binâen yine kâdimi vechile zikr olunan sulu tarlalar için beher semen kile tuhm isti'ab ider tarlaya beher sene 32 pâre edâ iderüz deyu mazmûnı takrîrlерine muvâfık ibrâz eyledikleri bir kıt'a fetvâ-yı şerîfe nazar olundukda zeyd-i sipâhinin tımârı karyesinin arâzisine zirâ'atle mutasarrıflar olan ahâlîleri kadîmden beru karye-i mezbûre sipâhilerine bedel-i öşr nâmıyla beher çiftlik arâzi şu kadar meblâğ viregelmişler iken zîr-i kadîmi tağyîr ve ayn-ı öşr almağa emr-i âlî ısdâr itdirüb ahâlî-i mezbûreden bedel-i öşr almam ayn-ı öşr alırum dimeğe kâdir olur mı cevâb-ı bâ savâbında olmaz deyu buyurub ve la ucuz alamaman için? haracü'l-muvazzaf ile haracü'l-mukâseme ve bu haberiyyeden nakl ibrâz buyrulmağın ahâlî-i karye-i mezbûrenin mazmûn-ı fetvâ-yı şerîfeye mutâbık eyledikleri takrîr ve ref'-i mezkûrlarını karye-i mezbûreye kurb ve civâr olan Ceder ve Kızılcakened ve Kerneşe karyeleri ahâlîlerinden Mollâ Ahmed ve Ömer ve diğer Ömer bin Ebûbekîr ve Abdullâh nâm kimesneler salifü'z-zikr Cağid Karyesi'nde kâin ancak sulu tarlalar için mutasarrıfları beher semen kile tuhm isti'ab ider tarlaya yüz elli seneden mebnî ve zimmedinden zirâ'at olunsun olunmasun beher sene öşr bedeli otuz iki pâre edâ eyledikleri ma'lûmumuzdur biz bu husûsa bu vech üze şâhidleriz ve lede'l-iktizâ şehâdet dahi ideriz deyu her biri ale't-tarîkü'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle ona vâki'dir bi'l-iltimâs huzûr-ı fâizi'n-nurlarına i'lâm olundu

Fî 5 Muharrem sene 1246

Sayfa No: 447	Hüküm No: 200	Târih H: 01-10 Zi'l-Hicce 1245 M: 24/04 May./Haz. 1830
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Satış yasağının kalkması	
Belgenin Özeti: Daha önce buğday,mısır ve tahılların İstanbul dışına çıkarılamayacağına dair yazılan emrin,halkın zor durumda kalması gibi sebeplerden kaynaklı,yalnızca Osmanlı ülkesi içinde olmak, Çirmen Sancağı dahilinde belirlenen bölgelerde ticareti yapılmak ve miri satışların stokçulara satılmadan görevli me'mûrlara satılmak şartıyla serbest bırakılmasına dair.		

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Ayntab Sancağı'nda vâki' kazâların kuzzât ve nüvvâbı zîde fazlûhum ve kidvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Ayntab Sancağı mütesellimi zîde Mehmed'e ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân vücûh-ı memleket ve iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki memâlik-i mahrûse-i şâhânemde husûle gelen hinta ve şâ'ir ve kokoroz ve bunların emsâli zehâir Dersa'âdetümden mâ'ada mahall-i ahire virilmemek lâzım geldikde hâkîpâ-yı hümâyûn-ı mülûkânemden ba'de'l-istîzân mikdârı tasrîhiyle ruhsâtı hâvî balâsı hatt-ı hümâyûn-ı übbehet-makrûn-ı pâdişâhanemle müveşşah sâdir olacak emr-i şerîfimle mahal-i matlûbe nakl ve fûrûht olunmak nizâmında olarak nizâm-ı mezkûrın mea-hâzâ zamân ol vechile icrâ olunmakda ise de memnû'iyet cihetiyle memâlik-i mahrûsem ahâlîsi zirâ'atleriyle hâsıl eyledikleri zahîreleri hiçbir mahale satamayarak ellerinde kalub çürümekde olduğundan fukarâ-yı ra'iyet ve erbâb-ı zirâ'at menâfî'-i ticâret ve harrâsından mahrûm ve zahîre hâsıl olunmayan mahaller ahâlîsi dahi kendülere muktezî olan zahîreleri diledikleri mahallerden alamayarak ol vechile envâ' zarûret ve muzâyekaya duçar oldukları emr-i gayr-ı mevhum olub mea-hâzâ zamân meyâmîn-iktirân cihândârane merre-i kaffe-i memâlik ve beldenin mâ'mûr ve abâdân olmasıyla zât-ı übbehet simât-ı şâhâneme vedî'a-i cenâb-ı Rabbi-izzet olan fukarâ-yı ra'iyet ve ahâlî-yi vilâyetin sâye-i hümâvâye-i hidîvânemde ezher-i cihet iktisâb-ı envâ'-i kavâid ve menfa'at ve istihsâl-i asâyîş ve râhat eylemeleri ehass-ı murad hayriyye-i mu'tâd-ı şâhânem olduğu derkâr ve bu muradımın husûlî dahi sekene-i memâlik-i mahrûsemde dâima zirâ'at ve hırâset ve kesb ü kâr ve ticâretle meşgûliyetleri kasabasına müttefik idüğü bedîhi ve aşîkâr olmakdan naşî ba'de ezîn nizâm-ı mezkûrın nusûr ve muhâsebesiyle fakat Dersa'âdetüm tertîbine hâlel gelmemek için zahîreleri İnöz İskelesine merbût Çirmen Sancağı Kazâlarıyla Darü's-

Saltânât'da vâki' sahil kazalarında yine kemâ fi'l-kadîm Dersa'âdetümden mâ'ada mahall-i ahire bilâ fermân habbe-i vâhîde zahîre verilmemek ve muhtekir tâifesi ve müste'minânın memâlik-i mahrûsemenden zahîre mübâyâ'a eylemeleri kemâkân memnû' olmak ve mîrî mübâyâ'asına müretteb olan kazalar ahâlisi dahi yine mübâyâ'a-i miriyerlerini Devlet-i Aliyyem me'mûrları tarafına tamâmen edâ itmek kendülerinin bir senede yiyecekleri ve sene-i âtiyede ekecekleri tohumluk zahîre her ne ise onu ele koyub mâ'adasını ahel-i İslâm'dan isteyen tüccâra bey' ve fûrûht eylemek şartıyla yalnız ahel-i İslâm'ın bir mahalden ahir diledikleri mahallere bilâ fermân nakline ruhsat-ı seniyyem erzân kılınarak ol-bâbda hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şâhânem sahîfe-pirâ-yı sudûr olmuş ve keyfiyyet iktizâ eden mahallere e başka başka evâmir-i şerîfem tasdîr ve tesyîriyle bildirilmiş olmağla siz ki kuzât ve nüvvâb ve mütesellim vesâir mûmâileyhimsiz vûsûl-i emr-i şerîfimde keyfiyyet yani ba'de'l-yevm husûle gelen zahîrelerinden tohumluk ve kendü me'kûlâtlarından mâ'adasının ahel-i İslâm'dan tâlibine fûrûht ile bilâ fermân ahire nakl olunmasına müsâ'ade-i seniyye-i mülûkânem erzânî kılındığın zîr-i hükûmetinizde kâin kazalar ahâlisine ifâde ve tefhîm birle umrân-ı memâlik ve ittihâd-ı istihsâl-i refâh ve asâyiş-i fukarâ ve zu'afâ emr-i ehemine i'tina ve dikkat ve bu vesîle ile muhtekir makûlesine ve müste'min tâifesine habbe-i vahîde-i zahîre satılmaması ve mübâyâ'a-i mîrîyenin dahi tamâmen Devlet-i Aliyyem me'mûrlarına te'diye ve teslîm kılınması husûsuna kemâl-i ikdâm ve mübâderet olunmak fermânım olmağın i'lâmen ve tenbîhen rikâb-ı müstetâbımdan n işbû emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve ile tesyâr olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda bu vechle fukarâ haklarında sünûh eden inâyet ve merhâmet merhamet-i seniyye-i mülûkânemi herkese i'lân ve işâ'atla taraf-ı bâhirü's-şeref-i mülûkânem içün cümleden isticlâb-ı da'vât-ı hayriyyeye mübaderet ve zinhâr bu vesile ile hilâf-ı emr u irâde-i seniyyem muhtekir ve müste'min tâifesine zahîre bey' ve fûrûht olunmak ve mübâyâ'a müretteb kazâların ahâlîleri dahi zahîrelerimizi satdık diyerek mübâyâ'a-i mîrîyelerini te'diyede kusûr etmek misüllü vaz' dehâlet vukû' bulmak lâzım gelür ise cesâret edenler te'dîb olunacaklarından gayr-i mes'ûliyeti tarafınıza raci' olunacağından ona göre infâz-ı emr u irâde-i şâhâneme bi'l-ittihâd ihtimâm ve dikkat ve hilâfi vaz'ı tecvîzden tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı i'tâ'at-makrûnuyla amel ve hareket eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe

i'timad kılasız tahrîren fî evâil-i şehri Zi'l-Hiccetü's-şerîfe sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Makâm-i Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 447	Hüküm No: 201	Târih H: 15 Zi'l-Ka'de 1245 M: 08 Mayıs 1830
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Avarız vergisi	
Belgenin Özeti: Ayntab Sancağı'nda bulunan avarızhânelerden 400'er akçe,Orul Köyünden 763 guruş 25 akçe mukâta'a vergisi,mübaşirler için her avarızhânedan 50'şer akçe tahsîl edilmesi.Ayrıca avarız vergisi için her 108 akçeden 1 esedi guruş,mukâta'a için ise her 100 akçeden 1 guruş tahsîl edilip hazîneye teslim edilmesi gerektiğine dair.		

Fermân-ı Avârız

Akzâ kuzzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn me'âdinü'l-fezâil ve'l-yakîn râfi'û i'lâmü's-şer'ati ve'd-dîn vârisû ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtasûnu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab Kadısı zîdet fezâiluhu ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Ayntab Sancağı'nda vâki' kazâların kâdısı ve nâibleri zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hazîne-i âmirem defterleri mücebince Ayntab Sancağı'nda vâki' kazâların üç yüz yetmiş iki buçuk aded buçuk sâlis avârızhânesiyle Orul Karyesi'nin yedi yüz altmış üç guruş yigirmi beş akçe maktû' mâlî olup bin iki yüz kırk altı senesine mahsûb olmak üzere cem' ve tahsîli lâzım gelmeğin livâ-i mezbûr mütesellimi zîde mecdûhu uhdesine kayd olunub tarafına mühürlü nişanlı mevkûfât defteri sûreti virilmeğle imdi mücebince cem' ve tahsîl itdirilmek fermânım olmuştur buyurdumki hükm-i şerîfimle mübaşir vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb medîne-i merkûmeye mahsûben livâ-i mezbûrda vâki' kazâların ol mikdâr hânesinin beher hânesinden dört yüz akçe avârızlarıyla karye-i mezbûrun ol mikdâr guruş maktû' mâlları irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti mücebince cem' ve tahsîl ve dâhil hazîne-i âmirem itdirilüb hilâf-ı emr-i defter kimesneye te'allül ve muhâlefet itdirmeyesün ve bundan mâ'ada mübaşirin cihet-i ma'aş içün her avârızhânesinden ellışer akçe dahi aldırıla ve hîn-i tahsilde avârız içün alınan akçenin her yüz sekiz akçesinden bir esedi

guruş virilüb ve mirîçün alınan akçeyi hazîne-i âmirem olundığı vech üzre idâre olunub bundan ziyâde noksân alınmaya (silik) kesr-i defterden ve ta'aruz-ı hâneden fermân-ı âlişânımdan ziyâde mutâlebesiyle re'aya fukarâsına zulm ve te'addi olunmakdan gayetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timad kılasız fi'l-yevmü'l-hâmis aşer Zi'l-Ka'de hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Bedel-i nüzul-i kurâhâ-i mezkûre	372
Tahsîl-i Zi'l-Ka'de sene 1246 memhûr ve mirî 13	223600
Maa'l-mesâr 51,5 guruş	203225
Hums 321 guruş	Beher hâne 600 guruş
Sene 1245	

Makâm-i Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 448	Hüküm No: 202	Târih H: 15 Zi'l-Ka'de 1245 M: 08 Mayıs 1830
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Nüzul vergisi	
Belgenin Özeti: Ayntab'da bulunan kazâlarda mevcut 372,5 nüzulhânedan toplamda 600 akçe nüzul vergisi tahsîlinin hedeflenmesi ve her 110 akçeden 1 esedi kuruş tahsîl edilmesi gerektiğine dair.		

Fermân-ı nüzul

Akzâ kuzzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn me'âdinü'l-fezâil ve'l-yakîn râfi'û i'lâmü's-serî'ati ve'd-dîn vârisû ulûmu'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtasûnu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ayntab Kadısı zîdet fezâiluhu ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keîlâm Ayntab Sancağı'nda vâki' kazâların kâdîları ve nâibleri zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hazîne-i âmirem defterleri mücebince Ayntab Sancağı'nda vâki' kazâların üç yüz yetmiş iki buçuk aded ve buçuk sâlis bedel-i nüzulhâneleri olub bin iki yüz senesine mahsûb olmak üzre cem' ve tahsîl lâzım gelmeğin livâ-i mezbûr mütesellimi zîde mecduhu uhdesine kayd olunub tarafına mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri

virilmeğle imdi mûcebince cem‘ ve tahsîl itdirilmek fermânım olmuşdur buyurdumki hükm-i şerîfimle mübâşir vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüb dahi sene-i mezbûreye mahsûben livâ-i merkûmede vâki‘ kazâların ol mikdâr hânesinin beher hânesinden altışar yüz akçe bedel-i nüzul mâlları ve nişânlu mevkûfât-ı mevsûk defteri sûreti mûcebince cem‘ ve tahsîl ve dahl ve hazîne-i âmirem itdirilüb hilâf-ı emr ve defter kimesneye te‘allül ve muhâlefet itdirmeyesiz ve bundan mâ‘ada mübâşirin cihet-i mâ‘aşıçün her hânesinden ol mikdâr akçe dahi virdirile ve hîn-i tahsilde bedel-i nüzul içün alınan akçenin her yüz on akçesinden bir esedî guruş aldırılub ve miriçün alınan hazîne-i âmireye alındığı vech üzre aldırılub bundan ziyâde ve noksân alınmaya ve aldirmayasız kesr-i defterden naks hânedan ve fermân-ı âlişânımdan ziyâde mutâlebesiyle re‘aya fukarâsına zulm ve te‘addi itdirilmekden gayetü’l-gâye huzûr-ı mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timad kılasız fi’l-yevmü’l-hâmis aşer min Zi’l-Ka’detü’s-şerîfe sene hamse ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Hâne-i avâriz ve livâ-i mezkûr
Sene 1246
Maa'l-mesâr 51,5 guruş
Hums? 321 guruş
Sene 1245

Kostantiniyye

el-mahrûse

Sayfa No: 451	Hüküm No:203	Târih H: Şa‘bân 1247 M: Ocak/Şubat 1832
Belge Türü: Defter	Belge Konusu:Mahallelere ait tevzî‘ât	
Belgenin Özeti:1247 senesinde mahallelere ait tevzî‘ defterine dair.		

İşbu kırk yedi senesi Şa‘bân-ı Şerîf’inde mahallâta olan tevzî‘ beher akçeye üç yüz elli guruş hesâbından

255 guruş	229250 guruş
Birûn-ı kurâlarda beher akçeye iki yüz guruş hesâbından 192,5 guruş	38750 guruş
Su meşidliği kurâlarından imdâdiye nâmıyla 2800 guruş	5800 guruş
Kızık Kurâlarından 3000 guruş	
Cem'an yekûn	273800 guruş
Verâ-yı varakda mertûn mesârifât minhâ	132574 guruş
Minhâ	141616 guruş
Zeylde muharrer in'amât minhâ	6655 guruş
Minhâ	134561 guruş
Zeylde mukayyed matlûbât-ı veliyyü'n-ni'amîye mahsûb olmuştur	134561 guruş
Minhâ	0 guruş

Zâhire bedeliçün hazîne-i veliyyü'n-ni'amîden matlûbât

Zâhire bedeliçün hazîne-i veliyyü'n ni'amîden matlûbât	
Cânib-i beldeden tevzi' ve tahsîl olunan mebâligden gayr-ı ez tenzîlât	175000 guruş
Mesârifât-ı hazîneye teslim olunan	134560 guruş
Yalnız kırk bin dört yüz kırk guruştur	40440 guruş

În'amât	
Ferîz Efendi (silik) 350 guruş mahkeme mahallesinden 350 guruş	1700 guruş
Hâfız Efendi ma'rifetiyle okur? yarâr fukarâ ise 1000 guruş	
Ömer Mahallesine 100 guruş Ehl-i Cefâ Mahallesine 100 guruş	300 guruş
Rumkal'alı Ahmed Beğ 50 guruş Yılan Furkân'a 25 guruş Sarâc Abdullâh Çelebi'ye 25 guruş	
Tarla-yı Cedîd'den Kirişçi Bölüğe 175 guruş Asâkir-i Mansûre mülâzımı Elçioğlu Hânesine 60 guruş	235 guruş
Bostancı Mahallesi gezerine 25 guruş ittibâ'-ı keynûnet? 70 guruş Cozlıca'da 55 guruş	235 guruş
Def'i Cozlıca'ya 75 guruş	
Debbâğhâne Mahallesine 1050 guruş Cinalizâde Hâcî Ağâ'ya 65 guruş	1110 guruş
Eyüboğlu Mahallesine Necîb Efendi uşâğı sâliyâne 2822 guruş	232,5 guruş
Kılıçoğlu bağına 100 guruş Kayacak 50 guruş	
Cem'an yekûn	3817,5 guruş
Cakmacı zimmî Şamile 65 guruş Eyüboğlu Mahallesine 150 guruş	305 guruş
Kurb-ı Şehreküstüye 25 guruş Kurb-ı Zencirli 40 guruş	
Birûn-ı Zemke Karyesi'ne 50 guruş Barne Karyesi'ne 100 guruş	228 guruş

Küçük Mâ'sara 50 guruş Boyacı 28 guruş	
Reşi Karyesi on buçuk akçe olmağla devletlü Mustafa Paşa Efendi in'âm ve Nefah Karyesinde 25 guruş	2225 guruş
Babelige Karyesi 50 guruş Zülfikâr Karyesine 50 guruş Gölüce Karyesine 50 guruş	175 guruş
Cem'an yekûn	6750,5 guruş

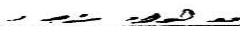
Îâne husûsiçün tertîb olunan escâre-i umûmiyeden müfrez-i nefis-i Ayntab ve kurâ ve mezra'âda carî olacak ahvalın sûret-i tercümesi

Îâne husûsiçün tertîb olunan escâre-i umûmiyeden müfrez-i nefis-i Ayntab ve kurâ ve mezra'âda carî olacak ahvalın sûret-i tercümesi	
İşbu iki yüz kırk yedi senesine ba'de'l-muhâsebe Şa'bân-ı Şerîf guresinden Şevvâl-i mükerrermede vukû' bulan mesârifât-ı belde defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur	
Mübaya'a mübâşiri Moralı Hasan Beğ'e hıdmet 1500 guruş asâkir-i harâciyûn Kartcı Mehmed Ağa'ya hıdmet 500 guruş	2000 guruş
Veliyyü'n-ni'am efendimiz hazretlerinin develerine virilen yem bahâ aded 18 419,5 guruş (silik) alınan kömür bahâ 230 guruş	649,5 guruş
Sâbık a'yânın arem uşağına virilüb kabûl olunmayan hinta bahâ 3550 guruş (silik) getüren Hûrşîd Ağa'ya hıdmet 750 guruş	4050 guruş
Antakya tarafına gidecek askerin ihrâcına gelen Mustafa Ağa'ya hıdmet 500 guruş (silik) buyrulduşı götüren kilerci arkadaşına hıdmet 750 guruş	1350 guruş
Asâkir-i Mansûre firârîlerini teftîşe gelen beher livâyâ kavas 400 guruş derûn-ı serîde (silik) ve kal'ânın ba'zı ta'mir olunacak mahalline sarf olunan 3396 guruş	3796 guruş
Cem'an yekûn	11745,5 guruş
Çadır mesârifî aded 2 1580 guruş Cerge aded 4 720 guruş bayrak aded 2 178,5 guruş Adem Ağa'ya ve Şeyh Ağa esb bahâ 1350 guruş	3827,5 guruş
Başbûğ Ağalara harvânî aded 3 510 guruş alemdârlara biniş aded 3 90 guruş (silik) aded 2 729 guruş cerrâh takımı 26 guruş	1355 guruş
Hâcî Adem Ağa'ya başlık 3000 guruş ağa-yı merkûma in'âm 350 guruş Şeyh (silik) 240 guruş Uğurluoğlu'na 300 guruş	6350 guruş
Sakâ bârgiri aded 2 860 guruş Köbrülü'ye esb bahâ 300 guruş	1160 guruş
Gönderilen asâkirin sivayisi? 65 guruş fi 55 mâhiye 10725 guruş askeri 235 aded fi 45 mâhiye 31725 guruş	42450 guruş
Cem'an yekûn	66889 guruş
Me'âdin-i hümayûn emîni Osmân Paşa vürûdunda dört günlük şâ'ir 4696 guruş (silik)	5686 guruş

nân-ı azîz 990 guruş	
Müşârünileyh bakkalândan alınan ta'yînât 473 guruş kassabândan alınan lahm baha 995 guruş	1478 guruş
Müşârünileyhe keşide olunan esb bahâ 1500 guruş konakçısına 250 guruş (silik) zahîrecisine 300 guruş darendecisine saman bahâ 501 guruş	2451 guruş
Bu def'a Mustafa Paşa Efendi'ye i'mâl olunan yatak mesârifi	0 guruş
Müşârünileyh mihmândâr Kadem Hâcî Mahmûd Ağa'ya 500 guruş Receb guresinden Ramazân'a mürûr u ubûra yem bahâ 1172 guruş	1672 guruş
Veliyyü'n-ni'ami efendimiz Râfet'e avârız hıdmetiçün cakı olub gönderilen 1500 guruş mezkûre mübâşiri Mustafa Ağa'ya hıdmet 450 guruş	1950 guruş
Cem'an yekûn	70126 guruş
Mukaddem tevzî'den Morcalu bâki salyâneden Şeyh Hâcî Mehmed Efendi'nin ricâsına binâen 150 guruş mahkeme-i şerîfe luğ kesenine 50 guruş	200 guruş
Şa'bân Ramazân mahiyeleri saray sakâsına 40 guruş hamâm kerimesine mâhiye saray darendesine kömür baha 130 guruş	250 guruş
Haleb'e gönderilen kırk kantar bekmez kirâsına 800 guruş ve çadırlara kirâ 400 guruş (silik) i'lâmîçün muhzıra hil'ât biniş bahâ 35 guruş	1235 guruş
Bu def'a Mustafa Paşa Efendimiz'e i'mâl olunan yatak ve sarayın baza mefruşâtı	963 guruş
Şa'bân-ı şerîf tayyârâtı kesri 4404 guruş Ramazân-ı şerîf tayyârâtı kesri 681 guruş Akkâm Paşa'ya hıdmet 300 guruş	11306 guruş
Cem'an yekûn	94180 guruş
Rumkal'alı Ahmed Beğ'e virilen Receb Şa'bân Ramazân mâhiyeleri 400 guruş (silik) gelen kahyâ kavasına 100 guruş	500 guruş
Tashîh-i iyd içün Mar'aş'a giden sürücü 400 guruş Osmân Paşa ve (silik) giden tatar 40 guruş	80 guruş
İyd-i şerîfde ilbâs olunan hil'ât bahâ topçı ve muhzır ve (silik) 217 guruş Şevval-i şerîfde havâdis varakı getüren tatar 100 guruş	317 guruş
Süleymân Beğ'den gelen tatar 50 guruş mûmâileyhin geldiğini Haleb'e iş'âr getüren? tatar 80 guruş Konakçısına 100 guruş	230 guruş
Haliyle akkâm başı husûsuna isticâle gelen kavâs 50 guruş ve (silik) ıydiye 600 guruş	650 guruş
Cem'an yekûn	95957 guruş
Süleymân Beğ vürûdunda asâkire bir gicelik derûn ve iki gicelik virilen yem 1382 guruş virilen nân-ı azîz 241,5 guruş	1624,5 guruş
Kemâh tarafından gelen asâkire bir gicelik yem 89,5 guruş nân-ı azîz 31,5 guruş bir gicelik yem 87,5 guruş nân-ı azîz bahâ 54,5 guruş	263 guruş
Osmân Paşa süvârî başısı Mâden'e zahîre içün giden Ahmed Ağa'ya yem 31 guruş nân-ı azîz 9 guruş	40 guruş

Süleymân Beğ geldikte Çekede ve Kızılhisâr Karyesi'ne giden pirinç tevâlüdün? 955 guruş 19 guruş Süleymân Beğ'e çadır bahâ 120 guruş esb bahâ 500 guruş	1594 guruş
Vücûh-ı efendiler Haleb'e gitdikde veliyyü'n-ni'am efendimize hedâyâ bahâ 7500 guruş (silik) 3500 guruş kethudâ beğ'e 1000 guruş hazînedâr ağaya 1000 guruş dîvân efendisine dahi cibâb 2500 guruş	14500 guruş
Cem'an yekûn	113978,5
Mustafa Paşa Efendimiz'e tahsildâriye 10000 guruş hâkim efendiye virilen 1500 guruş Ordudan tezkiresiz askerin deriçün mübâşiri başı arkadaşına hıdmet 500 guruş	12000 guruş
Kilerciçün i'mâl olunan harârları mübâşiri Çukâdâr Osmân Ağa'ya hıdmet-i veliyyü'n-ni'ami 3500 guruş iki senelik avârız kesri 1096 guruş	4596 guruş
Matlûb buyrulan katır mübâşirine hıdmet 200 guruş efendimize davetçi (silik) 150 guruş hınta matlûbı husûsına gelen tatara hıdmet 80 guruş	430 guruş
Tevcihât tebşîri buyruldisı getüren başçavuşa 1000 guruş katır ve bârgîr 450 guruş katırlara semer aded 6 120 guruş yılan aded 1 10 guruş	1580 guruş
Cem'an yekûn	132584,5 guruş

Sayfa No: 454	Hüküm No:204	Târih H: M:
Belge Türü: Defter	Belge Konusu:Vakfiye	
Belgenin Özeti:Kâdî Kemaleddîn Bey Vakfiyesine dair.		

Nahiye-i Haleb 		
Kâdî Kemaleddîn Mehmed Beğ Cemâlleddin bin Yusufü's-şâfiü'l-ber ve's-saddakna ve mâ fazlu'l- uhuvvete ve'l-evlâ rahm târihü'l-vakf 925		
Karye-i Endâm'a tabi' Haleb küvâh? Hisse 1218	Karye-i Arab tabi' kat' Hisse 8 300	Karye-i İkrâr tabi' Muharrem Hisse kayd 51 275
Karye-i Atînî tabî	Der-mezra'a-i Pirincü's-şer'îh	Mezra'a-i Nâbîk'e tabi' Hasr

Hisse kayd 51 415	tabi' Hisse 1 kayd 51 30	Hisse 13 300
Mezra'a-i Belfât'a tabi' Nams? Hisse Kayd 51 467	Mezra'a-i Hâmiye Tabi' Mi Hisse kayd 51 90	Karye-i Arh'a tabi' Mahc Hisse 6 300
Karye-i Kintâka tabi' Hisse 18 750	Mezra'a-i Mukaddeme tabi'-i mezbûr Hisse 18 934	Karye-i Kefer Kilise tabi' E'izza Hisse 1945
Mezra'a-i Tekerkan'a tabi' Mi Hisse kayd 51 900	Karye-i Hancuğun'a tabi' Telbeşâr nâm-ı diğer Bezb der livâ-i Ayntab Hisse 12 1650	Karye-i Bina tabi' i'zâz Hisse 23 kayd 51 196
Minhâ El-mahrem inne? şartü'l-veft Hasrû'l-camî inde'l-ihyâc		
Tilaveti'l-Kurân fî külliye-i camî 720	 400	Habâl dâna 50
Techîz ve tekfîn 100	Techîz ve tekfîn mevtâ-yı kürdî? nahiye-i Haleb 150	Helva ve fesr-i nısf Şehr-i Şa'bân 150
Helva ve hayr-ı evvelce 150	Kurbân inde'l-ezhar 150	Hayr fî Külliyyet Camî 50
Kandîl matavî fî 300	Tenvîr 	
Der efdâl yekûn-ı uluvvü'l vakf ve derese inde'l-fukarâ ve budûr uhuvvete İbrâhîm ve binici ve teslîmen inde'l-miftahü's-şer'		

Sayfa No: 455	Hüküm No: 205	Târih H: 03 Rebi‘ü’l-Âhir 1249 M: 20 Ağustos 1833
Belge Türü: Mürâsele	Belge Konusu: Vergilendirme usulü	
Belgenin Özeti: Ayntab ahâlîsinin Haleb’e ait vergi toplama usulünü bilmemesi sebebiyle,Hâfız Reşid Efendi’den bu usüle uygun vergilendirme taslağı istenmesi ve taslağın mecliste tahkîk edilip Ayntab müteselliminin bu usüle uygun hareket etmesi gerektiği hakkında.		

(silik) hasbe'l-ihimâl tebvîl ve tahsîl ve hitâm-pezîr olunması kangî sûretiyle olur deyu müzâkere olundukda Haleb hâricinde olan bilâd ve nevâhi ahâlîsine bu misillü usûl bu ana kadar vârid olmayub ve üzerlerine mâlûm şeyi tahsîs olunmayub keyfiyyeti mechûlleri(t) olduğından cûyân mu'avini Hâfız Reşîd Efendi'den istimara tertîbini erbâb-ı meclis taleb eylediklerinden efendi-i mûmâileyh istimara-i mezbûreyi tertîb ve meclis-i aliyye takdîm itmeğle istimara-i mezbûre ~~usûle~~ usûle muvâfık ve teshîl-i maslahata mülâyim olduğınî erbâb-ı meclis-i tahkîk eylediklerinden muktezâsıyla amel olunmasına meclisce karâr ve nefis-i Ayntab ve kurâ ve mezâri'nde cârî olacak usûl-i pesendide istimara umûmiye-i mezkûreden efrâz-ı ebbâleden zikr ve beyân kılınmış olmağla Ayntab mütesellimi mücebiyle amel ve hareket ve bilâ ihmâl seri'ân ve acilen görölmesine dikkat ve ta'dâd ve temvîl ve tahsîl kemâl-i ihtimâm üzre sarf-ı makderet ve bu husûsda al ve medhâli olan vücûh ve a'yân ve meşâyih ve ihtiyârâna tenbîh eylemesiçün kendüye hatta bâ şer' ve tahdîd olunması iktizâ ider eğer bir taraftan hâlel ve sekâmet zuhûr ider ise rûsûm-ı meclis-i Ayntabın iktizâsı vechiyle mücâzât ve muakkıbe olunacağı beyânıyla hülâsa olmuşdur tahrîren

Fî 3 Rebi'ü'l-Ahîr sene 1249

Sayfa No: 456	Hüküm No:206a	Târih H: 02 Receb 1249 M: 15 Kâsım 1833
Belge Türü: Mürâsele	Belge Konusu:Kâdî geliri	
Belgenin Özeti:Ayntab kâdîlarının saliyâneden gurus başına bir pâre olan gelirlerinin mutad olduğu üzre gurus başına bir pâre olarak devâm etmesi emrine dair.		

Ayntab mütesellimi sa'âdetlü birâder-i i'zâm A'rîf efendi hazretleri

Ayntab kâdîlarının saliyâneden gurus başına bir pâre avâidâtı olup öteden berü avâid-i mezkûr bu vechile kâdî efendiyle virilegeldiğinden hâlâ Ayntab kâdîsı Mehmed Tâhir Efendi Muharrem saliyâni avâidini istidâ' itmekden nâşî sarfına idâre-i cenâb-ı hidîvi sünûh buyrulmuş ve Muharrem saliyâni şimdiye değin tahsîl olunmuş olduğu melhûz olmağla mûmâileyhin avâidi sarf olunmak iktizâ itmiş olduğu bî-mennihi te'âla ma'lûmunuz oldukda Muharrem saliyâni şimdiye değin tamâmen tahsîl

olunmuş ise mûmâileyhin avâîdi âdet-i kadîmesi üzere guruş başına bir pâre sarf olunması himmetinize mâmûldür

Fî 2 Receb Sene 1249

Mahall-i Mihr-i Hükümdâr-ı Arabistân Şerîf Beğ Efendi

Sayfa No: 456	Hüküm No: 206b	Târih H: 02 Receb 1249 M: 15 Kâsım 1833
Belge Türü: Mürâsele	Belge Konusu: Kâdî geliri	
Belgenin Özeti: Ayntab Kâdîsına teslim edilecek saliyâne gelirinin miktarının bildirilmesine dair.		

Benim birader-i i'zâm kâdî-ı mûmâileyhe sarf olunacak avâîd kaç guruş ise mikdârı ma'lûm olmak üzere tarafımıza iş'âr eylemeniz için tahşîye olundu ve kezâlık kırk sekiz Muharrem'i saliyânenden kâdî-ı mûmâileyhe kaç guruş avâîd virilmiş ise ve kırk sekiz bir habbe saliyânesinden ne kadar avâîd virilmiş ise anı dahi tarafımıza bildiresiz

Mahall-i mihr-i hükümdâr-ı Arabistân Şerîf Beğ Efendi

Sayfa No: 456	Hüküm No:207	Târih H: M:
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Kâdî geliri	
Belgenin Özeti:Debbağan Şeyhi Ali Mehmed’in belirtilen meblâğı aldığına dair.		

Sadrü's-şehâdü's-şer'î Ali Mehmed şeyhü'l-debbâğân-ı Ayntab ana kabzü'l-meblâğü'l-merkûm â'lâ ve bi't-tamâm ve'l-kemâl fî târihü'l-i'lân

Sayfa No: 456	Hüküm No: 208	Târih H: 06 Cem.-Evvel 1249 M: 21 Eylül 1833
Belge Türü: Mürâsele	Belge Konusu: İane tahsili	
Belgenin Özeti: Ayntab kâdılığı görevini 3 aydır yerine getiren Ali Efendi'nin görevi sebebiyle kendisinden i'ane ücreti alınmayacağı fakat maaş ödemelerini tam yapması gerektiğine dair.		

Ayntab mütesellimi sa'âdetlü biraderim A'rîf Efendi Hazretleri Ayntab kâdısı efendinin tarafımıza işbu takdîm eylediği mühür takdîri görüldi mûmâileyhin inhâsı vechile biraderiniz Ali Efendi Ayntab Kâdılığını üç mâh zabt idüb îcâb iden mâhîyeleri kendüsünden lâzım gelir ise tamâmen i'tâ itmesini ta'zîr itmeğiz ve kezâlik kâdılardan iâne olunmadığından mûmâileyhden alınması iktizâ itmez eğerce defterde ismini yazmış emriniz çıkarmanız lâzım geleceği derkâr olmağla ol vechile itmek mamûldür

Fî 6 Cemaziye'l-Evvel sene 1249

Mahall-i mihr-i hükümdâr-ı Arabistân Şerîf Beğ Efendi

Sayfa No: 456	Hüküm No: 209	Târih H: 02 Cem.-Evvel 1249 M: 17 Eylül 1833
Belge Türü: Ma'rûz	Belge Konusu: Geri ödeme	
Belgenin Özeti: Ali Enverî Efendi'nin 3 aylığına kâdılık görevini îfâ etmesi sebebiyle kendisine istihkâkı olan ücretin bir yıllık 10500 gurusu olarak ödenmesi ve kendisinin 9 aylık fazla ücret aldığını ayrıca i'ane ücreti de ödemediğini belirtip,daha önce ki yazışmaların da hatırlatılıp,bu ücretlerin tahsîl edilmesi gerektiğine dair.		

Mâ'rûz-ı takrîr-i bendeleridir ki

İşbu bin iki yüz(t) kırk sekiz senesi Cemaziye'l-Ahîr guresinden bâ mürâsele-i şer'îyye mutasarrıf olduğım medîne-i Ayntab sene-i mezbûr guresinde refî'-i mezbûr mütesellimi Çâkırzâde A'rîf Efendi kullarının karındaşı Ali Enverî Efendi nasb olundıda üç mâh zabt-ı dâ'ileri bârî hazret-i seraskeri veliyyü'n-ni'âmi bu dâ'ileri kazâ-i mezbûra ben kâdî nasb olundukdan sonra ben tekrar dâ'îyeden mansûb sahîbi tarafından sene-i mezbûre guresinde iki kıt'a mürâsele-i şer'îyye ile (silik) müdde'â-i sûret mûcebince gurre-i mezbûrdan bu dâ'ileri nasb ve ta'yîn olunub ve ber

mû'tâd-ı mâhiyyeler (silik) bu bir senelik on bin beş yüz guruş bundan matlûb ve mansûb sâhibi efendi dâ'ilerine irsâline bende bir kıt'a mektûb hazret-i Şeyhü'l-İslâmı zuhûr idüb ve bir kıt'a kâdîasker mektûbı zuhûr itdikde üç mâh (silik) mezbûr Ali Efendi dâ'inizden lâzım gelmeğle mezbûrdan matlûb olundu isede aliyyetü'l-ali etdiğinden ve bu dahi (silik) mezbûrdan tahsîli lâzım gelen iâne akçesinden mütesellim mûmâileyh bu dâ'ilerinden matlûb etdiğinden (silik) mezbûrlariçün ve gerek iâne akçesiçün mütesellimi matlûben bir kıt'a emrnâme inâyet ve ihsân buyurulmak recâsıyla (silik) mansûr-ı alîlerine i'lâm olundu bâkî emr li-hazret-i menlehü'l-emrindir

Fî 02 Cemaziye'l-Evvel sene 1249

Sayfa No: 456	Hüküm No:210	Târih H: M:
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vergi tahsîli	
Belgenin Özeti: 1248 yılına ait öşr-i nefer meblağının tahsîl edilmesi gerektiğine dair.		

Kurânızda lehine karâr olunacak

Ale'l-vech-i meşrûh i'lân ve kadre tesemmüne öşr-i nefer bî-mebâliğ hamsîn ve semîn guruş bi't-tâhiyet min 1248 bilâ ziyâde ve lâ noksân ve ezâ vecd bi'z-ziyâde yekûn matlûben

Min Eş-Şeyh Yusuf A'yân-ı Nahiye

Sayfa No: 456	Hüküm No:211	Târih H: M:
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Vergi tahsîli	
Belgenin Özeti:Ayntab’dan Yakub Bey vasıtasıyla 70 guruş vergi borcunun tahsîl edildiğine dair.		

Sadrü's-şehâdü's-şer'î ale's-şeyh kalan (silik) min ahâlî-i nahiye bâ istilâmü'l-mebâlig-i merkûm(t) i'lân ve kadire sem'în gurus min hâsıl (silik) l-amîre-i Ayntab min uhde-i Yâkûb (silik) bi't-tâmam ve'l-kemâl

Sayfa No: 437	Hüküm No:212	Târih H:14 Zi'l-Ka'de 1247 M:15 Nisan 1832
Belge Türü: Defter	Belge Konusu:Narh	
Belgenin Özeti:1247 senesi narh defterine dair.		

İşbu sicil-i mahfûz a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhırîn-efdalü'l-fudalâi'l-müteverri'în mevlânâ el-hâcc Mustafa Efendi Hazretlerinin vakt-i şerîflerinde bed olunmuşdur
Zi'l-Ka'de 1245

İşbu bin iki yüz kırk yedi senesi mâh-ı Zi'l-Ka'de'nin on dördüncü günü cümle ma'rifetiyle virilen narh işbu mahale kayd

Künefe beher batmânı Pâre 60	Rakîr has kahke Kıyye 1 Pâre 60	Rakîk has kadayıf Kıyye 1 Pâre 64
Lahm-ı ganem Kıyye 2 Pâre 14	Elli dirhem kahke Pâre 4	Kahkenin yigirmi beş dirhemi Pâre 2
Hınta beher kilesi 76	Has kahke ve behsime Kıyye 1 Pâre 56	

Sayfa No: 437	Hüküm No: 213	Târih H: 12 Rebi'ü'l-Evvel 1248 M: 09 Ağustos 1832
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Narh	

Belgenin Özeti:1248 senesi narh defterine dair.

İşbu kırk sekiz senesi temmuzun on sekizinci ve Rebi‘ü’l-Evveli’nin on ikinci günü narhı kassâbân

İç yağı 1	Sade kuyruk 1	Lahm 1
Guruş 3,25	Guruş 3,76	Guruş 68

Sayfa No: 437	Hüküm No: 214	Târih H: 14 Rebi‘ü’l-Âhir 1248 M: 10 Eylül 1832
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Narh	
Belgenin Özeti: 1248 Senesi Cemaziye’l-Âhir ayında ekmek için belirlenen narha dair.		

İşbu bin iki yüz kırk sekiz senesi mâh-ı Cemaziye’l-Âhir’in sekizinci günü Haleb’e ma‘rifet ve ma‘rifet-i şer‘ ile nân-ı âzizin beher batmânı otuz altı pâreye narh virildiği kayd-şod

Sayfa No: 438	Hüküm No:215	Târih H: 15 Zi'l-Hicce 1246 M: 27 Mayıs 1831
Belge Türü: Defter	Belge Konusu:Narh	
Belgenin Özeti:1246 Zi'l-Hicce ayında yazılan narh defterine dair.		

İşbu bin iki yüz kırk altı senesi Zi’l-Hicce evâsıtında cümle ma‘rifeti ve ma‘rifet-i şer‘le izâfâta virilen narh defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur

15 Zi’l-Hicce 1246

Yoğurt Kıyye 1 Pâre 12	Sade yağ Kıyye 1 7,5	Pirinç Guruş 2,25
Lahm-ı ganem Kıyye 1 Guruş 18,5	Acı Zeyt Kıyye 1 Guruş 4,85	Tatlu zeyt ve şırlağan Kıyye 1 Guruş 6,70
Kahke Kıyye 1 Pâre 46	Kahkeci semt otı Kıyye 1 Pâre 46	Semt otı Kıyye 1 Pâre 48
Bakla Kıyye 1 Pâre 8	Soğan Kıyye 1 Pâre 6	Sarımsak Kıyye 1 Pâre 8
Nân-ı âzîz Kıyye 1 Pâre 36	Kuyruk yağı Kıyye 1 Guruş 6,65	Kuyruk Kıyye 1 Guruş 3,75

Sayfa No: 438	Hüküm No:216	Târih H: 03 Receb 1248 M: 26 Kâsım 1832
Belge Türü: Defter	Belge Konusu:Narh	
Belgenin Özeti:1248 yılı Recep ayında yazılan narh defterine dair.		

İşbu bin iki yüz kırk sekiz senesi mâh-ı Receb'in üçüncü günü kassâbâna narh-ı lahm batmânı doksan pâreye kuyruğun beher batmânı beş guruşa olmak üzere işbu mahale kayd-şod

3 Receb sene 1248

Sayfa No: 438	Hüküm No:217	Târih H:03 Receb 1248 M:26 Kâsım 1832
Belge Türü: Defter	Belge Konusu:Narh	
Belgenin Özeti:1248 Recep ayında esnafa irsâl olunan narha dair.		

İşbu bin iki yüz kırk sekiz senesi mâh-ı Recebü'l-Evveli'nin üçüncü günü esnâfâna virilen es'âr

Mar'aş pirinci Pâre 120	Şerik Pâre 22g	Zeyd yağı Pâre 22
Bamya aded 6 Pâre 1	Nân-ı âzîz Pâre 34	Ayntab pirinci Pâre 110
Sade revgan Pâre 30	Yoğurt Pâre 16	

Sayfa No: 438	Hüküm No:218	Târih H: 02 Rebi‘ü’l-Âhir 1248 M: 29 Ağustos 1832
Belge Türü: Defter	Belge Konusu:Narh	
Belgenin Özeti:1248 Rebi‘ü’l-Âhir ayında esnafa irsâl olunan yeni narha dair.		

İşbu bin iki yüz kırk sekiz senesi mâh-ı Rebi'ü'l-Âhir'in ikinci yevm-i selâse esnâfâna virilen narh-ı cedîd

Bulgur Kıyye 1 Pâre 62

2.1.2. Hukuki Hükümler

Sayfa No: 260	Hüküm No:01	Târih H: 07 Muharrem 1245 M: 09 Temmuz 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Tereke defteri	
Belgenin Özeti: Emir Ali Hanında vefat eden Mehmed bin Ali Osman'ın varisi olmaması sebebiyle terekesinin beytü'l-mâla teslim edilmesi hakkında.		

Fi'l-asl Hâcioğlupazarcığında askerî taîfesinden medîne-i Ayntab'da Emîr Ali Han'ında ecl-i mev'ûdesiyle fevt olan Mehmed Ali bin Osmân'ın üzerinde vâris-i ma'rûf ma'rûfesi olmayub üzerinde mevcûd terekesi ma'rifet-i şer' ve emîn-i beytü'l-mâl ma'rifetiyle tahrîr ve b'ad ihrâc me'ârif emîn-i beytü'l-mâla teslim olan tereke defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur

Fî 7 Muharrem sene 1245

Batûr ve melnân? 103 guruş	Beyaz kuşak 15 guruş	Seccâde 31 guruş	Müst‘amel trablus 25,5 guruş
Müst‘amel şalvar 70 guruş	Küçük çift 10,5 guruş	Çift 99 guruş	Müst‘amel fes 8 guruş
Köhne körük 19,75 guruş	Uzun tüfenk 56 guruş	Tüfenk 135 guruş	Çuha kemer 15 guruş
İndinde mevcûd adl 4 aded 25 guruş	Köhne meles don 7 guruş	Silahlık 6,5 guruş	
Cem‘an yekûn 1500 Bin beş yüz guruşdur			
Minhü’l-ıhrâcât			
Resm-i kısmet ve kâtibiye ve çukadâriye 52 guruş		Techiz tekfîn kabr-i iskât 52 guruş	
Resm-i emîn-i beytü’l-mâl ve hıdmet 52 guruş		Dellâliye 25 guruş	
Cem‘an yekûn 185			
Sahhü’l-taksîm-i beyne’l-verese 1315 Emîn-i beytü’l-mâla teslim			

Sayfa No: 260	Hüküm No:02	Târih H: 07 Muharrem 1245 M: 09 Temmuz 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Tereke defteri	
Belgenin Özeti: Emir Ali Hanında vefat eden Mehmed bin Ali Osman'ın varisi olmaması sebebiyle terekesinin beytü'l-mâla teslim edilmesi hakkında ikinci tereke defteri.		

Fi'l-asl Arabgîr kazâsından iken medîne-i Ayntab'da iken ecl-i mev'ûdesiyle Emîr Ali Hânın'da ecl-i mev'ûdesiyle fevt olan Ali bin Osmân'ın vâris-i ma'rûf ma'rûfesi olmayub üzerinde mevcûd terekesi emîn-i beytü'l-mâl ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve ba'de ihrâcü't-techîz ve'd-dîn ve's-sarf emîn-i beytü'l-mâla teslim ve fûrûht olunan eşyânın ale'l-esâmi defteridir ki zikr olunur

Fî 7 Muharrem sene 1245

Kılıç 1 aded 20 guruş	Beyaz yelek köhne şalvar 1'er aded 31 guruş	İçlik hazn gömlek 1'er aded 10,5 guruş	Köhne kemer ve kuşak köhne 1 aded ve 3 aded 20,5 guruş
Kelbeteyn çekiç 2,5 guruş	Köhne yağmurluk 5,5 guruş	Hallâçoğlu mâllarıyla fes 13 guruş	Tartı çekisi? silahlık tüfenk kılıfı 1'er aded 5 guruş
Tabanca 20 guruş			
Cem'an yekûn 169 Yüz atmış dokuz guruşdur			
Minhü'l-ihrâcât			
Resm-i emîn-i beytü'l mâl 5 guruş	Resm-i kısmet 5 guruş	Teneb Karahisârî'ndan Mustafa bin Ahmed'e deyn-i müsbet 18 guruş	Techîz ve tekfin-i kabir ve iskât 30 guruş
Cem'an yekûn 58			
Sahhü'l-taksîm-i beyne'l-verese 102 Emîn-i beytü'l-mâla teslim yüz iki guruşdur			

Sayfa No: 285	Hüküm No: 03	Târih H: 11-20 Şevval 1248 M: 03 Mart 1833
Belge Türü: İ'lam	Belge Konusu: Mülkiyet Davası	
Belgenin Özeti: Davacı Seyyid Yakub Efendi Akdeğirman adlı değirmanın kendisine miras kaldığı iddi'âsına binâen Fatma bint Müftioğlu Hâcî Mehmed'in aleyhine açılan dava,hakim kararıyla Davacı lehine sonuçlanmıştır.		

...Hâtûnun zevci olub tarafından vekîl-i müseccel-i şer'îsi olan es-seyyid bin Mollâ Ali

Medîne-i Ayntab'da vâki' Kozanlı Mahallesi hânedân-ı kadîmden işbu râfî'ü'l-kitâb es-Seyyid Yakub Molla Efendi ibnü'l-merhûm ve mağfûr ki Es-Seyyid el-Hâcc Mehmed Arif Efendi nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde Ibn-i Şeker Mahallesi sâkinlerinden ma'rifetü'z-zât fatıma binti Müfti oğlu Hâcî Mehmed mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târîh-i vesîkadan on üç sene akdem medîne-i mezbûre süfehâsından Hâcî Nu'mân nâm kimesne katl olundukdan sonra maktûl-ı mezbûrun emlâk ve akârâtına taraf-ı saltanat-ı aliyyeden mîrî içün zabt olunması bâbında bâ fermân-ı âlî ser-bevvabîn-i dergah-ı âlî necâbetlü Mehmed Arif Ağa mübâşir ta'yîn buyurılıub me'mûrîni hasebiyle maktûl-ı mezbûrun emlâk ve akârât ve emvâlini teftîş ve taharrî ve bey'î lâzım gelene bilmez isede bey' iyledikde maktûl-ı merkûmun akârâtı dâhilinden olub medine-i mezbûra tabî' Büyük Kızılhisâr karyesi kurbunda vak'î Akdegirman denilmekle meşhûr iki göz değirmanın kırk sehm i'tibâriyle beş sehm hisse-i şâyi'ası maktûl-ı mezbûrun akârâtı dâhilinden olub (silik) lâzım geldikde huzûr-ı şer'de bilmez ise babam müteveffâ-yı mûmâileyh el-Hâcc Mehmed Arif Efendi üzerinde yüz elli gurus dahi oldukda yüz elli gurusun mûmâileyh mübâşir Mehmed Arif Ağa'ya huzûr-ı şer'de teslîm idüb sudûr buyrulan fermân-ı âlî mûcebince me'mûrîni hasebiyle huzûr-ı şer'de cümle muvâcehelerinde değirman-ı mezkûrun beş sehm hissesi temlîk ve temennî olub meblağ-ı mezbûrî bir akçe mütesellim-i mûmâileyhe râzî-i mir içün ahz u kabz ve mülkiyet üzre tasarrufata bir kıt'a memhûr ve mûmzâ zabtına i'tâsından sonra babam müteveffâ hayâtında çend sene ber vech-i mülkiyet mutasarrıf olub ba'de'l-vefât irsen bana intikâlini dahi mülk-i mûrisim olarak mutasarrıf iken erbâb-ı meşgûlinden ve süfehâdan merhûm Hâcî Nu'mân'ın oğlu Kôr İbrâhîm teğâlûben hissesine merkûm babam maktûl mâlî viren zabt itmekle bu esnâda süfehâ-yı merkûm Kôr İbrâhîm firâr etmekle işbu merkûm

kimesne oğlu müvekkilem merkûme Fâtıma'nın babasından müntakil mülki diyerek zabt ider suâl olunub müceb-i şer'îsi icrâ ve keff-i yedine tenbîh-i şer'î murâdıdır didikde gibbe's-suâl merkûm cevâbında fi'l-hakika müvekkilem mezbûrenin babası müteveffâ müftî oğlu el-Hâcc Mehmed'in cevabında zikr olunan değirmanın beş pâre hissesi mülki olduğunu bundan akdem işbu müdde'î mûmâileyh ile terâfu'-ı şer'ia olub mucebince cihet-i şer'iyeye rabt idüb mülk-i mevrûsem olarak zabt iderek ve bu def'a mukâbele idincek gibbe'l-istintâk terâfu'-ı şer'î olundığı müdde'î mûmâileyh inkâr ittikde müvekkile-i merkûmdan beyyine taleb olundukda ba'de'l-imhâl ve'l-istimhâl ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz iyledüğünden başka meclis-i şer'-ide ben bunlar ile terâfu'-ı şer'î olmadım Hâcî Nu'mân'ın oğlu Kör İbrâhîm ile murâfa' oldum ve mucebince hüccet aldım ve bu ikrâr ve tevcîh ile iddiâsı dahi ma'lûm olmayub ve yedinde olan hüccet-i şer'inin mazmûnı dahi sâbit olmadığından ma'mûli olmayub afvına ve ibtaline ve müdde'î mûmâileyh es-Seyyid Yakub Efendi'nin değirman-ı mezkûrda olan beş pâre hissenin mülkiyyet üzre tasarrufunda ve müvekkile-i mezbûrenin yedine hükm-i şer' ile lâhık olmağın mâ huve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi evâsıt-ı Şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene isnâ ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-ulemâ müftî efendi, el-Hâcc Şâkir Efendi ,Göçkelizâde es-Seyyid Mehmed Efendi,Biraderi Ahmed Efendi,Kethudâzâde Abdurrahman Efendi , Basmacızâde Mehmed Efendi, Edirnelioğlu Mehmed ve gayruhum Bademzâde merhûm Mehmed oğlunun sulbiye sagîre kızları Asya ve Aîşe üzerlerine vâlideleri Fâtıma hâtûn bint-i Mehmed sulbi vasiyye olub ve her birerleriçün küll yevm kırkar akçe nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr olunmuşdur

Sayfa No: 286	Hüküm No: 04	Târih H: 27 Şevval 1248 M: 19 Ocak 1833
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Eşkiyaya karşı Bezgi Aşireti'nin ta'yini	
Belgenin Özeti: Telbeşar Nahiyesi'nde artan eşkiya saldırılarına tedbîr olarak Bezgi Aşiretinden 60 aded süvarinin senevi 450 guruş ücretle görevlendirilmesi ve ücretlerinin çevre köylerden ödenmesi hakkında		

Medîne-i Ayntab vücûh ve hânedânı Fahru'l-ulemâi'l-fihâm fazîletlü mezûnen bi'l-iftâ es-seyyid Hâfız Mehmed Fâik Efendi ve fahrü's-sâdâtü'l-kirâm Kâimmakâm

nakîbü'l-eşrâf Serâfetlü es-Seyyid Osmân Efendi ve fahrü'l-emâcid ve'l-a'yân Ahmed Ağa ve dizdar-ı kal'a Ahmed Ağa ve mîralay İbrâhîm Ağa vesâir mesâlih-i hazerâtı ba cumhûrum meclis-i şer'-i kadîm-i enverde mahfel-i din-i münîf-i ezherde Bazgi aşîreti agavâtlarından istikâmetle mevsûf ve şecâ'atle ma'ruf ve meşhûr Mustafa Ağa ile ve mahtûmı Ahmed Ağa ve cümli Ali Ağa ve Hartosıoğlu Süleymân Ağa nâmûn kimesneler mahzarlarında her biri bi't-tav'î's-sâff ikrâr-i tâmm ve takrîr-i kelâm idüb bir müddetden berü vukû' bulan istilâ-yı eşkiyâ sebebiyle nevâhîlerimiz ahâlîleri perîşân ve perâkende olmalarıyla Türkmân eşkiyâsı Arabları ve Karaşeyhli vesâir Telbeşar Nâhiye'sinde kâin bâkir kurâlarımız ahâlîlerinden dahi mâl ve eşyaların nehb-i garet ve devvâb ve mevâşîlerin gasb ve târâc iderek refte refte külliyyen perîşân ve ebnâ-i sebîl-i istilâ ile kat'a terk olundığından bi'l-zarûri hasbe'l-muslif irâde-i fukarâ ve ârâmiş bi'l-sâkine re'âyâ içün ceri ve (silik) kul nasb ve ik'âdına muhtâc olunmağla nâhiye-i mezbûreden Şah Melik Karyesi senevî iki yüz guruş ve Azî Karyesi senevî yüz guruş ve Tutluca Karyesi yüz guruş ve Bögridelik Karyesi mezra'ası elli guruş cem'an yekûn dört yüz elli guruş bahâsına cânib-i vilayetden karye-i mezbûre mutasarrıflarına virilmek üze işbu aşîret ve kun ağalarına kul nasb ve ta'yîn ve altmış kadar süvârî neferi ta'yîn ve tahsîsi ile kurâ ahâlî-i mezbûrelerde ikâmet ve mürûr ve ubûr iden eşkiya-i merkûmun def' u ref'lerine ihtimâm ve dikkat ile kurâ-ı merkûmeleri zirâ'at ve hırâset idüb zikr olunan altmış nefer süvârî kul neferâtlarıyla hâsıl olan mahsûlatını kendüleri ahz ve kabz idüb ve kurâ-yı mezbûr sipahilerine mârrü'z-zikr bedel-i iltizâmın bahâsına cânib-i vilâyetden virilmek şartıyla ber vech-i muharrer kul ve ittifâk ve ahd-i mîsâk iyledik didiklerinde ber vech-i muharrer aşîret-i merkûm ağaları dahi vücûh-ı kirâm hazretine vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk idüb bi'l-cümle ebnâ-yı sebîl vesâir kurâlarımız ahâlîlerini istilâ iden eşkiyâların def'i husûsuna ihtimâm ve dikkat itmek üze ta'ahhüd ve iltizâm itmeleriyle takrîr ve ta'ahhüdleri sebt-i sicill-i mahfûz ve yedlerine kıbel-i şer'den hüccet-i şer'iyye i'tâ olunsun didiklerinde gıbbe't-tasdîkü'l-mu'teber hıfze'n-li'l-mekâl mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundı tahrîren fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn şehr-i Şabân sene isnâ ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhudü'l-hâl

Fahru'l-ulemâ ve'l- müteverri'in fazîletlü Hâfız Mustafa Efendi, fazîletlü hüsn-i mansûre Osmân Efendi, Es-Seyyid Hacı İbrâhîm, Şeyh-i haffâfân Es-Seyyid Hacı Mehmed, Şeyh dil-sitân Ahmed Ağa, Acemzâde Es-Seyyid Ahmed, Şeyh (silik)

Sayfa No: 286	Hüküm No:05	Târih H: M:
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Diyet kısası istenen mukâta‘at defteri	
Belgenin Özeti: Zeyneb bint Abdullâh’ın babasını bıçakla sol kolundan yaralayıp ölümüne sebep olduğu iddi‘â edilen Abdurrahman’ın,öldürdüğü Mehmet ile merbut mukâta‘at defteri		

Medîne-i Ayntab’da vâki‘ Ali Neccar Mahallesi ahâlîlerinden Kasab Hüseyin ve vâlidesi Zeyneb bint-i Abdullâh nâm hâtûn Kör Tebencal Mahallesi ahâlîsinden Abdurrahman bin Abdullâh mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu mezbûr Abdurrahman târîh-i kitâbdan üç sene akdem pederim Mehmed’i bi-gayr-ı hakk bıçak ile sağ kolundan darb ve cerh idüb te’sîrinden fevt olmağla verâseti bana ve işbu veledim Zeyneb Hâtûn’a isâbet itmeğle dem u diyet ü kısâsı matlûbumdur didikde gıbbe’l-istintâk civanda gice şetm-i galîz ve hükm-i taleb itdikde üzerime hücûm idüb bende hemân elimdeki bıçak ile def‘ itmek sevdasında iken bi-kazâillâhi te‘âlâ sağ kolundan cerh idüb ba‘dehu bevr’i-tam olduktan altmış beş gün sonra fevt oldu deyu ber kat’-i fetvâ-yı şerîfe irâd idüb ve benin’ül-bürrân’ül cerh olan benin mevt’ül-meyyit mine’l-cerh deyu nakl-i şerîfe ibrâz idüb vak‘a-i mezkûrun def‘i-mezkûruna muvâfık beyyine taleb olundıkda udûl-i ricâl-i müslimînden Hiyam oğlu Mustafa ve Şeyh İsmail nam kimesneler meclis-i şer‘-i hâzırân olub eserü’l-istişhâd fi’l-hakîka târîh-i kitâbdan üç sene akdem müdde‘â-i aleyh Abdurrahman ile müteveffâ-yi merkûmun (silik) Ayntab’a merbut mukâta‘at defteridir ki ber vech- i âtî zikr ve beyân olunur

55(S)	Tâhmis Mukataası
45(S)	Orta Telsevad Mukataası
09(S)	Süleymani
24(S)	Karye-i Mertemneke
17(S)	Aril
12(S)	Resm-i Makar Mukataası
162(S)	Mukataa’i Ruşey
0478	Mukataa’i Boyabece
0195	Mukataa’i Atabeg

0100	Mukataa’i Harar
0120	Mukataa’i Bortı
2719	Cem’an Yekûn
0190	Mukataa’i Taşlıca
0200	Mukataa’i Arabların
0040	Mukataa’i Melek ve Rehi
0320	Mukataa’i Kılavuz
029(S)	Mukataa’i Mihriman
0200	Mukataa’i Bedirkenedi
4409	Cem’an Yekûn
0020	Sebük ve Akdeğirman
0450	Kasab Başılık
0633	Mukataa’i Burc-ı Rasas
0333	Mukataa’i Teneb
0147	Mukataa’i Uğrıca
0020	Hamdanî duşanı?
6088	Cem’an Yekûn

Sayfa No: 297	Hüküm No:06	Târih H: 23 Ramazân 1243 M: 08 Nisan 1828
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Tövbe	
Belgenin Özeti:Şhreküstü Mahallesinden Aîşe binti Mustafa'nın işlediği ayıptan pişman olup,af dilediğine dair.		

İşbu bin iki yüz kırk üç senesi mâh-ı Ramazân-ı şerîfin yigirmi sekizinci günü Şehreküsti mahallesinden Aîşe binti Mustafa nâm hâtûn mukaddem itdiği fi’il-i şenî’adan nâdim ve pişmân ve tâib-i müstağfır olduğu kayd şod

Şuhûdu’l-hâl

Muhzırbaşı Mehmed Ağa,Muhzır İbrâhim Ağa,Muhzır Mustafa,Muhzır Hâcı (silik)

Sayfa No: 298	Hüküm No:07	Târih H:11 Zi'l-Ka'de 1241 M:11 Haziran 1826
Belge Türü: Defter	Belge Konusu:Eşya defteri	
Belgenin Özeti:Rüstem Ağa'ya teslim olunan eşya defteri hakkında		

İşbu bin iki yüz kırk bir senesi mâh-ı Zi'l-hicce guresinde Hâcî Hafız'ın oğlu Ahmed Ağa'nın malını Şâtır Osmân Ağa'nın yediyle derzî (sılık) Seyyid Ahmed Ağa'nın ma'rifetiyle Rüstem Ağa'ya teslim olunan eşyâ defteridir ki zikr olunur

Sagîr don kazgânı 1	Sagîr sini 1	Kahve ibriği 2
Fatoş hâtûna virilen bakırlar 4	Şerbet tası 1	Acem ibriği 1
Lenkeri ve sahan 11	Kapaklı sâtıl 1	Derzîbaşısına fener 1

Hüseyin Efendi ve Mehmed Beğ ma'rifetiyle Rüstem Ağa'nın cerâyim-i matlûbı bin guruşdır virilen yüz otuz guruşdır işbu mahalle kayd şod

Fî 11 Zi'l-Ka'de sene 1241

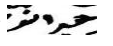
Sayfa No: 301	Hüküm No:08	Târih H: M:
Belge Türü: Halâs	Belge Konusu: Vekâlet	
Belgenin Özeti: Hisarcı Hanında vefat eden Marangoz Bayram Mustafa'nın mâl,eşya ve parasının İbrahim bin Mehmed vekâletiyle ahz u kabz olunduğuna dair		

Dârende Kâzasından Beğ Mahallesinden Bayram Mustafa Beğ bin Mehmed celilü'n-neccara Ayntab'dan Hisarcı Hanında sâkin iken ecl-i mev'ûdesiyle fevt oldukda pederi Mehmed ve oğlu Süleyman ve ıyâli Hanım binti Mustafa Mustafa tarafından mâl ve eşyâ ve nakudini ahz u kabz bâ hüccet-i şer'iyeye İbrâhîm bin Mehmed dahi vekîl olduğına şâhid

Tellak oğlu Mustafa Mehmed Ali ve Mustafa

Sayfa No: 335	Hüküm No: 09	Târih H: 07 Safer 1245

		M: 08 Ağustos 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Tereke	
Belgenin Özeti:El-hâcc Sadık bin Mehmed Bey'in mirasının zevceleri Ümmühân Hâtûn ve Zeliha Hâtûn ile çocukları Ahmed Beğ,Hafza,Cemil Beğ,Mahmud Beğ,Mehmed Beğ,Abdullah Beğ,Zeyneb ve Saide'nin kızı Emine arasında paylaştırılacağı fakat Ahmed Beğ'in de vefat etmesiyle,onun payının çocuklarına kalması ve İsmail Bey'in de vefatı sebebiyle onun payında eşine ve çocuklarına kalması hakkında		

Medîne-i Ayntab'da vâki' Rumkal'a kasabasında sâkin iken bundan akdem vefât iden el-hâcc Mehmed Sâdık bin (silik) el-hâcc İsmâ'il Ağa'nın veraseti verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Ümmühan hatûn ibneti Seyyid Abdurrahmân Ağa ve Zelihâ Hatûn ibneti Hüseyinzâde Hayyiz Ağa ve Emine Hâtûn ibneti Bazo ile zevce-i mezbûre Ummuhân Hâtûnun mütevelliden sulbi kebîr oğlu Ahmed Beğ ve sulbiye-i kebîr kızı Hâfza ve zevce-i mezbûrı Zelihâ Hâtûndan mütevellid sulbî kebîr oğlu Cemîl Beğ ve zevce-i uhrâsı müteveffât Fâtîma Hâtûndan mütevelliden sulbî kebîr oğulları Mahmûd Beğ ve Mehmed Beğ ve diğëran-ı veled-i müteveffâ Sa'ide'den mütevellid sulbî sagîr oğlu Abdullah Beğ ve diğëran-ı veledi Na'ile'den mütevellid sulbiye-i sagîre kızı Zeyneb mahzarında ibn-i mezbûr Ahmed Beğ dahi vefât idüb veraseti zevce-i mehkuha-ı metruke ve Aîşe Hâtûn ibneti Mehmed Sâid ve Rahime Hâtûn Hâtûn ibneti Yûsuf ile zevce-i mezbûre Aîşe hâtûndan mütevelliden sulbî sagir oğlu Mehmed Sâdık ve sulbîye sagîre kızı Emine ve validesi zevce-i mezbûre Ümmühân Hâtûn mahzarında ibn-i mezbûr İsmâ'il Beğ dahi vefât idüb veraset-i zevce-i menkuha-i metrûkesi Hatice Hâtûn ibneti Mehmed ile sulbiye-i sagire kızları Emine ve Zeliha ve Aîşe ve li-eb karındaşları mezbûrun Mahmud Beğ ve Mehmed Beğ ve Abdullah Beğ ve mezbûrâtın Hâfza ve Zeyneb ba'd ibn-i mezbûr Mahmud Beğ dahi vefat idüb veraset-i zevce-i menkuha-i metrûkeleri Ümmühân Hâtûn ibneti Hüseyin Ağa ile sulbî sagire oğlu Mehmed Emin'e mahzar olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra ibn-i mezbûr Mehmed Beğ kendü nefisinden asalete ve karındaşı ibn-i sagir-i mezbûr Mehmed Beğ kibel-i şer'de tesviye-i emrine vasî nasb ve ta'yîn olunmağla vesâyete meclis-i şer'-i şerîf-i enverde hâlâ Rumkal'ada sâkin işbu râfî'ü'l-kitâb Ebubekîr Beğzâde sa'âdetlü Mehmed Beğ tarafından husûs-ı âtî husûs-ı âtî'l-beyânı tasdîke vekîli Mehmed A'rif Efendi ibn-i Mehmed mahzarında bi'l-vekâle ve bi'l-vesâye ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb babamız müteveffâ-yı evvel mezbûr ile karındaşımız müteveffâ-yı sâlis mezbûr İsmâ'il Beğ'in

hâlâ Rumkal'ada eşyâ ve nûkûdî hâvî ber-mûceb-i defter-i müfredat terekelerinden bî-hilmü'l-mukaseha-i şer'iyye mühim? ile sagir-i mezbûr Abdullah Beğın hisse-i irsiyye-i ma'lûmeleri müvekkil-i mûmâileyh Mehmed Beğ bize tamâmen def' ve teslîm itdikde yerlû yeründen bi'l-verase ve bi'l-vesâye bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz idüb babamız müteveffa-yı mezbûrun a'rûz ve nûkûdî hâvî terekesine müte'allik mülk-i da'vâmıza mûmâileyh Mehmed Beğ ile karındaşları Fevzî Beğ ve Ayyuş Beğ ve Ali Beğ ve Rumkal'a ahâlîsinden mazbûtu'l-esâmî kimesnelerin ve matlûb-ı bi'l-verâse ibrâ ve iskât ve bi'l-vesâye kat'-ı nizâ' eylediği vekîl-i mezbûr Mehmed A'rif (silik) ber-vech dahi ibrâ-i merkûm kabul eyleye dedikde gıbbe't-tasâdikûnu's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundı

Fî 7 Safer sene 1245

Şuhûdü'l-hâl: Şâhidûn es-sâbıkûn

Sayfa No: 335	Hüküm No: 10	Târih H: 11 Rebi'ü'l-Âhir 1246 M: 29 Eylül 1830
Belge Türü: İ'lâm	Belge Konusu: Bey-i bi'l-vefanın yerine getirilmemesi	
Belgenin Özeti: Arabgirli saatçi Evans oğlu Agobyan,Çagid Karyesi imamı Mehmed Efendi bin bey-i bi'l-vefâ olarak sattığı gümüş saati geri istemesi fakat borcun ödenmemesi üzerine saati geri isteyen Evans'a saatin teslîm edilmesi hakkında		

Ayntab'da Müftî Hanında mütemekkin Arabgirli saatçi Evans veledi Agobyan zimmî meclis-i şer'de Çagid Karyesi imamı Mehmed Efendi bin Mehmed mahzarında üzerine de'âvî ve takrîr gelen işbu meclis-i şer'de manî' olunan bir aded sîm saati kendi mülkü olub târîh-i kitâbdan iki buçuk sene akdem Ermenüzulı kınacı Mehmed'e alâ tarîki'l-istidâne virmemekle kabz idüb el-yevm mezbûr mâla Mehmed'in yeddinde buldum taleb iderim suâl ve bana teslîm tenbîh-i şer'i olunmak muradımdır didikde gıbbe's-suâl merkûm Mehmed Efendi ve bu anda târîh-i kitâbdan iki sene akdem Mar'aş'da mezbûr kınacı Mehmed'den elli gurusı iştira eyledim kendü mülk-i müşteramdır müdde'a-i mesfûrun mülki olduğunu bilmem deyu def'a ile mukabele eylediğin müdde'a-i mesfûrdan ber vech-i müdde'a bi't-taleb olundukda udûl-ı ahrar ricâl-i müslîminden harrât Hâlîl bin Hâcî Hâlîl ve Kefşgîr Abdullâh bin Mustafa nâm kimesneler li eclî's-şehâde meclis-i şer'a hâzirân olub eserü'l-istişhâd fî'l-hakîka işbu

mu'âtebe olunan sîm koyun saati müdde'a-i mesfûr Evans nâm zimmînin mülki olub iki sene mukâddem Mar'aş'da kınacı Mehmed bin Mehmed nâm kimesne alâ tarîki'l- emane vermiş imdi bizler bu husûsa şahîdleriz ve şehâdet ideriz ve bu her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerine mücebiyle müdde'a-i mesfûre halef bi'llâhi'l-aliyyü'l- a'lâ olunub sâ'at-i mezkûrî müdde'a-i mesfûra teslîm müdde'a-i Mehmed Efendi'ye tenbîh-i şer'î olunmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hâdî aşer min Rebi'ü'l-âhir sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi Mısırlızâde, Es-seyyîd Ahmed Efendi, Molla Ahmed bin Hâcî Hüseyin ve gayrihi

Sayfa No: 335	Hüküm No: 11	Târih H: 07 Rebi'ü'l-Âhir 1245 M: 06 Ekim 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vasi tayîni	
Belgenin Özeti: Molla Mehmed bin Mehmed Ali'nin oğlu Mustafa ve kızı Zeyneb'e vasi atanmasına dair		

Ayntab'da ibn Şeker Mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan Molla Mehmed bin Mehmed Ali'nin sulbî sagîr oğlu Mustafa ve sulbîye sagîre kızı tesviye-i umurunu ru'yet ve mâl-ı mevrûsunu ahz u kabz ve hifza kibeli-i şer'den vasî nasb ü lâzım ve lâbüdd olmağla emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her vechile vesâyet-i uhdesinden gelmeğe kadr idüğü zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmî müslimîn haberleriyle lede's-şer' mütehakkık olan sagîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd-i sedâdına değin tesviye-i umûrunu ru'yet ve mâl-ı mürüvvetlerini ahz u kabz ve hifza kibeli-i şer'den vasî nasb ü ta'yîn buyurub ol dahi vesâyet-i mezbûrâtı kabûl ve merâsimlerini kemâyenbagî edâya müte'ahhide ve mültezime oldukdan sonra vasî-i mezbûre Hadice (silik) idüb sagîrân-ı mezbûrân Mustafa ve Zeyneb hâlâ taht-ı terbiyemde olub lakin nafaka ve kisve bahaya eşedd-i ihtiyacı olmağla şer'den kadr-i ma'rûf nafaka ve kisve bahâ farz ü takdîr olunmak matlûbundur didikde gibbe't-tasdîki's-ser'î hâkim-i mevki-i sadr-i kitâb-i tûbâ-leh hüsn-i meâb efendi hazretleri sagîrân-ı mezbûrân nafaka ve kisve bahasıçûn mâl-ı mevrûsundan olmak üzre küll-i yevm on dört pâre nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûrun sekiz pâresi

sagîr-i mezbûr Mustafa'ya ve altı pâresi sagîre-i mezbûre Zeyneb'in malzemelerine harc u sarfa lede'l-hâcce istidâneye ve vakt-i zaferde ber-minvâl-i muharrer mâl-ı mevrûslarına rücû'a vasiyye-i mezbûre Hadice binti Mehmed nâm hâtûna izin verilmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurrire fi'l-yevmü's-sebâ' şehr-i Rebî'ü'l-ahir sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Muhzırbaşı Mehmed Ağa ve Es-Seyyid Şeyh Mustafa, Es-Seyyid Ebubekîr Hacıbeğzâde, Göçkelizâde El-Hâc Mehmed Efendi

Sayfa No: 336	Hüküm No:12	Târih H: 04 Receb 1245 M: 30 Aralık 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Boşanma Davası	
Belgenin Özeti:Hadici binti Mehmed ile Mehmed Ali'nin boşanmaları sonucunda bedel olarak yüz guruş para,bir yastık,bir yorgan,bir kilim,bir yatak ve çarşı bedeli olarak bir miktar para ödemesi fakat Hadice binti Mehmed'in barınma masraflarının kendine ait olması hakkında		

Medîne-i Mar'aş sâkinelerinden olub medîne-i Ayntab'da müsaferatla sâkine zâtî ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan Hadice binti Mehmed nâm hâtûn meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zevc-i hamî işbu râfî'ü'l-kitâb Mehmed Ali bin Mehmed mahzarında ikrar ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed Ali mukaddema zevc-i dahilim olub beyyînemizde hûsumetimiz ahz olmamağla hul'a talîbe ve müfarakat-ı ragîbe olduğumuz ve cem'-i mezbûr zimmetinde mütekarrir ma'kudımla mihr-i mu'ahharım olan yüz guruş ve yeddinde mâlım olan bir kutn gandı ve bir münşak ve bir ruşen çarşı ile nafaka-i iddet-i mu'ayyene-i ma'lûmem üzerlerine ve meûnet-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzere zevc-i mezbûre ile târîh-i kitabdan yigirmi beş gün mukaddem medîne-i Ayntab'da muhâla'a-i sahîha-i şer'îye ile hul' olduğumda ol dahi hul'-ı mezkûru kabul idüb hâlâ zevc-i hâlî'm-i mezbûrun yeddinde mâlım olan bir yorganı dahi def'a teslim itdikde ben dahi birinden ahz ü kabz idüb hûkûk-ı zevciyete vesâire müteallık âmme-i da'vâdan tarafından birbirimiz âhiren zimmetini ibrâ ve iskât eyledik ve yeddinde gibbe't-tesâdikuni's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi'r-râbî' min şehr-i Receb sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:İbrâhîm Mehmed Ağa, Es-seyyid Ahmed Efendi, Es-Seyyid Ca'fer Efendi

Sayfa No: 336	Hüküm No: 13	Târih H: 15 Receb 1245 M: 10 Ocak 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Nafaka	
Belgenin Özeti: Eşinin vefâtından sonra doğum yapan ve Fatma adında bir kız çocuğu sahibi olan ayrıca kendisi kör olan Zeynep Hâtûn’un,nafaka ihtiyacının kardeşi Ebubekir uhdesinde mahkeme tarafından on para nafaka ve giyim parası olarak belirlenip,karşılanması hakkında		

Medîne-i Ayntab civarında Menbic Ravendan ilinde Hâcıköy Karyesinde sâkin iken târih-i kitabdan dokuz mâh akdem fevt olan Süleyman bin Köse Mehmed'in ferraşından hâsıl-ı zevce-i menkuha-i metrukesi Zeyneb Hâtûn ibneti Ebubekîr'in batnında müstebîn hamla olup zevc-i mezbûr Süleymân'ın vefâtından sekiz ay mürûrunda tevellüd iden sagîre kızı Fatîma'nın vâlidesi ve hâzinesi mezbûre Zeyneb Hâtûnun li-ebeveyn er karındaşı râfî'atû'l-kitâb Ahmed bin mezbûr Ebubekîr nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm idüb kız karındaşı mezbûre Zeyneb a'ma ve alîl olup sagîre-i mezbûreyi idâreye muktedir olmadığı ecilden ol vechile benim hacr ve terbiyemde olan sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve bahâya ihtiyâcı olup mâlî dahi olmamağla men lehû hakkû't-taleb ve'l-ahz üzerine kibel-i şer'den kadr-ı ma'ruf nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur didikde gibbe't-tasdiki'ş-şer'î hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi sagîre-i mezbûre içün küllî yevm kadr-i ma'rûf idüğü zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkık olan on pâre nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr buyrulub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru sagîre-i mezbûrenin mâlzemesine harc ve sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve vakt-i zaferde men lehû hakkû't-taleb ve'l-ahz üzerine red ve rücû'a hâl-i mezbûr Ahmed bin Ebubekîre izn ve ruhsat virilmeğın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundı tahriren fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehr-i Receb sene sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Kîlisli Ali, Dağlıoğlu Molla Mehmed, Es-Seyyid Ca'fer Efendi

Sayfa No: 336	Hüküm No:14	Târih H: 19 Receb 1245 M: 14 Ocak 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Alım-satım	
Belgenin Özeti:Ümmühân binti Ali'nin,Seyyid Mehmed Şerafeddin'e bir ev ve bir takım eşyalar sattığına ettiğine dair		

Medîne-i Ayntab'da Yahni Mahallesinde sâkine Ümmühân binti Ali tarafından zikr-i âtî hîbeyi ikrâr ve i'tâ hüccete vekîl olduğu zat-ı a'rifân Mustafa Efendi bin Abdullâh Efendi ve Mehmed bin Mehmed nâm kimesneler şahadetleriyle sabit olan Seyyid Mehmed bin Şerafeddin nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Boyacı Mahallesi sâkinlerinden işbu râfî'ü'l-kitâb es-seyyid Mehmed Emîn bin es-seyyid Molla Ahmed mahzârında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkîlem mezbûre hîbe-i âtiyyü'l-zikrin sudûruna (silik) yeddimde mâlım ve mülküm olan salifü'z-zikr Yahni Mahallesinde vâki' kıbleten tarîk-i âmm şimâlen Kanalcızáde menzîli ve şarken Tataroğlu musaddık (silik) ve garben Sarıbozoğlu menzîlleriyle mahdûd Tahtani beyt ve bir mikdâr havlû-yı mu'ayyeneyi müştamil bir bâb mülk-i menzîlin cânib-i şimalinde vâki' bir Tahtani beyt (silik) havlû-yı müştamil mahall-i müfreziyle iç aded tas ve iki sehmi ve bir aded leğence ve iki aded tencere ve iki aded yorgan ve iki döşek ve iki yün yasdık (silik) şer'iyye ile mezbûr es-seyyid Mehmed Emîn hîbe-i sahîha ile hîbe ve temlîk ve her birini teslîm eyledikde ol dahi ber vech-i muharrer meclîs-i hîbe (silik) ittihâb ve temlîk ve teslîm ve kabz ve kabûl idüb fîmâ-ba'd menzîl-i merkûmun mahall-i müfrez-i mezkûr ile esyâ-i muharrere-i mezkûrede benim âsla ve kat'â alakâ ve müdahalem kalmayub mezbûr seyyid Mehmed Emîn'in emvâl-i mevhubesi olmuşdur didikde gibbe't-tasdikü's-şer' ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî'l-yevmü't-tâsi' min şehr-i Receb sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Derkezoğlu Mehmed, Es-seyyid Mehmed Muhtevî, Es-seyyid Mustafa Efendi Kocazâde

Sayfa No: 336	Hüküm No:15	Târih H: M:
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Alacak-verecek	
Belgenin Özeti:Kurb-ı Bostancı Mahallesi’nden Mehmed bin Menengişçi Mehmed Fakih’in varislerinden olan eşi Emine’nin terekeye dahil olduğu iddi’â edilen evi haksız yere zapt etmesi ve müteveffanın kızına ait olduğu iddiasıyla mahkemeye başvurulmasına dair, devamı mevcut olmayan i’lâm.		

Medîne-i Ayntab'da kurb-ı Bostancı Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Mehmed bin Menengişi Mehmed Fakih'in veraseti zevc-i menkuhâ-i metrûkesi Emine Hâtûn ibneti Mehmed ile sulbîye sagîre kızı Aîşe nâm-ı diğêr Fatîma Hâtûn'a münhasıra ve mes'ele-i mirâsları bi-hükmi'l-ferâiz sekiz sehmden olub sehmi ümmü'l-mezbûreden bir sehm (silik) ve yedi sehm farîza ve'r-red ibnet'il-mezbûreye isâbeti tahkîkinden sonra bint-i mezbûre Aîşe nâm-ı diğêr Fatîma Hâtûn'un zevci ve tarafından umûr-ı mîrâsından hisse-i örfiyyesini ahz ü kabz vekâlet-i mutlaka-i âmme ile vekîl oldığı zat-ı arîfân Mustafa bin Hüseyin ve Molla Mehmed bin Süleyman nâm kimesneler şehadetleriyle (silik) şer'î sabit ve sübut-ı vekaletine hükmi-i şer'î lâhık olan Mustafa bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikr-i âtî bir bâb mülk-i menzîle vâki' (silik) olan zat-ı mu'arrefe işbu bâ'isetü'l-vesîka zevce-i mezbûre Emine Hâtûn mahzarında bi'l-vekale üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb (silik) vâki' kibleten tarîk-i âmm ve şarken Mustafa ve Sobacıoğlu Mustafa ve şimalen haffâf Mehmed Ali menzîlîleriyle büyü-tü adide ve müştemilât-ı sâire bir bâb mülk-i menzîl müteveffâ-yı mezbûrun hayatında yeddinde mülki ve ba'de vefât terekesiden olub tashîh-i merkûm zevc-i mezbûre ile kızı zevce-i mezbûreye mevrûs olunmuş iken zevce-i mezbûre Emine Hâtûn mecmû'a-i menzîl-i merkûmı fuzûlî ve bi-gayr-i hakkın zabt ve vaz'-i yed itmekle suâl olunub menzîl-i merkûmı ber tashîh-i mezkûr yedi sehm hisse-i sâbıkasından kifâyet ve zevcem müvekkîle bint-i mezbûre için bana teslîme tenbîh-i şer'î olunmak bi'l-vekale ...

Sayfa No: 337	Hüküm No: 16	Târih H: 25 Şa'bân 1245 M: 19 Şubat 1830

Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: İhtidâ
Belgenin Özeti: Marsim binti Pans nâm nasrâniyenin İslâm dinini kabul ettiğine dair	

Mar‘aşıyyü’l-asl Marsim binti Pans nâm nasrâniye medîne-i Ayntab mahkeme-i şerîfesinde kendi hüsn ü rızâsıyla dîn-i bâtıldan rücû‘ ve hak dîni kabûl itmekle Fatma ismiyle tesmiye olundu fi’l-yevmi’l-hâmis ve’l-işrîn min Şa‘bânü’l-Mu‘azzam sene hamse ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü’l-hâl:Es-Seyyid Ahmed Efendi, Mustafa Efendi hukkam yeğeni Arab bin Ebubekir, Süleyman bin Mehmed ve gayrihi

Sayfa No: 337	Hüküm No:17	Târih H: 13 Şa‘bân 1245 M: 07 Şubat 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Nikah akdi	
Belgenin Özeti:Aişe binti Mustafa’nın Mustafa bin Küçük Mehmed ile olan nikahının mehrinin belirlenmesi hakkında		

Karacavîran’dan Aişe binti Mustafa nâm kimesnenin iki yüz elli gurus mehr-i mukaddem ve iki yüz elli gurus mehr-i mu’ahhar ile ibn-i Şükr Mahallesi sükkânından Mustafa bin Küçük Mehmed’e akd olunduğu işbu mahalle kayd-şod

Fî 13 Şa‘ban sene 1245

Şuhûdü’l-hâl:Hüseyin bin Mehmed, Mehmed bin mûmâileyh, Mercimek Mehmed

Sayfa No: 337	Hüküm No:18	Târih H: 1244 M: 1828/29
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Tövbe	
Belgenin Özeti:Zeyneb binti Mustafa işlediği ayıptan pişman olup tövbe etmesi ve af dilediğine dair		

İşbu Saferü'l-hayrın yigirmi beşinci yevm-i cum'a Çakallı Aşiretinden Zeyneb binti Mustafa nâm hâtûn mürtekib olduğu fi'il-i şenî'aya tâ'ib olduğu kayd-şod

Sene 1244

Sayfa No: 337	Hüküm No:19	Târih H:15 Cemaziye'l-Âhir M:
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Nafaka	
Belgenin Özeti:Vefat eden Yusuf bin Teğeltici Emin'in mahzarında Fatma binti Mehmed talebiyle mahkeme tarafından zevcesi ve kızı için beş ay boyunca aylık yirmi beş guruş nafaka verilmesi gerektiğine dair.		

İbn Elviye'den? vefât iden Yûsuf bin teğeltici Emîn'in zevce-i metrukesi ve sagîre kızının validesi ve hazinesi Fatma binti Mehmed meclîs-i şer'ide merkûm Teğeltici Emîn mahzarında da'va işbu sagîre-i mezbûre için mahiye olarak işbu Cemaziye'l-âhir gurrelerinden beş mâh tamamına kadar yigirmi beş guruş nafaka olarak beher mahiye beş guruş virmek üzere işbu mahal kayd olundu

Sayfa No: 337	Hüküm No: 20	Târih H: M:
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:	
Belgenin Özeti: Mürekkep lekeleri nedeniyle okunamayan belge		

Bu sene (mürekkep) vefât iden Mustafa bin sulbî sagîr oğlu Mehmed (silik) Hadice binti (silik)

Sayfa No: 338	Hüküm No: 21	Târih H: 15 Cemaziye’l-Âhir 1246 M: 01 Aralık 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Evlenme	
Belgenin Özeti: Mehmed bin Fatma ile Ali bin Ali’nin nikah akdi hakkında		

Kert Karyesinden Mehmed bin Fatma nâm Ali bin Ali nâm kimesne yüz elli guruş mihr-i mukaddem ve yüz elli guruş mihr-i mu'ahhar tesmiyesiyle meclîs-i şer'ide hâlâ atufetlü mütesellim a'yân Mehmed Ağa taraf-ı sa'âdetlerinden mübaşîri Viranlı Abbâs Ağa ma'rifetiyle akd-i nikâh olunduğu kayd-şod

15 Cemaziye'l-Âhir sene 1246

Sayfa No: 367	Hüküm No: 22	Târih H: 25 Muharrem 1246 M: 16 Temmuz 1830
Belge Türü: İ‘lâm	Belge Konusu: Mülkiyet Davası	
Belgenin Özeti: Davacı Hocamir vekalet yoluyla Agob ve Melkon veled-i Serkiz’e ait olan evin üzerinde hak iddi’â etmiştir..Davalılar ise evi Osman Saib Efendi’ye 3600 guruşa satmıştır,Osman Saib Efendi ise yine aynı evi 3600 guruşa davacının vekiline satmıştır.Ayrıca davacı bu satışlara dair sabık naib Akif Efendi’nin imzası olan iki adet hücceti mahkemeye ibrâz etmiştir.Bu davanın görülmesinden 3 sene evvel Agob ve Serkiz evi zorla ve haksız yere Hocamir’in vekilinden almıştır.Şahitlerin de beyanının dinlenmesinin ardından davacı Hocamir’in haklı olduğu anlaşılıp,satın aldığı ev kendisine teslim edilmesi Agob ile Melkon’a bildirilmiştir.		

Medîne-i Halebü'ş-şehbâ'da berâtlı Avrupa tüccârlarından bâ'isü's-sifr Hocamîr veled-i Rubil Kiyas Bağdâdî nâm yahûdî tarafından husûs-i âti'l-beyânda vekîl olduğu Azrâ veled-i Bahûr ve Hatr veled-i Ferrâc nâm yahûdiler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı cahîdde ber nehci şer'i sabit ve sübût vekâletine hükm-i şer'i lahık olan ve bargîrli oğlu Hoca Yusûf veled-i Salom nâm yahûdî meclis-i şer'i hatîrde zikr-i âtî bir bâb mülk-i menzîl vaz' u yeddleri mütehakkık olan Kullâbcı Oğlu Agob ve karındaşı

Melkon veledi Serkîz nâm zımmîler muvâcehelerinde bi'l-vekâle üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i Ayntab'da kurb-i Zencirli Mahallesi'nde vâkî kibleten Kullâbcı mukaddesi Serkîz menzîli ve şarken Güzelzâde Mehmed Beğ ve garben Hidîvzâde Es-seyyid El-hâcc Mehmed Beğ'in veresesı menzîlleri ve şimâlen tarîk-i hass ile mahdûd fevkânî dört bâb beyt ve iki eyvan tahtında üç aded bodrum ve iki ahûr ve iki (silik) ve bir havz ve otuz aded eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireli bir mikdâr havlû-yı müştemîl bir bâb menzîl-i mesfûrân Agob ve karındaşı Melkon zımmîlerin ale'l-iştirâk yeddlerinde mülkleri iken iki yüz otuz dokuz senesi şehr-i Rebi'ü'l-evvelin yigirmi beşinci günü menzîl-i mahdûd mezkûr-ı mesfûrân Agob ve Melkon zımmîler tarafından icâb ve kabûlu hâvî bey'-i bât-i sahîh-i şer'î ile anaları Sasonarî kızı Servi nasrâniye hazıra ve bey'-i âtiyi mücîze olduğu hâlde üç bin altı yüz gurus medîne-i mezbûrede sâbıkân me'zûnen-i bi'l-iftâ Es-Seyyid Osmân Sa'ib Efendi ibn Seyyid Ali Efendi'ye bey' ve temellük ve teslim ba'de'l-iştirâ ve't-temlik ve't-tesellüm ve'l-kabz ve'l-kabûl semeni olan meblâğ-ı merkûm üç bin altı yüz gurus mûmâileyh Seyyid Osmân Sa'ib Efendi mesfûrân Agob ve karındaşı Melkon zımmîlere tamâmen def' ü teslim itdikde onlar dahi ba'de't-ta'dâd bi't-tâmam ve'l-kemâl ahz u kabz idüb ol vechile menzîl-i mahdûd-ı mezkûre kendülerinin asla ve kat'a alâka ve müdahilleri kalmayub mûmâileyh Seyyid Osmân Sa'ib Efendi'nin mülk-i müştêrâsı hakk-ı sırfı oldukdan sonra mûmâileyh Es-Seyyid Osmân Sa'ib Efendi dahi yine tarîh-i merkûmda şirâ-i mülk olduğu menzîl-i mahdûd-ı mezkûr tarafından bi'l-icâb ve'l-kabûl bâten ve sahîhen üç bin altı yüz gurus semen-i merfû' ve makbûza müekkilim mesfûr Hocamir nâm tüccâra bey' ve temlik olduğu ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve teslim ve kabz ve kabûl idüb ol vechile menzîl-i mahdûd mezkûr müekkilim mesfûrun mülk-i müştêrâsı oldukdan sonra ol dahi menzîl-i mezkûr icâre-i ma'lûme ile müddet-i ma'lûme tamamına değin bana icâr ve teslim ben dahi isticâr ve teslim ve kabûl idüb semen-i icârımda iken mesfûrân Agob ve Melkon zımmîler işbu tarîh-i kitabun üç sene mukaddem menzîl-i mezkûr yedimden fûzul ve bi-gayr-ı hakk âhz u kabz ve zabt ve'l-yevm vaz'-ı yed itmekleriyle suâl olunub keff-i yedlerine müekkilim merkûm Hocamir için bana teslimi zımmîyân-ı merkûmâna tenbîh-i şer'î olunmak bi'l-vekâle murâdımdur deyu mazmûnları takrîr-i meşrûha-i mutâbık ve tarîh-i merkûm ile müverrah ve ol târîhde medîne-i mezbûre nâibi İsmâ'il A'kîf Efendi'nin imzâ ve hatmini hâvîye iki kıt'a hüccet-i şer'îye ibrâz ile ba'de'l-da'va ve'l-istintâk mesfûrân Agob ve Melkon zımmîler cevâblarında

menzîl mahdûd-ı mezkûre bi'l-iştirâk vaz'-ı yedlerini ikrârını mer'î vekîl-i mesfûr ve Diyarbekîrlioğlu Yusûf yahûdinin ber vech-i muharrer müdde'asını külliye inkâr etmeleriyle müdde'a-i vekîl-i mesfûrun vefk-i müdde'â beyyine taleb olundukda udûl-ı ahrar ricâl-i müsliminden Çakemzâde Es-Seyyîd Hüseyin Efendî ibn Abdullah Efendî ve Diyarbekîrlioğlu Yusûf bin Yusûf nâm kimesne li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-hakîka mesfûrân Agob ve Melkon zimmîler ale'l-iştirâk yedlerinde mülkleri olan mahalle-i mezbûrede vâki' hudûd-ı mezkûr ile mahdûd müştemilât-ı merkûmeli hâvî menzîl-i merkûm târîh-i mezkûrda anaları mersûme Serverî nasrâniye hâzıra ve bey'-i mucîze olduğu halde tarafından icâb ve kabûle hâvî bey'-i bat-ı sahîh-i şer'î üç bin altı yüz gurus mûmâileyh Es-Seyyid Osmân Sa'ib Efendî ibn Es-Seyyid Ali Efendî'ye bizim huzûrımızda bey' ve temlik ve teslîm itdiklerinde ol dahi ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-teslîm ve'l-kabz ve'l-kabûl semeni meblâğ-ı merkûm üç bin altı yüz gurus mûmâileyh Es-Seyyid Osmân Sa'ib Efendî mesfûrât Agob ve Melkon zimmîler tamâmen def'-i teslîm itdikde anlar dahi yedinden ba'de't-ta'dâd bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz idüb ol vechile menzîl-i mahdûd-ı mezkûrda zimmîyân-ı mesfûrân asla ve kat'a alâka ve müdahilleri kalmayub mûmâileyh Es-Seyyîd Osmân Sa'ib Efendî'nin mülk-i müşterâsı hakk-ı sırfı oldukdan sonra mûmâileyh Es-Seyyîd Osmân Sa'ib Efendî rızâsına târîh-i merkûmda şîrâ ve mâlik olduğu menzîl-i mahdûd-ı mezkûr tarafından bi'l-icâb ve'l-kabûl bi't-tav' sahihen üç bin altı yüz gurus semen-i medfû'-ı makbuz işbu müdde'â vekîl-i mesfûr Diyarbekîrlioğlu Yusûf yahûdinin (silik) mersûm Hocamir nâm tacire bey' ü temlik ve teslîm eyledikde ol dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tessellüm ve kabz ve kabûl eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şahidüz ve şehâdet dahi ideruz deyu her biri edâ-i şehâdet-i şer' ile itdikde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûl olunmağın mücebiyle ba'de'l-hükm menzîl-i mahdûd-ı mezkûrdan keff-i yedd ve müvekkîl-i mersûm için müdde'â vekîl-i mesfûd Yusûf yahûdiye teslîme mesfûrân Agob ve Melkon zimmîlere tenbîh-i şer'î olunmağın mâ vak'â bi't-tâleb ketb olundu hurire fi'l-yevmü'l-hâmis ve'l-işrîn min şehr-i Muharrem sene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: El-hâcc Şakîr Efendî, Fahrü'l-ulemâi'l-kirâm faziletli Es-Seyyîd Hafiz Mehmed, Fa'ik Efendî hâlâ mezûnen bi'l-iftâ, Faziletli Es-Seyyîd Mustafa Efendî ibn Es-Seyyîd Ali Efendî, Güllizâde, Fahrü's-sâdâtü'l-kirâm faziletli Es-Seyyîd Mehmed Efendî, İbnü'l-Es-Seyyid Abdullah Efendî kâimmakâm-ı nakîbü'l-eşrâf hâlâ, Es-

Seyyîd Hâlîl Efendi katîb-i mahkeme-i şerîf, Es-Seyyîd Hâfız Hamdi Efendi Malatyalızâde, Muhzîrbaşî Mehmed Ağa ibn Hüseyin, Muhzîr İbrâhîm ve gayruhum

Sayfa No: 367	Hüküm No: 23	Târih H: 20-29 Muharrem 1246 M: 11-20 Temmuz 1830
Belge Türü: İ'lâm	Belge Konusu: Alacak Davası	
Belgenin Özeti: Hadice ibnite Ali boşandığı kocası Mustafa bin Keno hakkında,kendisine ait toplam 240 guruşluk kıymetli eşyasına el koyduğu ve Hadice'nin boşanmadan evvel mehr-i muahharı olan 250 guruştan vazgeçmesine rağmen Mustafa'dan alacağı olan 200 guruşu talep etmiştir.Fakat Mustafa bu mehrden vazgeçmesine karşılık Hadice'den doğma çocuğu için iki sene nafaka ödemek hususunda anlaştıklarını ve bu sebeple bu ödemelerden aklandığını belirtmiştir.Bu iddi'â üzerine fetva alınarak böyle bir anlaşmanın üzerine Hadice'nin dava ile hak talep etmesinin şer'an uygun olmadığına kanaat getirilmiş ve şahitlerinde şahadetleriyle taraflar muarazadan men' edilmiştir.		

Medîne-i Ayntab'a tabi' İkizkapu karyesi sâkinlerinden zat-ı tarif-i şer'ile mu'arrefe Hadice ibnite Ali nâm hâtûn meclis-i şer'-i serîf-i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde yine karye-i mezbûr sâkinlerinden râfî'-i haze'l-kitâb zevc-i muhâlî Mustafa bin Keno nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb işbu zevc-i hali'm Mustafa kable'l-farika kendi mâlımdan altmış yedi buçuk guruşluk bir altun kurâna ve kırk iki buçuk guruş kıymetlü sîm sac kitâba otuzar guruş bahalu esvâba müte'allık eşyâna cem'an iki yüz kırk guruş kıymetli eşyâmı alâ-tarîkü'd-dîn yedimden ahz u kabz idüb târîh-i kitâbdan iki sene akdem yüz elli guruş mehr-i mu'ahharım ve nafaka iddetimden ben vaz gelmem üzre hal'-i talibe olduğumda mezbûr Mustafa dahi beni hal' idüb hâlâ zimmetinde olan meblâğ-ı mezbûre iki yüz guruş hakkımı tâleb iderim suâl olunub meblâğ-ı mezbûr iki yüz kırk guruşluk eşyâyı ahz u kabz ikrâr iken hîn-i muhale'ada mehr-i mu'ahhar-ı ma'lûme ve nafaka-i iddetimden ve zimmetimde olan eşyâ bahâsı meblâğ-ı mezbûr iki yüz kırk guruşdan vâz gelüb fâriğ olmak üzre işbu müdde'a-i mezbûre hal'-i talibe olmağın teberrüz kendüyi hal'-i mevkût dahi hal'-i mezkûrî ahadühümâ âharın zimmetlerini zevcine müte'allık âmme-i da'avî ve kâffe-i muhâsamâtdan ibra-yi 'âmm ile ibrâ ve iskât eyledikde eelden işbu müdde'a-yı mezbûrenin zimmetinde bir pâre alacak hak kalmadı deyu bir kıt'a fetvâ-yı şerîfe dahi ibrâz idüb hind zevci zeyd muharrerü'l-esâmî nafaka-i iddeti ve firâşından tevellüd iden veledi iki sene infâk-ı mukâbili ihtila' zeyd dahi vech-i meşrûh üzre hal' ile hind-i merkûm zeydden mübâyin olur mı ve'l-vâki'ye bi't-talak aliyy'ül-bâyin deyu

mültekadan bu sûretde hind-i merkûmenin zeyd-i mezbûrdan mehr-i ahîr ve nafaka-i iddet (silik) müte‘âllık sâir da‘va ve veled-i mezbûr için hîn-i mezbûrdan iki seneye kadar nafaka davası mesmu‘ olur mı olmaz l-hâl‘ ve’l-mübareke küllî hak an-hümâ ale’l-âher mahal-i ta‘alluk bi’n-nikâh deyu gadrđan ? deyu ? nakl-i şerîfe irâd idlilecek rafi‘-i mezbûrun vech-i meşrûh üzre def‘-i mezkûrına mutâbık (silik) udûl-ı ahrâr-ı ricâl-i müsliminden Hüseyin bin Ali ve Ahmed bin (silik) nâm kimesneler li-ecli‘ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olub eserü’l-istişhâd fi’l-hakîka işbu müdde‘a-i mezbûre Hadice Hâtûn zevc-i muhâli işbu Mustafa beynlerine şikâk vâki‘ olub işbu müdde‘iler bizim mahzarlarımızda mezbûr Mustafa’nın zimmetinde olan Kurânı ve sac kitâbı ve esvâb bahâları olan iki yüz kırk guruş ve mehr-i âhiri olan yüz elli guruşdan ve otuz guruş nafaka-i iddetinden vaz‘ gelmek üzre merkûm Mustafa’nın firâşından tevellüd iden veledini iki sene infâk itmek üzre hal‘-i talibi olub mezbûr Mustafa dahi mukabili müdde‘-i mezbûre Hadice Hâtûn hal‘ iylemiş olduğı hal‘-i mezkûrı kabûl iyledikten sonra ahd-ı hümâ âherin zimmetini zevcine vesâire müte‘allık âmme-i da’âvîden ibrâ ve iskât eyledikde işbu müdde‘-i mezbûre Mustafa zimmetinde bir pâre alacak hakkı kalmadı bizler bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz ve şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘i eylediklerinde ba‘de ri‘âyetihi serâiti’l-kabûl şehâdetleri makbûl olmağın mücebiyle müdde‘-i mezbûra (silik) Hadice Hâtûn bî-vech-i şer‘i da‘va-yı meşrûhasıyla mezbûr Mustafa’ya mu‘ârazadan men‘ olunmağın mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahriren fi’l-yevmi’l-(silik) ve’l-işrîn min şehr-i Muharrem sene sitte ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü’l-hâl: Es-Seyyîd Ahmed Efendi, Keleş Ali’nin oğlu Mehmed, Kürd Bekir oğlu Ebubekîr, Topal Abdullah oğlu Mustafa, Hesabcıoğlu Mehmed Kahyâ, Kavaloğlu Ali, ve gayruhum

Sayfa No: 368	Hüküm No:24	Târih H: 25 Muharrem 1246 M: 16 Temmuz 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vasî Ta’yîni	
Belgenin Özeti: Fatma bint Arab Hamid’in,Mehmed bin Arab Hamid’in vefatı sebebebiyle küçük oğlu Mehmed’in üzerine vasi ta’yîn edildiğine dair.		

Medîne-i Ayntab civârında vâki‘ Yazlı Bacur Karye’sinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Mehmed bin Arab Hamid’in sulbî sagîr oğlu Mehmed’in tesviye-i emrini ru’yet ve mâl-ı mevrûsunu ahz ü kabz ve hifza kibel-i şer‘den bir vasî nasb ü ta’yîn olunmak lâzım ve lâbüdd olmağla emânet ile ma‘rûfe ve istikâmet ile mevsûfe ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire idüğü zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmî müslimîn haberliyle lede’s-şer‘ü’l-zâhir ve muhakkak olan sagîr-i mezbûrun li ebeveyn ammitesî râfi‘ü’l-vesîka Fatma bint Arab Hamid nâm hâtûn hâkim-i mevki‘-i sadr-i kitâb-i tûbâ-leh ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi sagîr-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdına kadar tesviye-i umûrunu ru’yet ve mâl-ı mevrûsunu ahz u kabz ve hifza kibel-i şer‘den bir vasî nasb ve ta’yîn buyurub ol dahi vesâyet-i mezbûrı kabûl ve merâsimini kemâyenbagî edâya müte‘ahhid ve mültezim olmağın mâ hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundı fi’l-yevmi’l-hâmis ve’l-işrîn min şehr-i Muharrem sene sitte ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü’l-hâl:Medîne-i mezbûreden Cum‘a bin Osmân(silik), Osmân bin Timûr

Sayfa No: 368	Hüküm No: 25	Târih H: 26 Muharrem 1246 M: 17 Temmuz 1830
Belge Türü: İ‘lâm	Belge Konusu: Nafaka talebi	
Belgenin Özeti: A‘işe bint Molla Mustafa’nın Es-Seyyid Abdurrahman’la boşanmalarının ardından A‘işe,toplam 280 kuruş olan mehrinin ödenmediği iddiasıyla mahkemeye başvurmuş,ardından Abdurrahman mehri nakden ödemediğini kabul ettiğini ve mehre karşılık bir aded telli entari,bir melez gömlek ve İstanbul yemenisi vererek borcundan şahitlerin de şehadetleriyle ibra etmiş ve taraflar muarazadan men‘ edilmiştir.		

Medîne-i Ayntab’da Şehresküstü Mahallesi sâkinelerinden A‘işe bint Molla Mustafa nâm hâtûn meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde (silik) zevc-i muhâle‘a mahalle-i mezbûre ahâlisinden râfi‘-i hâze’l-kitâb Es-Seyyîd Abdurrahman ibn Es-Seyyîd Sürmeli Hacı Mehmed Efendi mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan akdem işbu merkûm Es-Seyyîd Abdurrahman zevc-i nâkihim olub beni hal‘ eyledikde zimmetinde ma‘kûd olan iki yüz elli guruş mehr-i mu‘ahharım ile nafaka-i iddetim kalmağla hâlâ taleb iderim suâl olunub bana tenbîh-i şer‘i olunmak matlûbumdur didikde gibbe’s-suâl mezbûr Abdurrahman cevâbında meblâğ-ı mezbûr iki yüz elli guruş mehr-i mu‘ahhar ve otuz guruş nafaka-i iddetini cem‘an iki yüz seksen guruş

işbu müdde‘a-i mezbûra virecek deyni oldığını ikrâr lakin hîn-i hâl‘de meblâğ-ı mezbûr iki yüz seksen guruş deyn mukâbili mezbûr A‘işe a Hâtûn‘a bir aded telli entari ve bir melez gömlek ve bir İstanbul yemenisi verüb merkûma dahi ba‘de‘l-ahz ve‘l-kabûl zimmetimi zevciyete müte‘allık âmm-i da‘vâdan ibrâ itmekle zimmetimde bir pâre hak mutalebesi yokdur bu inkâr ve def‘le mukâbele idicek vâki‘-i mezbûrdan ber vech-i meşrûh def‘-i mezkûrını mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-i ricâl-i müslimînden Rumoğlu Mehmed bin Hâcî Mustafa (silik) damadı Mehmed bin Mehmed nâm kimesne li ecli‘ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzirân olub eserü‘l-istişhâd fi‘l-hakîka târîh-i vesikâdan akdem işbu müdde‘a-i mezbûre A‘işe Hâtûn mezbûr Abdurrahman hâl‘ eylediği vakitte zimmetinde ma‘kûd olan mehr-i mu‘ahharı iki yüz elli guruş ve nafaka-i iddeti olan otuz guruşun cem‘an iki yüz seksen guruş virecek bir aded telli savayi entari ve bir aded melez gömlek ve bir İstanbul yemenisi mezbûre A‘işe Hâtûn‘a teslim idüb ol dahi kendi hüsn-i rızâsıyla meblâğ-ı mezbûr iki yüz seksen guruş (silik) mukanned ba‘de‘l-ahz ve kabz ve kabul idüb bezm-i huzûrlarımızda zevciyete müte‘allık âmm-i da‘vâdan mezbûr Abdurrahman‘ın zimmetini ibrâ-i âmm ile ibrâ ve iskât iyledi bizler bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz ve şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yi şehâdet-i şer‘i iylediklerinde ba‘de‘t-ta‘dîl ve‘t-tezkiye şehâdetleri makbûl olmağın mücebiyle müdde‘î-mezbûre A‘işe Hâtûn bî-vech-i şer‘î da‘vâ-yı meşrûhasıyla mezbûr Abdurrahman bin Hâcî Mehmed Efendi mu‘ârazadan men‘ olunmağın mâ vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundı tahrîren fi‘l-yevmü’s-sâdis ve‘l-işrîn min şehr-i Muharrem sene sitte ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü‘l-hâl:Büyük Ağazâde Mehmed Ağa,Es-Seyyîd Hâlîl Efendi katîb-i mahkeme, Es-Seyyîd Hâfız Ahmed, Muhzîrbaşı Mehmed Ağa, Muhzîr İbrâhîm, Ve gayruhum

Sayfa No: 369	Hüküm No:26a	Târih H: 15 Muharrem 1246 M: 06 Temmuz 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Tereke	
Belgenin Özeti: Medîne-i Ayntab’da vefat eden Fatma Hâtûn İbnite Çakal Ahmed’in mirasının zevci Molla Ahmed’in küçük kızı Fatma ve kardeşi Mehmed ve ceddesi Elif Hâtûn’a düşen payının vekil İbrahîb bin Ali ve Ali bin Ali şehadetleriyle taksim olunması hakkında		

Medîne-i Ayntab'da Eblehân Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Fâtma Hâtûn ibnite Çâtal Ahmed'in verâseti zevci Molla Ahmed ibn Ebubekir ile sadriye sagîre kızı Fâtma'ya li-ebeveyn er karındaşı Mehmed ve min kable'l-ümm ceddesi Elîf Hâtûn'a mahzara olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sagîr-i mezbûrenin velisi ve vasisi babası mezbûr Mollâ Ahmed İle cedde-i mezbûre Elîf Hâtûn tarafından umûr-ı mirâsını ahz u kabz vekîl olduğu İbrâhîm bin Ali ve Ali bin Ali şehâdetleriyle sâbit olan âhar-ı mezbûr Mehmed'in taleb ve ma'rifetiyle bi'l-verâse tevzî' ve taksîm olunasız ki (sîlik) müteveffât-ı mezbûredir ki ber vech-i âtî zikr olunur

Fî 15 Muharrem sene 1246

Savayi entari Aded 1 50 guruş	Yeşil atlas libade Aded 1 35 guruş	Mâi bez entari Aded 1 9 guruş	Münakkaş mebrûm gömlük Aded 3 35 guruş
Miskî bez entari Aded 1 10 guruş	Neftî bez entari Aded 1 8 guruş	Alaca diz donı Aded 1 5 guruş	Yüz yasadığı Aded 2 7 guruş
Sagîr çit boğca Aded 1 1 guruş	Müsta'mel esvâb bohçası Aded 1 13 guruş	Beyaz çeyiz Aded 1 3 guruş	Köhne misk Aded 1 1 guruş
Münakkaş misk Aded 1 4 guruş	Hamâm fotası Aded 1 7 guruş	Köhne abu Aded 1 7 guruş	Müsta'mel sarıklı fes Aded 1 22 guruş
Gerdâne miskâl Aded 1 95 guruş	Yatak vesâir? Aded 1 65 guruş	İ'zâz yağı Aded 100 guruş	Çit Seccade Aded 1 2 guruş
Peçe 7 guruş	Çizme mest 3 guruş	Altûn hâtem Aded 1 13 guruş	Çit boğca Aded 1 2 guruş
Mehr-i mu'ahhar 200 guruş	Sanduk Aded 1 3 guruş	İyne köhne kuşâk Aded 1 guruş 4	Buğdây ve yağ hissesinde olarak babası çâtal Ahmed'den intikâl idûb karındaşının zimmetinde kalan 110,5 guruş

Def'-i mirâs-ı mezkûrdan karındaşı zimmetinde eşya bahasından bâkî			
26,5 guruş			
Cem'an yekûn 839 guruş			

Minhü'l-ihracât

Resm-i kismet ve harc-ı bât 31,5 guruş	Yağ mesarîfi deyni 13 guruş
Taksîmü'l-Beyne'l-Verâse	
794,5 guruş	

Zevc-i mezbûr Mollâ Ahmed 75 Akçe-198 guruş	Hisse-i bint-i mezbûre Fatma 30 Akçe-397 guruş	Hisse-i cedde-i mezbûre Elif 25 Akçe-66 guruş

Sayfa No: 368	Hüküm No:26b	Târih H: 15 Muharrem 1246 M: 06 Temmuz 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Tereke	
Belgenin Özeti: Mehmed'in vekaletle mirastan payına düşen mallarını aldığına dair		

(silik) Mehmed asâlete ve vekâlete kız karındaşı müteveffât-ı mezbûrenin terekesinden gerek eşyâ ve gerek nâkden Mollâ Mehmed yedinden mâl-ı mevrusını ahz u kabz ve huzûr-ı şer' de istîfâ-i hakk eylediği işbu mahale kayd-şod olunur

Fî 15 Muharrem sene 1242

Sayfa No: 369	Hüküm No: 27a	Târih H: 19 Cemaziye'l-Âhir 1246 M: 05 Aralık 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Nafaka tespiti	
Belgenin Özeti: Şehreküstü Mahallesi’nden vefat eden Fatma bint Koca Mustafa’nın küçük kızı Hadice’nin nenesi Fatma Hâtûn’un mahiyetinde 10 para nafaka ve kisve bahası tespitine dair		

Medîne-i Ayntab'da Şehreküstü mahallesi sâkinlerinden Fâtma bint Koca Mustafa nâm hâtûnun zâtı ba'de't-ta'rîfi's-şer'î meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medîne-i mezbûra tabi' Bakîde karyesi ahâlîsinden bundan akdem damâdım Kavvâs bin Abdullah'ın firaşından hâsıla ve hâlâ zevce-i muhâl'ası Hasan bin Fâtma'dan mütevellide sulbî sagîre kızı Hadice bi-hakku'l-hızâne taht-ı terbiyemde olub lakin nafaka ve kisve bahâya eşedd-i ihtiyacı olmağla sagîr-i mezbûre için kıbel-i şer'iden kadr-i ma'ruf nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur didikde hükm-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi sagîre-i mezbûrenin min kable'l-ümm ceddesi ve hâdinesi mezbûre Fâtma Hâtûn'un talebiyle târîh-i kitâbdan kadr-i mar'uf idüğü zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslîmin ihbârlarıyla zâhir olan küllî yevm sagîr-i mezbûrenin babası ve velisi nâîbi Ebubekîr Kâvas Hasan üzerine on pâre nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr idüb meblağ-ı mefruz-ı mezkûru sagîr-i mezbûrenin nafaka ve kisve bahâ vesâir levâzım-ı zarûriyesine harc ve sarf ve lede'l-hâce istidâneye ve vakt-i zaferde babası mezbûr Kâvas Hasan üzerine redd ve rücû'a cedde-i hâdine-i mezbûre Fâtma Hâtûn'a izn virmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü't-tâsi' aşer min Cemâziye'l-âhir sene 1246

Şuhûdü'l-hâl:Mehmed Efendi Karamânzâde, Sucı Hüso, Şeyh Ahmed, Tüfenkci Hüseyin

Sayfa No: 372	Hüküm No: 27b	Târih H: 04 Safer 1246 M: 25 Temmuz 1830
Belge Türü: İ'lâm	Belge Konusu: Miras Davası	

Belgenin Özeti: Tarla-yı Atık Mahallesi'nde vefat eden Osa'nın hayattayken satın aldığı 400 tekek bağın, zevcesi olan kendisinin parasıyla alındığını ve bu sebeple bağın tamamının kendine ait olduğunu söyleyen eden zevcesi Maryem'e karşı dava açan Karabet ve kardeşi diğer Maryem, zevce-i mersume Maryem'in şahitlerinin şهادetleri vesilesiyle haklılığına karar verilip, bağın zevce-i mersume Maryem'e ait olduğu, onun haricindeki terekenin zaten taksim edildiğine dair karar vermesi ve muarazadan men' edilmeleri hakkında.

Medîne-i Ayntab'da Tarla-yı Atık Mahaltesinde sâkin iken bundan akdem helak olan Osa zımmînin verâseti zevce-i metrûkesi Mâryem bint Sarkîz nasrâniye sulbî kebîr oğlu Karabet ve sulbîye-i kebîr kızı diğer Mâryem nasrâniye ba'de'l-inhisâr ibn-i mesfûr Karabet zımmî ile şahs-ı mu'arrefe bint-i merkûm diğer Mâryem nasrâniye meclîs-i şer' de zikr-i âfî bağa vaz'-i yed mütehakkık olan onı (silik) kezâlik şahs-u mu'arrefe-i zevce-i mersûme Mâryem nasrâniye muvâcehesinde herbiri bi'l-verâse üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip medîne-i mezbûreye tabî' Esbâtrin Karyesi bağatı esnâsında kain lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudud tahminen dört yüz tekek mikdârı kurûmı mülk bir kıt'a Hanûsi bağı babamız Helak mesfûrun sağılığında ale'l-helâk helâk yeddine mülkü ve ba'd helâk terekesinden olub bizimle onı anamız zevce-i mersûme Mâryem nasrâniyeye mevrûs oldukdan sonra bağ-ı mezkûr onı anamız mersûm hazıra ve raziyye olduğu halde babamız Helak mesfûrın mülki olduğunu ikrâr birle terekesine zamm ve idhâl ve bi't-terâzî beynimizde iktisâm eylediğimizde atamız zevce-i mersûme câriyem nasraniyeye isâbet iden hisse-i irsiyye-i hâvîsini nakden yeddine def' ü teslîm eylediğimizde ol dahi yedimizden bi'l-verâse bi't-tamâm ahz u kabz ve babamız Helak mersûmun terekesinden bir akçe ve bir hisse ve bir habbe hakkım yokdur deyu ikrâr ve bi'l-cümle terekesine ve husûs-ı mirâsa müte'allıka amme-i da'vâdan bizim zimmetimizi bi'l-verâse ibrâ ve iskât eylediğinde biz dahi ber vech-i muharrer İbraimi merkûmı kabûl idüb ol vechile bağ-ı mezkûrda kendünün kat'â alakâ ve müdahali kalmayub bizim mülk ve hakkımız olmuş iken zevc-i Helak merkûm sağılığında bağ-ı mezkûr hîn-i iştirâsında benim hâlim ile benim için iştirâ itmişdi deyu bundan akdem bizden da'va ve bi gayr-i hakk yedimizden ahz u kabz ve'l-yevm fuzûlî zabt ü vaz'-ı yedd itmeğle suâl olunub bağ-ı merkûmdan keff-i yed teslîme onu anamız zevce-i mersûmeye tenbîh-i şer'î olunmak muradımızdır didiklerinde gıbbe's-suâl zevce-i mersûme Mâryem nâsraniye cevâbında bağ-ı mezkûr zevcim Helak mersûm benim mâlım ile benim için iştirâ eylemişdi deyu da'vasını ve bağ-ı mezkûr veled-i mesfûrânın yedlerinden ahz ve'l-yevm vaz'-ı yedini ikrâr lakin müdde'ıyan-ı mesfûrânın ber vech-i muharrer (silik) inkâr eylediğin

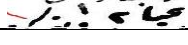
müdde‘ıyan-ı mesfûrânda ber vefk-i müdde‘â beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-i ricâl-i nasırândan Kuyumcı Agob veled-i Nazar ve Kuyumcı Ayvâz oğlu Agob veled-i Kirkor nâm zımmiler li-ecli‘ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzıran olub eserü’l-istişhâd fi’l-hakîka Helak mesfûrun hîn-i helâkında bağ-ı mezkûrı zevce-i mersûme Mâryem nâsraniye Helak mesfûrun yeddinde mülki olduğunu ikrâr birle terekesine zamm ve idhâl ve bi’t-terâzi beynlerinde iktisâm eylediklerinde zevce-i mersûmeye isâbet iden hisse-i irsiyye-i ma‘lûmesini ibn-i mesfûr ile bint-i mersûme yeddlerinde nakden kabz ve zevcim Helak mersûmun terekesinden veledân-ı mersûmenin yedd ve zimmetlerinde ve bir habbe ve bir akçe hakkım yokdur deyu ikrâr ve husûs-ı mirâsa müte‘allık amme-i da‘vadan veledân-ı mersûmânın zimmetlerini bi’l-verâse ibrâ ve iskât iylediklerinde ol dahi ibrâ ve merkûmı kabûl iylediler biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde gibbe ri‘âyetihi serâiti’l-kabûl şehâdeleri makbûl olmağın mücebiyle bağ-ı mezkûrdan keff-i yedd birle müdde‘ıyan-ı mersûmân Karabet zımmî ile kız karındaşı diğer Mâryem nâsraniyeye red ve teslîme zevce-i mersûme Mâryem nâsraniyeye tenbîh-i şer‘i birle mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundı tahrîren fi’l-yevmi’r-râbi‘ min Saferü’l-hayr lisene sitte ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Suhûdü’l-hâl :Kuyumcı Şeyhi Ahmed Ağa,Es-Seyyîd Ahmed Efendi,Eskiz oğlu Ohân,Makdîsi Agob,Küçük Agob

Sayfa No: 372	Hüküm No: 28	Târih H: 08 Safer 1246 M: 29 Temmuz 1830
Belge Türü: Tereke	Belge Konusu: Tereke	
Belgenin Özeti: Yahni Kasabası’ndan Hüseyin bin Mehmed’in varisi olmadığı için beytü’l-mâla teslîm olunan mallarına dair		

Yahni Kasabası ahâlîsinden olub Ayntab’da Pastahan’ında fevt olan Hüseyin bin Mehmed’in zâhir verâseti olmayub terekesi beytü’l-mâla ka’idmüteveffa-yı mezbûrun terekesi

Mal	Guruş

Merkeb re's	28
	07
Lâzım olduğu köhne bahâsı	05
Yekûn	40
Techîz tekfin kabr ve levâzım ahz	20,5
Minha	19,5
Harc-ı mahkeme	03
Minha	16,5
Harc-ı resm-i beytü'l-mâl	03,5
Yedd-i beytü'l-mâl	13

Dimyos Ayntab ağası Mehmed Ağa tarafından vekil Hâcî Halid oğlu Mehmed yeddiyle bâkî-i merkûm on üç guruh emin-i beytü'l-mâla teslim olunmuşdur

Fî 08 Safer sene 1246

Sayfa No: 373	Hüküm No:29	Târih H: 19 Muharrem 1246 M: 10 Temmuz 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Tereke	
Belgenin Özeti: Büyük Kızılhisâr Karyesin’den Yahya Boybeği ibn Hasan Kethudâ’nın mirası oğlu Hasan ve kızları Asu ve Eliza’ya kalmıştır,oğlu Hasan’da vefât etmiştir onun veraseti ise zevcesi Zeyneb’e ve oğulları Maho ağa ve Mehmed ve Hasan’a kalıp,bint-i mezbûr Asu’da vefat edince veraseti büyük oğlu Maho Ağa’ya ve büyük kızları Fatma ve Zerafet’e kalmıştır.Yahya Boybeği’nin terekesinde vesayeti belirtilen Mehmed Arif Ağa’ya intikal edip daha evvel vefat eden Büyük Hacı Mehmed Ağa'nın mirası, karısı Zeyneb Hatun ve çocukları Mehmed Ağa, Hasan Ağa ve Fâtma'ya kalmıştır. Mehmed Ağa'nın mirası, karısı A'îşe Hatun ve çocukları Ömer, Mehmed, Hacı Mehmed ve Sultan'a kalmıştır. Büyük Hacı Mehmed Ağa, vasi olarak Mehmed Arif Ağa'yı tayin etmiştir. Mehmed Arif Ağa, Ömer, Mehmed ve Hacı Mehmed'in vasisi olarak atanmıştır.Herkes hissesini almış ve kimsenin kimseye alacak-vereceği kalmadığına dair.		

Medîne-i Ayntab'a tabi' Büyük Kızılhisâr Karye'sinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Yahya Boybeği ibn Hasan Kethudâ'nın verâseti sulbî kebîr oğlu Hasan Ağa ve sulbîye kebîre kızları Asu ve Eliza'ya münhasıra ba'de ibn-i mezbûr Hasan Ağa dahi vefât idüb verâseti zevce-i menkuhâ Zeyneb Hatâb ibnite Büyük Hâcî Mehmed Ağa ile sulbî kebîr oğulları Maho Ağa ve Mehmed ve Hasan'a mühasıra (silik) bint-i mezbûre Asu dahi vefât idüb verâseti sadr-i kebîr oğlu Maho Ağa'ya ve sadiye-i kebîr

kızları Fâtma ve Zerafet'e? münhasıra olduğu lede's-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı evvel mezbûr Yahya Boybeği'nin terekesine bi'l-verâse vâzı'atü'l-yed olub zât-ı mu'arrefe-i şer' ile mu'arrefe olan mezbûre Zeyneb Hâtun karye-i mezbûrede kain Mehmed A'rif Ağa (silik) menzîline bu fakîr bi'n-nefs varub zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd olunan meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medîne-i mezbûrede sâkin iken bundan akdem vefât iden Büyük Hâcî Mehmed Ağa ibnü'l-mezbûr Hasan Kethudâ'nın verâseti sulbî kebîr oğlu Hâcî Mehmed Efendi ve sulbîye kebîre kızları mezbûre Zeyneb Hatûn ve Asiye Hatûna münhasıra ba'de ibn-mezbûr Hâcî Mehmed Efendi vefât idüb verâseti zevce-i menkuha-i metrûkesi mezbûre Asu ile sulbî kebîr oğlu mezbûr Mehmed Ağa ve sulbîye kebîre kızları mezbûrtân Zerafet ve Fâtma'ya münhasıra ba'de ibn-i mezbûr Mehmed Ağa dahi kırk dört senesi hilâlinde hac-ı şerîfe azimet ve Mekke-i mükerrermede vefât idüb verâseti zevce-i menkuha-i metrûkesi A'îşe Hatûn ibneti Ahmed ile sulbî sagîr oğulları Ömer ve Mehmed ve Hâcî Mehmed ve sulbîye kızı Sultân'a (silik) işbu râfi'ü'l-kitâb sığâr-ı mezbûrûn Ömer ve Mehmed ve Hâcî Mehmed'in li-ebeveyn hâlleri ve kıbel-i şer'den vasi mensûbları olmağla vasi-i mezbûr Büyük Hâcî Mehmed Ağa'nın terekesinden bi'l-vesâye vaz'-ı yed olan mezbûr Mehmed A'rif Ağa mahzarında bi'l-verâseti ikrâr takrîr-i kelâm idüb müteveffiyân olan mezbûrân Yahyâ Boybeği ve Büyük Hâcî Mehmed Ağa'nın terekelerini başka başka verase-i mevcûde (silik) hasebiyle me'an bi't-terâzî beynimizde tahrîr ve iktisâm eylediğimizde mezbûr Mehmed A'rif Ağa'nın bi'l-vesâye vaz'-ı yed olduğu babam müteveffâ-yı Büyük Hâcî Mehmed Ağa'nın terekesinden bana isâbet iden hisse-i irsiyye-i ma'lûmeme benim bi'l-verâse vaz'-ı yed olduğım zevce-i müteveffâ-yı (silik) Ağa'nın babası müteveffâ-yı mezbûr Yahyâ Boybeği'nin terekesinden vasî-i mezbûr Mehmed A'rif Ağa'nın vasîleri olduğu sığâr-ı mezbûrun Ömer ve Mehmed ve Hâcî Mehmed bi hükmi'l-münâsahati's-şer'î hisse-i irsiyye-i musîbeleri mu'adil ve müsâvî olmağla ben bi'l-verâse hisse-i irsiyye-i ma'lûmeme vasî-i mezbûr Mehmed A'rif Ağa dahi bi'l-vesâye sığâr-ı mezbûrânın hisse-i irsiyye-i ma'lûmelerini her bir yerimiz (silik) yeddinde olan hisse-i musîbeye bi'l-verâse bi'l-vesâye naks ve mahsûb ve her birimiz ber minvâl-i muharrer mukâsa ve kabûl ve oğlu hasebiyle ba'de ağanın min kable'l-ümm ceddi müteveffâ-yı mezbûr Yahyâ Boybeği'nin terekesinden bi hükmi'l-münâsaha's-şer'î hisse-i irsiyyelerini istifâ itmemizle müteveffâ-yı mezbûr Büyük Hâcî Mehmed Ağa'nın kalîl ve kesîr-i celîl ve sagîr ism-i mâl ıtlâk olunur bi'l-cümle terekesinden

müteveffâ-yı mezbûr Maho (silik) oğulları sığâr-ı mezbûrun ile verese-i sâiresinden zimmetlerinde bir akçe ve bir habbe hâkkım bakî kalmayarak min küll-i vücûh (silik) kâbullerini hâvî bi'l-vekâle ibrâ ve iskât eylediğimde vasî-i mezbûr Mehmed A'rif Ağa dahi vasîleri olduğum sığâr-ı mezbûr ve Yâhya Ağa ve karındaşları Mehmed ve Hasan ile bi'l-vesâye aslâ ve kat'a da'vâ ve nizâ'ı ve hûsumetim kalmadı deyu sagîr-i mezbûre Zeyneb Hâtûn'un bi'l-cümle havale olan kelimât-ı meşrûhasını vasî-i mezbûr Mehmed A'rif Ağa vicâhen tahkîk ve şifâhen (silik) etmegin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' aşer şehr-i Muharrem sene sene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Fahru'l-ulemâ faziletli müftî efendi hâlâ, Fahru's-sâdâtü'l-kirâm Es-Seyyîd Mehmed Efendi nakîbü'l-eşrâf, Es-Seyyîd Mustafa Efendi Güllizâde, Hafız Ahmed bin Hâcî Mehmed, Hacârloğlu Mehmed, Hüseyin Kethudâ, Osmân bin Yûsuf, A'rif Efendi ibn Mehmed Efendi, Mollâ Ahmed ve Erikçi Ali, Damadı Mustafa, ve Mehmed Ali, ve gayruhu

Sayfa No: 373	Hüküm No:30	Târih H: 09 Safer 1246 M: 30 Temmuz 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vasi Ta'yîni	
Belgenin Özeti: Hayık Müslüman Mahallesi'nden Agod veledi Avedin'in vefatı üzerine büyük oğulları Kırkor ve Melyos'un üzerine Agob veledi Bayin'in vasi ta'yîn olması hakkında.		

Medîne-i Ayntab'da Hâyik Müslümân Mahalle'sinde mütemekkîn iken bundan akdem mürd ve helâk olan Agob veledi Avedin'in sulbî sagîr oğulları (silik) ve Kirkor ve Melyos'un tesviye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûslarını ahz u kabz min kıbeli's-şer'ü'l-enver bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve lâbüdd olmağla emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her vechile vesâyet gelmeğe kadir idüğü zeyl-i vesikâda muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olan sagîrun-ı mersûmun min kable'l-ümm ceddî râfî'-i hâze'l-vesîka Agob veled-i Bâyin vech-i âtî sagîr-i mersûmunun vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarını ru'yet ve mâl-ı mevrûsları ahz u kabz ahz u kabz ve hifza hâkim-i mevkî'-i sadr-i kitâb tûbâ-lehu ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn buyurub ol dahi vesâyet-i mersûmunı kabûl ve merâsimini kemâyenbagî edâya ta'ahhüd ve

iltizâm etmeğin mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' min Safer sene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Hâcî İbrâhîm, Kazar Seyyîd Osmân, Mollâ İbrâhîm imâm-ı mahalle-i mezbûre, Şeyh Mehmed bin Mustafa, Es-Seyyîd Hafîz Ahmed

Sayfa No: 374	Hüküm No:31	Târih H: 09 Safer 1246 M: 30 Temmuz 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Tereke	
Belgenin Özeti: Konya Sancağı'nda Abo Karyesi ahâlisinden Turna Ağazâde Genç Mehmed Haleb'e yolculuğu sırasında Ayntab civarında Ozan nâm karyede vefat etmiş,veraseti zevcesi Zeyneb Hâtûn ile küçük kızı ve kardeşi Hasan'a kalmıştır.Ardından terekenin paylaşımı için Şişmanzâde Ahmed Alemdar kayyım olarak ta'yîn edilmesi ve tereke defteri tutulmasına dair.		

Vilâyet-i Anatolî'da Konya Sancağı'nda Arhuva nâm-ı diğêr Veşekce Kazâsına tabi' Abo Karyesi ahâlisinden olub Halebü'sş-şehbâ'ya gelür iken Ayntab civârında Yahnî Kazâsına tabi' Ozan nâm karye haricinde esnâ-yı râhda bundan akdem vefât iden Turna Ağazâde Genç Mehmed Ağa ibn Ahmed'in verâseti mârru'z-zıkr Abo Karye'sinde sâkin zevce-i menkuha-i metrukesi Zeyneb Hatûn ibneti Osmân ile sulbîye sagîre kızı ve li-eb er karındaşı sagîr Hasan'a münhasıra oldığı zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra gâib zevce-i mezbûre ile gâibân-ı mezbûrânın hisse-i ırsiyyelerini ahz u kabz ve kendülere îsâl ve irsâle kibel-i ser'den ba'sî ve kayyım nasb ve ta'yîn olunan karye-i mezbûre ahâlisinden Şişmanzâde Ahmed Alemdar ibn Mustafa'nın sâir hemşehrileri hâzırûn oldukları kendüleri bey' idüb taleb ve ma'rifetleri tahrîr ve defter olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrudur ki ber vech-i âtî zıkr olunur

Fî 11 Safer sene 1246

Tabanca çift	Hurc	Yağmurluk	Salta? müreffeh
Aded 1	Aded 1	Aded 1	Aded 1
130 guruş	27 guruş	32 guruş	4,75 guruş
Kahve Degirmanı	Sanduk	Şal	Tüfenk
Aded 1	Aded 1	Aded 1	Aded 1
20 guruş	3,5 guruş	171 guruş	170 guruş
Def'a tabanca	Çubuk takımı	Fincanlar	Kürk

Aded 1 181 guruş	Aded 1 35 guruş	Aded 1 24 guruş	Aded 1 25 guruş
Müsta'mel küçük fes Aded 1 7,5 guruş	Entari Aded 1 29 guruş	Sâ'at Aded 1 211 guruş	Tor kise 7,5 guruş
Zincir 12,5 guruş	Yemenî 7 guruş	Seccâde 35 guruş	Tarak kisesi Aded 1 3 guruş
Kehribâr çubuk takımı Aded 1 125,5 guruş	Duhân kisesi Aded 1 3 guruş	Sîm taraklar 660 guruş	Def' zarf Aded 1 18 guruş
Mushaf-ı şerîf hediyesi Aded 1 310 guruş	En'am-ı şerîf hediyesi Aded 1 51 guruş	Eldiven Aded 1 2,5 guruş	Çubukân 71 guruş
Silahlık Aded 1 3 guruş	Şalvar entarisi 18 guruş	Enfiye kutusu ve sigara 5 guruş	Boğca ve uçkur 5 guruş
Yemenî Aded 1 3,5 guruş	Cübbe 77,5 guruş	Panbuk Mendil Aded 1 8 guruş	Sagîr sâ'at Aded 1 18,5 guruş
Kubûr Aded 1 4 guruş	Kakı? 6,5 guruş	Çorab 5 guruş	Latnika? 10 guruş
Heybe Aded 1 8 guruş	Çıbıkân 26 guruş	Def' kubûr Aded 1 3 guruş	Direnk Aded 1 8 guruş
Köhne Fes Aded 1 3 guruş	Kilim Aded 1 14 guruş	Başlık Aded 1 6,5 guruş	Tüylü makreme Aded 1 7 guruş
Tesbîh Aded 1 1,75 guruş	Sîm hançer Aded 1 95 guruş	Çuka şalvar Aded 1 86 guruş	En'am-ı şerîf kabı Aded 1 19 guruş
Köhne don Aded 1 4,5 guruş	Makreme Aded 2 11 guruş	Yelek Aded 1 4 guruş	Bir mikdâr kahve 4,5 guruş
Süzek kutu ve kaşık 42 guruş	Def' cıbık tākımı 45 guruş	Sîm devât 140 guruş	Tabla 4 guruş

Sine-bend 15 guruş	Tas 2,5 guruş	Atık hama kuşağı Aded 1 35 guruş	Çuka Şalvar Aded 1 22 guruş
Hurdevât 10 guruş	Mehmed ismine bahâ 8 guruş	Pâla 202,5 guruş	Bârgîr res 118
Ağa banî 16 guruş	Gömlek 24 guruş	Def' gömlek 10,75 guruş	Tor kise 8 guruş
Peşkir 75 guruş	Haşiye Aded 13 guruş	Müteveffâ-yı mezbûrun hîn-i fevtinde kemerinde ve kîsesinde zuhûr iden nûkûdî 1443,25 guruş	
Techîz ve tekfine 35,5 guruş		Velâyete eşya-i mezbûre 67,5 guruş	
Yekûn 4847,5 -0103 Cem'an yekûn 4744,5 guruş			

Sâhhu'l-bâkî merkûm dört bin yedi yüz kırk dört buçuk guruş vasî-i mezbûr Şişmanzâde Ahmed Alemdâr bi'l-vesâye ahz u kabz eylediğini meclis-i şer' de ikrâr ve hemşehrilerinden Tutlîzâde Hâcî Ali Ağa ibn Osmân ve Ali Efendizâde Ahmed Ağa ve Kösemzâde Ahmed Ağa ibn İbrâhîm ve Çelîkzâde Ya'kûb Ağa ibn Mehmed ve Babalıkzâde Mehmed bin Osmân ve Sa'id oğlu Mehmed ve Meyyali oğlu Mehmed bin Ömer nâm kimesneleri eşhâd idüb ve meblâğ-ı merkûmı verese-i mezbûreye isâl ve irsâle müte'ahhid olduğu işbu mahalle şerh virildi ve meblâğ-ı merkûm beher adedi iki buçuk guruş on pâre hesâbla üç yüz yetmiş iki aded adlî altûnı ve altmış ufak pâre olarak kabz iyledüğü işbu mahalle şerh virildi

Sayfa No: 375	Hüküm No: 32	Târih H: 05 Safer 1246 M: 26 Temmuz 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vasi ta'yîni ve nafaka tespiti	
Belgenin Özeti: Hayik Müslümân Mahallesi'nden vefat eden Agob veled-i Avadis'in küçük oğulları Ağya ve Kirkor'un üzerine Agob veled-i Babin'in vasi olarak atanması ve günlük yedi pâre Ağya ve altı pâre Kirkor'a nafaka ödenmesine dair.		

Medîne-i Ayntab'da Hayîk Müslüman mahallesinde mütemekkîn iken bundan akdem mürd ve helâk olan Agob veled-i Avadis'in sulbî sagîr oğulları Ağya ve Kirkor'un kıbel-i şer' den vasî mensûbları râfî'-i hâze'l-vesikâ min kable'l-ümm ceddleri Agob veled-i Babin meclis-i şer'-i şerîfî'l-enverde şöyle takrîr-i kelâm idüb bi-hakku'l-hızâne taht-ı terbiyemde olan sagîrân-ı mersûmânın nafaka ve kisve bahaya eşedd-i ihtiyâcı olmağla kıbel-i şer' den kadr-i ma'ruf nafaka ve kisve bahâ karz-ı takrîr olunmak matlûbundur didikde hâkim-i mevki'-i sadr-i kitâb tûbâ lehû ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi sagîrân-ı mersûmânlar için küllî yevm târîh-i vesikâdan kadr-i ma'ruf nafaka ve kisve baha karz ve takdîr buyurula mefrûz-ı mezkûrın yedi pâresini sagîr-i mersûm Ağya ve altı pâresini mersûm Kirkor'un nafaka ve kisve bahasına vesair levâzım-ı zarûriyelerini harc ve sarfa ve lede'l-hâce istidâne vakt-i zaferde redd ve rücû'a vasî-i mersûm (silik) izn ve ruhsât virilmeğın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hâmis min şehr-i Safer sene sitte ve erba'ın ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Hâcî İbrâhîm, Şeyh Mehmed bin Mustafa, Mollâ İbrâhîm, Es-Seyyîd Hâfız Ahmed

Sayfa No: 375	Hüküm No:33	Târih H: 06 Safer 1246 M: 27 Temmuz 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Velayet belirleme	
Belgenin Özeti: Şehreküstü Mahallesi’nden vefat eden Rahime bint Kâsım’ın oğlu Ali’nin üzerine Mehmed Ali bin Bali’nin veleyet hakkı sahibi olmasına dair.		

(silik) Şehreküstü Mahallesinden iken bundan akdem vefât iden Rahîme Hatûn bint Kâsım'ın (silik) oğlu Ali Balî'nin babası ve velisi olub sagîr-i mezbûrun mâl-ı mevrûsunı ahz u kabz ve ve hıfza kadir idüğü zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütehakkık olan işbu râfî'ü'l-kitâb Mehmed Ali bin Balî nâm kimesne hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi velâyetde ibkâ buyurdıklarında oldığı merâsimini kemâyenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurire fi'l-yevmü's-sâdis min Saferü'l-hayr lisene sitte ve erba'ın ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Apo Ağa, Es-Seyyid Ahmed Efendi, Muhzırbaşı Mehmed Ağa, Muhzır İbrâhîm, ve gayruhu

Sayfa No: 375	Hüküm No:34	Târih H: 29 Şa‘bân 1245 M: 23 Şubat 1830
Belge Türü: İ‘lâm	Belge Konusu: Vasi ta‘yîni ve nafaka tespiti	
Belgenin Özeti: Daşlağı Mahallesi’nden Fatma bint Ahmed vefat edip,veraseti validesi Hadice ve küçük oğlu Çelebi’ye kalmış ve Hadice Hâtûn,ölen kızının eski eşi olan Mehmed Emin’in,on iki sene evvel kızının mehr-i muahharı olan 300 guruşu ödemediğini iddi‘â etmiş ve mahkemeye başvurmuştur.Bu parayı daha evvel ödediğini iddi‘â eden Mehmed Emin,şahitlerin de şâhadetleriyle bu davadan ibra etmiş ve taraflar muarazadan men‘ edilmiştir.		

Medîne-i Ayntab'da Daşlağı Mahalle'sinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Fâtma bint Ahmed'in verâseti validesi Hadice bint Mustafa sadrî sagîr oğlu Çelebî'ye münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sagîr-i mezbûrun (silik) ve kıbel-i şer'den vasi-i mansûbesi olup zat-ı ta'rif-i şer'i marûf olan ümmü'l-mezbûre Hadice Hatûn asâleten ve vesâyeten meclis-i şer'-i şerîf-i enverde sabîkân damadı kal'a sâkinlerinden râfi'-i haze'l-vesîka Mehmed Emîn bin Hüseyin mahzarında üzerine (silik) da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan on iki sene akdem kızım müteveffât-ı mezbûre Fâtma mezbûr Mehmed Emîn'in üç yüz guruş mehr-i mu'ahhar tesmiyesiyle zevce-i medhûl bahâsı iken târih-i merkûmda mezbûr Mehmed Emîn zevce-i kızım mezbûreyi tatlîk etmekle meblâğ-ı merkûmı kızım mezbûre kable'l-ahz ve'l-istîfâ fevt olup meblâğ-ı merkûm şamile-i sagîre-i mezbûreye mevrûs olmağla meblâğ-ı merkûmı verâse veya vesâye-i mezbûr Mehmed Emîn'den hâlâ taleb iderim suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed Emîn cevâbında fi'l-hakîka müdde'-i mezbûrenin kızı müteveffât-ı mezbûre mehr-i merkûm ile zevce-i medhûl bahâsı olduğu ve târih-i mezkûrede tatlîk eylediğini ikrâr zimmetimde ma'kûd-ı aleyh olan mehr-i meblâğ-ı mezbûr üç yüz guruş tamâmen kendüye edâ ve teslîm eyledikde ol dahi ahz u kabz idüb hukûk-ı mîrâsa müte'allık âmme-i da'vâdan her birimiz âharın zimmetini ibrâ ve iskât ve ahaduhumâ âharın ibrâsını kabûl itmemizle ol vechile müdde'-i (silik) vasî-i mezbûrenin ber vech-i muharrer müdde'asından keff-i yeddi olmuştur deyu ba'de'd-def' ve'l-inkâr dâfi'-i vasî-i mezkûrûn ber vech-i muharrer def'-i mezkûrını (silik) takrîr-i meşrûhuna muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-i ricâl-i müslimînden Mehmed Efendi

ibn Mehmed ve Ramazan bin Mehmed nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i ser'a hâzirân olub eserü'l-istişhâd fi'l-hakîka müdde'î-i mezbûrenin kızı müteveffât-ı mezbûre Fâtma Hatûn mezbûr (silik) üç yüz gurus mehr-i mu'ahhar tesmiyesiyle medhûl bahâsı iken mezbûr Mehmed Emîn işbu târîhden on iki sene mukaddem mezbûre Fâtma'ya (silik) etmekle zimmetinde mütekarrir ve ma'kûd-ı aleyh mehri olan meblâğ-ı mezbûr üç yüz gurus tamâmen mezbûre Fâtma Hatûn'a edâ ve teslîm idüb ol dahi ahz u kabz hukûk-ı zevciyete müte'allık amme-i da'vadan her biri âharın zimmetini ibrâ ve iskât ve ahaduhumâ âharın edâsını kabûl eyledi bizler bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyu her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde gıbbe'r-ri'ayetihî şerâ'iti'l-kabûl şehadetleri makbule olmağın mücebiyle müdde'î-i mezbûre Hadice Hatûn mezbûr Mehmed Emîn'e bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundı tahrîren fî-selhi Şa'ban sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Şeyh Mehmed, Seyyîd Ali, Osmân Çelebî, Es-Seyyîd Ahmed Efendi, Muhzır İbrâhîm ve gayruhu

Sayfa No: 376	Hüküm No: 35	Târih H: 14 Safer 1246 M: 04 Ağustos 1830
Belge Türü: İ‘lâm	Belge Konusu: Alacak verecek	
Belgenin Özeti: Telbeşar Karyesi’nden vefat eden Arab Haliloğlu Hasan Ağa’nın veraseti zevcesi Fatma Hâtûn ile küçük kızı Fatma ve annesi A’îşe Hâtûn ve erkek kardeşleri Ömer ve Hüseyin Ağalara kalmıştır. Vefat eden Hasan ve Ömer’e elli keyl hinta,kırk dört keyl şa’ir ve yirmi keyl sâir hububatı 2500 guruşa sattığını iddi‘â eden Kanberoğlu Ali Ağa,ücretin kendisine teslim edilmesi için mahkemeye başvurmuştur.Mahkemece kendilerine yemin teklif olunan Ömer Ağa’nın bundan aciz kalmasıyla,1250 gurus olan kendi borcu ve Hasan Ağa’nın borcunun da terekeden Ömer Ağa’ya düşen payın tamamı olan 130 guruşa ve diğer varislerin paylarında gerekli miktarına el koyularak Kanberoğlu Ali Ağa’ya teslim edilmesine dair.		

Medîne-i Ayntab'a tabi' Telbeşâr Karye'sinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Arab Hâlîloğlu Hasan Ağa bin Hüseyin bin Ahmed verâseti zevce-i menkuha-i metrukesi Fâtma Hâtûn ibneti Mehmed ile sulbî sagîre kızı Fâtma ve validesi A'îşe Hâtûn ibneti Hâcî Ali ve li-ebeveyn er karındaşları Ömer Ağa ve Hüseyin Ağa'ya münhasıra olduğu şer'-i zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûr ile ağa-yı mezbûr Ömer Ağa'nın ra'iiyetleri olduğunu iddia iden medîne-i mezbûrede Şehreküstü Mahallesi ahâlîsinden Kanberoğlu Ali Ağa bin Mustafa nâm kimesne

meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde sagîre-i mezbûrenin vâlidesi ve kibel-i şer‘den mansûbe vasîsi zât-ı mu‘arrefe zevce-i mezbûre Fâtma Hâtûn keزالik zât-ı mu‘arrefe ümmü‘l-mezbûre A‘işe Hâtûn ihvân-ı mezbûrân Ömer Ağa ve Hüseyin Ağa mahzarlarında üzerlerine de‘avi ve takrîr-i kelâm idüb bin iki yüz otuz dokuz senesine mahsûben uhde-i iltizâmda olan Telbeşâr mukâta‘ası iş‘ar-ı şer‘iyyesinden hâsıl olub erbâb-ı zira‘atden cem‘ ü tahsîl ve ahz eylediğim hubûbâtıdan müteveffâ-yı mezbûr ile karındaşı mezbûr Ömer Ağa‘ya ale‘l-iştirâk bey‘ ü teslîm eylediğim elli keyl hinta ve elli dört keyl şa‘ir ve yigirmi keyl ve bir keyl küşne esmânı olan iki bin beş yüz guruş mezbûrân Hasan Ağa ve Ömer Ağa iken kable‘l-edâ ve‘t-teslîm mezbûr Hasan Ağa fevt olmağla meblâğ-ı merkûmun nısfı olan bin iki yüz elli guruş müstakil-i mezbûr Ömer Ağa‘dan ve nısf-ı ahârı olan diğeri bin iki yüz elli guruş dahi tereke-i müteveffâ-yı mezbûre bi‘l-verâse ve bi‘l-vesâye vaz‘-ı yedd olan zevce-i mezkûre Fâtma Hâtûn ve ümm-i mezbûre A‘işe Hâtûn ve ihvân-ı mezbûrân Ömer Ağa ve Hüseyin Ağa‘dan hâlâ taleb iderüm suâl olunsun didikde gıbbe’s-suâl ve‘l-inkâr müdde‘i-i mezbûrun vefk-i müdde‘â beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz birle istihlâf itmeğin sagîre-i mezbûreden ma‘ada mezbûrundan her birine yemin teklif olundukda ağa-i mezbûr Ömer Ağa müdde‘i-i mezbûrun ancak kendüden müdde‘ası olan bin iki yüz elli guruş ve zevce-i mezbûre Fâtma Hâtûn ve ümm-i mezbûre A‘işe Hâtûn ve ağa-i mezbûr Hüseyin Ağa‘dan her biri dahi müteveffâ-yı mezbûrundan da‘va olunan diğeri bin iki yüz elli guruş adem-i ilmlerine bi‘l-muvâcehe alâ vefki‘l-mes‘ûl gıbbe‘t-tasdîki‘ş-şer‘î mücebiyle müdde‘i-i mezbûr Ali Ağa (silik) dahi mezbûr Ömer Ağa‘dan müdde‘ası olan bin iki yüz elli guruş ile müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden müdde‘ası olan diğeri bin iki yüz elli guruşdan ve zevce-i mezbûre Fâtma Hâtûn ve sagîre-i mezbûre ve ümm-i mezbûre A‘işe ve ağa-yı mezbûr Hüseyin Ağa‘nın hisselerine isâbet iden bin yüz on dokuz buçuk guruş otuz beş akçe dâ‘vaları mezbûrundan her birine âdile-i mu‘ârazadan ba‘de‘l-men‘ mezbûr Ali Ağa yine meclis-i şer‘de ağa-yı mezbûr Ömer Ağa mahzarında takrîr-i kelâm idüb ağa-yı mezbûr Ömer Ağa karındaşı müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden müdde‘ası olan meblâğ-ı merkûm diğeri bin iki yüz elli guruşa adem-i ilmine yeminden nükûl itmeğin mücebiyle meblâğ-ı merkûm bin iki yüz elli guruşdan mezbûr Ömer Ağa hissesine isâbet iden yüz otuz guruş yigirmi beş akçeyi huzûr-ı müsliminde bana tamâmen def‘ ü teslîm itdikde ben dahi yeddinden ba‘de‘t-ta‘dâd bi‘t-tamâm ve‘l-kemâl ahz u kabz idüb tereke-i müteveffâ-yı mezbûrun müdde‘am olan meblâğ-ı merkûm diğeri bin iki

yüz elli guruşdan ancak mezbûr Ömer Ağa'nın zimmetinde bir akçe ve bir habbe hakkım bâkî kalmadı didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min Saferü'l-hayr sene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Şehr Kethudâsı İbrâhîm, Es-Seyyîd Ca'fer Efendi, Es-Seyyîd Hâfız Ahmed, Cemâl Kethudâoğlu Mehmed Ağa, Dünüroğlu Mustafa, Hesâbcıoğlu Mehmed Lehüma, Kızılhisârlı Ahmed Ağa, Muhzırbaşı Mehmed Ağa, Muhzır İbrâhîm ve gayruhum

Sayfa No: 376	Hüküm No: 36	Târih H: 15 Safer 1244 M: 27 Ağustos 1828
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vasi ta'yîni ve nafaka tespiti	
Belgenin Özeti: Seng-i Topal Mahallesi'nden vefat eden Arnabudoğlu Hâcî Mehmed'in küçük oğlu Ahmed ve küçük kızı Şakire'nin üzerine kadeşleri Mehmed'in vasi ta'yîn olunub,çocuklara günlük onar pâre nafaka ve kisve baha tespit edilmesine dair		

Medîne-i Ayntab'da Seng-i Topal Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Arnabudoğlu Hâcî Mehmed bin Mehmed'in sulbî sagîr oğlu Ahmed ve sulbîye sagîre kızı Şâkire'nin tesviye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûslarını ahz u kabz ve hıfz kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve labüdd olmağla emânet ile mar'uf ve istikâmet ile mevsûf ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kadir idüğü zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla lede's-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan sagîre-i mezbûrânların li-ebeveyn kebîr er karındaşları râfi'-i haze'l-kitâb Mehmed bin Mehmed'i hâkim-i mevkî'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-i meâb efendimiz hazretleri dahi sagîr-i mezbûrânların vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i emirlerini ru'yet ve mâl-ı mevrûslarını ahz u kabz ve hıfz kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn buyurub ol dahi vesâyet-i mezbûrlarını kabûl ve merâsimlerini edâya ta'ahhüd ve ikrâm eyledikten sonra sagîr-i mezbûrânların nafaka ve kisve bahâya eşedd-i ihtiyâcları olmağla vasî-i mezbûrun talbiyle hakîm-i mûmâileyh hazretleri tarîh-i kitabdan kadr-i mar'uf idüğü ihbâr olunan sagîrân-ı mezbûrânların her birerleriçün küllî yevm onar pâre nafaka ve kisve baha farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru sagîrân-ı mezbûrânların mâlzemelerine ve nafaka ve kisve

bahâlarına harc u sarf ve lede'l-hâcce istidâneye ve vakt-i zaferde ve mâl-ı mevrûslarına redd ve rücu'a ruhsât virmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurire fi'l-yevmü'l-hâmis aşer min Saferü'l-hayr sene 1244

Şuhûdü'l-hâl:Hâlâ mezûnen bi'l-iftâ Es-Seyyid Hâfız Mehmed Fa'ik Efendi, Es-Seyyid Ahmed Efendi, Saçaklı Seyyîd Mehmed, Muhzırbaşı Mehmed Ağa ve gahruhum

Sayfa No: 377	Hüküm No: 37	Târih H: 15 Safer 1244 M: 27 Ağustos 1828
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vasi ta'yîni ve nafaka tespiti	
Belgenin Özeti: Hüseyin bin Ali'nin vakıf mütevellisi nasb olunub,Ehl-i Cefa Mahallesi'nden Es-Seyyid Mehmed Ağa'nın ise azl olunub,ardından vakfa ait malların ve vakfa ait ürünlerin hasılatından elde edilen kazancın harcanması,vazîfe olarak belirlenen hayrın belirtilmesi ve mütevellinin ölümünden sonra kimlerin hangi şartlarla müteveli olacağının yazılmasına dair.		

Mâ vâkı't-tescîl ve'l-küllî şurut-ı alî ve't-tekmîl mümkinî's-sahîha ve'd-devâm fi't-tehassusü'l-umûmî'l-mevâkı' emlâk fi't-tescîli'l-vakfû'l-carî bi'l-i'lânü'l-iştirâk ka'amü'l-vakfû'l-celîl ve'l-emrû'l-cemîlü'l-hakkû'l-te'a'lâ sa'yü'l-vakf-ı meskûr

mevkûfen medîne-i Ayntab

Bismillahirrahmanirrahim elhamdulillahi'l-vâkf-ı a'lâ küllî hâl ve's-salâtü ve's-selam ala hayr-ı halife Muhammedü'l-vasi ve'l-a'lâ (silik) ba'd-erbab -ı akl-ı selîm ve ashâb-ı dîn-i müstakîm şâyandır ki zamân-ı civânında sa'y ve ictihâd idüb (silik) derecât-ı aliyye ola binâen alâ zâlik Şehreküsti'de Kabasakal Mahallesi ahâlîsinden sâhib-i hayrât ve'l-hasenât Kürdoğlu denilmekle ma'rûf Hüseyin bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfil-i dîn-i münîf-i ezherde kemâl-i akl ve sıhhatde zıkr-ı âtî vakf-ı li-eclî't-tescîl müteveli nasb ve badehü azle yedinde olmağı şart idüğü Ehl-i Cefâ Mahalle'sinde sâkin Turbcıoğlu dinmekle ma'rûf Es-Seyyîd Mehmed Ağa ibn Es-Seyyîd Mehmed Ağa mahzarında ikrâr idüb vakf-ı ati'l-beyânın sudûruna değin silk-i mülkümde münselik ve rişte-i tasarrufumda muntazam olub bir cild-i şerîf kelâm-ı kadîm ve bir cild-i şerîf Delâilü'l-hayrât ve bir cild Muhammediye ile Medîne-i Ayntab'a tabî' Orûl Karye'si turâbında kâin Altuncı Kapusu kurbunda Gelenoğlu dimekle meşhûr mahalde vâkı' kıbleten Hâcî Kürdoğlu Hüseyin (silik) bağcesi şarken Burakbaşı Ali ve garben Hâcî Hâfız Efendizâde Mollâ Şâkir'in incir bağcesi ve

şimâlen Hâcî Kâsım bin Es'ad Çelebî bağceleri ile mahdûd üç kıt'a birbirine muttasıl beş yüz elli ağaç incir bağcesi ve yine medîne-i mezbûra tabi' Çağdığin Karyesi turabında kâin kıbleten Bâdemzâde tarlası şimâlen tarîk-i amm garben tarla-yı mezkûr divarı şarken yine divar-ı mezkûr ile mahdûd kâimü'l-usûl yigirmi aded cevz eşcarı ve yine karye-i Nurvâne turâbında Çaybağı dinmekle meşhûr mahalde kâin kıbleten tarîk-i amm ve şimâlen nehr-i Sacur ve şarken Bazzâde Hamid Efendi bağı ve garben Senk-i Müftî zaviyesi bağı ile mahdûd iki yüz yetmiş beş i'zâzî bağı ve derûnda üç aded kâimü'l-usûl cevz eşcarları ve Şehreküstü Mahallesi'nde kâin ve Esenbek cami'-i şerîfi karşusunda vâki' kıbleten cami'-i mezkûr şimâlen deveci ve şarken boyacı dükkânı ve garben arabacı dükkânı ile mahdûd bir bâb abacı dükkânı ve derûnunda olan dört aded abâ dezgâhı kendi mülkünden ihrâc ve hasbeten lillâhi te'âlâ ve limerzât-i Rasûlihi'l-musallî vakf ve habs idüb şöyle şart iyledim ki beher sene bağce-i mezkûr ve bağı mezbûr ve cevz eşcârları ve dükkân ve hudûd-ı mezkûr mütevellîsi icâr ve istiğlâl olunub evvelâ timâr ve ta'mîr mesârifi ba'de'l-ihrâc mütevellî yeddiyle hâsıl olan gallesından Muharrem'ül-harâm duhûlünde bir kazgan aşurâ çorbası mâlzemesi iştirâ ve pilav ve yahnî cem'an üç dürlü ta'âm tabh ve it'âm-ı fukarâ oluna ve beher sene Ramazan-ı şerîf duhûlünde iki batmân şırılğan yağı iştirâ olunub bir batmânı Esenbek Cami'-i şerîfine ve bir batmânı Şeyh Cami'-i şerîfine virilüb ifâr-ı kenâdîl olunub (silik) içün isticlâb-ı du'a-yı firâvân olunam vakf-ı şerîfe hüddâm ben hayâtda oldukça ben mütevellî olub icrâ-yı şartıma ihtimâm idem ve fazıla-i gileme-i kendi umûrını sarf idem bi-emrillâhi te'âlâ dâr-ı dünyadan savb-ı bekâya irtihâl iylediğimde hâlâ zevcem Suftoğlu Hâcî Ali kızı Fâtma Hâtûn mütevellî olub ber vech-i muharrer icrâ-yı şurût-ı ihtimâm fazıla-yı vakf-ı kendi umûrını sarf ide ba'de-vefâtihâ karındaşı oğlu Ahmed bin Abdullah mütevellî olub icrâ-yı şurûta ihtimâm ve fazıla-yı mahalleye mutasarrıf ola ba'de'l-vefât evlâd-ı evlâd zükûrının ekber-i erşedi mütevellî ola ba'de evlâd-ı evlâdının zükûr ve rüşdi mütevellî ve fazıla-yı gileme mutasarrıf ola evlâd-ı zükûrı münkariz olur ise evlâd-ı inasının ekber-i erşedi mütevellî ola merkûm Ahmed bin Abdullah'ın zükûr ve inâs-ı evlâdı münkariz olur ise merkûm Ahmed'in ammisi Ahmed'in kızı ve yeğeni A'rif Ağa'nın zevcesi A'îşe Hâtûn minvâl-i muharrer üzre mütevellî ola ba'de-vefâtihâ evlâd ve evlâdı ber vech-i muharrer mutasarrıf ma'âzallâhi te'âlâ bi'l-kâmile evlâdı münkariz olur ise vakfın hakimi efendi hazretlerini ma'rifetleriyle bir sâlih ve mu'temed ve ehl-i tama' olmayan kimesneyi mütevellî nasb ve ta'yîn buyurub icrâ-yı şurûtuma ihtimâm ve ruhum içün du'a-yı

fîrâvân oluna deyu hatm-i kelâm ve vakf-ı şerîfî mütevellî merkûm ba'de't-teslîm vakf-ı mezbûr Hüseyn bin ali i'âde-i kelâm idüb eğerçe vakf-ı akâr imâm-ı a'zam Ebû Hanîfe Nu'mân ibni Sâbit aleyhi rahmetihi rabbü'l-beriyye indinde gayr-ı lâzım olmağla ve keyfiyyetden rücu' ve kemâ fi'l-evvel mülkûme idhâl murad-ı müdded ve yeddinde mütevellî-i mezbûr cevâbında eğerçe müşârünileyh hazretleri indinde gayr-ı lâzım olmağla lakin imameyn-i humameyn Ebu Yusûf ve Muhammed hazretleri indinde mücerred vakfiyet diyüb teslîm-i mütevellî ile vakf-ı lâzım ve sahîhdir deyu birbirleriyle birbirleriyle müterâfî'ân ve hükm-i serîf-i tâlibân hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-leh ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi vakfı uhrâ ve evlâ görüb vlâ görüb âlimen bi'l-hilâf beyne'l-eimmeti'l-eşrâf zikr olunan incir bağçesi ve kurum ve ceviz eşcâr ve dükkân ve derûnunda olan dört aded dezgâhın ve keyfiyyetine hükm-i şer'î ve kazâ-i mer'î idüb min ba'd vakf müebbed ve habs-i muhalled olub şart-ı mezkûra teba-i mütevellî-i merkûmî tevliyetden ara ve kendi nefsinde ibkâ idüb min ba'd nakz-ı nakzine mecâl-i mahal-i tebdîl ve tağyîr mümteniü'l-ihimâl oldu ecrü'l-vakf. Aliyullah el-cevâdü'l-kerîm hurire fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min Safer'ül-hayr lisene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Hâcî Tahir İmamı Mollâ Mustafa, Es-Seyyîd Ahmed Torbacızâde, Hayreddin Mollâ Ahmed bin Hâcî Güfteci ve oğlu Mollâ Mehmed, Hâcî Abdullah imâm-ı mahalle-i Hamânız? oğlu Mollâ Mehmed, Abacı Es-Seyyîd Mehmed ile Kirişcioğlu Abdullah, Misafirzâde Şerîf Ağa, Kelleböcekoğlu Ali, Eceloğlu Kâsım

Sayfa No: 378	Hüküm No:38	Târih H: 01 Safer 1246 M: 22 Temmuz 1830
Belge Türü: İ'lâm	Belge Konusu:Hak iddi'âsı	
Belgenin Özeti: Emir Ali Hanı'nın bitişiğinde mevcut bir bâb dükkanın Şerife Emine bint Feyzullah Hanım'ın büyük dedesi Mehmed'e ait olduğu ve 25 sehm hissesinin vakfiyeti ölümünden sonra Dedesi Mustafa'ya ondan sonra da babasına intikal ettiğini,babasının Tatar olarak me'mûr olup Dersa'âdet'e hicretinden sonra vefat edip kendisine intikal ettiğini fakat kendisinin çocuk olması sebebiyle yakın zamana kadar Dersa'âdet'te yaşadığı için vakfiyete mütevellî olmadığını ayrıca Hâcî Ahmet Ağa ile oğlu Davud Ağa'nın kendisine ait hisseleri elinden alıp geri vermediğini buna rağmen Şerife Emine Hanım'ın Ayntab'da tanıdığı kimsesi ve şahitleri olmadığı için bugüne kadar dava açamadığını ancak bugün Ahmet ve Davud Ağalara karşı davacı olmasının mümkün olduğu iddiasına Ahmet ve Davud Ağalar cevap olarak,bahsi geçen hisselerle el koyduklarının doğru olduğunu fakat vakfiyet iddiasının yalan olduğunu beyan etmişlerdir.Ardından çağrılan şahitlerin şهادetleriyle haklılığı anlaşılan Şerife Emine Hâtûn'a 25 sehm vakfiyet hissesi verilmiştir.		

Medîne-i Ayntab'da Beğ Mahallesi ahâlîsinden ve ashâb-ı hayrâtıdan merhûm dede el-hâcc Mehmed Ağa bin Mehmed'in oğlu müteveffâ Mustafa'nın oğlu (silik) Feyzullâh'ın kızı ve zikr-i âtî vakfın bi'l-meşrût mütevellisi Asitâne-i aliyyede Haydar kurbunda Hâcî Hüseyin Mahallesi sâkinlerinden olan hân-ı bi'l-misâfire medîne-i mezbûrede sâkin ve zâtî ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan işbu bâ'isü'l-vesîka-ı Şerîfe Emine bint-i Feyzullah Hanım meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikr-i âtî bir bâb kırk sehm i'tibariyle yigirmi beş sehm hissesine malik olmak z'umiyle vaz'-ı yeddleri mütehakkık olan medîne-i mezbûre ahâlîsinden Hâcî (silik) Ahmed Ağa ibn Hâcî Ahmed ve oğlu Davûd Ağa mahzarlarında bi't-tevliye üzerlerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûrede vâki' Emîr Ali Han denmekle meşhûr fevkânî ve tahtânî müstezî ani't-tahdîd ve't-tevsîf ve kıbleten divarında kâin dükkânı müştemil bir bâb hânın kırk sehm i'tibariyle on beş sehm âhar kılınan ve yigirmi beş sehm hisse-i şâyi'ası dahi vâkıf merhûm-ı mezbûr ceddîm dede el-hâcc Mehmed Ağa'nın hayatında yeddinde mülk ve hakkı iken bin yüz (silik) bir senesi şehir-i Rebi'ü'l-ahirin beşinci günü vakf-i sahih-i şer'î ile habs-i sarîh-i mer'î ile habs idüb gıla-ı hasılının senevî otuz gurus masârif-i mu'ayaneye (silik) mütevellî-i vakf olan tahsîs ve tevliyeti dahi hâyatında oldukça kendüye b'ad-ı vefâta ancak sulbî kebîr oğlu ceddîm Mustafa Ağa'ya ve merkûm Mustafa Ağa (silik) oldukça mezbûr Mustafa Ağa'nın evlâd-ı zükûrunun sinnen ekberine ve evlâd-ı zükûrî münkariz olur ise evlâd-ı inâsının evlâd-ı zükûrunun sinnen ekberine (silik) olur ise evlâd-ı inâsının şart ve ta'yîn idüb ve hân-ı mezkûre hayâtında vakfiyet üzre kendü ba'd-ı vefât oğlu mezbûr Mustafa Ağa dört sene mikdârı (silik) olub b'ad-ı vefât oğlu babam mezbûr Feyzullah Ağa bin beş yüz yetmiş beş senesinden doksan altı senesine değin Ayntab'da sâkin ve hân-ı merkûmdan yigirmi beş sehm hisse-i merkûmeye yigirmi seneden mütecâviz bilâniza' bi'l-meşrût vakfiyet üzre mutasarrıf olub sene-i merkûm hilâlinde babam mezbûr Feyzullah Ağa tatar olmak (silik) Ayntab'dan Asitâne-i aliyyeye nakl ve hicret iki yüz iki senesine kadar dahi bi't-tevliye ühra ve icâr ve ilzâm iderek yine zabt ve tasarruf üzre iken (silik) merkûmede vilâyet-i Rumili'nde Tekfurdağı Kasabası'na me'mûriyetle vürûd ve kasaba-i mezbûrede fevt oldukça veled-i zükûrî olmadığından ber müceb-i şürût vakfiyet-i mezkûrenin nevbet-i tasarrufu bana intikâl idüb lakin ol târîhde ben sagire olub ve bu âna değin Asitâne-i aliyyede sâkin olduğumdan her ne zamân hisse-i (silik) merkûmı bi't-tevliye ühra ve icâr ve tasarruf murad eyledim ise mezbûrân Ahmed Ağa ve oğlu Davûd Ağa hisse-i hân-ı merkûmı icâr ve ilzâm

iylediğim hisseleri tasarrufları birle kendüleri fuzûlî ve bi-gayr-ı hakkın vaz'-ı yedd etmeleriyle bundan akdem mezbûrân terâfu'-ı şer' olunmak üzere Asitâne-i aliyyeye ihzâr itdirüb (silik) eyledikde mezbûrân dahi hisse-i hân-ı mezkûrun vakfiyetini inkâr idüb benim müddeâ'ma Asitâne'de şâhidlerim mevcûd olmayub ve medîne-i mezbûre dahi müddet-i sefer mesafe-i ba'ide olmak hasebiyle ol târîhde Asitâne'ye şâhidleri celb-i mutasavver olmadığından bu âna değin benim için da'va mümkün olmamağla suâl olunub hisse-i hân-ı merkûmdan kifâyed ve cânib ve kazâ-i mezkûr için bana teslîme mezbûrân Ahmed Ağa ve oğlu Davûd Ağa'ya tenbîh-i şer' olunmak bi't-tevlîye hâlâ matlûbumdur didikde gibbe's-suâl mezbûrân Ahmed Ağa ve oğlu Davûd Ağa cevâblarında hisse-i hân-ı mezkûr-ı vakf müteveffâ-yı mezbûrede Hâcî Mehmed Ağa'nın mülki olmayub diğer oğlu Mehmed Ali Ağa'nın mülk-i müşterâsı iken mezbûr Mehmed Ali Ağa fevt oldukda ve (silik) ancak sulbî kebîr oğlu Mehmed Ağa'ya münhasıra ba'de-i mezbûr Mehmed Ağa dahi iki yüz senesi hilalinde vefât idüb verâseti zevce-i menkûha (silik) Hadice Hâtûn ibneti Mehmed ile sulbîye-i kebîr kızı Meviş Hâtûn ve vâlidesi diğer Hadice Hâtûn ibneti Hâcî Hüseyin ve li-ebeveyn er karındaşı işbu müddeâ'nın babası mezbûr Feyzullah Ağa'ya münhasıra ba'de l-ümm'ül-mezbûre diğer Hadice Hâtûn dahi vefât idüb verâseti ancak oğlının kızı mezbûre (silik) bedihen zevce-i mezbûre Hadice Hâtûn dahi vefât idüb verâseti sadrîye kızı mezbûre Meviş ile mezbûr Ahmed Ağa bin li-ebeveyn Ali (silik) olmağla baa münhasıra bedihen Meviş dahi vefât idüb verâseti yine mezbûr Ahmed Ağa bin zevce-i metrukı olmamla benim ile sadrî kebîr oğulları Abdullah ve Mehmed ve Davûd Ağa'ya münhasıra ba'de oğlum mezbûr Abdullah dahi vefât idüb verâseti benim ile zevce-i menkûhası İsmihân Hâtûn ibneti Hasan Ağa ve sulbî sagîr oğlu Mehmed Ali'ye münhasıra ve mes'ele-i mîrâslarımız bi-hükmi'l-münâsahati's-şer' iyye dört bin altı yüz sekiz sehmden olub sîhâm-ı mezbûreden bin iki yüz altmış sekiz sehmi bana ve sekiz yüz kırk sehmi oğlum mezbûr Davûd Ağa'ya ve sekiz yüz kırk sehmi mezbûr (silik) ve yüz beş sehmi zevce-i mezbûre İsmihân Hâtûn'a ve beş yüz doksan beş sehmi sagîr-i mezbûr Mehmed Ali'ye ve dokuz yüz altmış sehmi müddeâ'nın babası mezbûr Feyzullah'a isâbet itmeğle ol vechile hân-ı merkûmun ber vech-i muharrer yigirmi beş hisse-i şayi'asının ber-tashîh-i merkûm iki bin yüz sekiz sehmine ben ve oğlum mezbûr Davûd Ağa müddet-i mezkûreden berü mülkiyetim üzere bi'l-verâse zabt ve tasarruf ideriz deyu vaz'-ı yeddlerini ikrâr lakin müddeâ' mezbûrenin vakfiyet müddeâ'sını inkâr itmeleriyle mezbûrân Ahmed Ağa ve oğlu Davûd Ağa'nın hisse-i hân-ı merkûmı

senesinden beru mülkiyet üzre zabt ve tasarruf da'vaları müddeâ'-ı mezbûrenin Ayntab'a müddet-i sefer mesâfe-i ba'ide olan Asitâne-i aliyyede sâkin olmak hasebiyle sebeb-i mülk mesned-i şer'î olmamağla müddeâ'-ı mezbûre Şerîfe Emine Hâtûn'dan hisse-i hân-ı merkûm vakf-ı merhûm mezbûrede Hacı Mehmed Ağa'nın vakfı olmak üzre babası müteveffâ-yı Tatar Feyzullah Ağa'nın hayâtında altmış beş senesinden vefâtı târîhi olan iki yüz iki senesine gelince hisse-i hâtûn-ı merkûmı vakfiyet üzre bi't-tevliye zabt ve tasarruf müddeâ'sına beyyine taleb olundukda udûl-ı ahrâr-i ricâl-i müslimînden ve medîne-i mezbûre mahkemesi baş katibi Es-Seyyîd Ca'fer Efendi ibn Hasan li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hazır olub eserü'l-istishâd fi'l-hakîka medîne-i mezbûrede vâki' Emir Ali Hân dinmekle meşhûr fevkânî ve tahtânî müstezî ani't-tahdîd ve't-tevsîf kıbleten dıvarında kâin dükkânı müstemil bir bâb hânın kırk sehm i'tibariyle on beş sehmi âhar kimesnelerin ve yigirmi beş sehm hisse-i şayi'âsı işbu mezbûre Şerîfe Emine Hâtûn'un cedd-i a'lâsı ashâb-ı hayrâtdan dede Hacı Mehmed Ağa'nın vakfı müsteğallatından olduğu indimizde meşhûr (silik) vakf-ı mezbûrun oğlu Mustafa Ağa'nın oğlu müddeâ'-ı mezbûrenin babası Tatar Feyzullah Ağa nâm kimesne yüz yetmiş beş senesinden iki yüz iki senesine gelince yigirmi beş sehm hisse-i hân-ı merkûmı bi'l-meşrût vakfiyet üzre mezbûrân Ahmed Ağa ve oğlu Davûd Ağa'nın mûrisleri vakf-ı mezbûrun diğer oğlu olan müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Ali Ağa'nın oğlu müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Ağa'nın muvâcehesinde yigirmi beş seneden (silik) müddet bilâ nizâ' zabt ve tasarruf eylediği matlubumdur ben bu husûsa bu vech üzre şâhidim şehâdet dahi iderim deyu edâ-yı şehâdet-i şer'î idüb ve müddeâ'-ı mezbûrenin diğer şâhidi Nisvân kâtib ve muhadderatdan olmağın tahakkuk-ı ömr-i şer'îye li-ecli'l-istimâ' cânib-i şer'îât-ı garradan me'zûnen irsâl olunan Kâtib Es-Seyyîd Halîl Efendi bin Mustafa Efendi medîne-i mezbûrda Karasakal Mahalle'sinde kâin Musullızâde müteveffâ Mehmed Ağa'nın menzîline varılıb mazbûtu'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-ı meclîs-i şer'-i şerîf (silik) mezkûrda menzîl-i mezbûrda sâkin Terkerli kızı dinmekle ma'rûf A'îşe Hâtûn ibneti Hacı Mehmed (silik) Mahallesi sâkinlerinden (silik) Hâtûn ibneti Bakkal Hamza li-ecli's-şehâde meclis-i ma'kud-ı mezkûre hâzırân olub eserü'l-istishâd fi'l-hakîka medîne-i mezbûrede vâki' Emir Ali Hân'ı dinmekle meşhûr fevkânî ve tahtânî müstezî ani't-tahdîd ve't-tevsîf ve kıbleten dıvarında dükkânı müstemil bir bâb hânın kırk sehm i'tibariyle on beş sehmi âhar kimesnelerin ve yigirmi beş sehm hisse-i şayi'âsı dahi işbu müddeâ'-ı mezbûre Şerîfe Emine Hânımın cedd-i a'lâsı ashâb-ı hayrâtdan dede

Hâcî Mehmed Ağa'nın vakfı müsteğallatından olduğu indimizde meşhûr olub ve vakf-ı mezbûrun oğlu Mustafa'nın oğlu mezbûrenin babası Feyzullah Ağa nâm kimesne bin yüz yetmiş beş senesinden vefâtı târîhi olan iki yüz iki senesine gelince yigirmi beş sehm hisse-i hân-ı merkûmı bi'l-meşrût vakfiyet üzre mezbûrân Ahmed Ağa ve oğlu Davûd Ağa'nın murîsleri ve vakf-ı mezbûrun diğeri oğlu olan müteveffâ Mehmed Ali Ağa'nın oğlu müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Ağa'nın muvacehesinde yigirmi beş seneden mütecâviz müddet bilâ nizâ' zabt ve tasarruf eylediği ma'lûmumuzdur ben dahi bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu müddeâ'-ı mezbûre Şerîfe Emine Hanım hazırân olduğu halde mezbûrân Ahmed Ağa ve Davûd Ağa muvâcehelerinde edâ-yı şehâdet-i şer'î eylediği Katib-i mezbûr mahallinde ketb ve tahrîr ve me'an mürsel çukadâr Mustafa Ağa ve Muhzırbaşı Mehmed Ağa ile meclis-i şer'e gelüb tarafeyn hazır oldukları halde ale'v-vuku' inhâ ve takrîr itmeğin ba'de't-tenfiz mezbûr Es-Seyyîd Ca'fer Efendi mezbûretân A'îşe ve Fâtma Hâtûnlar ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri şer'ân makbûl olmağın muvâcehesiyle yigirmi beş sehm hisse-i hân-ı merkûmun vakfiyetine ba'd-ı hükm ve't-tenbîh mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî gurre-i Safer'ül-hayr sene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Yârimzâde Hâlîl Efendi, Sulukçı Tüysüzoğlu Mustafa, ve karındaşı Maho Mehmed, Meşhureci Mustafa, Kal'alı Sicimcioğlu Osmân, Hâfız Es-Seyyid Ahmed, Sûna'nın oğlu Osmân, Muhzırbaşı Mehmed Ağa, ve Muhzır İbrâhîm ve gayruhu

Sayfa No: 379	Hüküm No:39	Târih H: 20 Cemaziye’l-Evvel 1245 M: 17 Kâsım 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Tereke	
Belgenin Özeti: Kurb-ı Kayacık mahallesi’nden ana ve babaları ölen Aksa ve Taşkun’a vasi atanan Serkiz ile nenesi ve Diri nasrâniyenin talepleriyle taksim olunan terekeleri hakkında.		

Ayntab'da kurb-ı Kayacık Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem helâk olan Hac Hatir nasrâniye bint Selok keşişin vârisi zevc-i metrûkî Hüdâverdî veled-i İsa zımmî ile (sîlik) Aksâ ve Taşkon ve babası merhûm Selok keşiş veledinin min kable'l-ümm ceddesi Herom bint (sîlik) nasrâniye münhasıra ba'de hâ zevc-i mesfûr Hüdâverdî helâk olub verâseti sulbîye sagîre kızları mersûmtân Aksâ ve Taşkûn ile

anası Dîri bint Uzen ve li-ebeveyn er karındaşı Sarkîz veledî'l-mesfûr (silik) münhasıra olduğu lede's-şer'î'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sagîrtân-ı mersûmtânın tesvîye-i umûrlarını ru'yet ve mâl-ı mevrûslarını kabz u hıfz kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olunan li-ebeveyn ammîsi ehi'l-mesfûr Serkîz ile ebi'l-mesfûr Serok Keşîş ve Herom mersûmun (silik) ve ümm-i mersûmun ve Dîri nasrâniyelerin taleb ve ma'rifetleriyle tahrîr ve takvîm ve helâkân-ı mersûmânın başka başka terekeleri olmağla helâk-ı (silik) sağıkda misillü taksîm olunan tereke-i evvel-i mersûmedir ki ber vech-i âtî zikr olunur fi'l-yevmi'l-işrîn min Cemaziye'l-ulâ sene hamse ve erba'în e mieteyn ve elf

Çenberi Tob Aded 1 21 guruş	Kîs Aded 2 4 guruş	Çiçekli libâde ve entarî Aded 1 20 guruş
Mor atlaz entarî Aded 1 30 guruş	Hatay entarî Aded 1 20 guruş	Biz entarî Aded 1 55 guruş
Kumaş don Aded 2 15 guruş	Entarî-Urfan Aded 4-4 40 guruş	Mısır meşkası Aded 2 8 guruş
Kettân peşkîr Aded 1 5 guruş	Çocuk yorganı Aded 1 5 guruş	İslambol Havlısı Aded 1 15 guruş
Peşhûn Aded 1 8 guruş	Kılabdanlı Bağlık 12 50 guruş	Çit boğca Aded 1 3 guruş
İpek alaca tob 18 guruş	Eğerci 1 6 guruş	Müst'amel gömlek 1 30 guruş
Çocuk gömleği Aded 2 14 guruş	Meşka Aded 5 12 guruş	Müsta'mel melez gömlek Aded 2 12 guruş
Meşka gömlek Aded 3 30 guruş	Mazrûb altun 44 376 guruş	Gömlek Aded 2 30 guruş
Başmak Aded 2 20 guruş	Boyun başmak Aded 11 14 guruş	İzâr Aded 2 16 guruş

Oya kemîni ve arakçin 25 45 guruş	Şaklak-uçkur Aded 2-3 6 guruş	Altûn gerdâne Aded 1 140 guruş
İyne ve na'leyn ve sanduka 1'er aded 19 guruş	Sîm kevf dirhem 87 110 guruş	Ziyned ve mehr 1 ve 5 90 guruş
Sîm hâlhâl Aded 1 80 guruş	Altûn kulak küpesi Aded 1 75 guruş	Kutnî entârî Aded 1 28 guruş
(silik) yüz yasdık Aded 2 36 guruş	Ş'ar Aded 1 6 guruş	Baş bağığı Aded 1 15 guruş
Mebrum don 22 guruş	Biz mebrûm zira' 18 15 guruş	Kılabdanlı gömlek Aded 1 15 guruş
Kettan don Aded 2 12 guruş	Kettan zira' 6 4 guruş	(silik) çit ve alaca 4 guruş
Sîm kaytan ve sîm kuşak 1'er aded 200 guruş		
Cem'an yekûn 1903		
Minhû'l-İhrâcât		
Resm-i kısmet 48,5 guruş	Kâtibe Çukadâra Muhzırâna 24 guruş	Helâk-ı mersûme-i turâba ilkâya masarîf 28,5 guruş
Cem'an yekûn 100 guruş		
Taksîm bi'l-verâse 1803 guruş		
(silik) Helâk (silik) mersûm Hüdaverdi 360 guruş	Hisse 96 guruş	Hisse-i bintü'l-mersûm Aksâ 480 guruş
Hisse-i Ab'i'l-mersûm Keşîş Serkîz 340 guruş	Hisse 96 guruş	Hisse-i bintü'l-mersûme Reşkon 480 guruş

Hisse 48 guruş	(silik) mersûme Herom 240

Mersûm-ı sanî Hüdaverdî'nin verâseti validesi Dîrî bint Uzen ile sagîre kızları ve Teşkon ve Aksâ ve li-ebevyn karındaşı Serkîz'e isâbet eylediği zâhir olduktan sonra Herom mersûmun terekese varîs-i mersûm talebiyle tahrîr ve beyne'l-verese taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur

Bâdiye ibrik ve el leğeni 1'er aded 15 guruş	Döşek Aded 2 15 guruş	Yorgan Aded 2 60 guruş
Minder Aded 4 5 guruş	Kilim Aded 2 64 guruş	Haşiye ve harâr Aded 5 10 guruş
Gömlek Aded 1 10 guruş	Sırmalı terlik Aded 1 25 guruş	Uçkur bağlık 35 guruş
Gömlek Aded 1 15 guruş	Bel bıçağı Aded 1 20 guruş	Küb kutular 17 guruş
Karagözoğlu Taci 120 guruş	Billur fener Aded 1 10 guruş	Avretinden müntekil 320 guruş
Yasdık Aded 2 8 guruş	Pıştov Aded 1 75 guruş	Diz donı 8 guruş
Cem'an yekûn 1430 guruş		
Minhü'l-İhrâcât (silik)		
Harc-ı yâb 13		
Cem'an yekûn 40		
Sahh-i taksîm-i beyne'l-verese 139	Hisse-i mersûm dîrî 24(silik)	Hisse 40

Hisse-i bint Ages 463	Hisse 80	Hisse-i âhî Serkîz 221

Sayfa No: 380	Hüküm No: 40	Târih H: 27 Cemaziye’l-Evvel 1245 M: 24 Kâsım 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Alacak-verecek	
Belgenin Özeti: Güllice Kazası’ndan Ahmed’in ölümü üzerine Mar’aş naibi Fehim Efendi imzalı hüccet ile kardeşleri Ali,Mehmed ve Abidin miras taksimini halletmede sorumludur,evvelden husumetlisi olan Mehmed Şerîf Ağa’nın müteveffaya olan 1340 gurus nakit para ve 1265 gurus değerinde eşya borcu vardır şahitler bunu ikrar etmiştir ve Mehmed Şerîf Ağa’nın gerekli ödemeyi mahkeme vasıtasıyla yaptığına dair.		

Ba'de'l-defter salifü'z-zikr Gürtelli karyesi ahâlîsinden Ahmed bin Osmân nâm kimesne zuhûr idüb müteveffâ-yı mezbûrun li-ebeveyn er karındaşı olub ismi Osmân ve dedeleri ismi Pan Ali ve valideleri ismi Emîne bint Mustafa ve maskat-ı re'sleri salifü'z-zikr Gürtelli karyesi olmağla müteveffâ-yı mezbûrun cihet-i merkûmeden kendü ile âhar li-ebeveyn er karındaşları yine karye-i mezbûrede sâkinler Ali ve Mehmed ve Abidîn'e münhasıra olub ve mezbûrân Ali ve Mehmed ve Abidîn umûr-ı mirâslarını ru'yet ve hisse-i irsiyyelerini ahz u kabz ve kendüler ibsâl ve irsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya Mar'aş Kazâ'sı nâibi faziletlü Fehîm Efendi'nin imzâ ve hatmini hâvî bir kıt'a hüccet-i şer'î mantûkınca vekâlet-i mutlaka amme-i sahiha-i şer'îyye ile vekîl oldığını kazâ-i mezbûrede Bâyezîdzâde Mehmed Beğ bin Mustafa ve karye-i mezbûre ahâlîsinden Hâlîl İbrâhîm bin Mehmed nâm kimesne lede's-şehâdetleriyle kıbel-i şer'den husumeti re'y olunan mezbûr Mehmed Şerîf Ağa muvâcehesinden ber nehc-i şer'î ba'de's-sebât ve'l-hükm emîn-i mezbûr Mehmed Şerîf Ağa bi'l-emâne ber minvâl-i muharrer makbûz olan bin üç yüz kırk gurus nakden ve bin iki yüz altmış beş gurus takvîm olunan eşyâ-i muharrere-i mezkûreyi aynen vâris ve vekîl ehi-i mezbûr Ahmed'e işbu meclis-i şer'de ve teslîm etdikde ol dahi nakde-i merkûmı ba'de't-ta'dâd eşyâ-i muharrere-i mezkûreyi bâ'i-i inhâ bi'l-verâse ve bi'l-vekâle bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz bi'l-cümle makbûzât ve masrufâtına müte'allık amme-i da'vâdan emîn-i mezbûr Ahmed Şerîf Ağa'nın zimmetini bi'l-verâse ve bi'l-vekâle zimmetini ibrâ-i âmm sahîh-i şer' ile ve iskât iylediğinde ol dahi

ibrâ-i merkûmı kabûl eylediği işbu mahalle zeyl olundı hurire fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ışrîn min Cemaziye'l-ûlâ sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

İşbu zeylin asıl defteri 41 kağıd yukarıda mukayyedir

Sayfa No: 380	Hüküm No:41	Târih H:27 Cemaziye’l-Evvel 1245 M:24 Kâsım 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Vasi ta’yîni ve nafaka tespiti	
Belgenin Özeti: Rumevlek Karyesi’nden vefat eden Fatma bint Mustafa’nın küçük kızı Zeyneb’in babası ve velisi Es-Seyyid Hasan Ali’nin hüccetine kadar Ümmühan Hâtûn’un vasi ta’yîn edilmesine ve günlük 8 pâre nafaka tespitine dair.		

Medîne-i Ayntab'a tabi' Rumevlek Karye'sinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Fâtma bint Mustafa'nın sadrıye sagîre kızı Zeyneb'in babası ve velisi (silik) bin Es-Seyyîd Hasan Ali'nin hüccetine değin sagîre-i mezbûrenin tesviye-i emîrini ru'yet ve mâl-ı mevrûsunı ahz u kabz ve hıfzına kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn lâzım ve mühim olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire idüğü zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmi haberleriyle lede's-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan sagîr-i mezbûrânın min kable'l-ümm ceddesi ve hâfinesi işbu râfî'ü'l-kitâb Ümmühân Hatûn (silik) hâkim-i mevki'-i sadr-i kitâb tûbâ-lehu ve hüsn-i meâb efendi hazretleri sagîre-i mezbûrenin babası gâib-i mezbûr Hasan'ın hüccetine değin tesvîye-i emrini edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledikten sonra sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve bahâya eşedd-i ihtiyâcı olmağla vasî-i hazîne-i mezbûre Ümmühân Hâtûn hâkim-i mûmâileyh esbagallâh ni'meti aleyh vasî-i sagîr-i mezbûrun validesi müteveffât-ı mezbûreden mevrûs mâlından işbu târîh-i kitâbdan kadr-i ma'rûf olunan küllî yevm sekiz pâre nafaka ve kisve baha farz ve takdîr idüb mefrûz-ı mezkûrı sagîr-i mezbûrun nafaka ve kisve vesâir levâzım harc ü sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve vakt-i zaferde ve mâl-ı mevrûsını rücu'-ı vasî-i merkûmı ve hazîne-i mezbûre Ümmühân Hâtûn'a ber vech-i muharrer mâl-ı mevrûsına rücu'-ı izn virilmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâlis min Cemaziye'l-âhir ene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Elbistânî Ahmed bin Ahmed, Rumevlek Karye'sinden Mehmed bin Mehmed, Es-Seyyîd Ahmed Efendi, Mehmed Ağa, ve İbrâhîm bin Ahmed, ve gayruhum

Sayfa No: 380	Hüküm No: 42	Târih H: 01 Cem.-Âhir 1245 M: 28 Kâsım 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Nafaka tespiti	
Belgenin Özeti: Sebatrin Karyesi’nden Emine’yi talak-ı selase ile boşayan Ahmed Kethudâ’nın sekiz aylık bebekleri için günlük 10 guruş,Emine Hâtûn’un inkıza iddetine değin günlük 5 guruş,toplam 15 guruş nafaka tespitine dair.		

Medîne-i Ayntab'a tabi' Sebatrîn Karye'sinde sâkine zât-ı ta'rife-i şerh ile mu'arrefe olan işbu ba'isü'l-vesîka Emîne bint Mehmed nâm hâtûn meclîs-i şer'de zevc-i dâhili olup mezbûre Emîne Hâtûn'ı talâk-ı selâse ile tatlîk iylediği ber nehc-i şer'î sabit olan Ahmed Kethudâ ibn Mustafa mahzarında takrîr-i kelâm idüb zevcim mezbûr Ahmed Kethudâ bei talâk-ı selâse ile tatlîk idüb ve'l-yevm benim raziyye olmamla inkızâ-i iddetime değin benim için ve mezbûrun firâşından hasıla ve benden mütevellide ve bî-gayr-ı hizâne hucr-i terbiyemde olan takriben sekiz aylık işbu hâzire-i bi'l-meclis sagîre kızım A'îşe dahi nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmağla babası mezbûr üzerine kıbel-i şer'den kadri ma'rûf meblâğ-ı farz ve takdîr olunmak matlûbumdur didikde gıbbe't- tasdikü's-şer'i hâkim-i mevki'-i sadr-i kitâb efendi hazretleri dahi müvekkile-i mezbûre Emîne Hâtûn'un inkızâ-i iddetine değin ancak nafakasıçün işbu târih-i kitâbdan bi't-tarad(karşılıklı kabul) beher şehir beş guruş ve sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve bahâsıçün kezâlik târih-i vesikâdan kadr-i ma'rûf idüğü ihbâr olunan on guruş cem'an on beş guruş farz ve takdîr buyurub meblâğın mefrûzı mezkûrî inkızâ-i iddetine değin kendü nafakasıyla kızı sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve vesâir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve vakt-i zaferde ber minvâl-i muharrer zevc-i mutlakı mezbûr Ahmed Kethudâ üzerine rücu' mezbûre Emîne Hâtûn izin virmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurire fi'l-yevm gurre-i Cemaziye'l-Âhir sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Hasan bin Osmân, Ebubekîr bin Mustafa,Mustafa bin Hâcî Bostân

Sayfa No: 381	Hüküm No: 43	Târih H: Cemaziye'l-Evvel 1245 M: Ekim/Kâsım 1829
Belge Türü: İ'âm	Belge Konusu: Alacak-verecek	
Belgenin Özeti: Akyol Mahallesi'nden vefat eden Hamo bin Hamun'un varislerine Amu Mahallesi'nden Mehmed bin İsmail müteveffa Hamo'dan sekiz yüz seksen bir kıt'a ağlak bağı bundan yedi sene önce 350 kuruşa satın aldığını ve elli küsur kuruşu kendisine teslim ettiğini ardından bir miktar daha ödeme yapıp takasla da ba'zı eşyalar verdiğini,bunun karşılığında bağı satın alıp Hamo'ya kalan borcuna karşılık bağı yarılık usulüyle ona işletip hasılatı paylaşmak hususunda anlaşmalarına rağmen Hamo'nun hasılatı el koyduğunu söylemiş ve Hamo'nun varislerinden olan zevcesi Hadice bu iddi'aları yalanlamış fakat şahitlerin şahadetleri ve kendisinin yeminden imtina etmesi üzerine mahkeme iki senelik mahsülün Hamo'nun alacağı olan bağın kalan ücretine karşılık verilmesine ayrıca arta kalan 31,5 kuruşun da Hadice ve Hamo'nun iki çocuğuna teslimine karâr verip ardından bağı satın alan Mehmed'e teslim karar vermiştir.		

Ayntab'da Akyol Mahalle'si sâkinlerinden iken işbu târîh-i kitâbdan iki sene mukaddem vefât iden Sam mezra'alı Hamo bin Hamun verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadice bint Hüseyin ile mürâhık oğlu Hüseyin ve sulbî sagîr oğlu Ali ve Cem ve sulbîye sagîre kızı A'îşe'ye münhasıra olduğu (silik) zahîr ve nümâyân oldukdan sonra yine medîne-i mezbûrede Amu Mahallesi ahâlîsinden Nazlıoğlu denilmekle ma'rûf işbu râfi'ü'l-kitâb (silik) Mehmed bin İsmâ'il nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mürâhık-ı mezbûr ile sagîrân-ı mezbûrânın vâlideleri ve kıbel-i şer'-den mansûbe vasîleri zâtı (silik) zevce-i mezbûre muvâcehesinde üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb mezra'a-i mezbûre turâbında Eskivirâne nâm mahalde kâin kıbleten Berber İbrâhîm Bağî ve şarken tarîk-i amm ve garben Kebkebzâde Bağî şimâlen Çelik Ali bağıyla mahdûd sekiz yüz seksen bir kıt'a ağlak bağı (silik) mezbûr Hamo hayâtında yeddinde mülki iken târîh-i kitâbdan yedi sene mukaddem bi'l-icâb ve'l-kabûl bâ tashîh üç yüz elli guruş temlîk ve teslim itdikde ben dahi bu veche muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl idüb ve semen-i merkûmı olan üç yüz elli (silik) yüz elli guruş zımnında cihet-i farzdan alacak hakkım olan ol mikdâr guruşa takâs ve mahsûb eylediğimde ol dahi mukâsa ve kabûl ve elli (silik) guruşunu dahi nakden kendüne teslim eylediğimde ol dahi ahz ve bakî-i yüz elli guruşunu dahi ba'de yine nakden kendüye def' ü teslim eylediğimde ol dahi ahz u kabz idüb ol vechile bağ-ı mahdûd- ı mezkûr mülk-i müşterâm üzümün beynimizde münâsefeten taksîm etmek üzere bağ-ı mezbûrî kendüye teslim eylediğimde ol dahi ber vech-i muharrer kabz idüb yeddinde iken vefât iylediğine binâen zevce-i mezbûre mülk-i mevrûsı olmak üzere bî-

gayr-ı hak vaz'-ı yedd itmekle (silik) bağ-ı merkûmdan (silik) bana teslîme zevce-i vasî olan Hadice Hâtûn'a tenbîh-i şer' olunmak matlûbumdur mezbûre cevâbında bağ-ı mezkûre terk-i müteveffâ-yı mezbûrdan olmak üzere (silik) ve bi'l-vesâye vaz'-ı yed ve sinin(?)'i mezkûr tin-i mahsûlünden yüz guruş kabzını ikrâr lakin müdde'a-i mezbûrun ber vech-i muharre müdde'asını inkâr idicek müdde'a-yı merkûmdan ber-minvâl-i müdde'â beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-i ricâl-i müslimînden Aşîr'in oğlu Mehmed bin Ahmed ve Basrî oğlu Mehmed bin Mustafa nâm kimesneler li-eclî's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l-ıştishâd fî'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr hayâtında işbu târîh-i kitâbdan yedi sene mukaddem bağ-ı mahdûd-ı mezkûr yedinde iken tarafından icâb ve kabûlî hâvî bi't-tashîhân üç yüz elli guruş bizim huzûrumızda işbu müdde'a-i mezbûr Hâcî Mehmed'e bey' ü temlik eyledikde ol dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük v tesellüm ve kabz ve kabûl idüb ve semen-i merkûm üç yüz elli guruşun yüz elli guruşunu müdde'a-i mezbûr Hâcî Mehmed'in bâliğ-i mezbûr Hamo zımında cihet-i karzdan alacağı olan ol mikdâr guruş takas ve mahsûb idüb ve ancak elli guruşunu dahi bizim huzûrımızda bâliğ-i mezbûra teslim itdikde ol dahi ahz u kabz iyledi biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz ve şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye etdikde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûl olmağın mücebince bağ-ı merkûmdan keff-i yed birle merkûmla kırk üç ve kırk dört seneleri mahsûllerine ale'l-müceb ikrâhen makbûzı olan yüz guruş müdde'a-i mezbûr Hâcî Mehmed'e teslîme zevce-i mezbûre Hadice Hâtûn ba'de't-tenbîh müdde'i-i müşteri-i mezbûr Hâcî Mehmed'in balâda tahrîr olundığı vech üzere bağ-ı mezkûr (silik) zımında bâkî kalub müteveffâ-yı mezbûre def' ve tesellüm eyledim deyu iddi'â eylediği yüz elli guruş müdde'asını isbât ve beyân idüb mübevveb bi't-taleb adem-i aleyhçün zevce-i mezbûreye ancak kendi hakkında yemin-i teklîf olundukda ol dahi yemînden nükûl itmeğın mücebiyle meblâğ-ı bağ-ı merkûmun semeni olan on sekiz buçuk on pâresi ba'de't-tenzîl bağı mûrahık-ı mezbûr ile sagîrân-ı mezbûrânlar hisseleri olan yüz otuz bir guruş on pârenin yüz guruşunu ber vech-i muharrer iki senelik mahsûl-i müstehilin esmânından zevce-i vasî-i mezbûrenin bâ ikrâr zımında olan ol mikdâr guruşa her biri bi'r-rızâ takas ve mahsûb ve mukasa ve kabûl idüb bâkî kalan otuz bir guruş on pâre dahi ancak mûrahık-ı mezbûr ile sagîrân-ı mezbûrân için vasî-i mezbûre Hadice Hâtûn'a teslîme mezbûr Hâcî Mehmed'e tebnîh-i şer' i birle ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî şeh-r-i Cemaziye'l-Evvel sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:İ'bad oğlu Molla Mehmed, Kal'alı Dede Ağa, Es-Seyyîd Molla Mehmed bin Ramazân,Karakullukçu İsmâ'il, Mehmed bin Hako, İsbât-ı verâset ve gayruhu

Sayfa No: 381	Hüküm No: 44	Târih H: 09 Cem.-Evvel 1245 M: 06 Kâsım 1829
Belge Türü: İ‘lâm	Belge Konusu: Veraset anlaşmazlığı	
Belgenin Özeti: Şehreküstü Mahallesi’nden vefat eden Hasan bin Deli Mehmed’in varisi olduğunu beyan eden kardeşi Mehmed bin Deli Mehmed verasetin yalnızca kendisine ait olduğunu ve Mehmed bin Ahmed’den on gurusu alacağı olduğunu iddi’â etmiştir.Mehmed bin Ahmed borcu olduğunu kabul etmiş ayrıca şahidler şehadetiyle müddeiden başka varis olmadığının kanıtlanmış olması hakkında.		

Ayntab'da Şehreküstü Mahallesi ahâlisinden olup bundan akdem Mısır Kâhire cânibinden velâyetine azîmet ve esnâ-yı râhda medîne-i Ham'da? vefat(?) iden Tohtemirlioğlu dinmekle ma'rûf Hasan bin Deli Mehmed'in li-ebeveyn er karındaşı usûbet-i nesebiye cihetinden hasren verâseti olduğunu beyân(?) iden işbu râfi'ü'l-kitâb Mehmed bin Deli Mehmed meclis-i şer' de müteveffâ-yı mezbûrun medyûnı Mehmed bin Ahmed nâm kimesne mahzarında üzerine da'va (silik) mezbûr Hasan ile li-ebevyn karındaşlar olup babamın ism-i mezbûr Deli Mehmed ve dedemiz Hasan ve vâlidemiz ismi Zeyneb bint Abdullâh (silik) mahalle-i mezbûrda olmağla müteveffâ-yı mezbûrun verâseti cihet-i mezkûreden ancak bana münhasıra ve benden gayrı vâris ve terekesine müstehak olup muris-i müteveffâ-yı mezbûrun merkûm Mehmed bin Ahmed zımnında cihet-i deyn-i şer'den alacağı olan on gurusu kable'l-ahz fevt (silik) meblâğ-ı merkûm ancak bana merbût olmağla meblâğ-ı merkûm mezbûr Ahmed'den taleb iderim suâl olunub müceb-i şer'-i icrâ olunsun didikde mezbûr Ahmed cevâbında müteveffâ-yı mezbûre cihet-i ma'lûmeden meblâğ-ı merkûm on gurusu zımnında deyni olmağın ikrâr lakin müdde'a-yı mezbûrun ber vech-i muharrer varis ve terekesini(?) inkâr idicek gibbe'l-inkâr ve'l-istintâk müdde'a-yı mezbûrun iddi'asına muvafık beyyine tâleb olundukda udûl-i ahrâr-i ricâl-i müslimînden Ahmed bin Ahmed ve Mustafa bin Mehmed nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer' hazırân olup eserü'l-istişhâd fi'l-hakîka müteveffâ Hasan'ın babası Deli Mehmed ve dedeleri (silik) müdde'a Mehmed ile Hasan li-ebeveyn karındaşlardır vâlideleri ismi Zeyneb bint Abdullâh ve merkûm Mehmed'den gayrı vâris yokdur bizler bu husûsa şâhidleriz şهادet ideriz

deyu şehâdet-i şer‘ iylediklerinde ba‘de’t-ta‘dîl ve’t-tezkiye şehâdetleri makbûl olmağın mücebince meblâğ-ı mezbûrî müdde‘a-yı merkûma teslîme ba‘de’t-tenbîh-i şer‘ mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi‘l-yevmü’t-tâsi‘ min şehr-i Cemaziye’l-evvel sene hamse ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü’l-hâl:Ahmed bin Ahmed, Mustafa bin Mehmed, ve Hâcî Mehmed

Sayfa No: 382	Hüküm No: 45	Târih H: 11 Cem.-Evvel 1245 M: 08 Kâsım 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vasi ta‘yîni ve nafaka tespiti	
Belgenin Özeti: Hac’da vefat eden Hâcî Haşım bin Hüseyin Efendi’nin küçük oğlu Abdulkâdir’e günlük on beş para nafaka tespiti ve vasi atanmasına dair.		

Şehreküstü sâkinlerinden iken bundan akdem tarîk-i hac-ı şerîfde fevt olan Hâcî Haşim bin Hüseyin Efendi’nin sulbî sagîr oğlu Abdulkâdir’in mâl-ı mevrûsunı hıfz ve ahz ve kabz ve tesvîye-i umûrını ru‘yet-i kıbel-i şer‘den mansûbe vasîsi vâlidesi râfi‘at-i haze’l-kitâb Fâtma bint Abdullâh nâm hâtûn tarafından vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Hâcî Ahmed bin Emîn meclis-i şer‘de vasî-i merkûm vekâlete sagîr-i merkûma nafaka ve kisve bahâya eşedd-i ihtiyâcî olmağla kadr-i ma‘rûf nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr olunmak matlûb eyledikde hakîm-i mevkî‘-i sadr-i kitâb efendi hazretleri dahi sagîr-i mezkûr için küllî-yevm on beş pâre nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr idüb mefrûz-ı mezkûrî sagîr-i merkûmun mâlzemesine harc u sarf ve lede’l-iktizâ istidâneye ve vakt-i zaferde mâl-ı mevrûsını rücu‘a müvekkîl-i mezbûre Fâtma Hâtûn izn ve ruhsat virmeğın mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu hurire fi‘l-yevmü’l-hâdî aşer min şehr-i Cemaziye’l-evvel sene hamse ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Ve sâbit-i sübûtundan sonra vasînin da‘va ile nafaka takdîri

Şuhûdü’l-hâl:Ca‘fer Efendi, Celîl Efendi, Muhzırbaşı Mehmed Ağa

Sayfa No: 382	Hüküm No: 46	Târih H: 11 Cem.-Evvel 1245 M: 08 Kâsım 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vasi ta‘yîni	

Belgenin Özeti: Seng-i Hoşkadem Mahallesi'nden vefat eden Ahmed bin Cem'in torunu Mehmed Emîn için vasi ta'yîn edilmesine dair.

Vasî Hüccti

Medîne-i Ayntab'da Seng-i Hoşkadem Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Ahmed bin Cem'in müteveffâ oğlu Mehmed Emîn'in sulbî (silik) Mehmed Emîn'in tesvîye-i umûrunu ru'yet ve mâl-ı mevrûsunu ahz u kabz ve hıfza kibel-i şer' den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağla emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kadir idüğünü zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esami müslimîn ihbârlarıyla lede's-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan sagîr-i mezbûrun li-eb ceddesi işbu râfî'atü'l-kitâb Emine bint Mehmed nâm hâtûnı hakîm-i mevkî'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû hüsn-i meâb efendi hazretleri sagîr-i mezbûrun vakt-i rüşd-i sedâdına değin tesviye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûsunu ahz u kabz ve hıfz kibel-i şer' den vasî nasb ve ta'yîn buyurduklarında ol dahi vesâyet-i merkûmı kabûl ve merâsimini kemâyenbagî müte'ahhide ve mültezim olmağın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hâdî aşer min Cemaziye'l-ülâ sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Ağa Mirâlây, Hüseyin Baba, Turbcızâde İbrâhîm Ağa, Ammizâdesi Mehmed Ağa

Sayfa No: 382	Hüküm No: 47	Târih H: 11 Cem.-Evvel 1245 M: 08 Kâsım 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Tereke	
Belgenin Özeti: Kurb-ı Zencirli Mahallesi’nden vefat eden Silmecioğlu Mehmed bin Mustafa’nın tereke defterine dair.		

Medîne-i Ayntab'da vâki' Kurb-ı Zencirli sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Silmecioğlu Mehmed bin Mustafa'nın verâseti zevci Elîf bint Hasan ile sulbîye sagîre kızı Fâtma'ya ve karındaşı oğlu sagîre Mehmed'e inhisârı mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun terekesi mezbûre talebiyle ve ma'rîfet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer' iyye taksîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur

hurire fî'l-yevmü'l-hâdî aşer min Cemaziye'l-ûlâ sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Menzîl ve mahalle-i mezbûre Aded 1 250 gurus	Esbatrîn Karye'sinde ağılak bağı Tekek 200 25 gurus	
Güftegir Aded 1 20 gurus	Üç hisse dükkân 8 gurus	
Hurdevât menzîl 10 gurus	Merkeb bahâsından bakî 13 gurus	
Bâkır kab mehr Aded 1 8 gurus	Sanduk Aded 1 5 gurus	
Mehmed zımnında 14 gurus	Bulgur keyl 2 35 gurus	
Cem'an Yekun 413 gurus		
Techîz ve tekfîn 50 gurus	Resm-i kısmet 10 gurus	
Sagîr-i mezbûrın zımnında kalan pâresi 100 gurus	Kâtibe ve çukâdâra ve muhzırâna 5 gurus	
Mehr-i mu'ahhar zevce-i mezbûre Elif'e 200 gurus		
Sahhü'l-taksîm beyne'l-verese 48 gurus		
Hisse-i zevce-i mezbûre Elif 6 gurus	Hisse-i bint'ül-mezbûre Fâtma 24 gurus	Hisse-i ibn'ül-ehi Mehmed 18 gurus

Sayfa No: 383	Hüküm No:48	Târih H: M:
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Tereke	
Belgenin Özeti: Mar‘aş’a tabi Gürtelli Karyesi’nden vefat eden Tan Ali oğlu İbrahim Ağa ibn Osman’ın varisi olmaması sebebiyle beytü’l-mala teslim edilen terekesine ait deftere dair.		

Mar‘aş Kazâ’sına tabi‘ Gürtelli Karye’si ahâlisinden olup Mısır Kahîre’den gelür iken esnâ-yı râhda Ayntab’da Emîr Ali Han’ında misâfire sâkin iken bundan akdem vefât iden Tân Ali oğlu İbrâhîm Ağa ibn Osmân’ın zahîrde vâris-i ma‘rûfi olmayub bi’l-cümle terekesi cânib-i beytü’l-mâla aid ve racî‘ oldukdan sonra medîne-i mezbûrede Dimyos Ağa’sı ve emîn-i beytü’l-mâl olup bilâ vâris ma‘rûf fevt olanların kabzına me’mûr olan Mehmed Şerîf Ağa ibn Mehmed Emîn Efendi taleb ve ma‘rifetiyle takdîr ve takdîm ve defter olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûredir ki ber vech-i âtî zıkr olunur

Şâm kutnîsi takım Aded 13 800 guruş	Simli Şâm kılıç Aded 1 150 guruş	Tüfenk Aded 1 75 guruş
Müsta‘mel şalvar Aded 1 30 guruş	Müsta‘mel siyah meşlah Aded 1 20 guruş	Kettân gömlek Aded 1 10 guruş
Sabun 1 guruş	Alaca köhne içlik Aded 1 2 guruş	Tuzluk çift Aded 1 1 guruş
Silahluk ve sanduka 1’er aded 4 guruş	Sagîr tencere ve sahan ve tâbe ve cezve ve sagîr taslar ve teneke ibrikler 1’er aded 10 guruş	Köhne mavi fermâne Aded 1 15 guruş
Siyah kise Aded 1 25 guruş	Köhne hurc Aded 1 7 guruş	Köhne seccâde Aded 2 8 guruş
Minder ve tulum 1’er aded 8 guruş	Kayış sagîre Aded 1 1 guruş	Nakd-i mevcûd 43 guruş

Çift Pistov Aded 1 60 guruş	Köhne mebrûm gömlek Aded 1 3 guruş	Müsta'mel fesler Aded 3 15 guruş
Köhne trablus Aded 1 15 guruş	Köhne ihrâm Aded 1 5 guruş	Kilid Aded 2 1 guruş
Sonradan zuhûr iden nakd-i mevcûd 1678 guruş		
Cem'an Yekûn 2986 guruş		
Minhü'l-ihracât		
Techîz tekfîn ve levâzım-ı defn 50 guruş	Harc-ı defter 75 guruş	Harcıyâb-ı mahkeme 38,5 guruş
Ve hıdmet 58,5 guruş	Kilisli Hasan'a kirâ borcu 101 guruş	Resm-i emîn-i beytû'l-mâl 75 guruş
Cem'an Yekûn 376 guruş		
Sahhü'l-taksîm beyne'l-verese 2610 guruş		

Merkûm iki bin altı yüz on guruşun bin iki yüz altmış beş guruşı derûn-ı defterde muharrer aynleri mevcûd eşyâ-ı mezkûre (silik) olub bin üç yüz kırk beş guruşunu dahi nakden emîn-i mezbûr Mehmed Şerîf Ağa'ya bi'l-emânet kabz eylediğini meclis-i şer' de ikrâr ve i'tirâf işbu mahale şerh virildi

Sayfa No: 383	Hüküm No: 49	Târih H: 25 Cem.-Evvel 1245 M: 22 Kâsım 1829
Belge Türü: İ‘lâm	Belge Konusu: Tereke	
Belgenin Özeti: Mar‘aş’a tabi Gürtelli Karyesi’nden vefat eden Tan Ali oğlu İbrahim Ağa’nın kimsesinin olmaması sebebiyle terekesini beytû’l-mala devreden Mehmed Şerîf Ağa’ya dava açan köle Abdullah kendisini İbrahim Ağa’nın Gazze azad etmiş ve Şam’da ba‘zı kimseler bu duruma şahit olmuştur demiş ve şahitlerin de şehadetleriyle haklılığının anlaşılmasına dair.		

İde-i hazîne-i isbât-ı sahîh

Fî'l-asl Mar'âş Kazâsı'na tabi' Gürtelli Mahalle'si ahâlîsinden olub Mısır Kahîre'den vilâyet-i cânibine azîmet ve esnâ-yı râhda Ayntab'da Emîn Ali Han'ında misafire sâkin iken vefât iden Tân Ali oğlu İbrâhîm Ağa ibn Osmân hayâtında defa munekka ve abd-i memlûk olub ber vech-i âtî itkını edâ iden zenci el-asıl Müslim el-millet orta boylu açık kaşlı işbu bâ'isü'l-kitâb Abdullâh bin Abdullâh meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müteveffâ-yı mezbûrun zâhîrde varis-i ma'rûfı olmayub bi'l-cümle terekese cânib-i beytü'l-mâla a'id ve raci' olmağın medîne-i mezbûrede emîn-i beytü'l-mâl olub bi'l-varis-i ma'rûf fevt olanların terekelerini kabz-ı me'mûr olmağla mevsûf-ı mezbûre refik olmak üzere bi'l-emâne vaz'-ı yed ve kıbel-i şer'den husûmeti re'y olunan Mehmed Şerîf Ağa ibn Mehmed Emîn Efendi mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûrun hayâtında yedinde abd-i memluke iken esnâ-yı râhda Gaza nâm mahalde bana mâlından tahrîr ve i'tâk vesâir harâir-i asliyye zümresine idrâc ve ilhâk ve yine esnâ-yı râhda Şâm-ı şerîfde huzûr-ı Müsliminde ber vech-i muharrer itkını ikrâr ve eşhâd idüb ben sâir harâir-i asliyye gibi hür olmuş iken emîn-i mezbûr Mehmed Şerîf Ağa refik olub tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan olmak üzere bî-gayr-ı hak vaz'-ı yed itmeğle suâl olunub keff-i yedine tenbîh-i şer'i birle teslîm-i tahliye olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-sual emîn-i mezbûr Mehmed Şerîf Ağa cevâbında mevsûf-ı mezbûre müteveffâ-yı mezbûrun abd-i memluği olmak üzere bi'l-emâne vaz'-ı yedi ikrâr lakin müdde'a-yı mezbûrun ber vech-i muharrer müdde'asını ba'de'l-inkâr müdde'a-yı mevsûf-ı mezbûrdan ber vefk-i müdde'â beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-i ricâl-i müsliminden Harbûtlu Ahmed Ağa ibn Velî ve Kilisli Es-Seyyîd Hasan bin Hamid nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer' hazırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr Gürtelli Tân Ali oğlu İbrâhîm bin Osmân bizlerin refikimiz olub hayâtında işbu müdde'-yı mevsûf mezbûr Zenci el-asl Abdullâh'ı yedinde abd-i memlûği iken esnâ-yı râhda Gaza nâm mahalde mâlından tahrîr ve i'tâk vesâir harâir-i asliyye zümresine idrâc ve ilhâk eylediğini yine esnâ-yı râhda Şâm-ı şerîfde bizim huzûrımızda ikrâr ve bizi eşhâd eyledi bizler bu husûsa bu minvâl üzere şâhidler ve şehâdet dahi iderüz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'i eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûl olmağın mücebince itkını ba'de'l-mahkeme-i şer'i mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis işrîn min şehri-i Cemaziye'l-ûlâ hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyîd Ahmed Efendi, Es-Seyyîd Hâlîl Efendi, Es-Seyyîd Mehmed Şerîf Efendi, Kilisli Hasan bin Hamid

Sayfa No: 384	Hüküm No:50	Târih H: M:
Belge Türü: İ‘lâm	Belge Konusu:Geçersiz alım-satım	
Belgenin Özeti: Hadice bint Cemre Hâtûn’a ait olan evi kendisi gurbette iken annesinin Mustafa bin Mustafa’ya sattığını ve bu satışın geçersiz olması gerektiğini iddi’â ederek mahkemeye başvurması ve mahkemenin şahitlerin şehadetiyle Hadice Hâtûn’u haklı bulması hakkında.		

Medîne-i Ayntab'da Hızır Çavûş Mahallesi'nde sâkine ve zâtı zeyl-i rakîmde muharrer'ül-esami-i Müslîmîn ta'rifleriyle ma'rûf olan Hadice bint Cemre nâm hâtûn meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikr-i âtî menzile vaz'-ı yedi muhakkık olan işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafa bin Mustafa nâm kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' kibeleten Ali menzil ve şarken bostan ve şimalen bazen Emîr Şamoğlu menzili ve bazen mezbûr Mustafa'nın zikr-i âtî münâzi'un fih olan menzîl ile mahlût diğer menzîl ve garben tarîk-i has ile mahdûd bir bâb tahtânî oda ma' hazîne ve bir matbah ve bir mikdâr havlusu mu'ayyeneli müştemil bir bâb mülk-i menzili ben târîh-i kitâbdan on beş sene mukaddem Receboğlu nâm kimesneden semen-i ma'lûm ve makbûza iştirâ iyledikten sora validem müteveffât Esmâ bint Hâcî Osmân'ın hayâtında yedinde diğer menzili olub menzileyn-i merkûmun beynlerinde olan divarı birbirimiz bi'r-rızâ hedm-birle halt ve me'an sâkinler iken iki yüz otuz altı senesi hilalinde biz diyâr-ı ahere gidüb vâlidem mezbûre Esmâ Hâtûn benim menzil-i mezkûrımı kendi menzili ile me'an fuzûlî ve bî-gayrı hak üç yüz guruşa işbu hâzirûn-i bi'l-meclis Es-Seyyîd Ömer bin Abdullâh nâm kimesneye bey' u temlîk ve teslîm mezbûr Es-Seyyîd Ömer dahi ba'de'l-iştirâ itmekle ve't-tesellüm oldı mezileyn-i mahlût-ı mezkûrları üç yüz on beş guruş semen-i makbûza mezbûr Mustafa'ya bey' u temlîk ve teslîm ol dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl idüb lakin yalnız ben diyâr-ı aherden gelüb bey'-i mezkûr müsa'adem? oldukda raziyye ve mücîze olmağla menzileyn-i mahlût-ı mezkûrdan benim mülk-i müşterâm olub vâlidem müteveffât-ı mezbûrenin hayâtında fuzûli bey' idüb el-yevm mezbûr Mustafa'nın bî-gayrı hak vaz'-ı yed eylediği menzil-i mahdûd-ı mezkûrı mezbûr Mustafa'dan taleb iderim suâl olunub keff-i yed ile bana teslîmi tenbîh-i şer' ile

olunmak muradıdır didikde gibbe's-suâl mezbûr Mustafa cevâbında menzil-i mahdûd-ı mezkûre vaz'-ı yedle ikrâr lakin müteveffât-ı mezbûre Esmâ Hâtûn ibnite el-hâcc Osmân hayâtında târîh-i merkûmda menzileyn-i mahlût-ı mezkûrın mecmu'ını baten ve sahîhân mezbûr hâzır-ı mezbûr Es-Seyyîd Ömer üç yüz gurus bey' ü temlik ve teslîm ve'l-kabz ve'l-kabûl semen-i merkûm üç yüz gurusun iki yüz doksan üç gurusunu mezbûre Esmâ Hâtûn'a teslîm ol dahi kabz idüb bâkî kalan yedi gurus mezbûr Es-Seyyîd Ömer'in zımnında iken vakt-i bey'den iki sene mürûrunda müdde'a-i mezbûre Hadice Hâtûn diyâr-ı ahardan gelüb bey'-i mezkûr mesmu' oldukda mücîze ve râziye olub semen-i bey'den müşterî-i mezbûr Es-Seyyîd Ömer'in zımnında bâkî kalan meblâğ-ı merkûm yedi gurus vâlidesi mezbûre hâzır olduğu halde müdde'a-i mezbûre Hadice Hâtûn ahz u kabz idüb menzîl-i mahdûd-ı mezkûrda kendinin kat'an alâka ve müdahili kalmayub mezbûr Es-Seyyîd Ömer'in mülk-i müşterâsı olduğunu huzûr-ı müsliminde ikrâr ve i'tirâf itdikden sonra mezbûr Es-Seyyîd Ömer dahi mecmu'-ı menzil-i mezkûrı bâten ve sahîhan üç yüz on beş gurus semen-i medfû'-ı makbûz bana bey' ü temlik ve teslîm itdikde ben dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl itmemele ol vechile menzil-i mahdûd-ı mezkûre bi-hak vaz'-ı yed iderim deyu hâzır-ı mezbûr Es-Seyyîd Ömer'in tasdîkiyle ba'de'l-def' ve'l-inkâr râfi'-i mezbûr Es-Seyyîd Ömer'den ber vech-i muharrer eylediğini natik beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-i ricâl-i müsliminden ve mahalle-i mezbûre ahâlîsinden olub li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub Haso ve oğlu İsmâ'il ve kendü dahi Mehmed bin Hâcî Hüseyin nâm kimesne fi'l-hakîka balâda tahrîr ve tevsîf olunan bir bâb mülk-i menzil işbu müdde'i-i mezbûrenin mukaddema şer'an ve yedinde mülk ve menzil-i merkûme-i muttasıl vâlidesi müteveffât Esmâ Hâtûn'un hayâtında yedinde mülki olan menzil beynlerinde olan duvarı her biri bi'r-rızâ hedm birle birbirine halt ile me'an sâkineler iken iki yüz otuz altı senesi hilalinde işbu müdde'a-i mezbûr diyâr-ı âhara gidüb vâlidesi mezbûre Esmâ Hâtûn menzil-i merkûmı kendi fuzûli menziline mahlût olduğına binâen Mehmed anı'l-icâb ve'l-kabûl üç yüz gurus bâliğ-i mezbûre Esmâ Hâtûn def' ü teslîm ol dahi bundan ahz u kabz idüb bâkî kalan yedi gurus müşterî-i mezbûr Es-Seyyîd Ömer'in zımnında iken vakt-i bey'den iki sene mürûrunda işbu müdde'a-i mezbûre Hadice Hâtûn diyâr-ı ahardan gelüb bey'-i mezkûr mesmu' oldukda mücîz ve râziye semen-i bey'-i mezkûrdan bâkî müşterî hâzır-ı mezbûr Es-Seyyîd Ömer'in zımnında olan yedi gurus vâlidesi mezbûre Esmâ Hâtûn'dan hâzır olduğu işbu müdde'a-i mezbûre Hadice

Hâtûn'dan ahz u kabz idüb menzil-i mezkûr kendinin asla ve kat'â alâka ve müdahili olmayub hâzır-ı mezbûr Es-Seyyîd Ömer'in mülk-i müşterâsı olduğunu bizim huzûrumuzda ikrâr ve bizi eşhâd eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz ve şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'î itdikle ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûl olmağın mücebiyle müdde'a-i mezbûre Hadice Hâtûn da'va-yı mezbûr vâki'-yi mezbûr Mustafa'ya bî-vech-i şer' mu'arrazadan men' birle ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:Kendirci Seyyîd Mehmed bin Hâcî Hüseyin, Husûfoğlu Hâcî İsmâ'il, Nakîb çavuşı Şeyhoğlu Mustafa, Hâfız Ahmed Efendi

Sayfa No: 385	Hüküm No: 51	Târih H: 15 Cem.-Evvel 1245 M: 12 Kâsım 1829
Belge Türü: İ'lâm	Belge Konusu: Darp sebebiyle vefat	
Belgenin Özeti: Kurb-ı Nevzatlı Mahallesi'nden vefat eden Hüseyin bin Ahmed'in asa benzeri bir sopayla Kara Ali bin Ahmed ve Mehmed bin Süleyman tarafından kasten vurulduktan sonra bu darbe sebebiyle on gün içinde vefat ettiğini iddi'â edip diyet istemiştir mahkemeye başvurmuştur ancak Kara Ali ve Mehmed bu iddi'âyı red edince,müddeiden delil istenmiş ve delili olmaması sebebiyle bir sonuç alınmadığına dair.		

Medîne-i Ayntab'ın kurb-ı Nevzatlı Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Hüseyin bin Ahmed'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Zeyneb bint Hasan ile sulbîye sagîre kızları Arzû ve Döndi ve li-ebeveyn er karındaşı Hüseyin mahzarında lede'ş-şer'ü'l-enver zahîr ve mütehakkık oldukdan sonra ehi-i mezbûr Hüseyin meclis-i şer'î şerîf-i enverde işbu râfi'ü'l-kitâb Kara Ali bin Ahmed ve Mehmed bin Süleymân mahzarlarında bi'l-verâse üzerlerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb mezbûrân Ali işbu târih-i kitâb senesi Rebi'ü'l-ülâ'nın dördüncü günü medîne-i mezbûreye tabi' Küçük Kızılhisâr bağ-ı âtî hilalinde değnek ta'bîr olunur asâ-yı sagîr ile karındaşım ve murisim merkûm Hüseyin'in arkasına aza-yı safiresine amden ve bî-gayrı hak bi'd-defe'ât bi'l-ma'îye şiddetle darb etmekleriyle karındaşım mezbûr Hasan on gün mürûrunda darb-ı mezkûrdan müte'essirân vefât etmekle murisim karındaşım mezbûr Hüseyin'in dem u diyetini mezbûrân Kara Ali ve Mehmed'den hâlâ taleb iderim deyu suâl olunsun didikle gıbbe's-sual ve'l-inkâr müdde'a ehi-i mezbûr Hüseyin'den ber vefk-i müdde'â beyyine taleb olundukda ba'de'l-istimhâl ve'l-imhâl kirâren ve

miraren müddet-i mehl-i şer'î mürûr idüb müdde'a-i ehi-i mezbûr Hüseyin ber vech-i muharrer müdde'asını bu vechile isbât-ı beyyine ile isbât ve beyâna kadir olamayub tahlîf dahi taleb olmamağın mücebiyle müdde'a-i ehi-i mezbûr Hüseyin da'va-yı mezkûresiyle bilâ beyyine âdile-i mezbûrân Kara Ali ve Mehmed'e mu'ârazadan men' olunmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

15 Cemaziye'l-Âhir sene 1245

Şuhûdü'l-hâl: Ali Efendizâde Abdurrahman Efendi, Hâfız Şeyh İbrâhîm, Dellâk Kadir oğlu Abdullâh, Emîr oğlu Mehmed Ağa, Hâfız Ahmed Efendi, Kara Hâlîm oğlu Es-Seyyîd Mehmed, Darendelioğlu İsmâ'il Ağa, Kunyarıkoğlu Hüseyin

Sayfa No: 385	Hüküm No:52	Târih H: 20 Cemaziye'l-Âhir 1245 M: 17 Aralık 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Nafaka Tespiti	
Belgenin Özeti: Kurb-ı Kozağı Mahallesi’nden Mehmed bin Hüseyin’in,öz babası rahmetli olan üvey kızının ihtiyaçları için nafaka talep etmesi ve mahkemenin günlük 10 para nafaka belirlemesine dair.		

Medîne-i Ayntab'da kurb-ı Kozağı Mahallesi âhâlisinden işbu bâ'isü'l-kitâb Mehmed bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ifâde-i merâm idüb mahalle-i mezbûre ahâlîsinden olub bundan akdem fevt olan Ahmed bin Ömer'in firâşından hâsıla ve zevce-i metrûkesi olub hâlâ benim zevce-i menkûham A'îşe bint Mehmed nâm hâtûndan mütevellide li-ecli't-tebennî ve't-terebbî hucr ve terbiyemde olan üvey kızım sagîre Elif'in nafaka ve kisve bahâya eşedd-i ihtiyacı olmağla men lehû hakku'l-taleb ve'l-ahz üzerine kıbel-i şer'den kadr-i mar'ûf meblâğ-ı farz ve't-t'adîd olunmak matlûbumdur didikde fi'l-hakîka hâl-i mukırr-ı mezbûrun takrîr-i meşrûhı üzre olub ve zikr-i âtî meblâğ-ı kadr-i ma'rûf idüğü zehl-i rakîmde muharrerü'l-esami müslîmîn ihbârlarıyla lede's-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olmağın hakîm-i mevkî'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve bahâsıçün isbu târîh-i kitâbdan kadr-i ma'rûf idüğü ihbâr olunan küllî-yevm onar pâre nafaka ve kisve baha farz ve takdîr idüb meblâğ-ı mefrûz-ı mezkûr sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve bahâ vesâir levâzım-ı zarûriyesini harc ve sarf ve lede'l-hâce istidâneye ve inde'z-zafer ber minvâl-i

muharrer men lehû hakku'l-taleb ve'l-ahz üzerine rücu' üvey babası mezbûr Mehmed'e
 izn virmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurire fi'l-yevmü'l-ısrîn min şehr-i
 Cemaziye'l-âhir sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Keleşzâde Es-Seyyîd Mehmed Efendi, Berezvoğlu Osmân

Sayfa No: 385	Hüküm No: 53	Târih H: 27 Cemaziye'l-Âhir 1245 M: 24 Aralık 1829
Belge Türü: İ'lâm	Belge Konusu: Hak talebi	
Belgenin Özeti: Amr Mahalle'sinden Bıçakçı Abdullâh'ın 300 guruşa satın aldığı tarlanın A'îşe Hâtûn tarafından haksız yere zapt edildiğini iddi'â ederek mahkemeye başvurusu ve mahkemenin şahitlerin şهادetleriyle tarlayı Abdullâh'a geri vermesine dair.		

Medîne-i Ayntab'da Amr Mahalle'si âhâlîsinden işbu bâ'isü'l-kitâb Bıçakçı Abdullâh nâm bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikr-i âtî arazînin bâ mirâs mâlî sipâhî olan Köleoğlu İbrâhîm Ağazâde Sagîr Mehmed'in kibel-i şer'den mensûb-ı vasî Mustafa Ağa ibn Abdullâh hâzır olduğu halde zikr-i âtî tarlaya vâzi'atü'l-yedd olan A'îşe Hâtûn ibnite Ali tarafından husûs-i âti'l-beyânda sâbiti'l-vekâlesi zevci Ali bin Yağlıoğlu Mustafa mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûra tabi' Öyümsöğüd Karyesi tarafında kâin kıbleten Ali Kethudâ ve şarken Güristane'nin oğlu Hasan ve şimâlen Yassıoğlu ve garben Hacı Hasan'ın oğlu Mehmed tarlaları ile mahdûd tahmînen dört semen tuhm isti'ab ider bir kıt'a müsekka ve derûnunda bir aded ceviz ile tarlaya babası müteveffâ Ebûbekîr intikâlinden mutasarrıf olan Ali nâm kimesne mutasarrıf olduğu tarlayı iki yüz otuz yedi senesi hilalinde üç yüz guruş bedel-i makbûz mukabîli ferâğ-ı mû'teber-i kat'i ile bana ferâğ ve tefvîz ben dahi tefevvüz ve kabûl idüb medîne-i mezbûrda karye-i mezbûre mültezimi olan Kal'a imâmı Mehmed Emîn Ağa dahi ber vech-i muharrer tasarrufuma izn virmeğle ol vechile tarla-yı mezkûr havze-i tasarrufa dâhil olmuş iken müvekkile-i mezbûre A'îşe Hâtûn tarla-yı mezkûrî bî-gayrı hak fuzûlî zabt ve vaz'-ı yed itmeğle suâl olunub keff-i yedine tenbîh-i şer' olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-suâl vekîl-i mezbûr cevâbında tarla-yı mezkûre mutasarrıf olan mezbûr Ali fevt oldukça ber müceb-i kânûn oğlu Ebûbekîr'e intikâl ve Ebûbekîr dahi bilâ veled fevt olmağla vâlidesi müvekkilem mezbûre A'îşe Hâtûn tarla-yı mezkûrun ber müceb-i kânûn resm-

i tapûsı sahîb-i rıza-yı teslîm ve tarla-yı mezkûrî sahîb-i arzdan tefevvüz etmeğle ol vechile müvekkile-i mezbûrenin tarla-yı mezkûre vaz‘-ı yeddini bi‘l-vekâle ikrâr lakin müdde‘a-ı mezbûrun ber vech-i muharrer müdde‘asını inkâr idicek müdde‘a-ı mezbûr Bıçakcı Abdullâh’dan ber vefk-i müdde‘â beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-i ricâl-i müslimînden Hasan bin El-hâcc Mahmûd ve Satılmış bin Abdullâh nâm kimesneler li-ecli‘ş-şehâde meclis-i şer‘ hâzırân olub eserü‘l-istishâd fi‘l-hakîka tarla-yı mahdûd ve ceviz-i mezkûre babası müteveffâ Ebûbekîr intikâlinden mutasarrıf olan Ali nâm kimesne hayâtında mutasarrıf olduğı tarla-yı mezkûrî iki yüz otuz yedi senesi hilalinde üç yüz gurus bedel-i makbûz mukâbili ferâğ-ı mû‘teber-i kat‘i ile bâ ma‘rifet-i sahib-i arz işbu müdde‘a-yı mezbûr Bıçakcı Abdullâh’a ferâğ ve tefvîz itdikde ol dahi tefevvüz ve kabûl idüb târîh-i merkûmda karye-i mezbûre mültezimi olan Kal‘a Ağası Mehmed Emîn Ağa dahi tasarrufuna izn virmeğle ol vechile tarla-yı mezkûr işbu müdde‘a-yı mezbûrun havze-i tasarrufuna dâhil olduğı ma‘lûmunuzdur biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer‘i itdikde gıbbe ri‘âyetihî şerâiti‘l-kabûl şehâdetleri makbûl olmağın müvekkile-i mezbûrenin tarla-yı ve ceviz-i mezkûrdan keff-i yed ve bâ ma‘rifet-i sâhib-i arz müdde‘a-yı mezbûr Bıçakcı Abdullâh’a teslîme vekil-i mezbûr Ali’ye tenbîh birle mâ vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundı tahrîren fi‘l-yevmi’s-sâbi işrîn şehr-i Cemaziye‘l-âhir sene hamse ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü’l-hâl: Debbağ Molla Alizâde Ali Efendi, Halîmoğlu Hâcî Mustafa, Hâfız Ahmed, Mercek Hâcî Mustafa

Sayfa No: 386	Hüküm No:54	Târih H: 25 Cemaziye’l-Âhir 1245 M: 22 Aralık 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Alım-satım	
Belgenin Özeti: Kürd Karyesi’nden Mustafa bin Hüseyin’in sahip olduğu 4’te 1 hissesini 330 gurus karşılığında Seyyid El-hâcc Mehmed Emîn’e sattığına dair.		

Medîne-i Ayntab’a tabi‘ Kürd Karyesi sâkinlerinden Tataroğlu dinmekle ma‘rûf Mustafa bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde ibn Eyûb Kal‘ası ahâlîsinden ve hanedân-ı kadîmden Es-Seyyîd İshak Efendi ibnü‘l-merhûm Seyyîd El-hâcc Mehmed Emîn Efendi mahzarında ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm idüb karye-i

mezbûre turâbında kıbleten Molla Mustafa bağçesi garben Karabeğ ve şimâlen darif-i asiyâb ve şarken höyük ile mahdûd eşcâr-ı müsmir ve gayr-ı müsmireler kıt'a bağçenin rub'ı benim selase rub'ı mûmâileyh râfî'ü'l-kitâb Seyyîd İshak Efendi'nin sabıkân yedimizde mülkümüz olmağla ben bağçe-i mezbûrede olan rub' hisse-i şayi'amı tarafeynden îcâb ve kabûli hâvî ve şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bât-i sahîh-i şer'î ile üç yüz otuz gurus mûmâileyh Seyyîd İshak Efendi'ye bey' ve temlîk (silik) layika üzre teslîm eylediğimde ol dahi ber vech-i muharrer iştirâ olunmak ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblâğ-ı merkûm üç yüz otuz gurus müşterî-i mûmâileyh Es-Seyyîd İshak Efendi yedinden bi't-tamam ve'l-kabûl ahz u kabz idüb bey'-i mezbûrun takrîr ve gabnına müte'allık âmme-i da'vâdan mûmâileyh Seyyîd İshak Efendi'nin kabûli hâvî ba'de'l-ibrâ fimâ-ba'd bağçe-i mezkûrenin rub' hisse-i şayi'asında benim âslâ ve kat'â alâkâ ve medhalim kalmayub mecmû'-yı bağçe-i mukaddema ve hâlâ şer'an ve müstakilen (silik) mülk-i mahzı ve hakk-ı sırfıdır keyfe mâ teşâ ve tahtâr mâlik ve mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdîki's-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurire fi'l-yevmü'l-hâmis ve'l-ısrîn min şehr-i Cemaziye'l-âhir sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Şeyh Haffâf Hâcî İbrâhîm,Hâfız Ahmed Efendi,Göçükelizâde Hâcî Mehmed Efendi

Sayfa No: 386	Hüküm No: 55	Târih H: 26 Cemaziye’l-Âhir 1245 M: 23 Aralık 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Alım-satım	
Belgenin Özeti: İbn Şeker Mahallesi’nden İbrahim Efendi’nin mecnune kızı Hadice ve kızı Emine için,mecnune Hadice’nin eşi Abdullah mahzarında nafaka talep etmesi ve mahkemenin günlük on üç para ve bir akçe nafaka tespiti hakkında.		

Medîne-i Ayntab'da ibn Şeker Mahallesi sâkinlerinden zikr-i âtî mecnûnenin babası işbu râfî'ü'l-kitâb İbrâhîm Efendi bin Hâcî Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mecnûne Hadice'nin zevc-i dâhli Abdullâh bin Ahmed mahzarında şöyle takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm idüb işbu hâzır-i bi'l-meclis Abdullâh'ın firâşından hâsıla ve kızım mecnûne Hadice'den mütevellide sulbîye sagîre kızı Emîne ve kızım mecnûne hâlâ taht-ı terbiyemde olub nafaka ve kisve bahâyâ eşedd-i

ihtiyâcları olmağla babası mezbûr Abdullâh üzerine kıbel-i şer‘den kadr-i ma‘rûf nafaka ve kisve bahâ farz ve takrîr olunmak matlûbumdur didikde gibbe’t-tasdikü’ş-şer‘ hâkim-i mevki‘-i sadr-i kitâb-i tûbâ lehû hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi sagîre-i mezbûre ve validesi mecnûne Hadice’nin nafaka ve kisve bahâlarıçün Hadice’nin zevci ve Emîne’nin babası mezbûr üzerine târîh-i kitâbdan kadr-i ma‘rûf idüğü zeyl-i rakimde muharrerü’l-esâmi müslîmîn ihbârlarıyla zâhir olan küllî-yevm on üç pâre bir akçe nafaka ve kisve baha farz ve takrîr idüb meblâğ-ı mezbûrî sagîre-i mezbûre ve vâlidesi mecnûnenin nafaka ve kisve bahalarına harc u sarf ve lede’l-hâce istidâneye ve vakt-i zaferde ber-minvâl-i muharrer mecnûnenin zevci ve sagîre-i mezbûre Emîne’nin babası Abdullâh bin Ahmed üzerine rücû’a merkûm İbrâhîm Efendi ibn Hâcî Mehmed nâm kimesne izn ve rûhsat virmeğîn mâ vaka’a bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmü’s-sâdis ve’l-ısrîn şehr-i Cemaziye’l-âhir sene hamse ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü’l-hâl: Es-Seyyîd Mehmed Ağa Büyükağazâde, Şeyh Efendi imâm-ı Tahtânî, Seyyîd Mehmed Söylemezzâde, Göçükelizâde Ahmed Efendi, Uzun Ali bin Mustafa

Sayfa No: 386	Hüküm No:56	Târih H: 27 Cemaziye’l-Âhir 1245 M: 24 Aralık 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Vasi ta’yîni	
Belgenin Özeti: Taşağlı Mahallesi’nden vefat eden Ali’nin küçük oğlu Yusuf ve küçük kızı A‘işe’ye vasi ta’yîn olunmasına dair.		

Medîne-i Ayntab’a tabi‘ Taşağlı Karyesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden (sîlik) oğlu Ali’nin sulbîye sagîre oğlu Yusuf ve sagîre kızı A’işe’nin tesviye-i emrini ru’yet ve mâl-ı mevrûsunı ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer‘den bir vasî nasbı lâzım ve la-büdd olmağla emânet ile ma‘rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kadire idüğü zeyl-i kitâbda muharrerü’l-esâmi müslîmîn haberleriyle lede’ş-şer‘ zâhir ve mütehakkık olan sagîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd-i sedâdına değîn tesviye-i emirlerini ru’yet ve mâl-ı mevrûslarını ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer‘den vasî nasb ve ta’yîn buyurduklarında ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl

ve merâsimlerini kemâyenbâgi edâya müte‘ahhid ve mültezim olmağın ma vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundu tahrîren fi‘l-yevmü‘r-râbi‘ ve‘l-ısrîn min şehr-i Cemaziye‘l-âhir hamse ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü‘l-hâl:Hüseyin dede,Feyzî Efendi Mehmed dede,ve Mehmed bin Abdullâh

Sayfa No: 386	Hüküm No: 57	Târih H: 27 Cemaziye’l-Âhir 1245 M: 24 Aralık 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vasi ta’yîni	
Belgenin Özeti: Bostancı Mahallesi’nden vefat eden Mehmed’in küçük oğlu Mustafa ve küçük kızı Zeliha’ya vasi ta’yîn edilmesi hakkında.		

Kurb-ı Bostancı Mahallesi’n de sâkin iken bundan akdem vefât iden Mehmed bin Hâcî Mustafa’nın firâşından hasılan ve müteveffât-ı zevce-i menkûhası Hadice bint Mehmed Emîn’den mütevellidân sulbî sagîr oğulları Mustafa ve sulbîye sagîre kızları Zeliha’nın tesviye-i emirlerini ru‘yet ve mâl-ı mevrûsunı ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer‘den bir vasî nasb ve ta‘yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın emânet ile ma‘rûf istikâmet ile mevsûf ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kadire idüğü zeyl-i vesikâda muharerü‘l-esâmi müslîmîn haberleriyle lede‘ş-şer‘ü‘l-enver zâhir ve mütehakkık olan sagîrân-ı mezbûrânın min kable‘l-ümm ceddesi râfî‘atü‘l-hâze‘l-kitâb A‘işe ibnite Emîn nâm hâtûn hâkim-i mevki‘-i sadr-ı kitâb efendi hazretleri dahi sagîr-i mezbûrânın vakt-i rüşd-i sedâdına değin tesvîye-i emrini ru‘yet ve mâl-ı mevrûsunı ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer‘den vasî nasb ve ta‘yîn buyurduklarında ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve merâsimini kemâyenbagî edâya müte‘ahhide ve mültezim etmeğın mâ vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundu tahrîren fi‘l-yevmü‘s-sâbi‘ ve‘l-ısrîn min şehr-i Cemaziye‘l-âhir sene hamse ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü‘l-hâl:Mehmed Sâdık bin Hüseyin,Kamer oğlu Melek Mehmed,Mahal-i Kôrali

Sayfa No: 387	Hüküm No: 58	Târih H: 11 Receb 1245 M: 06 Ocak 1830
Belge Türü: İ'âm	Belge Konusu: Tereke anlaşmazlığı	
Belgenin Özeti: Emine Hâtûn'un vefat eden eşine ait evi zapt edip,terekeye dahil etmemesi iddi'asıyla mahkemeye başvuran müteveffanın murislerinden Fatma Hâtûn'a cevaben mülkü müteveffadan 300 kuruşa aldığını iddi'â eden zevcesi Emine Hâtûn,300 kuruşun 100 kuruşunu techiz ve tekfine harcadığını kalan paranında kendine ait olduğunu belirtmesi,şahitlerin de şهادetleriyle haklılığının anlaşılmasına dair.		

...gıbbe's-suâl zevce-i mezbûre Emîne Hâtûn cevâbında menzil-i mahdûd-ı mezkûre vaz'-ı yedini ikrâr lakin zevcim müteveffât-ı mezbûr hayâtında iki yüz otuz sekiz senesi Şevvâli'l-mükerrem guresinde yedine mülki olan menzil-i mahdûd-ı mezkûrı tarafeynden icâb ve kabûle havî şurût-ı müfsideden ârî bey' ü bat-ı sahîh-i şer' ile üç yüz guruş bana bey' ü temlik ve teslim itdikde ben dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eylediğimden sonra semeni olan meblâğ-ı merkûm üç yüz guruşun yüz guruşunu kendünün hîn-i vefâtında techîz ve tekfinine sarf olunmak üzere zimmetimde ibkâ ve iki yüz guruş dahi yedimden ahz u kabz idüb hatta zevcim müteveffâ-yı mezbûr yine hayâtında ve kemâl-i akl-i sıhhatında iki yüz kırk dört senesi Ramazân-ı şerîf guresinde menzil-i mahdûd-ı mezkûrı ber vech-i muharrer bana bey' ve temlik ve tesellüm ve semeni (silik) yüz guruş zimmetimde ibkâ ve iki yüz guruş dahi yedimden ahz u kabz idüb ol vechile menzil-i mezkûrda kendünün âslâ ve kat'â âlaka ve medhali kalmayub benim mülk-i müştêrâm olduğunu huzûr-ı müslîmînde ikrâr ve eşhâd etmeğin menzil-i mezkûr ber vech-i muharrer mülk-i müştêrâm olmağla bî-hak zabt iderim deyu bi'd-def'a ve'l-inkâr râfi'-i zevce-i mezbûre Emîne Hâtûn'dan ber vech-i muharrer def'-i meşrûhını nâtik beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-i ricâl-i müslimînden ve mahalle-i mezbûre ahâlîsinden Nazlıoğlu El-hâcc Mehmed bin Ömer ve Mustafa bin Hüseyin nâm kimesneler liecli's-şehâde meclis-i şer' hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr Mehmed bin Pişgeşci Fakîh hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl-ı sıhhatinde iki yüz kırk dört senesi Ramazân-ı şerîf guresinde yedinde mülki olan mahalle-i mezbûrede vâki' hudûd-ı mezkûr ile mahdûd (silik) menzil-i merkûmı tarafeynden icâb ve kabûle havî şurût-ı müfsideden ârî bey'-i bât sahîh-i şer' ile üç yüz guruş zevcesi işbu râfi'-i mezbûre Emîne Hâtûn bey' ve temlik ve teslim ol dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl ve semeni olan meblâğ-ı merkûm üç yüz

guruşun yüz guruşunu kendünün hîn-i vefâtında vechîz ve tekfine sarf olunmak üzere zevce-i mezbûrenin zimmetimde ibkâ ve iki yüz guruşu dahi bundan tamâmen ahz u kabz idüb menzil-i mahdûd-ı mezkûrda âslâ ve kat'â alâka ve medhalî kalmayub işbu râfî'ât-ı mezbûre Emîne'nin mülk-i müşterâsı ve hak-ı sarfı olmadığını bizim huzûrumuzda ikrâr ve bizi eşhâd iyledi biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'î itdikde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûl olmağın mücebiyle müdde'a-i vekîl-i mezbûr Mustafa müvekkilesi zevcesi bint-i mezbûre A'îşe nâm-ı diğer Fâtma Hâtûn رزقي bi'l-vekâle da'va-yı mezkûresiyle def'i vech-i mezbûre Emîne Hâtûn bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundı tahrîren fi'l-yevmi'l-hâdî aşer şehr-i Receb sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Kara Fakih Molla Mehmed bin Süleymân Efendi,Hâcî Mehmed bin Ömer,Seyyîd Mehmed Haffâf,Mustafa bin Hüseyin

Sayfa No: 387	Hüküm No:59a	Târih H: 24 Receb 1245 M: 19 Ocak 1830
Belge Türü: İ'lâm	Belge Konusu:Tereke	
Belgenin Özeti: Rumkal'a'dan vefat eden El-hâcc Mehmed Sadık Beğ'in mirasının eşlerine ve eşi Ümmühan Hâtûn'dan doğma çocukları Ahmed Beğ ve kızı Hafza,diğer eşi Zeliha Hâtûn'dan doğma büyük oğlu İsmail Bey ve son eşi müteveffât Fatma Hâtûn'dan doğma büyük oğulları Mahmud ve Mehmed Beğ ve cariyesinden doğma oğlu Abdullah Beğ ve diğer cariyesinden küçük kızı Zeynep'e kalması,ardından oğlu Ahmed'in vefatıyla onun eşleri A'îşe Hâtûn ve Rahime Hâtûn ile A'îşe'den doğma büyük oğlu Mehmed Sadık ve küçük kızı Emine ve annesi Ümmühân Hâtûn'a,ardından Mehmed Sadık Beğ'in öteki oğlu İsmail'in vefatıyla mirası Hadice Hâtûn ve küçük kızları Emine ve Zeliha ve Emeş'e ve diğer üç erkek kardeşlerine,ardından Mehmed Sadık Beğ'in diğer oğlu Mahmud'un vefatıyla mirası diğer Ümmühan Hâtûn'a ve küçük oğlu Mehmed Emin'e ardından Mehmed Sadık Beğ'in kızı Hafza'nın vefatıyla mirası oğlu Mehmed Emin'e kalması ve Mehmed Emin ile Zeynep'e vasi atanmasına ve zimmetlerin Rumkal'a ahâlisinden ismi geçenlere emânet edilmesine dair.		

Medîne-i Ayntab civârında Rumkal'a Kasabası'nda sâkin iken bundan akdem vefât iden El-hâcc Mehmed Sâdık Beğ (silik) El-hâcc İsmâ'il Ağa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri Ümmühân Hâtûn ibnite Abdurrahman (silik) ve Zeliha Hâtûn ibnite Hâfız Ağa ve Emîne Hâtûn ibnite Pazu? ile zevce-i mezbûre Ümmühân Hâtûn'dan mütevelliden sulbî kebîr oğlu Ahmed Beğ ve sulbîye-i kebîr kızı Hafza ve zevce-i mezbûre Zeliha Hâtûn'dan mütevellid sulbî kebîr oğlu İsmâ'il Beğ ve zevce-i

ahiresi müteveffât Fâtma Hâtûn'dan mütevelliden sulbî kebîr oğulları Mahmûd Beğ ve Mehmed Beğ ve ümm-i veledi müteveffât Sa'ide'den mütevellid sulbî sagîr oğlu Abdullâh Beğ ve diğêr ümm-i veledi Naile'den mütevellide sulbîye sagîre kızı Zeyneb'e mühasıra ba'de ibn-i mezbûr Ahmed Beğ dahi vefât idüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkeleri A'îşe Hâtûn ibnite Mehmed Sa'id ve Rahîme Hâtûn ibnite Yûsuf ile zevce-i mezbûre A'îşe Hâtûn'dan mütevelliden sulbî sagîr oğlu Mehmed Sâdık ve sulbîye sagîre kızı Emîne ve vâlidesi mezbûre Ümmühân Hâtûna münhasıra ba'de ibn-i mezbûr İsmâ'il Beğ dahi vefât idüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hadice Hâtûn ibnite Mehmed ile sulbîye sagîre kızları Emîne ve Zelihâ ve Emeş ve li-eb karındaşları mezbûrdan Mahmûd Beğ ve Mehmed Beğ ve Beğ ve mezbûrtân Hâfza ve Zeyneb'e münhasıra ba'de ibn-i mezbûr Mahmûd Beğ dahi vefât idüb verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ümmühân Hâtûn ibnite Haylaz Ağa ile sulbî sagîr oğlu Mehmed Emîne münhasıra ba'de ibn-i mezbûre Hafza(t) Hâtûn dahi vefât idüb verâseti sadri sagîr oğlu mezbûr Mehmed Emîn'e münhasıra olduğı lede'sher' zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sagîr-i mezbûr Mehmed Emîn ile sagîr-i mezbûre Zeyneb'in tesviye-i emirlerini kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olunan ibn-i mezbûr Mehmed Beğ meclis-i şer'-i şerîf-i enverde bi'l-vesâye takrîr-i kelâm idüb babası ol mezbûr ile karındaşım müteveffâ-yı rabî'-i mezbûr Mahmûd Beğ hâlâ Rumkal'â'da mevcûd eşyâ ve nûkûdı havî terekelerinden bi'l-cümle saht'üş-şer'îye vasîleri olduğı sagîrân-ı mezbûrân Mehmed Emîn ve Zeyneb'in hisse-i ırsiyyelerini râhinü'l-yed olan hâlâ Rumkal'â sâkinlerinden işbu râfî'ü'l-kitâb Ebûbekîrzâde sa'adettü Mehmed Beğ bana def' ü teslîm itdikde (silik) yedinden bi'l-vekâle tamâmen ve kamîlen ahz u kabz idüb müteveffâ-yı ol mezbûrun a'rûz ve nûkûdını havî terekesine müte'allik amme-i da'vadan mûmâileyh Mehmed Beğ ile karındaşları Kadrî Beğ ve Abdüs Beğ ve Ali Beğ ve Rumkal'â ahâlîsinden muharrerü'l-esâmi kimesnelerin zimmetleri ibrâ ve iskât ma'nâsına bi'l-vesâye taliban kat'-ı nizâ ve ref' ü def' eyledim deyu hüve'l-vâki' hıfzü'l-makâl bi't-taleb ketb ve imlâ olundı

Fî 24 Receb Sene 1245

Şuhûdü'l-hâl: Abd-i masîr faziletlü Mehmed (silik) Hâfız, Re'isü'l-a'yân atufetlü Hacı Sâdık Efendi, Nakîbü'l-eşrâf Mehmed Efendi, Biraderleri Haylaz Efendi, Haylaz Dede Ağa

Sayfa No: 388	Hüküm No: 59b	Târih H: 24 Receb 1245 M: 19 Ocak 1830
Belge Türü: İ‘lâm	Belge Konusu: Miras Anlaşmazlığı	
Belgenin Özeti: Çukur Mahallesi’nden Hüsniye bint müteveffâ İbrâhîm’in zevci vekalet vererek mahkemeye eşinden kendisine kalan mülkün Hadice tarafından haksız yere zapt edildiğini iddi‘â etmektedir.Hadice Hâtûn cevap olarak bahsedilen mülkü müvekkilenin annesi A‘îşe Hâtûn’dan satın aldığını ve şahitlerin de şehadetleriyle kanıtlaması ve tarafların muarazadan men‘ edilmesine dair.		

Medîne-i Ayntab'da Çukur Mahallesi'nde sâkin Hüsniye bint müteveffâ İbrâhîm'in zevci ve tarafından husûs-ı âtî'l-beyân vekîl olduğu zâtı a'rifân Hırmacı Es-Seyyîd Ahmed bin Hüseyin (silik) Mehmed Şerîf bin Mehmed nâm kimesneler şهادetleriyle ber nehc-i şer'i sâbit ve sübût vekâletine hüküm-i şer'i lâhık olan Es-Seyyîd Abdurrahman bin Mehmed Emîn nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikr-i âtî bir bâb menzili vaz'-ı yedi mütehakkık olan zâtı ma'rûf işbu ba'isü'l-vesîka Hadice Hâtûn ibnite Ebubekîr mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb yine medîne-i mezbûrede Tarla-yı Cedîd Mahallesi'nde kâin kıbleten ba'zı abacı dükkanı ve ba'zen Dul bağın menzili ve şarken tarîk-i amm ve garben Penseci Emîn menzili ve şimâlen Mehmed menzili ile mahdûd tahtânî bir bâb beyt ve bir mikdâr havlûyı müstemel bir bâb mülk-i menzil zevcem mütevekkile-i mezbûrenin babası müteveffâ-yı mezbûrun hayâtında yedinde mülkü ve ba'd-ı vefât terekesinden olub sekiz sehm i'tibariyle bir sehmi zevcesi kayınvâidesi A'îşe Hâtûn ibnite Ş'abâna ve yedi sehmi farazâ ve reddeden kızı mütevekkilem bint-i mezbûreye mevrûs ba'de zevce-i mezbûre A'îşe Hâtûn dahi vefât idüb verâseti ancak kızı zevcem mütevekkile-i mezbûreye münhasıra ve ol vechile mecmû'a-ı menzil-i merkûm müvekkile-i mezbûrenin mülk-i mevrûsı olmuş iken mezbûre Hadice Hâtûn menzil-i merkûmı fuzûli ve bî-gayr-ı hak zebt ve vaz'-ı yed etmeğle suâl olunub menzil-i merkûmdan keff-i yed ve müvekkilem mezbûre için bana teslim olunmasına tenbîh-i şer' olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur didikde gibbe's-sual mezbûre Hadice Hâtûn cevâbında menzil-i merkûma vaz'-ı yedini ikrâr lakin menzil-i merkûmun mukaddemâ malikanesi olan mavi dinmekle meşhûr Fâtma bint Abdullâh nâm Hâtûn işbu târîh-i vesikâdan olan üç sene mukaddem tarafından bi'l-icâb ve'l-kabûl baten ve sahîhân kırk gurus semen-i medfû' ve makbuza müvekkile bint-i mezbûrenin vâidesi mezbûre

A'îşe Hâtûn dahi bey' ü temlîk ve teslîm ol dahi ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabûl mezbûre A'îşe Hâtûn dahi üç sene mürûrunda menzil-i merkûmı kızı müvekkile mezbûrenin huzûrunda menzil-i merkûmı vâlidesi mezbûre A'îşe'nin mülki olduğunu musaddıka olduğu halde kezâlik bi'l-icâb ve'l-kabûl baten ve sahîhân kırk guruş semen-i medfû' ve makbuza Oralıoğlu Ebûbekîr bin Osmân nâm kimesneye bey' ve temlîk ve teslîm ol dahi ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabûl mezbûr Oralıoğlu Ebûbekîr dahi üç sene mürûrunda kezâlik bi'l-icâb ve'l-kabûl baten ve sahîhân kırk guruş semen-i medfû' ve makbuzı bana bey' ü temlîk ve teslîm ben dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve kabûl etmemle ol vechile menzil-i merkûmı ancak vaz' iderim deyu ba'de'l-def' ve'l-inkâr rafî'-i mezbûre Hadice Hâtûn'dan ber vech-i meşrûh ref'-i mezkûrını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-i ricâl-i müslimînden ve mahalle-i mezbûre ahâlîsinden Tüfenkci sipahi Ebûbekîr Ağa ibn Halîl ve Ebûbekîr Ferîd Efendi ibn Abdullâh nâm kimesneler li-ecl'iş-şehâde meclis-i şer'î hazırân olub eserü'l-istishâd fi'l-hakîka menzil-i mahdûd-ı mezkûrı mukaddemâ malikanesi olan mavi dinmekle meşhûre Fâtma bint Abdullâh nâm Hâtûndan işbu târîh-i vesikâdan olan üç sene mukaddem tarafından bi'l-icâb ve'l-kabûl baten ve sahîhân kırk guruş semen-i medfû' ve makbuz müvekkile bint-i mezbûrenin vâlidesi mezbûre A'îşe Hâtûn bint(t) Şa'bân'a bey' ve temlîk ve teslîm ol dahi ba'de'l-iştirâ olunmak ve't-tesellüm ve'l-kabûl mezbûre A'îşe Hâtûn dahi üç sene mürûrunda menzil-i merkûmı kızı müvekkile-i mezbûrenin huzûrunda menzil-i merkûm vâlidesi mezbûre A'îşe Hâtûn'un mülki olduğunu musaddıka olduğu halde kezâlik bi'l-icâb ve'l-kabûl baten ve sahîhân kırk guruş semen-i medfû' ve makbûz Oralıoğlu Ebûbekîr bin Osmân nâm kimesneye bey' ü temlîk ve teslîm ol dahi ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabûl mezbûr Oralıoğlu Ebûbekîr dahi üç sene mürûrunda kezâlik bi'l-icâb ve'l-kabûl baten ve sahîhân kırk guruş semen-i medfû' ve makbûza işbu rafî'-i mezbûre Hadice Hâtûn'a bey' ü temlîk ve teslîm itdikde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl idüb ol vechile menzil-i merkûm ber minvâl-i muharrer işbu rafî'-i mezbûrenin mülk-i müşterâsı olmak üzre ancak vaz'-ı yed eylediği ma'lûmumuzdur biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz ve şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'î itdikde gıbbe ri'âyetihi şerâiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın bu vechile müdde'a-yı vekil-i mezbûr Es-Seyyîd Abdurrahman (silik) zevcesi bint-i mezbûre Hüsniye Hâtûn izâfetle bi'l-vekâle da'vâ-yı mezkûresine râfî'-i mezbûre Hadice Hâtûn'a bi vech-i

meşrûh mu‘arazadan men‘ olunmağın mâ vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-
yevmü’r-rabî‘ ve’l-ışrîn min şehr-i Receb sene hamse ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü’l-hâl: Neccâr Ebûbekîr bin Halîl, Neccâr Es-Seyyîd Hasan, Es-Seyyîd Veli
Muhteveş, Penseci Mehmed Emîn

Sayfa No: 388	Hüküm No: M.d	Târih H: M:
Belge Türü: İ‘lâm	Belge Konusu: Alacak-Verecek	
Belgenin Özeti: Tarla-yı Atık Mahalles’inden Es-Seyyid Ahmed’in Aslan,Hizar ve Musa isimli yahûdiler’in babası Hüseyin’e ait evde,vefat etmeden önce 992 guruş...(devamı mevcut değil)		

Tarla-yı Atîk Mahalle’si ahâlîsinden Es-Seyyîd Ahmed bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde işbu bâ‘isü’s-sefer Aslan veled-i Boîs vikayetleri Hizar ve Musa veledi İbrâm nâm Yahûdiler tenahhileri ma‘rûf mesfûr Aslan’ın zevcesi Hazne bint-i mersum İbrâm ve mesfur Hizar’ın zevcesi Kırâz bint Yakûb ve mesfûr Hazne’nin halesi Senbil bint Hazar nâm yahûdiler muvacehelerinde üzerlerine da‘vâ ve takrîr- kelâm idüb mesfûrun mesfûrâtından her biri mahalle-i mezbûrede kâin mülk-i menzilimde müstahdem olub mezil-i mezkûrda mukaddemâ babam Hüseyin vefât itmezden evvel hayâtında menzil-i merkûmun ma‘lûmum olmayan mahallinde kendi mâlından mecmû‘ dokuz yüz doksan iki guruş râyîci yüz otuz beş aded (devamı mevcut değil)

Sayfa No: 389	Hüküm No: 60	Târih H: 25 Cemaziye’l-Âhir 1245 M: 22 Aralık 1829
Belge Türü: İ‘lâm	Belge Konusu: Mülk Anlaşmazlığı	
Belgenin Özeti: İbn Kôr Mahallesi’nden Mehmed bin Ali Abdullah İbrahim bin Kenan hayattanken İbn Kôr Mahallesi’nden ta‘rif edilen mülkü 390 guruşa satın aldığını fakat mirasçılarının adı geçen mülke İbrahim öldükten sonra el koydukları iddiasıyla mahkemeye başvurması ve cevap olarak davalı Apo İbrahim’in böyle bir satışı gerçekleştirmediğini savunduktan sonra,şahitlerin de şehadetiyle bu satışın sahîh olduğu anlaşılması ve davacı Mehmed’e mülküniade edilmesi hakkında.		

Ayntab'da İbn-i Kör Mahallesi'nde düyûn-i terekesinden ezyed olduğu hâlde bundan akdem vefât iden bakırcı Apo İbrâhîm bin Kenan'ın zevce-i menkûha-i metrûkesi Meryem Hâtûn ibnite Müslüm ile sulbî sagîr oğulları Ali ve İbrâhîm ve Abdullatîf ve sulbîye kebîre kızları diğeri Meryem ve diğeri Hadice ve zevce-i mezbûrenin batnında müstebîn-i hamle münhasıra olduğu le'de'sş-şer' enverde zahîr ve mütehakkık oldukdan sonra yine medîne-i mezbûrede kurb-ı Zincirli Mahallesi ahâlîsinden işbu râfî'ü'l-kitâb Mehmed bin Ali Abdullâh nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde ve sığâr-ı mezbûrun tesviye-i emirlerini ru'yet ve müteveffâ-yı mezbûrun tereke-i kâsiresini kabz ve düyûn-ı müsbitelerini ifâyâ kıbel-i şer'-den vasî ve kayyım nasb ve ta'yîn olmağla zikr-i âtî menzilin üç sehm i'tibariyle bir sehm hisse-i şâyi'asını tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan olmak üzere bi'l-vekâle ve bi'l-vesâye vaz' (silik) olan Es-Seyyîd Hâfız Ahmed Efendi ibn Hâcî Mustafa mahzarında müteveffâ-yı mezbûrun müsbit ve mahkûmun bih-i danîlerinden Büyükağazâde Mehmed Ağa ve Ahmed(t) Ağa hâzır olduğu halde üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûrun hayâtında yedinde mülki olmak üzere salîfû'z-zikr İbn-i Kör Mahallesi'nde kıbleten Arslanoğlu zimmî veresesî şarken Teblioglu zimmî ve garben Mikdâdoğlu zimmî menzilleri ve şimâlen tarîk-i amm ile (silik) dört bâb oda ve bir matbah ve bir ahûr ve hazîneler ve bi'r-i mânî müştemil bir bâb mülk-i menzili işbu târîh-i kitâb senesi evâil-i Rebi'ü'l-âhîrinde tarafından icâb ve kabûle hâvî şurût-ı müfsîdeden ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile üç yüz doksan gurus bey' ve temlik ve ben dahi ber vech-i muharrer ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve'l-kabûl semeni olan meblâğ-ı mezbûr üç yüz doksan gurus cîher-i farz-ı şer'iden zimmetinde alacağım ol mikdâr gurus her birimiz bi'r-rızâ ba'de'l-mahsûb ve't-tâkas ve'l-mukasa ve'l-kabûl ol vechile menzil-i merkûmda kendinin âslâ ve kat'â alâka ve medhali kalmayub mülk-i müşterâm olub lakin menzil-i merkûmı bana kıble't-teslîm mezbûr Apo İbrâhîm vefât itmeğîn vekîl-i vasî-i mezbûr Es-Seyyîd Hâfız Ahmed Efendi menzil-i merkûma tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan olmak üzere bi-gayrı hak vaz'-ı yed etmekle suâl olunub keff-i yed ve bana teslîme tenbîh-i şer' olunmak muradımdır didikde gibbe's-suâl vekîl-i vasî-i mezbûr Ahmed Efendi cevâbında menzil-i merkûma ber vech-i muharrer vaz'-ı yedini ikrâr lakin müdde'â-ı mezbûrun müdde'âsını inkâr idicek müdde'â-ı merkûmdan ber vefk-i müdde'â beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-i ricâl-i müslimînden Ubeyd Şeyh Mehmed ve Ali bin Ali nâm kimesneler li-ecli'sş-şehâde meclis-i şer' hâzırân olub fi'l-

hakîka sâlifü'z-zikr İbn-Kör Mahallesi'nde bir bâb mülk-i menzili müteveffâ-yı mezbûr Apo İbrâhîm bin Kenan hayâtında yedinde mülki olmak üzere işbu târîh-i kitâb senesi evâil-i Rebi'ü'l-Âhir'inde tarafından icâb ve kabûle havî şurût-ı müfsîdeden ârif bey'-i bât-ı sahîh-i şer' ile üç yüz doksan guruşa işbu müdde'â-ı mezbûr Mehmed bin Apo Abdullâh bey' ve temlîk ol dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve'l-kabûl ve semeni olan meblâğ-ı merkûm üç yüz doksan guruş mezbûr İbrâhîm'in zimmetinde işbu müdde'â-ı mezbûr Mehmed'e cihet-i farz-ı şer'iden deyni olduğu huzûrımızda ikrâr ile zahîr olan üç yüz doksan guruşa her biri bi'r-rızâ ba'de'l-t-tâkas ve'l-mukasa ve'l-kabûl ol vechile menzil-ı merkûmda Apo İbrâhîm'in âslâ ve kat'â alâka ve medhali kalmayub işbu müdde'â-ı mezbûr Mehmed'in mülk-i müşterâsı olduğu ma'lûmumuzdur bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz ve şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer' idüb şâhidân-ı mezbûrân menzil-i merkûmun sudûrını huzûr-ı şer'de beyân ideceklerinden bi'l-iltimâs kıbel-i şer'den (silik) irsâl olunan Baş Kâtib Es-Seyyîd Ca'fer Efendi menzil-i merkûma varub zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmi şuhûd-ı müslîmîn huzûrlarında akd-ı meclis-i şer'-i ali itdikde şâhidân-ı mezbûrân menzil-i merkûmun hudûdını şuhûd-ı müslîmîn hazır oldukları halde bi't-tamam bi'l-irae tahdîd ve beyân ve tekml-i şehâdet eylediklerini kâtib-i merkûm (silik) ümenâ-i şer' ile meclis-i şer'a gelüb ali vukû' inhâ ve takrîr etmelerine gıbbe'r-ri'ayetihi şerâ'iti'l-kabûl şehadetleri makbûl olmağın mücebiyle ba'de'l-hükm ve't-tenbîh mâ vakâ' bi't-taleb ketb olundı hurire fi'l-yevmü'l-hâmis ve'l-ışrîn Cemaziye'l-âhir sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Ağa, Mehmed Ağa, ve İbrâhîm

Sayfa No: 389	Hüküm No:61	Târih H: 24 Cem.-Âhir 1245 M: 21 Aralık 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Vasi ta'yîni	
Belgenin Özeti:Taşaglı Karyesi'nden vefat eden Direv bin Abdullah'ın küçük oğlu Yusuf'un üzerine vasi ta'yîn edilmesine dair.		

Ayntab'a tabi' Taşağlı Karyesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Direv bin Abdullâh'ın sulbî sagîr oğlu Yusuf'un tesviye-i emrini ve mâl-ı mevrûsunu ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olumak lâzım ve mühim olmağla emânet

ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmi müslîmîn haberleriyle lede's-şer'i enver zahîr ve mütehakkık olan müteveffâ-yı (silik) Ömer oğlu râfî'-i hâze'l-kitâb Mehmed bin Balo'yı hâkim-i mevki'-i sadr-i kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi sagîr-i mezbûrun vakt-i rûşt-i sedâdına değin tesvîye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûsını ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn buyurdukda ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve merâsimlerini kemâyenbagî edâya müte'ahhid ve iltizâm itmeğin mâ vâkî' bi't-taleb ketb olundı tahrîren fî'l-yevmü'r-râbî' ve'l-ışrîn min Cemaziye'l-âhir sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:

Sayfa No: 389	Hüküm No:62	Târih H: 03 Receb 1245 M: 29 Aralık 1829
Belge Türü: İ'lâm	Belge Konusu:Alacak-verecek	
Belgenin Özeti:Şeyh Hüseyin'in Bağdadi Dervîşi Ali bin Abdullah'dan yaptıkları alışveriş sebebiyle 42 kuruş borcu olduğunu fakat bu borcu ödemediği için mahkemeye başvurmuştur,mahkeme şahitlerin şهادetiyle Şeyh Hüseyin'e alacağı olan 42 kuruşu,borçludan edâ etmesine dair.		

(silik) ahâlîsinden işbu râfî'ül-kitâb Şeyh Hüseyin bin Şeyh Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Bağdâdî dervîşi Ali bin Abdullâh mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mezbûr Dervîş Ali tegayyürda ahz ü i'tâmız olmağla işbu târîh-i kitâbdan dört mâh mukaddem ahz u i'tâmız olmağın medîne-i Hımarda ru'yet eylediğimizde ba'd-ı küllî hesâb zimmetinde bâkî kırk iki gurusu alacak hakkım zuhûr idüb meblâğ-ı bâkî-i merkûm bana sahîhân deyni olduğunu kirarân ve mirarân ikrâr dahi etmeğle meblâğ-ı bâkî-i merkûmı hâlâ taleb iderim suâl olunsun didikde gibbe's-sual müdde'â-ı mezbûr Şeyh Hüseyin bin Şeyh Mehmed'den ber vefk-i müdde'â beyyine taleb oludukda udûl-i ahrâr-i ricâl-i müslimînden Bağdâdî Seyyîd Mat bin Cemîl Mehmed(?) bin Ahmed nâm kimesne li-ecli's-şehâde meclis-i şer' hâzırân olub eserü'l-istişhâd fî'l-hakîka mezbûr Dervîş Ali cihet-i şer'den zimmetinde kırk iki gurusu işbu müdde'â-yı mezbûr Şeyh Hüseyin'e deyni olmağın bizim huzûrumuzda ikrâr eyledi biz bu husûsa bu minvâl üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer' itdikde gibbe ri'âyeti'l-kabûl şehâdetleri mücebiyle

bade'l-hükm mezbûr Şeyh Hüseyin mezbûr Dervîş Ali mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb ittikâ-yı edâsına hükm-i şer'-i hak olan meblâğ-ı merkûm kırk iki guruş mezbûr Dervîş Ali bana tamâmen def' ve teslîm itdikde ben dahi yedinden bi't-tamam ve'l-kabûl ahz u kabz idüb mezbûr Dervîş Ali'nin yed ve zimmetinde bir habbe hakkım ve alacağım bâkî kalmadı didikde gibbe't-tasdikü's-ser' ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurire fi'l-yevmi's-sâlis min şehr-i Recebü'l-ferd sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Ahmed bin Ali,Mehmed bin Kâsım,Mehmed bin Memiş,Ali bin Abdullâh

Sayfa No: 390	Hüküm No:63	Târih H: 05 Receb 1245 M: 31 Aralık 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Vasi ta'yîni ve nafaka tespiti	
Belgenin Özeti:Şehreküstü Mahallesi'nden vefat eden Hâcî Mehmed bin Ahmed'in küçük kızı Fatma'nın üzerine vasi ta'yîn edilmesine ve günlük 16 para olarak nafaka tespit edilmesine dair.		

Medîne-i Ayntab'da Şehreküstü Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Hâcî Mehmed bin Ahmed'in sulbîye sagîre kızı Fâtma'nın tesvîye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûsunı ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve lâbüdd olmağla emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire idüğü zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmi müslimîn haberleriyle lede's-şer'ü'l-enver zahîr ve mütehakkık olan sagîre-i mezbûre Fâtma'nın vâlidesi işbu rafî'ü'l-vesîka Meryem bint Ali nâm hâtûnı hâkim-i mevki'-i sadr-i kitâb tûbâ-lehu ve hüsn-i meâb efendi hazretleri sagîre-i mezbûrenin vakt-i rüşd-i sedâdına değin tesvîye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûsunı ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn buyurub ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve merasimini kemâyenbagî edâya müteahhide ve mültezim oldukdan sonra vasî-i merkûme Meryem iade-i kelâm idüb sagîre-i mezbûre hâlâ taht-ı terbiyemde olub lakin nafaka ve kisve bahaya eşedd-i ihtiyacı olmağla kıbel-i şer'den kadr-i ma'rûf nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur didikde gibbe't-tasdikü's-ser'î hâkim-i mevki'-i sadr-i kitâb tûbâ lehû ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve bahâsıçûn mâl-ı mevrûsundan olma üzre târîh-i kitâbdan kâdr-i ma'rûf idüğü

zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmi müslimîn ihbârlarıyla zâhir olan küllî yevm on altı pâre nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr idüb meblâğ-ı mefrûz-ı mezkûrî sagîre-i mezbûrenin malzemesine harc u sarf ve lede'l-hâce istidâne ve vakt-i zaferde ber minvâl-i muharrer sagîre-i mezbûre Fâtma'nın mâl-ı mevrûsını rücu' ve vasî-i mezbûre Meryem bin Ali nâm hâtûna izn ve rûhsat virmeğîn mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurire fi'l-yevmü'l-hâmis şehr-i Recebi'l-ferd sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Abacı Uluv, ve Mehmed bin Hâcî Mehmed, ve Muhzır İbrâhîm

Sayfa No: 390	Hüküm No:64a	Târih H:05 Receb 1245 M:31 Aralık 1829
Belge Türü: İ'lâm	Belge Konusu:Mirasa varislik iddi'âsı	
Belgenin Özeti:Büyük Kızılhisâr Karyesi'nden Hâcî İbrâhim,Sagîr İsmail'in amcaoğlu olduğunu bu sebeple ölen Sagîr İsmail'in mirasında hak sahibi olduğunu iddi'â ederek mahkemeye başvurması fakat şahidi olmaması sebebiyle akrabalık bağını kanıtlamayarak iddi'âsının mahkeme tarafından reddedilmesine dair.		

Medîne-i Ayntab'a tabi' Büyük Kızılhisâr Karyesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Sagîr İsmâ'il bin Maho Mehmed'in dedesinin li-ebeveyn amiyy oğlunun oğlu ve ber vech-i âtî uzviyet-i nesebiye cihetinden vârisi olduğunu iddi'â iden Hâcî İbrâhîm bin Hâcî Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde sagîr müteveffâ-yı mezbûrun vâlidesi ve hasrâ-i vârisesi olmak üzere terekesine bi'l-verâse vâzi'ü'l-yed olan zât-ı mu'ârrefe işbu ba'isü'l-vesîka Zeyneb bint Mustafa mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb sagîr müteveffâ-yı mezbûr İsmâ'il'in babası Maho Mehmed'in babası Ömer'in babası Süsî İsmâ'il'in babası Kasab Ömer ile benim babam Hâcî Ahmed'in babası Hâcî Abdullâh li-ebeveyn karındaşlar olub babaları ismi Alaca Ahmed dedeleri ismi Hallâc Ömer ve vâlideleri ismi Fâtma bint Hasta Mehmed ve maskat-ı re'slerimiz Büyük Kızılhisâr Karye'si olmağla müteveffâ-yı sagîr-ı mezbûrun verâseti vâlidesi mezbûre ile cihet-i merkûmeden bana münhasıra (silik) gayr-ı vâris ve terekesine müstehak aher olmamağla ümm-i mezbûrenin bi'l-verâse vâzi'ü'l-yed olduğu tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan üç sehm i'tibariyle hisse-i irsiyye-i ma'lûmemi talep iderim suâl olunub keff-i yed ve bana teslîme ümmü'l-mezbûre Zeyneb Hâtûn'a tenbîh-i şer' olunmak muradımdır didikde gibbe's-suâl ümm-i

mezbûre Zeyneb Hâtûn cevâbında oğlu müteveffâ-yı sagîr-ı mezbûrun terekesine hasrâ-i verâse olmak üzre bi'l-vesâye yedini ikrâr lakin müdde'â-i mezbûr Hacı İbrâhîm'in ber vech-i muharrer verâset müdde'âsını inkâr idicek müdde'â-i mezbûrdan ber vefk-i müdde'â beyyine taleb olundukda ba'de'l-istimhâl ve'l-imhâl müdde'â-i mezbûr ber minvâl-i muharrer müdde'âsını bu vechile isbât ve beyân idemeyüb talebiyle ümm-i mezbûre Zeyneb Hâtûn bi'l-muvâcehe ala vefk-ül-mes'ûl yemîn-billâh aliyyü'l-ali itmeğin mûcebiyle müdde'â-i mezbûr Hacı İbrâhîm ber minvâl-i muharrer verâset da'vâsıyla bilâ beyyine-i âdile ümm-i mezbûre Zeyneb Hâtûn mu'arazadan men' olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l-hâmis şehr-i Recebi'l-ferd sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Hacı Kehyâ,Hâfız Ahmed Efendi,Dişi Kırık Mehmed,Gırgırcıoğlu Ahmed,ve Kafesoğlu Mehmed

Sayfa No: 390	Hüküm No:64b	Târih H: 07 Receb 1245 M: 02 Ocak 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Vasi ta'yîni ve miras teslîmi	
Belgenin Özeti:Rumkal'a Kasabasından vefat eden Mehmed Beğ vefatından evvel kardeşi Server'e vasi ta'yîn olunan annesi Fatma Hâtûn ile kız kardeşi Cemile'ye kalan mirasın vekiller tarafından tamâmen teslim edildiğine dair.		

Medîne-i Ayntab civârında Rumkal'â Kasabası'nda sâkin iken bundan akdem vefât iden Mehmed Beğ ibn El-hâcc Mehmed Sâdık'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtma Hâtûn ibnite Mehmed Beğ ile sulbî kebîr oğlu Abdurrahîm Beğ ve sulbî sagîr oğlu Mehmed Server ve sulbîye kebîre kızı Cemîle'ye münhasıra olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra ibn-i mezbûr Mehmed Beğ kendi nefsinden asaleten er karındaşı sagîr-i mezbûr Server'e kıbel-i şer'den vasî nasb olunmağla vesâyetde vâlidesi Fâtma Hâtûn ile kız karındaşı bint-i mezbûre Cemîle taraflarından umûr-ı mirâslarını ve hisse-i irsiyyelerini ahz u kabz olduğu Ali Ağa ibn Ahmed ve Molla Ömer bin Hasan nâm kimesneler şehâdetleri sâbit olmağla vekâlete meclis-i şer'-i şerîf-i enver hâlâ Rumkal'â'da sâkin işbu râfi'ü'l-kitâb Ebûbekîrzâde Mehmed Beğ tarafından husûs-ı âti'l-beyânı tasdîke vekâleti Ma'rûf Efendi ibn Mehmed mahzarında bi'l-verâse ve bi'l-vesâye ve bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm

idüb babam mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr hâlâ Rumkal'â'da mevcûde eşyâ ve nûkûdî hâvî ber müceb-i defter-i müfredât tarlasız mûmâileyh Mehmed Beğ bana edâ(t) ve teslîm itdikde ben dahi yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz u kabz idüb mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûrun arûzı ve nûkûdî hâvî(t) terekesine müte'allık amme-i da'vâdan müvekkil-i mûmâileyh Mehmed Beğ ile karındaşları Kâdri Beğ ve Ubusî Beğ ve Ali Beğ ve Rumkal'â ahâlîsinden mazbûtü'l-esâmi kimesnelerin zimmetlerine bi'l-verâse ve bi'l-vekâle irâd ve iskât ve bi'l-vesâye ? eyledikde vekil-i mezbûr Mehmed A'rif Efendi ber vech-i muharrer ibrâ-ı merkûmı kabûl eyledi didikde gıbbe't-tasâdik mâ vakâ' bi't-taleb ketb olundu

7 Receb Sene 1245

Şuhûdü'l-hâl: Ayntab müftîsi faziletli efendiler,

 Beğ Efendiler, Nakibü'l-eşrâf Mehmed Efendi, Biraderi Hüseyin Efendi, Hüseyin Dede Ağa

Sayfa No: 391	Hüküm No:65	Târih H: 09 Şaban 1245 M: 03 Şubat 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Mülk satışı	
Belgenin Özeti:Müteveffa eşinden kalan arsanın yarısının 100 kuruşa Seyyid Mehmed ve Maho Mehmed'e satıldığına dair.		

(silik) ve kebîre kızı hâzıra-i mezbûreye mevrûs olmuşdu lakin zevcem müteveffâ-yı mezbûrun tereke-i menkûlesi deyn(t)-i müsbitisini vefâ itmeyüb nısf bağ-ı merkûmun dahi bey'i lâzım gelmeğin biz dahi nısf bağ-ı mezkûrî bilâ izn (silik) ba'de'l-müzayede ve gıbbe inkıtâ'ır-rağbe tarafından icâb ve kabûle hâvî şurût-ı müfsideden ârî bi't-tashîh-i şer' ile el-yevm semen-i mislû idüğü zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi müslimîn ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olan yüz guruşa ben bi'l-verâse ve bi'l-vesâye ve Hâzıra bint-i mezbûre bi'l-verâse mezbûrân Seyyîd Mehmed ve Maho Mehmed'e bi'l-iştirâkü's-seviyy bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimizde anlar dahi ber minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblâğ-ı merkûm yüz guruş mezbûrân Seyyîd Mehmed e Maho Mehmed (silik) def' u teslîm itdikde biz dahi yedinden bi'l-verâse ve bi'l-vesâye bi't-tamam

ve'l-kabûl ahz u kabz ve mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûrun defter-i kassâmına idhâl eyledik fima ba'd nısf bağ-ı mahdûd-ı mezbûrda benim ve vasîleri oldığım sığâr-ı mezbûrânın ve Hâzıra bint-i mezbûrenin âslâ ve kat'â alâka ve medhalimiz kalmayub mezbûrtân Seyyîd Mehmed ve Maho Mehmed'in iştirâk-ı seviyy vechi üzre mülk-i müşterâları olmuştur deyu zevce(t)-i vasî-i mezbûrenin bi'l-cümle takrîr-i meşrûhını hâzıra-ı mezbûre A'îşe ile müşteriyân-ı mezbûrândan her biri gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurire fi'l-yevmü't-tasi' min şehr-i şa'bânü'l-mu'azzam sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ferîşoğlu Molla Mahmûd, Tokatlıoğlu Hâcî Mehmed, Seyyîd Mehmed Halef ibn Hüseyin

Sayfa No: 391	Hüküm No:66	Târih H: 25 Şaban 1245 M: 19 Şubat 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Mülk satışı	
Belgenin Özeti:Kayser Mahallesi'nden vefat eden Hadice'nin çocuklarının nafaka ihtiyaçları için velileri İbrahim bin Molla Mustafa marifetiyle,miras kalan evin 45 kuruşa Durdı Mehmed bin Mustafa'ya satılması hakkında.		

(silik) Kayser Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem müteveffîye olan Hadice bint Asakir Mehmed'in sadrî-i sagîr oğlu ve sadrîye sagîre kızı Emîne'nin li-eb ceddleri ve velileri İbrâhîm bin Molla Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i kadîm-i enverde mahalle-i mezbûre ahâlîsinden işbu râfî'ü'l-kitâb Durdı Mustafa nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı sahîh-i şer' ve i'tiraf-ı sarîh-i mer'î idüb mahalle-i mezbûrede vâki' kıbleten Poyrazoğlu menzili ve şarken Bostânoğlu menzili ve garben Seferoğlu menzili ve şimâlen tarik-i amm ile mahdûd bir tahtânî beyt ve havlû-yı mu'ayyeneyi müştemil bir bâb menzil işbu sagîrân-ı mezbûrânın vâlidesi mezbûre müteveffîye Hadice ibnite Mehmed'in yedinde mülki olup ba'de'l-vefât sadrî oğlu İbrâhîm ile sadrîye kızı Emîne'nin mülk-i mevrûsları olup lakin sagîrân-ı mezbûrânın zarûret-i nafakaları olup ve menzil-i mahdûd-ı mezkûrdan ma'ada nesneleri (silik) ber müceb-i fetvâ-yı münîfe menzil-i mahdûd-ı mezkûrun bey'i lâzım gelmeğın tarafından icâb ve kabûle hâvî şurût-ı müfside ve ukûd-ı mubtiladan ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'îyle müşterî-i mezbûr Durdı Mehmed bin Mustafa'ya kırk beş gurus bi'l-vesâye bey' ve

teslîm ve temlîk idüb ol dahi tesellüm ve temellük eyledikten sonra semeni olan meblâğ-ı mezbûr kırk beş gurus müşteri-i merkûm Durdı Mehmed yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz u kabz idüb bey'-i mezkûrun takrîr ve gabnına müte'allik âmme-i da'vâdan mezbûr Durdı Mehmed'in kabûle hâvî zimmetini ba'de'l-ibrâ fîmâ ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûrda sagîrân-ı mezbûrânın âslâ ve kat'â alâka ve medhalleri kalmayub mezbûr Mehmed'in mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sarfıdır keyfe mâ-yeşâ mutasarrıf(t) olsun didikde gıbbe't-tasdik-i şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî'l-yevmi'l-hâmis ısrîn şehr-i şa'bân sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Bostânoğlu Hüseyin,Alış? Kahyâ,Asakirin karındaşı Hâlîl,Kara Ahmed,ve gahruhum

Sayfa No: 391	Hüküm No:67	Târih H: 23 Şaban 1245 M: 17 Şubat 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Tereke	
Belgenin Özeti:Karacaviran Karyesi’nden ailesi vefat eden A’îşe isimli kızının zevci Amiyyoğlu Mustafa’nın talebiyle,ebeveynlerinden kalan malların defterine dair.		

Ayntab'a tabi' Karacâvîrân Karyesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Mustafa bin Abdullâh ve Emîne bint Mustafa Hâtûn (silik) Abdullâh nâm zevcâtın sulbîye kızları A'îşe'nin velî-i akrebi ve zevci kıbel-i şer'den vasî-i mansûbı olan li-ebeveyn amiyy oğlu Mustafa bin Mehmed'in talebiyle sagîre-i mezbûrenin ebeveyni müteveffiyân-ı mezbûrânın mevrûs-ı tahdîd ve takvîm ve zevci mezbûra teslîm olunan mâlının defter-i terekesidirki(t) ber vech-i âtî zikr olunur hurire fî'l-yevmi's-sâlis ısrîn şehr-i şa'bânü'l-mu'azzam sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Döşek mütelli Aded 2 25 gurus	Yasdık Aded 2 10 gurus	Kıl yorgan Aded 1 5 gurus
Kalem Aded 2 35 gurus	Sür mavi donluk entarî Aded 4 40 gurus	Gömlük ve Don 2 ve 1 aded 15 gurus

Bedi gömlek Aded 1 7 guruş	Haleb Çenberi Aded 4 6 guruş	Bekmez bahâsı 20 guruş
Çuval Aded 6 15 guruş	Mebrûm Gömlek Aded 2 30 guruş	Kız karıdaşı indinde harâr 15 guruş
Cem'an yekûn 273 guruş Yalnız iki yüz yetmiş üç guruşdur		

Sayfa No: 392	Hüküm No:68	Târih H: 23 Şaban 1245 M: 17 Şubat 1830
Belge Türü: İ'lâm	Belge Konusu:Cinayet ve vasi ta'yîni	
Belgenin Özeti: Ehl-i Cefa Mahallesi'nden Kab-ı Değirman denilen yerde kazma darbesiyle öldürülen Serkiz'in terekesinin eşi Sofiya ve çocuklarına düşmesi ayrıca Es-Seyyid Ahmed Efendi'nin çocuklar üzerine vasi ta'yîn olunması ve Serkiz'in fail-i meçhul cinayetini işleyen kişinin Mayer olduğu iddiasıyla mahkemeye başvurulması ardından bu iddiayı reddeden Mayer'e yemin ettirilmesi buna rağmen Mayer'in suçlu bulunup 10.000 gümüş diyet parası ödemesine ve bunun 1250 gümüşünün Sofiya'ya verilip kalan kısmını ise çocuklara paylaştırılmasına dair.		

Medîne-i Ayntab'da Ehl-i Cefâ Mahalle'si mütemekkinlerinden olub işbu târîh-i kitâb senesi Cemaziye'l-Âhire'nin sekizinci günü medîne-i mezbûre hâricinde Haleb tarîk-i kenârında Kâb-ı Değirmân dinmekle meşhûr olan Fermâne karîb-i Kumrı Boğazı nâm mahalde ve Değirmân-ı merkûmun savt-ı istimâ' olunub kimesenin mülki olmayan tarîk-i amm kenârında derede ber vech-i âtî mecrûhân fâil-i ma'lûm olmayacak olduğu halde maktûl bulunan Serkiz veled-i Kendur zımmînin verâseti zevce-i metrûkesi Halebli Sofiya bint Yusuf nâm nasranîye ile sulbî sagîr oğlu Kendur ve sulbîye sagîre kızları Sabre ve Marye ba'de'l-inhisâr sığâr-ı mersûmân zikr-i âtî husûsı ru'yet için kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olunan Es-Seyyîd Ahmed Efendi ibn El-hâcc Mehmed Efendi meclis-i şer'imizde zevce-i mersûme Sofiya nasranîye hâzır olduğu hâlde medîne-i mezbûrede Kayacık Mahalle'si re'ayâsından olub Değirman-ı merkûmda müste'cir etmeğin değirmancı Mayer veled-i Karabit nâm zımmî muvacehesinde bi'l-vesâye üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm vasîleri olduğım sığâr-ı mersûmânın babaları helâk-ı mesfûr Serkiz zımmî kimesnenin mülki olmayan mahal-

i merkûmda rakabesinde bir yerinde ve bir başında bir yerinde külünk yarasıyla mecrûh ve katîl bulunub katîl-i mansûrî değirmân-ı merkûmun müste‘cir-i mesfûrun(t) değirmânı Mayer zımmî amden cerh ve katl itmişdir suâl olunub müceb-i şer‘-i icrâ olunmak bi’l-vesâye matlûbumdur didikde gıbbe’s-suâl değirmâncı mesfûr Mayer zımmî cevâbında fi’l-hakîkâ helâk-ı mersûm ve değirmân-ı mezkûre-i karîb kimesnenin mülki olmayub değirmân-ı mezkûrdan savt-ı istimâ‘ olunan tarîk-i amm kenârında derede rakabesinde bir yerinde ve başında bir yerinde külünk yarasıyla cerhân maktûl bulunub ve mahal-i merkûme-i karîb sat-ı istimâ‘ olunur değirmân-ı merkûmdan ma‘ada mahal olduğunu ikrâr lakin maktûl-i mesfûrî ben cerh ve katl itmedim katli dahi ma‘lûmum değildir deyu inkâr etmeğle müdde‘a-i vasî-i mezbûrun ber vech-i muharrer müdde‘asına beyyine taleb ityân-ı beyyineden izhâr ve acz birle kassâma taleb olmağın değirmâncı mesfûr Mayer zımmîye vech-i şer‘ üzre yemîn teklîf olundukda alâ vefki’l-mes’ûl elli def‘a yemîn-i billâhillezî ‘alâ Îsâ ‘Aleyhi’s-selâm itmeğın mücebiyle kîbel-i mesfûrun diyet-i kamilesi olan on bin dirhem gümüşden zevce-i hazıra-ı mersûme Sofiya nasrânîye semen-i hisse-i irsiyyesine isâbet iden bin iki yüz elli dirhem gümüşün mutalebesine müte‘allık amme-i da‘vâdan değirmâncı mesfûr Mayer zımmînın kabûle hâvî zimmetini bi’l-verâse ibrâ ve iskât etmeğle ancak sığâr-ı mersûmânın hisselerine isâbet sekiz yük yedi yüz elli dirhem gümüş târîh-i kitâbdan üç sene tamamına değin üç taksît ile sığâr-ı mersûmun içün vasî-i mezbûr Seyyîd Ahmed Efendi’ye edâ ve teslîme değirmâncı mesfûr Mayer zımmîye tenbîh-i şer‘ olunmağın mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundı hurire fi’l-yevmi’s-sâlis ısrîn şehr-i Şa‘bân sene hamse ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü’l-hâl:

Sayfa No: 392	Hüküm No: 69	Târih H: 21 Şaban 1245 M: 15 Şubat 1830
Belge Türü: İ‘lâm	Belge Konusu: Borç iddi‘âsı	
Belgenin Özeti: Yozgat Kazası’ndan Mahmud Efendi’nin Mikdad Ağa vekaletiyle kendisine borcu olduğu gerekçesiyle Ali bin Hâcî Mehmed’i dava etmesi ve alacağı iddi‘â edilen 247,5 kuruş için mahkemeye başvurmasına binâen Ali’nin bunu reddetmesi ve yemin ederek suçlamalardan sıyrılmasına dair.		

Yozgat Kazası'nda sâkin Mahmûd Efendi ibn Osmân nâm kimesne tarafından ber vech-i âtî vekâletine binâen idhâl iden hâlâ medîne-i Ayntab mütesellim(t) (silik) Mikdâd Ağa ibn El-hâcc Ömer meclis-i şer'-i şerîfde Ayntab ahâlîsinden Ali bin Hâcî Mehmed nâm kimesne mahzarında medîne-i mezbûre bezzâsistânında tüccârdan (silik) Sâlih Ağa ibn Hâlîl nâm kimesne hâzır olduğu halde bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûr Mahmud Efendi'nin (silik) bundan akdem Kürddağı'nda bey' eylediği vezn ve fiyâtı beynlerinde ma'lûm ve hân-ı semeninden zimmetinde iki yüz kırk yedi buçuk guruş alacak hakkı meblâğ-ı mezbûrî merkûm Ali'den kabz ve eşyâ-i mebi' esmânından hâzır-ı mezbûr Sâlih Ağa'ya deyni olan iki yüz kırk yedi buçuk guruşa mahsûben mezbûr meblâğ(t) def' ve teslîm etmek üzere mua'nven ve mersûm ve mahtûm irsâl iylediği bir kıt'a mektûb mücebince tarafından beni kabûle mevkûf vekâlet-i mutlâka âmme ile vekil idüb haber-i vekâleti bana vâsıl oldukda ben dahi vekâlet-i merkûmeyi kabûl itmemle meblâğ-ı merkûm iki yüz kırk yedi buçuk guruş mezbûr Ali'den bana teslîmi(t) taleb iderim suâl olunub bana teslîm olunmaya tenbîh-i şer' olunmak muradımdır didikde gıbbe's-suâl mezbûr Ali cevâbında müdde'a-i mezbûrun vekâletini ikrâr lakin müvekkil-i mezbûr Mahmûd Efendi'ye hân-ı semeninden iki yüz kırk yedi buçuk guruş deyni olduğunu inkâr idicek müdde'a-i vekîl-i mezbûrdan beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz birle bi't-taleb-i mezbûr bi'l-muvâcehe alâ vefkû'l-mesûl yemîn-i billâhî'l-aliyyü'l-a'lâ itmeğin mücebiyle vekîl Mikdâd Ağa da'vâ-yı mezkûresiyle mezbûr Ali'ye bilâ beyyine-i âdile mu'arazadan men' olunmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ısrîn min şehr-i Şa'bân sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Ali Ağa selâm ağası, ve Mar'aşlı Ali tabi'ü'l- Ali Ağa, ve Ahmed tabi'-i Ağa-yı mûmâileyh

Sayfa No: 392	Hüküm No: 70	Târih H: 11 Şevval 1245 M: 05 Nisan 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vakfiyyet	
Belgenin Özeti: Beğ Mahallesi’nden Hüseyin bir Serkiz kendisine ait vakfa Es-Seyyid Ahmed Efendi’yi mütevellî nasp etmesi,ayrıca kendisine ait bir dut bahçesini geliri Beğ Cami’nde Ramazan ayında şırlağan yağı hayrı yapılmak ve kandil yakılmak amacıyla kullanılıp,arta kalan gelirin mütevellîye ait olması ve Hüseyin’in hayattaken mütevellî olup öldükten sonra mütevellî nasbı için kaidelerin belirlenmesine dair.		

Medîne-i Ayntab'da vâki' Beğ Mahallesi sâkinlerinden olan sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât Hüseyin bin Serkîz nâm kimesne meclis-i şer'-i kadîm-i enverde vakf-ı âti'l-beyân li-ecli't-tescîl mütevellî nasb eylediği Es-Seyyîd Ahmed Efendi ibn Hâcî Mehmed Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûra tabi' Leylangeç mezra'ası tûrâbında kâin kıbleten Fakîoğlu ve şarken Mine'nin oğlu mülki ve garben Fâtma Hâtûn mülki ve şimâlen Hilmoğlu Çayırı ile mahdûd bir kıt'a iki yüz ağaç dut bağçesi vakf-ı âti'l-zikrin sudûrını kadr-i yedimde mülküm olmağla mülkümünden ihrâc ve hasbeten lillâhi te'âlâ vakf ve habs ve şöyle şart iyledimki mahdûd-ı mezkûr bağçe beher sene mütevellî yediyle icâr ve istiğlâl olunub gallesinden ol bağçe-i mezkûrun ba'de'l-ihrâc fazlasından altı guruş şırlağan yağı iştirâ olunub Beğ Cami'-i Şerîfine beher sene Ramazân-ı Şerîf duhûlünde ikâd-ı kanâdıl oluna ve yine galle-i bakîyeyi mütevellî olan evlâdımdan la'l-zikr mesal hazre'l nişin beynlerinde taksîm ideler ruhum için isticlâb-ı davât-ı firâvân oluna ve vakf-ı şerîf mâdâm ben hayâtda oldukça ben mütevellî olub icrâ-yı şurût idem bi emrillahi te'âlâ emr-i mev'idem ile vefât ider işim evlâd-ı zükûrumun ekber ve erşedi mütevellî olub evlâd-ı sâirem ile hasıla-ı vakfı beynlerinde la'l-zikr mesal hazre'l nişin taksîm ideler ba'de evlâd-ı evlâd-ı evlâdları minvâl-i muharrer üzre (silik) bi'l-küllîye zükûr ve inâs ve evlâdlarım müteharriz olur ise li-ebeveyn er karındaşlarım münvâl-i muharrer üzre icrâ-yı şurût idüb mutasarrıf olalar ba'de'l-vefât evlâd-ı evlâd-ı evlâdları mutasarrıf olalar deyu ve vakf-ı şerîfi mütevellî-i merkûma ba'de't-teslîm iade-i kelâm idüb eğerçe vakf-ı akar İmâm-ı A'zam-ı ebu Hanife indinde sahîh ve lakin gayr-ı lâzımdır deyu vakfiyyeden rücu' ve kemâ-fi'l-evvel mülki idhâl iderim didikde mütevellî-i merkûm cevâbında vakfiyet idüb (silik) fi'l-mütevellî(t) eyledikde imameyn kavli-i şerîfleri üzere vakf-ı sahîh ve lâzımdır deyu birbirleriyle müterâfiân ve hükmler vâki' ve talebân olduklarında hakim-i mevki'-i sadr-ı kitab efendi hazretleri dahi vakf-ı şerîf-i emr-i evla görüb imameyn-i kavli-i şerîfler üzere vakfiyetine hükmi-i şer'i ve kazâ-i mer'i idüb min ba'd vakf-ı mü'eyyed ve habs-i muhalle nakz ve nâkzına mecel-i mahal oldu icrâ-yı zalik hurire fi'l-yevmi'l-hâdî aşer şehir-i Şevvâl sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Hâfız Ahmed Efendi,Halîl Efendi kâtib-i mahkeme,Muhzırbaşı Mehmed Ağa,Muhzır İbrâhîm

Sayfa No: 393	Hüküm No:71	Târih H: 22 Şa‘bân 1245 M: 16 Şubat 1830
Belge Türü: İ‘lâm	Belge Konusu:Alacak-verecek	
Belgenin Özeti:Bostancık Karyesi’nden Emir Hüseyin’in kendisine emaneten verdiği para ve eşyaları Zeyneb Hâtûn’dan geri alamaması sebebiyle mahkemeye başvurması ve şahitleri olmaması sebebiyle haklılığını ispatlayamamasına dair.		

Medîne-i Ayntab'a tabi' Bostancık Karye'si ahâlîsinden Emîr Hüseyin bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer' de medîne-i mezbûrede Tevbe Mahalle'si sâkinlerinden mua'rrefetü'z-zât işbu râfî'âtî'l-vesîka Zeyneb Hâtûn ibnite Hasan mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mâlîmdan cem'an kıymetleri dört yüz otuz altı guruşa bâliğ bir çift kupa ve bir sîm şeker ve bir leğen ve iki yüz guruş nakdimi işbu mezbûre Zeyneb ile demirci müteveffa Durmuş nâm kimesne târîh-i vesîkadan on iki sene akdem a'lâ tarîkü'l-emâne vaz' ve teslim itmeğle zikr olunan kupa ve şeker ve leğen ile nakd-i merkûmî hâlâ mezbûre Zeyneb Hâtûn'dan taleb iderim suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr müdde'a-i mezbûrân ber vefk-i müdde'a beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz birle istihlâf itmeğîn mezbûre Zeyneb Hâtûn eşyâ ve merkûmeyî ahz itmeyüb ve zevci müteveffâ-yı mezbûrun dahi ahzını adem-i ilmine gıbbe't-tahlîfî's-şer'î mücebiyle müdde'a-i mezbûr Hüseyin da'vâ-yı mezkûresiyle bilâ-beyyine-i âdile mezbûre Zeyneb Hâtûn mua'razadan men' olunmağın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu hurire fi'l-yevmü's-sânî ve'l-ışrîn şehr-i Şa'bânu'l-mua'zzama lisene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Es-Seyyîd Ca'fer Efendi,Es-Seyyîd Ahmed Efendi,Muhzırbaşı Mehmed Ağa,ve gayruhu

Sayfa No: 393	Hüküm No:72	Târih H: 22 Şa‘bân 1245 M: 16 Şubat 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vasi ta‘yîni ve nafaka tespiti	
Belgenin Özeti: Kurb-ı Şehreküstü Mahallesi’nden vefat eden Mehmed bin Ömer’in oğlu ve kızı için vasi ta‘yîn olunması ve günlük 20 para nafaka tespiti hakkında.		

Medîne-i Ayntab'da kurb-ı Şehreküsti Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Mehmed bin Ömer'in sulbî sagîr oğlu Mehmed ve sulbîye sagîre kızı A'îşe'nin tesvîye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûsumı ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer'eden bir vasî nasb lâzım ve lâbüdd olmağla emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire idüğü zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmi müslîmîn haberleriyle zâhir ve mütehakkık olan sagîrân-ı mezbûrânın vâlideleri râfî'atü'l-hazel-vesîka A'îşe ibnite Mehmed nâm Hâtûn hâkim-i mevki'i sadr-i kitâb-i tûbâ lehu ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi sagîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd-i sedâdına değin tesvîye-i emîrlerini ru'yet ve mâl-ı mevrûslarını ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer'eden vasî nasb ve ta'yîn buyurub ol dahi vesâyet-i mezbûrânı kabûl ve merâsimini kemâyenbagî edâya müte'ahhide oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisve bahaya eşedd-i ihtiyâcları olmağın vâlideleri ve vasî-i mensûbeleri A'îşe Hâtûn'un talebiyle hakim-i mûmâileyh hazretleri sagîrân-ı mezbûrân Mehmed bin A'îşe'nin nafaka ve kisve bahâsıçün mâl-ı mevrûslarından olmak üzere târîh-i vesîkadan kadr-i ma'rûf idüğü ihbâr olunan küllî yevm yigirmi pâre nafaka ve kisve baha farz ve takdîr buyurub mefrûz-ı mezkûrî sagîr-i mezbûrânın mâlzemelerini harc u sarf ve lede'l-hace istidâneye ve vakt-i zâferde ber minvâl-i muharrer mâl-ı mevrûslarını rücu' ve vasî-i mezbûre A'îşe ibnite Mehmed nâm hâtûna izn virmeğın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu hurire fi'l-yevmi'l-sânî ve'l-ışrîn min Şa'bânu'l-mu'azzam lisene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Misâfiroğlu Mehmed Şerîf, Karındaşı Hüseyin

Sayfa No: 393	Hüküm No: 73	Târih H: 23 Şa‘bân 1245 M: 17 Şubat 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vasi ta‘yîni ve nafaka tespiti	
Belgenin Özeti: Kozanlı Mahallesi’nden ölen Kacem oğlu Sarkiz’in kendinden önce ölen oğlu Artin’in küçük kızı Maryem’in üzerine vasi ta‘yîn edilmesi ve Maryem’in annesi Hac Hatyen’in teslim ettiği malları himaye etmesi gerektiğine dair.		

Medîne-i Ayntab'da Kozanlı Mahalle'si mütemekkinlerinden bundan akdem mürd ve helâk olan Kacem oğlu Sârkîz'in kendinden akdem mürd ve helâk olan sulbî oğlu

Artîn'in sulbîye sagîre kızı Maryem ceddî mersûmu Sârkîz'in hibe ve anası Hac Hatyen teslîm iylediği mâl-ı mevhibesini hıfz ve tesvîye-i emrini ru'yet kıbel-i şer' den bir vasî nasbı lâzım ve lâbüdd olmağla sagîr-i mersûmenin emânet ile ma'rûf ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire idüğü zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmi müslimîn haberleriyle mütehakkık olan vâlidesi râfî'atü'r-rakîme Hac Hatyen bint Artîn'i hâkim-i mevki'-i sadr-i kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi sagîr-i mezbûrenin tesvîye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevhibesini ahz u kabz ve hıfza vakt-i sedâdına değin kıbel-i şer' den vasî nasb ve ta'yîn buyurub ol dahi vesâyet-i mersûmı kabûl ve merâsimini kemâyenbagî edâya müte'ahhid ve mültezim olmağla mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı hurire fi'l-yevmü's-sâlis ve'l-ışrîn min şehr-i Şa'bân sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyîd El-hâcc İbrâhîm, Araboğlu Mehmed Emîn, Araboğlu Ali

Sayfa No: 394	Hüküm No: 74	Târih H: 24 Safer 1245 M: 25 Ağustos 1830
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Tereke	
Belgenin Özeti: Kozanlı Mahallesi’nden ölen Acemoğlu Serkiz’in veraseti kendinden önce ölen oğlu Artin’in küçük kızı Maryem ile kardeşi Körek ve Karabin’e kalmasına ayrıca kendisi sağ iken bir evin yarısının hissesini Maryem’e hibe etmesine ve annesi Hac Hatyen bint Artin’e teslim etmesine dair.		

Medîne-i Ayntab'da Kozanlı Mahallesi'nde mütemekkin iken bundan akdem helâk olub Acemoğlu Sarkîz'in verâseti kendüden mukaddem mürd olan sulbî kebîr oğlu Artîn sulbîye sagîre kızı Maryem ile li-ebeveyn karındaşı oğulları Körek ve Karabine münhasıra olduğu lede's-şer'i-enverde zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra halen mersûm sağlığında ba'zı eşyâsı ile kabil taksîm olmayan bir bâb mülk-i menzilden nısf hissesi sagîre-i mesfûreye hibe-i sahîh-i şer' ile hibe ve anası Hac Hatyen bint Artîn nasrânîyeye teslîm eylediğini ve vârisân-ı mersûmân ikrâr itmeleriyle sagîre-i mersûmeye bâ hüccet-i şer'i vasî nasb olunan anası mesfûre Hac Hatyen talebiyle tahrîr olunan sagîr-i mersûmenin eşyâ-i mevhibesi defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur

Fî 24 Safer sene 1245

Sagır leğence Aded 1 10 guruş	Taş Aded 1 15 guruş	Don kazganı ve Peçe kazganı 1'er aded 35 guruş
Hurdevât nüzul 22 guruş	Yatak kat Aded 1 20 guruş	Köhne kalem Aded 2 20 guruş
Nısf hisse-i menzildir mahalle-i mezbûre 75 guruş		Sahan Aded 2 3 guruş
Cem'an Yekûn 200 Yalnız iki yüz guruşdur		

Sayfa No: 394	Hüküm No:75	Târih H: 24 Safer 1245 M: 18 Şubat 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Miras taksimi	
Belgenin Özeti:Haleb'in Cavem Mahallesi'nden Ayntab'da iken vefat eden Tokatlıoğlu Es-Seyyid Ahmed'in eşlerinin çocukları üzerine vasi ta'yîn edilmesi ve her birine merhumun terekesinden düşen ücretin,merhumun cenaze masraflarına harcadıktan sonra düşen payının taksimine dair.		

Medîne-i Halebü'ş-şehbâ'da Câvem Mahalle'si ahâlisinden olub medîne-i Ayntab'da Şehreküstü Mahallesi'nde Tokatlıoğlu Es-Seyyîd Ahmed bin Es-Seyyîd Ömer'in menzilinde misâfir-i sâkin iken bundan akdem mecrûhân vefât iden Es-Seyyîd Haşîm bin Seyyîd Şerîf'in verâseti mârru'z-zikr Câvem Mahallesi'nde sâkineler zevce-i menkûha-i metrûkeleri Tayyibe Hâtûn ibneti Hasan ve Hadice Hâtûn ibneti el-hâcc Ali ile zevce-i mezbûre Tayyibe Hâtûndan mütevellidân sulbî sagır oğlu Mehmed ve sulbîye sagîre kızı Şerîfe ve zevce-i mezbûre Hadice Hâtûn'dan mütevellidân sulbîye sagîre kızları Esmâ ve Meryem'e münhasıra olduğu şer'ân zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrânın vâlideleri ve tesvîye-i emirlerini bâ hüccet-i şer'î vasî-i mansûbeleri zevce-i mezbûre Tayyibe ile sagîrtân-ı mezbûrtân Esmâ ve Meryem'in tesvîye-i emirleriyle bâ hüccet-i şer'îye vasî-i mansûbeleri olan vâlideleri Hadice Hâtûn tarafından umûr-ı mirâslarını ru'yet ve hisse-i irsiyelerini ahz u kabz ve kendülere isâl ve irsâle sâbitü'l-vekâle vekîlleri olan el-hâcc Ahmed bin Hâcî Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i kadîm-i enverde işbu râfi'ü'l-kitâb mezbûr Tokatlıoğlu es-

Seyyîd Ahmed nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkil ve merkûmânın mevrûsları müteveffâ-yı mezbûrun hîn-i vefâtında yanında mevcûde terekisi olan cem'an kıymetleri dört yüz elli iki guruşa bâliğ ber müceb-i defter kassâm eşyâ-i ma'lûmesini aynen ve kisesinde zuhûr iden yüz yigirmi guruş nakdi ile Musa yahûdi zimmetinde alacağı olub ma'rifet-i şer'le tahsîl ve kabz olunan kırk beş guruşuna cem'an yüz altmış beş guruşdan yüz altmış guruş müteveffâ-yı mezbûrun defter-i kassâm-ı ihrâcâtında olunduğı evvelde müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfîn ve divân ve mesârif-i sâireye sarf olunmağla bâkî kalan beş guruş nakden mezbûr Es-Seyyîd Ahmed işbu meclis-i şer'de defter-i kassâm ile ma'an bana def' ve teslîm itdikde ben dahi yedinden bi'l-vekâle bâ'idin inhâ bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz idüb eşyâ-i merkûme ve nakd ve mezkûreden mezbûr Es-Seyyîd Ahmed'in yed ve zimmetinde bir akçe ve bir habbe ve bir nesne bâkî kalmadı didikde gıbbe't-tasdikü's-şer' mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu hurire fi'l-yevmü'r-rabi' ve'l-ışrîn min şehr-i Şa'bânü'l-mu'azzama sene hamse ve erba'in ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Es-Seyyîd Abdullâh Ağa İskenderzâde,Hâfız Ahmed Efendi,Muhzır İbrâhîm,Mehmed Ağa,Es-Seyyîd Ahmed,ve gayruhu

Sayfa No: 408	Hüküm No: 76	Târih H: 28 Cem.-Evvel 1246 M: 14 Kâsım 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vasi ta'yîni ve diyet bedeli	
Belgenin Özeti: Zülfikar Karyesi'nden eşi tarafından iple boğularak öldürülen Hadice'nin veraseti annesi ve kardeşlerine kaldığına ayrıca ölen Hadicenin eşi ve katili Süleyman'dan diyet olarak cild-i şerif ve 500 guruş alındığına dair.		

Medîne-i Ayntab'a tabi' Zülfikâr Karye'si sâkinlerinden iken bi-kazâillâhi te'âlâ bundan akdem mahnûkan müteveffîye olan Hadîce bint Mehmed'in verâseti vâlidesi Elîf Hâtûn bint Ahmed ile li-eb kız karındaşı diğer Elîf Hâtûn bint Mehmed'e ve li-eb kız karındaşları Emîne ve Hüsniye ve Zeyneb ve Sürûr ibnite Durak Mehmed nâm Hâtûnlara ba'de'l-izhârî's-şer' i ümmü'l-mezbûre ve uhtu'l-mezbûrtân Elîf ve Emîne ve Sürûr ve Hüsniye'nin zevâtları ba'de't-ta'rîf-i şer' ve uhtu'l-mezbûre tarafından vekili Dede Ağa bin El-hâcc Ebubekîr ve Ahmed bin Mustafa şehâdetleriyle sâbit olan Musaddık bin Mustafa meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfel-i dîn-i münîf-i ezherde

râfi‘-i haze‘l-kitâb müteveffîye mezbûrenin zevci ve katili Süleymân bin Mehmed’in karındaşı ve sulh ve ibrâya değin sâbitü‘l-vekâlesi Mehmed bin Mehmed mahzarında bi‘t-tav‘ü‘s-sâff ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm idüb mevrusumuz müteveffîye-i mezbûreyi işbu merkûm Mehmed’in müekkili işbu Süleymân târîh-i vesikâdan altı mâh akdem karye-i mezbûrda ip ile boğazından hank idüb hank-ı mezkûrdan münâferat fevt olmağla dem ve diyet ve zimmetinde mütekarrir mehr-i mu‘ahharı olan iki yüz guruş bi‘l-vesâye taleb ve da‘va ile gelirimizde miyânemizde muhasâmat-ı kesire ve münâza‘ât-ı vefire cereyân idüb el-hâletü hazihi ba vesâdat-ı muslimûn ve muslihûn bir cild-i şerîf en‘âm ile beş yüz guruş almak üzre inşâ-i âkd-i mesâlih olunub en‘âm-ı şerîf-i mezkûr ile meblâğ-ı mezbûr beş yüz guruş vekil-i mezbûr Mehmed tamâmen ve kâmilen bizlere teslîm eyledikde bizler dahi bi‘l-verâse ve bi‘l-vekâle ahz ve kabz ve kabûl idüb müteveffîye-i mezbûrenin dem ve diyetine ve mehr-i mu‘ahharına müte‘allık amme-i da‘vâ ve kaffe-i muhâsemetdan işbu vekil-i mezbûr Mehmed’in zimmetini karındaşı Süleymân’a izâfetle bi‘l-vekâle ve bi‘l-verâse ibrâ-ı amme ile ibrâ ve iskât istîfâ-yı hakk etmeyle tağrîr-i nahr tahrîr yedine kıbel-i şer‘den bir kıt‘a hüccet-i şer‘ olunsun didikde mezbûr Mehmed dahi sulh-ı mezkûrı kabûl itdikde vesâhan tasdîk itmeğle gibbe‘t-tasaddikâtü‘ş-şer‘î mâ vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundu tahrîren fi‘l-yevmü‘s-sâmin ve‘l-ışrîn min şehr-i Cemaziye‘l-âhîr sene sitte ve erba‘în

Şuhûdü‘l-hâl Devletlü Osmân Efendi nakîbü‘l-eşrâf, Mehmed Dede bin El-hâcc Ebûbekîr Ağa, Seyyîd Ali Faik Ahîzâde, Es-Seyyîd Ca‘fer Efendi, Muhzır İbrâhîm muhzır Mustafa, Mollâ Halîl ve gayruhum

Sayfa No: 408	Hüküm No:77	Târih H: 13 Şevval 1246 M: 27 Mart 1831
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Alım-satım	
Belgenin Özeti:İbn-i Eyyüb Mahallesi’nden Kara Mehmed’İN küçük oğlu Mehmed’in paraya ihtiyacı olması ve kendisine kalan evi tadil edecek parası olmaması sebebiyle,vasisi tarafından Kara Bağdo’ya 350 guruşa satılmasına dair.		

Medîne-i Ayntab’da vâki‘ İbn-i Eyyüb Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Kara Mehmed ibn Kara Osmân’ın sulbî sagîr oğlu Mehmed’in tesviye-i

umûrını ru'yet ve mâl-ı mevrusını ahz u kabz ve hıfz kıbel-i şer' den vasi-i mansûbesi Hâcî Mehmed ibn Mehmed nâm kimesne meclis-i şer' i şerîf-i enverde râfî '-i hâze'l-sefer zımmî Kara Bağdo veled-i Artîn mahzarında bi't-tav'ü's-sâff ve'r-rızâ şöyle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrda vâki' lede'l-ahâlî ma'lûmu'l-hudûd ve'l-cîrân bir tahtânî beyt ve iki hazîne ve bir matbah ve bir kiler ve bi'r-i mâ ve havlû-yı mu'ayyeneyi müştemil bir bâb menzil bâ cihet-i şer' i vasî olduğım sagîr-i mezbûr Mehmed'in mülk-i mevrûsı olub ve sagîr-i mezbûrın menzil-i mezkûrdan gayrı eşyâsı olmayub nafaka ve kisve bahâya eşedd-i ihtiyâcı olduğundan gayrı menzili mezkûr hârabe-i müşerref olub ta'mîre dahi sagîr-i mezbûrun tahammülü olmadığından şer'an bey' i lâzım ve ezher-i cihet-i bey' olunması sagîr-i mezbûrun hakkında enfâ' olmağla ba'd inkıtâ' tagabâtü'n-nas menzil-i mezkûr tâlibi olan zımmî-i mesfûr işbu Kara Bağdo'da üç yüz elli guruş bi'l-vesâye bey'-i kat' i ile bey' ve teslim ve't-temlik itmemle merkûm dahi ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve'l-ahz ve'l-kabûl semen-i misillü olan üç yüz elli guruş tamâmen bana edâ ve teslim itdikde ben dahi kabz idüb zımmî-i mersûm zimmetini gabn ve tağrîr ve fesâd-ı bey'e dâir amme-i da'vâ ve kaffe-i muhâsamâtdan bi'l-vesâye ibrâ-i âmm ile ibrâ ve iskât itmemle ol dahi ibrâ-yı mezkûr kabûl eylediğine mebnî takrîrim tahrîr ve yedine kıbel-i şer' den istihkâmen bir kıt'a hüccet-i şer' i i'tâ olunsun didikde gıbbe't-tasdîki's-şer' mâ vaka'a bit taleb ketb olundı tahrîren fi'l-yevmü's-sâlis aşer min şehr-i Şevvali'l-Mükerrem lisene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Çanakcızâde Es-Seyyîd Es'ad Hakkı Efendi, Ovalıoğlu Osmân Feramin, Bıçakcı Ömer, Mamo ibn muhzır Hamdo, Halîl ibn berber Emîn, Muhzırbaşı Mehmed Ağa, Muhzır İbrâhîm, ve gayruhum, Hâcî İbrâhîm oğlu Halîl, Mamo oğlu Abdullâh, Sıddık baba ibn kasâb Mehmed

Sayfa No: 409	Hüküm No: 78	Târih H: 25 Cemaziye’l-Âhir 1246 M: 11 Aralık 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vakıf geliri ve mütevellî şartı	
Belgenin Özeti: Ehl-i Cefa Mahallesi’nden İbrahim Efendi’nin mütevellî ta’yîn olunub,Mehmed Emin Efendi’nin ise mütevellilikten azledildikten sonra konumu belirtilen arazilerin vakfa hibe edilip,buradan elde edilen gelirle yapılacak hayırlar ve vakfın mütevellesinin hangi şartlarda kimlere devredileceğine dair.		

Medîne-i Ayntab'da Ehl-i Cefâ Mahallesi'nde sâkin sahîbü'l-hayrât ve ragîbu'l-sadakât Bulguroğlu denilmekle ma'rûf İbrâhîm Efendi bin Mustafa nâm kimesne vakf-ı âtî'z-zikr ve'l-beyân li-eclî't-tescîl mütevellî nasb ve ba'dehu ibkâ ve azlini şart eylediği Kadıoğlu denmekle ma'rûf Mehmed Emîn Efendi nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı sahîh-i şer' ve i'tirâf-ı müdde'î idüb kendi yedimde mülküm olup medîne-i mezbûrede vâki' Karasakal Mahallesi'nde kâin kıbleten ve garben tarîk-i amm ve şarken Ziyaretcî kızı Hadîce Hâtûn menzili ve şimâlen Kuşoğlu oğlu Ahmed menzili ve yine mahalle-i mezbûre karîbinde vâki' Kefşeker Pazar'ında kâin kıbleten tarîk-i amm ve şimâlen Neccâr Pazarı ve şarken Mehmed oğlu dükkânı ve garben Çamircızâde vakfı dükkânı ile mahdûd ve mümtâz bir abâcî dükkânı ve bu Kefşeker dükkânlarını kendi mülkümünden ihrâc ve hasbeten lillâhi te'âlâ vakf ve habs ve şöyle şart iyledim ki salîfü'z-zikr dekâkîn-i mütevellî yediyle beher sene icâr olunub gallesinden evlâ dekâkîn-i mezkûrinin ta'mîr ve termîmine sarf olunub bakî fazla-i galle tasfif olunub nısfı vâlidem müteveffîye Emîne Hoca ibnite Hâcî Ali nâm hâtûn ruhu için it'âm-ı fukarâ yahud müstehakına virilüb isticlâb-ı du'â oluna ve nısf-ı aheri sulbî evlâd-ı mezkûr ve inâsım zikr-i mesel-i hattü'l-enşîn beynlerinde taksîm ideler ve tevlîyeti mâdâm ben hayâtta oldukça ben mütevellî olup icrâ-yı şurût idem bi-emrillâhi te'âlâ ecl-i mev'ûdem ile vefât ider isem evlâd-ı zükûrımın ekber ve erşedi mütevellî olup icrâ-yı şurût-ı ihtimâm ideler ba'de evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı zükûrımın erşed ve ekberi mütevellî batnen ba'de batn ne'ûzubillâhi te'âlâ evlâd-ı zükûrum mutasarrıf olur ise evlâd-ı inâsımın zükûrunun ekber ve erşedi mütevellî olup minvâl-i muharrer üzre taksîm idesiz deyu hatm-i kelâm ve vakf-ı şerîfe mütevellî-i merkûma ba'de't-teslîm vakf-ı mezbûr i'ade-i kelâm idüb eğerçe vakf-i akâr imâm-i muhtâr imâm-i a'zam Ebû Hanîfe rahmetihi rabbü'l-berîyye indinde gayr-ı lâzım olmağla vakfiyetden rücû' ve kemâ fi'l-evvel mülkûme idhâl muradımdır didikde mütevellî-i merkûm dahi cevâbında mücerred vakfiyet diyüb teslîm-i mütevellî eyledikde imâameyn-i hüâmameyn Ebû Yûsuf ve Muhammed indlerinde sahîh ve lâzımdır diyü birbirleriyle müterâfî'ân ve hükm-i şerîf-i talîbân olduklarında hakim-i mevkî-i sadr-ı kitâb tûba-lehû hüsn-i meâb efendi hazerâtları dahi vakf-ı şerîf evla ve ahra görüb vakfiyet-i hükm-i şer'î kazâ-i mer'î idüb min ba'd vakf-ı müebbed ve habs-i muhalled oldu icrâ'l-vakf-ı 'ale'l-hayyü'l-cevâdî'l-kerîm cârî zâlike hurire fi'l-yevmi'l-hâmis ısrîn şehr-i Cemaziye'l-âhîr lisene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl :Fahrü'l-müderrişîn el-kirâm faziletlü Hâfız Na'im Efendi,Tüccar Mehmed Haşîm,Muhzırbaşı Mehmed Ağa,ve gayruhum

Sayfa No: 410	Hüküm No: 79	Târih H: 01 Cemaziye’l-Âhir 1246 M: 17 Kâsım 1830
Belge Türü: Defter	Belge Konusu: Tereke	
Belgenin Özeti: Seng-i Nakkaş Mahallesi’nden vefat eden Hasırcızâde Seyyid Ali’nin terekesinin taksim defterine dair.		

Medîne-i Ayntab'da vâki' Seng-i Nakkâş Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Hasırcızâde Es-Seyyîd Ali bin Hâcî Abdullâh'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtma bint Hâcî Mehmed ile sulbî sagîr oğlu Iyd ve sulbîye sagîre kızı Hadice'ye emânet ve intikâl itdikde bint-i mezbûre Hadice (silik) olub verâseti vâlidesi mezbûre Fâtma Hâtûn ile li-ebeveyn karındaşı sagîr-i mezbûr Abdullâh'a isâbet eylediği şer'an zahir ve nümâyân oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrâtın terekeleri ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve taksîm ve sagîr-i mezbûra bâ hüccet-i şer'î vâsisi ve ceddesi (silik) hâtûna teslîm defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur

Fî gurre-i Cemaziye'l-Ahîr sene 1246

Kutnî entâri Aded 1 40 guruş	Çetarî entâri Aded 1 3 guruş	Çuka çift Aded 1 60 guruş
Köhne beyaz kuşak ve (silik) 1'er aded 15 guruş	Mela? camı Aded 1 10 guruş	Müsta'mel kürek Aded 1 60 guruş
Kahve ibrikleri 8 guruş	Bakır minkâl Aded 1 15 guruş	Abdest ibriği Aded 1 10 guruş
Peştu 20 guruş	Simli kılıç Aded 1 700 guruş	Tüfenk Aded 1 60 guruş
Batmân terazu	Üzengi çift	Bakır kab

10 guruş	Aded 2 35 guruş	Aded 24 240 guruş
Sim reşme 150 guruş	Def'a yasdık ve yorgan ve mübtel? 3'er aded 62 guruş	Minder ve tenevvür yorganı 4 aded ve 1 aded 40 guruş
Bir re's katır 400	İpekçi Dükkânı 80 guruş	Kilim cedid Aded 3 100 guruş
Orul(d) Karyesi'nde rençberlik 100 guruş	Sârachâne kurbında attâr dükkânı 70 guruş	Demirci dükkânı 100 guruş
Def'a seccâde ve halı 1'er aded 45 guruş	Karatây nâm mahalde zerdâli bağçesi derûnında dört aded ceviz eşcârı 300 guruş	Hacâr Karyesi'nde ceviz eşcârı Aded 4 80 guruş
Şal entâri Aded 1 40 guruş	Altun hâtem Aded 7 70 guruş	Altun gerdâne miskâl Aded 14 350 guruş
Başlı kutnı entâri Aded 1 45 guruş	Kettân çârşeb Aded 1 15 guruş	Abdest havlusu 4 guruş
Hırdevât-ı menzil 40 guruş	(silik) esvâb boğçası Aded 1 80 guruş	Çenber değirmi Aded 2 14 guruş
Nüzuldir mahalle-i mezbûre Bâb 1 1000 guruş	Şalî niş Aded 1 30 guruş	Şem'dân Aded 3 10 guruş
Çıbık Aded 2 4 guruş	Fincan mea tebsi 4 guruş	Yatak kat Aded 1 57 guruş
Kilim seccâde 4 guruş	Nazhoğlu dükkânı ittisâlinde hurdacı? dükkânı	Üyümsöğüd'de humûsî bağ Tekek 600 200 guruş

	500 guruş	
Müsta'mel hama kuşağı vahidiyye? Aded 1 10 guruş	Hamâm peştemâlî Aded 1 15 guruş	
Cem'an yekûn 5314		
Minhü'l-ihracât		
Zevce-i mezbûre Fâtma Hâtûn'un mehrine ve hisse-i şâyi'asına virilen		
Menzil-i mahalle-i mezbûre		1000
Hisse-i şâyi'asına virilen katır 1 aded		400
Sim reşme (silik) 150		130
Altun hâtem 7 aded		70
Çenber değirmi 2 aded		14
Sârachâne kurbında attâr dükkânı 1 aded		80
Bakır minkâl 1 aded		15
Batmân terazu		10
Cem'an yekûn 1709		
Bakır kab		61
Hacâr Karyesi'nde ceviz eşcârı		80
Demirci dükkânı		100
Üyümsöğüd'de humûsî bağ Tekek-600		200
Hama kuşağı vahidiyye?		10
Hırdevât-ı menzil		40
Cem'an yekûn 2200		
Çetarî entârî sagîr Abdullâh'a deynine ihrâc		30
Cem'an yekûn 2170		
Hırdevât-ı menzilden sagîr Abdullâh deyn-i ihrâc		40
Cem'an yekûn 2130		
Bir çift üzengi sagîr Abdullâh'a ihrâc		20
Cem'an yekûn 2110		
Kilim seccâde pâre Abdullâh'a deyn		4
Cem'an yekûn 2106		

Ve sagîr-i mezbûr Abdullâh hissesine virilüb ve vâsiye teslîm 3857

Yalnız üç bin sekiz yüz elli yedi guruşdur

Sayfa No: 411	Hüküm No:80	Târih H: 11 Ramazan 1245 M: 06 Mart 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Karyelerin eşkiyalardan korunması	
Belgenin Özeti:Ayntab Kazası ileri gelenlerinin kararıyla Arablı,Bageşli ve Karaşeyhli Türkman Aşiretlerinin devamlı olarak eşkiyalık yaptığı yollarda bulunan köyleri muhafaza etmek ve güvenliğini sağlamak için Alibâyramoğlu Hacı Hasan öncülüğünde 30 süvarilik bir askeri birimin ihtiyaçları olan 1600 kuruşun Kenab Karyesi,Suboyını ve Hatuni Mezra‘alarının vergileriyle karşılanarak kurulması ve süvari birliğin bu arazide ekim yapma iznine sahip olarak diğer vergilerden muaf olarak yalnızca ürünün onda birini vergi olarak vermesi hakkında.		

Ayntab Kazâsı’nda mezûnen bi’l-iftâ fekâhetlü Es-Seyyîd Mehmed Efendi Mehmed Fâik Efendi ve serimû emîn-i dergâh-ı ali re’isü’l-a’yân devletlü El-hâcc Mehmed Sâdık Beğ Efendi ve kâimmakâm-ı nâkîbü’l-esrâf şer‘âfetlü Çâkemzâde Es-Seyyîd Mehmed Efendi vücûh-ı kirâmdan Kellîzâde faziletlü Es-Seyyîd Hâfız Mustafa Efendi ve Seyyîd Ağazâde atûfetlü Mehmed Beğ ve Çâkemzâde semâhatlü Es-Seyyîd Hüseyin Efendi ve Konakzâde sa‘âdetlü Mehmed Beğ vesâir mazbûtu’l-esâmî vücûh-ı ahâlî meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde mahfel-i dîn-i münîf-i ezherde işbu ba‘isü’l-kitâb Alibayrâmzâde Hacı Hasan Ağa bin Mehmed Ali nâm kimesne mahzarında şöyle takrîr-i kelâm idüler ki kazâ-i mezbûrun etrâf ve enhasına müddet-i medîdeden berü Karaşeyhli ve Arablı ve Bekeşli Türkman eşkiyâları katl-i nüfûs ve sefk-i devvâb ve nehb-i emvâl iderek kat‘-ı tarîk ve istilâ idüb bu cihetle kazâ-i mezbûrun ekser kurâsı harâbe ve perîşân ve ahâlîsi târik-i evtân ve ebnâ-i sebîlin râh-ı rastları hatarnâk olub ve eşkiyâ-ı merkûmenin galibâ memerr u ma‘berleri olan Kenâb Karye’si sağına? muhârese-i kazâ ve muhâfaza-i ebnâ-ı sebîl içün kûl nâmıyla mikdâr-ı vâfî süvârî ik‘âd olunsa eşkiyâ-ı merkûmenin istilâlarından kazâ-i mezbûrun etrâf-ı enhâsı ve ebnâ-i sebîl rehâyâb olacağı bedidâr olduğına mebnî mezbûr Alibâyramoğlu Hacı Hasan nâm kimesne güzîde ve tuvânâ ve cenk-aver ve işe yarar otuz nefer sûvari ile mezkûr Kenâb Karyesi’nde sâkinler olub kazâ-i mezbûrun etrâf ve enhâsını ve ebnâ-i sebîli Karaşeyhli ve Arablı ve Bekeşli Türkmânı eşkiyâsı vesâir kuttâ‘-ı tarîkin istilâlarından muhâfaza ve muhâreseye leylen ve nehâren mülâzimîn olmak şartıyla hazırûn bi’l-meclis Kenâb Karyesinin mutasarrıfı Hasan veled-i Mehmed nâm sipâhîye bi’t-terâzî ber vech-i maktû‘ dokuz yüz gurus ve Karataş ze‘ameti perâkendesinden Hatûnî mezra‘asının mutasarrıfı diğer Hasan veled-i Mehmed nâm sipâhîye kezâlik bi’t-terâzî ber vech-i maktû‘ üç yüz yetmiş beş gurus Suboyını tüccârı mutasarrıfı Seyyîd Mehmed Emîn veled-i Seyyîd Mehmed Battâl nâm sipâhîye kezâlik bi’t-terâzî ber

vech-i maktû' üç yüz yetmiş beş guruş ki cem'an bin altı yüz guruş maktû'ân beher sene rûz-ı hızır tevzî'ne idhâl birle mutasarıfûn-ı merkûmuna cânib-i beldeden te'diye olunub mezbûr Alibayrâmoğlu Hâcî Hasan otuz nefer sûvarisiyle mezkûr Kenâb Karyesi'ni ve Hâtûnî ve Suboyını mezra'alarını zira'ât eyleyüb sipâhîleri tarafından ve kazâ-i mezbûr tarafından ve taraf-ı aherden a'şâr-ı şer'iyeye ve rûsûm-ı örfiye mutâlebe olunmamağa ve cânib-i memleketden dahi tekâlîf-i örfiye tarh ve tahmîl olunmamağa bizler ta'ahhüd iyledik merkûm Alibayrâmoğlu Hâcî Hasan nâm kimesne dahi maktû'ât-ı mezkûre bin altı yüz guruş merkûmuna sipâhîlere beher sene rûz-ı hızır tevzî'nde cânib-i beldeden te'diye olunub mezkûr Kenâb Karye'si Hâtûnî ve Suboyını mezra'alarına zira'at eyledikleri hubûbâtın hâsılâtından a'şâr-ı şer'iyeye ve rûsûmât-ı örfiye mutâlebe olunmamağa ve cânib-i vilâyetden kezâlik tekâlîf-i örfiye tarh ve tahsîl olunmamak şartıyla güzîde ve tuvânâ ve cenk-aver ve işe yarar otuz nefer sûvariyle kadîmî olageldiği üzre kazâ-i mezbûrun etrâf ve enhâsını ve ebnâ-i sebîli eşkiyâ-i merkûmunun istilâsından muhâfaza ve muhâreseye leylan ve nehâren mülâzimîn olmağa ta'ahhüd itmeğe takrîrimiz tahrîr ve merkûm Alibayrâmoğlu Hâcî Hasan yedine vech-i meşrûh üzre hüccet-i şer' i'tâ olunsun didiklerinde vâki' vâki'-i hâl hifze'n-li'l-mekâl bi't-taleb ketb ve imlâ olundı hurire fi'l-yevmü'l-hadî aşer min şehr-i Ramazânü'l-Mübârek lisene hamse ve erba'în ve mietyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Büyükağazâde Mehmed Ağa, Yazzâde Hamdî Efendi, Çanakçızâde Abdullâh Ağa, Ca'fer Efendi, Es-Seyyîd Ahmed Efendi

Sayfa No: 412	Hüküm No:81	Târih H: 25 Ramazan 1245 M: 20 Mart 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Tereke	
Belgenin Özeti:Çukur Mahallesi’nden İmam Haddadizâde Süleyman Efendi’nin,zevcesi Fatma Hâtûn’a ve kızlarına kalan terekesine dair.		

Medîne-i Ayntab'da Çukur Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden mahalle-i mezbûre imâmı Haddâdîzâde Süleymân Efendi ibn Molla Mehmed'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtma Hâtûn ibnite Mehmed Emîn ile sulbî kebîre kızı A'îşe ve sulbîye sagîre kızları Zeyneb ve Hadice ve Emîş ve li-ebeveyn kız karındaşı Hadice Hâtûn'a münhasıra olduğu lede's-şer'-i enver zâhir ve mütehakkık

oldıktan sonra zevce-i mezbûre Fâtma Hâtûn ve uht-ı mezbûre Hadice Hâtûn taleb ve ma'rifetleriyle tahrîr ve takvîm ve bi'l-verâse taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûre ber vech-i âtî zikr olunur hurire fi'l-yevmü'l-hâmis ısrîn Ramazânü'l-mübârek sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Kızılhisâr'da bâğ 2000 tekek 450 guruş	Def'a bir bâb mülk-i menzil 250 guruş	Mahalle-i mezbûrede kâin bir bâb mülk-i menzil 650 guruş
Fatlacı dükkânı 50 guruş	Delûkde yenice bâğ 500 tekek 150 guruş	Enlik? Deresi'nde bâğ 600 tekek 160 guruş
İncir eşcârı 100 aded 80 guruş	Zeytun eşcârı 100 aded 130 guruş	Demirci dükkânından nısf hisse 60 guruş
Mefrûş (silik) 100 guruş	Hinta 4 kile 80 guruş	
Cem'an yekûn 2160		
Minhû'l-İhrâcât		
Resm-i kısmet 51,5 guruş	Techîz ve tekfîn ve iskât salat berâ-yı vasiyyet 110 guruş	
Cem'an yekûn 161,5		
Sahhû'l-taksîm beyne'l-verese 1998,5 guruş		
Hisse-i bint-i Zeyneb 333 guruş 10 akçe	Hisse-i bint-i A'îşe 333 guruş 10 akçe	Hisse-i zevce-i mezbûre 249,5 guruş 28 akçe
Hisse-i uht-i Hadice 416 guruş 42 akçe	Hisse-i bint-i Emiş 333 guruş 10 akçe	Hisse-i bint-i Hadice 333 guruş 10 akçe

Sayfa No: 412	Hüküm No:82a	Târih H: 25 Ramazan 1245 M: 20 Mart 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Vasi ta'yîni	
Belgenin Özeti:Çukur Mahallesi'nden İmam Haddadizâde Süleyman Efendi'nin kızlarına vasi ta'yîn edilmesi hakkında.		

Medîne-i Ayntab'da Çukur Mahalle'si ahâlisinden iken bundan akdem vefât iden Haddâdîzâde Süleymân Efendi ibn Mollâ Mehmed'in sulbî sagîre kızları Zeyneb ve Hadice ve Emîş Emine'nin tesviye-i emirlerini ru'yet ve mâl-ı mevrûslarını ahz u kabzına kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve lâbüdd olmağla emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire idüğü zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmî müslimîn haberleriyle lede's-şer'-i enver zâhir ve mütehakkık olan sagîrûn-ı mezbûrunun vâlideleri ve hızâneleri rafî'ât-ı haze'l-vesika Fâtma ibnite Mehmed nâm hâtûn hakim-i mevkî-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi sagîrûn-ı merkûmunun vakt-i rüşd-i sedâdlarına değin tesvîye-i emirlerini ru'yet ve mâl-ı mevrûslarını ahz u kabz ve hıfz kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn idüb ol dahi vesâyet-i mezbûrî kabûl ve merâsimini kemâyenbagî edâya mütea'hhide ve mültezim olmağla vâka' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü'l hâmis ısrîn şehr-i Ramazânü'l-Mübârek lisene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Şeyh Kazgâncıyân Es-Seyyîd Ahmed,Oğlu Mehmed,Molla Carîh,Saçaklı Mehmed,Es-Seyyîd Ahmed Efendi,Muhzırbaşı,ve gayruhu

Sayfa No: 412	Hüküm No:82b	Târih H: 26 Ramazan 1245 M: 21 Mart 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Alım-satım	
Belgenin Özeti:Yalnızhâne sâkinlerinden Mehmed bin Ahmed'in kızı A'îşe Hâtûn'a 100 guruşa tarla satışı gerçekleştirmesine dair.		

Medîne-i Ayntab'da Yalnızhâne sâkinlerinden Kapucı Mehmed bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i kadîm-i enverde mahalle-i mezbûrede sâkin râfi'at-i haze'l-vesîka sulbîye kebîre kızı A'îşe Hâtûn mahzarında ikrâr-i tâmm ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûra tabi' Tahnetân Karyesi turâbında Şeyh Mahdûd nâm mahalde kâin kıbleten Uluvvoğlu tarlası ve şimâlen Mollâ Mahmûd ve şarken tarik-i amm ve garben mezbûr Uluvvoğlu bağıyla mahdûd ve mümtâz bir kıt'a tahminen bin altı yüz tekek ağlak bağı tarafından icâb ve kabûle hâvî ve şürût-ı müfside ve ukûd-ı mubtıladan ârî bey'-i bât-i sahîh-i şer'î ile işbu kızım müşteriye-i mezbûre A'îşe Hâtûn'a yüz guruş

bey' ü teslîm ve temlîk idüb müşteriye-i mezbûre dahi kabûl ve tesellüm ve temellük eyledikten sonra semeni olan meblâğ-ı mezbûr yüz guruş müşteri-i mezbûre yedinden tamâmen ve kâmilten ahz u kabz idüb zimmetini gabn takrîr ve fesâd-ı bey'e dâir da'vâdan ibrâ ve âmm ile ibrâ ve iskât eyledim tamamiyle mahdûd-ı mezkûr bin altı yüz tekek ağlak bağında kat'a alâka ve medhalim yokdur kızım mezbûre A'îşe Hâtûn'un mülk-i müşterâ ve hakk-ı sarfıdır keyfe mâ teşâ ve tahtâr mutasarrıf olsun ve yedine kibel-i şer' den istihkâmen bir kıt'a hüccet-i şer' iyye i'tâ olunsun didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer' mâ vaka' bi't-taleb ketb olundı tahrîren fi'l-yevmü's-sadis ısrîn şehri-i Ramazânü'l-Mübârek sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyîd Mehmed Efendi imâm(silik), Es-Seyyîd Mustafa biraderi, Es-Seyyîd Mehmed Kara Hilm oğlu, Es-Seyyîd Mustafa Şeyh oğlu, Muhzır İbrâhîm, ve gayruhu

Sayfa No: 413	Hüküm No:83	Târih H: 03 Ramazan 1245 M: 26 Şubat 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vakfa bağış ve vakfın şartları	
Belgenin Özeti: Amr Mahallesi ahâlîsinden Nazlıoğlu Hâcî Mehmed bin İsmail'in sahibi olduğu vakfın mütevellisi olan büyük oğlu Mehmed'i azl edip yerine kendisini mütevellî ta'yîn etmesi, ayrıca belirtilen 6 aded toplam 700 meşare bostanı bağışlaması ve elde edilen gelirlerle yapılacak hayırların belirtilmesi, kalan gelirin kendi ve aile efradı arasında pay edilmesi ve Hâcî Mehmed ölünce vakfın mütevellisinin nasıl belirleneceğine dair.		

Mâ fihi mine'l-vakf ve's-şürûti cerâ 'ale'l-nemati'l-mebsûti ve mahkemeti'l-sahîha ve'd-devâm fi-husûsihi ve umûmihî âlimen beyne'l-vakfû'l-carî beyne'l-eimmeti'l-eşrâf ve ene'l-fakîrullâhi hakkü'l-te'âlâ Es-Seyyid Mustafa Es-Seyyid Ali Es-Seyyid Tahîr el-müvellâ-hilâfeten bi-mahkemeti lehümâ

Elhamdülillâhi rabbi'l-âlemîn ve's-salâti ve's-selâmü 'alâ Rasûlihî Muhammed'in ve 'âlihî ve sahbihî ecma'în emmâ ba'd sebebi tahrîr-i kitâb-ı müstetâb budur ki Emmâ b'ad medîne-i Ayntab'da Amr Mahalle'si ahâlisinden sahibü'l-hayrât ve'l-hasenât Nazlıoğlu Hâcî Mehmed bin İsm'ail nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahfel-i dîn-i münîf-i ezherde vakf-ı âti'l-beyânı li ecli't-tescîl mütevellî nasb ve ba'de azlini şart iylediği sulbî kebîr oğlu Mehmed mahzarında şöyle takrîr-i kelâm ve

ta‘bîr-i anî’l-merâm idûb medîne-i mezbûre fenâsında meydân taşında vâkî‘ kıbleten Kebkeboğlu Bostânı şarken tarik-i âmm şimâlen Karpuzoğlu Hâcî Mehmed ve garben nehr-i sacûr vakfı bostânı ile mahdûd iki yüz meşâre hazrevât bostanını ve yekbârı başında kıbleten Nehr-i Sacûr şarken Kocaoğlanzâde mülki? bostânı ve şimâlen Nur Ali Ağa yeri ve garben tarik-i amm ile mahdûd yüz elli meşâre ve Akyol Camî‘-i şerîfi kurbunda kıbleten Hamâm ve ba‘zen virâne ve şarken tarik-i âmm ve şimâlen Tatar’ın kızı ve garben kal‘a ağası yeri ve bostânlarıyla mahdûd yüz elli meşâre ve yine meydân başında kıbleten Abdiefendioğlu ve garben Molla Hüseyin bostânları ve şarken ve şimâlen tarîk-i âmm ile mahdûd yüz meşâre Ömer Şeyh Camî‘ şerîfi kurbunda Meriş Hâtûn ile müşterek olduğım ma‘lûmu’l-hudûd altmış meşâre bostânın sülûsi olan yigirmi meşâre ve senkli bostânda olan kırk meşâre ve senin cem‘an altı kît‘a altı yüz altmış meşâre ma‘lûmâtî’l-hudûd hazrevât bostânı vakf-i âti’z-zikrin sudûrına kadar kendi silk-i mülkümde ve rişte-i tasarrufumda münbasit olub hasbeten lillâhi te‘âlâ tâlibü’l-merzât rasûlihi vakf-ı sahîh-i şer‘ ile vakf ve habs olub şöyle şart eyledim ki bostân-ı mezkûrlar beher sene mütevellî yediyle icâr ve istiğlâl olunub evlâ bostân-ı mezkûrların resm-i yâfte ve mesârif-i sâireleri ba‘de’l-ihrac bakî galle-i (silik) beher Ramazân-ı şerîf duhûlünde Tahtânî Camî‘ Şerîf’i ve Handâniye Camî‘ Şerîflerine birer batmân ve Karagöz Camî‘ Şerîfine bit batmân ve Hamâm damı kurbunda Şerefoğlu (silik) ittisâlinde Bostâncı Mahallesi’nde Debbâğ Efendi binâ eylediği mescîd-i şerîfe bir batmân şırlağan yağı virilüb ikâd-ı kanâdîl oluna her Muharremü’l-Harâm duhûlünde elli gurus ifrâz olunub pirinç pilavı ve yahnî ve çorba malzemesi iştirâ ve tabh ve ta‘âm-ı fukarâ olunub ruhum için isticlâb-ı du‘a-yı ferâvân oluna bâkî fazla-i galle her ne kalur ise mütevellî olanlara on gurus virilüb ba‘de fazla-i galle-i mütevellî olan evlâdım ile derece-i müsavî olan evlâd-ı zükûrlarım beyinlerinde ale’s-sevîyy taksîm kendi umûrlarını sarf ideler ba‘de evlâd-ı evlâd-ı zükûrum mütevellî ola evlâd-ı zükûrum münkarîz olur ise evlâd-ı inâsımın sinnen ekber ve erşedi mütevellîye olub mütevellîye ile derece-i müsavî olan evlâd-ı inâsım ücret-i tevliyeti çekdikden sonra mütevellîye ile beraber ale’s-sevîyy beyinlerinde taksîm olub ba‘de evlâd-ı inâsımın evlâdı batnen ba‘de batn mütevellî olub şurût-ı mezkûriye tamâm ideler iyâzen billâhi te‘âlâ evlâd-ı zükûr ve inâslarım külliyyen münkarîz olur ise fukarâ-yı müslîmine olan şurûtuma ihtimâm-ı müte‘azzir olur ise mücerred fukarâ-yı müslîmine şurût eyleyüb ve vakf-ı mezkûrun kabzı(t) yedimde olan ve bu vakf-ı mezkûrî teslim-i ale’l-mütevellî eyledikden vafî‘-i mezbûr kelâmın istişfâfa? atf idüb eğerçe vakf-ı akâr imâm-ı a‘zam

hazretleri katında gayr-ı lâzım olmağla vakfiyyet-i rücû'(t) ve yine silk-i mülkûme idhâl olunmak muradımdır didikde mütevellî-i mezbûr dahi imâm-ı Ebû Yûsuf ve Muhammed hazerâtlarının kavî-i şerîfleri üzre mücerred vakfiyet diyüb teslîm-i ile'l-mütevellî iyledikten sonra sahîh ve lâzımdır deyu birbirleriyle müterâfî'ân ve hükm-i serîf-i tâlibân olduklarında hakim-i vâlâ-yı cenâb-ı bârî hazretleri dahi imâmeyn-i humâmeyn kavî-i şerîfleri üzre cânib-i vakfî uhrâ görüb beynine(t) hükm-i şer'î ve kazâ-i mer'î idüb min ba'd nakz-ı nakîzine mecâl-i mahâl oldu ve icrâyü'l-vâkf aliyü'l-cüdü'l-kerîm cerâ zalik fî'l-yevmü'l-sâlis min şehr-i Ramazânü'l-Mübârek sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Ve tevliyeti ben hayatda oldukça mütevellî olub ba'de vefâtihâ evlâd-ı zükûrunun sinnen ekber ve erşedi karnen ba'de karn batnen ba'de batn mütevellî ola

Şuhûdü'l-hâl:Şeyh Efendi seccân Virmanzâde,Es-Seyyîd Ca'fer Efendi,Mehmed Efendi Askerilizâde,Es-Seyyîd Ahmed Efendi,Mustafa Efendi Kocaoğlanzâde,Mahzumî Es-Seyyîd Mehmed,ve Mustafa Nahnûzâde,Muhzırbaşı Mehmed Ağa,Muzır İbrâhîm,Hazne'nin oğlu Mehmed,Mollâ Ahmed Mar'aşlı Fakızâde,ve gayruhum

Sayfa No: 414	Hüküm No:84	Târih H:03 Ramazan 1245 M:26 Şubat 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Alacak-verecek	
Belgenin Özeti: Şehreküstü Mahallesi’nden vefat eden Molla Mehmed’in eşi Hafza,eşinin vefatından önce 700 gurusu borcunu ödemek için tarlayı rehin olarak Hâcî Mehmed bin İsmail’e vermesi fakat İsmail’in tarlayı Molla Mehmed öldükten sonra dahi geri vermemesi üzerine dava etmesi ve Hâcî Mehmed cevap olarak müteveffanın tarlayı kendisine 870 guruşa sattığını beyan etmiş ve şahitlerin şهادetiyle bu beyanı doğrulanmasına,tarafların kavgadan men‘ edilmesine dair.		

Medîne-i Ayntab'da Şehreküstü Mahallesi sâkinlerinden iken târîh-i kitâbdan yedi sene akdem fevt olan Nuranelioğlu Mollâ Mehmed bin Mehmed Efendi'nin sulbîye sagîre kızı Hafza'nın vâlidesi ve kıbel-i şer'den mansûbe-i vasîsi A'îşe Hâtûn ibnite El-hâcc Bektaş tarafından vekîl-i müseccel-i şer'isi Mollâ Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'de Amr Mahallesi sâkinlerinden Nazlıoğlu dinmekle ma'rûf Hâcî Mehmed bin İsmâ'il muvacehesinde üzerinde da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûre hâricinde Ahmânus nâm mezra'a turâbında kıbleten Delgialioğlu ve şarken

Yazoğlu tarlaları garben Düdenoğlu tarlası ve şimâlen tarîk-i amm ile mahdûd tahminen bir kile bider istâ'âb bir kıt'a tarla müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in hayatında taht-ı tasarrufunda iken fevtinden beş sene mukaddem yedi yüz guruş deyni mukâbelesinde merkûma rehn itmeğle deyn-i merkûmı kable'l-edâ fevt olmağla tarla-yı merkûm resm-i tapuyı misliyle kızı sagîrân-ı mezbûrâna intikâl itmeğle mezbûr Hâcî Mehmed fuzulî ve bî-gayrı hak zabt itmeğle hâlâ sahîb-i arz Seyyîdağazâde Mehmed Beğ tarafından vekîl-i müsecceli Ali bin Hâcî Hâşim hazır olduğı halde keff-i yeddine tenbîh-i şer'î olunmak bi'l-ve kale matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Hâcî Mehmed tarla-yı mezkûr vaz'-ı yedini ikrâr lakin müteveffâ-yı mezbûr hayatında otuz üç senesi hilalinde mutasarrıf olduğı tarla-yı mezkûr ferâğ-i mu'teber-i kat'î ile sekiz yüz yetmiş guruş bedeli bana makbûz-ı ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile ferâğ itmeğle bî-hak vaz' iyledim deyu ma'âdayı inkâr idicek rafî'-i mezbûr vech-i meşrûh üzre def'-i mezkûrını mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-i ricâl-i müslimînden Şerefoğlu Hâcî Mehmed bin Mehmed ve Muhnîoğlu Mollâ Mehmed bin Hasan nâm kimesne li ecli's-şehâde meclis-i şer'de hazırân olub eserü'l-istişhâd fî'l-hakikâ tarla-yı mahdûd-ı mezkûr müteveffâ-yı mezbûrun taht-ı tasarrufunda iken otuz üç senesi tarihinde işbu Hâcî Mehmed'e sekiz yüz yetmiş guruş guruş bedeliyle makbûz-ı ferâğ-ı mu'teber kat'î ile ferâğ ve takrîr eyledi bizler bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz ve şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'î itmeleriyle ba'de't-tâ'dîl ve't-tezkîye şehâdetleri makbûle olmağın mücebince müdde'î vekîl-i mezbûr Mollâ Mustafa bî-vech-i şer'î da'vâ-yı meşrûha ile Hâcî Mehmed'e mu'ârazadan men' birle ma vaka' bi't-taleb ketb olundı hurire fî'l-yemü's-sâlis min şehr-i Ramazânü'l-Mübârek lisene hamse ve erbaîn ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyîd Ahmed Efendi, Ca'fer Efendi, Muhzırbaşı Mehmed Ağa, Seyyid Ahmed, Muhzır İbrâhîm, ve gayruhum

Sayfa No: 414	Hüküm No:85	Târih H: 23 Şa‘bân 1245 M: 17 Şubat 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Tereke	
Belgenin Özeti:Seng-i Hoşkadem Mahallesi’nden vefat eden Hacı Ali’nin terekesine dair.		

Medîne-i Ayntab'da Seng-i Hoşkadem Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Hâcî Ali bin Cum'a'nın verâseti sulbîye sagîre kızı Aynü'z-Zelîhâ ile libeveyn kız karındaşı Safiyeye ve zevce-i menkuhâ-i metrûkesi Fâtma Hâtûn ibnite Ali'ye münhasıra olduğu lede'sş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sagîre-i mezbûrenin min kable'l-ümm ceddesi ve kıbel-i şer'den mansube-i vasîyesi Emîne Hâtûn ibnite Ahmed ile zevce-i mezbûre Fâtma ve üht-i mezbûre Sâfiye Hâtûnlar taleb ve ma'rifetleriyle tahrîr ve takdîm ve beyne'l-verese taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur fî'l-yevmü's-sâlis ve'l-ısrîn min Şa'banü'l-Mu'azzam sene 1245

Köhne savâyi entarî Aded 1 20 gurus	Süd mavi entarî Aded 1 15 gurus	Sîm hatîm Aded 2 5 gurus
Yeşil atlas libade Aded 1 20 gurus	Gömlek Aded 1 8 gurus	Çiçekli entarî Aded 1 3 gurus
Şukka kilim Aded 1 3 gurus	Cedîd kilim 75 gurus	Bez zira‘ 3 aded 3 gurus
Evân-ı nühâsiye Aded 13 130 gurus	Köhne kilim köhne halı köhne şukka 1’er aded 25 gurus	Yatak kat ve müsta‘mel yorgan 1’er aded 50 gurus
Hurdevât-ı menzil 20 gurus	Telbeşârlı Osmân’da 18,5 gurus	Menzil-i mahalle-i mezbûre 300 gurus
Nakd-i mevcûd 29,5 gurus	Çit arfân? Aded 1 3 gurus	
Yeşil baş kuşağı 35 gurus	Beyaz çitli abâ Aded 3 22 gurus	
Cem‘an yekûn 810 gurus		
Minhü’l-ıhrâcât		
Hıdmet 10 gurus	Resm-i kısmet 20 gurus	Techiz tekfin kabr-i iskât 100 gurus
Cem‘an yekûn 130 gurus		
Sahhü’l-taksîm beyne’l-verese		

670 guruş		
Hisse-i ühtü'l-mezbûre Sâfiye 255 guruş	Hisse-i bintü'l-mezbûre Ayne Zelihâ 340 guruş	Hisse-i zevce-i mezbûre Fâtma 85 guruş

Sayfa No: 415	Hüküm No:86	Târih H:25 Şa‘bân 1245 M:19 Şubat 1830
Belge Türü: İ‘lâm	Belge Konusu:Alacak-verecek	
Belgenin Özeti: Haleb’de misafir iken vefat eden fakat aslen Ayntablı olan El-hâcc İbrâhîm Ağa’nın verasetinin,eşleri Amiş ve Hafza Hâtûn ile çocuklarına düşmesi ve Amiş’in çocuklarından Fatmanın büyük oğlunun vekili Es-Seyyid Osmân Efendi vekaletiyle Fatma ‘nın kardeşi Hüseyin Ağa bin Hüseyin’e açılan davada El-hâcc İbrâhîm Ağa’nın 5000 kuruş,Hüseyin Ağa ve Çulcî Mehmed’in 2000’er kuruş iştirakiyle Hüseyin Ağa’da cem edilen para ile kurulan iştirakten başkasına kefil olan Hüseyin Ağa’nın 5000 kuruşu kabz etmesi,ardından iştirake sonradan katılan Gülle Ali’nin de verdiği parayla toplam 11035 kuruş olan iştirakten kalan 2620 kuruşa rağmen Fatma Hâtûn’un hisse-i irsiyyesini vermediğini iddi‘â eetmesine cevap olarak;Hüseyin Ağa’nın bahsi geçen 5000 kuruş iştirakini vefat eden Hacı İbrâhîm Ağa’ya verdiği hatta şirket harcamalarının toplanan iştiraki geçtiğini ve bu harcamalardan El-hâcc İbrâhîm’in hissesine düşen 1068,25 kuruşu talep ettiğini belirtmesi üzerine mahkemenin yemin ettirdiği Hüseyin Efendi’nin haklı bulunup kendisine Es-Seyyid Osmân Efendi’nin ödeme yapması gerektiğine dair.		

Ayntab ahâlîsinden olub medîne-i Halebü's-Şehbâ'da misâfire sâkin iken bundan akdem vefât iden El-hâcc İbrâhîm Ağa bin Mustafa'nın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hafza Hâtûn ibnite El-hâcc Mehmed Sâdık ve Amiş Hâtûn ibnite Mehmed ve Adîle bint Abdullâh zevce-i mezbûre Amiş Hâtûn'dan mütevellide sulbîye kebîre kızı Asîye Hâtûn ve li-ebeveyn kız karındaşı Fâtma Hâtûn ba'de'l-inhisâr üht-i mezbûre Fâtma Hâtûn'un sadrî kebîr oğlu ve tarafından husûs-ı âtî'l-beyânda vekîl olduğu muhzır-ı hasm-ı câhid-i şer'ide mezbûreyi bi'l-ma'rifeti's-şer'îye ârifân Feyzullâh Ağa bin Mehmed ve Ali bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle ber nehc-i şer'î sâbit ve sübût vekâletine hüküm-i şer'î lâhık olan Es-Seyyîd Osmân Efendi ibn Seyyîd Mehmed Efendi meclis-i şer'î şerîf-i enverde yine Ayntab ahâlîsinden İmâm Ağa dinmekle a'rîf işbu râfi'ü'l-kitâb Hüseyin Ağa bin Hüseyin mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb vâlidem müvekkile-i mezbûrenin karındaşı müteveffâ-yı mezbûr El-hâcc İbrâhîm Ağa hayatında iken iki yüz otuz dört senesi şehr-i Cemaziye'l-evvelinin guresinde mâlından beş bin guruş ve mezbûr İmâm Hüseyin Ağa ile gâib-i ani'l-meclis Çulcî Mehmed nâm kimesneler dahi mâllarından ikişer bin guruşdan cem'an dört bin guruş ifrâz ve ticârât-ı mutlâka ile

mezbûr Hüseyin Ağa mebâlig-i merkûmeyi i'mâl idüb her ne kanda ile olur ise beyenlerinde selâsen taksîm etmek üzere akd-ı şirket-i inân ve meblâğ-ı merkûm beş bin guruş mezbûr Hüseyin Ağa'ya def' u teslîm ben dahi ahz u kabz eyledikten sonra sene-i merkûme Cemaziye'l-Ulâ'nın gurrelerinden dahi mezbûrân Hüseyin Ağa ve Çubukçı Mehmed'den her biri ahârın zimmetine lâzım olan meblâğa kefil-i bi'l-mâl ve zâmin olmak üzere müteveffâ-yı mezbûrun mâlından ve yedinden iktirâz ve ahz u kabz eyledikleri başka beş bin guruş ve müteveffâ-yı mezbûrun Gülle Ali nâm zimmetinde lâhıkı olub ihâle ve tevkîliyle mezbûr Hüseyin Ağa'nın kabz ve kendi umûrını sarfla istihlâk eylediği bin otuz beş guruşuna cem'an on bir bin otuz beş guruşun mezbûr Hüseyin Ağa mâl-ı şirket olmak üzere yedinde olan beş bin guruş yedinde(t) kabz iylediği bin otuz beş guruş ve mezbûrân Hüseyin Ağa ve Çubukçı Mehmed'in iktirâz iyledikleri beş bin guruşa mahsûben dahi iki bin üç yüz on guruş cem'an sekiz bin dört yüz on beş guruş mezbûr Hüseyin Ağa asâlet ve kefâletine binâen müteveffâ-yı mezbûre hayatında bi'd-defe'ât def'(t) ve teslîm ol dahi ahz u kabz olub mezbûrânın iktirâz eyledikleri beş bin guruşdan bâkî kalan iki bin altı yüz yigirmi guruş kable'l-ahz ve'l-istifâ mezbûr El-hâcc İbrâhîm Ağa fevt ve meblâğ-ı merkûm kız karındaşı mü'ekkilem vâlidem mezbûre Fâtma Hâtûn ile verese-i sâire-i (silik) mevrûs olmağla meblâğ-ı bâkî-i merkûmdan mü'ekkilem üht-i mezbûrenin hisse-i irsiyye-i ma'lûmesi mezbûr Hüseyin Ağa'dan asâlet ve kefâlet mahkemesine binâen bi'l-vekâle hâlâ taleb iderim suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin Ağa cevâbında müteveffâ-yı mezbûrun hayatında (silik) merkûma beş bin guruş yedinden ve ihâle vechile meblâğ-ı merkûm bin otuz beş guruş Gülle Ali'den müstâkilen kendüsi ve iktirâz vechile meblâğ(t)-ı merkûm başka beş bin guruş dahi gâib-i mezbûr Çubukçı Mehmed ile me'ân müteveffâ-yı mezbûrdan kabzlarını ikrâr ve i'tirâf idüb lakin müteveffâ-yı mezbûr hayatında ahz idüb ve istifâ eylediğini vekîl-i mezbûrun makar ve ma'taraf olduğu meblâğ-ı merkûm sekiz bin dört yüz on beş guruşun beş bin guruşu(t) asâlet ve kefâlete binâen müteveffâ-yı mezbûrdan merkûm Çubukçı Mehmed ile me'ân iktirâz eylediği beş bin guruşa mahsûben ve bin otuz beş guruşunu dahi mezbûrun Gülle Ali nâm kimesneden kabz eylediğim bin otuz beş guruşa mahsûben ve iki bin üç yüz seksen guruşunu dahi re's-i mâl-ı şirket-i merkûmeye bi't-teslîm idüb ve teslîmât-ı mezkûremden ma'âda yine müteveffâ-yı mezbûrun hayatında re's-i mâl-ı şirkete mahsûben kendüye ve emriyle ma'lûm (silik) kimesnelere bâ defter-i müfredât bin iki yüz altmış iki buçuk guruş teslîmâtım olmağla mâl-ı şirketten yedimde ancak bin üç

yüz elli buçuk guruş bâkî kalub lakin ben mecmû' mâl-ı şirketden merkûmeyi i'mâl esnâsında bâ defter-i müfredât ma'lûmu'l-esâmi kimesnelere bey' (silik) mütenevvi' esmânından kesân-ı merkûmûn zimmetlerinde mukal fevt olduklarına binâen cem'an iki bin yedi yüz kırk yedi buçuk guruş zâyî' olub ol vechile hüsrân vâki' olmağla hüsrân-ı merkûmdan müteveffâ-yı mezbûrun re's-i mâlına isâbet iden bin beş yüz yigirmi altı guruş on beş pârenin bin üç yüz elli yedi buçuk guruş re's-i mâl-ı merkûmdan yedimde bâkî kalan ol mikdâr guruşa takâs ve mahsûb olunub bâkîsi bin yüz altmış sekiz buçuk guruş on pâreyi tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan hâlâ taleb iderim deyu ba'de'l-def' ve'l-inkâr rafi'-i mezbûr (silik) evlâ teslîmâtı olan sekiz bin dört yüz on beş guruşun beş bin guruşunu mezbûr Çubukcu Mehmed ile me'ân iktirâz eyledikleri (silik) guruş ve bin otuz beş guruşı Gülle Ali'den kabz eylediği ol mikdâr guruşa ve iki bin üç yüz seksen guruşuna re's-i mâl merkûmenin ol mikdâr deyne mahsûben teslîmi ve saniyen teslîmât-ı mezkûreden ma'âda yine müteveffâ-yı mezbûrun hayatından mâl-ı şirkete ve kendüye ve emriyle ma'lûmu'l-esâmi kimesnelere bâ defter-i müfredât bin iki yüz altmış iki buçuk guruş tesellümü ve sâlisen mecmû'-ı mâl-ı merkûmı i'mâl esnâsında ber minvâl-i muharrer iki bin yedi yüz kırk yedi buçuk guruş zâyî' oldu ve bu hüsrân müdde'ası beynlerinde yeminle tasdik olunur ümenâdan olmağla bi't-taleb mezbûr Hüseyin Ağa bâ mütevâcihen ber nehc-i şer'î yemîn-i billâhü'l-aliyyü'l-a'lâ yemîn muvacehesiyle müdde'i vekîl-i mezbûr Osmân Efendi mü'ekkilesi vâlidesi üht-i mezbûre Fâtma Hâtûn izâfetiyle bi'l-vekâle da'vâ-yı mezkûresiyle mezbûr Hüseyin Ağa'ya bî-vech-i şer'î mu'arazadan ba'de'l-men' müdde'a-i mezbûr Hüseyin Ağa'nın yemîniyle mütehakkık hüsrânından gayr-ı ez mahsûb bâkî (silik) olan yüz altmış sekiz buçuk guruş on beş pârenin bi't-taleb tereke-i müteveffâ-yı mezbûrun müdde'î-i mezbûr Hüseyin Ağa'ya edâ ve teslîmi mezbûr Osmân Efendi'ye tenbîh-i şer'-birle mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu hurire fi'l-yevmü'l-hâmis ısrîn şehr-i Şa'bân sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyîd Ca'fer Efendi, Es-Seyyîd Hâfız Ahmed Efendi, Muhzırbaşı Mehmed

Sayfa No: 416	Hüküm No: 87	Târih H: 29 Şa'bân 1245 M: 23 Şubat 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vasi ta'yîni ve nafaka tespiti	

Belgenin Özeti:Kurb-ı Kayacık Mahallesi'nden Mustafa bin Hâcî Osmân'ın küçük oğlu için vasi ta'yîn edilmesi ve günlük 10 para nafaka tespit edilmesine dair.

Medîne-i Ayntab'da kurb-ı Kayacık Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Mustafa bin Hâcî Osmân'ın sulbî sagîr oğlu Mustafa'nın tesvîye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûsunı ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer' den bir vasî nasbı lâzım ve labüdd olmağla emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kadire idüğü zeyl-i rakimde muharrerü'l-esâmî müslîmîn haberleriyle lede's-şer'î'l-enverde zahir ve mütehakkık olan sagîr-i mezbûrun min kable'l-eb ceddesi râfî'at-i haze'l-vesîka Kamer Hâtûn ibnite Hâcî Mehmed'i hâkim-i mevkî'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi sagîr-i mezbûrenin tesvîye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûsunı ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer' den vasî nasb ve ta'yîn buyurub ol dahi vesâyet-i mezbûrî kabûl ve merâsimini kemâyenbagî edâya müte'ahhide oldukdan sonra sagîr-i mezbûrun nafaka ve kisve bahâya eşedd-i ihtiyâcı olmağla vasî-i cedde-i mezbûre Kamer Hâtûnun talebiyle hâkim-i mûmâileyh efendi hazretleri dahi sagîr-i mezbûrun mâl-ı mevrûsundan olmak üzere işbu târîh-i vesîkadan kadr-i ma'rûf idüğü ihbâr olunan küllî yevm on pâre nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr buyurub meblâğ-ı mefrûz-ı mezkûrî sagîr-i mezbûrun nafaka ve kisve bahâ vesâir levâzım zarûriyesine harc ve sarfa ve lede'l-hace istidâneye ve vakt-i zaferde mâl-ı mevrûsına cedde-i vasîye-i mezbûre Kamer Hâtûn'a ber minvâl-i muharrer izn virmeğın ma vakâ' bi't-taleb ketb olundı tahrîren fî'l-yevmü't-tasî' ve'l-ışrîn min şehri Şa'banü'l-Mu'azzam lisene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Mollâ Hasan,Kazâz Seyyîd Osmân,Şeyh Ömer

Sayfa No: 416	Hüküm No:88	Târih H: 01 Ramazan 1245 M: 24 Şubat 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Vasi ta'yîni ve nafaka tespiti	
Belgenin Özeti:Kurb-ı Bostancı Mahallesi'nden vefat eden Çelebi Mehmed bin Mehmed'İN küçük oğlu Mustafa için vasi ta'yîn edilmesi ve günlük 10 para nafaka tespit edilmesine dair.		

Medîne-i Ayntab'da vâki' Kurb-ı Bostancı Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Çelebi Mehmed bin Mehmed'in sulbî sagîr oğlu Mustafa'nın tesviye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûsunı ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer' den bir vasî nasbı lâzım ve lâbüdd olmağla emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kadir idüğü zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmî müslimîn haberleriyle lede's-şer' zâhir ve mütehakkık olan sagîr-i mezbûrun hâli işbu Silo Süleymân bin Abdullâh nâm kimesneyi hâkim-i mevkî'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i meâb efendi hazretleri sagîr-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesvîye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûsunı ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer' den vasî nasb ve ta'yîn buyurub ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve merâsimini kemâyenbagî edâya müte'ahhid ve mültezim oldukdan sonra vasî-i mezbûr Silo Süleymân i'ade-i kelâm idüb sagîr-i mezbûr Mustafa hâlâ taht-ı terbiyemde olub nafaka ve kisve bahâya eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmağla kıbel-i şer' den kadr-i ma'rûf nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr buyurulmak matlûbumdur didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer' hâkim-i mevkî'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i meâb efendi hazretleri sagîr-i mezbûrun nafaka ve kisve bahâsıçün mâl-ı mevrûsundan olmak üzre târîh-i vesikadan küllî yevm on pâre nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr buyurub meblâğ-ı mefrûz-ı mezkûrî sagîr-i mezbûr Mustafa'nın malzemesine harc u sarfa ve lede'l-hace istidâne ve vakt-i zaferde ber minvâl-i muharrer mâl-ı mevrûsını rücû'a vasî-i mezbûr Silo Süleymân nâm kimesneye izn virmeğın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundı tahrîren fî gurre-i Ramazân sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Şeyh Mehmed Baba,Şeyh Mehmed Çelebi,Arıcı Hâcî Ömer

Sayfa No: 416	Hüküm No:89	Târih H: 05 Ramazan 1245 M: 28 Şubat 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Vasi ta'yîni	
Belgenin Özeti:Seng-i Topal Mahallesi'nden vefat eden Habib bin Mehmedin küçük oğlu için vasi ta'yîn edilmesi hakkında.		

Medîne-i Ayntab'da Seng-i Topal Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Habîb bin Mehmed'in sulbî sagîr oğlu (silik) babası müteveffâ-yı mezbûrun

müntekîl mâl-ı mevrûsunı hıfza ve ahz u kabza bâ hüccet-i şer'î vasî olan ammitesî Hadice bint Mehmed nâm Hâtûn (silik) bir müstakîmü'l-etvâr ve muktedir bir nâzır nasbı lâzım olmağla sagîr-i mezbûrun akreb-i akrabâsından işbu raffü'l-kitâb El-hâcc Hamid bin El-hâcc Feyzullâh nâm kimesnenin müstakîmü'l-etvâr muktedir ve her vechile sagîr-i mezbûr hakkında evla ve enfa' oldığını zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn cânib-i şer' ihbâr ve inhâ etmeleriyle hâkim-i mevkî'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi sagîr-i mezbûrun akreb-i akrabâsından mezbûr Hâcî Hamid nâm kimesneyi vasî-i mezbûr ve Hadice Hâtûn üzerine nâzır nasb ve ta'yîn idüb ol dahi nezâret-i mezbûreyi kabûl ve merâsimini kemâyenbagî edâya müte'ahhid ve mültezim olmağın mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundı tahrîren fî'l-yevmü'l-hâmis min şehr-i Ramazân sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Es-Seyyîd Halîl Efendi,Es-Seyyîd Hâfız Ahmed Efendi,Es-Seyyîd Hâcî Mehmed Kebkebzâde,Es-Seyyîd Mehmed Ağa bin Seyyîd Ağa Kebkebzâde,Muhzırbaşı Mehmed Ağa

Sayfa No: 417	Hüküm No:90	Târih H: 29 Ramazan 1245 M: 24 Mar 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vakfa mütevellî ta'yîni ve vakfa bağışlanan arsalar	
Belgenin Özeti: Kurb-ı Kayacık Mahallesi'nden El-hâcc Fatma ibnite İsmail nâm hâtûnun mütevellisi olduğu vakıfa kardeşi El-hâcc Mehmed'i mütevellî ta'yîn edip, Es-Seyyid Mehmed bin Hâcî Mehmed'i azl eylediğine ve konumları belirtilen 200 meşare hisse-i şayi'a, 60 meşare hazrevât-ı bostan ve 40 meşare bostanı vakf edip gelirlerinin hangi hayır işlerinde ve nasıl kullanılacağını belirtmesine dair.		

İşbu vakfin tezkîr-i kağıd? mahsûb sahîhân kabûl-ı mevcûddur

Elhamdülillâhi rabbi'l-âlemîn ve's-salâti ve's-selâmü 'alâ Rasûlihî Muhammed'in ve 'âlihî ve sahbihî ecma'în emmâ ba'd sebebi tahrîr-i müstetâb budur ki medîne-i Ayntab'da Kurb-ı Kayacık Mahallesi sâkinlerinden sahîbetü'l-hayrât ve'l-hasenât ragîbetü'l-sadakât ve'l-müberrât El-hâcc Fâtma ibnite İsmâ'il nâm hâtûn tarafından vech-i âtî'z-zikr ve'l-beyân takrîre vekîl-i müseccel-i şer'isi li-ebeveyn er karındaşı El-hâcc Mehmed bin mezbûr İsmâ'il nâm kimesne meclis-i şer'-i kadîm-i enver mahfel-i din-i münîf-i ezherde vakf-ı âtî'z(t)-zikre li-ecli't-tescîl mütevellî nasb ve ta'yîn-i ve ba'de azline şart iylediği vekîl-i mezbûr Hâcî Mehmed sulbî kebîr oğlu ve

vafî'ânın karındaşı oğlu Es-Seyyîd Mehmed bin Hâcî Mehmed mahzarında ikrâr-ı sahîh-i şer'î 'tirâf-i sarîh-i mer'î idüb vakf-ı âtî'z-zikrin sudûrına değin silk-i mülkinde münselik ve rişte-i tasarrufunda münbasit olub medîne-i mezbûre fenâsında Yazıcık Değirmanı kurbunda kâin kıbleten Battâl Dervîş Bostânı ve şimâlen (silik) asîyâb ve şarken tarîk-i amm ve garben Yörükoğlu ile mahdûd ve mümtâz tahtânî iki yüz meşâre arîk Alioğlu ile müşterek bostânda yüz meşâre hisse-i şayî'ası ve yine medîne-i mezbûre fenâsında Su Yukarusunda Hancabeli Ayağı nâm mahalde vâkî' olan ma'lûmuna kıbleten Hâcî Şâkir Efendi garben Hâcî Hilmzâde Mollâ Mehmed şimâlen Tâhir Efendi kızı ve şarken Bağdemzâde bostânlarıyla mahdûd altmış meşâre hazrevât-ı bostân ve yine medîne-i mezbûrede Göksu nâm makta'da olan kırk meşâre bostân ki cem'an yekûn yüz meşâre üç kıt'a hazrevât bostânlarını müvekkil-i mezbûre Hâciye Fâtma Hâtûn'un silk-i mülkünden ihrâc ve hasbeten lillâhi te'âlâ ve tâlibü'l-merzât rasûlihi'l-musallî vakf-ı sahîh-i mü'ebbed ve hasb-i sarîh-i muhalled eyleyüb şöyle şart eyledim ki zikr olunan bostânlar mütevellî yediyle icâr ve istiğlâl olunub hâsıl olan gallesinden evvelâ(t) bostân-ı mezkûrların resm-i yâftesi ihrâc olunub ba'de beher Ramazân-ı Şerîf duhûlünde üç batmân şırlağan yağı iştirâ olunub bir batmânı Boyacı Cami'-i Şerîf'ine ve bir batmânı Ömeriye Cami'-i Şerîf'ine ve bir batmânı Karagöz Cami'-i Şerîf'ine ve bir batmânı Hamâmdamında Şerefioğlu Menzili kurbunda olan mescîd-i şerîfe virilüb ikâd-ı kanâdîl ve müvekkilem mezbûrenin ruhiçün isticlâb-ı da'vât-ı ferâvân oluna hatm-i kelâm ve vakf-ı şerîfî mütevellî(t)-i merkûma ba'de't-teslîm vekîl-i mezbûr Hâcî Mehmed i'âde-i kelâm idüb eğerçe vakf-ı akâr-ı imâm-ı muhtâr imâm-ı a'zâm hümâm-i akdem aleyhi rahmetihi rabbü'l-beriyye hazretleri indinde gayr-ı lâzım olmağla vakfiyetden rücû' ve kemâ fi'l-evvel müvekkilem vafî'âtî mezbûre mülkine(t) idhâl murâdımdır didikde mütevellî-i mezbûr dahi imâameyn-i hümameyn imâm Yusuf ve imâm Muhammed indlerinde mücerred-i vakfiyet idüb teslîm-i ile'l-mütevellî eyledikde sahîh ve lâzımdır deyu birbirleriyle müterâfî'ân ve hükm-i serîf-i tâlibân olduklarında hakim-i mevkî'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi vakf-ı şerîfî uhra görüb imâameyn-i hümameyn kavî-i şerîfleri üzre vakfiyetine hükm-i şer' ve kazâ-i mer'î idüb min ba'd vakf-i müebbed ve habs-i muhalledi olunub nakz ve nakaza-i mecâl-i mahâll oldu cerâ'l-vâkif alıyyü'l-cûdü'l-kerîm cerâ zalik hurire fi'l-yevmi'l-tasi' ısrîn şehr-i Ramazân sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl :(Silik)

Sayfa No: 417	Hüküm No:91	Târih H: 05 Ramazan 1245 M: 28 Şubat 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Alım-satım	
Belgenin Özeti:Burc Karyesi’nden Küçük Mehmed bin Sarî’nin bütün mâl varlığını karısı Hadice bint Çil Halîl’e ve çocuklarına sattığına,ayrıca öteki evlatlarının bu mallar üzerine müdahale etmemesi için verdiği beyana dair.		

İşbu kaydda hat olunmağla kağıd-ı sâbık müceddeden kayd olundu

Ayntab'a tabi' Burc Karyesi sâkinlerinden Küçük Mehmed bin Sarî nâm kimesne meclis-i şer'-i kadîm-i enverde karye-i mezbûre sâkinlerinden hâlâ zevce-i metrûkesi Hadice bint Çil Halîl ile sulbî oğlu Mustafa ve sulbîye kızı A'îşe işbu rafi'atü'l-kitâb mahzarlarında ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûrede kâin bağları ve ceviz eşcârları musakka ve gayr-ı musakka tarlaları ve keçî ve koyun ve öküz ve inek ve tahsîlât hâne her neye mâlik isem gerek dahilde gerek harîcde ba'd-ı edâ-i divân cümlesini işbu zevcem Hadîce Hâtûn ile sulbî oğlum Mustafa ve sulbîye kızım A'îşe'y bey'-i sahîh-i şer'î ile bey' eyledim ve cümlesini yedlerine teslîm ve bir habbesinde alâka ve medhâlim yokdur işbu mezbûrûn Mustafa ve A'îşe ile vâlideleri Hadîce Hâtûn'un mülk-i müşterâsıdır cem'an nisâr-ı mutasarrıflar olub aher evlâdlarım müdâhale etmeyüb takdîm tahrîr ve yedlerine taraf-ı şer'den hüccet-i şer'îye i'tâ olunub beynlerine(t) gibbe't-tasdîki'ş-şer' mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî'l- yevmi's-hâmis min şehr-i Ramazân sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Es-Seyyîd Hâfız Ahmed Efendi,Burclı Osmân,Muhzırbaşı Mehmed Ağa,ve gayruhum

Sayfa No: 417	Hüküm No:92	Târih H: 23 Ramazan 1245 M: 18 Mart 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vasi ta'yîni ve nafaka tespiti	
Belgenin Özeti: Seng-i Hoşkadem Mahallesi'nden vefat eden El-hâcc Ali bin Cuma'nın küçük kızı için vasi ta'yîn edilmesi ve günlük on para nafaka tespitine dair.		

Ayntab'da Seng-i Hoşkadem Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden El-hâcc Ali bin Cum'a'nın sulbî sagîr kızı Aynü'z-Zelîhâ'nın tesviye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûsunı ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer' den bir vasî nasbı lâzım ve lâbüdd olmağla emânet ile ma'rûfe ve istikâmet ile mevsûfe ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire idüğü zeyl-i rakîde muharrerü'l-esâmi müslimîn haberleriyle lede's-şer'-i enver zâhir ve mütehakkık(t) olan sagîre-i mezbûrenin min kable'l-ümm ceddesi işbu rafî'âtî'l-kitâb Emîne Hâtûn ibnite Ahmed'i hâkim-i mevki'-i sadr-i kitâb tûbâ lehû ve hüsn-i meâb efendi hazretleri sagîre-i mezbûrenin tesviye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûsunı ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer' den vasî nasb ve ta'yîn(t) buyurub ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve merâsimini kemâyenbagî edâya müte'ahhide ve mültezime oldukdan sonra sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve bahâya eşedd-i ihtiyacı olmağla vasî-i cedde-i mezbûr Emîne Hâtûn'un talebiyle hakim-i mûmâileyh efendi hazretleri dahi sagîre-i mezbûrenin mâl-ı mevrûsından olmak üzere işbu târîh-i vesîkadan kadr-i ma'rûf idüğü ihbâr olunan küllî yevm on pâre nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr buyurub meblâğ-ı mevrûz-ı mezkûru sagîr-i mezbûrenin nafaka ve kisve bahâ vesâir levâzım-ı zarûriyesine harc ve sarf ve lede'l-hace istidâneye ve vakt-i zaferde mâl-ı mevrûsına rücû'a mezbûre Emîne Hâtûn'a ber minvâl-i muharrer izn vermeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurire fi'l-yevmü's-sâlis ve'l-ışrîn şehr-i Ramazân(t) sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Neccâr Seyyîd Osmân, Seyyîd Ali Sulukıoğlu, Seyyîd Mehmed Muslîzâde, ve gayruhum

Sayfa No: 418	Hüküm No: 93	Târih H: 27 Ramazan 1245 M: 22 Mart 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vasi ta‘yîni	
Belgenin Özeti: Kayacık Mahallesi’nden ölen Ohan veled-i Evak’ın küçük oğlu Ehkâs için vasi ta‘yîn edilmesine dair.		

Medîne-i Ayntab'da Kayacık Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem mürd-i helâk olan Ohân veled-i Evak nâm zımminin sulbî sagîr oğlu Ehkâs'ın tesviye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûsunı ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer' den bir vasî nasb ve

ta'yîn olunmak lâzım ve lâbüdd olmağla beyne'n-nasara müstâkime(t) istikâmet ile ma'rûfe ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire idüğü zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmi kimesneler ihbârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olan sagîr-i mersûmun bâ'isetü'l-rakîme Maryem bint Mesorin nasrâniyeyi hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi sagîr-i mersûmun vakt-i rüşd-i sedâdına değin kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn buyurub ol dahi vesâyet-i mersûmı kabûl ve merâsimini kemâyenbagî edâya müte'ahhide ve mültezime olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâbî ve'l-ışrîn min şehr-i Ramazân sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Tüfenkci Görek veled-i Asib,Tüfenkci Câfî veled-i Mıdırgıc,Tüfenkci Karabit veled-i Mıdırgıc,ve gayruhum

Sayfa No: 418	Hüküm No: 94	Târih H: 27 Cem. Evvel 1245 M: 24 Kâsım 1829
Belge Türü: İ'lâm	Belge Konusu: Bahçe mülkiyeti iddi'âsı	
Belgenin Özeti: Hayyam Karyesi'nden A'îşe bint Mustafa'nın vakfının mütevellisi olan Emetullâh Hâtûn'un eşi tarafından vekil kılınan Rumkalalı Ömer eliyle açılan davada Mehmed ve Mustafa şahitliğiyle Osman bin Hasan'ın,A'îşe'nin vakfına ait bağcelere el koyduğu iddi'âsına cevap olarak A'îşe'nin bahçesinin on iki sene önce tarla olup oğluna teslim ettiği,oğlunun ise Osmân'ın teyzesini bahçıvan olarak çalıştırdığını ardından tarlanın kız kardeşine ve kendisine miras kaldığını ve haklı olduğunu belirtmesi ve şahitlerin de bunu doğrulamasıyla haklı bulunması hakkında.		

Medîne-i Ayntab'a tabi' Hayyam Karyesi'nde sâhibât-ı hayrâtdan merhûm A'îşe bint Mustafa nâm Hâtûn'un vakf-ı akârının bi'l-meşrûta veya mürâsele-i şer'iyye mütevellisi olub hâlâ Rumkal'a nâm kasabada sâkin Emetullâh Hâtûn ibnite Ali'nin zevci ve tarafından husûs-i âti'l-beyânda vekâlet-i mutlaka-i âmme ile vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi bi'l-ma'rifeti's-şer'iyye ârifân Mehmed bin Mehmed ve Mustafa bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hükm-i câhid-i şer'ide şehâdetleri ber nehc-i şer'î sâbit ve sübût olan(t) vekâletine hükm-i şer'î lâhık olman Rumkal'alı Ömer bin Halîl nâm kimesne meclis-i şerîf-i enverde zikr-i âtî bağçeye vaz'-ı yedi mütehakkık olan işbu râfiü'l-kitâb Osmân bin Hasan nâm kimesne mahzarında(t) bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûrede Boryeri nâm mahalde kâin kıbleten İlyâsoğlu Bağçesi ve şarken tarîk-i amm ve garben Büyük Hark ve şimâlen mukaddemâ karye-i mezbûr ve hâlâ Tarkilneci? Ali kızı Bağçesi ile mahdûd

tahminen iki çiftlik eşcâr-ı müsmire ve gayrı müsmireyi bir kıt'a bağçeci vakf-ı müteveffât-ı mezbûre A'îşe Hâtûn hayatında yedinde mülki olmak üzere bin iki yüz yigirmi altı senesi Rebi'ü'l-âhîrinin yigirminci günü târîhiyle müverrah bir kıt'a vakf-ı ma'mûl bahâ mücebince emlâk-ı sâiresiyle ma'ân vakf-ı sahîh-i şer'îyle vakf eylediği vakf-ı mezbûrun tevliyetini dahi ber müceb-i şurut vakf-ı mezbûre ve bâ mürâsele-i şer'îye zevcem mü'ekkile-i mezbûre Emetullâh Hâtûn'un tasarrufunda olup bağçeci mezkûre ber vech-i muharrer vakf olmağın bir kimesne tarafından dahli ve ta'aruzu icâb etmez iken mezbûr Osmân mülkiyet üzere fuzûli ve bî-gayrı hak zabt ve vaz'-ı yed itmeğle suâl olunub keff-i yed ve cânib-i vakf-ı mezbûr için bana teslîme tenbîh-i şer'î olunmak bi'l-vekâle muradımdır didikde gibbe's-suâl mezbûr Osmân cevâbında mahdûda vaz'-ı yedini ikrâr lakin bağçeci mezkûre fî'l-asl tarla olup müteveffât-ı mezbûre A'îşe Hâtûn'un hayatında tasarrufunda olmağla işbu târîh-i kitâbdan otuz altı sene-i mukaddem mezbûre A'îşe Hâtûn mutasarrıfe olduğu tarla-yı mezkûru kendi hüsn-i rızâsıyla sadrî oğlu Mehmed Şerîf bin Hâcî Hasan nâm kimesneye ferâğ itdikde ol dahi kabûl ve (silik) bilâ-nizâ' on iki sene müddet mutasarrıf olup bâdehu tarla-yı merkûma bâ-izn-i sâhib-i arz kendi mâlıyla eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmire gars ve bağçeci idüb altı sene mikdâr-ı arzı bağçeci olmak üzere zabt ve yedinde iken fevt oldukda bağçeci merkûm li-ebeveyn kız karındaşı olan vâlidem A'îşe Hâtûn ile verese-i sâiresine mevrûs ve bâdehu vâlidem mezbûre A'îşe Hâtûn dahi fevt olup hisse-i ırsiyye-i şayi'ası tamamiyle li-ebeveyn kız karındaşı Hadice'ye mevrûs olmağla ol vechile bağçeci mezkûreden hisse-i şayi'a-i ma'lûmeye bî-hak vaz'-ı yed iderim deyu ba'de'l-def' ve'l-inkâr râf'i-i mezbûr Osmân ber vech-i muharrer râf'i-i mezkûrini mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-ı ahrâr-ı ricâl-i müslîminden ve karye-i mezbûre ahâlîsinden Hüseyin bin Uzun Mehmed ve Molla Alioğlu Mehmed bin Mustafa nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer' hazırân olup eserü'l-istişhâd fî'l-hakîka bağçe-i mahdûda-i mezkûre fî'l-asl tarla olup ve müteveffât-ı mezbûre A'îşe Hâtûn'un hayatında tasarrufunda olmağla işbu târîh-i kitâbdan otuz altı sene-i mukaddem A'îşe Hâtûn mutasarrıfe olduğu tarla(t)-yı mezkûrı kendi hüsn-i rızâsıyla sadrî oğlu Mehmed Şerîf bin Hâcî Hüseyin nâm kimesneye ferâğ itdikde ol dahi (silik) bilâ-nizâ' on iki sene mutasarrıf olup bâdehu tarla-yı merkûma kendi mâlıyla bâ-izn-i sâhib-i arzı kendi gars ve bağçesi(t) idüb altı sene mikdârı dahi bağçeci olmak üzere zabt ve yedinde iken fevt oldukda bağçeci merkûma li-ebeveyn karındaşı olan işbu râf'i-i mezbûr Osmân'ın vâlidesi A'îşe Hâtûn ile verese-i sâiresine mevrûs bâdehu

mezbûre A'îşe Hâtûn dahi fevt olub hisse-i şayi'a-i ma'lûmesi işbu râfî-i mezbûr Osmân ile li-ebeveyn kız karındaşı Hadice mevrûs olmağla ol vechile bağçeci-i mezkûreden hisse-i şayi'a-i ma'lûmeye râfî-i mezbûr Osmân ile karındaşı mezbûre Hadice mülkiyet üzre bî-hak zabt ve tasarruf ve vaz'-ı yed eyledikleri ma'lûmumuzdur biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz ve şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'î itdikde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mûcebiyle müdde'a vekîl-i mezbûr Ömer mü'ekkilesi mütevellîye-i mezbûre izâfetle bi'l-vekâle dâ'va-yı mezkûresiyle râfî-i mezbûr Osmân'a bi-vech-i şer'î mu'arazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâbî işrîn min Cemaziye'l-ulâ sene hamse ve erba'în ve mietyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyîd Ca'fer Efendi, Es-Seyyîd Ahmed Efendi, Seyyid Mehmed bin Ali Efendi, Muhzırbaşı Mehmed Ağa, Muhzır İbrâhîm, ve gayruhum

Sayfa No: 419	Hüküm No:95	Târih H: 07 Cemaziye'l-Âhir 1245 M: 04 Aralık 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Vasi ta'yîni	
Belgenin Özeti:Tevbe Mahallesi'nden vefat eden Ahmed'in küçük oğlu Ahmed için vasi ta'yîn edilmesine dair.		

Medîne-i Ayntab'da Tevbe Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Ahmed bin Ahmed'in sulbî sagîr oğlu Ahmed'in tesviye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûsını ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olumak lâzım ve mühim olmağla emânet ile ma'rûfe ve istikâmet ile mevsûfe ve her vech ile vesâyet uhdesinden gelmeğle kâdire idüğü zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmî müslîmin haberleriyle lede's-şer'î'l-enver zâhir ve mütehakkık olan sagîr-i mezbûrun vâlidesi işbu râfî'âtî'l-kitâb Fâtma bin Hamş Mehmed nâm Hâtûn'ı hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i meâb efendi hazretleri sagîr-i mezbûrun vakt-i rüşd-i sedâdına değin tesviye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûsını ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn buyurduklarında ol dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve merâsimini kemâyenbagî edâya müte'ahhide ve mültezime olmağın mâ hüve'l-vâkî'

bi't-taleb ketb olundı hurire fi'l-yevmü's-sâbi' min şehri Cemaziye'l-Âhîr sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Es-Seyyid Mustafa bin Veli,Es-Seyyid Ali bin Mustafa,Es-Seyyid Ahmed bin Kantar Mehmed

Sayfa No: 419	Hüküm No: 96	Târih H: 07 Cemaziye'l-Âhir 1245 M: 04 Aralık 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Boşanma	
Belgenin Özeti: Delük Karyesi'nden kocası Ahmed ile boşanmak isteyen Hadice Hâtûn'un yalnızca 200 gurus mehr-i muahharını talep etmesi,ikamet giderlerini ve iddet nafakasını istemeden boşanmak istemesi ayrıca dört aylık oğulları Ali'nin 7 yaşına,3 yaşındaki kızının ise 9 yaşına kadar yanında kalmalarını talep etmesine dair.		

Medîne-i Ayntab'a tabi' Delük Karyesi'nde sâkin zâtî zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslîmîn ta'rifleriyle ma'rûfe olan Hadice Hâtûn ibnite Osmân meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zevc-i dâhli işbu bâ'isü'l-kitâb Ahmed bin Mehmed mahzarında ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Ahmed'in benim zevc-i dâhlîm olub lakin beynimizde hüsn-i muâşeretimiz olmamağla hal'-i tâlibe ve müfârekete ragibe olduğım eelden zevcim mezbûrun zimmetinde müteğarrir ve ma'kûd-u aliyye olan iki yüz guruş mehr-i mu'ahharım ve nafaka-i iddet-i mu'ayyene-i ma'lûmem üzerlerine ve me'ûnet-i süknâm dahi kendi üzerime olub ve mezbûrun firâşından hâsılân ve benden mütevellidân ve bi-hakku'l-hızâne hacr-ı terbiyemde olan işbu hazırân bi'l-meclis takriben dört aylık oğlum Ali yedi yaşına ve kezâlik takrîben üç yaşında kızım Fâtma dokuz yaşına tekâmîl idinceye değin ben infâ ve iksâ idüb ve kabl-i tamami'l-müddet fevt olurlar ise nafaka-i bâkiyelerinden zimmetim beriye olmak üzre zevcim mezbûr Ahmed ile muhâlea sahîh-i şer' ile hal' olduğım da ol dahi hal'-i mezkûr ba'de'l-kabûl hukûk-ı zevciyete müte'allık amme-i da'vâdan zimmetini ibrâ ve iskât eylediğim de ol dahi kezâlik hukûk-ı zevciyete müte'allık amme-i da'vâdan benim zimmetimi ibrâ ve iskât ve her birimiz ber minvâl-i muharrer ibrâsını kabûl eyledik didikde gibbe't-tasdîkü's-şer' ma vaka'a bi't-taleb ketb olundı tahrîren fi'l-yevmü't-tasî' min Cemaziye'l-âhîr sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl :Delüklü Süleymânoğlu Mustafa, Ali bin Kürd oğlan, Ca'fer Efendi

Sayfa No: 419	Hüküm No:97	Târih H: 07 Cemaziye'l-Âhir 1245 M: 04 Aralık 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Nafaka tespiti	
Belgenin Özeti:Ebubekir Beğ Mahallesi'nden vefat eden Elif Hâtûn'un küçük oğlunun ihtiyaçları için günlük on para nafaka tespitine dair.		

Medîne-i Ayntab'da Ebubekîr Beğ Mahallesi'nde sâkine iken bundan akdem vefât iden Elîf Hâtûn ibnite Mustafa'nın sadrî sagîr oğlu olup takriben iki yaşında olan Mehmed'in min kable'l-ümm ceddesi ve hâzinesi zât-ı ma'rûfe râfî'at-i haze'l-kitâb A'îşe Hâtûn meclis-i şer'-i şerîf-i enverde (silik) babası ve velisi meclis-i hazırân Ayyıl bin Mustafa mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm idüb bî-hakki'l-hızâne hacr-ı terbiyemde olan sagîr-i mezbûrun nafaka ve kisve bahâya ihtiyâcı olmağla babası mezbûr üzerine kıbel-i şer'den kâdr-i ma'rûf nafaka ve kisve bahâ farz ve takrîr olunmak matlûbumdur didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer' hâkim-i mevki'-i sadr-i kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi sagîr-i mezbûr Mehmed'in nafaka ve kisve bahasıçûn babası mezbûr üzerine târîh-i kitâbdan kâdr-i ma'rûf idüğü zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla zâhir olan küllî yevm onar pâre nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr idüb meblâğ-ı mefrûz-ı mezkûrî sagîr-i mezbûrun nafaka ve kisve bahâsına harc u sarf ve lede'l-hace istidâneye ve vakt-i zaferde ber minvâl-i muharrer babası mezbûr üzerine redd ve rücû'a cedde-i hâzine-i mezbûre A'îşe Hâtûn'a izn virmeğîn ma vaka'a bi't-taleb ketb ve imlâ olundu tahrîren fi'l-yevmü't-tâsî' min şehri Cemaziye'l-âhîr sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl :Hâfız Ahmed Efendi,Muhzır İbrâhîm,ve Mehmed bin Abdullâh

Sayfa No: 420	Hüküm No: 98a	Târih H: 21 Cemaziye’l-Âhir 1245 M: 18 Aralık 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vasi ta’yîni	
Belgenin Özeti: Şehreküstü Mahallesi’nden vefat eden Balidoğlu Hâcî Abdullâh’ın küçük oğlu ve küçük kızının vasilerinin vefat etmesiyle yeni bir vasi ta’yîn edilmesine dair.		

Medîne-i Ayntab'da Şhreküstü Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan Balidoğlu Hâcî Abdullâh bin Hâcî Ahmed'in sulbî sagîr oğlu Abdullâh ve sagîre kızı Fâtma'nın mukaddema bâ hüccet-i şer'î mansûbe-i vasîleri min kable'l-ümm ceddeleri Hadice Hâtûn ibnite Mehmed Ali fevt olub vesâyet-i merkûma hâli kalmağla yedine sagîrân-ı mezbûrânın tesviye-i emirlerini ru'yet ve mâl-ı mevrûslarını ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn haberleriyle lede's-şer' zâhir ve mütehakkık olan sagîrân-ı mezbûrânın li-ebeveyn ammileri oğlu olub bâ hüccet-i şer'î nâzır mansûbları işbu râfî'ü'l-kitâb Hâcî Mehmed bin Süleymân'ı hâkim-i mevki'-i sadr-i kitâb tûbâ lehû ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi sagîrân-ı mezbûrânın tesvîye-i emirlerini ru'yet ve mâl-ı mevrûslarını ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn buyurub ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve merâsimini kemâyenbâgî edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi'l-hadî ısrîn Cemaziye'l-âhîr sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Şeyh Efendi Karamanîzâde,Ahmed Efendi

Sayfa No: 420	Hüküm No: 98b	Târih H: 25 Cemaziye'l-Âhir 1245 M: 22 Aralık 1829
Belge Türü: İ'lâm	Belge Konusu: Alacak-verecek	
Belgenin Özeti: Seng-i Topal Mahallesi'nden vefat eden Receb Ağa'nın oğlunun vasisi Ali Ağa'nın,Receb Ağa'nın ölmeden önce Sarsaroğlu Emin'den alacağı olduğunu iddi'â etmesine fakat Sarsaroğlunun bunu reddedip şahitlerin şehadetiyle haklılığının anlaşılmasına dair.		

Medîne-i Ayntab'da Seng-i Topal Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Receb Ağa bin Mehmed'in sulbî sagîr oğlu ve hazırân vârisi Mehmed'in tesviye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûsunu ahz u kabz ve hıfza bâ hüccet-i şer'î vasî-i mansûbı olan Ali Ağa ibn Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde (silik) işbu bâ'isü'l-kitâb Sarsaroğlu Emîn bin Mehmed nâm kimesne mahzarında bi'l-vesâye üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb vasî olduğum sagîr-i mezbûrun babası müteveffâ-

yı mezbûrun her biri aherin zimmetine lâzım gelen meblâğa kefil bi'l-mâl ve zâmin olmak üzere mezbûr Emîn ile li-ebeveyn karındaşı gâib-i ani'l-meclis Mustafa müteveffâ Sarsaroğlu Mehmed zimmetlerinde cihet-i karz ve semen-i meb'iden bâ temessük ve bâ defter-i müfredât cem'an alacak hakkı olan üç bin sekiz yüz yetmiş dört guruşun iki bin altmış guruşu defter-i mezkûr nâtık olduğu üzere müteveffâ-yı mezbûr hayatında mezbûrûn Emîn ve karındaşı Mustafa ve babası Mehmed yedlerinde kabz idüb bakî kalan bin sekiz yüz on dört guruşu kable'l-ahz ve'l-istifâ mezbûr Receb Ağa fevt olub meblâğ-ı mezbûr ancak vasîsi olduğum oğlu sagîr-i mezbûra mûris olmağla meblâğ-ı bakî-i merkûmı mezbûr Emîn'den asâlet ve kefâlet mahkemesine binâen babası bi'l vesâye hâlâ taleb iderim suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl mezbûr Emîn cevâbında müteveffâ-yı mezbûr hayatında iki yüz kırk iki senesi evâsıt Receb-i Şerif'te li-ecli's-şehâde karındaşım gâib-i mezbûr Mustafa hazırân olduğu halde bizim ve baba müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in bâ mümsik ve bâ defter-i müfredât ber vech-i balâ alacağının ve bizim kendüye bi'd-defe'ât teslîmâtımızın hesâbını yegân yegân ru'yet eylediğimizde mezbûr Receb Ağa'ya teslîmâtımız (silik) vâfi olmağın bu cihetle deynimizden bir akçe ve bir habbe bakî alacağı zuhûr etmediğine ve mezbûr Receb Ağa benim ve karındaşım gayet mezbûr Mustafa ile baba müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in zimmetlerini aslâ ve kat'â bir akçe ve bir habbe bakî hakkı ve alacağı kalmamak manâsına ibrâ-yı âmm-ı sahîh-i şer' ile ibrâ ve iskât eylediğinde (silik) kezalik husûs-ı mezkûra müte'allık âmme-i da'vâdan mezbûr Receb Ağa'nın ve zimmetini ibrâ-yı âmm ile ibrâ ve iskât ve her birimiz ber vech-i muharrer ahiren ibrâsını kabûl etmeğle ol vechile müdde'â-i vasî-i mezbûr Ali Ağa'nın ber minvâl-i muharrer müdde'âsı olan meblâğ-ı bakî-i merkûm bin sekiz yüz on dört guruşdan zimmetimiz berî olmuştur deyu ba'de'd-def' ve'l-inkâr def'-i mezbûr Emîn'den def'-i meşrûhını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-i ricâl-i müslimînden Ahmed bin Hüseyin ve diğer Ahmed bin Mehmed nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer' hazırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-hakikâ müteveffâ-yı mezbûr Receb Ağa bin Mehmed hayatında iki yüz kırk iki senesi evâsıt-ı Recebü'l-Ferdi'nde medîne-i Halebü's-Şehbâ'da işbu vâfi-i mezbûr Emîn ve karındaşı gayet-i mezbûr Mustafa ile babaları müteveffâ Sarsaroğlu Mehmed zimmetlerinde cihet-i karz ve semen-i meb'iden bâ temessük ve bâ defter-i müfredât alacağının ve mezbûrûnın kendüye bi'd-defe'ât teslîmâtımızın hesâbını yegân yegân ru'yet eylediklerinde mezbûrân Emîn ve Mustafa'nın mezbûr Receb Ağa'ya teslîmâtları düyûnlarına vâfi olmağın bu cihetle

mezbûr Receb Ağa'nın mezbûrûn Emîn ve karındaşı Mustafa ve babaları Mehmed zimmetinde bir akçe ve bir habbe bakî alacağı zuhûr etmediğine mezbûr Receb Ağa işbu râfî-i mezbûr Emîn ile karındaşı mezbûr Mustafa ve babaları Mehmed'in zimmetlerini aslâ ve kat'â bir akçe ve bir habbe bâkî hak ve alacağı kalmamak manâsına ibrâ-i âmm sahîh-i şer'î ibrâ ve iskât eylediğinde anlar dahi kezâlik husûs-ı mezkûra müte'allık amme-i da'vâdan mezbûr Receb Ağa zimmetini ibrâ ve iskât ve her biri ber vech-i muharrer âhiren ibrâsını kabûl idüb ve bizi eşhâd eylediler biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz ve şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'î etdikde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûl olmağın mûcebiyle müdde'î vasî-i mezbûr Ali Ağa da'vâ-yı mezkûresiyle râfî-i mezbûr Emîn'e bi-vech-i şer'î mu'arazadan men' olunmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundı tahriren fi'l-yevmi'l-hâmis ısrîn min Cemaziye'l-Ahîr sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Hâcî Musâ bin Abdullâh,Hâcî Hamid,Ahmed Efendi,Mehmed Ağa

Sayfa No: 420	Hüküm No: 99	Târih H: 25 Cemaziye'l-Âhir 1245 M: 22 Aralık 1829
Belge Türü: İ'lâm	Belge Konusu: Alacak-verecek	
Belgenin Özeti: Kürd Karyesi'nden İbrahim ibn Halîl'in kendisine ait bir atın Mar'aş ahâlîsinden Mehmed bin Ahmed tarafından gasp edildiğini iddi'â etmesine cevaben atı başkasından 100 kuruşa satın aldığını iddi'â etmesine rağmen şahitlerin şehadetiyle İbrahim'in haklılığının anlaşılıp,atın İbrahim'e teslim ayrıca ücretin de atla beraber teslim edilmesine dair.		

Medîne-i Ayntab'a tabî Kürd Karye'si ahâlîsinden İbrâhîm ibn Halîl nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Mar'aş ahâlîsinden Mehmed bin Ahmed mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu meclis-i şer'de mu'ayyene olunan açık al bir re's bargîr yedimde mülküm olub sekiz ay mukaddem mülk-i sarîha olunub yevm-i mezbûr yedinde bulmamağla taleb iderim suâl olunub mûceb-i şer'î icrâ olunmak muradımdır didikde gıbbe's-suâl merkûm cevâbında fi'l-hakikâ târîh-i kitabdan altı ay mukaddem Mar'aş'da Canbâzgöllecî Ahmed yüz guruşa iştirâ eyledim hâlâ yedimde mülk-i müşterâmdır merkûm mülk-i sarîhası olduğunu bilmem deyu inkâr ve ref'le mukâbele idicek gıbbe'l-inkâr ve'l-istintâk müdde'â-i merkûmdan iddi'âsına muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-i ricâl-i müslimînden Yusuf bin İbrâhîm ve Mesud bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'î hazırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-

hakîka işbu mu'ayyene olunan açık al bargîr sekiz ay mukaddem mezbûrun yedinde mülki olup sarîha olundu bizler bu husûsa bu minvâl üzre şâhidleriz ve şehâdet dahi iderüz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'î eylediklerinde şehâdetleri ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye makbûl olmağın mücebince halef-billâhü'l-aliyyü'l-a'lâ etmeğın mevsûf-ı mezkûr bargîri teslîme tenbîh ve mebâliğ-i mezkûrı sâhibine rücû'a izn virmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü't-tasî' ısrîn şehr-i Cemaziye'l-Ahîr sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Süleymân bin Mustafa, İbrâhîm bin Abdullâh

Sayfa No: 421	Hüküm No: 100	Târih H: 29 Receb 1245 M: 24 Ocak 1830
Belge Türü: İ'lâm	Belge Konusu: Alacak-verecek	
Belgenin Özeti: Ali el-Neccâr Mahallesi'nden vefat eden Mustafa bin Mehmed'in mirası olan 96 sehm'den kızı Fatma'nın payına düşen 17 sehme ve eve A'îşe Hâtûn'un haksız yere el koyduğunu iddi'â etmesine karşılık A'îşe Hâtûn evi 100 kuruşa satın aldığını belirtmesi ve şahitlerin de bu durumu onaylaması üzerine haklı bulunup mahkemenin müdde'i Elif Hâtûn'dan 100 kuruş alıp A'îşe Hâtûn'a vermesi hakkında.		

Medîne-i Ayntab'da Ali el-Neccâr Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Mustafa bin Mehmed'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtma Hâtûn ibnite ile sulbî oğlu Kebîr ve diğer Mustafa ve sulbîye-i kebîre kızı Elif ve sulbîye-i sagîre kızı Yun ve vâlidesi A'îşe Hâtûn ibnite Abdullâh'a münhasıra ve mesele-i mirâsları(t) bi-hükmi'l-feraiiz doksan altı sehmden olup sihâm-ı mezbûreden on iki sehm zevce-i mezbûre ve on altı sehm ümmü'l-mezkûre (silik) sâlis ibnü'l-mezbûr ve on yedişer sehmi benât-ı mezbûrtâna isâbeti tahkikinden sonra zâtı ma'rûfe bint-i mezbûre Elîf Hâtûn(t) meclis-i şer'-i şerîf-i enverde li-ebeveyn ammitesini olup zikr-i âtî bir bâb mülk-i menzile vaz'-ı yedi mütehakkık olan kezalik zât-ı ma'rûfe işbu (silik) başka diğer A'îşe Hâtûn ibnite Mehmed mahzarında bi'l-verâse üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' kıbleten Körgözoğlu tarlası ile mahdûd garben tarîk-i amm müştemil bir bâb mülk-i menzil mûrisim babam müteveffâ-yı mezbûrun hayatında ale'l-vefât yedinde mülki ve ba'd-ı vefât terekesinden olup bir bağ(t) merkûm menzile verese-i sâire-i mezkûresine mevrûs olmuş ki ammitem mezbûre ve diğer A'îşe Hâtûn mecmû' menzil-i mahdûd-ı mezkûrı fuzûli ve bi-gayr-ı hak zabt ve

vaz'-ı yed etmeğle suâl olunub menzil-i mezkûrın ve sahîh-i merkûm on yedi sehm hisse-i sâbıkasından keff-i yed ve bana teslîme ammitem mezbûre A'îşe Hâtûn'a tenbîh-i şer'î olunmak bi'l-verâse muradımdır didikde gıbbe's-suâl mezbûre diğer A'îşe Hâtûn cevâbında(t) menzil-i mezkûre vaz'-ı yedini ikrâr(t) lakin verese-i mezbûrûndan her biri mecmû' menzil-i mezkûrı bi'l-verâse bi'r-rızâ bi'l-icâb ve'l-kabûl bâten ve sahîhân yüz guraşa bana bey' ve temlîk ve teslîm etdikde(t) ben dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl ve semeni olan meblâğ-ı merkûm yüz guraşdan verese-i sâire-i mezkûre hisse-i mu'ayyenelerini işbu müdde'îye bintü'l-mezbûre(t) Elif Hâtûn üzerine havâle-i mutlaka sahîh ile havâle ve her birimiz havâleyi ba'de'l-kabûl meblâğ-ı merkûm yüz guraş mezbûre Elif Hâtûn'a tamâmen def' ve teslîm itdikde ol dahi bi't-tamâm ahz idüb ol vechile menzil-i mezkûr mülk-i müşterâm olmağla bi-hak vaz'-ı yed iderim deyu ba'de'l-def' ve'l-inkâr mezbûr ve diğer A'îşe Hâtûn'dan def'-i mezkûrîne mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-i ricâl-i müslimînden Mehmed bin Hasan ve Mehmed bin Mustafa nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hazırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-hakîka hudûd-ı mezkûr ile mahdûd olan menzil-i merkûmı verese-i sâireden her biri bi'l-verâse bi'r-rızâ bi'l-icâb ve'l-kabûl bâten ve sahîhân yüz guraşa işbu râfi-i mezbûre diğer A'îşe Hâtûn'a bey' ve temlîk ve teslîm ol dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl ve semeni olan meblâğ-ı mezbûr yüz guraşdan verese-i sâire-i mezkûre hisse-i mu'ayyenelerini râfi-i mezbûre diğer A'îşe Hâtûn'a işbu müdde'â-i mezbûre Elif Hâtûn üzerine havâle-i mutlaka-i sahîh ile havâle ve her biri havâle-i mezkûreyi kabûl idüb(t) ol vechile menzil-i mezkûr işbu râfi-i mezbûre diğer A'îşe Hâtûn'un mülk-i müşterâsı olduğu ma'lûmumuzdur bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde gıbbe ri'âyetihi şerâiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olub ve müdde'î-i mezbûre Elif Hâtûn'dan yüz guraşı kabzını dahi mukırre olmağın mücebiyle müdde'î-i mezbûre Elif Hâtûn'dan da'vâ-yı mezkûresiyle râfi-i mezbûre diğer A'îşe Hâtûn bi-vech-i şer'î mu'arazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundı tahrîren fi'l-yevmü't-tasî' ve'l-ışrîn şehr-i Receb sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Seyyârôğlu Molla Mehmed, Kızınôğlu Molla Mehmed

Sayfa No: 421	Hüküm No:101	Târih H: 24 Receb 1245

		M: 19 Ocak 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Nakliye muahedesi ve vekalet	
Belgenin Özeti: Katırcı Şeyhi Hamud ibn Hâcî Mehmed ve Abazaoğlu Mustafa’nın şahitleri İsak Yahudi huzurunda,11 yük malını İzmid’e götürmesi için Katırcı Haço’yu tutması ve kantar başına 200 kuruş taşıma ücretine anlaşılması ayrıca yüklerin zarar görmesi durumunda yada gümrükte Hamud’un mâlından ödeme yapması durumunda Katırcı Haço’nun tazminat ödemesi hususunda anlaşmaları ve olası bir durumda kendi adına dava açması için vekaletini Malatyalı Andon bin Serkiz’e verdiğine dair.		

Ayntab ahâlisinden ve zıkr-i âtî husûsa şâhidân asl olup lede't-tezkiye udl ve makkûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunan Katırcı Şeyhi Hamud ibn Hâcî Mehmed bin Ali ve Abazaoğlu Mustafa bin Hüseyin bin Abdullâh nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîf-i enverde tüccârdan işbu bâ'isü'l-kitâb Halebli Üzensarrafoğlu İsak yahûdi veled-i Heron veled-i İsak hâzır olduğu halde ber vech-i âtî şâhidan fer' olup Malatya Kasabası ahâlisinden medîne-i mezbûrda bi'l-misâfire sâkinler Çakaloğlu Ebubekîr Ağa ibn el-hâcc Osmân ve kasab İbrâhîm ibn Molla Hasan mahzarlarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüb hâzır-ı mesfûr İsak yahûdi mâlından on bir yüke merbût bâ defter-i müfredât emti'a-i ma'lûmesini (silik) ile İzmid civârında Adapazarı Kasabası'na götürüb mesfûr İsak yahûdinin kasaba-i mezbûrede şerîkine teslim etmek üzere medîne-i mezbûrede kâin Müftî Hân'ında iki yüz kırk iki senesi evâil-i Recebü'l-ferd'inde Malatya Kasabası re'ayasından ve katırcı tâifesinden makdîsî Haço veled-i (silik) zıkr olunan on bir yük beher kantârı iki yüz guruş ücret takdîriyle isticâr ve icâb eden ücret ve a'idât-ı sâiresini ve zıkr olunan on bir yük mesfûr Katırcı Makdîsî Haço zımmîye teslim idüb ve hîn-i mukâvele ve teslimde mesfûr İsak yahûdi Katırcı mesfûr Haço zımmîye hitâb idüb eğer zıkr olunan on biryük marû'z-zıkr Adapazarı Kasabası'nda mukîm şerîke teslim etmeyüb emr ve mukâvele-i mezkûra münafi(t) olarak Asitâne-i Aliyye'ye getirüb ve Asitâne gümrüğünden mâlından gümrük nâmına nesne ahz iderler ise me'hûzlarına veyâhûd (silik) yed-i âhere virüb telef ve izâ' olur veyâhûd zarâr ve noksân terettüb ider ise telef ve izâ' olan emti'âmin kemiyetlerine ve gâib(t) iden zarâr ve noksânına kefil bi'l-mâl ve zâmin olur ise teslim iderim didikde mesfûr Haço zımmî dahi ber minvâl-i muharrer kefil bi'l-mâl ve zâminim deyüb bu vech üzere mesfûr İsak yahûdi zıkr olunan on bir yük ve iktizâ iden ücret ma'lûmesi ve a'idâtını mesfûr Katırcı Haço zımmîye tamâmen teslim ol dahi kabz ve katırlarına tahmîl ve Adapazarı tarîki olan Malatya cânibine âzim olduğına şâhidleriz ve şehâdet dahi ideriz (silik) bizim için Ayntab'dan müddet-i sefer ba'id

olan Malatya'ya varub edâ-yı şehâdet-i şer'îye etmek müte'assir olmağla her birimizin âsânımızdan şahid olun ve mahalinde şehâdet iden ve bu husûsât-ı mezkûreye olan şehâdetlerimizi her birimiz mezbûrândan her ikisine başka başka tahmîl (silik) şehâdete emr eylediğimizde anlar dahi tahammül ve kabûl ve mahalinde şehâdet-i ali'l-şehâdet tarîki üzre edâ ve şehâdete ta'ahhüd eylediler didiklerinde gıbbe't-tasdîkü's-şer'î mesfûr İsak yahûdi meclis-i şer'-i enverde andan veled-i Serkîz zimmî muvâcehesinde takrîr-i kelâm idüb Katırcı mesfûr Haço zimmî zıkr olunan on bir yük mukâvelemizin hilâfı mahal-i âhre nakl ve telef ve izâ' etmeğle taleb ve da'vâ ve ahz u kabz ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya vekâlet-i amme-i mutlaka ile mesfûr Andon zimmîye tarîkimden vekîl nâib menâb nasba ve ta'yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i merkûmeyi kabûl ve merâsimini kemâyenbâgî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundı hurire fi'-yevmü'r-rabî' min şehr-i Receb sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Katırcı Mehmed Ali,Katırcı Mustafa, Katırcı Mehmed bin Ali

Sayfa No: 422	Hüküm No:102	Târih H: 07 Şa‘bân 1245 M: 01 Şubat 1830
Belge Türü: İ‘lâm	Belge Konusu:Alacak-verecek	
Belgenin Özeti:Kürtünciyân Mahallesi’nden Zeynbeb bint Kemâl,vefat eden kardeşinin eşi olan Hacer Karyesi’nden Zehra bint Karagöz Mehmed’in mirasından üzerine düşen payın haksız yere gasp ettiğini iddi‘â etmesi ve Zehra bu durumu reddedip şahitlerin beyanıyla haklılığını kanıtlanmasına dair.		

Medîne-i Ayntab'da Kürtünciyân Mahallesi sâkinlerinden zât-ı ma'rûf Zeyneb bint Kemâl nâm hâtûn meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîr medîne-i mezbûra tabi' Hacer Karyesi sâkinlerinden bâ'isetü'l-vesîka Zehra bint Karagöz Mehmed mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm târîh-i kitâbdan sekiz sene akdem vefât iden işbu mezbûrenin zevci li-ebeveyn karındaşım Hâcî Mehmed bin Kemâl'in verâseti zevcesi mezbûre Zehra ile sulbîye-i sagîre kızı A'îşe ve bana münhasıra olub bi-hükmi'l-ferâiz terekisi müteveffâ-yı mezbûr sekiz sehm i'tibariyle bir sehmi zevce-i mezbûra dört sehmi bint-i mezbûra ve üç sehmi bana isâbet etmeğle ber müceb-i defter-i kassâm tereke-i müteveffâ-yı mezbûr dört yüz gurus olub harc-ı ez defter karye-i mezbûrede üç aded ceviz eşcârı dahi müteveffâ-yı mezbûrun terekесinden olmak üzre zuhûr

etmeğle kırk dâhil-i defter ve kırk hâric-i defter hisse-i şâyi‘amı taleb iderim baba teslîme tenbîh-i şer‘ olunmak matlûbumdur didikde gıbbe’s-suâl zevce-i mezbûre cevâbında fi’-hakîka zevcem müteveffâ-yı mezbûr Hacı Mehmed’in terekese dört yüz guruşa bâliğ olub beni meblâğ-ı mezbûrdan iki yüz elli guruş mehr-i mu‘ahharım ve yüz guruş dahi deyn-i şer‘îden müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde alacak hakk-ı sabitem olub otuz guruş dahi tereke-i müteveffâdan techîz ve tekfinine harc u sarf olunub ve on altı guruş dahi harc-ı defter-i kassâma virilüb bâkî beyne’l-verese taksîm(t) olunacak fakat dört guruş ile sonradan zuhûr idüb defter-i kassâma idhâl olunmayan mezkûr üç aded ceviz eşcârı işbu müdde‘â-i mezbûre Zeyneb Hâtûn benden yigirmi guruş ahz u kabz idüb huzûr-ı müslîminde karındaşı müteveffâ-yı mezbûr Hacı Mehmed mirâsına müte‘allika âmme-i da‘vâdan zimmetimi ibrâ ve iskât eyleyüb ben dahi kabûl itmeğle yedimi bir kıt‘a ibrâ senedi virdi deyu bir kıt‘a ibrâ senedi dahi ibrâz eyledikde müdde‘â-i mezbûre Zeyneb Hâtûn dahi ber vech-i muharrer yigirmi guruş ahz idüb karındaşının mirâsına müte‘allık kâffe-i da‘vâdan bi-vech-i mezbûre Zehra zimmetini ibrâ eylediğini ikrâr idicek müdde‘â-i mezbûre bi-vech-i şer‘î müdde‘î-i aleyhâya mu‘arazadan men‘ olunmak mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’-l yevmü’s-sabî‘ min şehr-i Şa‘bânü’l-mu‘azzama lisene hamse ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü’l-hâl: İskenderzâde Abdullâh Ağa, Hallâcoğlu Kara karındaşı Ali, ve gayruhum

Sayfa No: 422	Hüküm No:103	Târih H: 07 Şa‘bân 1245 M: 01 Şubat 1830
Belge Türü: Huccet	Belge Konusu:Nafaka tespiti	
Belgenin Özeti:Ehl-i Cefâ Mahallesi’nden vefat eden Mehmed’in torunu Adile için günlük 10 pâre nafaka tespit edilmesine dair.		

Medîne-i Ayntab’da Ehl-i Cefâ Mahallesi’nde sâkin Fâtma bint Mehmed Emîn nâm hâtûn zât-ı ba‘de’t-ta‘rîfü’s-şer‘î meclis-i şer‘-i kadîm-i enverde mahalle-i mezbûre ahâlîsinden iken bundan akdem vefât iden damadım Mehmed’in firâşından hâsıla ve kızım müteveffiye Şâi bint Ali’den mütevellide sulbî sagîr kızları Adile bi-hakki’l-

hızâne hâlâ hacr-ı hızâne ve taht-ı terbiyemde olub sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve bahâya ihtiyâcı olmağla sagîre-i mezbûre Adîle'nin min kable'l-ümm ceddesi mezbûre Fâtma Hâtûn'un talebiyle hükm-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi sagîre-i mezbûrenin babası müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Emîn'den ve vâlidesi müteveffâ-yı mezbûreden mûrise mâlından işbu târîh-i kitâbdan kadr-i ma'rûf idüğü ihbâr olunan külli yevm on pâre nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr idüb meblâğ-ı mefrûz-ı mezkûrı sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve baha vesâir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarf ve lede'l-iktizâ istidâneye ve vakt-i zaferde mâl-ı mevrûslarına rücû'a hâzîne-i mezbûre Fâtma bint Mehmed Emîn nâm hâtûna ber minvâl-i muharrer izn virmeğın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundı tahrîren fi'-l yevmü's-sabî' şehr-i Şa'bân sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Mollâ Hasan Hatabcızâde, Maho Mehmed bin Mehak

Sayfa No: 422	Hüküm No:104	Târih H: 09 Şa‘bân 1245 M: 03 Şubat 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Vasi ta‘yîni ve nafaka tespiti	
Belgenin Özeti:İbrâhîmi Karyesi’nden vefat eden Yusuf bin Halîl’in küçük kızı Rukiye için vasi ta‘yîn edilmesi ve günlük 7 pâre olarak nafaka ücretinin belirlenmesine dair.		

Medîne-i Ayntab'a tabi' İbrâhîmî Karyesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Yusuf bin Halîl'in sulbî sagîre kızı Rukiye'nin tesvîye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrusını ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer'den bir vasî nasbı lâzım ve lâbüdd olmağla emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn haberleriyle lede's-şer' zâhir ve mütehakkık olan sagîre-i mezbûrenin li-ebeveyn ammisi işbu râfiü'l-kitâb Mehmed Emîn bin Halîl nâm kimesneye hâkim-i mevki'-i sadr-i kitâb-i tûbâ-leh ve hüsn-i meâb efendi hazretleri sagîre-i mezbûrenin vakt-i rüşd-i sedâdına değin tesvîye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûsını ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn buyurub ol dahi sagîre-i mezbûreyi kabûl ve merâsimini kemâyenbâgî edâyâ müte'ahhid ve mültezim oldukdan sonra vasî-i mezbûr Mehmed Emîn ifade-i kelâm

idüb sagîre-i mezbûre hâlâ taht-ı terbiyemde olub nafaka ve kisve bahâya eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmağla kıbel-i şer‘den kadr-i ma‘rûf nafaka ve kisve bahâ ve takdîr olunmak matlûbumdur didikde gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘ hâkim-i mevki‘-i sadr-i kitâb-i tûbâ-leh ve hüsn-i meâb efendi hazretleri sagîre-i mezbûrenin nafaka ve kisve bahâsiçün hâl-i mevrûsundan olmak üzre târîh-i vesîkadan küllî yevm yedi pâre nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr buyurub meblâğ-ı mefrûz-ı mezkûre Rukiye’nin mâlzemesine harc u sarfa ve lede’l-hâce istidâne ve vakt-i zaferde ber minvâl-i muharrer mâl-ı mevrûsuna rücû‘â vasî-i mezbûr Mehmed Emîn nâm kimesneye izn virmeğın mâ hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yemü’t-tasî‘ şehir-i şa‘bân sene hamse ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü’l-hâl: Aydınli Mahmûdoğlu, Maho Mehmed bin Mehmed Emîn

Sayfa No: 422	Hüküm No:105	Târih H: M:
Belge Türü: İ‘lâm	Belge Konusu:Alacak-verecek	
Belgenin Özeti:İbn-i Şeker Mahallesi’nden vefat eden Molla Mehmed’in eşi Hadice Hâtûn ve ismi geçen çocuklarının vasileri namıyla Seyyid Mehmed ve Bakkal Mustafa hakkında alacağı olduğunu iddi‘â ettiği eşine ait bağ talebine dair yarım kalan i‘lâm metni hakkında.		

Medîne-i Ayntab’da İbn-i Şeker Mahallesi’nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Molla Mehmed bin Mehmed’in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hâdice Hâtûn ibnite Mehmed ile sulbîye-i kebîre kızı A‘işe Hâtûn ve sulbî sagîr oğulları Mehmed ve Mustafa ve sulbîye-i sagîre kızı Zeyneb mahzarında olduğu lede’ş-şer‘-i enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sığâr-ı mezbûrûnun vâlideleri ve tesviye-i emirlerine bâ hüccet-i şer‘î vasî-i mansûbeleri zât-ı ma‘rûfe zevce-i mezbûre Hâdice Hâtûn meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde kezalik zât-ı ma‘rûfe bint-i mezbûre A‘işe Hâtûn hâzîre olduğu halde işbu râfiü’l-kitâb Seyyid Mehmed bin Şeyh Mehmed ve Maho Mehmed bin Bakkal Mustafa mahzarlarında bi’l-verâse ve bi’l-vesâye ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûre kallacında? Beğlik nâm mahalde kâin kıbleten arzhalie ve şimâlen Hâcî Receb bağı ve şarken Toprakçı Abdullâh bağı garben (silik) ile mahdûd tahmînen bin yüz tekek bir kıt‘a kürûmî mülk karalık bağının nısf hisse-i şayi‘âsı müşteriyân-ı merkûmânın mülki ve nakz-ı âheri dahi mevrûsumız zevcim müteveffâ-

yı mezbûrun hayatında yedinde mülki ve ba'd-ı vefâta terekesinden olub benimle vasîleri ...

Sayfa No: 423	Hüküm No:106	Târih H: 04 Şa‘bân 1245 M: 29 Ocak 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Alım-satım	
Belgenin Özeti:Burc Karyesi’nden Mehmed bin Sarî’nin,eşine ve çocuklarına konumları belirtilen bağları 1500 guruşa sattığına dair.		

Medîne-i Ayntab'a tabi' Burc Karye'si sâkinlerinden Mehmed bin Sarî nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medîne-i mezbûre sâkinlerinden işbu râfîü'l-kitâb sulbî oğlu Mustafa ve sulbîye kızı A'îşe ve zevce-i menkûhası Hâdice bint Çil Halîl nâm kimesneler mahzarında ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûre turâbında kâin (silik) ve rasında kâin ma'lûmu'l-hudûd ve'l-cîrân bir kıt'a tahmînen altı yüz tekek karalık bağı ve yine karye-i mezbûre turâbında Zevgîr Karye'si yolu üzerinde kâin ma'lûmu'l-hudûd ve'l-cîrân bir kıt'a tahmînen iki yüz tekek ağlak bağı ve yine karye-i mezbûre turâbında Hayek nâm mahalde kâin ma'lûmu'l-hudûd ve'l-cîrân bir kıt'a tahmînen dört yüz tekek ağlak bağı ve yine karye-i mezbûrede Kürdyüzi nâm mahalde kâin tahmînen yüz elli tekek ağlak bağı ve yine karye-i mezbûre turâbında Çayo Bağı demekle meşhûr tahmînen iki yüz tekek ağlak bağı ve hâlâ karye-i mezbûrede sâkin olduğım bir bâb menzîli ve üç res öküz ile dört res ineği ve iki res merkebi hâlâ tarafından icâb ve kabûle hâvî ve şurût-ı müfsîde ve ukûd mübteleden ârî bey'-i bât-i sahîh-i şer'î ve safka-i vâhide ile bin beş yüz guruşa bey' ve teslim ve temlik idüb merkûmun iştirâ ve kabûl ve semeni olan meblâğ-ı mezbûrun sekiz yüz guruşunu ma'lûmu'l-esâmî kimesnelere olan deyni takâs ve mezbûrun dahi mukâsa ve kabûl idüb yedi yüz guruş meblâğ-ı bâkî dahi bi't-tamam ve'l-kemâl (silik) ahz u kabz idüb beş kıt'a bağlar ile bir bâb menzil ve üç res öküz ve dört res keçi ve iki merkebe kat'â alaka ve müdahale yokdur işbu zevce-i menkûha Hâdice Hâtûn ile sulbî oğlum Mustafa ve sulbîye kızım A'îşe'nin mülk-i müştêrâ ve hakk-ı sarflarıdır haysu mâ teşâ ve tehtâr bütün mutasarrıflar olsun didikde gıbbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundı tahrîren fi'l-yevmü'r-rabî' min şehr-i Şa'bân sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid Hâfız Ahmed Efendi, Borçlu Osmân, Karye-i mezbûre ahâlî Mollâ Mehmed, Muhzırbaşı Mehmed Ağa, ve gayruhum

Sayfa No: 423	Hüküm No: 107	Târih H: 23 Şa‘bân 1245 M: 17 Şubat 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vakfa hibe	
Belgenin Özeti: Kurb-ı Kayacık Mahallesi’nden Hacıye Fatma Hâtûn El-hâcc İsmail’e vekalet vererek cem‘an üç kıt‘a iki yüz meşare hazrevât bostanını vakfa bağışlaması ve elde edilen gelirle yapılacak hayırlar,mütevellîye verilecek ücret ve kalan parayla neler yapılması gerektiğine dair.		

Mâ fihi mine'l-vakf ve's-şürûti cerâ 'ale'l-nemati'l-mebsûti ve mahkemeti'l-sahîha ve'd-devâm fi-husûsihî ve umûmihî âlimen beyne'l-vakfû'l-carî beyne'l-eimmeti'l-eşrâf ve ene'l-fakîrullâhi hakkû'l-te'âlâ Es-Seyyid Mustafa Es-Seyyid Ali Es-Seyyid Tahîr el-müvellâ-hilâfeten bi-mahkemeti lehümâ

Elhamdülillâhi rabbi'l-âlemîn ve's-salâti ve's-selâmü 'alâ Rasûlihî Muhammed'in ve 'âlihî ve sahbihî ecma'in el tebeyyünü't-tahîrîn emmâ ba'd sebebi tahrîr-i müstetâb ve bâ'is-i tastîr-i semîha-i sıhhat-nisâb budur ki medîne-i Ayntab'da Kurb-ı Kayacık Mahalle'si sâkinelerinden sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât ve râgîbü's-sadakât ve'l-müberra't Hacıye Fâtma Hâtûn ibnite İsmâ'il'in li-ebeveyn er karındaşı ve tarafından vakf-ı âtî'l-beyân takrîr ve tescîle (sılık) rücû'a ve istirdâda vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi bi'l-ma'rifetü's-şer'îyye ârifân Es-Seyyid Ahmed Efendi ibn El-hâcc Mehmed Efendi ve Mollâ Mehmed bin Hasan efendiler şehâdetleriyle mahdâr-ı hasm-ı câhidde şer'îyye ber nehc-i şer'î sâbit ve sübût vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Nazlıoğlu dinmekle ma'rûf El-hâcc İsmâ'il nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfil-i dîn-i münîf-i ezherde vakf-ı câi'z-zikri li-ecli't-tescîl mütevellî nasb olunan mukırr-ı vekîl-i mezbûrun sulbî sagîr işbu râfî'ü'l-kitâb Mehmed nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle bi't-tav'ü's-sâf ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm idüb vakf-ı âtî'z-zikrin sūdûrına değin mezbûre Hacıye Fâtma Hâtûn'un silk-i mülkünde münselik ve rişte-i tasarrufunda münbasit emlâkından fena-i şehirde Yazıcık Değirmânı kurbunda vâkî kibleten Yürek menzili ve garben Bakkal Dervîş Bostânı ve şimâlen Değirmân harkı ve şarken tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz olan ve arîk Ali ile müşterek olan iki yüz meşâre bostânın nısf hissesi olan yüz meşâre ve fenâsında Su Yukarusunda

Hancabeli Ayağı nâm mahalde kâin kıbleten El-hâcc Şâkir Efendi garben Hâcî Hilmezâde Mollâ Mehmed ve şimâlen Tâhir Efendizâde ve şarken Bademzâde bostânlarıyla mahdûd ve mümtâz olan altmış meşâre bostânı Göksu nâm mahalde makta' olan kırk meşâre bostânı ki cem'an üç kıt'a iki yüz meşâre hazrevât bostânlarını mü'ekkilem mezbûre Fâtma Hâtûn mülkünden ihrâc ve hasbeten lillâhi te'âlâ ve tâlibü'l-merzât rasûlihi'l-musallî vakf-ı sahîh-i şer' ile vakf ve habs idüb şöyle şart ıyledim bostân-ı mahdûd-ı mezkûrlar beher sene mütevellî yediyle icâr ve istiğlâl olunub hâsıl olan gallesinden evlâ bostân-ı mezkûrların resm-i yâfte sarf-ı sâire-i lâzimesi ba'de'l-ihrâc galle-i bâkîyesinden beher Ramazân-ı Şerîf duhûlünde üç batmân şırlağan yağı iştirâ olunub bir batmânı Boyacı Cami'-i Şerîf'ine ve bir batmânı Ömeriye Cami'ine ve yarım batmânı Karagöz Cami'-i Şerîf'ine ve yarım batmânı Hamâmdamı kurbunda Şerefoğlu Menzili kurbunda olan mescîd-i şerîfe virilüb ikâd-ı kanâdîl oluna ve mü'ekkilem vakf-ı mezbûrenin ruhiçün isticlâb-ı da'vât-ı ferâvân oluna ve galle-i merkûmeden vakf-ı mezkûr mütevellîyesine beher sene on guruş ücret tevliyet virile ve galle-i merkûmeden her ne fazla kalur ise fazla-i merkûme hasbeten lillâhi te'âlâ benim ihâsına muvafık olduğum vakfın gallesinden zuhûr iden fazla üzerine zamm ve ilâve ve iki vakfın fazlaları birbirine halt olunub mecmû' benim vakfiyemde şart ve taksîm vechiyle tahsîs eylediğim kimesnelerde tevzî' ve taksîm oluna vakf-ı mezkûrun evlîyeti evlâ oğlum Mehmed hayatda oldukça ana şurût olub ba'd-ı vefâta benim vakfiyemde şart ve ta'yîn eylediğim vech üze mütevellî olan kimesne vakf-ı merkûma dahi mütevellî ola ve vakf (silik) tebdîl ve tağyîri merreten ba'de uhrâ mü'ekkilem mezbûre Hacıye Fâtma Hâtûn meşrûta ola ve şurût-ı mezkûreye bi'l-küllîye ra'îyyet müte'azzire olur ise fukâra-yı müslimîne meşrût ola deyu ta'yîn-i şart ve ta'yîn-i kuyûd birle akârâtı mezkûreyi kâr-agâhî işbu dahl bi'l-vekâle oğlum mütevellî-i mezbûra teslîm eyledimde ber vech-i vakfiyyet üze bi't-tevellî kabz eyledi didikde gıbbe't-tasdîkü's-şer'î vekîl-i mezbûr mahallatı semt-i vifâkdan cânib-i şikaka atf idüb eğerçe vakf-ı akâr İmam-ı Âzam(t) indinde sahîh olub ve lâkin gayr-ı lâzım olmağla mü'ekkilem mezbûre vakfiyetden rücû' ve kemâ fi'l-evvel mülküne istirdâd muradımdır didikde mütevellî-i mezbûr dahi cevâb bâ sevâba tasaddi(t) idüb eğerçe vakf-ı akâr imâmeyn Yusuf ve Muhammed hazerâtı kavlı-i şerîfleri üze vakf ve ve vakfiyyet idüb teslîm-i ile'l-mütevellî eyledikten sonra sahîh ve lâzımdır deyu müterâfî'ân ve hükm-i şerîfe tâlibân olduklarında hâkim-i mûmâileyh esbagallâh ni'meti aleyh hazretleri dahi imâmeyn-i hümâmeyn kavlı-i şerîfleri üze

cânib-i vakfı uhrâ görüb vakf-ı mezkûrun vakfiyyet(t) ve lüzûmuna hükm-i şer'î ve kazâ-i mer'î idüb ba'd nakz-ı nakîzine mecâl-i mahâl oldu ve icrâyü'l- vâkf aliyyü'l- cûdü'l-kerîm cerâ zalik hurire fi'-yevmü's-sâlis ısrîn şehr-i Şa'bân sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Hâcî Mehmed Efendi İmâm-ı Cami'-i Boyacı,Es-Seyyid Hâfız Ahmed Efendi,Es-Seyyid Ca'fer Efendi,Abdullâh Ağa,Muhzırbaşı Mehmed Ağa,Muhzır İbrâhîm

Sayfa No: 424	Hüküm No:108	Târih H: 23 Şa‘bân 1245 M: 17 Şubat 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Tereke ve vasî tayini	
Belgenin Özeti:Tevbe Mahallesi’nden vefat eden Rekoya’nın,oğlu Mehmed için annesi Fatma’nın vasi atanmasına ve onlara kalan terekeye ait deftere dair.		

Medîne-i Ayntab'da Tevbe Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Pırpıroğlu Mehmed Emîn bin Rekoya'nın? verâseti zevce-i menkûhâ-i metrûkesi Fâtma bint Bayrâm ile sulbî sagîr oğlu Mehmed'e münhasıra olduğu lede'sş-şer'-i enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sagîr-i mezbûrun vâlidesi ve tesvîye-i emrini bâ hüccet-i şer'îyye vasî-i mansûbesi zevce-i mezbûre Fâtma Hâtûn ile bâ hüccet-i şer'îyye nâzır-ı mansûbe-i ammîzâde (silik) Efendi taleb ve ma'rifetle tahrîr ve taksîm olunan tereke-i menkûhâ-i mezbûrını ber vech-i âtî zikr olunur tahrîren fi'l-yevmü'l-hâmis ısrîn şehr-i Ramazân sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Delük Karyesi'nde karalık bağı Tekek 300 170 guruş	Köprü başında bir bâb dükkân 100 guruş	Sumaklık 1000 guruş
Arı Aded 100 500 guruş	Kızılhisâr'da i'zâzî bağı Tekek 300 150 guruş	Kürdözünde i'zâzî bağı Tekek 500 40 guruş
Yatak kat 2 70 guruş	Kızılhisâr'da kabarcık bağı tekek 90 80 guruş	Petek Aded 100 100 guruş
Harâr	Çuval	Köhne kilim ve kalice

Aded 5 5 guruş	Aded 5 10 guruş	Aded 5 50 guruş
Merkeb Aded 1 100 guruş	Don kazgâni,sahan,leğen,tas,süzek, ibrik,susatlı,taş,lengeri Sırasıyla 1,3,1,3,1,1,6,1,1'er aded	Sanduka Aded 1 6 guruş
Asl-ı ulbesi Aded 15 60 guruş	Üzüm bekmez yağ vesâir zâhîre-i beyt 120 guruş	Menzil der mahalle-i mezbûre 500 guruş
Hurdevât menzil 10 guruş	Sumak yaprağı Kantar 7 200 guruş	Bostancık'da şerîk'i indinde (silik) Aded 36 80 guruş
Müteveffâ-yı mezbûrun (silik) Haccı Köseoğlu'ndan (silik) alacağı olup (silik) bâ ikrâr-ı makbûz 500 guruş		Zevce-i mezbûre Fâtma Hâtûn zimmetinde bal bahâsı alacağı 1125 guruş
Cem'an yekûn 6110 Yalnız altı bin yüz on guruşdur		
Minhû'l-İhrâcât		
Mehr-i mu'ahhar bintü'l-zevce-i mezbûre 200 guruş	Resm-i kısmet ve harcıyâb 120 guruş	Techîz tekfîn 100 guruş
Ahrunoğlu Hâcî Hüseyin'e deyn-i müsbit 150 guruş	İplikçi (silik) (silik)	Kavâs Ebubekîr bin Mehmed'e deyn-i müsbit 300 guruş
Eşkioglu Hâcî (silik) deyn-i müsbit 50 guruş	Haffâf İsmâ'il'e deyn-i müsbit 200 guruş	Kirişçi Mahmudoğlu Mehmed'e deyn-i müsbit 25 guruş
Kılıçlı kızı Fâtma'ya deyn-i müsbit 50 guruş	Kürd Vakâmet deyn 350 guruş	
Cem'an yekûn 2036,5		
Sahhu'l-taksîm-i beyne'l-verese 4073,5 Yalnız dört bin yetmiş üç buçuk guruşdur		
Akçe 38	Hisse-i zevce-i mezbûre Fâtma bint Bayrâm 509 guruş	Akçe 22
Mehr-i mu'ahhar 600		Hisse-i ibnü'l-mezbûr Mehmed 3564
Yekûn 1109		

Sayfa No: 424	Hüküm No:109	Târih H: M:
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Mâl Kaydı	
Belgenin Özeti:107. Hükümde ismi geçen Fatma Hâtûn'un zımnında olan arazi ve mâlların kaydına dair.		

Derûn-ı defterde mezkûru'l-esâmî sagîr-i mezbûr Mehmed'in hisse-i mezkûresi olan guruşun iki bin guruşuna mahsûben (silik) guruşuna mahsûben Köprübaşında olan dükkan ve yüz yetmiş guruşuna mahsûben Karye-i Delûk'de üç yüz tekek (silik) guruşuna mahsûben Kürdözün'de olan beş yüz tekek i'zâzî bağı ve yüz elli guruşuna mahsûben Kızılhisâr'da olan üç yüz tekek i'zâzî bağı ve yüz guruşuna ve yüz adet petek ve seksen guruşuna mahsûben Kızılhisâr'da olan kabarcık bağı ve seksen guruşuna mahsûben iki kat yatak ve elli guruşuna mahsûben ve beş adet kilim ve kalice ve yüz yigirmi guruşuna mahsûben on iki batman ve (silik) on üç adet sagîr ve kebîr evân-ı nühâsiye ve beş yüz guruşuna mahsûben mahalle-i mezbûrede vâkî' bir bâb menzil ve on dokuz guruşuna beş adet çuval ve iki harâr ve bir sanduka ve altı guruşuna üç adet küb ve seksan guruşuna Karye-i Bostancık'da şerîk-i indinde olan arı ve petek ve on guruşuna mahsûben hurdevât menzil-i bâkî elli dokuz guruş sekiz akçesi dahi (silik) vasî-i mezbûre Fâtma Hâtûn zımnında olduğu işbu mahalle-i şer' virilmiştir

Sayfa No: 424	Hüküm No:110	Târih H: 05 Şevval 1245 M: 30 Mart 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Alacak-verecek	
Belgenin Özeti:108. hükümde geçen müteveffanın varisi ve zevcesi Fatma'nın Bostancı Köyünden Emir Hüseyin'den müteveffa eşine olan borcun makbuzuna dair.		

Ba'de'l-defter-i müteveffâ-yı mezbûrun Bostancı Karye'si ahâlîsinden Emîr Hüseyin nâm kimesne zımnında alacağı olub zevce-i vasî-i mezbûre kabz eylediği (silik) olan meblâğ beyne'l-verese taksîm ve zeyl-i defterde olundığıdır ki ber vech-i âtî zikr

olunur fi'l-yevmü'l-hâmis min şehr-i Şevvâl sene-i merkûm mezbûr Emîr Hüseyin'den zevce-i mezbûrenin bâ ikrâr-ı makbûzı

Berây-i vasiyet-i müsbite müteveffâ-yı mezbûrun iskât ve kefareetine varid-i nakliyesi ve ma'rûfesi(t)	700
	150
Yekûn 550	
Hisse-i zevce-i mezbûre	068,5-Pâre 10
Yekûn 481	
Müteveffâ-yı mezbûrun hîn-i vefâtından târîh-i zeyl-i deftere değîn yedi ayda hisse-i mezbûresi	150
Bâkî mâl-ı sagîr	376
Sahhü'l-bâkî mâl-ı sagîr-i mezbûr üç yüz yetmiş altı guruş on pâre dahi vâlideşi vasî-i zevce-i mezbûre Fâtma Hâtûn zimmetinde olduğum işbu mahal (silik)	

Sayfa No: 426	Hüküm No: 111	Târih H: 25 Muharrem 1246 M: 16 Temmuz 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Alacak-verecek	
Belgenin Özeti: Beğ Mahallesi'nden Dede El-hâcc Mehmed Ağa'nın oğlunun kızı olan ve İstanbul'da yaşayan Şerife Emine Hânım'ın Emir Ali Hanı Vakfı'nın sahibi olan babası Feyzullah'tan kalma Han'ın yeni mütevellisi nasb olunmasına dair.		

Medîne-i Ayntab'da tabi' Beğ Mahallesi'nde âshâb-ı hayrâtdan Dede El-hâcc Mehmed Ağa ibn Mehmed nâm sahibü'l-hayrın sulbî oğlu Mustafa sulbî oğlu Feyzullâh'ın sulbîye kızı ve Asitâne-i Aliyye'de Haydar Kurbî'nda Hacı Hasan Mahalle'si sâkinlerinden olub (silik) mezbûrede bi'l-misâfire sâkin ve zât-ı zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe olan Şerîfe Emîne Hânım ibnite (silik) Ağa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ifâde-i merâm idüb cedd-i i'lâm-ı vâkıf merhûm mezbûr Dede El-hâcc Ağa'nın medîne-i mezbûrede kâin Emîr Ali Hânı dinmekle meşhûr hânı vakfının bi'l-meşrûta mütevellisi olan vakf-ı mezbûrun sulbî oğlu (silik) Mustafa Ağa'nın sulbî oğlu ve benim babam Tatar Feyzullâh Ağa nâm kimesne iki yüz iki senessi hilâlinden Asitâne-i Aliyye civârında (silik) dağında vefât itdikde tevliyet-i merkûmenin nöbet-i tasarrufu ber müceb-i

vakfiyye ma'mûlun bihâ bana intikâl idüb lakin ben (silik) sagîre ve bu âna değin Asitâne-i Aliyye'de sâkine olub tevliyet-i mezkûrenin zabt ve tasarrufuna kâdire olamadığım eelden (silik) vukûf-ı tammı olanlardan bi-garez müslimînden istihbâr ve haberleri zabt birle ben vakf-ı merkûma mütevellî nasb ve ta'yîn buyurulub kıbel-i şer' den yedime bir kıt'a hüccet-i şer'îyye i'tâ olunmak muradımdır didikde fi'l-hakîka hâl-i mukirre-i mezbûrenin balâda bast u beyân ve tafsîl ve a'yân eylediği minvâl üzre idüğüne zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmî müslimîn âla-tarîkû's-şehâde ihbâr etmeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-i kitâb-i tûbâ-leh ve hüsn-i meâb rafe'a kadrahû mevlâhu'l-Vehhâb lâzâl hükmihi câriyen bi'l-hakk-i ve's-savâb efendi hazretleri dahi mezbûre Şerîfe Emîne Hânım'ı ber müceb-i şart vakfa ve ber mantûk-ı vakfiyye ma'mûlun bihâ vakf-ı merkûma mütevellî nasb ve ta'yîn buyurdıklarından tevliyet-i merkûmeyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâyenbâgî edâ ve şart-ı vâkfi icrâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundı tahrîren fi'l-yevmü'l-hâmis işrîn min şehr-i Muharremü'l-Harâm sene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Es-Seyyid Ca'fer Efendi, Es-Seyyid Hâfız Efendi, Es-Seyyid Halîl Efendi Barezâde, Berber Dervîş Ahmed, Tüccar Seyyid Ahmed

Sayfa No: 426	Hüküm No:112	Târih H: 17 Safer 1246 M: 07 Ağustos 1830
Belge Türü: İ'lâm	Belge Konusu:Yaralama ve cinayet	
Belgenin Özeti: Kozanlı Mahallesi'nden kurşun yarası aldıktan 40 gün sonra vefat eden Ahmed bin Ömer'in zevcesi Hadice Hâtûn daha evvel mahkemeye başvurarak,eşini tüfekle uyluğundan vurduğunu ve kırk gün sonra ölümüne sebep olduğunu iddi'â ederek Melek Mehmed bin Mehmed'den şikayetçi olması ve bu olay gerçekleştiğinde Melek Mehmed'in bülüğa ermemesi sebebiyle davanın durdurulması,fakat parası istemesi ardından Melek Mehmed'in bülüğa erdiğini kabul etmesine rağmen Melek Mehmed'in,Ahmed'in ölümüne sebep olduğuna dair şahit olmaması nedeniyle tarafların kavgadan men' edilmesine dair.		

Medîne-i Ayntab'da Kozanlı Mahallesi'nda sâkin iken ber vech-i âtî kurşun yarasıyla mecrûhan bundan akdem vefât iden Ahmed bin Ömer'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hâdice Hâtûn ibnite Mehmed ile sulbî kebîr oğlu Mehmed ve sulbîye sagîre kızı Fatma'ya münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sagîre-i mezbûrenin vâlidesi ve kıbel-i şer' den mansûbe vasîsi olub şer' ile ma'rufe olan zevce-i mezbûre Hâdice Hâtûn meclis-i şer'-i şerîf-i enverde (silik) olub sen ve

cüsse-i bülüğa gamli olmağla bülüğünü meclis-i şer‘de mu‘terif olan işbu bâ‘is’ül-vesîkanın Melek Mehmed bin Mehmed mahzarında bi’l-verâse ve bi’l-vesâye üzerine dâ‘va ve takrîr-i kelâm idüb sene-i sâbika Cemaziye’l-Ülâsının on üçüncü günü (silik) Çurçub? Cami‘ havlusunda işbu hazır-ı bi’l-meclis Afacan’ın oğlu Turşî nâm mürâhık yedinde olan kesme kurşun memlû tüfenk takımı mezbûr Melek Mehmed tahrîk itmeğle tüfeng-i merkûm boşanub derûnunda olan hâr kesme kurşunu zevcim müteveffâ-yı mezbûrun sol uyluğuna isâbet ve cerh idüb ve kırk gün mürûrununda cerh-i mezkûrdan müte’essiraten fevt oldukda ben (silik) ve ibn-i mezbûr Mehmed bi’l-verâse zevcim müteveffâ-yı mezbûrun vefâtı esnâsında müceb-i şer‘iyyesini huzûr-ı şer‘de cârih-i mezbûr Melek Mehmed’den taleb ve dâ‘va eylediğimde ol târîhde mezbûr Melek Mehmed bülüğünü mu‘terif olmayub mürâhık olduğına binâen bizden ber vefk-i müdde‘â beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz-birle dâ‘vamızı mezbûr Melek Mehmed’in bülüğuna tevkîf etmişidik el-hâletü hazîhi Melek Mehmed bülüğuna bâliğ ve bülüğünü meclis-i şer‘de mu‘terif olmağla ben dahi zevcim müteveffâ-yı mezbûrun demm u diyetini mezbûr Melek Mehmed’den bi’l-verâse ve bi’l-vesâye hâlâ taleb iderim suâl olunsun didikde gıbbe’s-suâl ve’l-istintâk ve’l-inkâr müdde‘iye zevcim mezbûr Hâdice Hâtûn ba‘de’l-istimhâl ve’l-imhâl kerâren ve mirâren müddet-i mehl-i şer‘i mürûr idüb ityân-ı beyyineden acz-birle tahlîf dahi tâlibe olmamağın mücebiyle müdde‘iyye-i vasî zevce-i mezbûre Hâdice Hâtûn dâ‘va-yı mezkûresiyle bilâ beyyine-i âdile mezbûr Melek Mehmed mu‘ârazadan men‘ olunmağın mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu hurire fi’l-yevmü’s-sâbî‘ aşer (silik) Saferü’l-hayr sene sitte ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü’l-hâl:Şeyh-i Hallacân Seyyid Ahmed,Es-Seyyid Mehmed Efendi Şeyh-i Sarrâcân,Es-Seyyid Hâfız Ahmed,Muhzırbaşı Mehmed,ve gayruhum

Sayfa No: 427	Hüküm No: 113	Târih H: 27 Muharrem 1246 M: 18 Temmuz 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Hatalı tahsîlâtın düzeltilmesi	
Belgenin Özeti: Ermeni reayasının mali işlerini yönetmek için seçtikleri Balyozoğlu Agop veled-i Karabet'in 1243,1244 ve 1245 yıllarında tahsîl ettiği meblağda eksiklik farkedilmesi ve bu eksikliğin bir kısmının yanlış hesaplamadan kaynaklandığı ve eksik tahsîlat yapıldığı bir kısmının ise Agob'un hatası üzere eksik olduğunun anlaşılıp,eksik olan miktarın Agob'un şahsi servetinden tahsîl edilip,Agob'un görevine devâm etmesine dair.		

Medîne-i Ayntab'da mütemekkinler tâ'ife-i Ermeniyân re'ayasının Kocabaşı ve millet-i ihtiyârlarından olub kendi nefislerinden asıl ve sâir ma'lûmü'l-esâmî ve mahsûru'l-eşhâs re'aya taraflarından dahi dükkân-ı mutlaka-i âmme ile vekîl-i tescilleri olan Makdis Corci veled-i Bâbeg ve Kürkçüoğlu Karabet veled-i Agob ve Asfendioğlu Ohân veled-i Tayfûr'un ve Nazıroğlu Karabet veled-i Bâbeg ve Ferâcoğlu Makdisi Agob veled-i Kirkor ve Bergotoğlu Manek veled-i Agob ve Sarioğlanoğlu Ohan veled-i Sarkiz nâm zimmîler meclis-i şer'-i hatîrde millet-i merkûme isgâfî bâ'isü'l-sefer Balyozoğlu Agob veled-i Karabet nâm zimmî muvâcehelerinde her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb iki yüz kırk üç senesi martı ibtidâsı olan sene-i mezbûre evâhiri Şa'bân-ı Mu'azzam'da cümle millet millet re'y ve ilkâ-yı seğr-birle mesfûr Balyozoğlu Agob zimmî mesâlih-i milleti ru'yet için isgâf nasb olunmağla kırk üç ve kırk dört ve kırk beş senelerinde ba'zı mesârif-i muktezâ-i millet için cümle beynimizde tevzî' eylediğimiz mebâliğ-i ma'lûmeyi mesfûr Agob zimmî cem' ve tahsîl ve mesârif-i müteferrika-i millet için sarf itmiş olduğu mebâliğin hesabını bundan akdem ru'yet olundukda mesfûr Agob zimmînin millet-i merkûmeden tahsîl eylediği mebâliğden on bir bin yüz yigirmi yedi gurusun sarf eylediği mecellerini tafsîl ve beyân idemediği ecclerden meblâğ-ı merkûmun zimmî mesfûrdan tahsîlini ilkâsı ve istidâ' itmiş idik el-haletü hazîhi mesfûr Agob zimmînin hesab-ı mezkûrunda sehv ve galat vâki' olduğu cümleten yakînen mecz ve maharr olmağın kırk üç senesi evâhir-i Şa'bân'ından kırk altı senesi Muharremü'l-Harâm'ın yigirminci gününe gelinceye değin mesfûr Agob zimmînin isgâflığı müddetince bi'l-cümle makbûzât ve masrûfâtın sehv ve galatdan ârî hesab-ı sahîh ile yegân yegân hesabını ru'yet eylediğimizde müddet-i merkûmede ber vech-i defter-i müfredât mesârif-i lâzime-i millet için emrimizle sarf eylediği yetmiş(t) dört bin sekiz yüz yüz yetmiş sekiz buçuk guruşa bâliğ olub meblâğ-ı merkûmun altmış(t) dokuz bin yedi buçuk gurusunu gerek tevzî' ve gerek ale'l-hesâb vechile milletimiz bekâyasından tahsîl kabz itmeğle ba'de't-tenzîl bâkî matlûbı olan beş bin sekiz yüz yetmiş yedi gurusun bin sekiz yüz gurusunu sarrâf Darendeli Kesyare ve yüz otuz gurusunu Kürkcioğlu Karabet zimmîlerden istidâne ile sarf eylediğine mebnî meblâğeyn-i merkûmeyn (silik) bin dokuz yüz otuz gurusunu bizler milletce mesfûrâna edâ ve teslîm itmemizle matlûbundan bâkî kalan üç bin dokuz yüz kırk yedi gurusı dahi mesfûr Agob bi-şartü'l-rücû' kendi mâlından sarf itmiş olub bizim dahi makbûlumuz olmağın meblâğ-ı bâkî-i merkûm üç bin dokuz yüz kırk

yedi guruşı zimmetimizde mesfûr Agob zımmîye vâcibü'l-edâ-i deynimiz olmağla zımmî-i mesfûrun müddet-i merkûmede bi'l-cümle makbûzât ve masrûfâtına müte'allike âmme-i dâ'vâ-i kaffe-i mutâlibâtıdan zimmetine bi'l-âsâle ve bi'l-vekâle her birimiz ibrâ ve iskât eylediğimizde ol dahi alacağı olan meblâğ-ı bâkî-i merkûm üç bin dokuz yüz kırk yedi guruşdan ma'adâ cemî' husûs-ı mezkûra müte'allık âmme-i dâ'vadan bizim zimmetimizi ibrâ ve iskât ve her birimiz ber minvâl-i muharrer âherin ibrâsını kabûl ve bundan sonra dahi yine mesâlih-i milleti ru'yet için mesfûr Agob zımmîyi isgâflıkda takrîr ve tarafımızdan bi'l-âsâle ve bi'l-vekâle tevkîl eylediğimizde ol dahi vekâlet-i merkûmeyi kabûl eyledi deyu zımmîyûn-ı mesfûrunun bi'l-cümle sâdır olan takrîr-i meşrûhlarını mesfûr Agob zımmî gıbbe't-tasdikü'l-mu'teber mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurire fi'l-yevmü's-sâbî' ve'l-ışrîn mine'l-Muharremü'l-Harâm sene sitte ve erba'în ve mietyn ve elf

Sayfa No: 428	Hüküm No: 114	Târih H: 27 Muharrem 1246 M: 18 Temmuz 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vasî ta'yîni ve diyet	
Belgenin Özeti: İncesu Karyesi'nden kurşun yarası sebebiyle vefat eden Mustafa'nın hanımı A'îşe'nin çocukların vasisi olarak atanması ve varislerinin,Ahmed Ağa'dan diyet bedeli olarak 1100 guruş almasına dair.		

Medîne-i Ayntab'a tabî' İncesu Karyesi'nde sâkin iken ber vech-i âtî kurşun yarasından müte'essirân veft(t) olan Mustafa bin Hâcî Mehmed'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi A'îşe Hâtûn ibnite İsm'ail'in sulbî kebîr oğulları Ahmed ve Süleymân ve sagîr oğulları Mehmed ve Melek Mehmed'e münhasıra olduğu lede'sş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sagîrân-ı mezbûrânın vâlideleri ve tesviye-i emirlerini ru'yete kibel-i şer'de mansûbe vasîleri olub zâtı zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle ma'rûfe olan zevce-i mezbûre A'îşe ihâleten ve vesâyeten meclis-i şer'-i şerîf-i enverde ibtân-ı mezbûrân Ahmed ve Süleymân hâzırân oldukları hâlde işbu râfîü'l-kitâb Suculı Aşireti'nden Ahmed Ağa bin Halîl Ağa mahzarında bi'l-vesâye ve bi'l-verâse ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mûrisimiz ve zevcem müteveffâ-yı mezbûr hayatında târîhinden otuz beş gün mukaddem karye-i mezbûrede karye Kethudâsı ile münâzâ' esnâsında mezbûr Ahmed Ağa yedinde olan

kurşun dolu piştov ile bi-gayr-ı hakk amden mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr üzerine endâht itdikde kurşun müteveffâ-yı mezbûrun başına isâbet ve mecrûh idüb on beş günden sonra cerh-i mezkûrdan müte'essirân vefât itmeğle müceb-i şer'isini bi'l-vesâye ve bi'l-verâse ve oğullarım mûrisân-ı mezbûrân kezalik bi'l-verâse bundan akdem mezbûr Ahmed Ağa'dan dâ'vaya tesaddî etmişden el-haletü hazihi beynimiz ıslâh ve tevkîf olunub bizi dâ'va-yı mezkûremizden mezbûr Ahmed Ağa ile bin yüz gurusu üzerine ba'd-ı âkdü'l-musalahati ve'l-kabûl bedel-i sulh merkûm bin yüz gurusu mezbûr Ahmed Ağa işbu meclis-i şer'de nakden tamâmen def' ü teslim itdikde biz dahi yedinden bi'l-verâse ve bi'l-vesâye ba'de't-ta'dâd bi-kadri'l-hass bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz u kabz ve umûrımıza sarfla ba'de'l-istihlâk mûrisimiz zevcem müteveffâ-yı mezbûrun dem ü diyetine müte'allike âmme-i de'âvî ve kâffe-i mutâlebâtıdan mezbûr Ahmed Ağa'nın min külli'l-vücûh zimmetini ben bi'l-verâse ve bi'l-vesâye ibrâ ve ıskât ve kat'-ı nizâ' ve ibnân-ı hâzırân-ı mezbûrân Ahmed ve Süleyman kezalik ibrâ ve ıskât eylediğimizde mezbûr Ahmed Ağa dahi bize medfu'ı olan bedel-i sulh-ı müstehlik-i merkûmun istirdâdına müte'allıka kezalik âmme-i da'vâdan bizim ve sagîrân-ı mezbûrânın zimmetlerimizi ibrâ ve ıskât ve her birimiz ber minvâl-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyu mukirre-i zevce-i vasî-i mezbûre Aişe Hâtûn'un bi'l-cümle sâdire olan takrîr-i meşrûhunu ibnân-ı hâzırân-ı mezbûrân Ahmed ve Süleymân ve mezbûr Ahmed Ağa'dan her biri gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl:Bakkaloğlu Seyyid Mustafa,Ayaroğlu Mehmed Ağa,Es-Seyyid Hâfız Ahmed Efendi,Kal'alı Dede Ağa,Es-Seyyid Molla Mehmed bin Ramazân,Es-Seyyid Ahmed Sarıkcızâde,Elbistânlı Kara Ahmed,Ebûbekîr Künhar,ve gayruhum

Sayfa No: 428	Hüküm No: 115	Târih H: 11-20 Rebi'ü'l-Âhir 1245 M: 10-19 Ekim 1829
Belge Türü: İ'lâm	Belge Konusu: Merkeb hırsızlığı iddi'âsı	
Belgenin Özeti: Birecik Kasabası ahâlîsinden Müslim bin Şeyho'nun kendisine ait merkebi Abdullâh bin Ahmed'in çaldığını iddi'â etmesi üzerine Abdullâh bin Ahmed cevâben merkebi 70 guruşa Mehmed isimli birinden satın aldığını belirtmesi ve şahitlerin Müslim bin Şeyho lehine şahitlik etmeleriyle merkebin müdde'îye teslimi hakkında.		

Medîne-i Ayntab'da vâki' Birecik kasabasi ahâlîsinden Müslim bin Şeyho nâm kimesne meclis-i şer' de Bağdadiyyü'l-asl zümre-i dervîşândan râfî'ü'l-kitâb Abdullâh bin Ahmed nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ idüb târîh-i kitâbdan dört mâh akdem yedimde mülküm olan bir re's boz ve erkek merkebi Nizib kasabasinda zâyî' eyledim şimdi işbu merkûmun yedinde buldum ahz olunub bana teslîm olunması murâdımdır dedikde gibbe's-suâl merkûm cevâbında fi'l-hakîka târîh-i vesîkadan yigirmi beş gün akdem mevsûf-i mezkûr merkebi Kilis ahâlîsinden Mehmed nâm kimesneden yetmis guruşa iştirâ eyledim yedimde mülk-i müşterâmdır merkûmun mülk-i zâyî'i oldugunu bilmem diyü inkâr ve def'le mukabele idicek gibbe'l-inkâr merkûmdan iddi'âsına mutâbik ve takrîr-i meşrûhasına muvâfık beyyine taleb olundukda udûl-ı ahrâr-i ricâl-i müslimînden Ömer bin İbrâhîm ve Mehmed bin Hâci Mehmed nâmân kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer' de hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-hakîka târîh-i kitâbdan dört mâh akdem işbu merkûmun yedinde mülkü iken Nizib kasabasinda zâyî' eyledi bizler bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü her birerleri edâ-yi şehâdet-i şer' iyye etmeleriyle ba'de ri'âyetihi şerâiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mûcebince halef-billâhü'l-aliyyü'l-a'lâ itmeğın mevsûf-i mezkûr merkebi teslîme tenbîh ve mebâliğ-i mezkûrî sâhibine rücû'a ba'de'l-mehâkimi's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsit-i Rebi'ü'l-âhir sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Molla Abdullâh, Şeyh Ahmed, Şeyh Abdullâh

Sayfa No: 429	Hüküm No:116	Târih H: 23 Rebi‘ü’l-Âhir 1245 M: 20 Ekim 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Vasi ta‘yîni ve nafaka tespiti	
Belgenin Özeti:İlikli Aşireti’nden vefat eden Ali bin Hâcî Veli’nin oğlu ve kızı için vasi atanması ve 12’şer pâre nafaka tespit edilmesine dair.		

Medîne-i Ayntab civârında vâki' İlikli aşiretinden olub bundan akdem vefât iden Ali bin Hâcî Velî'nin sulbî sagîr oğlu Ahmed ve sulbiye sagîre kızı Rukiye'nin tesviye-i emirlerini ru'yet ve mâl-ı mevrûslarını ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer' den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her vechile velâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i rakîmde muharrerü'l-

esâmî müslimîn haberleriyle lede's-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan sagîrân-ı mezbûrânın li ebeveyn ammîleri işbu bâ'isü'l-vesîka Osmân bin mezbûr el-Hâcc Velî'yi hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsn-i meâb efendi hazretleri sagîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i emirlerini ru'yet ve mâl-ı mevrûslarını ahz ü kabz ve hıfza kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn buyurduklarında ol dahi vesâyet-i merkûmeyi ber minvâl-i muharrer kabûl ve merâsimini kemâyenbâgî edâya ba'de't-ta'ahhüd sagîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisve bahâya eşedd-i ihtiyâcları olmağla vasî-i mezbûrun talebiyle hâkim-i mûmâ ileyh esbagallâh ni'meti aleyh hazretleri dahi sagîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisve bahâlarıyçün babaları müteveffâ-yı mezbûrdan mevrûs mâllarından olmak üzre târîh-i vesîkadan kadr-i ma'rûf idüğü ihbâr olunan küll-i yevm on ikişer pâre nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru sagîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisve bahâ vesâir levâzım-ı zarûriyelerine harc ü sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve inde'z-zafer ber minvâl-i muharrer sagîrân-ı mezbûrânın mâllarına rücû'a izin verilmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî'l-yevmü'l-sâlis ve'l-ışrîn min şehr-i Rebî'ü'l-ahir sene hamse ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Ahmed bin Ali,Mehmed bin Şeyho

Sayfa No: 429	Hüküm No:117	Târih H: 21 Safer 1246 M: 11 Ağustos 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Vasi ta'yîni	
Belgenin Özeti:Kurb-ı Cozlıca Mahallesi'nden vefat eden Mehmed'in oğlu ve kızı için vasi atanması hakkında.		

Medîne-i Ayntab'da vâki' kurb-ı Cozlıca Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Mehmed bin nâm kimesnenin sulbî sagîr oğlu (silik) ve sulbîye-i sagîre kızı Fâtma'nın tesvîye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûslarını ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve lâbüdd olmağla emânet ile ma'rûfe ve istikâmet ile mevsûfe ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire idüğü zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmî müslimîn haberleriyle zâhir ve mütehakkık olan sagîrân-ı mezbûrânın işbu râfî'ü'l-vesîka Ümmühân Hâtûn ibnite Seyyid Mehmed'i hâkim-i

mevki'-i sadr-i kitâb tûbâ lehû ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi sagîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd-i sedâdına değin tesviye-i emirlerini ru'yet ve mâl-ı mevrûslarını ahz u kabz-ı hıfza kıbel-i şer'eden vasî nasb ve ta'yîn buyurub ol dahi vesâyet-i mezbûrânı kabûl ve merâsimlerini kemâyenbagî edâya müte'ahhide ve mültezime olmağla mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundı tahrîren fi'l-yevmü'l-hadî ve'l-ışrîn şehr-i Safer sene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Molla Ebûbekir bin Ebûbekir Efendi,Molla Mehmed bin Hacı Bıçak,Mehmed Necîb bin Mehmed Şerîf

Sayfa No: 429	Hüküm No:118	Târih H: 23 Safer 1246 M: 13 Ağustos 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Vasi ta'yîni	
Belgenin Özeti:Çukur Mahallesi'nden vefat eden Mehmed'in oğlu için vasi atanması hakkında.		

Medîne-i Ayntab'da Çukur Mahalle'si sâkinlerinden iken Rumkal'a Kasabası'nda fevt olan Ahmed bin Mehmed'in sulbî sagîr oğlu (silik) tesviye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûsunı ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer'eden vasî-i mansûbesi olan vâlidesi A'îşe Hâtûn ibnite Mehmed Sa'id üzerine bir muktedir nâzır ta'yîn olunmak lâzım ve lâbüdd olmağla istikâmet ile ma'rûfe ve her vech ile vesâyet uhdesinden kâdire idüğü zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla lede'sş-şer' zâhir ve mütehakkık olan sagîr-i mezbûrun min kable'l-ümm ceddesi râfi'at-i hâze'l-vesîka Ümmühân Hâtûn ibnite Abdürrâhim'i hâkim-i mevki'-i sadr-i kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi vasî-i mezbûre üzerine merkûm Ümmühân Hâtûn'ı kıbel-i şer'eden nâzır nasb ve ta'yîn buyurub ol dahi nezâret-i mezbûreyi kabûl ve merâsimini kemâyenbâgî edâya müte'ahhide ve mültezime olmağın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundı tahrîren fi'l-yevmü's-sâlis ve'l-ışrîn min Saferü'l-hayr sene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Es-Seyyid Ahmed Efendi,Baturzâde Molla Mehmed,Mehmed bin Hacı Mustafa Efendi

Sayfa No: 429	Hüküm No: 119	Târih H: 23 Safer 1246 M: 13 Ağustos 1830
Belge Türü: Huccet	Belge Konusu: Vasi ta‘yîni	
Belgenin Özeti: Kurb-ı Zencirli Mahallesi’nden vefat eden Ümmühân Hâtûn’un oğlu Abdulkâdir’in babası Mustafa Gedik Efendi’nin vasi olacak niteliklere sahip olmaması sebebiyle Es-Seyyid Mustafa Efendi’nin atanması hakkında.		

Medîne-i Ayntab'da Kurb-ı Zencirli Mahalle'si sâkinlerinden olup medîne-i mezbûrede Çukur Mahallesi'nde karındaşı hânesinde misâfire sâkine iken bundan akdem vefât iden Ümmühân Hâtûn ibnite Ali'nin sadrî sagîr oğlu Abdulkâdir'in babası ve velisi olan Mustafa Gedik Efendi (silik) olup sagîr-i mezbûrun vâlidesi müteveffât-ı mezbûreden mevrûs mâlını hıfz ve umûrunu ru'yete adem-i iktidâra mevsûk (silik) ihbâr etmeleriyle sagîr-i mezbûrun vakt-i rüşd-i sedâdına değin tesvîye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûsını ahz u kabz ve hıfza vasî nasb ve ta'yîn olunmak şer'an lâzım ve mühîm olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her vechile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü zeyl-i rakamda muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla lede'sş-şer'ü'l-enver zâhir ve mütehakkık olan sagîr-i mezbûrun li-ebeveyn hâli işbu izzet(t)-meâb faziletlü Es-Seyyid Mustafa Vesfî Efendi bintü'l-mezbûr Ali'yi hâkim-i mevki'-i sadr-i kitâb-i tûbâ-leh ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi sagîr-i mezbûrun vakt-i rüşd-i sedâdına değin tesvîye-i emrini ru'yet ve mâl-ı mevrûsını ahz u kabz ve hıfza kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn buyurduklarında ol dahi vesâyet-i merkûmu kabûl ve merâsimini kemâyenbâgî edâya müte'ahhid ve mültezim olmağın mâ huve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmü's-sâlis ve'l-ısrîn min Safer sene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl:Seyyid Mehmed bin Hâcî Şeyho,Es-Seyyîd Ahmed Şeyh-i Kazgancıyân,Es-Seyyid Mehmed bin Ali Hoca,Es-Seyyid Hâfız Ahmed,Muhzır İbrâhîm

Sayfa No: 431	Hüküm No: 120	Târih H: 03 Rebi'ü'l-Evvel 1246 M: 22 Ağustos 1830
Belge Türü: Huccet	Belge Konusu: Verginin iki taksite bölünmesi	

Belgenin Özeti:Dimyos Ayntab’a tabi‘ 9 aded kurânın 2500 kuruş olan vergisinin iki taksit halinde ödenmesine izin verilmesine dair.

Medîne-i Ayntab’da vâki‘ bi’l-cümle vücûh-ı ahâlî tarafından vekîl-i müseccel-i şer‘ileri Güzelzâde dimekle ma‘rûf Mehmed Ağa ibn El-hâcc Mustafa Ağa nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde Dimyos Ayntab’a tabi‘ Uğrıca ve Çaykapu ve Karadiken ve Üç Kilisa ve Dünderlı ve Kumsal ve (silik) ve Kochı ve Tulum Höyüğü ve Dulisa nâm kurâlarda sâkinûn aha ve ihbârları ve Kızık Boybeğisi Mahmud Beğ tarafından vekâlet-i mutlaka-ı âmme ile vekîlleri olan râfi‘-i hâze’l-kitâb Elbistânî Hâfız Mehmed Efendi ibn Hüseyin ve Bedrin Karyesi’nden Ömer bin Maho Mehmed mahzarında ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm idüb salifü’z-zikr dokuz aded kurâlar Dimyos Ayntab’a tabi‘ ve hâne-i Avarız ile mukayyed bazen mâlikâne bazen tımar dâhilinden olub ve kurâhâ-i mezbûrunda sâkinûn ahâlîleri Kızık Cemâ‘atinden olub Ayntab’a bâ fermân-ı âlî iade olan tekâlifden hisselerine âid olanı Ayntab ahâlîleri ile bi’l-ma‘iyye edâ eylemek lâzımeden isede ahâlî-i kurâhâ-i mezbûreler perîşân-ı hâl olduklarına binâen ber vech-i maktû‘ ahâlî-i kurâhâ-i mezkûre beher sene iki bin beş yüz guruşun nısfı olan bin iki yüz elli guruşu rûz-ı Kâsım tevzî‘inde ve bin iki yüz elli guruşu rûz-ı Hızır tevzî‘inde cânib-i beldeye edâ etmek üzere kavlı ve karâr ve ba‘de’l-yevm kurâhâ-i merkûme ahâlîlerinden meblâğ-ı merkûm maktû‘dan ziyâde bir pâre bir habbe taleb olunmaya didikde merkûmân Hâfız Mehmed Efendi dahi ağa-yı merkûmı vicâhen tasdîk ve meblâğ-ı merkûm iki bin beş yüz guruşu iki taksit ile beher sene medîne-i mezbûreye edâya ta‘ahhüd ve iltizâm ile hıfzen-li’l-mukâl mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-sâlis min şehr-i Rebi‘ü’l-Ûlâ sene sitte ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü’l-hâl:Hâcı Ağa Halîl Ağazâde,Abdulbâkî Efendi,Bâzzâde Hamdî Efendi,Hüseyin Dede,Reşîd Efendi,Ferîd Efendi,Ahmed bin Rumkal‘âvî

Sayfa No: 431	Hüküm No: 121	Târih H: 11 Rebi‘ü’l-Evvel 1246 M: 30 Ağustos 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vasî tayini	

Belgenin Özeti:Çukur Mahallesi'nden ölen Gürbin veled-i Oyen'in oğlu için vasi atanmasına dair.

Medîne-i Ayntab'da vâki' Çukur Mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem mürd ve helâk olan Gürbin veled-i Oyen'in sulbî sagîr oğlu Magvirin babası helâk-ı mersûmdan intikâl iden mâl-ı mevrûsını ahz u kabz ve hıfza vâlidesi Heromsemi nâm zımmîye vasîye olduğu kayd-şod

11 Rebi'ü'l-Evvel sene 1246

Şuhûdü'l-hâl:Molla Haric ve Halîl Efendi,Muhzırbaşı Mehmed Ağa,Muhzır İbrâhîm

Sayfa No: 431	Hüküm No:122	Târih H: 1246 M: 1830/1831
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Tereke	
Belgenin Özeti:Hacdan dönüşte Kanalcı Mahallesi'nde vefat eden Hacı bin Mehmed Sâdık Beğ'in mallarının beytül-mâl tarafından teslim alındıktan sonra 1246 senesinde hac dönüşünde vekilleri Hacı Mehmed'e teslim edilen eşyalara ait deftere dair.		

(silik) huccâcından hacc-ı şerîfden avdet ve Ayntab'a vürûdunda kalan Kanalcı Mahallesi'nde fevt olan Hacı bin Mehmed Sâdık Beğ'in indinde olan mâl-ı mevcûdî kıbel-i şer'eden emîn-i beytü'l-mâl ma'rifetiyle tahrîr ve emîn-i beytü'l-mûmâileyhe teslim olundukda kırk altı senesi hacc-ı şerîfenden avdetde bâ hüccet-i şer'iyeye vereseşi tarafından vekilleri Hacı Mehmed'e teslimen verese-i müteveffâ (silik) tarafına irsâl olunan eşyâlarıdır ki ber vech-i âtî zikr olunur

Fes mea tebelik? Aded 1 12 guruş	Frenk çiti Zirâ' 16 32 guruş	Frenk şalı Aded 1 40 guruş	Siyah meşlah 15 guruş
Acem meşkası Aded 2 2 guruş	 3 guruş	(silik) meşlah Aded 1 10 guruş	Müsta'mel Aded 1 4 guruş
Ayakkabı Aded 3 2 guruş	Kilik? Aded 3 3 guruş	Kaşık bağı Aded 1 2 guruş	Acem kaması Aded 1 5 guruş

Köhne fes Aded 1 1,5 guruş	Köhne şalvar Aded 1 1 guruş	Heybe Aded 1 1,5 guruş	Merkeb şeşi Aded 1 1 guruş
Merkeb re's Aded 1 65 guruş	Nakd akçe 14		
Cem'an yekûn 214			
Minhü'l-ihrâcât			
Harc-ı emîn-i beytü'l-mâl 10 guruş	Harcıyâb-ı mahkeme 10 guruş	Techîz ve tekfîn 26 guruş	
Sahh-i li'l-taksîm-i beyne'l-verese Def'i sonra minhâ resm 61			
Teslîmü'l-vekâle 151			
Mezbûr Hâcî Mehmed'e eşyâ ve nûkûd yüz elli bir guruş teslim olunduğı kayd olundu			

Sayfa No: 432	Hüküm No:123	Târih H: 27 Cemaziye'l-Âhir 1246 M: 13 Aralık 1830
Belge Türü: İ'lâm	Belge Konusu:Alacak-verecek	
Belgenin Özeti:Emiş Emine'nin Karabet veled-i Yageb hakkında kendisine ait altınları çaldığını iddi'â etmesi,Karabet'in bu iddi'âyı reddedip altınları 600 guruşa satın aldığını belirtmesi,ardından Emiş Emine'nin şahidi olmadığı için tarafların kavgadan men' edilmesine dair.		

Medîne-i Ayntab'da vâki' Akyol Mahallesi sâkinlerinden zımmî-i takarrüb-i şer' ile ma'rûfe Emiş Emine bint nâm hâtûn meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfel-i dîn-i münîf-i ezherde medîne-i mezbûrda Kozlıca Mahallesi mütemekkinlerinden râfi'-i haze'l-nasr Karabet veled-i Yageb zımmî mahzarında üzerine dâ'va ve takrîr-i kelâm idüb işbu zımmî-i mesfûr indine târîh-i kitâbdan akdem Çıyanzâde hengâmında yedi (silik) aded fındık rub'ıyesi ve yüz aded yaldız altını ve elli aded adl büyük altun kendi hâlî olunarak indine alâ tarîkü'l-(silik) vaz' itmiş idib suâl olunub bana teslimine tenbîh-i şer'i olunmak muradımdır didikde gibbe's-suâl ve'l-istintâk mesfûr Karabet cevâbında fi'l-hakîka müdde'îye-i mezbûre cevâbında târîh-i mezkûrda altı yüz guruş kabzla ahz idüb ba'de'l-(silik) meblâğ-ı mezkûrı kendüye teslim eyledim zimmetimde bir pâre kalmadı emâne-i vaz'ü'l-yedimde dediği ma'lûmu'l-mikdâr altunları benim

indime vaz‘ eylediği ma‘lûmum değildir deyu inkâr ve ref‘ ile mukâbele idicek müdde‘îye-i mezbûrdan ber vech-i müdde‘a beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz etmeğin mûcebiyle müdde‘îye-i mezbûreden Emîş Hâtûn dâ‘va-yı meşrûhasıyla mersûm Karabet zımmîye bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunmağın mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmü’s-sâbî ve’l-ısrîn min şehr-i Cemaziye’l-âhir sene sitte ve erba‘în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü’l-hâl:Ca‘fer Efendi,Seyyid Ali Kal‘alı,Muhzırbaşı Mehmed Ağa,Muhzır İbrâhîm,ve gayruhum

Sayfa No: 432	Hüküm No:124	Târih H: 16 Rebi‘ü’l-Evvel 1246 M: 06 Eylül 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Vasi ta‘yîni	
Belgenin Özeti:Amr Mahallesinden vefat eden Hâcî Abdullâh bin Hâcî Ahmed’in oğulları için vasi ta‘yîn edilmesine dair.		

Medîne-i Ayntab’da vâki‘ Amr Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Hâcî Abdullâh bin Hâcî Ahmed’in sulbî sagîr oğulları Mehmed ve Mustafa’nın tesvîye-i emirlerini ru‘yet ve mâl-ı mevrûslarını ahz u kabz ve hıfza bir vasî nasb ve ta‘yîn olunmak lâzım ve lâbüdd olmağla sagîrân-ı mezbûrânın vâlideleri ve hâzıneleri râfî‘at-i hâze’l-kitâb emânet ile ma‘rûfe Fatma bint Hasan nâm hâtûnı sagîr-i mezbûr sadrî oğlu Mehmed’e ve istikâmet ile mevsûfe sagîr-i mezbûr Mustafa’ya vâlidesi Sultân bint Hüseyin nâm Hâtûn’ı kıbel-i şer‘den hâkim-i mevki‘-i sadr-i kitâb efendi hazretleri vasî nasb ve ta‘yîn eyledikleri kayd-şod

16 Rebi‘ü’l-Evvel sene 1246

Şuhûdü’l-hâl:Kabakzâde Şâkir Efendi,Herifzâde Molla Ahmed,Biraderi Molla Hamdi,ve gayruhum

Sayfa No: 432	Hüküm No: 125	Târih H: 22 Rebi‘ü’l-Evvel 1246 M: 12 Eylül 1830

Belge Türü: Hücet	Belge Konusu: Mirastan feragat anlaşması
Belgenin Özeti: Kilis ahâlisinden vefat eden Hâcî Mustafa bin Hâcî Osman'ın kız kardeşi Fatma bin Hâcî Osman, diğer Fatma Hâtûn'un vekili İbrahim Ağa mahzarında, daha önce terekenin yarısının kendisine ait olduğunu iddi'â eden Fatma Hâtûn ibnite Yusuf lehine 100 kuruş karşılığında terekedeki hakkından vazgeçtiğine dair.	

Kasaba-i Kilis ahâlisinden iken bundan akdem fevt olan Hâcî Mustafa bin Hâcî Osmân'ın verâseti li-ebeveyn kız karındaşı Fâtma bint Hâcî Osmân ile verese-i sâiresine isâbet ve intikâl etmeğle mezbûre Fâtma Hâtûn tarafından ibrâ-i takrîre kasaba-i mezbûre ahâlisinden Seyyid Yahyâ bin Mehmed ve Mustafa bin Hammâl Seyyid şehâdetleriyle sâbit olan Ali bin Mehmed nâm kimesne bi'l-vekâle meclis-i şer'-i kadîm-i enverde medîne-i Ayntab'da vâki' Ehl-i Cefâ Mahallesi'nde sâkine işbu râfîü'l-kitâb Hâce Fâtma Hâtûn ibnite Yusuf nâm hâtûn tarafından vekîl-i müseccel-i şer'isi olan İbrâhîm Ağa ibn Yusuf nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm idüb mü'ekkilem mezbûre li-ebeveyn er karındaşı Hâcî Mustafa Mısır Kâhireden otuz sene akdem fevt oldukda terekisinin nısf hissesi mü'ekkilem mezbûreye nısf-ı âharı verese-i sâire isâbet etmeğle mûris-i mezbûr Hâcî Mustafa'nın hayatında işbu mezbûre Fâtma Hâtûn ibnite Yusuf nâm hâtûnı (silik) nişân vaz' eyleyüb bir def'a elli aded nısfıye altını ve beş yüz gurus nükûd akçe ve karındaşına bir trablus kuşağı ve bir def'a elli aded ıryâl ve bir cebgân ve üç aded İslambol peşkîr ve iki aded sîne ortası ve bir tob çiçekli ve üç aded altun hâtuf(t) târîh-i mezkûrda işbu mezbûre indinde kalmağla bundan akdem dâ'va eylediğinde şer'an dâ'vası meşrûh olmamağla bu def'a dâ'va-yı (silik) olduğımızda an sulh mü'ekkilem mezbûreye yüz gurus bedel-i sulh olan meblâğ-ı mezbûrı yedime edâ ve teslîme mezbûre Fâtma Hâtûn bint Yusuf'un zimmetini min küllî'l-vücûh gerek nükûd ve gerek eşyâ vesâire dâ'vasında ibrâ(t)-i âmm ile ibrâ ve iskât eyledim takrîrim bi'l-vekâle tahrîr ve yedine taraf-ı şer'den hüccet-i şer'-i i'tâ olunsun didikde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundı tahrîren fi'l-yevmü's-sâbî' ısrîn min şehr-i Rebi'ü'l-Ülâ sene sitte ve erba'în ve mieeyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Hâfız Ahmed Efendi, Suhteoğlu Hâfız, Samlıoğlu Musâ, Bahceci Ali, Muhzırbaşı, Muhzır İbrâhîm

Sayfa No: 432	Hüküm No: 126	Târih H: 01 Rebi'ü'l-Âhir 1246

		M: 19 Eylül 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Vasi ta'yîni	
Belgenin Özeti: Seng-i Topal Mahallesi'nden vefat eden Şevket Mustafa Efendi'nin kızı için vasi ta'yîn edilmesine dair.		

Medîne-i Ayntab'da vâki' Seng-i Topal Mahallesi ahâlîsinden iken bundan akdem fevt olan Şevket Mustafa Efendi'nin sulbîye sagîre kızı Nazîfe'ye muntekîl mâl-ı mevrûsını hıfz için bir musakimü'l-etvâr vasî nasbı lâzım ve lâbüdd olmağla sagîre-i mezbûrenin vâlidesi işbu râfiatü'l-kitâb Cemile bint Abulganî nâm hâtûnun müstakîme ve her vechile vesâyeti sagîre-i mezbûre hakkında evlâ olduğunu zeyl-i rakîmde muharrer cânib-i şer'îye ihbâr etmeleriyle hâkim-i mevki'-i sadr-i kitâb-i tûbâ-leh ve hüsn-i meâb efendi hazretleri dahi mezbûre Cemile nâm hâtûnı üzerine vasî nasb idüb ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve merâsimini kemâyenbâgî edâya müte'ahhide ve mültezime olmağın mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundı hurire fî gurre-i Rebi'ü'l-âhir sene sitte ve erba'în ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl: Halîl Efendi kâtib-i mahkeme, Akkâm yeğeni Molla Mustafa, Muhzırbaşı Mehmed Ağa

Sayfa No: 436	Hüküm No: 127	Târih H: 13 Rebi‘ü’l Âhir 1246 M: 01 Ekim 1831
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Alacak-verecek	
Belgenin Özeti: Seyyid Haşim bin Seyyid Abdullâh’ın iddi‘âsına göre eşi Emiş’in vekili Mehmed bin Hamza’nın elinde bulunan bostanın dedesinin vakfına ait olduğunu ve Abdullâh’ın bostanı haksız yere zabt edip,sattığını ileri sürmesi ve şahitler şهادetiyle haklılığının anlaşılmasına dair.		

Medîne-i Ayntab nâibi şer'at-şî'âr fazîletlü efendi zîde fazluhu ve me'zûn-i bi'l-iftâ fekâhetlü efendi zîde takvâhu (silik) hâcegân-ı dîvân-ı hümayûn sa'adetlü efendi zîde mecduhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-âkrân a'yân izzetlü Osmân Ağa zîde kadruhu vücûh-ı sâire ve iş erleri medîne-i Ayntab ahâlîsinden Seyyid Hâşim bin Seyyid Abdullâh nâm kimesne meclis-i şer'de zikr-i âtî bostânın bâyi' Ehl-i Cefâ sâkinlerinden olub zevcesi Emiş bint Hâcî Hüseyin tarafından vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi

Mehmed bin Hamza nâm kimesne mahzarında dâ'va Müftî Değirmanı kurbunda kıbleten değirman şarken Mahmûd oğlu bostanı şimâlen hafrevâtçı Abdullâh yedinde olan bostân garben tarîk-i amm ile mahdûd elli meşâre hafrevât bostânı bundan akdem ecdâdımız Ca'fer Baba vakfından olub evlâd-ı vakıfdan Hâlîm oğlu Mollâ Mehmed bin Mustafa fukarâ-yı evlâdân olmak takrîbiyle teslim itmiş idim merkûm fevt olub verâseti hâlitesi mezbûreye isâbet ve ben diyâr-ı âharda olmak takrîbiyle mezbûrun mâlî (silik) zabt ve ba'de bey' itmiş olmağla taleb iderim didikde mezbûr ba'de'l-inkâr müdde'iden isbât taleb olundukda Hüseyin Efendi bin Hasan Mustafa bin Mehmed Emin şehâdetleriyle sâbit olduğu

13 Rebi'ü'l-Âhir sene 1247

Sayfa No: 437	Hüküm No:128	Târih H: 14 Rebi'ü'l-Âhir 1248 M: 10 Eylül 1832
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Nikah	
Belgenin Özeti:Aişe bint Satılmış ile Mehmed'in nikah akdına dair.		

(silik) Karyesi sâkinlerinden sagîre A'îşe bint Satılmış Mehmed ibn (silik) nâm kimesne hâlâ Ayntab mütesellimi A'rif Ağa'nın meclisinde akd olunan meclis-i şer'-i âlîde sagîr-i mezbûreyi velâyeti hasebiyle altı yüz gurus mehr-i mukaddem beş yüz gurus mehr-i mu'ahhar tesmiyesiyle sinn ve cüssesinin bülüğa tahammülü yoğ isede sagîre-i mezbûrenin bokrini izâle itmiş olduğundan Ali ibn Mustafa ibn Mollâ Ali'ye mezbûr Mustafa velâyeti hasebiyle mezbûr Ali hâzır olduğu hâlde hüsn-i rızâsıyla akd ü nikâh olduğu kayd-şod

Şuhûdü'l-hâl:Faziletli müftî Mehmed Fa'ik Efendi,Re'is-i a'yân Çakemzâde Mehmed Efendi,Sâbık Re'is-i a'yân Mehmed Beğ,Güllizâde Mustafa Efendi,Çakemzâde Hüseyin Efendi,ve gayruhum

14 Rebi'ü'l-Âhir sene 1248

Sayfa No: 438	Hüküm No: 129	Târih H: 27 Zi'l-Hicce 1244 M: 30 Haziran 1829
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Alacak-verecek	
Belgenin Özeti: Kebkeboğlu Hakdan emâneten verdiği kılıcı Kel Bektaş’tan geri alamayınca ona ait merkebi zabt eylemesi,ardından Kel Bektaş’ın Abdullâh kefaletiyle kılıcı teslim etmesi ardından 160 gurusu borcun da îfâsını talep etmesine dair.		

İşbu bin iki yüz kırk dört senesi mâh-ı Zi'l-Hicce'ti's-şerîfe'nin yigirmi yedinci günü Şehreküsti sâkinlerinden meclis-i şer' de Kebkeboğlu Hakdan'a meclis-i şer' de dâ'va idüb Kılıçlı Aşiretinden Kılıcân oğlu Kel Bektâş'ın zımnında emânet bir kılıcı olmağla bi'd-defe'ât taleb idüb virmediğinden benim merkebimi zabt eyledi kılıcı **میرزا جنه** tesellüm idüb merkebi (silik) ideyüm deyu dâ'va itmeğle mezbûrân dahi benim kel mezbûrda yüz altmış gurusu hakkım var bu kel Bektâş merkûmun kayınbabası kılıç-ı mezbûrı münlâ Abdullâh kefâletiyle vedî'a olan Hüseyin nâm kimesneye teslimi kayd-şod

Sayfa No: 438	Hüküm No:130	Târih H: M:
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Tövbe	
Belgenin Özeti:Emine bint Hasan’ın yaptığı ayıp işten tövbe edip af dilemesine dair.		

Kilis'den Emîne bint Hasan mukaddem mürtekib olduğu fi'l-i şeni'âya tevbe itmiştir

Sayfa No: 438	Hüküm No: 131	Târih H: 03 Rebi‘ü’l-Âhir 1249 M: 20 Ağustos 1833
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Yalancı Şahitlik	
Belgenin Özeti: Urfalı Ahmed ve Urumkuşioğlu Ahmed’in yalancı şahitlik yapması sebebiyle uyarılmalarına dair.		

Şehreküstü'den Urfalı Ahmed ve Küçük Pazardan Urumkuşioğlu Ahmed meclis-i şer‘de Kuş Ali'nin oğlu Ahmed'in menzil-i mârresine aleyhine şehâdet idüb lede't-tezkîye bozuk çıkmalarıyla bir zımmî şehâdet itmemek üzere tenbîh olundu

3 Rebi‘ü'l-Âhir 1249

Sayfa No: 438	Hüküm No:132	Târih H: 01 Ramazan 1246 M: 13 Şubat 1831
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Ramazan-ı Şerîf'in i‘lânı	
Belgenin Özeti:Ramazan’ı Şerîf'in birinci gününün Pazar gününe isabet ettiğinin i‘lânına dair.		

Kırk altı senesi Ramazân-ı Şerîf gurreşi yevm-i ahad olduğu Kütükci Mustafa oğlu Abdullâh ve Mehmed bin Muhyî Efendi şehâdetleriyle sâbit olduğu kayd-şod

Sayfa No: 438	Hüküm No:133	Târih H: M:
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu:Yalancı şahitlik	
Belgenin Özeti:Memo ibn Hattat ve Hasan ibn Mehli'nin yalancı şahitlik yaptığını kabul etmesine dair.		

Görgili Müslüm Efendi kavli indinde şâhid-zûr olduğına ikrâr ittiler şâhid-zûr ittikleri Memo ibn Hattat Hasan ibn Mehli bu Ali'nin oğlu Mehmed'in dâ'vasında hilâf-ı şehâdet itdikleri ve kendiler mukırr oldukları

Sayfa No: 438	Hüküm No: 134	Târih H: 25 Safer 1246 M: 15 Ağustos 1830
Belge Türü: Hüccet	Belge Konusu: Tövbe	
Belgenin Özeti: Emine bint Hüseyin’in yaptığı ayıp işten pişman olup tövbe ettiğine dair.		

Güzelce sâkinlerinden Mar'aş Kazâsı Ak Beğli Karyesi'nde Emîne bint Hüseyin nâm hâtûn meclis-i şer' de mukaddem mürtekibe olduğu fî'l-i şeni'âya tâ'ibe kayd-şod

25 Safer sene 1246

Sayfa No: 449	Hüküm No:135	Târih H: M:
Belge Türü: Fermân	Belge Konusu: Vakfa mütevellî ta'yîni ve gelirin harcanma usulü	
Belgenin Özeti: Bostancı Mahallesi'nden Hacıye Fatma Hâtûn'a ait vakfa Göçeklizâde Es-Seyyid Ahmed Efendi'nin mütevellî ta'yîn olunub,Fatma Hâtûn'un zevci olan eski mütevellî Göçeklizâde Es-Seyyid El-hâcc Mehmed Münîf'in azl olması ve belirtilen bostanlardan elde edilen gelirin belirtilen camilere Ramazan'da ve Zi'l-Hicce ayında belirtilen yiyecek ve malzemeler dağıtılarak kullanılması,kalan gelirin ise dağıtılmasına,ayrıca yıllık olarak mütevellîye 5 guruş,nazıra 10 guruş ücret verilmesine dair.		

Elhamdülillâhi'l-vâkıf alâ-küllî hâle'l-hâl ve'l-ahvâl ve's-salâtü ve's-selâmü alâ rasûlinâ ve Muhammedi'l-meb'ûs-ı rahmeti'l-mesâlimîn (Arapça dua) medîne-i Ayntab'da vâki' Bostancı Mahallesi sâkinelerinden fahrü'l-muhadderât ve sâhibetü'l-hayrât ve'l-muhsenât ve râğıbetü'l-sadakât ve'l-müberredât ma'rifetü'z-zât-ı şerîf Hacıye Fâtma Hâtûn ibnite Es-Seyyid Münlâ Ali tarafından zikr-i âtî vakf-ı li-ecli't-tescîl takrîre vekîl olduğu Münlâ Ebûbekir bin Ebûbekir ve Mehmed ibn Ali

Efendi şehâdetleriyle sâbit ve sübût vekâletine hükm-i şer‘î lâhık olan Göçeklizâde Es-Seyyid Ahmed Efendi ibn El-hâcc Abdullâh Efendi nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîfe enver ve mahfel-i dîn-i münîf-i ezherde vakf- âtî’l-beyâna mütevellî nasb ve ba‘dehu azlini şart eylediği vakf-ı mezbûrenin zevc-i nâkihi Göçeklizâde Es-Seyyid El-hâcc Mehmed Münîf Efendi ibnü’l-mezbûr El-hâcc Abdullâh Efendi Mehmed’in ikrâr-ı sahîh-i şer‘ ve i‘tirâf-ı harc-ı mer‘i idüb medîne-i mezbûre fenâsında vâki‘ Şeyh Cami‘ şerîfinde tahtında kâin kıbleten Oruçbeğ vakfı şarken Peygamber Vakfı ve şimâlen Kara Akar ve garben yine Oruç Beğzâde Vakfı ile mahdûd ve mümtâz ve tahminen kırk meşâre hazrevât zirâ‘at olunur Bostan ve Su Tahtında kâin kıbleten Hamidzâde bazen Durak Beğ yeri ve şarken Bekmezoğlu yeri ve şimâlen Nehr-i Sacur ve garben Mehmed Emîn yeri ile mahdûd Musullı yerinde tahmînen yetmiş beş meşâre hazrevât zer‘ olunub bostan ve yine medîne-i mezbûra tabi‘ Kayacık Karye’si turâbında kâin kıbleten ve garben ve şarken tarîk-i amm ve şimâlen Nehr-i Sacur ile mahdûd bir kıt‘a nar bağçesi nısf-ı (silik) vakf-i câi’z-zikrin sudûruna değin mü’ekkilem mezbûre Fâtma Hâtûn’un silk-i mülkünde münselik verese-i tasarrufunda münbit olub mülkünden ihrâc ve hasbinaallahu te‘âla ve talibü’l-merzât resulune’l-mu‘alla vakf ve habs idüb şöyle şart eyledi bağçe ve bostan-ı mezkûrlar beher sene mütevellî yediyle icâr ve istiğlâl olub hâsıl olan gallesinden bostan-ı mezkûrların evlâ resm-i yâfte ve mesârif-i sâir ihrâc olunub bâkî fazla-i galleden beher sene Ramazân-ı Şerîf duhûlünde beş batmân şırлаğan yağ ıştirâ olunub bir batmânı Tahtânî Cami‘ Şerîfine virilmesine Halîl Efendi mecd-i şerîfine ve bir batmân Hâcî Berber Cami‘ Şerîfine ve bir batmânı Ömer Şeyh Cami‘ Şerîfine ve bir batmânı Bostancı Cami‘ Şerîfine virilüb ikâd-ı kanâdîl oluna beher sene-i Zi’l-Hicce’ti’ş-Şerîfede yevmi arefe bir re’s koyun ıştirâ olunub ve sevâbından mü’ekkilem mezbûre beher sene evla bâkî fazla galle her ne kalur ise itmâ‘ fukarâ ve ruhum için isticlâb-ı du‘â ve ferâvân oluna ve vakf-ı şerîfe mütevellî olmana beher sene ona beş gurus ücret tevliyet ve nâzır olan beher sene on gurus ücret nâzırına virilüb ve tevliyetine adem hayâtında oldukça mü’ekkilem mezbûre mutasarrıf olub ba‘de’n-nevâbit? mezbûr zevc-i nâkihi Göçekelizâde El-hâcc Mehmed Münîf Efendi ve evlâd-ı evlâd-ı zükûrunun erşedi mütevellî ola ba‘de’l-inkırâz evlâd-ı inâsının (silik) baten ba‘d-ı bât mütevellî olub şurût-ı mezkûra râ‘iyyet ider ma‘âzâllâhi te‘âlâ külliyyen evlâdı mutasarrıf olur ise Ali Efendizâde Abdurrahmân Efendi ve evlâd-ı zükûr

III. BÖLÜM

DEĞERLENDİRME

3.1. 142 Numaralı Ayntab Şer‘iyye Sicilinin Genel Özellikleri

Yüksek lisans tez çalışması olarak ele aldığımız 142 numaralı Ayntab şer‘iyye sicilinin 254-456. sayfaları tarafımızca transkript edilmiş olup, bahsi geçen bölümün iyi muhafaza edildiği söylenebilir. Sayfa numaraları üst kısmın ortasına yazılmakla birlikte istisnâ olarak sağ veya sol üst kısma da yazıldığı görülmüştür. Sayfa 408 ve 409’da ise sayfa numaraları alt kısma yazılmıştır. Sayfalar düzenli bir sıra takip etmekle birlikte bir istisna olarak 410. sayfa ters yazılmıştır. Başka bir istisna durum ise sayfa 378’in en alt kısmında bulunan hükmün devamının sayfa 425’de yazılmış olmasıdır. T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivlerin’den temin edilerek gerçekleştirdiğimiz tez çalışmamız, mikrofilm vasıtasıyla elimizde bulunmakta ve yeni paragrafta geçen yazıların ilk birkaç harfi hatta bazen bir yada birkaç kelimesi kesik olarak bulunmakta olup, bu durum 142 numaralı şer‘iyye sicilinin transkript edilmesinde karşımıza bir sorun olarak çıkmıştır. Genel olarak temiz ve kolay okunabilir durumda olan 142 numaralı Ayntab şer‘iyye sicilinde mürekkep lekeleri sebebiyle yalnızca 451. sayfa okunamayacak durumdadır. Sayfa 430 neredeyse tamâmen tahrip olmuş vaziyettedir. Sayfa 358’in yarısı tahrip olmuş ve okunamamıştır. Sayfa 255’te bulunan defter kaydının ise yarısı çıkmamıştır. Katip, bazı kısımları eğik yazmayı tercih etmiş ve genellikle sayfanın sağ kısmından sola doğru yukarı yönde kavis vermek suretiyle yazmıştır. Bu durum satır başı ve satır sonu arasındaki mesafeyi arttırmış olup, eğik yazılan sayfaların daha yoğun gözükmesine sebep olmakla kalmayıp, ekseriyetle mufassal hükümler içeren sayfaların bu şekilde

yazılması neticesinin husûlüne vesîle olmuştur. Mukayyid kayıt ve hükümlere numara vermemiştir.

Kayıtlar tutulurken kronolojik bir sıra izlenmemiş olup, belgeler türlerine göre katı bir ayrıma tabi tutulmamış ve birlikte yazılmışlardır. Bu şeriyye sicilinin ilk 253 sayfası daha önce Leyla AKCAN tarafından çalışılmıştır. Çalıştığımız sicilde kronolojik bir yazım usulünün takip edilmemesi sebebiyle, bizim çalıştığımız kısım ile ilk 253 sayfalık kısımda benzer yada aynı tarihlerde tutulmuş kayıtların olması muhtemel ve doğaldır.

142 numaralı Ayntab şer‘iyye sicilinde hukuki ve idari hükümler bir arada ve karışık yer almaktadır. Sicilin çalıştığımız kısmı olan 254-456. sayfaları iki farklı yazı çeşidini ihtiva etmektedir. Tespitimize göre daha kalın kalem kullanılarak, rika hattını andıran ve daha düzenli bir görünüm veren yazı tipi, merkezden gelen ve nispeten daha umumi hükümler içeren belgelerde kullanılmıştır. Daha kavisli ve talik hattını andıran yazı tipinin kullanım alanı ise, idari belgelerden olan fakat daha hususi hükümler ihtiva eden ve ekseriyetle buyruldu, mürâsele, ma‘rûz, temessüklerde yaygın kullanılmıştır. Hukuki kayıtların hemen hepsinde ise yine talik hattını andıran, daha ince bir üslupla yazıldığı görülmektedir. Katip düzeltme yapmak istediği vakit, hatalı olduğunu düşündüğü kelimenin üstünü tek bir çizgi ile çizmekte ve yeni kelimeyi mümkün mertebe yan tarafa yazarak aynı satırdan devâm etmektedir. Eğer yan satır dolu ise kelimenin altına, sığdırma kaygısıyla daha küçük bir yazı ile yazmaktadır. Bu durumun istisnası ise satır sonlarıdır, satır sonlarında kelimenin altına doğru kavis verip düzeltme yapmak yerine yukarıya doğru kavis vererek yazmayı tercih etmiştir. Bazı belgelerin sonunda bulunan imza kısmında, vakfiyelerin başında bulunan dua kısmında ve ba‘zı defter kayıtlarının içinde bulunan tevzî‘ât detaylarını içeren metinlerde alfabenin bazı harflerinin üstünde ve altında bulunan nokta ve çizgiler muhtemelen hız kaygısıyla gösterilmemiştir. Bu durum vakfiyelerin başındaki klişe olmayan Arapça duaların ve imza kısmında yer alan elkâbların okunmasını zorlaştırmaktadır. Katip idari belgelerde yer alan tarihleri mutâd olan usul ile kaydetmiş olup, târîh yazılmayan yada târîh kısmı kesik, bazen de silik olan belgelerin tarafımızca özet kısmında târîh kısmının boş bırakılması icap etmiştir. Katip sicile ait bilgi eklemek istediğinde sayfa 389’da olduğu gibi sayfa kenarındaki boşluklara ekleme yapmıştır.

Mukayyid sayfanın üst kısmının yada alt kısmının boş kaldığı bölümlerde sayfa 397’de ve 445’te olduğu gibi yukarıdan aşağıya kavisli ve sayfayı kaplayan bir çizgi çekmiştir. Normal şartlarda, varaklar ciltlenip defter haline geldikten sonra, deftere yeni bir hüküm yazılmazdı. Bunu önlemek için varaklar ciltlendikten sonra, eğer bir hüküm sığacak kadar bir boşluk kalmış ise, bu boşluk beyaz kelimesini yazmak sureti ile dolduruluyordu⁷⁹. Fakat çalıştığımız sicilde geçen kavisli çizginin tarif edilen *beyaz* şeklindeki imlâya benzemediği kanaatindeyiz. Sayfa 328’in sağ üst kısmında anlam veremediğimiz bir işaret mevcut olup bu kısım ile alakalı bir bilgiye ulaşılamamıştır. Yine sayfa 323’ün alt kısmında genişçe bir alana ve sayfa 283’ün sol kısmındaki boşluğa yukarıdan aşağıya doğru olmak üzere katip tarafından anlamlandıramadığımız bir ekleme yapılmıştır.

Sicil ile alakalı değerlendirmelerde sicile ait bir alıntı yapılırken anlatımın bütünlüğünü bozmamak adına bazı kısımlar yazılmayarak atlanmıştır. Bu alıntılar metnin bütünlüğüne riayet edilerek, gerekli görüldüğü yerden kesilerek yapılmıştır. Atlanan kısımlar üç nokta “...” ile gösterilmiştir.

3.2. 142 Numaralı Ayntab Şer‘iyye Siciline Göre H.1239-1249/M.1824-1834 Tarihleri Arasında Gaziantep

3.2.1. Şehrin Fiziki ve Coğrafi Vaziyeti

Ayntab şehrinin coğrafi konumu, özellikle de ipek yolu üzerinde bulunması şehrin adeta bir ticaret kavşağı halini almasına sebep olmuştur. Bu durum elbette köylünün tarım vasıtasıyla elde ettiği ürünleri kolay biçimde pazarlayabilmesine yol açmıştır. İklimin sıcak olması ve nehirlere yakın olması gibi faktörler de eklenince, bu vaziyet Ayntab’ın inkişafına vesile olmuştur. Şehirler homojen biçimde büyüyüp gelişmezler, Ayntab örneğinde de bu durum göze çarpmaktadır. Tarımın yoğun olarak yapıldığı karyeler ve ticaret yolları sebebiyle Ayntab’ın giriş ve çıkışında olan mahallelerin hızlı biçimde büyümesi doğaldır. Akyol mahallesi, Halep yolu üstünde,

⁷⁹ Tak, *Diplomatik Bilimi Bakımından XVI.-XVII. Yüzyıl Kadı Sicilleri ve Bu Sicillerin İhtiva Ettiği Belge Türlerinin Form Özellikleri ve Tanımlanması*, 83.

Tövbe mahallesi, Maraş yolu üzerinde ve Boyacı mahallesi doğuda Urfa yolu üzerinde yer alıyordu⁸⁰. Bu sebeple ticaretten nasibini daha fazla almış olmaları, buna bağlı olarak revaçta olmaları kaçınılmazdır.

Tarıma dayanan ekonominin güçlü olduğu Ayntab yöresinde pek tabii karyelerin sayısı ve sicilde kapladığı yer mühimdir. 142 numaralı Ayntab şer‘iyye sicili’nde ismi zikredilen karyelerin katip tarafından kayda geçiriliş sırası her kayıtta aynı olmamakla birlikte, bazı benzerlikler göstermektedir. İdari hükümlerden olan 100. ve 15. kükümde Karye-i Narlıca, Karye-i Yaylacık, Karye-i Akpınar karyelerinin isimlerinin her iki kayıtta da art arda sıralandığı görülmektedir. Fakat karyelerin neye göre tasnif edilip sıralandığı bilgisi, çalıştığımız sicilde mevcut değildir.

Osmanlı şehrinde mahalle; birbirini tanıyan, bir ölçüde birbirinin davranışından sorumlu, sosyal dayanışma içinde olan kişilerin meydana getirdiği topluluğun yaşadığı yerdir. Bir diğer tanımıyla aynı mescitte ibadet eden “cemaat”ın aileleriyle birlikte yerleştikleri şehir kesimidir⁸¹. Osmanlı Devleti’nde Gayrimüslimlerin genellikle Müslümânlardan ayrı mahallelerde birlikte oturdukları vâkidir, çalıştığımız sicilde geçen bazı mahalle isimlerinin Hayık Müslüman yada Hayık Zımmî gibi dini tefriklere sahip olmanın anlaşılır kılmaktadır. Bu görüntüye rağmen ismi geçen mahallelerde Müslüman ve Gayrimüslim ahâlîye ait kayıtların birlikte bulunması, mahallelerde müslim-gayrimüslim dağılımının katı kurallara tabi olmadığını, belki de okuduğumuz sicile ait döneme gelinceye değin bu vaziyetin mülgâ olmuş olduğunu göstermektedir. Sicilde geçen Debbağhane, Seng-i Nakkaş, Kürkciyan, Bostancı gibi isimler Ayntab ahâlîsinin uğraştığı ve halkın rağbet ettiği meslekler hakkında ipucu verebileceği gibi yörede yaşayan bir esnaf grubunun yoğun bulunmasından da kaynaklanıyor olması mümkündür. Ayntab’da bazı mahallelerin isimlerinin başına Kurb kelimesinin koyulduğu ve onun müstakil bir mahalle gibi yazıldığı göze çarpmaktadır. Kurb kelimesi yakın manasındadır. Bu durumda, bu mahallelerin sonradan ortaya çıktığını ve hangi köklü ve büyük mahalleye yakınsa o mahallenin adı ile kurb kelimesinin oluşturduğu Kurb-ı Beğ, Kurb-ı Kozanlı gibi

⁸⁰ Peirce, Leslie, *Ahlak Oyunları “1540–1541 Osmanlı”da Ayntab Mahkemesi ve Toplumsal Cinsiyet*, çev. Ülkün Tansel (İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları, 2005).

⁸¹ Özer Ergenç, “Osmanlı Şehirlerindeki Mahalle’nin İşlev ve Nitelikleri Üzerine”, *Osmanlı Araştırmaları* IV (1984), 69.

taamlama bir isim aldığını göstermektedir⁸². Çalıştığımız sicilde 185 numaralı idari hüküm içeren belgede, askerden dönen şahısların isimleri ve hangi mahalleden oldukları kaydı mevcut olmakla 41 adet askerin 9 tanesinin Şehreküstü ve Kurb-ı Şehreküstü Mahallesi'nden olması, bu mahallede bolca genç olduğu ve nüfusunun kalabalık olduğuna dair ipuçları vermektedir. 191 numaralı idari içerikli avarız bedellerini mahallelere taksim eden belgede de hâne başına toplanan verginin en çok 16 hâne ile Şehreküstü ve 10'ar hâne ile Ali Neccar ve İbn Eyüb mahalleri üzerine düşmesi, bu mahallelerin kalabalık olduğunu gösteren ipuçlarından bir tanesidir.

İdari hükümler içeren belgelerden 191 ve 185 numaralı hükmü içeren belgeler mahalle isimleri hakkında tafsilatlı bilgi vermektedir. 191 numaralı hükmü içeren belge, avarız konulu belge olup, vergi tahsilini içermesi sebebiyle avarıza kayıtlı bütün mahallelerin ismini zikretmektedir. 185 numaralı belge ise Ayntab'a dönen askerleri ve onların bulunduğu mahalleleri içermesi sebebiyle mahalleler hakkında detaylı bilgi içermektedir. Bunların dışında hukuki hükümler içeren belgelerde de birçok mahalle ismi peyderpey mevcut bulunmaktadır. 142 numaralı Ayntab şer'iyye sicilinde tespit ettiğimiz 55 adet mahallenin isimleri, alfabetik sıraya göre ve numaralandırılmak suretiyl aşağıdaki tabloda verilmiştir.(bkz.Tablo 4)

⁸² Mustafa Can, *157 numaralı Ayntâb Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (h. 1316-317/m. 1898-1899; sahife 1-134)* (Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2011), 392.

Tablo 4. 1824-1834 Yılları Arasında Ayntab'da Mevcut Mahalleler

Mahalleler	
1. Akyol	29. Karasakal
2. Ali El-Neccâr	30. Kastil
3. Ali El-Neccâr Bayrak öni	31. Kayser
4. Amu	32. Kozanlı
5. Amr	33. Kurb-ı Kayacık
6. Beğ	34. Kurb-ı Kozağı
7. Bostâncık	35. Kurb-ı Molla Ahmed
8. Boyacı	36. Kurb-ı Nevzatlı
9. Cozlıca	37. Kurb-ı Zencirli
10. Çalı	38. Kör Keçiyân
11. Çukur	39. Kör Tebencal
12. Câbî	40. Kürkciyân
13. Daşlaki	41. Kürtünciyân
14. Debbağhane	42. Kılıçoğlu
15. Eblehân	43. Kızılcomescîd
16. Ebubekîr Beğ	44. Mağarabaşı
17. Ehl-i Cefâ	45. Musullızâde
18. Eyüboğlu	46. Safer Paşa
19. Hayek	47. Seng-i Hoşkâdem
20. Hayek Baba	48. Seng-i Nakkaş
21. Hayik Müslüman	49. Tarla-yı Atîk
22. Hayik Zimmî	50. Tarla-yı Cedid
23. Hızırçavûş	51. Taşlâkî
24. İbn-i Şükr	52. Tevbe
25. İbn-i Eyüb	53. Yahnî
26. İbn-i Kör	54. Ömer
27. İbn-i Şeker	55. Şehreküstü
28. Kanalıcı	56. Şerefyân

Çalıştığımız sicilde, mahallelere ek olarak nahiye olarak adlandırılan ve şehri kısımlara ayıran bir tefrik mevcuttur. Sicilin bizim çalıştığımız kısmında yalnızca Telbeşar ve Burc Nahiyesi'ne merbut nahiyeler yazmaktadır⁸³.Bizim tespit edebildiğimiz nahiyeler alfabetik olarak sıralanarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.(bkz.Tablo 5)

Tablo 5. 1824-1834 Yılları Arasında Ayntab Dahilinde Mevcut Nahiyeler

Nahiyeler	
1. Burc	5. Telbeşar
2. Çarpin	6. Urban
3. Hazek	7. Çekde
4. Orul	

⁸³ 142 Numaralı GŞSD, s.441 İdari Hüküm Numarası:191.

Çalıştığımız sicilde Ayntab haricinde başka vilayet yada kazâlara ait mahalle isimleri de zikredilmektedir. Haleb'e ait Cevam Mahallesi ile Dersa'âdet'den Hâcî Hüseyin Mahallesi Ayntab dışında tespit ettiğimiz mahallelerdendir. Sicilde geçen Ayntab dışında tespit ettiğimiz 13 adet karye ve mezra mevcuttur, bunlar alfabetik olarak ve numaralandırılarak tablo halinde aşağıda verilmiştir.(bkz.Tablo 6)

Tablo 6. 1824-1834 Yılları Arasında Ayntab Dışındaki Karye ve Mezraalar

Karyeler ve Mezraalar	
1. Karye-i Arh	8. Mezra'a-i Belfât
2. Karye-i Arab	9. Mezra'a-i Hâmiye
3. Karye-i Atînî	10. Mezra'a-i Mukaddeme
4. Karye-i Bina	11. Mezra'a-i Nâbîk
5. Karye-i Hancuğun	12. Mezra'a-i Pirincü's-şer'îh?
6. Karye-i İkrâr	13. Mezra'a-i Tekerkan
7. Karye-i Kıntâka	

142 numaralı Ayntab şer'yye sicilinde geçen karye isimleri 134 ve 153 numaralı idari konulu hükümlerde detaylı olmakla birlikte, 3, 14, 113, 117 ve 119 numaralı idari konulu hükümlerde de mevcuttur. Ayntab karyelerinin konu alındığı belge sayısına bakıldığında karyelerde yaşayan ahâlînin şehirle bağlantılarının kopuk olmadığı sonucu çıkarılması makuldur. Özellikle vergi konulu belgelerde karyelerin isimleri çokça zikredilmektedir. Karyelerin zikredilirken sınıflandırıldığı yada ahâlî tarafından bazı karyelerin çeşitli lakaplarla anıldıkları görülmektedir. Sicilde geçen 151 numaralı idari hükümde Su karyeleri ve Reşi Karyeleri gibi çeşitli lakaplar mevcuttur⁸⁴. Verilen örnekten yola çıkarak karyelerin coğrafi özelliklerine yada orada yaşan cemaatin, aşiretin yada etnik grubun özelliklerine göre karyeler topluca bir sınıf adı atanmak suretiyle resmi belgelerde dahi anılmaktadır. Osmanlı Devleti resmi yazışmalarında bile bu şekilde nitelenen karye sınıflandırmasının, orada yaşayanlar yada Ayntab ahâlîsi tarafından bilinmemesi mümkün değildir. Bir karyenin veya mezranın isminin kökenini tam olarak bilmek, isimleri değişmiş olduğundan yada buna dair bir kayıt olmadığından ötürü zordur. Sicilde yazılı olan karye ve mezra isimlerinden İncesu, Çatal Mezra, Mağaraderesi, Akcakuyulu, Suboğaz, Akpınar,

⁸⁴ 142 Numaralı GŞSD, s.362 İdari Hüküm Numarası:151.

Kayacık, Ağaçlıca gibi belirgin bir coğrafi ipucu vermektedir. Bazı karye isimleri ise Araplarınaşağıoba, Zülfikar, Büyük Arablar, Rumevlek, Kefercebel gibi orada yaşayan ahâlîye ait ipuçları vermektedir. Bazı karyeler ise orada yaşayan bir ağa yada bilindik bir isim olma ihtimali yüksek olan şahıs isimleri ile anılmaktadır, örneğin; Kürt Osman, Hâcî Aslan, Süleymani, İbrahimî bunlardan bazılarıdır. Sicilde geçen nahiyelerin mahiyetleri ve kapsamaları tam olarak tespit edilememekle birlikte, avarız yada askeri konulu idari hükümlerde isimleri zikredilmektedir. Özellikle 151 numaralı hükümde isimleri liste şeklinde mevcuttur. 142 numaralı Ayntab şer'iyne sicilinde 212 adet karye ismi tespit edilmiştir, ismi geçen karye ve nahiyelerin isimleri alfabetik olarak ve numaralandırılarak aşağıdaki tabloda listelenmiştir. (bkz.Tablo 7)

Tablo 7. 1824-1834 Yılları Arasında Ayntab'da Mevcut Karyeler

Karyeler		
Atabeğ	Güllice	Narlıca
Akcakuyulu	Güllü	Nefah
Akpınar	Gürvîr	Nurvane
Anbârcık	Hacı aslan	Orul
Arabların aşağıoba	Hamri	Palankuz
Araklı	Hamırkesen	Pavcerge
Araklıca	Harar	Peyluvân çukuru
Arbugi	Haraz	Rahmân
Argüben	Harşitel ayağı	Rumevlek-i fevkânî
Aril	Hayyam	Rumevlek-i tahtânî
Arkık	Hazek	Rumtebel
Atabeg	Helumen	Sabatrın
Azelcek	Hâcîarab kiliseciği	Sablıca tekriini
Ağaçlıca	İbrâhîmî	Sam
Ağcahöyük	İbrâhîmşehr	Samaret
Ağcakened	İkiahur	Sarı bağısak
Babelge	İkizkuyu	Sarıd
Badne	İlçi	Sebge
Bakide	İncesu	Seker
Barna	Kantara	Sekerek
Battalhöyük	Kapcağız	Semavin
Bayleke	Karabaş	Suboğaz
Başışme	Karaburc	Sundal

Bedirkenedi	Karacavirân	Suruc
Begeşli	Karadiken	Söndi
Beledin	Karahöyük	Süleymani
Berhânî	Karakesek	Sülûkli
Besili	Karakuyu	Sığurlıca
Beğlerbeği	Karaçomak	Tahan
Beşdeli	Kayakenedi	Tahnetan
Bortı	Kazıklı	Tahtamir
Bostancık	Kebe	Taşkın
Boyalıca	Kebeşli	Teben
Bulgır	Keferbostân	Tekersin
Burc	Kefercebel	Telbeşar
Buğduz	Kelede	Telehtuz
Büyükarablar	Kelpîn	Telfar
Büğdüz	Kemnûn	Telfâr bahre
Cedide	Kenabeg	Telsili
Cedili	Kenise	Telsun
Cübegir	Kercekin	Teneb
Çakal	Kerer	Turlu
Çanakçı	Kerneşe	Turnalık
Çapalu	Kert	Tuzlar
Çarpın	Kolubeğ kilisecik	Ufacık
Çartil	Kumru	Ulu ma'sara
Çaykapu	Kumsal	Uruş
Çağıd	Kutlıca	Uğrıca
Çağırğan	Kuşlı	Vahili
Çekede	Kâfir höyüğü	Vahne
Delük	Kürd	Yaylacık
Derkalice	Kürevir	Yenibeyân
Dokurcin	Kürkce	Yenice
Dul isa	Kürt osman	Yoğunoğlu
Dündarlı	Kılavuz	Yukarıkilisecik
Elmalu	Kılıçan	Yukarıoba
Epişne	Kızılhisâr	Yuna
Ereğli	Levhalu	Yılankenedi
Eriklice	Luhan	Zanir
Eryel	Luhân	Zemke
Eyucek	Mağaraderesi	Zevgîr
Eyücek damlalıca	Ma'zûr	Zurnalık

Gereyin	Mehlân karaluk	Zülfıkar
Guşnâm	Mektun	Öğümsöğüd
Göcüge	Melek	Üçkilisa
Göksencik	Merhamân	Şefidin
Gönkürke	Mertemneke	Şehme
Göreniz	Mestân	Şeker
Güce	Mezmahur	Şezâvîr
Gücüne	Morcalu	Şâhmelik
Gülbin	Mızmız	

142 numaralı Ayntab şer‘iyye sicilinde, bazı mezraa isimleri zikredilmiştir. Mezraa isimlerinin bazıları, defterlerde kendinden önce verilen karyeye ait olup, yalnızca “karye-i mezra‘ı⁸⁵” şeklinde gösterilmiş olup, bahsi geçen gösterim de tarafımızca oluşturduğumuz tabloya dahil edilmekle toplam 19 adet mezraa kaydına ulaşılmıştır. Bu mezraalar aşağıda tablo halinde ve alfabetik olarak verilmiştir.(bkz.Tablo 8)

Tablo 8. 1824-1834 Yılları Arasında Ayntab’da Mevcut Mezraalar

Mezraalar	
1. Ahmânus	11. Kilisederesi
2. Böğridelik	12. Küçük Ma’sara
3. Çatal	13. Leylangeç
4. Çıracıyan	14. Pavirge
5. Elmalu	15. Sabatrin
6. Güngürge	16. Sam
7. Hatûni	17. Sarıd
8. Kasarid	18. Suboynu
9. Kenise	19. Telbeşar
10. Kilisederesi	20. Yenibeyan

142 numaralı şer‘iyye sicilinde Ayntab ahâlîsi için önem arz eden yahut bir bölgeyi tarif ederken kullandıkları çeşitli mevki isimleri mevcuttur. Bu mevkiler ekseriyetle değirmen, pazar, yada asiyâb gibi umumi alanlar olabilirken, bir kısmı ise hususi mekanlar olmasına rağmen, ahâlî tarafından bilinen yerlerdir. Umumi olarak

⁸⁵ 142 Numaralı GŞSD, s.363 İdari Hüküm Numarası:153.

kullanılan mevkilerden Sacur Nehrinin, sicilde geçen yıllardaki Ayntab şehrine göre konumu tam olarak belirtilmese de, çevresinde bağ, bahçe ve bostanların olduğu yazmaktadır. Yine bir konum belirteci olarak Enlik Deresi ismi zikredilmektedir. 83 numaralı hukuki hükümde ise bir hamamdan bahsedilmekle birlikte ismi yazılmamıştır. Yine 90 numaralı hukuki hükümde bir asiyâb'dan bahsedilmekle birlikte ismi silik olduğundan okunamamıştır. Toplamda 33 adet mevki tespit edilmiş olup, alfabetik olarak sıralanmak suretiyle, aşağıdaki tablo ile gösterilmiştir.(bkz.Tablo 9)

Tablo 9. 1824-1834 Yılları Arasında Ayntab'da Mevcut Mevkiler

Mevkiler	
1. Altuncı Kapu	16. İki Göz Değirmanı
2. Arzhaliye	17. Kal'ağası Yeri
3. Bekmezoğlu Yeri	18. Kara Akar
4. Beğlik	19. Karatây
5. Boryeri	20. Kefşeker Pazarı
6. Çamırcızâde Vakfı Dükkanı	21. Kâb-ı Değirmân
7. Çaybağı	22. Kürdyüzi
8. Dami Çiftliği	23. Mehmed Emin Yeri
9. Darif-i Asiyâb(su değirmeni)	24. Musullı Yeri
10. Değirmân Harkı	25. Müfti Değirmanı
11. Durakbeğ Yeri	26. Neccâr Pazarı
12. Eskivirâne	27. Sacur Nehri
13. Fermâne Karîb-i Kumrı Boğaz	28. Senk-i Müfti Zaviyesi
14. Gelenoğlu	29. Yazıcık Değirmanı
15. Hancabeli Ayağı	30. Şeyh Dahdûd
	31. Nur Ali Ağa Yeri

3.2.2. Şehrin İdari Yapısı

Osmanlı Devleti, Gülhane Hatt-ı hümayûnundan önceki dönemde, sahip olduğu güçlü merkezi otoriteyi kâdî vasıtasıyla çeşitli kazâlara ulaştırırdı. Osmanlı taşra yönetimi sırası ile eyaletler, sancaklar kazalar ve nahiyeler şeklinde örgütlendirilmiştir⁸⁶. Geniş yetkilere sahip olan kadılar, naib adı verilen vekilleri aracılığıyla idari sorumluluklarını paylaşırlardı. Muhtesipler aracılığıyla belediye

⁸⁶ Yakup Altan, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Tanzimat Dönemi Reform Çabaları ve Osmanlı Kamu Yönetimi Teşkilatı* (Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, 1998), 16.

işlerine ait sorumluluklarını paylaşan kadılar, kendisine karşı şehrin güvenliğinden sorumlu subaşılar vesilesiyle de güvenliğe ait işlerini yürütür ve taksim ederlerdi. Osmanlı Devleti'nin taşradaki yönetiminde temel gâye halkın güvenliğinin sağlanması ve vergilerin eksiksiz olarak toplanmasıydı. Bugünkü anlamda bir belediye yapısı mevcut değildi, zaten tımar sisteminin uygulandığı topraklarda çeşitli sebeplerle meydana gelen bozulmalar, bir belediye yönetiminin varlığı yada yokluğunu önemsiz kılmakta, merkezin halletmesi gereken bir gaile olarak karşımıza çıkmaktaydı. Zamanla Taşrada yönetimde klasik dönemden farklı olarak mutasarrıf adını verdiğimiz görevliler yer almaya başladı. Mutasarrıflarla beraber mütesellim, muhassıl, âyan gibi zümrelerde idarî anlamda yönetimde söz sahibi olmaya başladılar⁸⁷. Bununla birlikte taşra halkı; vergi konusunun saptanması, vergilerin toplanması gibi sorunlarda merkezi hükümet temsilcilerine yardım ediyorlardı⁸⁸. Ayrıca Osmanlı Devleti basın-yayın vasıtasıyla yönetim ile alakalı bilgi akışını hızlandırmak istiyordu.

“... bir adedi taraf-ı düstûrlarına ve diğerleri sâire virmek üzre ber mûceb-i pusula yüz otuz aded evrâk savb müşîr (silik) tesrîb olunub îcâb iden bahası bu tarafda kapu kethudâları ma'rifetiyle mahalline teslîme...”⁸⁹

Takvim-i vekâiyi yaygınlaştırma fikri yalnızca gerekli devlet dairesine yollatmakla kalmamış, ayrıca 130 aded sûretin, satın almak isteyenler için mümkün olduğunu da ihtiva etmiştir.

“...üzre ber mûceb-i pusula yüz otuz aded evrâk savb müşîr (silik) tesrîb olunub îcâb iden bahası bu tarafda kapu kethudâları ma'rifetiyle mahalline teslîme bundan böyle birer hafta basılacak olub alup göndermesi kapu kethudâları mûmâ ileyhe tefehhüm ittirilmiş ve bunun bu vechile tab' ve neşri fevâid-i âmme niyet-i hayriyesiyle (silik) seniyye icrâ buyurulmuş olmağla pusula-ı mezkûrdan mahdûd nüshdan vakayide ol tarafda iktizâsına göre i'tasıyla îcâb iden akçeleri tahsîl ve bu tarafa tesbil olunarak...”⁹⁰

3.2.2.1. Şehrin bağlı olduğu idari birim

⁸⁷ Halaçoğlu, XIV.-XVII. Yüzyıllarda Osmanlı Devlet Teşkilâtı ve Sosyal Yapı, 112.

⁸⁸ İlber Ortaylı, *Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri (1840-1880)* (Ankara: Türk Tarih Kurumu, 2020), 11.

⁸⁹ 142 Numaralı GŞSD, s.276 İdari Hüküm Numarası:44.

⁹⁰ 142 Numaralı GŞSD, s.276 İdari Hüküm Numarası:44.

Ayntab'ın normal şartlarda, sicilde bir kazâ olarak anıldığı ve Haleb Eyaleti'ne bağlı olduğu görülmektedir. 142 numaralı Ayntab şer'iyeye sicilinin, dönem sebebiyle Mısır Sorunu olarak adlandırılan iç karışıklıkların yaşandığı bir tarihe denk gelmesi ve Ayntab Kazası'nın da bağlı bulunduğu Haleb Eyâleti'nin Devlet-i Mısıriyye adıyla müstakil olan Mısır hükümetine dahil edilmesi neticesinde iyice karışık bir hâl almıştır. İncelediğimiz sicilin 136. Hükmünde geçen "... Cîdde ve Şâm eyaletleri misillü Halebü'ş-şehbâ ve tevab'î dahi hükümet-i Mısıriyyeye ilhâk buyurulmakdan nâşi tesvîye-i umûr-ı memleket..."⁹¹ ibaresinden anlaşıldığı üzere Haleb Eyâleti, Mısır Hükümeti tarafından ilhâk edilmiştir. Yine 141 numaralı idari hükümde geçen "...bundan böyle ahvel-i Mısıriyye ra'ıyyet birle fukarâ ve zu'afâyı..."⁹² ibaresi, Mısır idâresinin yalnızca ilhak etmekle kalmayıp, fiili olarak bölgede egemen olmaya başladığını göstermektedir. Bu dönemde yazılan bir buyruldu metninin⁹³ adresinin dîvân-ı eyâlet-i Adana olması ilginçtir. Olağanüstü bir durum vâki değilse, Adana eyaletinin bölgeye mütesellim tayîni emri göstermektedir ki; Ayntab'ın bağlı olduğu birim Mısır hükümeti tarafından Adana olarak belirlenmiştir.

3.2.2.2. Ayntab'da görevli bürokratlar ve ahâlînin önde gelenleri

142 numaralı şer'iyeye sicilinde idari yapıda birinci dereceden görevli olan kâdî, naib, kâimmakâm, vâli, mutasarrıf ve a'yânlar gibi makamlara haiz isimlerin bilgisi bolca mevcuttur. İdari belgeler olarak tasnif ettiğimiz belgelerde bulunan; atama, yakalama emirleri, azl gibi çeşitli emir ve konular idari yapı hakkında sicilde geçen bilgilerin nüvesini oluşturmaktadır. Bahsi geçen birinci dereceden görevli ve üst düzey bürokratların dışında çeşitli askeri makamlar, bazı aşiret reisleri, ağalar ve azınlıkların vergi tahsili gibi işlerinden sorumlu çeşitli görevliler hakkında detaylı bilgiler mevcuttur. Sicilde ismi geçen idareciler ve devlet görevlilerinin, görevi daimi yada muvakkaten atama ile olup olmadığına bakılmaksızın, tümünü yazarak ve eğer varsa makama atanma târîhleri ile birlikte, yoksa adının geçtiği belgedeki târîh

⁹¹ 142 Numaralı GŞSD, s.353 İdari Hüküm Numarası:153.

⁹² 142 Numaralı GŞSD, s.355 İdari Hüküm Numarası:141.

⁹³ 142 Numaralı GŞSD, s.361 İdari Hüküm Numarası:150.

yazılarak, o da bilinmiyorsa târîh kısmı boş bırakılarak listelenmiştir. Şahıslar hakkında sicilde yer alan bazı detay bilgiler parantez içinde verilmiştir. Görevlilerin isimleri ve sicilde geçen görev tarihleri, göreve başlama ve arz tarihi belirtmeksizin, yalnızca görevde olduğu tarihi belirtmek üzere aşağıda tablo olarak verilmiştir.(bkz.Tablo 10)

Tablo 10. Ayntab'da Görevli Memûr ve İdareciler (M. 1824-1834)

Görevi-Unvanı	Tarih
Ayntab Kâdîsı: Mehmed Tahir Efendi	01 Cemaziye'l-âhir1247
Ayntab Kâdîsı: Ali Enverî Efendi	01 Cemaziye'l-Âhir 1248
Ayntab Müftüsü: Seyyid Osmân Efendi	1247
Ayntab Müftüsü: Mehmed Fa'ik Efendi	21 Safer 1248
Ayntab Naibi: Hatîbzade mevlânâ es-Seyyid Mehmed Tahir Efendi	01 Zilhicce 1246
Ayntab Naibi: Mehmed Necmed-din	01 Cemaziye'l-Âhir 1248
Ayntab Naibi: Tahir Efendi	01 Zi'l-Hicce 1246
Ayntab Naibi: Mustafa Efendi	19 Cemaziye'l-Evvel 1247
Ayntab Naibi: Mehmed Efendi	13 Muharrem 1245
Ayntab Naibi: İbrâhîm Beğ	1243/1244
Ayntab Naibi: Osmân Ağa	1246/1247
Ayntab Naibi: Mustafa Beğ	
Ayntab Naibi: İsmail Akif Efendi	
Ayntab Naibi: Es-Seyyid Mustafa Ahmet Remzi Efendi	1248
Ayntab Mütesellimi: Arif Beğ	1248/1249
Ayntab Mütesellimi: Mir Mustafa	13 Muharrem 1245
Ayntab Mütesellimi: Rafet Efendi	03 Rebi'ü'l-Ahîr 1247
Antab Mütesellimi: Silahdar Mustafa Beğ	03 Cemaziye'l-Evvel 1247
Ayntab Mütesellimi: Tüysüzzâde Mehmed Ağa	1241/1242
Ayntab Mütesellimi: Rüstem Ağa	12 Şa'bân 1241
Ayntab Mütesellimi: Mikdâd Ağa ibn El-hâcc Ömer Ali Ağa	1245
Ayntab Mütesellimi: Mehmed Ağa	1246
Ayntab Mutasarrıfı: Tahir Efendi	1248
Ayntab Mutasarrıfı: Süleyman Paşa	1249
Başkatip: Es-Seyyid Cafer Efendi	
Katip: Es-Seyyid Halil Efendi	
Nakibü'l-eşraf: Çakemzâde Mehmed Efendi	

Nakibü'l-Eşraf: Es-Seyyid Osmân Efendi	27 Şevval 1248
Nakibü'l-Eşraf Kâimmakâmı: Serdar Ağa	1241
Reis-i Ayân:Mehmed Sadık Beğ	
Reis-i Ayân:Arif Ağa(Mehmed Sadık Beğ'in yerine)	21 Safer 1246
Ayntab Cizyedârı: Mustafa Ağa	1241
Ayntab Cizyedârı: Mustafa Beğ	1242
Ayntab Cizyedârı: Sa'îd Ağa	1249
Ayntab Ayânı: Hâcî Sadık Beğ	03 Zi'l-Ka'de 1244
Ayntab Ayânı: El-hâcc Şakir Efendi(emaneten)	24 Rebi'ü'l-Evvel 1247
Ayntab Ayânı: Arif Ağa	
Ayntab Ayânı: Seyyid Ağazade Mehmed Beğ(Hain Osmân'ın yerine)	03 Cemaziye'l-Evvel 1247
Ayntab Ayânı: Kellizâde Es-Seyyîd Hâfız Mustafa Efendi	11 Ramazan 1245
Ayntab Ayânı: Battalzade Sadık Bey	
Ayntab Ayânı: Çakemzâde Mehmed Efendi	21 Safer 1248
Ayntab Ayânı: Konakzâde Mehmed Beğ	11 Ramazan 1245
Ayntab Ayânı: Çakemzâde Es-Seyyîd Hüseyin Efendi	25 Muharrem 1246
Maraş Kâdîsı: İzmirî Çelebizâde Mevlânâ Es-Seyyîd Mehmed Sa'îd	05 Cemaziye'l-Evvel 1245
Maraş Naibi: Fehim Efendi	1245
Maraş Mütesellimi: Mir Süleyman	1246/1247
Maraş Valisi: Hâfız Ali Paşa	1240/1241/1246
Maraş Valisi ve Kayseri Sancağı Mutasarrıfı: Celaleddin Paşa	1244
Maraş Kâimmakâmı: Osmân Paşa	1244
Maraş Mütesellim Vekili: Mar'aşî Hasanbeğzâde Hâfız Mehmed Şerîf Efendi	11 Rebi'ü'l-Evvel 1246
Maraş Muhassılı: Es-Seyyid Süleyman Beğ	
Maraş ve Rakka Mutasarrıfı: El-hâcc Hâfız Ali Paşa	
Rakka Valisi ve Haleb Kâimmakâmı: Mehmed Beğ	Rebi'ü'l-Âhir 1247
Haleb Kâimmakâmı: İbrahim Paşa	
Haleb Valisi: Ali Paşa	
Haleb Kâimmakâmı: Mehmed Paşa	
Haleb Mutasarrıfı: Ali Paşa	27 Cemaziye'l-Âhir 1246
Haleb Naibi: Seyyid Mehmed Râşid	06 Rebi'ü'l-Evvel 1246
Şam Valisi: Selim Paşa	1245
Şam Valisi: Mehmed Seyyid Paşa	Rebi'ü'l âhir 1247
Rumkala Voyvodası: Süleyman Ağa	27 Cemziyel-Âhir 1247

Rumkala Voyvodası: Bekirbeğzâde Mehmed Beğ(ası)	
Rumkala Mutasarrıfı: Numan Bey	
Dergâh-ı Ali Kapucıbaşı: Ali Rızâ Beğ	03 Zi'l-Ka'de 1244
İbrikdar: Halîl Ağa	
Birun Ağası: Osmân Ağa	
Silahdar: Mir Mustafa(Daha sonra mütesellim olarak atandı.)	13 Muharrem 1245
Silahdar: Hidayet Beğ	
Kaimmakam Çuhadarı:Osmân Beğ	01 Şa'bân 1247
Çukadâr: Mustafa Ağa	
Mübâşir: Viranlı Abbas Ağa	
Cuyân Muavini: Mehmed Reşid Efendi	
Mübâşir: Hüseyin Beğ	
Beytü'l-mâl Emîni: Mehmed şerîf Ağa	1245
Sekban : İbrahim Ağa	19 Rebi'ü'l-Âhir 1246
Kabzımal: Osman Ağa	
Katolikân Nazırı ve Duhan Gümrüğü Emîni: Edhem Efendi	27 Cemaziye'l-Âhir 1246
Şark Cephesi Olso'ya Komutan: Es-Seyyid Mustafa Efendi	
Miralay: Selim Beğ	
7. Tabur Miralayı: Mehmed Reşid	08 Cemaziye'l-Âhir 1247
Yüzbaşı: Hâcî Mehmed Ağa	1245 yılında vefat edecek.
7. Tabur'da Mülazım: Mehmed veledi Mehmed	
Alay Beyi:Gözlükoğlu Mehmed	
Devlet-i Mısriyye Seraskeri: İbrâhîm Paşa	
Mukâtaât Nazırı: Abdurrahmân Nafiz Efendi	03 Safer 1247
Kızık Cemaati Boybeyi: Mehmed Beğ	
Kızık Cemaati Boybeyi: Mahmud Bey(Mehmed Bey'den sonra)	03 Rebi'ü'l-Evvel 1246
Bezgi Aşireti Ağaları: Mustafa Ağa, Mahtûmî Ahmed Ağa, Cümlî Ali Ağa, Hartosioğlu Süleyman Ağa	
Nakib Çavuşu:Şeyhoğlu Mustafa	
Boyacılar Şeyhi: Mehmed	03 Rebi'ü'l-Âhir 1247

3.2.2.3. Yöneticiler ve ahâlî arasındaki durum

Bir kimsenin tebaa niteliğini kazanması, kişinin devletin nizamına bağlı olmasını zaruri kılmaktadır. Osmanlı özelinde ülkenin sınırları içinde yaşayan bireyler, ülke idaresine tabi olma vasfıyla ön plana çıkarılırken modern manada bireyler, aynı toprakları paylaşanlar olmaları hasebiyle değerlendirilir. Vatani paylaşan kişiler

olmaları açısından aslında Osmanlı gayrimüslimleri, bazı sınırlamaların dışında Müslümanlarda olduğu gibi İslâm devletinin vatandaşı sayılırlar ve İslâm hukukuna göre vatandaşlık ya da daha doğru bir ifadeyle zımmilik hakkına sahip olurlar.⁹⁴

Yönetici yada bürokrat kavramı ise Osmanlı Devleti'nde daha çok müslüman ahâlînin İslâm dinini rahatça yaşayabilmesi, gayrimüslim ahâlînin İslâm dinine teşvik edilmesi ve vergi vermesi karşılığında dinine karışılmadan güvenliğinin sağlanmasıyla mükellef bir zümreyi ifade etmektedir. Bütün bu görevlerin yanında ahâlî üzerinde güçlü bir otorite ile bir statüko kurmak zorunluluğu hissetmiş olmalıdır ki yerel ayânlar dahi bulundukları bölgede kendi kapılarını oluşturma ihtiyacı hissetmişlerdir. Ayrıca yerel yada merkezi farketmeksizin yöneticiler üretimin devâm edebilmesini sağlamakla mükellef bir zümreyi ifade etmektedir. Osmanlı Devletinde şikâyetle bulunma hakkı herhangi bir şarta bağlanmamıştır. Dolayısıyla zımmi-müslüman ya da reaya-askeri, herkesin Divan'a şikâyetle bulunma hakkı vardır.⁹⁵ Hatta bunun için eskiden mühimme defterlerine kaydolunan şikayetleri içeren belgelerin, zamanla belgelerin konularına göre ayrılmasıyla XVII. yüzyıldan itibaren şikayet defterlerinin oluşmasına sebep olduğu söylenebilir. Özellikle yerelde görülen keyfi bazı vergilendirme karşısında merkezin, halkın şikayetlerini dikkate aldığına ve vücûhu uyardığına dair belgeler sicilde mevcuttur.

“...bazı vülât ve hükkâm ve voyvoda ve a'yân kendülerine mahsûs olan â'idât ve muknitata adem-i kana'at birle zîr-i idârelerinde olan kazâlardan tekâlîf-i sahîha ve matlûbât-ı mîrîye ve mürettebât-i seferiyeden mâ'adâ kendülerine cer-i nefsleriçün (silik) bilâ muceb-i akçe almak ve aralıkda şuna buna fi'l-asl azv ve töhmet ve isnâd-ı kabâhat ile fukarâyı (silik) cüft ve cübûn ve davarlarını satdırarak kendülerini tecerrüm itmek misillü hilâf-ı şerî'at-garrâ ve mugâyir hareket ictirâ iyledikleri...”⁹⁶

Vergilendirmeye ek olarak yolculuk eden devlet görevlilerinin, geçtikleri karyelerden ücretsiz olarak yemek, yiyecek, içecek ve yem tahsîl etmelerinin yasaklanması, devletin ahâlîyi korumaya yönelik aldığı tedbirlerden bir tanesidir. Burada dikkat edilmesi gereken nokta devletin verdiği refleksten ziyâde, halkın bu duruma dair şikâyetinin eyalete yada merkeze ulaşabilmiş olmasıdır.

⁹⁴ Mehmet Güneş, “Osmanlı Devleti'nin Gayrimüslim Tebaaya Yaklaşımında Dönemsel Değişimler”, *Tarih ve Gelecek Dergisi* 3/3 (23 Aralık 2017), 13.

⁹⁵ Saliha Okur Gümrükçüoğlu, “Şikâyet Defterlerine Göre Osmanlı Teb'asının Şikâyetleri”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 61/1 (01 Mart 2012), 179.

⁹⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.285 İdari Hüküm Numarası:51.

“...hademe ve mübaşirîn dahi savb-ı me’mûrlarına iyâb ü zehâblarında esnâ-yı râhda uğradıkları kazalardan müft-i meccânen yem ve yiyecek ahz ile bilâ muceb kazâyâ bâr oldukları tahkîk kılındığına mebnî fimâ ba’d mürûr ve ubûr iden vüzerâ ve mîrmîrân ve hüddâm ve mübâşiran yem ve yiyeceğe dâir kendülerine lâzım olan şeyleri akçesile alub ahâlî ve fukarâdan bir sudan başka nesne mutâlebe olunması.”⁹⁷

Bu emir farklı tarihlerde, benzer cümlelerle tekrarlanmak suretiyle, sicilde 4 farklı yerde daha karşımıza çıkmaktadır. Aynı emrin tekrarlanması emrin ciddiyetini belirtiyor gibi düşünülse de aslında vücûhun emre uymamasından kaynaklanmaktadır. Bu durum ise yöneticileri denetleyen mekanizmanın sorunları tespit etmekte başarılı olurken, bulduğu çözümlerin uygulanışını denetlemekte ve çözüm reçetesini uygulatmakta eksik kaldığını göstermektedir.

“...sudan ma’âdâ nesne virilmemesi tenbîh olunmuş ise de vüzerâ ve mîrmîrân ve mütesellimîn hasbe’l-icâb bir mansıbdan aher mansıb azimetlerinde bi’l-cümle ta’yînât ve mekûlât mesâriflerini ve noksân olan mekkarî hayvanâtını fukarâyâ çekdirdiklerinden gayrı ba’zıları dahi zâhire bahâ diyerek ve kâh nâm aher ile uğradıkları büldan kasabât ve kurâlardan akçe almakda oldukları...”⁹⁸

Osmanlı Devleti’nin asli gâyesinin ahâlîyi korumak olmadığına binâen, halk korunurken devlet göreviyle yolculuk eden yöneticilerin, taşrada ayânlar vesilesiyle misafir edilmek suretiyle desteklenmesi belirtilmiştir. Yürürlükten kaldırılan mutad olmuş bir uygulamanın yerini, yeni bir uygulama ile doldurmak gâyesi göze çarpmaktadır.

“...Dersa’âdetüme gelen ve ba’zı sılasına giden ve avdet iden asakîr-i mansûre neferâtının yollarda zahmet ve meşakkât çekmemeleri zımnında memleket a’yânları ve hanedânları konaklarında birer gece misaferat tarîkleriyle tebeyyünleriyle bu bâbda fukarâdan bir akçe ve bir hîbe alınmaması dahi...”⁹⁹

Sicilde ahâlî ile vücûh arasında yaşanan sorunların bir kısmı ise yeniçerilik ve yeniçeriliğe destek olan halkın uyarılması yahut ahâlînin, yeniçerilerden taraf olan eski ayânlar ile hükûmetin emrini uygulayan yeni ayânlar arasında seçim yapmak zorunda kalmasından kaynaklanmaktadır.

“...bu âna değin yeniçerilik dâ’vası ve yoldaşlık iddi’âsı fâsidesiyle derûn-ı medîne-i merkûmede etmediğiniz şekâvet ve fezâhat kalmamış olub ve bâ husûs ta’yîne irâde-i seniyye sudûr itmiş olan Tüysüzoğlu didikleri mel’ûna sâhib çıkarak...”¹⁰⁰

⁹⁷ 142 Numaralı GŞSD, s.283 İdari Hüküm Numarası:52.

⁹⁸ 142 Numaralı GŞSD, s.399 İdari Hüküm Numarası:169.

⁹⁹ 142 Numaralı GŞSD, s.340 İdari Hüküm Numarası:121.

¹⁰⁰ 142 Numaralı GŞSD, s.443 İdari Hüküm Numarası:192.

Halk merkezden atanan bürokratların azli yada yeni bürokrat ataması sürecine doğrudan dahil olamasa da, yöneticilerin çeşitli sebeplerle azline sebep olabiliyorlardı. Hatta bazen yeni atanan yöneticilere itâat etmeyecekleri tahmin edilirse, merkezden gelen buyruldularla tehdit edilmek sûretiyle itâatleri sağlanabilmekteydi. “...Allah hakkıçün Ayntab’ın ne kadar yoza gelenleri var ise taş altında (silik) görürüz ve hiç erkek bırakmayarak Ayntab’ı dübdüz edileceği...”¹⁰¹ Eski mütesellimin yaşlı olduğu için azledildiği görülen bu örnekte, yeni mütesellime itaatin sağlanması için merkezden gelen açık bir tehdit cümlesi göze çarpmaktadır. Daha çok pâdişâh hatt-ı hümayûnlarında , konunun mühim olduğunu belirtmek amacıyla kullanılan bu üslubun, atama ile ilgili bir buyrulduda tahrîr edilmiş olması dönemin yeniçeri isyanları ile ve bölgenin vergi toplamada yaşattığı sorunlarla doğrudan ilgili gibi gözükmektedir.

Devletin, vücûhtan bazı kimselerin şefaatiyle, ahâlîye tolerans tanıdığı görülmektedir. Özellikle ahâlî ile sorun yaşayan devlet görevlilerinin halk gözündeki itibarını sağlamlaştırmak adına atılan bu adıma dair çalıştığımız sicilde örnek mevcuttur. Tüysüzoğlu’nun isyanında kendisine yardımcı olan ahâlinin, Ayntab Müftüsü ve ulemâların şefaati neticesinde affedildiğine dair yazılmış olan emir bu duruma güzel bir örnektir.

“...bu def’a cümle tarafına dâvetimize icâbet itmiş olan diyânetlü müftî efendi ve nâkîb efendi tarafımıza dehâlet şefâ‘at iderek akdemce şeref-vürûd iden emr-i alîşâna imtisâlen bi’l-cümle yoldaşlık dâ‘valarından ferâgat eylediklerini...”¹⁰²

3.2.2.4. Osmanlı Rus savaşı

1824-1834 yıllarını konu alan 142 numaralı Ayntab şer‘iyye sicili, yazıldığı dönem sebebiyle yaşanan Rus Savaşıyla alakalı bir takım kayıtlarıda konu almaktadır. Bâb-ı âli Rum isyanı ve Rumlar hakkında hiçbir hükmü hâvî bulunmayan Akkerman Anlaşması ile Rusların muhtemel isteklerini önlediğini düşündüğü bir dönemden kısa bir süre sonra işlerin hiçte bâb-ı âlinin istediği gibi olmadığı anlaşılmıştır¹⁰³. Şafakta

¹⁰¹ 142 Numaralı GŞSD, s.361 İdari Hüküm Numarası:150.

¹⁰² 142 Numaralı GŞSD, s.443 İdari Hüküm Numarası:192.

¹⁰³ Midhat Sertoğlu, *Mufasssal Osmanlı Tarihi* (Ankara: Türk Tarih Kurumu, 2021), 5/2904,2905.

gözükten Rus Harbi'ni esasen Osmanlı Devleti hiçte istememiştir. Yeniçeriliği ilgasının ardından yeni kurulan Asakir-i Mansûre-i Muhammediyye savaş için yeterli değildir¹⁰⁴. Ayntab'dan sevk edilmesi emredilen askerler için yalnızca halkın değil, yöneticilerin de sorumlu olduğu belirtilmiştir.

“...yalnız fukaraya tahmîl olunmayub umûmen ve sâdât ve müte‘ayyinân ve davrana? bigayrihi olunur hânêdân-zâdeler mu‘âf ve gayr-ı mu‘âf ve seyyâf tutularak cümleye ale'l-umûm ve alâ merâtibihim hallu hâlince hisse tarh ve tevzî‘ ile ol vechile asker-i mezkûre techîz ve müheyya iderek ol kazânın ayânı kendü kazâsı asâkirine başbûğ nasb olunub...”¹⁰⁵

Bu savaş için Ayntab'dan birçok nefer cepheye kaydırılmıştır. Ayntab Kazası'ndan savaş için istenen bin aded asker talebinin azaltılması istenmiş fakat talebin Ruslarla olan savaşın şiddetli seyretmesine binâen gerçekleştirilemeyeceği ve Mar'âş Eyaleti'ne düşen asker miktarından, Ayntab Kazası'na düşen payın aynen geçerli olduğu emri verilmiştir¹⁰⁶. Anlaşıldığı üzere Rus Savaşı'nın oldukça sert geçtiği ve emredilen asker celbi miktarının azaltılması mümkün görülmemiştir. Tek seferde Ayntab Kazâsı'ndan 1000 aded asker gönderilmesi, Ayntab'ın bölgeye çokta yakın olmamasına rağmen miktarın bu denli fazla olmasının siyasi nedenlerine ek olarak Ayntab ahâlîsinin tuvânâlığına delalet edebilir. Savaş için asker toplanırken, Osmanlı Devleti'nin halifelik kurumu gereği İslâm dininin cihad emirleri hatırlatılmış ve emrin yazıldığı belgeye mutlaka iliştilmiştir. “...bu def'a cenk ve cidal mücerred-i dîn-i millet gavgası olmak hasebiyle eli ayağı tutan kâffe-i müslimîn gazâ ve cihâda şer'an me'mûrdır...”¹⁰⁷ Savaşın neticesinde dönen askerlerin listeleri de mutlak suretle tutulmuş ve dönenlerin mensup olduğu mahallelere kadar kayıtlar sicilde mevcut bulunmaktadır¹⁰⁸. Kayıt incelendiğinde Şehreküstü Mahallesi'nden çok fazla askerin memleketine döndüğü görülmektedir. Başka bir kayıta ise Ayntab aşiretlerinden olup, askerden alınanların kayıtları mevcuttur¹⁰⁹. Bu durum bizlere Ayntab aşiretlerinin, modern anlamda olmasa da, Osmanlı vatandaşlığı mefhumuna tâbi olduklarına delalet etmektedir. Aynı kayıta toplam 172 askerin gönderildiğini göstermektedir. Bu emrin tarihi mevcut değildir bu sebeple 1000 asker toplanmasına dair emirden önce yada

¹⁰⁴ Midhat Sertoğlu, *Mufasssal Osmanlı Tarihi* (Ankara: Türk Tarih Kurumu, 2021), 5/2908.

¹⁰⁵ 142 Numaralı GŞSD, s.281 İdari Hüküm Numarası:50.

¹⁰⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.284 İdari Hüküm Numarası:53.

¹⁰⁷ 142 Numaralı GŞSD, s.292 İdari Hüküm Numarası:60.

¹⁰⁸ 142 Numaralı GŞSD, s.406 İdari Hüküm Numarası:185.

¹⁰⁹ 142 Numaralı GŞSD, s.445 İdari Hüküm Numarası:197.

sonra olup olmadığı bilinmediği için, 172 askerin başarısız bir tevzî‘ olup olmadığı konusunda yorum yapmaktan kaçınmak en doğrusudur.

3.2.2.5. İsyân hareketleri

Osmanlı Devleti bir İslam Devleti olması sebebiyle, devlete karşı işlenen suçlarda da zaruri olarak İslam Hukuku’ndan istifade etmek durumundadır. İslam hukukunda genel olarak devlet aleyhine işlenen suçların cezası tazir cezası kapsamında değerlendirilmiştir.¹¹⁰ Bu ruhsattan hareketle isyân suçuna verilen cezalar ve uygulamaya dair emirler, vakadan vakaya; yaşanma biçimi, sebebi ve çeşidine göre hakim takdirine bırakılmıştır. Buna rağmen Osmanlı’nın klasik devrindeki kanunnamelerde bağy suçu ile ilgili çok fazla düzenleme bulunmamaktadır. İsyancılara verilen cezalar ise genellikle siyaseten katl olmaktadır.¹¹¹ Sicilin muhtevasında, idari hükümler kısmında bazı isyancı devlet adamlarının bertaraf edilmesine dair emirler mevcuttur. Bu durum Osmanlı Devleti gibi birçok kazâ ve eyâletten oluşan İmparatorluk için normal olsa da, 142 numaralı şer‘iyye sicilinin tutulduğu ve konu aldığı dönemin Sultan II. Mahmud’un vakâ-i hayriyye olarak anılan yeniçeri ocağını ilga ettiği döneme denk gelmesi sebebiyle yeniçeriler ile sıkı ilişkiler kuran vücûhun dahil olduğu bir takım isyân hadiseleri mevcuttur. Bu isyân hadiselerini konu alan metinlerde, metnin giriş kısmında isyancı şahsın suçunun özetlenerek zikredildiği görülmektedir. Örneğin 31 numaralı idari hükümde muhatap olan şahıs elkabıyla tanıtıldıktan sonra, belgenin giriş cümlelerinde

“...birkaç seneden beru Rumkal’a’da voyvoda olan Bekirbeğzâde Mehmed Beğ kal’a-i mezkûre ahâlîsine ve kırk civarında bulunan fukarâyâ ve rızâ-yı ma‘delet-irtizâ-yı mülûkâneme mugâyir envâ‘ sabûr ve izaya tesaddî etmekde olduğundan gayri-i raşvan göçebesi eşkiyâsına dahi mu‘ayyen ve zâhir olarak bayağı isyân ve tuğyân-ı irsiyyesine sevk itmiş idüğüne mebnî...”¹¹²

şeklinde işlenen suç özetlenmiştir. Ardından şahsın çıkarttığı fesada karşı alınan tedbirlerden bahsedilerek “...nizamü’l-âlem vezîrim Mehmed Paşa edâmâllâhu te‘âlâ

¹¹⁰ Özek, Çetin, *Siyasi İktidar Düzeni ve Fonksiyonları Aleyhine Cürümler* (İstanbul: Cezaevi Matbaası, 1967), 504.

¹¹¹ Melikşah Aydın, “Tanzimat Dönemi Osmanlı Devleti’nde Siyasi İktidar Düzenine İsyân (Bağy) Suçunun Görünümü”, *Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi* 2 (31 Temmuz 2023), 37.

¹¹² 142 Numaralı GŞSD, s.270 İdari Hüküm Numarası:31.

iclâlehû tarafından ve üzerine asker sevkiyle ahz u girift olunmak üzre...”¹¹³ sonuç kısmına geçilmiş ve emrin iletileceği şehirler listelenmiştir. Yalnızca asi idarecilerin yakalanması için verilen emirlerde değil, yeniçerilik müessesesi ile alakalı tespit edilen herhangi bir ilişkinin mevcudiyeti durumunda bu hareket, görevden alınmayı gerektirecek bir fiil olarak görülmüş ve azl edilme sebebi açıkça belirtilmiştir. Bu durum Nakibü’l-eşraf’ın görevden alınmasına dair yazılan belgede açıkça görülmektedir, şahsın kötü özellikleri sayıldıktan sonra bahsedilen hususa vurgu yapılmıştır.

”...bundan akdem Ayntab nakibü’l-eşraf kaimmakamı olan efendinin hırâset-i seniyy sebebi ve hevâ-yı hevesine tabi’âtı hasebiyle umûr-ı nekâbeti gümân hatta adem-i liyâkat ve kadrinden ve gürûh-ı sâdât-ı kirâmı yeniçeri taife-i bâ-giyyet menfûrunun eyâdi-i te’addi ve mezalimine virüb ve kendisi dahi taife-i merkûmeye mûmâşat iderek...”¹¹⁴

Bazı belgelerde ise asinin niçin azledildiği hakkında detaylı malumât verilmemiştir. Suç işlediğini bildiren bir cümle kurulmuştur. İsyan eden şahıs “hain” kelimesi ile sıfatlandırılmıştır.

“...esbak-ı ayân Osmân nâm müfsîd nigârın küfran-ı ni’met idüb hıyâneti zuhura gelmiş olduğundan kendüyi azl ve Ayntab hanedanından Seyyid Ağazâde izzetlü Mehmed Beğ ayân nasb olunub...”¹¹⁵

Bu dönemde çıkan isyanların bir kısmı, her dönemde olduğu gibi vergilendirme ile alakalıdır. Belgelerde Osmanlı Devleti’nin haksız vergilendirme ve usulsüzlükler karşısında aldığı tedbirler ve verdiği cezalar ile alakalı birçok buyruldu ve fermân mevcuttur. Buna rağmen vergi tahsili hususunda halkın istediği ile devletin emrettiği arasında oluşan farklılığın isyan hareketlerine zemin hazırladığını söylemek mümkündür. Belgelerden anlaşıldığı kadarıyla isyana kalkışan halkın yeniçerilerden farklı olarak uyarılması yada vazgeçmeleri için çağrı yapılması durumu mevcut değildir. Yine de belgede geçmeyen bir durumu katiyen yok kabul edemeyeceğimiz için, uyarılmış olsalar bile isyana devâm ettikleri görülmektedir. İsyan hareketini bastırmak için görevlendirilen bürokrat yada asker, bu emri gerçekleştirdiğine dair, emri aldığı mevkiye dönüt vermek durumundadır.

“...belde-i mezbûrenin kendülerini bilmez bir tâkım süfehâsı kavîl itmeyerek asiyan eylediklerine mebnî mütesellimleri ağa-yı mûmâileyhi derûn-ı şehre idhâl ve süfehâ-yı merkûmeyi terbiye için cânib-

¹¹³ 142 Numaralı GŞSD, s.270 İdari Hüküm Numarası:31.

¹¹⁴ 142 Numaralı GŞSD, s.321 İdari Hüküm Numarası:102.

¹¹⁵ 142 Numaralı GŞSD, s.265 İdari Hüküm Numarası:19.

i veliyyü'n-ni'mânelerinden sevk buyrulan asâkir... buyurdıkları on iki buçuk yük dahi yedi yüz elli guruş altmış bir güne kadar yerlü yerinden ve îcâb ve iktizâ idenlerden tahsîl olunarak hazîne-i veliyyü'n-ni'amânelerine edâya...¹¹⁶

İsyancıların cezalandırılıp, cezalandırılmadığından ziyâde isyan etme sebepleri olan vergi tahsîli sorununun çözüldüğü ve tahsîl edilmesi gereken ücretin alındığı yazılmıştır.

Osmanlı Devleti, şer'î bir devlet olması hasebiyle, isyan eden ahâlî yada kişilerin mensup oldukları inanca göre çeşitli cezalar vermiştir. Fakat bu şahısların çocuklarının köle olarak satılması durumu, isyan eden şahısların evveliyatlarını bilmeyi zorunlu kılmaktadır. İhtimaldir ki bu şahıslar hür iken köle durumuna düşmemiş, zaten aileleri itibariyle vaziyetleri bu şekildedir. Özellikle Hristiyan tebâdan isyanı vâki olan zümrelerin, çocuklarının İslâm dinine geçişi hedeflenmiştir. Hristiyan zümresinden isyanı tespit edilen bir zümrenin çocuklarının da köle olarak satıldıkları zikredilmektedir.

”... mukaddemâ fesâdları tebeyyün iderek veli-ni'metleri olan devlet-i aliyyeye isyân iden mahaller re'âyâsı üzerlerine şerîf-i enverden virilen fetvâ-yı şerîfe mücebince asâkir-i islâmiyyeye sevk olunarak mârre-i fesâdda ısrâr idenlerin te'dîb ve guşmâllarıyla ol makûlelerin i'yâl u evlâdları sebbi istirkâk olunmuş muhayyes(mahbis) ve emn-i ukûd-ı emân olanlar haklarında dahi saltanât-ı seniyyenin mahtûr olduğu (silik) ve şefkat mu'âmelesi ibkâ kılınmış ve bu sûretle ba'zı mahallerden esr-fân olunan üserâ memâlik-i İslâmiyye'de bey' ü şirâ olunmuş ise...¹¹⁷

Bu şahıslardan İslâm dinini kabul etmeyenlerin memleketlerine geri gönderilmesine dair karar verilmiştir.

“...Hristiyanlık üzre olanlar hakkında idüğü tefhîm ve i'lân iderek o misillüleri (silik) el-yevm Hristiyan olub memleketlerine gitmek arzûsunda olanların ıtk ve azâdlarıyla mikdâr-ı kifâye harclık i'tâ ve memleketlerine ısrâsı (silik) istihsâline mübâderet ve böyle memleketlerine gönderilenlerin defterini irsâl ve takdîmine dikkat eylemeniz...¹¹⁸

¹¹⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.404 İdari Hüküm Numarası:181.

¹¹⁷ 142 Numaralı GŞSD, s.399 İdari Hüküm Numarası:168.

¹¹⁸ 142 Numaralı GŞSD, s.404 İdari Hüküm Numarası:181.

3.2.2.6. Ayntab’da yeniçeriliğin ilgası ve Ayntab’da yeniçerilik sorunu

Sultan II.Mahmud’un yeniçeri ocağını ilgâ etmesi ve yeniçeri yoldaşlığı mefhumunun yasaklandığının ilan edilmesiyle, örfi iradenin hakim olduğu Payitaht’tan kaçan yeniçerilerin, yeniçerilerle yakın ilişkileri olan yerel ayânların ve çıkarlarına zarar gelen çeşitli vücûhun sorun çıkarttığı şehirlerin başında Ayntab gelmekteydi. Çalıştığımız sicilde yeniçeri ocağının ilga edilmesine dair fermân metni mevcuttur ve bu metinde ocağın ilgasının yanında bu durumun sebepleri açıklanmış ve fetva alınarak potansiyel çatlak sesler susturulmak istenmiştir.

“...yeniçeri tâifesi hem kendileri işe yaramayub ve hem bunları istemeyerek ictisâr eyledikleri kıyâm ve hareketleri sebebiyle ol tertîbleri ta’tîl ve ilgâ ettirmiş olduklarından... ve bu ittifâk-ı umûm ve icmâ’-ı ümmete muhâlif her kim söz söyler ve hilâfî hareket eder ise fetvâ-yı şerife mücebince dahi heder olarak cezâsı tertîb olunacağı cümleye i’lân ve işâ’at olunmuş...”¹¹⁹

Bu fermân ışığında oldukça sert tedbirler alarak yeniçerilerden ve yoldaşlığa destek veren suçluların kellelerini Payitaht’a yollatan Maraş Valisi dahi Ayntab müftisi, nakibi, uleması ve nakibinin katledilmesine engel olamamıştır. Tokat’a karşı düzenlenen operasyondan iki ay önce, Şevvâl 1242/Mart 1827’de ‘mükemmel dâ’iresiyle’ Ayntab üzerine yürüyen Maraş Valisi Celaleddin Paşa, geldiğini haber alan Ocak takımının şehirden kaçtığını ve fakat üzerlerine gönderdiği askerle 8-10’unu ve ‘meşhûr’ diye belirttiği Tüysüzoğlu Mehmed’i ele geçirip idam ettirdiğini bildirmektedir.¹²⁰ Çalıştığımız sicilde Tüysüzoğlu Mehmed’in çıkarttığı gaile ile ilgili bilgiler mevcuttur.

“...Tüysüzoğlu didikleri mel’ûna sâhib çıkarak bu âna değin infâz-ı emr-i âli olmayarak mübâşiri olan çavuşa cevâb virilmiş... oldukda akıllarınızı başınıza getürüb minvâl-i muharrer üzre şu mel’ûnı mahal-i menfisine götürüb sizler dahi ırz ve edîblerinizin meşgûl olarak...”¹²¹

Ahâlinin Tüysüzoğlu’na sahip çıktığı belirtilmekte ve bu davranışlarının cezalandırılacağına dair tehdit ibaresi mevcuttur. Yeniçeri isyancılarına karşı alınan tedbirler yalnızca ölüm cezasına çarptırılmaları hususunda değil, ayrıca şehirlere

¹¹⁹ 142 Numaralı GŞSD, s.310 İdari Hüküm Numarası:89.

¹²⁰ Gültekin Yıldız, *Osmanlı Kara Ordusunda Yeniden Yapılanma ve Sosyo-Politik Etkileri (1826-1839)* (İstanbul: T.C Marmara Üniversitesi, Doktora Tezi, 2008), 41.

¹²¹ 142 Numaralı GŞSD, s.443 İdari Hüküm Numarası:192.

alınmama ve kimliklerinin açıkça beyan edilerek şahsi ambargoya marûz bırakma şeklinde seyretmiştir.

“...ma‘lûmü’l-esâmî kimesneler fimâ ba’d civârında ol bâki? bir daha derûn-ı memlekete girmemek ve hafiyye görürler ise ber-dakika idâm olunmayub ma‘rifet-i şer‘ ve cümle ma‘rifetle ahz ve girift olunmak hakkında fermân-i celilü’l-unvân sudûr itmiş...”¹²²

Öyle ki Ayntab’a ayân reisi tayîn ederken dahi, göreviyle ilgili tembihât metninde yeniçerilerin zorbalığına karşı halkın korunmasına dair emirler mevcuttur. Daha önceki atamalarda asla bulunmayan halkın yeniçeri fesadından korunmasına dair cümlelerin bahsi geçen buyruldu metninde bulunması, sorunun yerel yöneticilerin desteğiyle halledilmek zorunda olduğunu kanıtlamakla kalmayıp, aynı zamanda tayîn edilen yöneticilerin öncelikli görevlerinin dönemden döneme pragmatik bir şekilde belirlendiğini göstermektedir.

“...olan yeniçeri zorbâlarına yedlerinde mağlûb ve ahvâlleri diğer gün ve müntehâb olduklarından enfâs-ı kudsiyye-i hazret-i pâdişâhî ve kerâmet-i bahrü’l-berekât hazret-i şehinşâhî ile eyâlet-i Mar‘aş’ın uhdemize tevcihi vezîrim dahi bu havaliye vürûdumuz sebebi ile tâife-i eşkîya zehre-i gûruha süfehânın levs-i vücûd mazarratü’l-vedlerinden Ayntab tathîr ve tasfiye olundu vâki‘ olan umûr ve husûs-ı fukarâyı ru’yet ve himayet ve sîyanet idecek bir a‘yân nasb...”¹²³

3.2.2.7. Ayntab’da devlet görevlilerinin göreve atanmaları ve azlleri

142 numaralı Ayntab şer‘iyye sicili yazıldığı tarihler sebebiyle, siyasi çalkantıların bolca yaşandığı, Mısır sorunu, Ruslarla yaşanan savaş, Yunan isyanları, gibi dış etkenlerin yanında, yeniçeri ocağının kaldırılması, ekonominin kötü gidişatı gibi iç sorunlar sebebiyle yeni düzen arayışlarının mecburiyet kazandığı bir döneme denk gelmektedir. Mahmut II. Tahta çıktığı vakit, Osmanlı İmparatorluğu’nun türlü eyaletlerinde yarı bağımsız ayânlar türemiştir¹²⁴. Yeni düzen arayışları merkezde yaşanan reformlara sebep olurken, taşrada da statükocu eliti koltuklarından etmiştir. Bu bağlamda 142 numaralı Ayntab şer‘iyye sicilinde çok sayıda devlet adamının azl edilip, bir kısmının da hain olarak nitelendirildiğini görüyoruz. Bu bağlamda ilmiye

¹²² 142 Numaralı GŞSD, s.326 İdari Hüküm Numarası:106.

¹²³ 142 Numaralı GŞSD, s.320 İdari Hüküm Numarası:101.

¹²⁴ Enver Ziya Karal, *Osmanlı Tarihi V. Cild Nizam-ı Cedid ve Tanzimat Devirleri (1789-1856)* (Türk Tarih Kurumu, 2022), V/154.

sınıfından bile olsa üst payeye sahip görevlilerin yeniçeri isyanlarıyla bağlantılarının olmaması gerektiğine dair kısmı Ayntab'da İsyân Hareketleri başlığı altında değinmiştik.

Böyle dönemlerde bürokrat atamalarında aranan liyakat kıstasının, evvela sadakat olarak belirlendiği barizdir. Bu sebeple görevlerinde başarı göstermesinin yanında, dönemin sorunlarına karşı pâdişâha itâat eden ve bu sorunların çözülmesinde yararlılık gösterenlerin görevleri uzun seneler devâm etmiştir. Maraş halkının tepkisine rağmen Salih Paşazâde Süleyman Efendi'nin yerine Celaleddin Paşa'nın 1826'da yeniçerilik isyanı sebebiyle tekrardan ve üçüncü kez Maraş Valisi olarak atanması bu sebepten gerçekleşmiştir. Ahmed Lütfi Efendi'ye göre Maraş'taki yeniçerilerin ortadan kaldırılması ve burada asayişin sağlanması için cesur, gayretli ve muktedir bir vezire ihtiyaç vardır¹²⁵.

Atamalarda güncel sorunlarla en iyi şekilde ilgilenebilecek şahıslar aranmaktadır. Hatta atamaya dair yazılarda, atanan bürokrata hangi husûslara dikkat etmesi gerektiğine dair tavsiye niteliğinde cümleler mevcuttur. Nitekim yeniçeri ocağının tasfiyesinin ardından yazılan bir atama belgesinde buna vurgu yapılmaktadır.

”... Mar‘aş’ın uhdemize tevcîhi vezîrim dahi bu havalıye vürûdumuz sebebi ile tâife-i eşkîya zehre-i gûruha süfehânın levs-i vücûd mazarratü'l-vedlerinden Ayntab tathîr ve tasfiye olundu vâki‘ olan umûr ve husûs-ı fukarâyı ru‘yet ve himayet ve siyanet idecek bir a‘yân nasb.”¹²⁶

Merkez yada taşra farketmeksizin, yöneticilerin bulundukları görevlere atanmasındaki temel sebep kendilerine tevcîh edilen görevi yerine getirmek olduğundan, yaşlılığı bu görevi aksatmaya neden olacak kusurlardan biri olarak görmek mazûr sayılabilir bir durumdur. Sicilde geçen, yaşlılık sebebiyle azl edilen mütesellimin yerine vekili atanmıştır. Osmanlı Devleti'nde görevde yükselmenin kesin ve katı çizgileri olmamasına rağmen, muavin yada vekil olarak görev yapan makam sahiplerinin bir üst makama tayînlerinin diğerlerine göre daha kolay olabileceği yadsınamaz bir gerçektir.

¹²⁵ Tuğrul Özcan, “Tuğrul Özcan, ‘Celaleddin Paşa’nın Maraş Valiliğindeki Son Dönemi (1827-1829)’, Uluslararası Osmanlılar Döneminde Maraş Sempozyumu, Kahramanmaraş Belediyesi, C.II, Kahramanmaraş, 2012, s. 71-86.” (Erişim 15 Mayıs 2024), 72.

¹²⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.320 İdari Hüküm Numarası:101.

“...ki bundan akdem hâlâ i’yâliniz mütesellim vekîli A’rif Efendi bir mikdâr ihtiyâr olduğundan (silik) ve nüzûla iktidârı olmadığından sâbık müteselliminiz A’rif Ağa kelevvel mütesellim nasb olunarak...”¹²⁷

Kesin ve katı çizgileri olmasa da İmparatorluk vasfına haiz ve hüküm sürdüğü coğrafyada asırlardır tutunmayı başarmış bir devletin görevde yükselme ile ilgili rayına oturmuş teamülleri elbette vardır. Özellikle bürokratik yoğunluğu yüksek olan, teorik kısmın yanında pratik ve tecrübe gerektiren işlerde, içeriden atama ve görevde yükselmenin tercih edilmesi doğaldır. Sicilde bu duruma binâen Mehmed Tahir Efendi’nin naiblik görevinden kısa bir süre sonra kâdîlık görevine terfî ettiği bilgisi mevcuttur.

“...Ayntab kazâsının umûr-ı ahkâm-ı şer’iyyesi işbu sene seb’a ve erba’in ve mieteyn ve elf Cemâziye’l-âhiresinden cenâb-ı şerîfenize tarafımızdan inâbe ve ihâle olunmuştur...”¹²⁸

Bu husûsta başka bir belgede bu durumu destekleyen durumlar mevcuttur. Maraş Kadısı’nın Ayntab’a mutasarrıflık görevi alması, görevde yükselmeye örnek olmasa da, devletin güvendiği kimselere bulunduğu payeye paralel görev yada gelir kaynakları sağlamıştır¹²⁹.

Ayntab’a tayîn olunan ulemanın, Ayntab’ın kozmopolit ve karmaşık yapısı gereği işinde liyakat ve tecrübe sahibi olması beklenen bir durumdur. Sicilde geçen müftü tayînine dair bir belgede, ataması yapılan müftünün oldukça yüksek payeli(atmışlı) bir müderris olması bu durumu kanıtlar niteliktedir. Fâtih Kanunnamesine göre derecelenmesinin en üstünde, kendisi de bir Dâhil medresesi olan Sahn medreseleri yer almakta ve buradaki müderrislere 50 akçe ücret verilmekteydi¹³⁰. Ayntab Sancağı’na atanan müderrisin bulunduğu payeyi karşılaştırabilmek adına, 18. yüzyılda Amid sancağında gerek medrese dereceleri gerekse müderris ücretleri ile ilgili bazı kayıtlar bulunmaktadır. Seyyid Abdurrahman 1119/1707 tarihinde Amid’in Şucaie Medresesi’nde 30 akçe ile müderris hizmetini yürütüyordu¹³¹.

¹²⁷ 142 Numaralı GŞSD, s.361 İdari Hüküm Numarası:150.

¹²⁸ 142 Numaralı GŞSD, s.266 İdari Hüküm Numarası:22.

¹²⁹ 142 Numaralı GŞSD, s.401 İdari Hüküm Numarası:171.

¹³⁰ Özcan, Abdulkadir, *Fatih’in Teşkilat Kanunnammesi ve Nizam-ı Alem İçin Kardeş Katli Meselesi* (İstanbul: Kronik Yayınları, 2022), 39.

¹³¹ Hakan Kaya, “18. Yüzyılda Amid Medreselerine Yapılan Atamalar Üzerine Bir İnceleme”, *HAFIZA* 4/1 (05 Temmuz 2022), 90.

Azl ve tayîn husûsuna dair sicilde mahfuz belgeler incelendiğinde, atamaların büyük çoğunluğunun herhangi bir vaktin nihâyetine değin yapılmadığı, yani atanan şahsın ne zamân azl olacağını belirtilmediği görülmektedir. Bu duruma istisna olarak Ayntab’a ayân tayînine dair bir metinde, atamanın belirli bir vakit için yapıldığına dair bir ibâre mevcuttur.

“...işbu mâh-ı saferü’l-hayrın nihâyetinde müddeti hitâm bulup yine Rebi’ü’l-Evvel guresinden etbâ-ı hükümet-i şer’iyyesi her kime tevcih buyurulmuş ise niyâbetleri mürâselesinin ahz ve irsâli için akdemce derbâr-ı saadet-karar tahrir ve istidâ olunmuş olmağla mürâselesinin vüruduna kadar gurre-i Rebi’ü’l-evvelin Ayntab hükümet-i şer’iyyesini bi’n-niyâbe ru’yet ve icrâ-yı ahkâm-ı şerî’at itmek üzere hilafın muhtârı ehl-i ilm ve abâfetden el-Hâcc Şâkir Efendi tahsis kılınmış olmağın.”¹³²

Ayntab mütesellimi Çakırzâde Arif Efendi’nin kardeşi Ali Enverî’nin kâdî olarak tayîn edilip, yeni kâdî gelene kadar üç ay süresince bu görevde durduğu bilgisi çalıştığımız sicilde mevcuttur. “...Çâkırzâde A’rif Efendi kullarının karındaşı Ali Enverî Efendi nasb olundıda üç mâh zabt...”¹³³ bu atamanın muvakkaten yapılıp yapılmadığına dair bilgi olmasa da, üç ay içinde yeni kadının tayîn edilmesi atamanın muvakkaten olması ihtimalini güçlendirmektedir.

Göreve yeni gelen yöneticinin görevi yalnızca kendisinden sonraki işlerle ilgilenmek olmayıp, selefî olan yöneticinin iş ve işlemlerini denetleme mekanizması görevinin de olduğu görülmektedir. Bu durum göreve yeni gelen yöneticinin sorumluluğu olsa da, selefî olan bürokrat hakkında yargılama hakkı mevcut görünmemektedir.

“... selefînin Ali Ağa’nın müddet-i nasbindan azline kadar bi’l-cümle tahsîlât ve ihracât ve ahâlî-i memleket ile kaffe-i muhâsebât ve mu’amelâtının bi’l-muvâcehe ru’yetle kat’-ı rişte olunub girüye uşâk? bırakılmamak lâzımeden olmağla imdi ağa-yı mûmâileyhe ber vech-i muharrer ahâlî-i memleketin bi’l-muvâcehe hesâbları ru’yet ve sizlere rabt ile mûmâileyh tarafımıza i’adeye mübâderet eylemeniz bâbında...”¹³⁴

Nitekim selefî olan şahsın döneminde gerçekleşen iş ve işlemler hakkında değerlendirme yazısı ve bilgi istenmesi husûsi bir durum olsa bile, gerektiğinde böyle bir işe başvurulabildiğini kanıtlamaktadır.

¹³² 142 Numaralı GŞSD, s.261 İdari Hüküm Numarası:11.

¹³³ 142 Numaralı GŞSD, s.456 İdari Hüküm Numarası:208.

¹³⁴ 142 Numaralı GŞSD, s.404 İdari Hüküm Numarası:180.

Kâdîların maaşları ve gelirleriyle ilgili ise salıyaneden gurus başına bir akçe aldıkları bilgisi sicilde tahrîr olunmuştur.

”... Ayntab kâdîlarının saliyânenen gurus başına bir pâre avâdâtı olup öteden berü avâid-i mezkûr bu vechile kâdî efendiyle virilegeldiğinden ... Muharrem saliyâni şimdiye değin tamâmen tahsîl olunmuş ise mûmâileyhin avâidi âdet-i kadîmesi üzere gurus başına bir pâre sarf olunması himmetinize mâmûldür ...”¹³⁵

Fakat olağanüstü durumlarda kâdîların gelirlerinin kesintiye uğrayabileceği görülmüştür. Sefer için alınan ağır vergiler sebebiyle bir süreliğine bu ücretin mülgâ olduğu yazmaktadır.

“...fermân-ı alide münderîc defter-i tevzî‘âta hükkâm-ı şer‘ için gurus başına birer pâre vaz‘ı mu‘tâd ise de el-hâletü hazîhi derdest olan tertibât-ı tevzî‘ât-ı seferiye tevzî‘ne rahmen li’l-fukarâ bunlardan müstağni olarak bundan böyle tertîb olunacak mürettebât-ı seferîyenin mikdâr-ı sahîhine ise öylece tevzî‘ ve tahsîl birle zinhâr sizler bu husûsda ve mesalîh-i sâire zımnında kimesneden cerîme nâmiyla bir akçe ve bir habbe almayub ...”¹³⁶

Birinci ihtimâl olarak bu tasarruf tedbirlerinin ve ekonomik çalkantıların olduğu döneme binâen yada şahsi bir müsrîflik neticesinde, Naib Ahmet Remzi Efendi’nin, Yahûdi bir tüccar olan İsak’a olan 9 bin gurusluk borcuna dair bilgi sicilde mevcuttur. ”...İki yüz otuz dokuz senesinde Ayntab nâibi bulunan Ahmed Remzi Efendi’nin...tahvîl mücebince dokuz bin... cem‘an yigirmi bir bin altı yüz gurus...”¹³⁷

Başka bir belgede ölenlerin terekelerinden alınan gurus başına bir pârelik ücret haricinde başka ücret alınmaması gerektiğinin bildirilmesi, kâdîların, naib ve mahkeme personellerinin devamlı gözetim altında tutulduklarına delalet etmektedir¹³⁸. Davalarda uygulanacak tarife detaylı olarak tahrîr olunmuş olup, varise ait malın taşınması gerektiği durumlarda bu ücretin çok fazla yük olduğu bildirilmiştir.

“ak-ı asl mürûr ve ubur ve âmed-şod idenlerin mesârîfiçün kalandan istikrâz ve kalandan zî-kudret denilerek defter-i mezkûre bir ol kadar akçe dahi alâka ile emval-i fukarâ târac olunmakda”¹³⁹

Miraslarda ise, miras taksim ücreti, katip ücreti ve hizmet ücreti olarak 25/1000 oranında ücret alınması gerektiği beyân edilmiştir.

¹³⁵ 142 Numaralı GŞSD, s.456 İdari Hüküm Numarası:206a.

¹³⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.343 İdari Hüküm Numarası:127.

¹³⁷ 142 Numaralı GŞSD, s.274 İdari Hüküm Numarası:41b.

¹³⁸ 142 Numaralı GŞSD, s.324 İdari Hüküm Numarası:105.

¹³⁹ 142 Numaralı GŞSD, s.325 İdari Hüküm Numarası:107.

“tereke-i bâkiyyeden ücret-i kassâmiyye ma‘a'l-kâtibiyye ve hüddâmiyye min haysü'l-mecmû‘ fukahâ-i izâm rahamehumu'llâhu te‘âlâ hazretlerinin ta‘yîn buyurdıkları ücret-i kassâm rub‘u'l-öşr ke'z-zekât bin guruşda yirmi beş guruşdan mâ‘adâ bir şey taleb olunması”¹⁴⁰

Yine aynı belgede mahkeme görevlilerine, terekelerden kalan eşyaları satın almamaları gerektiği tembîh edilmiştir. Bu tembîhin bir şikayet yada umumî bir vakâ olmuş olma ihtimali yüksektir, keza mahkeme personellerinin yer yer usulsüzlüklere başvurdukları bilinen bir durumdur.

Kazâların en etkili yöneticisi sayılabilecek kâdîların kâdîların normal şartlarda iane bedelinden muaf olan oldukları halde¹⁴¹, muvakkaten görevlendirilmiş olmaları durumunda görevlendirildikleri sürenin haricinde kalan kısım tahsîl edilmemişse, bu kısmın daha sonra tahsîl edilmesi gerektiği emredilmiştir.

”... Ali Enverî Efendi nasb olundıda üç mâh zabt-ı dâ‘ileri bârî hazret-i seraskeri veliyyü’n-ni‘âmi bu dâ‘ileri kazâ-i mezbûra ben kâdî nasb olundukd... mezbûrdan tahsîli lâzım gelen iâne akçesinden mütesellim mûmâileyh bu dâ‘ilerinden matlûb etdiğinden...”¹⁴²

Ali Efendi’nin 3 ay süreyle kâdîlık yapmasına binâen, görevi bitince geçen süre için müstehak olan verginin alınması gerektiği emredilmiştir.

3.2.2.8. Ayntab’da eşkiyalık ve güvenliğin sağlanması

Osmanlı taşrası polis ve jandarma teşkilatları kurulana değin yeniçeriler vasıtasıyla sağlanmıştır. Kanuni tarafından yasakçı yada korucu adıyla Anadolu’nun birçok yerine postalar şeklinde yeniçeriler yerleştirilmeye başlanmıştır. Böylece yaygın olmasa da daha önce de var olan yeniçerilerin nöbetçilik adı da verilen koruculuk görevi, memleketin her tarafına yayılmıştır¹⁴³. İncelediğimiz sicil, yeniçeri ocağının kaldırılış dönemine denk gelmesi sebebiyle şehrin güvenliğinin sarsıntıda olduğu aşikârdır. Bu dönemde İstanbul’da bile güvensizlik hakim iken hatta merkezi otorite henüz doğru düzgün sağlanamamışken, taşrada güvenlik durumunun çokta parlak olmayacağı tahmin edilebilir bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Ocağın

¹⁴⁰ 142 Numaralı GŞSD, s.325 İdari Hüküm Numarası:107.

¹⁴¹ 142 Numaralı GŞSD, s.456 İdari Hüküm Numarası:208.

¹⁴² 142 Numaralı GŞSD, s.456 İdari Hüküm Numarası:209.

¹⁴³ Mustafa Can, “Ayntab’da Yeniçeri Eşkiyalığı ve Yeniçeri Ocağı’nın Kaldırılışının Şehirdeki Yansımaları”, “Tarih Yolunda Bir Ömür” Prof. Dr. Hale Şıvgın’a Armağan (Ankara: Gazi Kitabevi, 2020), 335.

tasfiye edilmesinin ardından artan bozgunculuk faaliyetleri sebebiyle Ayntab vücûhu, eşkiyaların geçiş güzergahlarında olan köyler için önlem alınması gerektiğini düşünmüştür. 30 süvarilik bir askeri birimin oluşturulmasının gerekli olduğu ve bu birimin ihtiyaçlarının Kenab Karyesi, Suboynu Mezraası ve Hâtûnî Mezraası tarafından karşılanmasının uygun görüldüğünden bahsedilmektedir.

”... eşkiyâ-ı merkûmenin galibâ memerr u ma’berleri olan Kenâb Karye’si sağına muhârese-i kazâ ve muhâfaza-i ebnâ-ı sebîl için kûl nâmıyla mikdâr-ı vâfi sûvari ik’âd olunsa... Alibâyramoğlu Hâcî Hasan nâm kimesne güzîde ve tuvânâ ve cenk-aver ve işe yarar otuz nefer sûvari ile mezkûr Kenâb Karyesi’nde sâkinler olub kazâ-i mezbûrun etrâf ve enhâsını ve ebnâ-i sebîli Karaşeyhli ve Arablı ve Bekeşli Türkânî eşkiyâsı vesâir kuttâ’-ı tarîkin istilâlarından muhâfaza ve muhâreseye leylen ve nehâren mülâzimîn olmak şartıyla...”¹⁴⁴

Dikkate değer bir diğer nokta ise leylen ve nehâren kelimelerinin kullanılmasıdır. Yani bu kimselerin yalnızca korucu ve güvenlik işleriyle uğraşmaları istenmektedir. Fakat bu önlemler yeterli bulunmayarak ve Ayntab vücûhu bu husûsta yeni tedbirler almak zorunda kalmıştır. 30 süvarilik birliğin kurulmasının 3 sene sonrasında Bezgi Aşireti’nden senelik 450 gurus karşılığında 60 aded sûvari kiralanması kararı alınacaktır. Daha önce 30 sûvari için senelik belirlenen bedel 1600 gurus iken, yönetim bu kez aynı iş için iki katı birimi 450 gurus’a yani 3’te 1’inden daha az maliyetle halletmiş olacaktır.

Sicilde geçen eşkiyalık faaliyetleri ayrı bir başlık altında incelenmiştir. Buradan anlaşıldığı kadarıyla yeniçeri ocağının kaldırılmasıyla merkezde yeni bir ordu kurulmayı başarmış olan Osmanlı eliti, taşrayı güvenlik tedbîrleri almak husûsunda müstakil davranmaya itmiştir. 1839 yılında yapılanmaya başlayan jandarma ve 1845’te kurulan polis teşkilatının şümullenmesi ve nizamlarının oturtulmasına kadar bu alanda merkezileşmeye gidilememiş ve ocağın tasfiyesinden kalan taşra güvenlik sorunları bölgesel çözüm yollarıyla halledilmeye çalışılmıştır.

Sicilde küçük çaplı memûrların yada tahsîlâtla görevli birtakım görevlilerin, karye ve bağlarda halkı dolandırmasına dair vakâlar zikredilmiştir. Bu durum sık sık memûr ve görevli değiştiren bir kazâ için normal kabul edilebilir, keza sürekli yeni görevlilerle muhatap olan halkı, kendisini vergi tahsildârı gibi tanıtan dolandırıcıların

¹⁴⁴ 142 Numaralı GŞSD, s.411 İdari Hüküm Numarası:80.

ağlarından koruyabilecek tek mekanizma konvansiyonel yöntemler olan görev belgesi ve ıslak imzadır ki bu taklît edilmesi zor bir mecra değildir.

“...ba‘zı kimesnelerin muhdeslerinden fukarâ ve mürûr u ûbûr iden tüccâr ve celbdâr (silik) nâmıyla zulm ve te‘addileri ve birûn-ı kurâlara her bir taraftan bağ bekçileri diyerek İbâdullâh’ın bağlarını (silik) haddinden ziyâde te‘addileri ve Katırcı Şeyhi olan kimesne dahi mürûr u ubûr iden tüccârdan şeyhlik nâmıyla...”¹⁴⁵

3.2.3. Ayntab’ın sosyal yapısı

Ayntab şehrinin sosyal yapısı itibariyle Osmanlı Devleti’nin kozmopolit yapısını yansıttığı söylenebilir. İncelediğimiz 142 numaralı Ayntab şer‘iyye sicilinde Ayntab’ın M.1824-1834 yılları arasındaki sosyal yapısını yansıtan bilgiler mevcuttur. Biz bu bilgileri birkaç ana başlık altında değerlendireceğiz.

3.2.3.1. Aile

Toplumun nüvesini oluşturan ailelere ait bir takım bilgiler şer‘iyye sicillerinde mevcuttur. Bu bilgiler miktar olarak kayıtlı olduğu yerleşim biriminin az bir kısmını teşkil etsede, genele oranlanarak işe yarar istatistikler elde edilebilir. Çalıştığımız sicilde 3 adet evlenme ve doğrudan mehir belirleme hücceti mevcut iken 2 adet boşanma davası mevcuttur.

3.2.3.1.1. Mehir

İslâm hukukunda erkek, evlendiği kadına evliliğin devamında, evliliğin devâm ettiği esnada yada evliliğin sona ermesi halinde belirli bir para, eşya yada umumen kabul olunmuş kıymeti olan bir nesne vermek mecburiyetindedir. Mehir, kadının veya ondan istifade hakkının bedeli değil, ona rağbet etmenin bir sembolü ve bir armağandır¹⁴⁶. Mehir sahih evlenmenin şartlarından değildir. Fakat doğurduğu

¹⁴⁵ 142 Numaralı GŞSD, s.443 İdari Hüküm Numarası:193.

¹⁴⁶ Hayreddin Karaman, *Anahatlarıyla İslam Hukuku* (İstanbul: Ensar Neşriyat, 1998), 2/95-96.

haklardan biri olduğu için, akit esnasında zikredilmese bile kadın lehine bir alacak hakkıdır¹⁴⁷. Mehir kararlaştırıldığı zamana göre mehr-i müsemma yada mehr-i misl olarak ikiye ayrılır. Ödenme bakımından da mehir muaccel ve müeccel diye ikiye ayrılır. Peşin verilene muaccel denir. Mehr-i müeccel de mehri muaccel gibi ev, eşya, bahçe, canlı hayvan ve nakit para olabilmektedir. Yani İslâm hukukunda mal denilebilecek maddi değeri olan her şey mehir olabilir¹⁴⁸. Bunu almadıkça kadın nefisini teslim etmeyebilir¹⁴⁹. İncelediğimiz sicillerde evlenmeler dışında daha önce boşanmaları gerçekleşen yada ölüm sebebiyle ödenmeyen yada sorun yaşanan belgeler mevcuttur. Aşağıda çalıştığımız sicilde belirleyebildiğimiz mehir miktarları hakkında tablo mevcuttur. (bkz.Tablo 11)

Tablo 11. Ayntab'da Mehr (M. 1824-1834)

Belge Hüküm No	Mehr-i muahhar bedeli	Mehr-i mukaddem bedeli
17 ¹⁵⁰	250 guruş	150 guruş
23 ¹⁵¹	150 guruş	
25 ¹⁵²	250 guruş	
26 ¹⁵³	200 guruş	
34 ¹⁵⁴	300 guruş	
39 ¹⁵⁵	90 guruş	
47 ¹⁵⁶	200 guruş	
76 ¹⁵⁷	200 guruş	
96 ¹⁵⁸	200 guruş	

¹⁴⁷ Karaman, *Anahatlarıyla İslam Hukuku*, 2/95-96.

¹⁴⁸ Mehmet Akif Aydın, *İslâm-Osmanlı Aile Hukuku* (İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 1985), 31.

¹⁴⁹ Karaman, *Anahatlarıyla İslam Hukuku*, 2/95-96.

¹⁵⁰ 142 Numaralı GŞSD, s.337 Hukuki Hüküm Numarası:17.

¹⁵¹ 142 Numaralı GŞSD, s.367 Hukuki Hüküm Numarası:23.

¹⁵² 142 Numaralı GŞSD, s.368 Hukuki Hüküm Numarası:25.

¹⁵³ 142 Numaralı GŞSD, s.369 Hukuki Hüküm Numarası:26.

¹⁵⁴ 142 Numaralı GŞSD, s.375 Hukuki Hüküm Numarası:34.

¹⁵⁵ 142 Numaralı GŞSD, s.379 Hukuki Hüküm Numarası:39.

¹⁵⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.382 Hukuki Hüküm Numarası:47.

¹⁵⁷ 142 Numaralı GŞSD, s.408 Hukuki Hüküm Numarası:76.

¹⁵⁸ 142 Numaralı GŞSD, s.419 Hukuki Hüküm Numarası:96.

102 ¹⁵⁹	250 guruş	
108 ¹⁶⁰	200 guruş	
108 ¹⁶¹	600 guruş	
130 ¹⁶²	500 guruş	600 guruş
Mehr-i muahhar ortalama: 260 guruş		
Mehr-i mukaddem ortalama: 375 guruş		

Sicilde geçen mehr-i muahhar bedellerinin genel olarak birbirine yakın miktarlara tekabül ettikleri görülmektedir. En yüksek mehr-i muahhar bedeli 600 guruş olarak belirlenmiş iken en düşük bedel 90 guruş olarak belirlenmiştir. Mehr miktarı belirlenirken; güzellik, yaş, nesep gibi kadın ile alakalı faktörlerin yanında mehri ödeyen yada ödeme sözü veren erkeğin maddi imkanları ve ailesel faktörlerinin de mehr miktarının belirlenmesinde önemli bir etkidir. Bundan hareketle Ayntab ailelerinin benzer mehr bedelleri ile evlenmesi, birbirine benzer maddi imkanlara sahip ailelerin miktarının fazla olduğu şeklinde yorumlanabileceği gibi, mehr ücretinin bir teamül olarak yazılı olmayan fakat ahâlî tarafından normal karşılanan bir bantta seyrettiği şeklinde de yorumlanabilir.

3.2.3.1.2. Çok eşlilik

İncelediğimiz şer'iyeye sicilinde Ayntab gayrimüslimlerinin çok eşlilik yaptıklarına dair bir belgeye rastlamadık. Müslüman ailelerde de seyrek olsada çok eşlilik tespit edebildik. Ayntab halkının genel olarak tek eşli bir aile hayatı olmasına rağmen dört adet iki eşlilik, bir adet üç eşlilik durumu sicilde yazılıdır. Şer'iyeye sicilinde cariye sahibi olduğunu tespit edebildiğimiz yalnızca bir adet sicil mevcut olmakla, bahsi geçen belgede iki adet cariyeden bahsedilmektedir. Çok eşliliğin ve

¹⁵⁹ 142 Numaralı GŞSD, s.422 Hukuki Hüküm Numarası:102.

¹⁶⁰ 142 Numaralı GŞSD, s.424 Hukuki Hüküm Numarası:108.

¹⁶¹ 142 Numaralı GŞSD, s.424 Hukuki Hüküm Numarası:108.

¹⁶² 142 Numaralı GŞSD, s.437 Hukuki Hüküm Numarası:128.

cariyelerin varlığı kaydının mevcut olduğu siciller aşağıda numaralarıyla birlikte tablo olarak gösterilmiştir.(bkz.Tablo 12)

Tablo 12. Ayntab’da Çok Eşli Evlilikler (M. 1824-1834)

Belge Numarası	2 eşlilik	3 eşlilik	Cariye sayısı
59 ¹⁶³		X	2 adet
67 ¹⁶⁴	X		
75 ¹⁶⁵	X		
86 ¹⁶⁶	X		

Sicilin daha önce çalışılan ilk kısmında tespit edilen 5 adet çok eşlilik kaydı¹⁶⁷ ile elimizdeki bilgiler birleştirildiğinde, 1824-1834 yılları arasında toplamda 9 adet çok eşlilik bulunan ailenin tespit edilebildiği söylenebilir. Bu durum da çok eşliliğin Ayntab yöresinde çokta yaygın olmadığı kanaatimizi güçlendirmektedir.

3.2.3.1.3. Boşanma

Boşanma eşler arasında sabit olan şer’i bağı kaldırılmasıdır¹⁶⁸.Boşanma davaları çalıştığımız sicilde az sayıda boşanma davası mevcuttur. Sicilde geçen bazı hükümlerin boşanma kayıtları olmamasına rağmen, bu kimselerin muhtemelen sicilin tahrîrinden daha evvel boşandıkları, boşandıktan sonra da yaşadıkları alacak-verecek davalarına dair hükümler olduğu görülmüştür. İslam hukukunda üç tip boşanma şekli mevcuttur. Bunlardan kocanın kendi kararıyla boşaması talak, kadının talep etmesiyle karı-kocanın anlaşmalı olarak boşanmaları muhalaa ve hakim kararıyla boşanmaya

¹⁶³ 142 Numaralı GŞSD, s.387 Hukuki Hüküm Numarası:59.

¹⁶⁴ 142 Numaralı GŞSD, s.391 Hukuki Hüküm Numarası:67.

¹⁶⁵ 142 Numaralı GŞSD, s.394 Hukuki Hüküm Numarası:75.

¹⁶⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.415 Hukuki Hüküm Numarası:86.

¹⁶⁷ Akcan, Leyla, 1824-1834 Tarihleri Arasında Gaziantep’te Sosyal, Siyasi ve İktisadi Yapı (142 Numaralı Şer’iyye Sicili Metin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi S.1-253) (Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2016), s.424.

¹⁶⁸ Devellioğlu, “Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat”, 1028.

tefrik denilmektedir. Sicilde geçen boşanmaların türlerine göre tablolastırılmış hali aşağıda mevcuttur.(bkz.Tablo 13)

Tablo 13. Ayntab'da Boşanmalar ve Türleri (M.1824-1834)

Hüküm Numarası	Boşanma Türü
23 ¹⁶⁹	Talak
42 ¹⁷⁰	Talak
32 ¹⁷¹	Muhalaa
23 ¹⁷²	Muhalaa
25 ¹⁷³	Muhalaa
96 ¹⁷⁴	Muhalaa
12 ¹⁷⁵	Muhalaa

Sicilde geçen boşanmaların ekseriyetinin muhalaa olduğu görülmektedir. Bazı boşanmalarda kadınların boşanma sürecini hızlandırmak için yada farklı sebeplerden iddet nafakalarını, mehr-i muaccellerini ve meûnet-i süknalarını istemedikleri görülmektedir¹⁷⁶. Toplam üç adet boşanma davasında bu durum görülmektedir. Bunun tam aksine nafaka ve iddet ücretlerinin ödenmesi için açılan dava örnekleri de incelediğimiz sicilde görülmektedir¹⁷⁷. İncelediğimiz sicile dayanarak kadınların çeşitli sebeplerle mahkemeye başvurabildikleri barizdir¹⁷⁸. Özellikle, boşanma, alacak verecek, vakfiye gibi husûslarda kadınların mahkemeye bolca başvurdukları çalıştığımız sicilde vakîdir. Belirtildiği üzere mehir kıymetli eşyalar olarak kabul edilmiştir, bu husûsa örnek olarak mehir bedelinin mâl ile ödenebileceğine dair bir

¹⁶⁹ 142 Numaralı GŞSD, s.367 Hukuki Hüküm Numarası:23.

¹⁷⁰ 142 Numaralı GŞSD, s.380 Hukuki Hüküm Numarası:42.

¹⁷¹ 142 Numaralı GŞSD, s.336 Hukuki Hüküm Numarası:32.

¹⁷² 142 Numaralı GŞSD, s.367 Hukuki Hüküm Numarası:23.

¹⁷³ 142 Numaralı GŞSD, s.368 Hukuki Hüküm Numarası:25.

¹⁷⁴ 142 Numaralı GŞSD, s.419 Hukuki Hüküm Numarası:96.

¹⁷⁵ 142 Numaralı GŞSD, s.336 Hukuki Hüküm Numarası:12.

¹⁷⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.336 Hukuki Hüküm Numarası:12.

¹⁷⁷ 142 Numaralı GŞSD, s.368 Hukuki Hüküm Numarası:25.

¹⁷⁸ 142 Numaralı GŞSD, s.416 Hukuki Hüküm Numarası:96.

hüküm sicilde mevcuttur. Burada mehir bedelinin bir adet entari, melez gömlek ve İstanbul yemenisi olarak ödendiği vakîdir¹⁷⁹.

3.2.3.1.4. Nafaka

Şahısların geçinebilmek için yapmak zorunda oldukları harcamalara nafaka denir. Nafaka evliliğin bitmesiyle istenebileceği gibi ebeveyni yada ebeveynleri vefat etmiş ve geçinebilmek için paraya ihtiyaç duyan çocuklar içinde istenebilir. Nafakanın ihtiva ettiği her şeyde olduğu gibi giyim eşyalarında da fantezi, lüks ve gösterişe kaçmamak, ihtiyacı orta seviyede ve normal giyim eşyalarıyla karşılamak, örfе uygunluk ve nihayet genel dini prensiplerin dışına çıkmamak esastır¹⁸⁰. İncelediğimiz sicilde ihtiyaç sahibi olan çocuklar için belirlenen nafaka bedelleri, türü ve nafaka belirlenenlerin mensubu oldukları din aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.(bkz.Tablo 14)

Tablo 14. Nafaka Miktarlarına Dair Detaylar (M. 1824-1834)

Belge No	Belirlenen Nafaka Miktarı ve Cinsi	Ailenin Milleti	Çocuğun Cinsiyeti
03 ¹⁸¹	40 akçe	Müslüman	Kız
11 ¹⁸²	8 pâre	Müslüman	Erkek
11 ¹⁸³	6 pâre	Müslüman	Kız
13 ¹⁸⁴	10 pâre	Müslüman	Kız
19 ¹⁸⁵	25 guruş	Müslüman	Kız
26 ¹⁸⁶	10 pâre	Müslüman	Kız
32 ¹⁸⁷	6 pâre	Gayrimüslim	Erkek

¹⁷⁹ 142 Numaralı GŞSD, s.368 Hukuki Hüküm Numarası:25.

¹⁸⁰ Zemzem Yüçetürk, 98/3 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili (H.1155/M.1742–1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme (Kayseri: Erciyes Üniversitesi,Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009), 211.

¹⁸¹ 142 Numaralı GŞSD, s.256 Hukuki Hüküm Numarası:03.

¹⁸² 142 Numaralı GŞSD, s.335 Hukuki Hüküm Numarası:11.

¹⁸³ 142 Numaralı GŞSD, s.335 Hukuki Hüküm Numarası:11.

¹⁸⁴ 142 Numaralı GŞSD, s.336 Hukuki Hüküm Numarası:13.

¹⁸⁵ 142 Numaralı GŞSD, s.337 Hukuki Hüküm Numarası:19.

¹⁸⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.369 Hukuki Hüküm Numarası:26.

¹⁸⁷ 142 Numaralı GŞSD, s.375 Hukuki Hüküm Numarası:32.

36 ¹⁸⁸	10 pâre	Müslüman	Kız
36 ¹⁸⁹	10 pâre	Müslüman	Erkek
41 ¹⁹⁰	8 pâre	Müslüman	Kız
42 ¹⁹¹	10 guruş	Müslüman	
45 ¹⁹²	15 pâre	Müslüman	Erkek
52 ¹⁹³	10 pâre	Müslüman	Kız
55 ¹⁹⁴	13 pâre ve 1 akçe	Müslüman	Kız
63 ¹⁹⁵	16 pâre	Müslüman	Kız
72 ¹⁹⁶	20 pâre	Müslüman	Erkek-Kız
87 ¹⁹⁷	10 pâre	Müslüman	Erkek
88 ¹⁹⁸	10 pâre	Müslüman	Erkek
92 ¹⁹⁹	10 pâre	Müslüman	Kız
97 ²⁰⁰	10 pâre	Müslüman	Erkek
103 ²⁰¹	10 pâre	Müslüman	Kız
104 ²⁰²	7 pâre	Müslüman	Kız
116 ²⁰³	12 pâre	Müslüman	Erkek
116 ²⁰⁴	12 pâre	Müslüman	Kız

¹⁸⁸ 142 Numaralı GŞSD, s.376 Hukuki Hüküm Numarası:36.

¹⁸⁹ 142 Numaralı GŞSD, s.376 Hukuki Hüküm Numarası:36.

¹⁹⁰ 142 Numaralı GŞSD, s.380 Hukuki Hüküm Numarası:41.

¹⁹¹ 142 Numaralı GŞSD, s.380 Hukuki Hüküm Numarası:42.

¹⁹² 142 Numaralı GŞSD, s.382 Hukuki Hüküm Numarası:45.

¹⁹³ 142 Numaralı GŞSD, s.385 Hukuki Hüküm Numarası:52.

¹⁹⁴ 142 Numaralı GŞSD, s.386 Hukuki Hüküm Numarası:55.

¹⁹⁵ 142 Numaralı GŞSD, s.390 Hukuki Hüküm Numarası:63.

¹⁹⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.393 Hukuki Hüküm Numarası:72.

¹⁹⁷ 142 Numaralı GŞSD, s.416 Hukuki Hüküm Numarası:87.

¹⁹⁸ 142 Numaralı GŞSD, s.416 Hukuki Hüküm Numarası:88.

¹⁹⁹ 142 Numaralı GŞSD, s.417 Hukuki Hüküm Numarası:92.

²⁰⁰ 142 Numaralı GŞSD, s.419 Hukuki Hüküm Numarası:97.

²⁰¹ 142 Numaralı GŞSD, s.422 Hukuki Hüküm Numarası:103.

²⁰² 142 Numaralı GŞSD, s.422 Hukuki Hüküm Numarası:104.

²⁰³ 142 Numaralı GŞSD, s.433 Hukuki Hüküm Numarası:116.

²⁰⁴ 142 Numaralı GŞSD, s.433 Hukuki Hüküm Numarası:116.

İslâm hukukunda vatandaşlar Müslim ve Gayrimüslim olarak iki sınıfa ayrılmaktadır. Yoğun bir Gayrimüslim nüfusa sahip olan Osmanlı Devleti'nde de millet-i müslime ve millet-i gayrimüslime mefhumları bu anlayışa uygun olarak kullanılmıştır²⁰⁵. Bu sebeple tablomuzda “milletleri” şeklinde ifade etmeyi doğru bulduk. Sicilde yer alan bilgilere göre müslüman ve gayrimüslimlerin çocuklarına belirlenen nafaka bedelleri arasındaki farkı tespit edebilmek için yeterli sayıda gayrimüslimlere ait nafaka tespiti belgesi bulunmamaktadır. Sicile göre yalnızca pâre cinsinden olan kayıtlar hesaba katılarak, nafaka tespit edilen kız başına 12.2 pâre ücret düşmektedir. Erkeklerde ise bu rakam 10,1 pâre olarak hesaplanmış ve müslüman ile gayrimüslimlerin çocukları birlikte hesaba katılmıştır. Bu verinin aksine 11 numaralı belgede²⁰⁶ erkek çocuğa kız çocuktan 2 pâre daha fazla nafaka belirlenmiştir. 36 ve 116. hukuki hükümlerde ise kız ve erkek çocuklara aynı miktarda nafaka belirlendiği görülmektedir. Sicilde iki belgede çocukların nafaka ihtiyaçları için, çocuklara ait olan taşınmaz mallar satışa çıkarılmıştır²⁰⁷. 77 numaralı hükümde, ihtiyaca ek olarak çocuklara ait mâl ve paranın evi tadil etmeye yetmediğine vurgu yapılmaktadır²⁰⁸. 55 numaralı hükümde ise mecnune Hadice'nin kızı için belirlenen nafaka ücretinde diğerlerinden farklı olarak akçe cinsinin, pâreye ilave edildiği göze çarpmaktadır²⁰⁹.

3.2.3.1.5. Mecnunların evliliği

Akıl hastalarının hak ve sorumlulukları kanuni temsilcileri tarafından yerine getirilir. Bu hak ve sorumluluklar şahıs ve mal kapsamına giren konulardandır²¹⁰. İslâm hukuku, mecnunların evlendirilmesini, mezhepten mezhebe bazı farklar olmasına rağmen, velisi, yoksa vasisi aracılığıyla mümkün olarak kabul etmiştir. Çalıştığımız sicilde mecnunların nikah akdine dair doğrudan bir belge mevcut olmasa da, 55 numaralı hükümde mecnune Hadice isminde bir kadının çocuğu için nafaka talep edildiğine dair bilgi mevcuttur²¹¹. Bu hükümde mecnunun kız çocuğu için nafaka

²⁰⁵ Cin - Akgündüz, *Türk Hukuk Tarihi*, 2/338-339.

²⁰⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.335 Hukuki Hüküm Numarası:11.

²⁰⁷ 142 Numaralı GŞSD, s.391 Hukuki Hüküm Numarası:66.

²⁰⁸ 142 Numaralı GŞSD, s.408 Hukuki Hüküm Numarası:77.

²⁰⁹ 142 Numaralı GŞSD, s.386 Hukuki Hüküm Numarası:55.

²¹⁰ Zeydan, Abdülkerim, *El-Vecîz fi Usûli'l-Fıkıh* (Beyrut: Müessesetü Kurtuba, 1987), 102; Saffet Köse, *İslam Hukukuna Giriş* (Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2020), 102.

²¹¹ 142 Numaralı GŞSD, s.386 Hukuki Hüküm Numarası:55.

talep edilmesi işlemini tabii olarak mecnun değil, mecnunenin babası gerçekleştirmektedir. Burada doğrudan mecnune için nafaka tahsîsi istenmese de, mecnuneler için nafaka istenebilmesi durumu bazı şer‘iyye sicillerinde görülmektedir. Özetle, kendi işini göremeyecek olan akli dengesini yitirmiş olan kişilere de nafaka tahsisi yapılmıştır²¹².

3.2.3.1.6. Vasi tayini

İslam hukukunda, vasi tayin edilmesindeki ilk amaç, herhangi bir sebepten ortada kalan çocukların aile ortamında, daha iyi şartlarda yetişmesini sağlamaktır. Vasilik kurumu, İslâm hukukunda aile reisi olan babanın ailesine bakamayacak bir duruma gelmesi veya vefat etmesi durumunda geride kalan reşit olmamış çocukların haklarının korunması ve mallarının idaresi için ortaya çıkmış bir müessesedir²¹³. Osmanlı Devleti bu müesseye önem vermiştir, çünkü modern devletlerin sosyal devlet anlayışı henüz oluşmadığı için bu tür işlemler ahâlî tarafından fakat mahkemeler kontrolünde gerçekleşmek zorundaydı. Osmanlı Devleti’nde vasi tayini esasen iki şekilde yapılabilmekteydi. Bunlardan birincisi kâdî tarafından vasi atanması yani vasi-i mansûb, ikincisi ise veli tarafından vasi belirlenmesi yani vasi-i muhtârdır. İncelediğimiz sicilde her iki tür vasi belirlenme şekli de mevcut olup, sınıflandırılarak tablolaştırılmış hali aşağıdadır.(bkz.Tablo 15)

Tablo 15. Vasi Belirlemenme Türleri ve Detaylar (M. 1824- 1834)

Belge No	Vasî Belirlenme Türü	Ailenin Milleti	Vasînin Milleti
11 ²¹⁴	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
24 ²¹⁵	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman

²¹² Can, 157 numaralı *Ayntâb Şerîyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi* (h. 1316-317/m. 1898-1899; sahîfe 1-134), 363.

²¹³ Nuri Köstüklü, *Sosyal Tarih Perspektifinden Yalvaç'ta Aile (1892-1908)* (Konya: Günay Matbaa, 1996), 31.

²¹⁴ 142 Numaralı GŞSD, s.335 Hukuki Hüküm Numarası:11.

²¹⁵ 142 Numaralı GŞSD, s.394 Hukuki Hüküm Numarası:24.

30 ²¹⁶	Vasi-i mansûb	Gayrimüslim	Gayrimüslim
32 ²¹⁷	Vasi-i mansûb	Gayrimüslim	Gayrimüslim
34 ²¹⁸	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
36 ²¹⁹	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
41 ²²⁰	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
45 ²²¹	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
46 ²²²	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
56 ²²³	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
57 ²²⁴	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
61 ²²⁵	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
63 ²²⁶	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
64 ²²⁷	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
68 ²²⁸	Vasi-i mansûb	Gayrimüslim	Müslüman
72 ²²⁹	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
73 ²³⁰	Vasi-i mansûb	Gayrimüslim	Gayrimüslim
82 ²³¹	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
87 ²³²	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
88 ²³³	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
89 ²³⁴	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman

²¹⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.373 Hukuki Hüküm Numarası:30.

²¹⁷ 142 Numaralı GŞSD, s.375 Hukuki Hüküm Numarası:32.

²¹⁸ 142 Numaralı GŞSD, s.375 Hukuki Hüküm Numarası:34.

²¹⁹ 142 Numaralı GŞSD, s.376 Hukuki Hüküm Numarası:36.

²²⁰ 142 Numaralı GŞSD, s.380 Hukuki Hüküm Numarası:41.

²²¹ 142 Numaralı GŞSD, s.382 Hukuki Hüküm Numarası:45.

²²² 142 Numaralı GŞSD, s.382 Hukuki Hüküm Numarası:46.

²²³ 142 Numaralı GŞSD, s.386 Hukuki Hüküm Numarası:56.

²²⁴ 142 Numaralı GŞSD, s.386 Hukuki Hüküm Numarası:57.

²²⁵ 142 Numaralı GŞSD, s.389 Hukuki Hüküm Numarası:61.

²²⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.390 Hukuki Hüküm Numarası:63.

²²⁷ 142 Numaralı GŞSD, s.390 Hukuki Hüküm Numarası:64.

²²⁸ 142 Numaralı GŞSD, s.392 Hukuki Hüküm Numarası:68.

²²⁹ 142 Numaralı GŞSD, s.393 Hukuki Hüküm Numarası:72.

²³⁰ 142 Numaralı GŞSD, s.393 Hukuki Hüküm Numarası:73.

²³¹ 142 Numaralı GŞSD, s.412 Hukuki Hüküm Numarası:82.

²³² 142 Numaralı GŞSD, s.416 Hukuki Hüküm Numarası:87.

²³³ 142 Numaralı GŞSD, s.416 Hukuki Hüküm Numarası:88.

²³⁴ 142 Numaralı GŞSD, s.416 Hukuki Hüküm Numarası:89.

92 ²³⁵	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
93 ²³⁶	Vasi-i mansûb	Gayrimüslim	Gayrimüslim
95 ²³⁷	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
98 ²³⁸	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
104 ²³⁹	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
108 ²⁴⁰	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
116 ²⁴¹	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
117 ²⁴²	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
118 ²⁴³	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
119 ²⁴⁴	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
121 ²⁴⁵	Vasi-i mansûb	Gayrimüslim	Gayrimüslim
124 ²⁴⁶	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman
126 ²⁴⁷	Vasi-i mansûb	Müslüman	Müslüman

Sicilde geçen vasi tayînlerinin hepsinin kâdî kararıyla gerçekleştirdiği görülmektedir. Buna binâen Müslüman milletine mensup ailelerin çocukları katiyyen Müslüman bir kimsenin vesayeti uhdesine verilmektedir. Gayrimüslim ailelerin çocukları ise ekseriyetle Gayrimüslim ailelerin çocuklarına verilmektedir. İncelediğimiz sicilde geçen 68 numaralı hükümde²⁴⁸ Ermeni milletine mensup olan bir ailenin çocukları üzerine Es-Seyyid Ahmed Efendi'nin tayîn edilmesi istisnai gözükmektedir. Zimmîler hukukî ve kazâî muhtariyete sahip oldukları alanlarda cemaat mahkemeleri yanı sıra şer'î mahkemelere de başvuru yapma hakkına sahiplerdi. Böyle bir durumda İslâm

²³⁵ 142 Numaralı GŞSD, s.417 Hukuki Hüküm Numarası:92.

²³⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.418 Hukuki Hüküm Numarası:93.

²³⁷ 142 Numaralı GŞSD, s.419 Hukuki Hüküm Numarası:95.

²³⁸ 142 Numaralı GŞSD, s.420 Hukuki Hüküm Numarası:98.

²³⁹ 142 Numaralı GŞSD, s.422 Hukuki Hüküm Numarası:104.

²⁴⁰ 142 Numaralı GŞSD, s.424 Hukuki Hüküm Numarası:108.

²⁴¹ 142 Numaralı GŞSD, s.429 Hukuki Hüküm Numarası:116.

²⁴² 142 Numaralı GŞSD, s.429 Hukuki Hüküm Numarası:117.

²⁴³ 142 Numaralı GŞSD, s.429 Hukuki Hüküm Numarası:118.

²⁴⁴ 142 Numaralı GŞSD, s.429 Hukuki Hüküm Numarası:119.

²⁴⁵ 142 Numaralı GŞSD, s.431 Hukuki Hüküm Numarası:121.

²⁴⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.432 Hukuki Hüküm Numarası:124.

²⁴⁷ 142 Numaralı GŞSD, s.432 Hukuki Hüküm Numarası:126.

²⁴⁸ 142 Numaralı GŞSD, s.392 Hukuki Belge Numarası:68.

hukuku uygulanırdı ve zimmîler mahkemenin verdiği karara uymak zorundaydılar²⁴⁹. Fakat bu durum doğrudan mahkemenin işleyişi ile alakalı olmayıp, muhtemelen gayrimüslim ailenin çevresi çocuk bakımına müsait değildir. Çünkü sicilde mevcut diğer Gayrimüslim ailelerin çocuklarına Müslüman kimseler atanmamış olarak gözükmektedir. Sicillerde geçen vasî-i muhtârların tayin edildiklerine dair belgeler çok azdır, çünkü bunun için genellikle mahkemeye gelinmeyip, ancak bir sorun yaşanırsa daha önce vasî-i muhtâr olarak belirlenen kişinin isminin önüne vasi-i muhtâr olan zat... şeklinde bir ifade koyulmaktadır.

3.2.3.2. Ayntab'da vakıflar

Sosyal devlet kavramının henüz inkişâf etmediği tarihlerde İslâm Devletleri'nde görülen vakıflar vasıtasıyla yardımlaşma kültürü, Osmanlı Devleti'nde de selefleri gibi varolagelmıştır. Yerleşim birimlerinde gerçekleştirilen umumi ve husûsi hizmetler içinde topluma en faydalı ve en uygun müessese olan vakıflar vasıtasıyla yürütülen sosyal ve kültürel hizmetler devletle özdeşleşmiş, Osmanlı'nın yükseliş döneminde zirveye çıkıp, devletin zayıflama ve gerileme sürecinde ise zayıflayıp yozlaşmasıyla bir anlamda devletin idare ve uygarlık tarihiyle paralellik arz etmiştir²⁵⁰. Vakıflar; genel olarak, şehrin bütününe ilgilendiren her türlü hizmete binâen; cami, okul, kitaplık, hastane, han, çeşmeler, sebiller, imaretler, su getirme ve bu tesislerin bakımı, hatta bazen mezarlıklar ve bunlara benzer birçok hizmet, bu müesseseyle yapılmışlardır²⁵¹. Osmanlı topraklarında yaşayan şartları uygun müslim, gayrimüslim herkes malını vakfedebilirdi. Vakfiyelerde, vakıf gelirinin devamlı olması ve vakfedilen şeyin tam mülkiyete haiz olması gibi özellikler aranırdı²⁵². Çeşitli ihtiyaçlar için teşekkül edilen çeşitli vakıflar Ayntab Kazâsı'nda da mevcuttur. Bu vakıflara bağışlanan bir takım gelirlerle yapılması hedeflenen işler ve işlemler sicilde birçok belgede geçmektedir. Genellikle Ramazan ayı ve Muharrem ayı duhûlünde ve

²⁴⁹ Murat Çelikdemir - Melahat Arıkan, "Osmanlı'da Korumaya Muhtaç Çocuklar ve Vesayet Kurumu: Ayntab'daki Uygulaması (1750-1806)", *Gaziantep Üniversitesi Ayntab Araştırmaları Dergisi* 5/1 (01 Temmuz 2022), 11.

²⁵⁰ Nazif Öztürk, *Menşe'i ve Tarihi Gelişimi Açısından Vakıflar* (Ankara: Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, 1983), 2.

²⁵¹ Mehmet Bayartan, "Osmanlı Şehirlerinde Vakıflar Ve Vakıf Sisteminin Şehre Kattığı Değerler", *Osmanlı Bilimi Araştırmaları* 10/1 (01 Aralık 2008), 160.

²⁵² Hilmi Bayraktar, *Ayntab Vakıfları* (Konya: Palet Yayınları, 2014), 33.

çeşitli kandil günlerinde cami ve mescidlere susam yağı ile çeşitli yiyecekler dağıtılması için harcanan bu gelirlerden arta kalanlar, vakıf mütevellisinin geçimi için kullanılmaktadır. Ayrıca vakıfların müteveli nasbı ve azli kayıtlarıyla, daha sonraki mütevellilerin kimlerden seçileceğine dair klişe cümleler mevcuttur. “...ne‘ûzubillâhî te‘âla evlâd-ı zükûrum mutasarrıf olur ise evlâd-ı inâsımın zükûrunun ekber ve erşedi müteveli olub...”²⁵³ Belgenin son kısımlarında ise yine mutad olan bir cümle “...müteveli-i mezbûr dahi imâmeyn-i hüâmeyn imâm Yusuf ve imâm Muhammed indlerinde mücerred-i vakfiyet idüb teslîm-i ile’l-mütevellî eyledikde sahîh ve lâzımdır deyu...”²⁵⁴ ile teslîm alınan vakfın İslâm uygarlığındaki kadîm boyutuna vurgu yapılır. Sicilde ismi geçen vakıfların isimleri ve mülkleri aşağıdaki tabloda listelenmiştir.(bkz.Tablo 16)

Tablo 16. Ayntab’da Vakıflar (M. 1824-1834)

Vâkıf ve Vakıf İsimleri	Vakfa Ait Mülk
Hâcî Abdurrezzâk Mescid-i Şer‘îfi	Katlamacıyanda kain dükkan
Cafer Baba	50 meşare hazrevat bostanı
Hüseyin Bin Ali	550 ağaç incir bahçesi, 275 izazi bağı, 3 adet ceviz ağacı,dört adet aba tezgahı
Peygamber Vakfı	
Hâcî Mehmed Ağa	Emir Ali Hanı’nda hisse
Oruçbeğ Vakfı	
Hüseyin bin Serkiz	Bir kıt’a iki yüz ağaç dut bahçesi
Bulguroğlu İbrâhîm Efendi	Kefşeker Pazarı’nda dükkan, bir adet menzil,
Nazlıoğlu Hâcî Mehmed	Toplam 6 kıt’a 670 meşare hazrevat bostanı
Çamırcızâde Vakfı	
Hâciye Fatma Hâtûn	100 meşare ve 3 kıt’a hazrevat bostanı ayrıca 3 kıt’a 200 meşare hazrevat bostanı, 115 meşare hazrevat ve bir kıt’a nar bahçesi
Nehr-i Sacur Vakfı	
Kâdî Kemaleddîn Bey Vakfı	Çeşitli karye ve mezraalarda kayıtlı hisseler ²⁵⁵ .

²⁵³ 142 Numaralı GŞSD, s.409 Hukuki Hüküm Numarası:78.

²⁵⁴ 142 Numaralı GŞSD, s.417 Hukuki Hüküm Numarası:90.

²⁵⁵ 142 Numaralı GŞSD, s454 İdari Hüküm Numarası:204.

3.2.3.3. Cemaatler ve aşiretler

Osmanlı taşrası, özellikle Ayntab ve çevresi aşiretlerin bolca var oldukları ve kendilerine has yaşayış tarzlarını müdafaa edebildikleri coğrafyalardandır. Biz olabilme duygusu ve insanın yaradılışında var olan kendinden olana yönelme güdüsünün sonucu olarak homojenleşmiş bir takım gruplar hâsıl olmuştur. Bunlardan cemaat denilen yapılar daha çok kendi halinde yaşayan, yaylak ve kışlaklarda dönemsel ikamet eden, daha çok hayvancılıkla geçimlerini sağlayan gruplardır. Aşiretler ise cemaatlerden daha kompleks görünüme sahiptir. Bazen bir karyenin yada aynı bölgede yaşayan ve genellikle komşu olan birkaç karyenin mensubu olan, ortak geçmişe ve lidere sahip halkları ifade etmektedir. Ayntab aşiretleri ve cemaatleri genel bağlamda birbirleriyle yada yönetimle kanlı bıçaklı bir yapıya sahip olmasalar da, özellikle vergi husûsunda sürtüşmeler yaşadıkları açıktır.

“...mukaddemce hilâf-ı inhâ ile ber takrib ısdâr ittirdikleri emr-i âlişânım mücebine Ayntab tarafından dahi tekâlîf-i metâlîbe olunmağda...meblâğ-ı mezbûr iki bin beş yüz guruş rûsûm-ı ra’iyyetlerini Yeniil voyvodaları taraflarına â’sâr-ı şer’ilerini dahi mahaline ve Ayntab kazâsı kurrasında avârız ve tekâlîf alınmak îcâb eder...”²⁵⁶

Ayntab toprağında bulunmalarına rağmen vergilerini Yeniil Voyodalığı’na ödeyen Kızık Cemaati’nden merkezden gelen emre aykırı olarak Ayntab tarafına ekstra vergi talep edilmesi üzerine, bu konuda düzenleme yapılmasına dair fermân metni mevcuttur. Bunun haricinde Reşi Aşireti’nden istenilen 4000 guruşluk verginin aşiret tarafından kabul görmediğine dair belge mevcuttur.

”... kemâ fi’s-sâbık Ayntab tarafından olmasını istid’â itmiş olduklarından istid’ânız vechiyle keyfiyyet tarafımızdan bâb-ı aliye tahrîr ve inhâ olunmuş olduğundan cevâbının vürûdına kadar zikr olunan karyeler kemâ fi’s-sâbık Ayntab tarafından zabt ve idâre...”²⁵⁷

Aşiretlerle ilgili yaşanan sorunların sebepleri genellikle ekonomik temelli olsada, sorunların sonuçları güvenlik zaafiyeti ortaya çıkarmaktadır. Bununla ilgili a’yân atamalarına dair hükümlerde dahi bilgiler mevcuttur. Ayntab mütesellimi Arif Efendi’nin yerine tayin edilen Ömer Ağa’nın eşkiyalık ve aşiretlere ait problemleri çözmesi gerektiğine dair emir cümlesi mevcuttur.

²⁵⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.348 İdari Hüküm Numarası:131.

²⁵⁷ 142 Numaralı GŞSD, s.396 İdari Hüküm Numarası:162.

”...a‘yân A‘rif Ağa’nın hasbe’l-icâb azliyle aşâir ve eşkiya vesâirîn ve kuttâ‘u’t-tarîk makûlelerinin def‘i mazarratları ile zabt u rabt-ı memleket muktedir bir mütesellim nasbı lâzım gelmiş...”

Yaşanan memnuniyetsizliklerin yanında bazen de cemaat ve aşiretlerin yönetimle iyi ilişkiler geliştirdiği, hatta vücûh ile birlikte hareket ederek güvenliğin sağlanması için kendilerinden faydalandığına dair yazılan belgeleri, Ayntab’ın güvenliğinin sağlanması kısmında incelemiştik. Çalıştığımız sicilde ismi geçen cemaat ve aşiretler aşağıdaki tabloda alfabetik sırayla listelenmiştir.(bkz.Tablo 17)

Tablo 17. Cemaat ve Aşiretler (M.1824- 1834)

Anub	Begeşli	Karaşeyhli
Arablı	Çakallı	Kılıçlı
Attaroğlu	Dağbahadurlu	Kızık
Ayanlu	Dumanlı	Raşvan
Barak	İlikli	Reşi
Başesme	Karabıyıklı	Sucıbekiroğulları
	Karakocalı	

142 numaralı Ayntab şer‘iyye sicilinde ba‘zı aşiretlere mensup halkın yaşadığı karyelerle ilgili bilgiler mevcuttur. Kızık Cemaati’nin Dimyos Ayntab’a bağlı dokuz adet karyede yaşadıkları bilgisi mevcuttur.

”...Dimyos Ayntab’a tabi‘ Uğrıca ve Çaykapu ve Karadiken ve Üç Kilisa ve Dünderlı ve Kumsal ve (silik) ve Koclı ve Tulum Höyüğü ve Dulisa nâm kurâlarda sâkinûn... takrîr-i kelâm idüb salifü’z-zikr dokuz adet kurâlar Dimyos Ayntab’a tabi‘ ve hâne-i Avarız ile mukayyed bazen mâlikâne bazen tımar dâhilinden olub ve kurâhâ-i mezbûrunda sâkinûn ahâlîleri Kızık Cemâ‘atinden olub...”²⁵⁸

Buna benzer bir bilgi de Reşi Aşireti için mevcuttur fakat Reşi aşiretinin hangi karyelerde mütemekkin olduğu bilgisi mevcut değildir, yalnızca dokuz adet karyede yaşadıkları ibaresi mevcuttur.²⁵⁹

²⁵⁸ 142 Numaralı GŞSD, s.431 İdari Hüküm Numarası:120.

²⁵⁹ 142 Numaralı GŞSD, s.361 İdari Hüküm Numarası 149.

3.2.3.4. Halkın beslenme alışkanlıkları

Beslenme alışkanlıkları toplumdan topluma hatta topluluktan topluluğa; özellikle yaşanan coğrafyanın etkisiyle şekillenen bir unsurdur. Çok faktörlü olan beslenme alışkanlıklarını yalnızca şer‘iyye sicillerini inceleyerek anlamak mümkün olmasa da, fikir sahibi olmak mümkündür. Çalıştığımız sicilde Ayntab’a ait çok sayıda ve farklı tarihlerde belirlenmiş narh kesimleri mevcuttur. Burada geçen tarım ürünlerinin özellikle Ayntab pirinci ve Maraş pirincine ayrı ayrı narh kesilmesi, pirincin cinsine göre verilen kıymeti göstermesi açısından önemlidir²⁶⁰. Bunun dışında yalnızca bulgur fiyatını düzenlemek için müstakilen kesilmiş bir narh belgesi mevcuttur²⁶¹. Bulgurun da bakliyatlar arasında önemli yer tuttuğu yorumunun yanında, özellikle ekmek ile ilgili birçok narh belgesinde kayıt bulunmaktadır. Osmanlı halkının temel besin kaynaklarından olan ekmeğin, Ayntab yöresinde de oldukça fazla tüketildiği aşikârdır. Yine birçok narh defterinde et(lahm) ve koyun eti(lahm-ı gânem) ibareleri mevcuttur. Ayrıca esnaf güruhundan kassaban meslek grubunun, esnaf tevzî‘ defterlerinde ilgili belgelerde her daim var olduklarını söylemek mümkündür. İlginç bir nokta sayfa 437’de²⁶² yer alan narh defteri, özellikle Ayntab’da tüketilen tatlılara ayrılmıştır. Bunlar arasında künefe, kadayıf ve Ayntab’a has olan kahke isminde bir tatlıdır. Özellikle kahkenin üç çeşidinin birden ayrı ayrı narh kaydı mevcuttur. Sicilde yer alan vakıflar için bağışlanan tarlalardan elde edilen gelirlerin nasıl harcanacağına dair yer alan kayıtların beslenme alışkanlıkları için mükemmel ipuçları içerdiği söylenebilir. Vakfiyelerde geçen şırlağan yağının(susam yağı) camilerde dağıtılması bilgisi, halkın özel günlerde tercih ettiği yiyeceklerden birinin susam yağı olduğu yorumunu anlaşılır hale getirmektedir. Yine başka bir hayır işlerini içeren belgede susam yağının yanında, yahni, pirinç pilavı ve çorba dağıtılmasına dair bilgi mevcuttur²⁶³. Muharrem ayı ve Ramazan ayı duhûlünde dağıtılan bu hayır yemeklerinin dağıtılma sebebi sevap kazanmak olduğuna göre, dağıtılanların halkın hoşuna giden yiyecekler olduğu açıktır.

²⁶⁰ 142 Numaralı GŞSD, 438 Hukuki Hüküm Numarası:138.

²⁶¹ 142 Numaralı GŞSD, s.438 Hukuki Hüküm Numarası:139.

²⁶² 142 Numaralı GŞSD, s.437 İdari Hüküm Numarası:212.

²⁶³ 142 Numaralı GŞSD, s.413 Hukuki Hüküm Numarası:83.

3.2.3.5. Ayntab'da Müslüman ahâlînin dini yaşantısı

İslâm şer'iatına göre kanunların düzenlendiği ve halkın İslâm Devleti'nin lideri olan halifeye hem dini açıdan mutabaat ettiği bir yapıya sahip olan Osmanlı Devleti'nde, ahâlînin nihai amacı İslâm Devleti'nin ikbâli için üretim yapmaktır. İslâm şer'iatının yapısı gereği dini hayatın, insanların yaşamının tamamına egemen olduğu barizdir. Bu duruma örnek olarak pâdişâhın, ahâlînin Cuma namazlarının sünnetini kılmadıklarına ve beş vakit namazın camide kılınmasına riayet etmeleri gerektiğine dair emri, çalıştığımız sicilde mevcuttur.

“...birazı dahi tekâsül ve ihmâl ile ma'âzallâhi te'âlâ hiç namazı kılmayub kılanlar dahi cema'ate müdâvemetden ibâ' ve kendi başlarına başlarına vakitli vakitsiz edâ eylemekde oldukları bi't-tahkik ma'lûm olub hâlbuki beş vakit namaz kılma esnâsından? sonra akdem-i ferâiz-i diniyyeden olarak İslamiyet'in alâmet-i zâhiresi bundan ibaret ve cema'atle kılınması sünnet-i müekkeke hazret-i Resûl-i kibriyâ idiği ...cum'a namazına gidenlerin ekserisi fakat efrâz olan iki rekat cum'a namazını edâ kılub selâm virdikleri gibi ale'l-cümle cevâmi' şerîfeden savuşmakda oldukları keyfiyeti ba'zı mütevâridinden istimâ' ve tahakkuk kılub kılub me'a hâzâ gerek cema'at-i müdâvemet ve zuhr ve Cum'a namazlarından evvel olan dört rek'at salât fi'l-i Resûlullâh ile sâbit olmuş olduğu misilli Cum'a'nın iki rek'at farzından sonra tekrar dört rek'at namaz dahi mertebe-i vücubda sünnet-i müekkeke olduğuna binâen...”²⁶⁴

Bu durum modern devletlerde ibadet hürriyeti açısından açık bir ihlâl olarak değerlendirilsede, şer'iat devletlerinde fertlerin ahiretlerinin kârına olduğu düşünülen durumlar için fertlerin hakları, farzların ve örnekte görüldüğü gibi Hazreti Peygamber'in sünnetlerinin arkasında kalırdı. Şer'iat Devleti'nin ibadetin dışında sosyal hayatta da doğrudan etkili oldukları ve toplumun şer'î düzene oturtulması veya bu düzenden uzaklaşmaması için hükümler verebildiği görülmektedir.

“... âdetümde zükûrdan sagîr ve kebîr hiç ferd sırma ve tel ve kılâbdan ile esvâb-ı iktisâ itmemeleri ve derzi esnâfi dahi zükûr için bu misillü elbise hayt iylememeleri husûsı... âmmenin dahi dünyevî uhrevî mazarratdan başka bir fâideyi müntic olmayan beyhûde itlâf ve isrâfdan tahlisleri şer'an ve mülken lâzım geldiği bedîhi ve bahîr olduğına binâen...ve derzi esnâfi dahi zükûr için bu misillü elbise hayt iylememeleri husûsı...”²⁶⁵

Hükümde erkeklerin kadın gibi giyinmemeleri ve yalnızca büyüklerin değil yaşça küçük erkek çocuklarının da bu duruma dikkat etmeleri gerektiği belirtilmiştir. Hatta

²⁶⁴ 142 Numaralı GŞSD, s.317 İdari Hüküm Numarası:98.

²⁶⁵ 142 Numaralı GŞSD, s.349 İdari Hüküm Numarası:132.

terzi esnafına da erkekler için bu şekilde kıyafetler dikilmemesi gerektiği belirtilerek, esnafların yalnızca sattıkları ürünlerin kalitesi ve fiyatları için değil, bizzat ürünlerin şer‘an uygunluğunun da kontrol edildiğine dair bir kanıt husule gelmiştir. Ferdin yararından ziyâde toplumun yararı gözetilerek alınan bu tür kararlarda, ferdi bir faydadan da bahsetme ihtiyacı duyulmuş ve *israftan* kaçınılmak için böyle bir karar alındığına vurgu yapılması, aslında emrin meşrûiyetini arttırmak için yazılmış olmalıdır. Ayntab yöresine gelen bir emirde Mevlevî tarikâtına ait beratların yenilenmesinin emredildiği görülmüştür. Bu durum şehirde mevlevî tarikâtının etkili olabileceğini düşündürmüştür. Bundan daha da önemlisi aynı belgede Mevlevî tarikâtının eski usule göre İstanbul’daki halifelerinin arz ve meşihatnameleriyle yönetilmesi gerektiği bildirilmiştir. Buna sebep olarakta Mevlevî tarikâtında artan sahte berâtlar gösterilmiştir²⁶⁶. Sahte berâtları elde edenlerin amacı ise şu cümleyle özetlenmiştir: “...evlâd-ı mevlanaya virilen şeref ve ikrâmı selb için ancak berât ahz ve temkîni için ...”²⁶⁷ bu çok mühîmdir çünkü merkezi otoritenin tarikâtleri devamlı kontrol altında tutmaya çalıştığı bariz olmasına rağmen, sicilde geçen hatt-ı hümayûna gerek duyulacak kadar yaygın bir sahte berât probleminin zuhûru düşündürücüdür.

Çalıştığımız sicilde isminin önüne aldığı lakaplardan anlaşıldığı kadarıyla birçok Seyyid ve Hâcî mevcuttur. Kadınlardan ise sicil kaydında yalnızca bir adet Hâciye lakaplı şahıs tespit edilebilmiştir²⁶⁸. Ayntab’da birçok camiye ait kayıt bulunmaktadır. Bu kayıtlar genellikle vakfiyelerde dağıtılması beyan edilen hayır mallarının, nerelere dağıtılacağı husûsunda ismi zikredilen camilerdir. Ayntab’da 1824-1834 yılları arasında mevcut olan ve sicilde ismi geçen camiler ve mescidler alfabetik olarak aşağıdaki tabloda listelenmiştir.(bkz.Tablo 18)

Tablo 18. Camiler ve Mescidler (M. 1824-1834)

Beğ Cami	Kangal Cami(Yeniil kazasında)
Bostancı Cami	Karagöz Cami
Boyacı Cami	Tahtani Cami
Çurçub Cami	Ömer Şeyh Cami
Esenbek Cami	Ömeriye Cami
Hâcî Abdurrezzak Cami	Şereoğlu menzili yanındaki mescid

²⁶⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.306 İdari Hüküm Numarası:84.

²⁶⁷ 142 Numaralı GŞSD, s.349 İdari Hüküm Numarası:132.

²⁶⁸ 142 Numaralı GŞSD, s.423 Hukuki Hüküm Numarası:106.

Hacı Berber Cami	Şeyh Cami

Sicilde Ayntab'da Cami Vakfı için ödenmesi gereken kaftan resmi adında bir vergiden bahsedilmektedir. Ayrıca belgede *reayanın tabi olduğu cami* ifadesi kullanılarak, vergi toplama usulünde camilerin çevrelerine göre vergi bölgesi oluşturularak reayaların konumlandırıldığına dair bir yorum yapmak mümkündür.

“... Yeniil Kazâsı'na tabi' Kangal cami'-i şerîfinin re'ayaları olub ve re'ayaları olmak sebebiyle cami'-i mezkûrun evkâfı mütevellisine beher sene edâsı lâzım gelen resm-i kaftân ile beher hânenen üçer gurus rûsûmat...”²⁶⁹

Özellikle önemli İslâm alimlerinin yazdıkları eserlerin, ahâlî için değilse bile ehli olan kişilerce okunmasının amaçlanması. Ayrıca bu eserlerin korunmasının sağlanması niyetiyle, müctehid İmam Muhammed'in neşr ettiği kitabın kütüphane olan yerlere yollanıp, olmayan yerinde kadılıklarına yollanıp muhafaza edilmesi kaydı mevcuttur. “...memâlik-i mahrûse-i miyânede kâin kütübhâneler ve kütübhânelerde olmayan mahallerde mahkemelerde hıfz olunub.”²⁷⁰

3.2.3.6. Gayrimüslimler

Osmanlı Devleti İslâm hukukunun gereği olarak vatandaşlarını dini temelli bir tefrike göre sınıflandırmıştır. Fethedilen topraklardaki zimmî olarak nitelendirilen sınıfı ise zimmet adı verilen bir anlaşma ile devletin koruması altında olduklarını kabul etmişlerdir. Zimmiler, özel hukuku ilgilendiren işlerinde kural olarak kendi dini kurallarına tabidirler. Zimmiler, din değiştirmeden bir İslam devleti'nin korunmasından yararlanan Müslüman olmayan ehl-i kitap kişilerdir²⁷¹. Osmanlı tebaası olan gayrimüslimlere başlangıçtan itibaren İslâm hukuku çerçevesinde haklar

²⁶⁹ 142 Numaralı GŞSD, s.360 İdari Hüküm Numarası:147.

²⁷⁰ 142 Numaralı GŞSD, s.297 İdari Hüküm Numarası:69.

²⁷¹ Gülnihal Bozkurt, *Alman-İngiliz Belgelerinin ve Siyasi Gelişmelerin Işığı Altında Gayrimüslim Osmanlı Vatandaşlarının Hukuki Durumu (1839-1914)* (Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1996), 8.

verilmiştir²⁷². Bunların başında, evlilik ve boşanma ile nafaka, velayet, mehir gibi konular gelmektedir²⁷³. Kanunların uygulanışı bakımından Müslümanlarla gayrimüslimler arasında bir fark da gözetilmemiştir. Mahkeme kayıtlarına bakıldığında Müslümanlarla zimmiler arasında dava konusu olan meselelerin birçoğunda zimmiler haklı bulunarak şikayet konusu olan mağduriyetlerinin giderilmesi yönünde karar verildiği görülmektedir²⁷⁴. Müslüman ve Gayrimüslimlerin davalarında mahkemenin dindaşlarını kayırmadığı ve Gayrimüslimlerin haklarını alabildiklerine örnek olabilecek durumlar çalıştığımız sicilde örnek durum mevcuttur²⁷⁵.

Bunlardan çok daha önemlisi Gayrimüslim halkın din ve vicdan hürriyetlerinin varlığının garanti altında olmasıdır. Sicilde geçen “...Dersa’âdet’e gidüb sanatlarına meşgûl olmak ve ırz ve edebleriyle oldukça papaslarına ve icrâ-yı ayınlerine bir taraftan müdâhale olunmamak şurûtundan idüğü...”²⁷⁶ Anlaşıldığı üzere ibadet hürriyeti tartışmasız mevcuttur fakat sınırsız olmadığı da inkar edilemez. Ayrıca aynı metinde “...bu def’a gitmiş olan Enderyas nâm bir nefer papaslarına bir taraftan müdâhale itdirilmemek şurûtı mücebince...” ifadesi yalnızca ibadet hürriyeti değil, din adamlarının dokunulmazlığına dair önemli bir kanıt niteliği taşıyan belge sicilde mevcuttur. Zimmilerin kendilerini ilgilendiren konularda mahkemede şuhudü’l-hâl olarak görev alabildikleri de çalıştığımız sicilde görülmektedir²⁷⁷.

Gayrimüslimlerin ticarî hayatlarında, özellikle Yahûdilerin oldukça başarılı oldukları bilinmektedir. Gayrimüslimlerin, belli şartları yerine getirdikten sonra serbestçe alım-satım yapabildiklerini görmek mümkündür. Hatta sicilde kayıtlı bir belgede Ayntab Naib’inin de dahil olduğu borç deryası sebebiyle, Ayntab vücûhuna yapılan bir uyarıda, ciddi bir meblâğ alacağı olan Yahûdi tüccar İsâk’a olan borçların ödenmesi emri dikkat çekicidir.

”... İki yüz otuz dokuz senesinde Ayntab nâibi bulunan Ahmed Remzi Efendi’nin...tahvîl mücebince dokuz bin ve diğer Osmân Sâib Efendi mühriyle mahtûm şehir sarrafı ve İsâk yahûdiden zuhûr iden

²⁷² Mustafa Macit Kenanoğlu, *Osmanlı Millet Sistemi- Mit ve Gerçek* (İstanbul: Klasik Yayınları, 2004), 281.

²⁷³ Güneş, “Osmanlı Devleti’nin Gayrimüslim Tebaaya Yaklaşımında Dönemsel Değişimler”, 175.

²⁷⁴ Ali İhsan Karataş, “Osmanlı Devleti’nde Gayrimüslimlere Tanınan Din ve Vicdan Hürriyeti”, *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 15/1 (01 Ocak 2006), 274.

²⁷⁵ 142 Numaralı GŞSD, s.335 İdari Hüküm Numarası:10.

²⁷⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.405 İdari Hüküm Numarası:182.

²⁷⁷ 142 Numaralı GŞSD, s.418 Hukuki Hüküm Numarası:93.

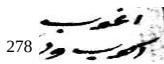
havâläta diğerk bir kıt‘a tahvîl olanlar on iki bin altı yüz gurusuna cem‘an yigirmi bir bin altı yüz gurusu kazâ-i mezbûr üzerinde matlûbe olub... efendi mûmâileyhimin sahîh-i matlûbe olarak şimdiye kadar ahzına destres olamadığına ve kendüsünün dahi sarrafa külliyyetlü dünyunı bulunduğına binâen...”

Sicillerde geçen Gayrimüslim isimlerinin yazımında çeşitlilik olduğu bilgisini teyit eder nitelikte, çalıştığımız şer‘iyye sicilinde bu duruma dair örnekler olduğunu tespit ettik. Örneğın “Agob” isminin yazımının aynı hükümde iki farklı şekilde yazıldığını tespit ettik²⁷⁸.

3.2.3.7. İhtidâ

İslâm Devleti’nde yaşayan zımmîlerin genellikle süreç içerisinde kendi istekleriyle İslâm dinine dönmeleri ihtidâ kavramını ifade etmektedir. Kavram, “din değıştirme”, “başka bir dinde iken Müslüman olma” yani “mühtedi” karşılığında da kullanılmıştır²⁷⁹. Din değıştirmek çoğuş insan için kolay değildir. Başka bir dini öğrenmek ve benimsemek için o dinin kurallarına, hükümlerine, hatta o dine mensup bir şahsın yaşantısının dışarıya yansımasına marûz kalmak gerekebilir. Bu yorum asimile politikasının mevcut olmadığı durumlarda geçerlidir. Osmanlı Devleti’nde zorla Müslümanlaştırma olmadığı gibi ihtida ederek İslamiyet’i seçenlerin, eski dindaşlarının baskılarına maruz kalmaları da engellenmiştir²⁸⁰. İncelediğimiz şer‘iyye sicilinde ihtidâya örnek olabilecek mahiyette, doğrudan kaydı olan yalnızca bir belge mevcuttur²⁸¹. Buna ek olarak, ismi ve baba ismi sebebiyle sonradan Müslümân olduğu anlaşılan “Medîne-i Ayntab’da vâki‘ Beğ Mahallesi sâkinlerinden olan sâhibü’l-hayrât ve’l-hasenât Hüseyin bin Serkîz nâm kimesne...”²⁸² Serkiz’in ihtidâ örneğı olarak kabul edilebilmesi mümkündür.

3.2.4. Ayntab’ın İktisadi Vaziyeti

278

²⁷⁹ Küçük, Abdurrahman, *Dönmeler (Sabatayistler) Tarihi* (Ankara: Andaç Yayınları, 2003), 5.

²⁸⁰ Enver Demir, *Osmanlı Toplumunda Gayrimüslimler Ayntab Örneğı (1785-1865)* (Gaziantep Üniversitesi, Doktora Tezi, 2018), 77.

²⁸¹ 142 Numaralı GŞSD, s.337 Hukuki Hüküm Numarası:16.

²⁸² 142 Numaralı GŞSD, s.392 Hukuki Hüküm Numarası:70.

Osmanlı devlet yöneticilerinin ekonomide uygulaya geldikleri geleneksel iktisat politikaları, klâsik iktisadî düşüncenin ve benimsenen ilkelerin ürünü olmuştur. İstihdam imkânlarını arttırmak, üretim ve refah artışı sağlamak, para ve fiyat istikrarını sağlamak, kamusal ihtiyaçları karşılamak ve sömürüyü önlemek temel iktisat politikası amaçları hareket noktası olmuştur²⁸³. Devlet, iktisat politikasını bazı gelenek ve dini kuralları dikkate almak şartıyla pragmatik ve kolay adapte olabilen bir zeminde tutmaya çalışmıştır. Bir şehrin yada bölgenin iktisadî vaziyetini anlamak için, gerekli olan birçok veri vardır. Şer‘iyye sicillerinin tek başlarına bu verileri sağlaması elbette imkansızdır. Buna rağmen kaydedildiği döneme dair önemli ekonomik ipuçları barındıran belge türlerinden biri şer‘iyye sicilleridir. Muhtevâsında olan alım-satım hüccetleri, terekeler ve bazı idari hükümler iktisadî hayat hakkında detaylı ve orijinal bilgiler içermektedir. Çalıştığımız sicilde iktisadî açıdan kıymetli sayılabilecek birçok bilgi mevcuttur. Şer‘iyye sicillerinde yazılı belgeler genellikle husûsi bir coğrafyayla ilgili olsa bile yer yer ulusal nitelikli bilgilere de ulaşmak mümkündür. Bu duruma örnek olarak çalıştığımız sicilde Maraş’tan gönderilen çeliğin, devletin tekelci yapısının bir tezahürü olarak, İstanbul ve İzmir’deki saçmahânelere nakl olunmasına ve başka yerlerde üretimin yapılmasının yasak olduğuna dair emir mevcuttur.

“...Kârhâne-i mezkûrda saçma ve ve kundak ve cıvık ve kılıcı ve kurşuni i’ mâl-i isnaa olub İstanbul ve İzmir’den mâ’adâ Rumili ve Anadolu’da vâki’ cem’i memâlik-i mahrûsemde Saçmahâne ihdâs olunmayub ve ideri olur ise men’ u def’ olunmak.”

Yine benzer bir tekelleşme örneği, daha önce İstanbul dışına zâhire satışının yasaklanmasına dair kararın mülgâ olması hakkındadır. Belgede bu duruma sebep olarak köylünün ellerindeki malların çürümesi gösterilmiş olup, asıl önemli nokta stokçuluk vurgusudur. Mirî bölgelerde satışların katiyyen stokçulara değil, görevlendirilen memûrlar vasıtasıyla yapılması emredilmiştir²⁸⁴.

Ayntab’da ticaretin en canlı olduğu alanalar şüphesiz pazarlardır. Elbette pazar alanları belli kıstaslar göz önünde bulundurulmak sûretiyle belirlenmektedir. Bu sebeple şehrin ilk mahallelerinden, daha sonra inkişâf eden mahallelerine kadar ihtiyaç olan yerlerde pazarlar mevcut olup, buralarda envaî ürünün alım-satımı yapılmaktadır. Osmanlı Devleti’nin vergi gelirleri açısından da pazarlar önem arz etmektedir, nitekim

²⁸³ Harun Şahin, “Osmanlı İktisadi Dünya Görüşünün Ana İlkeleri Çerçevesinde Klasik Dönem Osmanlı İktisat Politikasına Bakış”, *EKEV Akademi Dergisi* 61 (30 Ocak 2015), 423.

²⁸⁴ *142 Numaralı GŞSD*, s.447 İdari Hüküm Numarası:200.

“kazâlarında hâsıl ve bazar yerlerinde bey'ü şıra olunub reşte penbe ve kozalı penbenin resm-i mîrîlerini bin iki yüz kırk senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine değin bir sene-i kâmile zabt ü rabt ve tahsîl eylemek...”²⁸⁵

Penbe rûsumu adı altında alınan verginin, irsâl zamanları belirtilerek verginin tahsîl edilip yollanılması hatırlatılmıştır.

142 numaralı GŞS'de çok fazla sayıda Pazar ismi zikredilmemiş olsa bile, belli başlı ürünlerin bir arada hallerde toplandıklarını anlamak mümkündür. Sicilde mevcut pazarlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. (bkz.Tablo 19)

Tablo 19. Pazarlar (M. 1824-1834)

At Pazarı	Pazarbaş
Neccâr Pazarı	Kefşeker Pazarı

Buna ilaveten, 142 numaralı GŞS'de meslek gruplarının yöneticilerinin Şeyh ünvanı olarak teşkilatlandıkları görülmektedir. Sicilin çalıştığımız kısmında, farklı belgelerde meslek teşkilatlarının şeyhlerinden bazılarının isimlerinin zikredildiğini görmekteyiz; Boyacılar Şeyhi Mehmed Bey, Katırcı Şeyhi Hamud, Kuyumcu Şeyhi Ahmed, Şeyh-i Kazgancıyân Es-Seyyid Mehmed bin Ali Hoca, Şeyh-i Hallacân Seyyid Ahmed, bizim tespit edebildiklerimizdir.

3.2.4.1. Para Sistemi

Osmanlı Devleti'nin para birimi olarak kuruş'u(guruş) kullandığı bir döneme isabet eden 142 numaralı Ayntab şer'iyye sicilinde, kahir ekseriyetle guruş para birimiyle vergi tahsilleri, alışverişler, borçlanmalar ve bilimum ödemeleri yapıldığı görülmektedir. Akçenin muhâsebe sikkesi olarak kullanılmaya devâm edildiği ise yine sicilimizden anlaşılmaktadır. Gelir ve gelir defterlerinde, karye ve idari birimlere dair hesaplamalar için akçenin çokça tahrîr edildiği vâkidir²⁸⁶. Buna rağmen sicil kayıtlarının genelinde 1688 tarihinde yeni geçilen bir sistem olan, kuruş ve kuruşun

²⁸⁵ 142 Numaralı GŞSD, 309 Hukuki Hüküm Numarası:88.

²⁸⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.279-280,296 İdari Hüküm Numarası:49,66.

1/40'ı olan paradan ibaret olan yeni sistem kullanılmaktaydı²⁸⁷. Kayıtlarda geçen ve 20 pâre anlamına gelen (nısf) bu şekilde ifade dilmektedir. 10 pâre anlamına gelen ve 1 guruşun 4'te birini oluşturan ve rub' kelimesiyle ifade edilen çeyrek ise şekliyle ifade edilmekte olup, yer yer 30 pâreyi yani bir guruşun 4'te 3'ünü ifade eden tabir olarak nısf+rub' tabirlerinin birleşimi şeklinde ifade edilmiştir. 142 numaralı sicilde meskukât ile alakalı, eski on ikilik sikkelerin yerine 40lık 20lik ve 10luk yeni meskukatın tedavüle sokulması hakkında bir emir mevcuttur.

“...zıkr olunan ikilik kat'â ve darb külliye terk eylenerek el-hâletü hazihi darbhâne-i âmiremde hayriye ismiyle müsemmi' kırk guruşlu yigirmi guruşlu ve on guruşlu (silik) kati' ve hazîne-i mübaşeret olunmuş ve işbu sikke-i cedîd-i şâhânenin tebdili...”²⁸⁸

Bu mektûpta, Osmanlı Devleti'nin guruş ve lira devirlerinde başının dertte olduğu kalpazanlık faaliyetlerine önlem alınması için bu şekilde bir tedbire başvurulduğu belirtilmiştir.

3.2.4.2. Ayntab'da ziraî vaziyet

Ayntab şehri ve çevresi ziraî faaliyetlerin yoğun olarak yapıldığı, miktar ve çeşit yönünden zengin bir tarımsal üretim hacmine sahiptir. Anadolu şehirlerinin belirleyici unsurlarından bir tanesi de yerleşim alanı olan şehirlerin etrafında orada mütemekkin ahâlîye ait ve onlar tarafından işlenen toprakların mevcudiyetidir. Bu tür toprak parçalarında yetişen mahsüller, şehrin ihtiyaçlarının karşılanmasında önemli bir katkıya sahiptirler²⁸⁹. Ayntab şehri sâkinleri elbette ürettikleri ürünlerin ekseriyetini öncelikle kendilerini doyurmak için üretiyor, fazlasını ise ihrâc etmeyi planlıyor olmalıydılar. Şehrin içerini bostanlar kaplamaktaydı ve bu bostanların ve meyve bahçelerinin çokluğu belirgindi²⁹⁰. Bahsi geçen bostanlar genellikle şehrin doğu ve kuzey tarafındadır²⁹¹. Bunların dışında merkezî hazinenin nakit ihtiyacını karşılamak amacıyla ziraî nitelikli olmayan ticarî ve sınaî kaynaklar mukataa/kesim usulü ile

²⁸⁷ Mustafa Öztürk, “Ana Hatlarıyla Osmanlı Devleti'nin Ekonomisi I”, *BELLEK Uluslararası Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi* 2/2 (31 Aralık 2020), 140.

²⁸⁸ 142 Numaralı GŞSD, s.345 İdari Hüküm Numarası:130.

²⁸⁹ Suraiya Faroqhi, *Osmanlıda Kentler ve Kentliler*, çev. Neyyir Kalaycıoğlu (İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1994), 297.

²⁹⁰ Hüseyin Çınar, 18. Yüzyılın İlk Yarısında Ayıntab Şehri'nin Sosyal ve Ekonomik Durumu (İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2004), 350-351.

²⁹¹ Çınar, 18. Yüzyılın İlk Yarısında Ayıntab Şehri'nin Sosyal ve Ekonomik Durumu, 350.

işletilmektedir. Mukataalar ber-vech-i iltizam ve ber-vechi emanet olmak üzere iki şekilde işletiliyordu. Ber-vech-i iltizam ile mukataayı işleten kimseye mültezim, ber-vech-i emanet ile mukataayı işleten kimseye de emin denirdi. İltizam ile işletilen mukataalar, lâyük görülenlere ihale usulü ile verilir, ihale bedelinin yarısı muaccele/peşin olarak alınır, geriye kalanı/müeccele de iki eşit taksitle alınır. Mukataaların süresi en fazla iki yıldır. Bundan maksat, hem her iki yılda bir mukataayı ihaleye çıkararak muaccele bedelini yenilemek, hem de uzun yıllar bir mukataanın işletilerek mahallileşme ve feodalleşmenin önüne geçmektir²⁹².

Çalıştığımız sicilde tarım ürünlerinin alım satımıyla ilgili bir bilgiye rastlanmamıştır. Tarımsal ürünlerin çokluğu yada azlığıyla ilgili net bir veri olmasa da Receb ayı tevzi'nin çekirge istilasıyla dolayısıyla yarıya indirilmesi gerektiğine dair defterin sonuna eklenmiş bir bilgi mevcuttur.

“...ve bu senede zuhûra gelen cerâd-ı kazâ ve Ayntab'ın mevrû'âtını telef idüb Telbeşâr nahiyesinde olan kurâların dört aded karyeden iâdesinin bağ ve bağçeleri olmadığından işbu Receb tevzi'inde akçeleri nisf ad olunarak cem'an yekûn 187,75 akçe...”

Çiftçiler kendi emeklerinin karşılığında kazandıkları para ve geçimlik ürünlerin yanında, devlete kazandırdığı çok miktarda vergi geliri sebebiyle oldukça önemlidir. Şehirde ticaretle uğraşan esnafın önemli bir kısmı tarıma dayalı ürünlerin alım-satımıyla meşguldür. Bu esnaf güruhundan olan etmekciyan, maasaracıyan, bostancıyan, kendirciyan, değirmenciyan, tütünciyan, attaran, leblebiciyan, helvacıyan gibi esnaflar doğrudan tarımın sürekliliğine muhtaç durumdadırlar. Çalıştığımız sicilde yer alan narh defterlerinden anlaşıldığı kadarıyla Ayntab'da bulgur, zeytin, pirinç(ayntab pirinci), bamya, pirinç(maraş pirinci), susam, semt otu, bakla, soğan, sarımsak gibi çok çeşitli ürünlerden bahsedilmektedir²⁹³. Aynı coğrafyada birbirinden farklı tarım ürünlerinin yetişmeleri elbette Ayntab'ın iklim özelliklerinden kaynaklansa da, yukarıda bahsettiğimiz halkın kendi ihtiyaçlarını karşılamak için tarım yapmasıyla oldukça yakın ilişkilidir. Özellikle de bostanlarda ve az miktarda arazi olan çiftçiler tarafından yılı kurtarmak amacıyla, geçimlik olarak yapılan tarım önemli bir faktördür. Sicilde yer alan bostan kelimesinin genellikle başına *hazrevat* eklenerek *hazrevat bostanı* şeklinde kaydedildiği görülmektedir. Yeşillik ve bitki

²⁹² Mustafa Öztürk, “Osmanlı Döneminde Antep'in İktisadi Vaziyeti”, *Gaziantep Üniversitesi Ayntab Araştırmaları Dergisi* 5/1 (01 Temmuz 2022), 7.

²⁹³ 142 Numaralı GŞSD, s.438 İdari Hüküm Numarası:215, 216, 217, 218.

anlamına kullanılan bu kelimenin bostanları nitellemek için kullanılması muhtemelen verimliliği ifade etmek niyetiyledir. Yine bahçeleri nitelerken kelimenin önüne *müsmire* veya *gayr-ı müsmire* kelimeleri ile nitelendikleri görülmektedir. Buradan kasıt meyve anlamına gelen müsmir kelimesiyle verimli, gayr-ı müsmir kelimesiyle verimsiz yada üzerinde henüz yetişmiş bir ürün bulunmayan anlamında olmalıdır. Sicilde tahıl ve yem fiyatlarına dair oldukça önemli veriler mevcuttur “...Ayntab’dan müretteb olan beş bin kile şa’irin beher kile altışar guruşdan otuz bin...”²⁹⁴ ve bu bilgi idari konulu bir hükümden alınmış olması sebebiyle, tek seferliğe mahsus yada ihtiyari olarak belirlenmiş bir fiyat olmayıp, çok daha anlamlı ve güvenilir bir bilgidir. Sicilde Güngürge ve Pavirke mezraalarında üretilen narenciyeden de bahsedilmektedir. ““...mukâta‘a-i mezkûrenin tanzîm-i narenciye hâsılâtı mîr-i mûmâileyh tarafına âideden olduğu şurût-ı mâlikâne muktezâsından.”²⁹⁵

3.2.4.3. Ayntab’da hayvancılık

Geçimlik üretim yapan çiftçilerin hayvancılık yapmamaları düşünülemez bir vaziyettir. 142 numaralı Ayntab şer‘iyye sicilinde kayıtlı alışverişi yapılan hayvanlar olduğu gibi tereke kayıtlarında isimleri geçen hayvanlar, idari hükümlerde belirtilen hayvanlar, ayrıca hırsızlık olaylarında çalınan hayvanlara dair kayıtlar mevcuttur. At, eşek, katır, koyun, öküz, inek gibi hayvanlar Ayntab bölgesine ait şer‘iyye sicillerde sıkça bahsi geçen hayvanlardır. Sicilde geçen merkeb tabiri ile beş adet kayıt mevcuttur. Bu kayıtlardan en yüksek merkeb fiyatı 160 guruş, en düşük merkeb fiyatı 28 guruş, ortalaması ise 84,6 guruşdur²⁹⁶. İlginç bir şekilde bir tereke belgesinde bir baş katır için 400 guruş fiyat biçildiği görülmektedir²⁹⁷.

Ayntab’da arıcılık yapıldığı ve kovanlara fiyat biçildiğine dair bir tereke belgesinde 100 adet kovana 500 guruş fiyat biçildiği görülmektedir²⁹⁸. Ayrıca aynı sicilde 100 adet peteğe 100 guruş değer biçilmiştir. Müteveffa şahsın terekesinden anlaşıldığı kadarıyla kendisine ait birçok bağları ve bu bağlarda arıcılık yaptığı tespit

²⁹⁴ 142 Numaralı GŞSD, s.294 İdari Hüküm Numarası:62.

²⁹⁵ 142 Numaralı GŞSD, s.299 İdari Hüküm Numarası:73.

²⁹⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.438,431,428,424,372 Hukuki Hüküm Numaraları:129,122,115,108,28.

²⁹⁷ 142 Numaralı GŞSD, s.410 Hukuki Hüküm Numarası:79.

²⁹⁸ 142 Numaralı GŞSD, s.424 Hukuki Hüküm Numarası:108.

edilmiştir. Terekede yer alan birçok kıymetli dükkanı ve evi mevcuttur, bu durum arıcılığın Ayntab'da güçlü bir geçim kapısı olabileceği husûsuna delalet eder. Ayrıca şahsın terekesinde *sumaklık* olarak belirtilen ve sicildeki terekelerde rekor bir fiyat biçilerek 1000 gurus kıymete tekabül eden bir tarlası mevcuttur. Başka bir hüccetde mâl kaydında şahsın arı ve petekleri olduğu zikredilmiştir²⁹⁹.

Çalıştığımız sicilde ordunun ihtiyaçları için ahâliden tarh edilen hayvanların kaliteleri ve boyutlarına göre olmak üzere üç sınıfa ayrılıp, adedleri belirtildikten sonra fiyatları belirlenmiştir. Buna göre

”... vukû‘ bulan ordı mesârif ve mesârif-i beledîye mahsûben derûn-ı belde tahrîr olundukda baş orta ve ayak i‘tibâriyle iki yüz seksen baş çeküb ve her baş iki yüz altmış gurus ve bin on dokuz orta çeküb beher ortaya yüz kırk gurus ve dört bin seksen dört ayak çeküb beher ayak Ellişer gurus isâbet eylediği...”³⁰⁰

hayvanların baş olarak adlandırılan büyük ve kaliteli sınıfı için 260 gurus, orta olarak adlandırılan sınıfı için 140 gurus ve ayak olarak adlandırılan sınıfı için 50’şer gurus fiyat parametresi belirlenmiştir. Belirlenen fiyatların devlete has olduğu, pazarda ve alım satımlarda reel piyasa fiyatlarının çok daha farklı olabileceği unutulmamalıdır. Buna rağmen bahsi geçen belgenin ihtiva ettiği bilgiler kıymetsiz sayılamaz. Bu durum en azından hayvân fiyatları ile alakalı, devletin hayvân alımı yaparken biçtiği fiyata dair mühim bilgiler içermesi yönünden kayda değer bir hadisedir.

3.2.4.4 Ayntab’da eşya fiyatları

Çalıştığımız sicilde mevcut terekelerden hareketle Ayntab’ın 1824-1834 yılları arasında maddi değeri olan eşyaların ücretleri hakkında bilgi edinebildik. Terekelerin dışında alışveriş ve alacak-verecek davalarının da bu husûsta istifade edilebilecek belgelerden oldukları söylenmelidir. Burada karşımıza çıkan temel problemler iki tanedir, birincisi terekelerde belirlenen eşya fiyatlarıyla serbest piyasada aynı malın aynı değere sahip olup olmadığıdır. Serbest piyasa birçok faktöre bağlı olarak şekillenmekte olup, aynı ürünün aynı zamanda hatta aynı bölgede farklı fiyatlara satışı mümkündür. Fakat bir ortalama değer elbette mevcuttur. Elbette bu

²⁹⁹ 142 Numaralı GŞSD, s.424 Hukuki Hüküm Numarası:109.

³⁰⁰ 142 Numaralı GŞSD, s.406 İdari Hüküm Numarası:186.

ortalama değeri bulmak çalışmamızın konusu değildir. İkinci sorun ise terekelerde, eşyaların niteliklerinin tam olarak belirtilmemesidir, örneğin bir gömleğin rengine yada kumaşına dair detaylıca açıklama yapılsa bile kalitesini anlamak için cinsini bilmek yetmez. Bu sebeple iki farklı gömleğin iki farklı fiyata sahip olması doğaldır. Biz bu sorunlar yokmuş gibi, çalıştığımız sicilde eşyalara ait fiyatları listeleterek, belirli bir kemiyete haiz veriler elde etmeyi ve araştırmacıların istifade etmesi için düzenli bir done sunmayı hedeflemekteyiz. Bu sebeple terekeleri sicile kaydedilirken, farklı ürünlerin birlikte ve farklı adetlerde yazılıp, tek bir fiyat biçilen ürünlerin fiyatlarını dahil etmemek suretiyle, 142 numaralı Ayntab şer‘iyye siciline göre 1824-1834 yılları arasında belli başlı eşyaların ortalama fiyatları ile maksimum ve minimum fiyatları aşağıdaki tabloda mevcuttur.(bkz.Tablo 20)

Tablo 20. Eşya Fiyatları (M.1824-1834)

Eşya	Ortalama Fiyatı	En Yüksek ve En Düşük Fiyat	
Gömlek	15,3 guruş	35 guruş	3 guruş
Fes	8,5 guruş	22 guruş	1,5 guruş
Şalvar	38,8 guruş	86 guruş	1 guruş
Entari	24,4 guruş	55 guruş	3 guruş
Kuşak	8 guruş	15 guruş	4 guruş
Seccade	15,2 guruş	35 guruş	2 guruş
Kemer	10 guruş	15 guruş	5 guruş
Don	10,9 guruş	22 guruş	4,5 guruş
Yağmurluk	18,75 guruş	32 guruş	5,5 guruş
Şal	105,5 guruş	171 guruş	40 guruş
Yemeni	5,25 guruş	7 guruş	3,5 guruş
Trablus	20,25 guruş	25,5 guruş	15 guruş
Meşlah	15 guruş	20 guruş	10 guruş
Libade	27,5 guruş	35 guruş	20 guruş
Kilim	31,25 guruş	75 guruş	3 guruş
Yasdık	4,1 guruş	5 guruş	3,5 guruş
Yorgan	13,3 guruş	30 guruş	5 guruş
Döşek	10 guruş	12,5 guruş	7,5 guruş
Boğça	4,75 guruş	13 guruş	1 guruş
Tüfenk	105,25 guruş	170 guruş	56 guruş
Tabanca-piştov	71,25 guruş	130 guruş	20 guruş

Kılıç	290 gurus	700 gurus	20 gurus
Hançer-bıçak	57,5 gurus	95 gurus	20 gurus

Çalıştığımız sicilde yer alan ve fiyatlarını yukarıda gösterdiğimiz eşyaların, sicilde tekrarlanma sayısı arttıkça fiyatlarında ki dalgalanmaların da arttığı görülmektedir. Örneğin birçok terekede geçen gömlek, entari ve şalvar gibi ürünlerin maksimum ve minimum fiyatları arasında ciddi bir fark mevcut iken sicilde ismi birkaç defa yazılmış olan döşek, libade ve trablusların fiyatları arasında ki farkların daha az seviyelerde seyrettiği aşikârdır. İslam hukuku, hakların ve borçların objektif olarak tespitine önem veren bir hukuk sistemidir. İnsanın insan olması hasebiyle doğuştan sahip olduğu haklarının korunması İslam hukukunun temel esasını oluşturmaktadır³⁰¹. Bu bağlamda alım-satımlarda yazılı metinlerin önemli olduğu bariz olmasına rağmen yapılan işlemlerin ne kadarı için hüccet yazıldığını yada tabîr-i câizse gerektiğinde noter görevi gören mahkemelere başvurulma oranını bilmiyoruz. Buna rağmen Osmanlı hukuk sisteminde İslâm hukukuna mugayır olmayacak şekilde, sözleşmelerin hukuk sistemine eklemlendiğini görmekteyiz. Keza sicilde geçen bir alacak-verecek davasında daha önce Maraş Naib’inden alınan hüccet mahkemeye sunulmuştur. “...ol târîhde medîne-i mezbûre nâibi İsmâ’il A’kîf Efendi’nin imzâ ve hatmini hâvîye iki kıt’a hüccet-i şer’iye ibrâz ile...”³⁰²

3.2.4.5. Ayntab’da gayrimenkul fiyatları

142 numaralı Ayntab şer’iyye sicilinde gayrimenkul fiyatlarına ilişkin bir takım veriler mevcuttur. Öncelikle sicilde ev alım satımlarına yada terekelerde geçen ev fiyatlarına ilişkin belgelerde ev yada hâne yerine menzil kelimesi kullanıldığı görülmektedir. Tabii olarak ev fiyatlarının, evin niteliklerine, bulunduğu mahalleye, yaşına, dizaynına göre farklılıklar göstereceği aşikardır. Şer’iyye sicillerinde evlere ait bazı betimlemeler mevcuttur. Evin odalarının sayısını bâb kelimesiyle ve hatta odaların yerlerinin detaylıca tarif edildiği belgeler tahrîr edilmiştir. “...Mehmed

³⁰¹ Recep Özdemir, “İslam Hukukunda Borçların ve Hakların İspatına Yönelik Yaklaşımlar”, *Mecmua* 9 (27 Mart 2020), 135.

³⁰² 142 Numaralı GŞSD, s.367 Hukuki Hüküm Numarası:27.

menzili ile mahdûd tahtânî bir bâb beyt ve bir mikdâr havlûyî müştemel bir bâb mülk-i menzil...”³⁰³ Görüldüğü üzere evler tarif edilirken üst anlamında tahtani ve alt anlamında fevkani kelimeleri kullanılmaktadır. Bunlar evin katlarının vaziyetini nitelendirirken kullanılabildiği gibi, evin konumunu hatta mahallelerin konumunu dahi betimlemek için kullanılmıştır. Sicilde geçen bağ, bahçe ve bostanların da fiyatları hakkında terekelerde bir takım bilgiler mevcuttur. Bağlar tekek birimiyle ölçülerek kullanılırken, bostanların meşare birimiyle nicelik kazandığı görülmektedir. Şehirde ticaretin akışına doğrudan etki eden meslek grubunun esnaflar olduğu aşikârdır. Esnafların çalışma ortamları olan dükkanlara dair bazı bilgiler de yine çalıştığımız sicilde mevcuttur. Aşağıdaki tabloda sicilde geçen ev ve çeşitli gayrimenkullerin fiyatlarını barındıran bir liste mevcuttur. (bkz.Tablo 21)

Tablo 21. Gayrimenkul Fiyatları (M. 1824-1834)

Gayrimenkul Türü	Bulunduğu Mahalle yada Mevkii	Fiyatı
İpekçi Dükkanı		80 guruş
Attar Dükkanı	Sarachane Kurbu	70 guruş
Demirci Dükkanı		100 guruş
Hurdacı Dükkanı	Nazlıoğlu dükkanı ittisalinde	500 guruş
Yarım Hisse Demirci Dükkanı		60 guruş
Fatlacı Dükkanı		50 guruş
Humusî Bağ 600 tekek	Öğümsöğüd	200 guruş
Bağ 2000 tekek	Kızılhisar	450 guruş
Yenice Bağ 500 tekek	Delük	150 guruş
Bağ 600 tekek	Enlik Deresi	160 guruş
Karalık Bağ 300 tekek	Delük	170 guruş
Dükkan 1 bâb	Köprübaşı	100 guruş
İzazi bağı 500 tekek	Kızılhisar	40 guruş
İzazi bağı 500 tekek	Kürdözü	40 guruş
Kabarcık Bağı 90 tekek	Kızılhisar	80 guruş
Menzil	Tevbe	500 guruş
Bir bâb menzil	Çukur	650 guruş
Menzil	Çukur	250 guruş
Menzil	Hızırçavuş	300 guruş

³⁰³ 142 Numaralı GŞSD, s.388 Hukuki Hüküm Numarası:59.

Menzil		300 guruş
Menzil	Çukur	40 guruş
Menzil	İbn-i Kör	300 guruş
Menzil	Kayser	45 guruş
Menzil	Kozanlı	150 guruş
Menzil	Seng-i Hoşkadem	300 guruş
Menzil	Seng-i Nakkaş	1000 guruş
Ağlak bağı 400 tekek	Zevgir	Toplam
Ağlak Bağı 200 tekek	Hayek	1500 guruş
Ağlak bağı 50 tekek	Çayo Bağı	
Menzil	Burc	
İki re's merkeb		

3.2.4.6. Vergilendirme ve toprağın işletilmesi

Osmanlı Devleti'nde şer'î ve örfî pekçok vergi çeşidi bulunmaktadır. Bu vergilerden külliyyatlı kısmını teşkil eden vergilendirmenin, Osmanlı Devleti'nin bir tarım devleti olması hasebiyle toprağa bağlı vergiler olması oldukça doğaldır. Osmanlı Devleti toprak sistemini genel olarak kaynağını İslâm hukukundan almaktadır. Fakat kendisinden önce kurulan Türk Devletleri başta olmak üzere, Bizans toprak sistemi ve diğer beyliklerin Osmanlı toprak idâre usulünü etklideği barizdir. İmparatorluk camiasını teşkil eden memleketler pek çeşitli ekonomilere ve dolayısıyla değişik hayat seviyelerine sahip bulunuyorlardı. “Maliye Islah Komisyonlarının” tanzimattan sonra 3 grupta mütâla'a ettiği vilayet ve liavalar (A yüksek, B orta, C düşük gelirli gruplar) tasnif edilmiş ve Halep eyaleti bu tasnife göre B sınıfına giren orta gelirli eyaletlerden olarak kabul edilmiştir³⁰⁴. Osmanlı Devleti'nin başlangıçta, toprağın devlete ait olduğu ve devletin merkezi otoritesini uzak bölgelere taşınmasına vesîle olan tımar sistemi kullanılmış. Zamanla çeşitli bozulma ve sebeplerle bu sistem mukâtaaya tebdil etmiştir. Merkezî hazinenin nakit ihtiyacı ve bu doğrultuda devletin uyguladığı fiskalist politikalar klasik tımar sisteminde bazı yeni uygulamaları gündeme getirmeye başlamıştı. Bu bağlamda ilk olarak, mahlûl tımar alanları yeniden tevcih edilmek yerine, havâss-ı hümâyuna katılmak üzere zapt edilmeye başlandı. Zapt edilen bir

³⁰⁴ Vedat Eldem, *Osmanlı İmparatorluğunun İktisadi Şartları Hakkında Bir Tetkik* (Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1994), s.8.

kısım mahlûl tımarlar ise kapıkullarına tevcih ediliyordu³⁰⁵. Tımar sahalarının mirî mukataalara dönüştürülmesinin temel gayesi, merkezî hazineye gelir sağlamak olduğundan, geliri çok olan zeâmet ve tımarlar boşaldıkça hak sahiplerine verilmeyip mirî mukataalar adı altında hazine hesabına zapt edilip her yıl mültezimlere verilerek iltizam bedeli olarak alınan paralar, gelir yazılmaya başlanmıştır³⁰⁶. 1824-1834 yılları arasında Ayntab'da her iki toprak sisteminde uygulandığı görülse de, mahlûl tımarların tespit edilmesinde sorun yaşandığı ve bu bilgilerin tespit edilip bir defter halinde tutulması gerektiği belirtilmiştir.

“...tevcîh-i pâdişâhî geçmeyen tımarları ve bu tımarlara ve ne mahallere harc alub beher biri ne mikdâr akçeye merbût olduğunu cenâbınızın ilmî muhît olduğunu ve tımarların baş kâlemlerini bildiğinizi devletlü Şerîf Beğ Efendimiz Hazretlerine ifâde itmiş olduğundan müşârileyh taraflara siz ki bu tarafa gelmenizi emr ve tenbîh buyurmuş olduğu ma'lûmlarınız oldukda bu zikr olunan mahlûl timâr kaç danedir bunları ve üzerlerine tevcih...”³⁰⁷

Görüldüğü üzere terk edilmiş tımarları bildiğini iddiâ eden bir şahsın, bilgilerinin derlenip merkeze iletilmesi istenmektedir. Anlaşılmaktadır ki mahlûl olan tımarları belirlemek çok zor olmakla birlikte, bununla ilgili sistematik bir operasyon yerine mahalli ve günü kurtarmaya yönelik bir girişim mevcuttur.

Ayntab topraklarının ne kadarı malikane ne kadarı timardır sorusunun cevabı şer‘iyye sicillerinden bulunabilecek bir çözüme haiz değildir. Fakat sicilde Kızık Aşireti’ne ait toprakların sayıldığı bir belgede geçen bilgiye göre, aşirete ait toprakların bir kısmı tımar, bir kısmı malikâne olarak sınıflandırılmış görülmektedir³⁰⁸. Daha detaylı bir şekilde bazı mukâtaa topraklarının yazıldığı belgeler de mevcuttur³⁰⁹, bunlar bizi bu konu hakkında fikir sahibi haline getirsede külliyatlı ve mufasssal bir bilgi mevcut değildir. Ayntab’ın bağlı bulunduğu Halep Eyaleti’nde iki veya üç yıllığına iltizâma verilen mukâtaalı araziler, sürenin bitiminde tekrar iltizâma verilirdi. Bu nedenle eyâletteki tüm mukâtaalı arazileri bir yerde görmek mümkün değildir³¹⁰.

³⁰⁵ Hakan Doğan, “Osmanlı Mukataa Yönetim Organizasyonunda Yeni Bir Model: Tımar Alanlarının Mukataalaştırılma Süreci ve Malikâne Olarak Satışa Çıkarılan İlk Haslar”, *History Studies* 10/9 (2018), 106.

³⁰⁶ Mustafa Nuri Paşa, *Netayic ül-Vukuat Kurumları ve Örgütleriyle Osmanlı Tarihi*, sad.. Neşet Çağatay (Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1987), I-II/s.162.

³⁰⁷ 142 Numaralı GŞSD, s.362 İdari Hüküm Numarası:152.

³⁰⁸ 142 Numaralı GŞSD, s.431 İdari Hüküm Numarası:120.

³⁰⁹ 142 Numaralı GŞSD, 286 Hukuki Hüküm Numarası:05.

³¹⁰ Hilmi Bayraktar, *Halep Eyaletinin İktisadi Vaziyeti* (Elazığ: Fırat Üniversitesi Basımevi, 2004), 48.

Tımar gelirlerinin nasıl harcandığına dair sicilde geçen örneğe göre; bazı kalelere gönderilmek üzere yapılacak peksimet için 1236 ve 1238 seneleri mahsûlü Samsun İskeleyi anbarından alınacaktır, bunun bedeli olan yirmi altı bin kırk iki gurusun 1239-40 ve 41 seneleri erbâb-ı tımarın bedeliyesinden ödenmesi gerektiği ve bu bedelden evvel zehâir-i muaccele olarak bir ödemenin yapılması gerektiği hakkında bilgiler mevcuttur³¹¹.

Sicilde mevcut kayıtlardan anlaşıldığı kadarıyla devlet, bir bürokratına malikâne tevcihi yaptığında, tevcih edilen arazide(mezraa) yetişen tarım ürünlerinin çeşidini belirterek gelirlerinin, doğrudan tevcihâtın muhatabı şahsa bağlandığını beyân edebiliyordu.

“...olunarak ma‘lûmü’l-mikdâr mâl ve mu‘accele ile mâlikânelik vechiyle mîr-i mûmâileyhin uhdesine tevcih olunmuş olduğu ...mukâta‘a-i mezkûrenin tanzîm-i narenciye hâsılâtı mîr-i mûmâileyh tarafına âideden olduğu şurût-ı mâlikâne muktezâsından idüğü kuyûddan müstebân olmağla...”

Bu şekilde net ifadeler kullanmasında gâye, daha sonra ortaya çıkabilecek kargaşaların önüne geçmek olduğu gibi tevcihâtın detaylarını da kayıt altına alarak yanlış anlaşımaların önüne geçmek olması muhtemeldir.

Sicilde ağnam bedelinin tahsîline dair birçok defter kaydı mevcuttur. Ağnam bedelinin iki taksît halinde ödenmesi, mâli problemler göz önünde bulundurularak uygun bulunmuştur³¹². Ayrıca ağnam bedelini tahsîl eden mübâşir için hâne başına 30 gurus bedel belirlenmiş olup, görevlilerin ücretlerinin görev mahalinden tahsîl edilmesi mutad olmuştur. Aynı uygulama Ayntab ahâlîsinden 1824-1834 yılları arasında defalarca alınan avarız vergilerinde de uygulanmıştır. “...mübâşir-i merkumun cihet-i ma‘âşiyçün her bir bedel-i nezl hânesinden otuzar akçe aldırıla.”³¹³ Bu kadar çok avarız belgesinin tahsîl edilmesi elbette ekonomik vaziyetin çokta parlak olmadığı ve Rus Savaşı sebebiyle ahâlîye çok yük bindiğini kanıtlamaktadır. Avarız’ın yanında haksız yere Aralık tevzî adında halktan haksız vergiler alınmış ve bu şekilde halka eziyet eden ayânlar uyarılmıştır³¹⁴ Avarız vergisinin bazı istisnâlar barındırdığı bilgisi sicilimizde mevcuttur.

³¹¹ 142 Numaralı GŞSD, s.300 İdari Hüküm Numarası:75.

³¹² 142 Numaralı GŞSD, s.329 İdari Hüküm Numarası:108b.

³¹³ 142 Numaralı GŞSD, s.296 İdari Hüküm Numarası:67.

³¹⁴ 142 Numaralı GŞSD, s.398 İdari Hüküm Numarası:166.

” ...hîn-i tahrîrden bu âna kadar Haleb’e cereyân iden el-Azîz’den mecrâ ve nehirlerin teşyîr ve hizmetlerine merbût olunan nahiyenizde Kızılhisâr ve kazâ-i sâirenin hizmetleri mukâbilî hâne-i avarızdan dahi ihrâc ve tekâlif-i örfiden her dürlü mu‘âf ve müsellemler olarak...”

Anlaşıldığı üzere Haleb’e ulaşan su kanallarında çalıştırılan ahâlînin mütemekkin olduğu nahiye ve kazânın bir kısmının avarız vergisinden muaf tutulması gerektiği bildirilmiştir. Tımar sisteminde görülen, emekle boyunduruk hizmeti³¹⁵ benzeri bir durum söz konusudur. Halkın haksız vergilendirmeler dolayısıyla zor durumda kaldığı ve alınan vergiler için tafsilatlı bir defter hazırlanıp Dersa‘âdet’e yollanması emredilmiştir³¹⁶. Ayrıca vergilendirme işleminin Muharrem ayına kadar yapılması gerektiği belirtilmiştir. Vergi defterleri, diğer belgelerden farklı olarak Rumî tarihle yazılmıştır³¹⁷. Osmanlı Devleti’nin maliye işlerinin Rumî takvîmle görülmesinin bir yansıması olarak değerlendirilebilen bu durum ayrıca mukâtaa defterlerinde de görülmüştür³¹⁸.

Osmanlı Devleti vergilendirme husûsunda yukarıda açıkladığımız bilgilere göre birtakım defterlerin neşredilmesi için gecikmiş olsa bile, tespit ettiği vergi usulsüzlüklerini katiyyen cezalandırmıştır. Eksik vergi tahsîlatı yapan İsmail Bey’den geçmişe dönük 8000 guruş ücret ve mübâşiriye ücretini tahsîl etmiştir. .

”... olmuş ve Ayntab cizyesinin kibelü’z-zam bedeli otuz iki bin guruş olmak mûlabesesi kusûr kalan on altı bin guruş ile ber mûceb-i şurût mirî-i mübâşîrîn hizmet olan üç bin iki yüz guruşun ber mantûk-ı emr-i ali mîr-i mûmâileyhden tahsîli lâzım gelmiş olmağla imdi siz merkûme mâl-ı cizyesinin kusûrı olan on altı bin guruş ile hizmet-i mübâşîri olan üç yük iki yüz guruşun tamâmen ve kâmilten mîr-i mûmâileyhden ve kırk iki kırk üç seneleri nüzûl ve avârızdan kazâlunun zimmetleri olan sekiz bin bu kadar guruşun dahi hizmet-i mübâşîriyesi ile temellüklerden tahsîl ve mübâşîrine teslim olunmak üzere...”

Devletin mutad olan vergi işletmelerinin halkın kârı düşünülerek düzenlendiği vâki olmuştur. Bu durumun siyasî bir karâr olup olmadığı sicilden anlaşılabilecek bir durum olmasa da ahâlînin öşr yerine icâre bedeli ödemesi yeterli görülmüştür. “... karye ahâlîleri kadimden berü karye-i mezbûrenin sulu tarlalarına öşr vermeyüb her tarlanın hâl ve tahmîline göre icâre bedeli mebâlig verimiz öşr vermek kânûnımız değildir deyu...”³¹⁹

³¹⁵ Detaylı Bilgi İçin bkz: Halil İnalcık, *Osmanlı İmparatorluğu Toplum ve Ekonomi* (Topkapı-İstanbul: Eren Yayıncılık, 2009), s.32-54.

³¹⁶ 142 Numaralı GŞSD, s.340 İdari Hüküm Numarası:121.

³¹⁷ 142 Numaralı GŞSD, s.351 İdari Hüküm Numarası:134.

³¹⁸ 142 Numaralı GŞSD, s.357 İdari Hüküm Numarası:147.

³¹⁹ 142 Numaralı GŞSD, s.446 İdari Hüküm Numarası:198.

Vergilendirme usûlünde alışlagelmiş uygulamaların dışını çıkıldığında, öncelikle bir taslak hazırlanıp görüşülmesi husûsu vakîdir. Halep'te tercih edilen yeni bir vergilendirme uygulamasının Ayntab'da da tatbîk edilmesi isteğine binâen izlenen bu usûl, zaten zor durumda olan ahâlîyi deneme tahtasına çevirmenin önüne geçmeye çalışıldığına işarettir.

“... Haleb hâricinde olan bilâd ve nevâhi ahâlîsine bu misillü usûl bu ana kadar vârid olmayub ve üzerlerine mâlûm şeyi tahsîs olunmayub keyfiyyeti mechûlleri(t) olduğundan cûyân mu'avini Hâfız Reşîd Efendi'den istimara tertîbini erbâb-ı meclis taleb eylediklerinden efendi-i mûmâileyh istimara-i mezbûreyi tertîb ve meclis-i aliyye takdîm itmeğle...”

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmamızın kaynağı olan 142 numaralı GŞS'nin 254-456 sayfalarında yer alan toplamda 367 adet hükmün, muhtevâsı bakımından 225 tanesi idâri konulara, 142 tanesi ise hukûkî konulara dairdir. 142 numaralı GŞS H. 1239-1249 / M. 1824-1834 tarihlerini kapsamakta olup; fermân, berât, buyruldu, temessük, mürâsele, hüccet ve i'lâm türünde belgeleri ihtivâ etmesiyle oldukça zengin bir içeriğe ulaşmamıza vesîle olmuştur.

142 numaralı GŞS'de özellikle yeniçeri isyânları, Osmanlı-Rus Savaşı, Mısır sorunu gibi devletin yaşadığı ulusal ve uluslararası konulara ve yöneticiler tarafından Ayntâb yöresine bu sorunlarla alakalı verilen emirler, yaşanan gailelere karşı alınan önlem ve uygulanan çözüm yollarına dair birçok belge mevcuttur. Ayntab Kazası'nda yöneticilerin yaşanan sorunları çözmekte kullandıkları birçok enstrüman olmasına karşın, iktisadî konularda sıklıkla memûr görevlendirmek suretiyle sorunun araştırılması ve bu vesileyle çözüm üretilmesi yöntemi göze çarpmaktadır. Asker toplama hususunda yaşanan sorunları çözmek daha kapsamlı ve tüm bölgeyi ilgilendirdiğinden olsa gerek, sorun mutlaka eyâlet merkezine bildirilmekte, verilen reçeteye göre çözüm üretilmektedir. Ahâlînin yöneticilerle yaşadığı sorunlarda, halkın şikayetleri dikkate alınıp önlemler planlandığı ve uygulanması için çeşitli emirler yayınlandığının görülmesine rağmen, aynı sorunun farklı tarihlerde, aynı çözüm yoluyla çözülmeye çalışıldığı, hatta aynı emrin tekrarlandığı görülmektedir. Bu durum problemin çözümü için verilen emri uygulatma noktasında sorunlar olduğunu göstermektedir.

Elbette bu gibi tafsîlâtlı meseleleri çözmek için şer'îyye sicilleri tek başlarına yeterli değildir fakat bu meselelerin bölgesel etkilerini incelemek isteyen araştırmacılar için büyük bir nimettir. Bizde bu durumun farkında olmak kaydıyla bahsi geçen konuları genel hatlarıyla değerlendirerek, Ayntab vücûhunun bu

meselelere karşı aldıkları önlemleri, izlenen yolu ve Ayntâb ahâlîsinin bu sorunlar karşısında neler yaşadıklarını inceleme imkânına sahip olduk. Çalıştığımız sicilde çok sayıda tayîn ve azl konulu hükümler bulunması sebebiyle, Ayntâb’a tayîn olan yada azl olunan idareci ve üst düzey memûrların atanma kriterlerini, azl sebeplerini, merkezin onlardan beklentilerini ve dönemin sorunlarının bu tayînlere olan etkilerini muhtasâr bir vaziyette değerlendirdik. Özellikle tayîn ve azl kriterlerinin dönemin esas problemi olan yeniçerilik iltisakına oldukça dikkat edildiğini tespit ettik. Atamalarda ise asaleten atama usulüne ek olarak, muvakkaten görevlendirme usulünün de mevcut olduğunu belirledik. Bilhassa idarecilerin sıkça değiştirilmesinin, bölgede güçlü olan yeniçeri yoldaşlığının perçinlenmesini önlemek ve bölgede zaten güçlü olan ayânların, yönetimde kalmak için yeniçerilerle yakınlık kurmasının önüne geçmek için gerçekleştirildiğini tespit ettik. Hatta evvelden mevcut olan organik bağlarının aleyhlerinde kullanılmasının, bir ibret vesikası olarak yeni yöneticilerin gözleri önüne sermek amacını barındırdığı sonucuna ulaştık.

Ayntâb’a gönderilen emirlerin önemli bir diğer kısmının vergi tahsîlâtı ve iktisâdî konularda olduğu tespit edilmiştir. Ayntâb’da vergi tahsîli için izlenen usûl, vergilerden mevcut mahalle ve karyelerin hissesine düşen oranlar, birtakım usulsüz vergilendirme yapan tahsildârlara karşı merkezin aldığı tedbirler gibi, şehir tarihçiliği ve iktisât târîhi açısından mühim bilgiler elde etme imkânı bulduk. Vergilendirmenin idari birimlerde hâne hâne paylaştırılmak suretiyle ve her hânedan eşit miktarda vergilendirmeye tabi tutularak gerçekleştirildiği görülmüştür. Özellikle Ayntab’da mevcut toprağın hangi usulle işlendiği ile ilgili verilerden yola çıkarak Ayntâb’ın bölgesel anlamda tarım ve hayvancılığının önemli bir yer tuttuğu tespit edilmiştir. Ordu için Ayntab yöresinde gerçekleştirilen alım-satımlara dayanarak hayvân fiyatlarını tespit ettik. At, eşek, katır, koyun, öküz, inek gibi hayvanların Ayntab bölgesine ait şer’iyye sicillerde sıkça bahsi geçen hayvanlar olduğunu belirledik. Ayrıca arıcılığın da önemli bir sektör olduğunu, peteklere yüksek değerler biçildiğini çeşitli terekeleri incelemek suretiyle belirledik.

Çalıştığımız sicilde geçen vakfiyeler, narh kesim belgeleri ve hukûki birtakım hükümlerden elde edilen donelere göre halkın beslenme alışkanlıkları ile alakalı kaydadeğer veriler yakalayıp, bu verileri usulünce değerlendirdik. Ayntab yöresinde; yahni, pilav, şırlağan yağı, ve çorbayı kandil, bayram gibi günlerde vakıflar vesilesiyle dağıtıldığını belirledik. Buna dayanarak, bu yiyeceklerin halkın sevdiği yiyecekler

olduğu aşıkardır. Narh kayıtlarında bolca geçen; pirinç, koyun eti, ekmek, künefe ve yöresel bir peksimet olan kahkenin de halkın beslenme alışkanlıklarını yansıttığı ortadadır.

Ayntâb şehrinin, hatta yörenin ticari hayatına dair; alım-satım sözleşmeleri, mâl kayıtları, tereke defterleri ve alacak verecek davalarının şer‘iyye sicillerinde topluca bulunması sebebiyle, ürün fiyatlarını tespit edip ortalama değerler bulma imkanı yakaladık. Özellikle gömlek, entari ve fesin çeşitli nitelermelere göre çok farklı fiyatlara sahip olduğu belirlenmiştir. Buna ek olarak piştov, tüfek gibi ateşli silahların halkın terekelerinde çokça mevcut olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca şehrin ticaret yolları üzerinde bulunması sebebiyle hanların çok aktif birer sosyalleşme ve dinlenme merkezi olduğu tespit edildi. Şehirde bulunan meslek gruplarının oldukça çeşitli olması, ayrıca meslek gruplarının başlarında birer şeyh bulunmasının, esnâf örtürlenmelerinin de kendine has bir üsluba haiz olduğunu farketmemizi sağladı.

Çalıştığımız sicilde yer alan hukûkî hükümlerin bir çoğunun vasi tayini ve nafaka tespitine dair olması sebebiyle, henüz sosyal devlet anlayışının ıstılâh olarak ortaya çıkmamasına rağmen, uygulamada devletin ve özellikle mahkemelerin, ahâlînin birtakım ihtiyaçları için önemli işlevlere sahip olduğu belirlendi.

142 numaralı GŞS, yalnızca içinde barındırdığı hükümlere dair yapılan çıkarımlarla değil; Osmanlı Devleti hukûk sisteminin şer‘iyye mahkemeleri vasıtasıyla nasıl işlediğini, kâdînın ve naiblerin verdikleri karârların gerekçelerini, İslâmi hükümler çerçevesinde, örfî hukuk ile ne ölçüde sentezlendiğine dair belirlemeler yaptık. Aile hukukuna dair evlenme, boşanma, mehr, nafaka gibi biricik ve hassas konuların, Türk adet ve örfüne uygun olarak, İslâmi çerçeveler dahilinde nasıl işlediği incelendi.

Çalıştığımız sicilde Gayrimüslimlere ait birçok veri bulunmasına binâen, Ayntâb’da Müslim-Gayrimüslim ilişkilerini baz alarak, Osmanlı Devleti azınlıklarının vaziyeti husûsuna yordamaya çalıştık. Elde ettiğimiz veriler, Osmanlı ahâlîsinin nispeten kaynaşmış bir toplum izlenimi vermekte olduğu fikrine yöneltti. Şer‘iyye mahkemelerinin, toplumun adâlet ihtiyacı için önemli ve toplumun tamamı tarafından benimsenmiş bir müessese olduğu fikrini doğrulattı. İncelediğimiz şer‘iyye sicilinin ışığında, M. 1824-1834 târîhleri arasında Ayntâb ahâlîsinin genel durumu hakkında

çeşitli bilgilere ulaşarak, Ayntab’a ve Osmanlı sosyal hayatına dair kıymetli bilgiler elde ettiğimizi söylemek mümkündür.

KAYNAKLAR

- Akcan, Leyla. 1824-1834 Tarihleri Arasında Gaziantep’te Sosyal, Siyasi ve İktisadi Yapı (142 Numaralı Şer’iyye Sicili Metin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi S.1-253). Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2016.
- Akgündüz, Ahmet. Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri. İstanbul, 2006.
- Akgündüz, Ahmet. Şeriye Sicilleri : Mahiyeti Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler. İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, 1998.
- Altan, Yakup. Osmanlı İmparatorluğu’nda Tanzimat Dönemi Reform Çabaları ve Osmanlı Kamu Yönetimi Teşkilatı. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, 1998.
- Altınöz, İsmail. “Dulkadir Eyaleti’nin Kuruluşunda Antep Şehri (XVI. Yüzyıl)”. Cumhuriyetin 75. Yılına Armağan.
- Atalar, Münir. “Şer’iye Mahkemelerine Dâir Kısa Bir Tarihçe”. İslâm İlimleri Enstitüsü Dergisi IV (1980), 303-328.
- Aydın, Mehmet. Akif. “Osmanlı Hukukunun Genel Yapısı ve İşleyişi”. Türkler Ansiklopedisi 10 (2002), 15-20.
- Aydın, Mehmet Akif. İslâm-Osmanlı Aile Hukuku. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 1985.
- Aydın, Mehmet Akif. Osmanlı’da Hukuk. Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi. İstanbul: Yıldız Yayıncılık, ts.
- Aydın, Melikşah. “Tanzimat Dönemi Osmanlı Devleti’nde Siyasi İktidar Düzenine İsyan (Bağy) Suçunun Görünümü”. Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi 2 (31 Temmuz 2023), 35-70. <https://doi.org/10.33432/ybuhukuk.1291552>
- Barkan, Ömer Lütfi. “Kanunname”. Diyanet İslam Ansiklopedisi. C. 6. MEB Yayınları, 1983.
- Bayartan, Mehmet. “Osmanlı Şehirlerinde Vakıflar Ve Vakıf Sisteminin Şehre Kattığı Değerler”. Osmanlı Bilimi Araştırmaları 10/1 (01 Aralık 2008), 157-175. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iuoba/issue/1204/14168>
- Bayındır, Abdulaziz. Osmanlı’da Yargının İşleyişi. Yeni Türkiye Yayınları, 1999.
- Bayındır, Abdulaziz. Örneklerle Osmanlı’da Ceza Yargılaması. Ankara, 2002.

- Bayraktar, Hilmi. Ayntab Vakıfları. Konya: Palet Yayınları, 2014.
- Bayraktar, Hilmi. Halep Eyaletinin İktisadi Vaziyeti. Elazığ: Fırat Üniversitesi Basımevi, 2004.
- Bozkurt, Gülnihal. Alman-İngiliz Belgelerinin ve Siyasi Gelişmelerin Işığı Altında Gayrimüslim Osmanlı Vatandaşlarının Hukuki Durumu (1839-1914). Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1996.
- Can, Mustafa. 157 numaralı Ayntâb Şerîyye Sicilinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi (h. 1316-317/m. 1898-1899; sahîfe 1-134). Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2011.
- Can, Mustafa. “Ayntab’da Yeniçeri Eşkiyalığı ve Yeniçeri Ocağı’nın Kaldırılışının Şehirdeki Yansımaları”. “Tarih Yolunda Bir Ömür” Prof. Dr. Hale Şıvgın’a Armağan. Ankara: Gazi Kitabevi, 2020.
- Canbakal, Hülya. XVII. Yüzyılda Ayntâb Osmanlı Kentinde Toplum ve Siyaset. İstanbul, 2009.
- Cin, Halil - Akgündüz, Ahmet. Türk Hukuk Tarihi. İstanbul: Timaş Yayınları, 1990.
- Çelikdemir, Murat - Arıkan, Melahat. “Osmanlı’da Korumaya Muhtaç Çocuklar ve Vesayet Kurumu: Ayntab’daki Uygulaması (1750-1806)”. Gaziantep Üniversitesi Ayntab Araştırmaları Dergisi 5/1 (01 Temmuz 2022), 46-73. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gunaad/issue/70663/1078666>
- Çınar, Hüseyin. 18. Yüzyılın İlk Yarısında Ayntab Şehri’nin Sosyal ve Ekonomik Durumu. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2004.
- Dağlıoğlu, H.Turhan. Milâdî XVI. Hicrî X. Asırda Antep. Gaziantep: Gaziantep Halkevi, 1936.
- Demir, Abdullah. Medeni Yargılama Hukuku. İstanbul: Yitik Hazine Yayınları, 2010.
- Demir, Enver. Osmanlı Toplumunda Gayrimüslimler Ayntab Örneği (1785-1865). Gaziantep Üniversitesi, Doktora Tezi, 2018.
- Devellioğlu, Ferit. Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları, 2005.
- Doğan, Hakan. “Osmanlı Mukataa Yönetim Organizasyonunda Yeni Bir Model: Tımar Alanlarının Mukataalaştırılma Süreci ve Malikâne Olarak Satışa Çıkarılan İlk Haslar”. History Studies 10/9 (2018), 103-131. <https://doi.org/10.9737/hist.2018.677>
- Doğan, İsmail. “Klasik Dönem Osmanlı Mahkemeleri”. Kafdağı 4/2 (31 Aralık 2019), 194-217. <https://dergipark.org.tr/en/pub/kafdagi/issue/51260/663865>
- Duman, Ali. “Kadı Defterleri (Şerîyye Sicilleri) Mahiyetleri, Muhtevaları ve İslam Hukuku Açısından İncelenmelerinin Önemi” 33 (Güz 2007), 139-156.
- Ebu’l-Ulâ Mardin. “Kadı”. Diyanet İslam Ansiklopedisi. C. 6. İstanbul: MEB Yayınları, 1967.

- Ekinci, Ekrem Buğra. “Osmanlı Devletinde Mahkemeler ve Kadılık Müessesesi Literatürü”. Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi 5 (01 Mayıs 2005), 417-440. <https://dergipark.org.tr/en/pub/talid/issue/43403/529011>
- Ekinci, Ekrem Buğra. Osmanlı Hukuku Adalet ve Mülk. İstanbul: Arı Sanat Yayınevi, 7. Basım, 2021.
- Ekinci, Ekrem Buğra. Tanzimat ve Sonrası Osmanlı Mahkemeleri. İstanbul: Arı Sanat Yayınevi, 2004.
- Eldem, Vedat. Osmanlı İmparatorluğunun İktisadi Şartları Hakkında Bir Tetkik. Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1994.
- Ergenç, Özer. “Osmanlı Şehirlerindeki Mahalle’nin İşlev ve Nitelikleri Üzerine”. Osmanlı Araştırmaları IV (1984), 69-78.
- Faroqhi, Suraiya. Osmanlıda Kentler ve Kentliler. çev. Neyyir Kalaycıoğlu. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1994.
- Fendoğlu, Hasan Tahsin. “Osmanlı’da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı”. Osmanlı Ansiklopedisi. C. 6. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 1999.
- Gökhan, İlyas. “Gaziantep ve Yöresinin Osmanlı Hâkimiyetine Geçmesi”. Gaziantep: Arsan Yayın, 2000.
- Göyünç, Nejat. “Gaziantep Tarihi İle İlgili Bazı Notlar”. Gaziantep, 2000.
- Gümrükçüoğlu, Saliha Okur. “Şikâyet Defterlerine Göre Osmanlı Teb’asının Şikâyetleri”. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 61/1 (01 Mart 2012), 175-206. https://doi.org/10.1501/Hukfak_0000001654
- Günday, Dündar. Arşiv Belgelerinde Siyakat Yazısı Özellikleri ve Divan Rakamları. Ankara: T.T.K. Yayınları, 1989.
- Güneş, Mehmet. “Osmanlı Devleti’nin Gayrimüslim Tebaaya Yaklaşımında Dönemsel Değişimler”. Tarih ve Gelecek Dergisi 3/3 (23 Aralık 2017), 12-26. <https://doi.org/10.21551/jhf.337027>
- Halaçoğlu, Yusuf. XIV.-XVII. Yüzyıllarda Osmanlı Devlet Teşkilâtı ve Sosyal Yapı. Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1991.
- İnalcık, Halil. Osmanlı İmparatorluğu Toplum ve Ekonomi. Topkapı-İstanbul: Eren Yayıncılık, 3. Basım, 2009.
- Karal, Enver Ziya. Osmanlı Tarihi V. Cild Nizam-ı Cedid ve Tanzimat Devirleri (1789-1856). Türk Tarih Kurumu, 11. Basım, 2022.
- Karaman, Hayreddin. Anahatlarıyla İslam Hukuku. İstanbul: Ensar Neşriyat, 1998.
- Karaman, Hayreddin. Fıkıh Usulü & İslam Hukukunun Kaynakları Metodu ve Felsefesi, 2013.
- Karataş, Ali İhsan. “Osmanlı Devleti’nde Gayrimüslimlere Tanınan Din ve Vicdan Hürriyeti”. Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 15/1 (01 Ocak 2006), 267-284. <https://dergipark.org.tr/en/pub/uluifd/issue/13488/162978>

- Kaya, Hakan. “18. Yüzyılda Amıd Medreselerine Yapılan Atamalar Üzerine Bir İnceleme”. HAFIZA 4/1 (05 Temmuz 2022), 86-102. <https://dergipark.org.tr/en/pub/hafizadergisi/issue/71173/1133407>
- Kenanoğlu, Mustafa Macit. Osmanlı Millet Sistemi- Mit ve Gerçek. İstanbul: Klasik Yayınları, 2004.
- Koşum, Adnan. “Osmanlı Örfi Hukukunun İslam Hukukundaki Temelleri”. Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 17/17 (2004). <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/184409>
- Köse, Saffet. İslam Hukukuna Giriş. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 3. Basım, 2020.
- Köstüklü, Nuri. Sosyal Tarih Perspektifinden Yalvaç’ta Aile (1892-1908). Konya: Günay Matbaa, 1996.
- Kurt, Yılmaz. “Uluslararası Gaziantep Tarihi Sempozyumu Milli Mücadele Döneminde Gaziantep Bildiri Metinleri Kitabı”. Osmanlı Devleti Döneminde Gaziantep 1849 Tarihli Antep İcmal Nüfus Defteri ve Antep’in Nüfusu. Gaziantep: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, 2018.
- Kuzucu, Serhat. “123 Numaralı Antep Şer’iye Sicili Bağlamında 1766–1768 Tarihleri Arasında Antep’in İdari ve Sosyal Yapısı Üzerine Bir İnceleme”. Akademi Günlüğü Toplumsal Araştırmalar Dergisi I/III (2006).
- Küçük, Abdurrahman. Dönmeler (Sabatayistler) Tarihi. Ankara: Andaç Yayınları, 2003.
- Kütükoğlu, Mübahat. Osmanlı Belgelerinin Dili. İstanbul: Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, 1994.
- Mustafa Nuri Paşa. Netayic ül-Vukuat Kurumları ve Örgütleriyle Osmanlı Tarihi. sad. Neşet Çağatay. Ankara: Türk Tarih Kurumu, 1987.
- Naci, Muallim. İstanbul: Kanaât Kütübhane ve Matbaası, ts.
- Ortaylı, İlber. “Kadı”. Diyanet İslam Ansiklopedisi. C. 24. İstanbul, 2001.
- Ortaylı, İlber. Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareleri (1840-1880). Ankara: Türk Tarih Kurumu, 4. Basım, 2020.
- Ortaylı, İlber. Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi. Ankara: Cedit Neşriyat, 2008.
- Özcan, Abdulkadir. Fatih’in Teşkilat Kanunnammesi ve Nizam-ı Alem İçin Kardeş Katli Meselesi. İstanbul: Kronik Yayınları, 4. Basım, 2022.
- Özcan, Tuğrul. “Tuğrul Özcan, ‘Celaledin Paşa’nın Maraş Valiliğindeki Son Dönemi (1827-1829)’, Uluslararası Osmanlılar Döneminde Maraş Sempozyumu, Kahramanmaraş Belediyesi, C.II, Kahramanmaraş, 2012, s. 71-86.” Erişim 15 Mayıs 2024.
- Özdeğer, Hüseyin. “Gaziantep”. Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi. C. XIII. Diyanet Vakfı Yayınları, 1996.

- Özdeğer, Hüseyin. On Altıncı Asırda Ayıntâb Livası. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Türk İktisat ve İctimaiyat Tarihi Araştırmaları Merkezi Yayınları, 1998.
- Özdemir, Recep. “İslam Hukukunda Borçların ve Hakların İspatına Yönelik Yaklaşımlar”. Mecmua 9 (27 Mart 2020), 126-138. <https://doi.org/10.32579/mecmua.697994>
- Özek, Çetin. Siyasi İktidar Düzeni ve Fonksiyonları Aleyhine Cürümler. İstanbul: Cezaevi Matbaası, 1967.
- Öztürk, Mustafa. “Ana Hatlarıyla Osmanlı Devleti’nin Ekonomisi I”. BELLEK Uluslararası Tarih ve Kültür Araştırmaları Dergisi 2/2 (31 Aralık 2020), 122-147. <https://dergipark.org.tr/en/pub/bellek/issue/59195/843140>
- Öztürk, Mustafa. “Osmanlı Döneminde Antepin İktisadi Vaziyeti”. Gaziantep Üniversitesi Ayıntab Araştırmaları Dergisi 5/1 (01 Temmuz 2022), 1-45. <https://dergipark.org.tr/en/pub/gunaad/issue/70663/1063947>
- Öztürk, Nazif. Menşe’i ve Tarihi Gelişimi Açısından Vakıflar. Ankara: Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, 1983.
- Pakalın, Mehmet Zeki. Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü. İstanbul: MEB Yayınları, 1999.
- Pamuk, Bilgehan. Bir Şehrin Direnişi Antep Savunması. İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık, 2009.
- Peirce, Leslie. Ahlak Oyunları “1540–1541 Osmanlı”da Ayntab Mahkemesi ve Toplumsal Cinsiyet”. çev. Ülkün Tansel. İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları, 2005.
- Pekdoğan, Celal. Gaziantep Ticâret Odasının 100. Yılı:1898–1998. Gaziantep: GTO Kültür Yayınları, 1999.
- Sami, Şemseddin. İstanbul: Çağrı Yayınları, 2005.
- Sertoğlu, Midhat. Mufasssal Osmanlı Tarihi. Ankara: Türk Tarih Kurumu, 2. Basım, 2021.
- Sönmez, Mehmet Emin. Yerleşme Yeri Seçimi ve Alansal Gelişimi Açısından GAZİANTEP. Malatya: Özserhat, 2012.
- Şahin, Harun. “Osmanlı İktisadi Dünya Görüşünün Ana İlkeleri Çerçevesinde Klasik Dönem Osmanlı İktisat Politikasına Bakış”. EKEV Akademi Dergisi 61 (30 Ocak 2015), 415-424. <https://dergipark.org.tr/en/pub/sosekev/issue/72141/1161021>
- Şen, Murat. “Osmanlı Hukukunun Yapısı”. Osmanlı VI (1999), 327-339.
- Tak, Ekrem. Diplomatik Bilimi Bakımından XVI.-XVII. Yüzyıl Kadı Sicilleri ve Bu Sicillerin İhtiva Ettiği Belge Türlerinin Form Özellikleri ve Tanımlanması. İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim Dalı, Doktora Tezi, 2009.

- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı. Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı. Ankara: T.T.K. Yayınları, 1988.
- Yeniyıldız, Bahaeddin. "Vakıf". İslam Ansiklopedisi. C. XIII. İstanbul: MEB Yayınları, 1993.
- Yıldız, Gültekin. Osmanlı Kara Ordusunda Yeniden Yapılanma ve Sosyo-Politik Etkileri (1826-1839). İstanbul: T.C Marmara Üniversitesi, Doktora Tezi, 2008.
- Yücetürk, Zenzem. 98/3 Numaralı Gaziantep Şer'iyye Sicili (H.1155/M.1742–1743) Transkripsiyon ve Değerlendirme. Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009.
- Zeydan, Abdülkerim. El-Vecîz fî Usûli'l-Fıkh. Beyrut: Müessesetü Kurtuba, 1987.
- "<https://www.isa-sari.com/osmanli-turkcesi-osmanlica-transkripsiyon-alfabesi/>", ts.
- "<https://www.osmanlicasozlukler.com>", ts.
- "www.kelime.com", ts.

EKLER

EK. A. Şer‘iyye Sicilinden Örnek Belgeler

[illegible]

